

NÅR FOGEDEN BANKER PÅ

FOGEDSAGER OG EFFEKTIVE UDSÆTTELSER AF LEJERE

12:27

ANDERS HØST
BENCE BOJE-KOVACS
DORTE LAURSEN STIGAARD
TORBEN FRIDBERG

12:27

NÅR FOGEDEN BANKER PÅ

FOGEDSAGER OG EFFEKTIVE UDSÆTTELSE AF LEJERE

ANDERS KAMP HØST
TORBEN FRIDBERG
DORTE LAURSEN STIGAARD
BENCE BOJE-KOVACS

KØBENHAVN 2012
SFI – DET NATIONALE FORSKNINGSCENTER FOR VELFÆRD

NÅR FOGEDEN BANKER PÅ. FOGEDSAGER OG EFFEKTIVE UDSÆTTELSER AF LE-
JERE

Afdelingsleder: Kræn Blume Jensen
Afdelingen for socialpolitik og velfærdsydelse

Undersøgelsens følgegruppe:

Lise Nielsen, Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter
Ejnar Andersen, Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter
Gunvor Christensen, Kraks Fond
Helene Toxværd, Lejernes LO
Bent Madsen, Danmarks Almene Boliger
Jørgen Elm Larsen, Københavns Universitet
Susan Fiil Præstegaard, Københavns Kommune
Lone Jacobi Nielsen, Aalborg Kommune
Janne Bram Jensen, Socialrådgiverforeningen
Alva Albæk Nielsen, SFI
Helene Oldrup, SFI

ISSN: 1396-1810
ISBN: 978-87-7119-125-7
e-ISBN: 978-87-7119-126-4

Layout: Hedda Bank
Forsidefoto: Polfoto
Oplag: 600
Tryk: Rosendahls – Schultz Grafisk A/S

© 2012 SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd

SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd
Hertuf Trolles Gade 11
1052 København K
Tlf. 33 48 08 00
sfi@sfi.dk
www.sfi.dk

SFI's publikationer kan frit citeres med tydelig angivelse af kilden.
Skrifter, der omtaler, anmelder, henviser til eller gengiver SFI's
publikationer, bedes sendt til centret.

INDHOLD

	FORORD	7
	RESUMÉ	9
1	INDLEDNING OG SAMMENFATNING	15
2	SOCIALPOLITIK OG LEJELOVGIVNING	25
	Lovændringer i 2007 og 2009	25
	Huslejen er ikke en uforudset udgift	26
	Gyldige årsager til udsættelse	27
	Optrækning af husleje, rykker og udsættelse – et udsættelsesforløb	27
	Kommunernes involvering i udsættelsessager – handlepligt og handlemuligheder	30
3	TEORI, METODER OG DATAGRUNDLAG	35

	Undersøgelsens teoretiske ramme	35
	Anvendte metoder	39
	Undersøgelsens datagrundlag	51
	DEL 1	63
4	HVEM ER DE UDSATTE LEJERE?	65
	Kapitlets fokus	65
	Antallet af fogedsager og effektive udsættelser	67
	Det lokale boligmarked	69
	Udlejningsforhold	73
	Husstandstype	77
	Alder	86
	Etnisk baggrund	89
	Uddannelsesniveau og arbejdsmarkedstilknytning	94
	Opsummering	100
5	RISIKOEN FOR AT FÅ EN FOGEDSAG	103
	Kapitlets fokus	103
	Risikoen for at få en fogedsag	105
	Opsummering	119
6	BOLIGUDGIFTER, -STØTTE OG -AREAL	123
	Kapitlets fokus	123
	Rådighedsbeløbet	125
	Boligstøtte	130
	Boligareal	139
	Huslejeniveau	144
	Opsummering	150
7	EFTER EN UDSÆTTELSE	153

	Kapitlets fokus	153
	Deskriptiv analyse	156
	Risikoen for en omskiftelig tilværelse efter en effektueret udsættelse	170
	Opsummering	177
	DEL 2	181
8	ÅRSAGER TIL UDSÆTTELSE	185
	Kapitlets fokus	185
	Kommunernes kategorisering af udsatte lejere	186
	Udsatte lejeres syn på årsager til udsættelse	191
	Opsummering	199
9	KOMMUNERNES HÅNDBLÆNING AF UDSÆTTELSESSAGER	203
	Kapitlets fokus	203
	Kommunernes praksis i udsættelsessager	205
	Konkrete tiltag i forebyggelsen af udsættelser	221
	Interne kommunale forhold kan udgøre barrierer	232
	Vurderingen af politiske initiativer	235
	Opsummering	238
	DEL 3	241
10	KOMMUNERNES OG BOLIGORGANISATIONERNES SAMARBEJDE	243
	Kapitlets fokus	243
	Kommunernes samarbejde med andre aktører	245
	Kontakten til lejere før og under fogedsagen	250
	Boligorganisationernes vurdering af samarbejdet og kommunernes praksis	256

	Kommunernes og boligorganisationernes vurdering af styringsdialogen	257
	Opsummering	259
11	EVALUERING AF NEDSATTE YDELSER	263
	Kapitlets fokus	263
	Introduktionsydelsens og starthjælpens betydning for andelen med en fogedsag	264
	Kontanthjælpsloftets betydning for andelen med en fogedsag	271
	Opsummering	280
12	EVALUERING AF KOMMUNERNES SAMLEDE INDSATS SAMT POLITISK INITIEREDE INDSATSER	283
	Kapitlets fokus	283
	Betydningen af kommunernes samlede indsats	284
	Underretningspligtens betydning	296
	Opsummering	308
	BILAG	311
	Bilag 1 Kapitel 3	311
	Bilag 2 Kapitel 4	327
	Bilag 3 Kapitel 5	337
	Bilag 4 Kapitel 6	351
	Bilag 5 Kapitel 7	378
	Bilag 6 Kapitel 8	388
	Bilag 7 Kapitel 11	389
	Bilag 8 Kapitel 12	398
	LITTERATUR	411
	SFI-RAPPORTER SIDEN 2011	415

FORORD

Antallet af effektive udsættelser har været stigende i en periode frem til 2010, hvilket har affødt en voksende opmærksomhed på problemerne omkring disse udsættelser. SFI har tidligere gennemført en undersøgelse af udsatte lejere i perioden 2002-2006. Siden da er der gennemført en række lovændringer og andre nye tiltag, hvilket er baggrunden for, at Socialministeriet/Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter har ønsket at få gennemført en ny og udvidet undersøgelse af udsatte lejere.

Vi vil gerne rette en tak til de mange, som har været behjælpelig med undersøgelsens gennemførelse i Domstolsstyrelsen, kommunerne og boligorganisationerne.

Rapporten er skrevet af videnskabelig assistent Anders Kamp Høst, forskningsassistent Dorte Laursen Stigaard og videnskabelig assistent Bence Boje-Kovacs. Seniorforsker Torben Fridberg har været projektleder.

Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter har finansieret undersøgelsen.

København, december 2012

JØRGEN SØNDERGAARD

RESUMÉ

Antallet af udsættelser af lejere er steget kontinuerligt siden 2002, hvor Domstolsstyrelsen første gang registrerede fogedsager i Danmark. Først i 2012 synes antallet af effektive udsættelser ifølge Domstolsstyrelsen at udvise en faldende tendens.

Nærværende rapport har til formål at opdatere og udvide den eksisterende viden om mulige årsager til og konsekvenser af at blive sat ud af en lejebolig med fogedens hjælp, og omfatter gennemførte fogedsager i årene 2002-2010. Endvidere er der fokus på især kommunernes, men også boligorganisationernes rolle i forebyggelsen af fogedsager og effektive udsættelser. Konkret belyser rapporten følgende hovedspørgsmål:

- Hvilke risikofaktorer for fogedsager og udsættelser kan identificeres?
- Hvad kendetegner lejere med en fogedsag og udsatte lejere?
- Hvilke konsekvenser har en udsættelse?
- Hvilken effekt har de politisk vedtagne forebyggelsestiltag?
- Hvordan håndterer kommuner og boligorganisationer fogedsager?

Undersøgelsen bygger i stor udstrækning på gennemførte fogedsager. Kendetegnende for disse fogedsager er, at fogedretten ved domsafsigelsen tilkendegiver, at det juridiske grundlag for en effektiv udsættelse er til

stede. Effektive udsættelser omfatter fogedsager, hvor lejeren bliver sat ud ved fogedens bistand på adressen. Imidlertid afsluttes ikke alle gennemførte sager med en effektiv udsættelse. Lejeren vil i nogle tilfælde indfri sin huslejerestance eller fraflytte lejermålet inden effektueringen af udsættelsen.

RESULTATER

På landsplan blev der i 2002 foretaget 1.561 effektive udsættelser. I 2010 var dette tal mere end fordoblet til 4.410 effektive udsættelser. Det skal dog her nævnes, at ikke alle sager kan forventes at være registreret i 2002, da det er det år, Domstolsstyrelsen påbegyndte registreringen. De effektive udsættelser er beregnet til at omfatte i alt 6.857 personer i 2010. Det afrapporterede årlige antal effektive udsættelser afviger svagt fra tal fremlagt af Domstolsstyrelsen. Det skyldes forskellige fremgangsmåder i datarensningen.

SÆRLIGT UDSATTE GRUPPER

Enlige mænd har alt andet lige den højeste risiko for en fogedsag, og udgør alle årene den største gruppe blandt de udsatte lejere. Enlige mænd, der sættes ud, har da også et mindre rådighedsbeløb end enlige mænd generelt. Imidlertid har flere af de enlige mænd, der sættes ud, en erhvervsfaglig eller videregående uddannelse og beskæftigelse som primær indkomstkilde. Dette i modsætning til enlige kvinder.

Enlige kvinder, der sættes ud, har således oftere kontanthjælp som primær indkomstkilde og ingen kompetencegivende uddannelse. Imidlertid har enlige kvinder, der sættes ud, alt andet lige et rådighedsbeløb, der i store træk svarer til rådighedsbeløbet blandt enlige kvinder generelt. Det kan skyldes, at kommunerne har større fokus på enlige kvinder og mødre, og derfor hjælper dem til at finde en passende bolig.

Har man børn, og især flere børn, har man større risiko for at få en fogedsag. Det gælder især for enlige kvinder. Enlige mødre udgør således den næststørste gruppe blandt udsatte lejere og ca. halvdelen af de udsatte husstande med børn.

Det samlede antal børn, der oplever en effektiv udsættelse, er fordoblet over perioden fra omkring 700 børn i 2002 til omkring 1.500 børn i 2010.

Familier med en ikke-vestlig baggrund er umiddelbart overrepræsenteret blandt familier med gennemførte fogedsager og familier, der

sættes ud af deres lejebolig. Det skyldes dog primært socioøkonomiske forhold. Tager man hensyn til socioøkonomiske forhold som tilknytning til arbejdsmarkedet, uddannelse, indkomst mv. har familier med en ikke-vestlig baggrund imidlertid ikke en større risiko for at få en fogedsag, end danske husstande har.

SOCIALE SÅRBARHEDSFAKTORER

Også skilsmisse er hyppigt baggrunden for en udsættelse. I 2010 angiver 42 pct. af de udsatte lejere at have oplevet en skilsmisse forud for udsættelsen, og af dem angiver 47 pct., at det var en medvirkende årsag til udsættelsen. De statistiske analyser peger også på, at skilsmisse er associeret med en højere risiko for at få en fogedsag.

Andelene af de udsatte, der angiver, at psykisk sygdom var medvirkende årsag til deres udsættelse, er steget fra 19 pct. i 2006 til 40 pct. i 2010. I de statistiske analyser finder vi imidlertid ingen sammenhæng mellem psykisk sygdom og sandsynligheden for at få en fogedsag.

TILVÆRELSEN EFTER EN UDSÆTTELSE

Mange af de udsatte får efterfølgende en omskiftelig tilværelse i form af ændringer i familiesituationen eller boligforholdene. For nogle bliver konsekvensen, at de bliver boligløse. Spørgeskemaundersøgelsen viser, at mellem 8 og 9 pct. er hjemløse, og omkring 16 pct. bor hos venner eller familie. På baggrund af registerdata skønnes det, at knap 18 pct. af de udsatte lejere er boligløse et år efter udsættelsen.

Andelen af lejere i familier, som angiver, at familien gik i opløsning, stiger fra 12 pct. i 2006 til 29 pct. i 2010.

REDUCEREDE YDELSER OG SANKTIONER

Omkring 45 pct. af kommunerne oplyser, at borgere, der bliver sat ud, ofte har fået reduceret deres overførselsindkomst som følge af en rådig-hedssanktion. Kommunerne har imidlertid svært ved at hjælpe de borgere, der ikke kan betale deres husleje grundet en sanktion.

Vores analyse tyder på, at kontanthjælpsloftet øgede andelen af par og par med børn, der fik en fogedsag, med ét procentpoint i det første år svarende til en fordobling. Derimod finder vi ingen betydning af kontanthjælpsloftet for enlige mænd og enlige kvinder.

Ligeledes tyder analysen på, at reduktionen i introduktionsydelsen og indførelsen af starthjælpen har øget risikoen for en fogedsag in-

den for de første 3½ år efter ankomsten til Danmark med 2 procentpoint.

KOMMUNERNES IDENTIFIKATION AF OG KONTAKT MED LEJERNE

Lejerne kan være svære at komme i kontakt med og de har ikke altid overskud til at åbne deres post. Kommunerne er da også særligt opsøgende over for de borgere, som de kender i forvejen – fx borgere med psykisk sygdom. Omkring 15 pct. af kommunerne har ansat eller samarbejder med en eller flere særlige boligsociale medarbejdere i de almene boligområder og kan ad den vej komme i kontakt med lejerne, og 64 pct. opsøger borgerne på et eller andet tidspunkt i forløbet op til udsættelsen.

Imidlertid er der en gruppe, som kommunerne ikke tager kontakt til på anden vis end det standardbrev, der sendes til alle lejere med en fogedsag. Det er i reglen de familier, som kommunerne ikke kender i forvejen. Knap 50 pct. af de udsatte lejere i 2006 og i 2010 angiver, at de ikke havde kontakt med kommunen forud for udsættelsen.

KOMMUNENS FOREBYGGENDE ARBEJDE OG SAMARBEJDET MED BOLIGORGANISATIONERNE

I forebyggelsen af fogedsager opfordrer de fleste kommuner borgerne til at undersøge muligheden for boligstøtte, og lidt under halvdelen tilbyder økonomisk rådgivning og administration af borgere på overførselsindkomst. Kommunerne er dog mindre tilbøjelige til at bevillige en enkelt-ydelse til betaling af huslejerestance, hvis borgeren tidligere har fået en sådan ydelse.

Omkring 60 pct. af kommunerne vurderer, at Socialministeriets vejledning om kommunernes handlepligt og handlemuligheder har bidraget til at forebygge udsættelser. Undersøgelsen viser, at andelen af fogedsager og effektive udsættelser i 2010 er mindsket i de kommuner, der ifølge eget udsagn har øget anvendelsen af en eller flere initiativer, herunder administration af lejernes økonomi.

Knap halvdelen af kommunerne vurderer, at underretningspligten – de almene boligorganisationers pligt til at underrette kommunen senest samtidig med fogedbegæringen – forebygger udsættelser. I den statistiske del af analysen kan vi imidlertid ikke påvise, at underretningspligten har haft en forebyggende betydning det første år efter indførelsen.

Kommunerne og boligorganisationerne er gennemgående tilfredse med deres samarbejde. Boligorganisationerne har imidlertid lagt

en strammere kurs i forhold til at indgå afdragsordninger og i forhold til, hvor mange måneder en lejer må være bagud med huslejen. Kommunerne ser gennemgående positivt på, at huslejerestancerne ikke hober sig op.

Kun 35 pct. af kommunerne vurderer, at forlængelsen af påkravsfristen fra 3 til 14 dage har forebygget antallet af fogedsager og udsættelser.

DATAGRUNDLAG

Rapporten bygger på følgende datakilder:

- En registeranalyse af udsatte lejeres livsforløb forud for, under og efter en udsættelse.
- Elektroniske spørgeskemaer til kommuner og boligorganisationer.
- En kvalitativ undersøgelse af sagspraksis i de store bykommuner.
- Telefon- og besøgsinterview med udsatte lejere.

INDLEDNING OG SAMMENFATNING

Antallet af personer, der bliver sat ud af deres lejeboliger, har været stigende igennem de sidste mange år frem til og med 2010. Det er et af hovedresultaterne i denne rapport, som beskæftiger sig med mulige årsager til og konsekvenserne af at blive sat ud af sin lejebolig samt kommunernes og boligorganisationernes praksis og mulighed for at forebygge fogedsager og udsættelser blandt lejere.

SFI har tidligere gennemført en undersøgelse af lejere, der sættes ud af deres bolig (Christensen & Nielsen, 2008). Mens den tidligere undersøgelse omfattede perioden 2002-2006, udbygges undersøgelsen i denne rapport til også at omfatte perioden 2007-2010. Endvidere er der denne gang mere fokus på kommunernes og boligorganisationernes rolle i udsættelsessager, da den tidligere rapport bl.a. pegede på, at myndighederne spiller en stor rolle i disse sager.

Undersøgelsens har til formål at opdatere og udvide den eksisterende viden om udsættelser og besvarer fem overordnede undersøgelses-spørgsmål:

- Hvilke risikofaktorer for fogedsager og udsættelser kan identificeres?
- Hvad kendetegner lejere med en fogedsag og udsatte lejere?
- Hvilke konsekvenser har en udsættelse?
- Hvilken effekt har de politisk vedtagne forebyggelsestiltag?

- Hvordan håndterer kommunerne og boligorganisationer fogedsager?

Undersøgelsen gør brug af fire undersøgelsesdele, som på hver sin måde bidrager til at belyse disse spørgsmål:

- En registeranalyse af udsatte lejeres livsforløb forud for, under og efter en udsættelse.
- Elektroniske survey til kommuner og boligorganisationer.
- En kvalitativ undersøgelse af sagspraksis i de store bykommuner.
- Telefon- og besøgsinterview med udsatte lejere.

Den registerbaserede del af undersøgelsen bygger bl.a. på oplysninger om fogedsager fra Domstolsstyrelsens sagsregister. Det er på baggrund heraf muligt at identificere lejere med en gennemført fogedsag generelt og lejere med en effektiv udsættelse specifikt. I det følgende benævnes gennemførte fogedsager blot fogedsager.

BOKS 1.1

Gennemførte fogedsager og effektive udsættelser

Fælles for de gennemførte fogedsager er, at fogedretten har tilkendegivet, at grundlaget for en effektiv udsættelse er til stede. Effektive udsættelser omfatter fogedsager, der er effektueret, og hvor lejeren således bliver sat ud ved fogedens bistand på adressen. Imidlertid afsluttes ikke alle gennemførte fogedsager med en effektiv udsættelse. Lejeren vil i nogle tilfælde indfri sin huslejerestance eller fraflytte lejemålet inden effektueringen af udsættelsen.

I rapportens del 1 og del 3 fokuserer vi i nogle kapitler på gennemførte fogedsager generelt, uanset sagens udfald, samt alle effektive udsættelser. I andre kapitler skelner vi imidlertid imellem lejere med en gennemført fogedsag, der ikke resulterer i en effektiv udsættelse, og lejere med en effektiv udsættelse.

I rapportens del 2, der primært omhandler kommunernes og boligorganisationernes håndtering af fogedsager, refererer vi foruden til lejere med en fogedsag også til lejere på andre tidspunkter inden udsættelsen. Det drejer sig om tiden, før lejeren kommer i huslejerestance, tiden før lejeren modtager påkravsskrivelsen, og tiden før lejeren begæres sat ud.

ANTALLET AF UDSÆTTELSE HAR VÆRET STIGENDE FRA 2002 TIL 2010

Antallet af fogedsager og antallet af sager, der afsluttes med en effektiv udsættelse, er steget betydeligt i perioden fra 2002 til 2010. På landsplan blev der i 2002 foretaget 1.561 effektive udsættelser, dvs. udsættelser gennemført ved fogedens bistand. I 2010 var dette tal mere end fordob-

let til 4.410 effektive udsættelser¹. Det samlede antal gennemførte fogedsager er tilsvarende steget frem mod 2009, men faldt på landsplan fra 2009 til 2010.

Risikoen for udsættelse er siden 2007 især steget i de københavnske omegnskommuner, og i 2010 var risikoen således særligt høj her. Udsættelse af lejere sker hyppigst i den almene boligsektor, hvor risikoen er næsten dobbelt så høj som i offentligt ejede udlejningsboliger og mere end dobbelt så høj i forhold til privatejede udlejningsboliger. En stor del af denne forskel skyldes forskelle i beboersammensætning.

SÆRLIGT UDSATTE GRUPPER

ANDELEN AF ENLIGE MÆND OG ANDELEN AF KVINDER MED BØRN BLANDT UDSATTE LEJERE ER STEGET

Som nævnt ovenfor var der i 2010 4.410 effektive udsættelser, som berørte i alt 6.857 personer. Enlige mænd udgør i alle årene den største gruppe blandt de udsatte lejere, og tegner sig samtidig for den største relative stigning i andelen af effektive udsættelser i undersøgelsesperioden. Den næststørste gruppe er enlige mødre. I 2010 blev i alt 902 husstande med børn berørt af en effektiv udsættelse. Over halvdelen af disse består af husstande med enlige mødre og deres børn. Det samlede antal af børn, der oplever en effektiv udsættelse, er fordoblet over perioden fra omkring 700 børn i 2002 til omkring 1.500 børn i 2010.

ANDELEN AF UDSATTE LEJERE MED ANDEN ETNISK BAGGRUND END DANSK ER STIGENDE

Husstande, hvor de voksne i husstanden har oprindelse i et ikke-vestligt land, er stærkt overrepræsenterede blandt de udsatte husstande, og andelen af udsatte husstande, der kommer fra et ikke-vestligt land, har været stigende i perioden 2002-2010. Tager man hensyn til de socioøkonomiske forskelle i arbejdsmarkedstilknytning og erhvervsuddannelse mv. har ikke-vestlige husstande imidlertid ikke en større risiko end danske husstande for at blive sat ud af en lejebolig.

---

¹ Det afrapporterede årlige antal effektive udsættelser afviger svagt fra tallene fremlagt af Domstolsstyrelsen. Det skyldes forskellige fremgangsmåder i datarensningen.

UDSATTE FAMILIER ER OVERVEJENDE UDEN EN KOMPETENCEGIVENDE UDDANNELSE OG UDEN BESKÆFTIGELSE

I over halvdelen af de udsatte husstande har ingen af de voksne i familien en kompetencegivende uddannelse. Kun 3 pct. har en mellemlang eller lang uddannelse. Der er dog også en gruppe af uddannelsessøgende, der bliver sat ud. I 2010 drejede det sig om 12 pct. af de udsatte husstande. Generelt er der relativt mange unge blandt de udsatte lejere.

Cirka hver tredje familie, der er sat ud deres bolig i 2010, havde beskæftigelse som primær indkomstkilde året forinden. Denne andel var stigende i årene 2007 til 2009, men er i 2010 igen faldet til niveauet fra 2006. Cirka hver fjerde udsatte familie har kontanthjælp som primær indkomst, hver tiende har uddannelsesstøtte, mens 7 pct. i 2010 modtog en varig ydelse året forud for udsættelsen.

ANDRE SOCIALE FAKTORER

Andre sociale årsager kan både indirekte og direkte være associeret med en højere risiko for en fogedsag og en effektiv udsættelse. Skilsmisse er hyppigt baggrunden for en udsættelse. I 2010 angiver 42 pct. af de udsatte lejere at have oplevet en skilsmisse forud for udsættelsen, og af dem angiver 47 pct., at det var årsagen til udsættelsen.

Andelene af de udsatte, der angiver, at psykisk sygdom var medvirkende årsag til deres udsættelse, er blevet større. Andelen er vokset fra 19 pct. i 2006 til 40 pct. i 2010. I risikoanalysen finder vi imidlertid ingen statistisk signifikant sammenhæng mellem, om man har en psykiatrisk diagnose, eller om man har været indlagt på sygehus og sandsynligheden for at få en fogedsag.

Også fysisk sygdom nævnes mere hyppigt af de udsatte som medvirkende årsag til udsættelsen fra 16 pct. i 2006 til 24 pct. i 2010. Til gengæld faldt andelen, der havde misbrugsproblemer på udsættelsestidspunktet, og som angiver, at det var medvirkende årsag til udsættelsen fra over 50 pct. i 2006 til 39 pct. i 2010.

MANGE UDSATTE LEJERE HAR ET LILLE RÅDIGHEDSBELØB OG BOR I RELATIVT DYRE BOLIGER

Den primære grund til at lejere bliver sat ud af deres bolig er, at de ikke har betalt deres husleje. Undersøgelsen peger på, at mange af de udsatte lejere har svært ved at få pengene til at slå til på grund af relativt små indkomster. Undersøgelsen viser således, at husstande med en fogedsag

og udsatte husstande i gennemsnit har et årligt rådighedsbeløb, der er 7.500 og 20.000 kr. lavere end for husstande generelt. I 2010 falder rådighedsbeløbet yderligere med 5.600 kr. for husstande med en fogedsag i forhold til rådighedsbeløbet for husstande generelt. De store forskelle i rådighedsbeløbet gør sig især gældende blandt enlige mænd og familier i almene boliger. Omvendt har enlige kvinder med en fogedsag og enlige kvinder, der sættes ud, i vid udstrækning samme rådighedsbeløb som enlige kvinder generelt. Også blandt familier i privatejede udlejningsboliger og familier med ikke-vestlig baggrund er det tilfældet. Imidlertid har familier med ikke-vestlig baggrund generelt et særligt lavt rådighedsbeløb.

Samtidigt sidder de udsatte lejere ofte i relativt dyre og for nøgles vedkommende i relativt store boliger. Alt andet lige betaler både udsatte husstande og husstande med en fogedsag en højere årlig kvadratmeterpris end husstande generelt, henholdsvis 92 og 107 kr. Samlet set har både husstande med en fogedsag og udsatte husstande således alt andet lige en husleje, der er 7.700 kr. og 7.200 kr. højere end husstande generelt.

Inden for den almene boligsektor finder man relativt mange udsættelser blandt husstande med et stort boligareal. Noget tyder således på, at der mangler mindre og billige boliger i den almene sektor. I spørgeskemaundersøgelserne blandt henholdsvis kommuner og boligorganisationer bliver det da også fremhævet, at der er en mangel på mindre og billige lejligheder.

Husstande, der modtager boligstøtte, har mindre risiko for at blive sat ud. Det gælder især for husstande, hvor den primære indkomstkilde i det forudgående år er en overførselsindkomst. Relativt mange enlige mænd modtager imidlertid ikke boligstøtte, og der er en tendens til, at stadig færre enlige kvinder modtager boligstøtte.

I spørgeskemaundersøgelsen blandt lejere, der blev sat ud i 2006 eller 2010, oplyser majoriteten, at de havde svært ved at styre deres økonomi og/eller havde stiftet gæld, og at det var årsag til udsættelsen. Årsagen til den dårlige økonomi kan være en social begivenhed som arbejdsløshed. Andelen af de udsatte, der på udsættelsestidspunktet havde mistet deres beskæftigelse, er på samme niveau i 2006 og i 2010 (62 pct.), mens andelen, der vurderede, at tabt beskæftigelse var årsag til udsættelsen steg fra 24 til 40 pct.

KONSEKVENSER AF EN UDSÆTTELSE

Mange af de udsatte lejere får efterfølgende en usikker og omskiftelig tilværelse i form af ændringer i familiesituationen eller i boligforhold. For nogle bliver konsekvensen, at de bliver boligløse. To surveyundersøgelser blandt lejere, der blev sat ud af en lejebolig i enten 2006 eller i 2010, viser, at mellem 8 og 9 pct. på interviewtidspunktet bor på gaden, på herberg, forsorgshjem, natvarmestue, hotel eller vandrehjem, udslnings- eller støttebolig, og omkring 16 pct. bor hos venner eller familie. Det må formodes at disse tal er minimumstal, idet tallene baserer sig på udsatte lejere, der har besvaret et spørgeskema og dermed, at de svageste grupper her er underrepræsenteret. På baggrund af registerdata skønnes det, at knap 18 pct. af de udsatte lejere er boligløse et år efter udsættelsen.

Andelen, der angiver, at de har tabt væsentlige familierelationer som følge af udsættelsen, er steget svagt fra 15 pct. i 2006 til 20 pct. i 2010. Andelen af lejere i familier, som angiver, at familien gik i opløsning, stiger fra 12 pct. i 2006 til 29 pct. i 2010. Andelen, der angiver, at samværet med børn i familien er ophørt som følge af udsættelsen har dog været konstant.

Udsatte lejere med en ikke-vestlig oprindelse har ikke i samme omfang risiko for at få en omskiftelig tilværelse efter en udsættelse.

BETYDNINGEN AF NEDSATTE YDELSER OG RÅDIGHEDSSANKTIONER

En anden årsag til at de økonomisk trængte borgere ender i huslejerestance kan også være en sanktion i overførelsesindkomsten. 45 pct. af kommunerne oplyser, at borgere, som bliver sat ud af boligen, ofte har fået reduceret deres overførselsindkomst som følge af en rådighedssanktion.

Samtidig med indførelsen af starthjælpen i juli 2002 blev introduktionsydelsen til flygtninge og indvandrere reduceret. I forlængelse heraf blev kontanthjælpsloftet indført med virkning fra 1. januar 2004.

Analysen tyder på, at reduktionen i introduktionsydelsen og indførelsen af starthjælpen har øget risikoen for at få en gennemført fogedsag inden for 3½ år efter indrejse i Danmark med omkring 2 pct. for familier, der kom til landet umiddelbart efter, at lovændringerne trådte i kraft. Det svarer til, at omkring 50 familier mere fik en gennemført fogedsag inden for det første år efter indførelsen.

Undersøgelsen tyder endvidere på, at kontanthjælpsloftet det første år øgede andelen af fogedsager blandt par med ét procentpoint. Risikoen for at få en gennemført fogedsag blev dermed dobbelt så stor blandt par og par med børn, hvor en eller begge voksne i husstanden havde modtaget kontanthjælp i en periode på mellem 7 og 18 måneder. Det svarer til, at knap 30 familier mere fik en gennemført fogedsag i 2004. Derimod finder vi ingen effekt af kontanthjælpsloftet for andelen af fogedsager blandt enlige mænd og enlige kvinder.

KOMMUNERNES HÅNDBETING AF FOGEDSAGER

Siden undersøgelsen i 2006 er der politisk vedtaget en række tiltag og lovændringer, som har haft betydning for kommunernes håndtering af udsættelsessagerne. Kommunalreformen, som trådte i kraft 1. januar 2007, betød en ny opdeling af fagområder, og i mange kommuner har det medført, at økonomien i sociale sager er trukket ud af socialforvaltningen og lagt ind under en beskæftigelsesforvaltning.

Blandt de nye tiltag hører en lovændring i 2007, der pålagde kommunerne at vurdere borgerens behov for hjælp, når fogedretten behandler en sag om udsættelse af børnefamilier og personer som i forvejen er kendt af kommunen. I 2009 blev endvidere de almene boligorganisationer forpligtet til at underrette kommunen, når en lejer ikke har betalt sin husleje og senest samtidig med, at boligorganisationen oversender sagen om huslejerestance til fogedretten. I forlængelse af indførelsen af underretningspligten blev kommunerne forpligtet til at vurdere behovet for hjælp hos børnefamilier eller personer, som kommunen kender i forvejen, allerede når kommunen modtager underretning fra den almene udlejer.

I 2009 blev også lejelovgivningens påkravsfrist forlænget fra 3 til 14 dage. Formålet er at give lejerne større mulighed for at finde en løsning på betalingsproblemet. Endelig blev der i 2009 indført et nyt beboerindskudslån, som giver kommunen mulighed for at yde et lån til en borger på trods af, at pågældende har et uafviklet beboerindskudslån.

KOMMUNAL PRAKSIS FOR HÅNDBETING AF FOGEDSAGER

Sagsbehandlere i kommunerne udpeger tre typer af lejere, der ofte ender i huslejerestance: 1) de økonomisk trængte, 2) de psykisk og socialt sårbare og 3) de, der undlader at prioritere huslejen.

Når kommunen får besked om, at en borger er begæret sat ud, sendes et standardbrev til borgeren. Og endnu et sendes, når udlejer begærer borgeren sat ud af boligen. Denne gruppe af borgere kan imidlertid være svære at komme i kontakt med. Sagsbehandlere gør bl.a. opmærksom på, at en del af de borgere, som kommer i risiko for at blive sat ud af deres bolig, ikke har overskud til at åbne deres post.

Kommunerne er særligt opsøgende over for de borgere, som de kender i forvejen – fx borgere med psykisk sygdom, som har en social sag i kommunen. Også blandt børnefamilierne er det de familier, som i forvejen har en sag i kommunen, der bliver opsøgt. Nogle kommuner (15 pct. af kommunerne) har ansat eller samarbejder med en eller flere særlige boligsociale medarbejdere i de almene boligområder.

KOMMUNENS FOREBYGGENDE ARBEJDE

Sagsbehandlerne forebyggelse handler om at lære borgeren strategier til at undgå at komme i huslejerestance. Hertil har kommunernes sagsbehandlere en række redskaber, som de kan tage i brug. Ifølge spørgeskemaundersøgelsen blandt kommunerne er de mest anvendte tiltag følgende: 77 pct. af kommunerne opfordrer borgeren til at undersøge muligheden for boligstøtte, lidt under halvdelen tilbyder lejeren økonomisk rådgivning og i samme omfang administrerer kommunerne borgere på overførselsindkomst.

Kommunerne oplyser imidlertid også, at de er mindre tilbøjelige til at bevillige en enkeltydelse til betaling af huslejerestance, hvis en borger tidligere har fået bevilget en sådan ydelse.

Endelig viser undersøgelsen, at kommunerne i provinsen i mindre grad end kommunerne i hovedstadsområdet anviser borgeren til billigere bolig gennem anvendelsen af den kommunale anvisningsret. Dette tyder på, at det er nemmere at finde en alternativ bolig i provinsen end i hovedstadsområdet.

BETYDNINGEN AF KOMMUNERNES ØGEDE INDSATS

Henholdsvis 35 og 42 pct. af kommunerne vurderer, at forhøjelsen af påkravsfristen fra 3 til 14 dage og indførelsen af underretningspligten for de almene boligorganisationer har begrænset antallet af udsættelser. Endnu flere kommuner vurderer (60 pct.), at vejledningen om kommunernes handlepligt og handlemuligheder i forhold til udsættelsestruede eller udsatte lejere bidrager til at forebygge udsættelser.

Undersøgelsen viser endvidere, at i de kommuner, der ifølge eget udsagn har øget anvendelsen af en eller flere af de initiativer og tiltag, der fremhæves i vejledningen, er andelen af fogedsager og effektive udsættelser nedbragt. Der synes således at være nogle muligheder for kommunerne for at nedbringe andelen af fogedsager og effektive udsættelser.

Der kan derimod ikke påvises en særlig effekt af underrettningspligten – de almene boligorganisationers pligt til at underrette kommunen senest samtidig med indgivelse af en fogedbegæring om udsættelse af en lejer. Det kan skyldes, at det endnu er for tidligt at evaluere effekten heraf.

DET INTERNE SAMARBEJDE I KOMMUNEN

Interviewene med sagsbehandlere i kommunerne viser, at der godt kan være gnidninger mellem kommunernes afdelinger for socialområdet og afdelingerne for enkeltydelse samt kontanthjælp i sagsgangen vedrørende udsættelsessager.

Kommunerne oplever ikke, at tavshedspligten er en hindring for at yde hjælp til borgeren. Men den kvalitative del af undersøgelsen peger dog på, at tavshedspligten i nogle tilfælde kan forhindre en smidig behandling af sagen, da den kan være årsag til, at den enkelte sagsbehandler ikke har mulighed for at se sagen i sin helhed. Hvis afdelinger skal udveksle informationer om en borger, kræver det borgerens samtykke. Det kan være en langsommelig proces, som sagsbehandlerne oplever, der ikke er tid til, da de i forvejen føler sig presset på tid i behandlingen af sager med huslejerestancer.

SAMARBEJDET MED BOLIGORGANISATIONERNE

Kommunerne og boligorganisationerne er gennemgående tilfredse med deres samarbejde. Boligorganisationerne har imidlertid lagt en strammere kurs i forhold til at indgå afdragsordninger med de lejere, som er kommet i huslejerestance. Derudover har de også lagt en strammere kurs i forhold til, hvor mange måneder en lejer må være bagud med huslejen, før boligorganisationen begærer lejer udsat. Kommunerne ser gennemgående positivt på, at huslejerestancerne ikke hober sig op.

Halvdelen af de kommuner, der er villige til at bevilge en enkeltydelse eller lignende økonomiske støtte til betaling af huslejerestancen, angiver, at boligorganisationerne ofte begærer lejer sat ud så sent i forløbet, at kommunen ikke kan betale den ophobede huslejerestance. Dette

kommer også til udtryk i den kvalitative del af undersøgelsen, hvor det fortælles, at kommunerne har svært ved at nå at vurdere sagen og hermed hjælpe borgeren.

Størstedelen af kommunerne angiver, at boligorganisationerne ofte ikke er villige til at finde en løsning, når husordenssager foruden huslejerestancen er årsag til fogedbegæringen. Dette bekræftes af boligorganisationerne, hvor omkring halvdelen vurderer, at dette er tilfældet.

I 2010 trådte regler om styringsdialogen mellem kommune og boligorganisationer i kraft. Det indebærer blandt andet, at der mindst en gang årligt skal afholdes et styringsdialogmøde mellem kommune og boligorganisation, samt at boligorganisationerne har pligt til årligt at indsende dokumentation til kommunen til brug for styringsdialogen. Det er uklart, om udsættelsestruede lejere indgår i denne dialog. 81 pct. af kommunerne angiver, at de ikke ved, om udsættelsestruede borgere indgår i dokumentationen. Langt de fleste kommuner vurderer dog, at de gennem formelle og uformelle procedurer vil have kendskab til borgere, der er i risiko for at komme i huslejerestance.

BOLIGORGANISATIONERNES PRAKSIS

En tredjedel af boligorganisationerne angiver, at der ikke er mulighed for, at lejere kan indgå en afdragsordning, og der hvor det er muligt, drejer det sig i de fleste tilfælde kun om en enkelt måneds restance. Kun en enkelt boligorganisation er villig at indgå en afdragsordning, hvis en lejer er tre måneder bagud.

RAPPORTENS DISPOSITION

Rapporten indledes med et kapitel om socialpolitik og lejelovgivning af relevans for problematikken omkring udsættelse fra lejeboliger. Herefter følger et metodeafsnit, hvor der redegøres for den omfattende indsamling af forskellige typer af data fra forskellige kilder. De forskellige datakilder har i et vist omfang struktureret rapportens analysekapitler. Del 1 fokuserer på de udsatte lejere, og omfatter kapitel 4 til 7. Del 2 omfatter aktørernes perspektiv på fogedsager, herunder kommunernes og boligorganisationernes håndtering heraf, mens del 3 omfatter evalueringer af virkningerne af nedsatte ydelser og af kommunernes øgede fokus på udsættelser fra lejeboliger.

SOCIALPOLITIK OG LEJELOVGIVNING

LOVÆNDRINGER I 2007 OG 2009

I 2007 og 2009 blev der politisk vedtaget en række tiltag og lovændringer – nogle specifikt med henblik på at forebygge udsættelser, andre ændringer var af mere generel karakter, men har alligevel betydning for kommunernes håndtering af fogedsager. De politisk vedtagne tiltag, som har til formål at forebygge udsættelser, retter sig overvejende mod kommunerne, men også mod de almene boligorganisationer.

En ændring er kommunalreformen, som trådte i kraft 1. januar 2007. Den betød en ny opdeling af fagområder, og i mange kommuner har det medført, at økonomien i sociale sager er trukket ud af sagerne og ud af socialforvaltningen og lagt ind under en beskæftigelsesforvaltning og kommunalreformen har dermed indirekte betydning for kommunernes håndtering af fogedsager.

Imidlertid havde en række lovændringer samme år specifikt til hensigt at øge kommunernes fokus på fogedsager. En ændring af retssikkerhedsloven i 2007 pålagde kommunerne at vurdere borgerens behov for hjælp, når fogedretten behandler en sag om udsættelse af børnefamilier og personer som i forvejen er kendt af kommunen. Samtidig med

lovændringen blev kommunens tilsynsforpligtelse, som også gælder, når en familie med børn sættes ud af boligen, præciseret.

I 2009 blev der ligeledes vedtaget en række tiltag. Blandt andet blev de almene boligorganisationer i henhold til lov om leje af almene boliger, § 92, stk. 2, forpligtet til at underrette den stedlige kommune, når en lejer ikke har betalt sin husleje og senest samtidig med, at boligorganisationen oversender sagen om huslejerestance til fogedretten. Formålet er at sikre, at kommunen inddrages tidligst muligt i sager, hvor der er risiko for udsættelse for derved at kunne foretage en konkret vurdering af muligheden for at yde hjælp til den udsættelsestruede lejer.

I forlængelse af indførelsen af almene boligorganisationers underretningspligt blev kommunerne forpligtet til at vurdere behovet for hjælp hos børnefamilier eller personer, som kommunen kender i forvejen, allerede når kommunen modtager underretning fra den almene udlejer. Det er hensigten hermed, at kommunens vurdering skal ske på et tidligere tidspunkt, og at de dermed har mulighed for at handle tidligst muligt i sager, hvor der er risiko for, at borgeren bliver sat ud af sin bolig (tidligere kommunal vurderingspligt).

I 2009 blev også lejelovgivningens påkravsfrist forlænget fra 3 dage til 14 dage. Formålet var at give lejerne større mulighed for at finde en løsning på betalingsproblemet (forlængelse af påkravsfristen). Yderligere blev der i 2009 indført nye regler for beboerindskudslån, som giver kommunen mulighed for at tilbyde borgere med et uafviklet beboerindskudslån et nyt beboerindskudslån.

HUSLEJEN ER IKKE EN UFORUDSET UDGIFT

Som udgangspunkt er det en borgers eget ansvar at finde en egnet bolig, som han eller hun har økonomi til at betale husleje for og at sikre, at der stadig er økonomi til husholdningsbudgettet og øvrige faste udgifter. Huslejen anskues som en forudset udgift, som skal betales hver måned, og det er den enkeltes ansvar at sikre, at huslejen bliver betalt til tiden. I udgangspunktet er det således ikke det offentliges ansvar hverken at tage sig af at finde en bolig til borgeren eller være den instans, som betaler huslejen, hvis borgeren ikke selv kan.

GYLDIGE ÅRSAGER TIL UDSÆTTELSE

Udsættelse af en lejer ved ophævelse af lejemålet kan ske på baggrund af to forskellige typer af misligholdelse.² Misligholdelse kan bestå i, at lejeren har haft en adfærd, der er til gene for øvrige beboere og andre, der lovligt færdes i ejendommen, for udlejer og/eller dennes ansatte eller for ejendommen. Desuden kan misligholdelse bestå i manglende huslejebetaling, og lejemålet kan opsiges, hvis lejeren ikke har betalt sin husleje senest 14 dage efter at have modtaget et skriftligt krav om at indbetale den manglende husleje.

OPKRÆVNING AF HUSLEJE, RYKKER OG UDSÆTTELSE – ET UDSÆTTELSESFORLØB

Forløbet af en typisk sag om huslejerestance er fastsat i såvel lov om leje af almene boliger og i lejeloven. Et forløb foregår typisk således, at udlejer registrerer, at en lejer ikke har betalt sin husleje til tiden (betalingsmisligholdelse). Herefter kræver loven, såfremt udlejer ønsker at inddrive sit krav, at udlejer sender en rykker, et såkaldt påkrav. Heraf fremgår det skyldige beløb samt en betalingsfrist på minimum 14 dage efter modtagelse af rykkeren, jf. forlængelsen af påkravsfristen i 2009.

Hvis lejer betaler det skyldige beløb inden påkravsfristens udløb, sker der ikke yderligere i sagen, ud over at lejer typisk skal betale et lovbestemt rykkergebyr. Hvis lejer ikke betaler hele det skyldige beløb inden for de 14 dage, ophæves lejeaftalen. Udlejer kan herefter skrive en ophævelse til lejer, der hermed teknisk set sættes ud af lejemålet med øjeblikkelig virkning. Såfremt lejer hverken betaler huslejen eller fraflytter af sig selv, er det herefter nødvendigt at få fogedrettens hjælp til at sætte lejer ud af lejemålet.

Hvis ikke gælden er betalt inden ophævelsen, og ophævelsen er gyldig, evt. efter at dette fastslås af fogedretten, kan der ske en effektiv udsættelse af lejeren med fogedens bistand. Udlejer iværksætter en fogedsag ved at sende en fogedrequisition til fogedretten bilagt sagens dokumenter i form af lejekontrakt, rykker og ophævelsesbrev samt en erklæring om, at den stedlige kommune er underrettet om sagen.

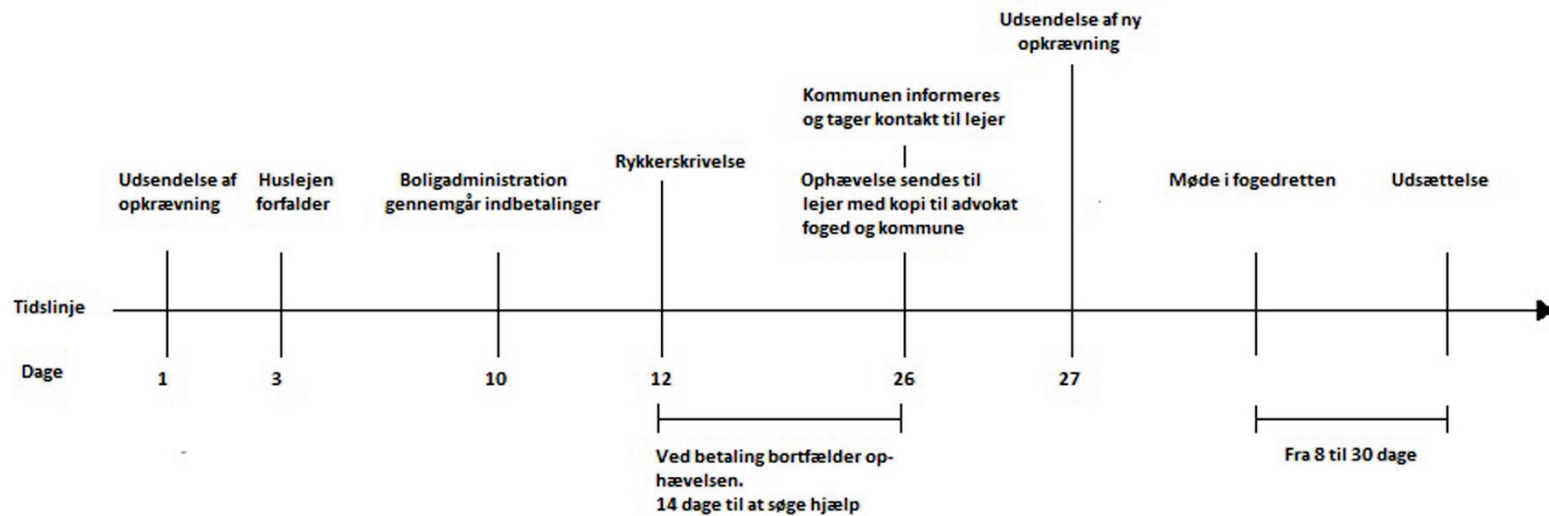
---

2. § 93 i bekendtgørelse af lov af leje.

I mange retskredse indledes fogedsagen med et møde i fogedretten, hvor formalia afklares. Lejer og udlejer indkaldes til mødet. Først i anden omgang, når udlejer konkret anmoder om det (senest fire uger efter første møde), berammer fogeden den effektive udsættelse, der efterfølgende gennemføres. Dog berammes der i enkelte retskredse direkte effektiv udsættelse uden forudgående møde i retten, hvorfor tiden fra ophævelse til effektiv udsættelse er væsentlig kortere.

FIGUR 2.1

Eksempel på et udsættelsesforløb.

Kilde: Begrænsning af udsættelser. KL & BL, april 2011. <http://www.e-pages.dk/bl/160/3>.

KOMMUNERNES INVOLVERING I UDSÆTTELSESSAGER – HANDLEPLIGT OG HANDLEMULIGHEDER

Som beskrevet har boligorganisationerne pligt til at sende en underretning til kommunen senest samtidig med, at en sag oversendes til advokat og fogedret. I de tilfælde, hvor der er børn under 18 år i husstanden, eller hvor der er tale om en lejer, som kommunen ved har behov for hjælp, har kommunen efter § 5 a i Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område pligt til straks at behandle sagen.

Kommunens afgørelse om hjælp til at undgå udsættelse af lejerens skal ske på baggrund af en helhedsvurdering af, hvilke muligheder kommunen har for at hjælpe lejerens/familien. Her skal mulighederne for at yde hjælp i henhold til den sociale lovgivning indgå i vurderingen. Der skal både tages stilling til muligheden for at hjælpe i den konkrete udsættelsessag og til forebyggelse af en eventuel senere udsættelsesrisiko.

KOMMUNERNES HANDLEPLIGT I UDSÆTTELSESSAGER

Når kommunen modtager besked fra boligorganisationen om en udsættelse, skal kommunen vurdere, om den har pligt til straks at yde hjælp. Har kommunen viden om, at der bor børn/unge under 18 år i lejemålet, eller at der er tale om en lejer med særligt behov, har kommunen pligt til straks at vurdere lejerens behov for hjælp. I forlængelse af dette skal den enhed i kommunen, som modtager underretningen, have øje for, om borgeren har en sag i en anden forvaltning eller en anden enhed i kommunen, som sandsynliggør, at borgeren har behov for hjælp eller er en børnefamilie. I de tilfælde, hvor kommunen har pligt til at handle øjeblikkeligt, skal den foretage en helhedsvurdering af borgerens behov for hjælp i forhold til alle de muligheder, der findes for at give hjælp efter den sociale lovgivning, herunder rådgivning og vejledning. I overensstemmelse med Retssikkerhedslovens § 5 skal kommunen desuden være opmærksom på, om der kan søges om hjælp efter anden lovgivning. Endelig skal kommunen rette henvendelse til borgeren, uanset om de har pligt til at vurdere sagen yderligere eller ej (Retssikkerhedslovens § 5 a).

BØRNEFAMILIER

I sager med børnefamilier skal kommunen sikre, at der bliver taget hensyn til børnene. Såfremt kommunen erfarer, at et barn/en ung har behov

for særlig støtte, skal kommunen undersøge barnets/den unges forhold (Servicelovens § 50). På den baggrund kan det vurderes, om der er behov for at yde særlig støtte i form af familierådgivning eller andre forebyggende foranstaltninger eller i særligt alvorlige tilfælde anbringelse af barnet/den unge uden for hjemmet (Servicelovens § 52). Hvis en sag alligevel munder ud i en effektiv udsættelse af en børnefamilie, skal kommunen tage hensyn til børnene ved at sikre, at de ikke er til stede ved selve fodedforretningen.

I sager, som involverer børn, har kommunen altså en særlig forpligtelse, herunder at sagen behandles straks efter modtagelse af underretning fra boligorganisationen, og at der gøres en ekstra indsats for at undgå udsættelsen.

BORGERE MED SÆRLIGT BEHOV FOR HJÆLP

I sager som vedrører borgere, der har særligt behov for hjælp, skal kommunen sikre, at der straks foretages en helhedsvurdering af borgerens sag med henblik på at iværksætte den nødvendige støtte. Borgere med et særligt behov for hjælp kan være psykisk syge personer, personer med en demensdiagnose eller stofmisbrugere i behandling.

ØVRIGE BORGERE

Efter Retssikkerhedslovens § 5 a skal alle underretninger om udsættelse behandles af kommunen, idet kommunen skal rette henvendelse til borgeren og gøre opmærksom på muligheden for at få vurderet behovet for og eventuelt retten til rådgivning eller anden hjælp. Der er her tale om de øvrige borgere end dem, der er omtalt i de foregående to afsnit.

Hvis borgeren efterfølgende tager kontakt til kommunen, har kommunen pligt til at vurdere sagen og hermed også mulighed for at yde borgeren hjælp.

KOMMUNENS HANDLEMULIGHEDER

I sager hvor kommunen involveres, findes der en række muligheder som kan tages i brug. Listen nedenfor er ikke udtømmende for, hvilke handlemuligheder kommunerne har, men en opremsning af de handlemuligheder, som denne undersøgelse berører.

- Kommunen kan rådgive om afdragsordning, betalingservice og frivillig gældsrådgivning.

- Kommunen kan rådgive borgeren om indgåelse af en eventuel aftale om en afdragsordning med udlejer med henblik på at få afviklet huslejerestancen.
- Kommunen kan også oplyse borgeren om muligheden for, at huslejen kan betales via betalingservice (PBS), således at der fremover vil være højere grad af sikkerhed for, at huslejen bliver betalt til tiden.
- Endelig kan kommunen rådgive udsatte lejere med gæld til at søge gældsrådgivning. En sådan rådgivning ydes af frivillige med relevant faglig baggrund. Gældsrådgivning kan hjælpe de gældsramte borgere til at få overblik.

Vi beskriver ikke de ovenstående tiltag nærmere, da undersøgelsen ikke behandler dem indgående i undersøgelsen. Tiltagene, som vi beskriver mere fyldigt i det efterfølgende, vil blive behandlet mere indgående i undersøgelsen.

RÅDGIVNING OM SØGNING AF PASSENDE BOLIG

Hvis en borger kommer i huslejerestance, kan det være, fordi dennes husleje er for høj i forhold til indkomsten. I sådanne tilfælde har kommunen mulighed for at rådgive borgeren til at finde en passende bolig. Der er flere muligheder for dette: Oprykningslisten i den boligorganisation, hvor borgeren bor, fleksibel udlejning (mulighed for kortere ventetid end ellers), bytte bolig i borgerens boligorganisation eller en privat lejebolig.

Endelig har kommunen mulighed for at gøre brug af anvisningsretten, hvorigennem kommunen kan anvise socialt udsatte borgere en bolig i alment boligbyggeri.

I de tilfælde, hvor det er nødvendigt for en borger at flytte til en mere passende og billigere lejebolig, har kommunen mulighed for at støtte borgeren økonomisk ved at yde beboerindskudslån og/eller flyttehjælp.

BEBOERINDSKUDSLÅN

Kommunen har pligt til at yde beboerindskudslån, hvis det skønnes, at ansøgeren har behov for lånet, og at lånet er en forudsætning for, at ansøgeren kan indgå lejekontrakt. Det betyder, at kommunen skal vurdere husstandsindkomstens størrelse og herudfra, om der er basis for at yde indskudslån (Boligstøtteloven).

Fra 1. juni 2009 blev der i Boligstøttelovens § 55, stk. 3 indført en kommunal pligt til i visse tilfælde og i forhold til udsatte eller udsættelsestruede lejere at yde et nyt beboerindskudslån, selv om husstanden har uindfriet gæld fra tidligere beboerindskudslån.

FLYTTEHJÆLP

I henhold til Aktivlovens § 85 kan kommunen yde hjælp til udgifter, der er forbundet med flytning inden for kommunen, hvis det vurderes, at flytningen indebærer en forbedring af ansøgerens eller familiens forhold. Der kan fx være tale om, at en udsættelsestruet familie får en lavere boligudgift ved at flytte. Det er en betingelse for at opnå hjælp, at hverken ansøgeren eller ægtefællen har økonomisk mulighed for at betale udgifterne. En del af hjælpen kan ydes som lån, som skal tilbagebetales.

ADMINISTRATION AF OFFENTLIGE YDELSER

Kommunen har i henhold til § 90 i lov om aktiv socialpolitik (Aktivloven) mulighed for at udbetale den del af en borgers kontanthjælp, som skal dække huslejen, direkte til udlejer. Generelt er det en forudsætning, at kommunen har forsøgt at vejlede borgeren om, hvordan han eller hun kan få styr på sin økonomi. Eller at borgeren gentagne gange har misligholdt huslejebetalingen.

Desuden har kommunen mulighed for at indgå en aftale om administration af pensionen i henhold til § 36 i lov om social pension.

Endelig kan kommunen beslutte, at boligstøtten indbetales direkte til boligorganisationens administration (bekendtgørelse nr. 615 om boligstøtte), og således bliver boligstøtten udbetalt direkte til udlejer uden om lejer.

BOLIGSTØTTE

Det er muligt som lejer at søge kommunen om tilskud til betaling af den løbende boligudgift. Det tilskud kaldes for boligydelse, hvis det gives til folkepensionister eller førtidspensionister, der har fået tilkendt førtidspension før den 1. januar 2003. Til alle andre kaldes tilskuddet for bolig sikring.

Beløbet for boligstøtten til folkepensionister og førtidspensionister fastsættes ud fra, hvor stor boligudgiften er, boligens størrelse, husstandens indkomst og husstandens størrelse.

Boligstøtten til andre end folke- og førtidspensionister bevilges kun til lejere, og som hovedregel kræves det, at boligen har eget køkken. Beløbet for boligstøtten fastsættes ud fra boligens størrelse, husstandens indkomst og formue, antal børn samt boligudgifternes størrelse.

Hvis en borger ønsker boligstøtte, er det vedkommendes eget ansvar at ansøge hos kommunen og fremlægge dokumentation i form af lønsedler, lejekontrakt og formueopgørelser med henblik på at få fastsat størrelsen på boligstøtten.

ENKELTYDELSE EFTER AKTIVLOVENS § 81

For kontanthjælpsmodtagere, uddannelsessøgende og andre personer med lav indkomst, herunder førtidspensionister, kan der ydes hjælp, hvis de har været ude for ændringer i deres forhold. Støtten kan som regel kun gives, hvis udgiften er opstået som følge af behov, der ikke har kunnet forudses, eller som vil vanskeliggøre den pågældende eller familiens muligheder for at klare sig selv i fremtiden.

Det er muligt at yde hjælp til en udgift, der har kunnet forudses, hvis borgeren ikke har haft økonomisk mulighed for at spare op til udgiften. Desuden kan kommunen i enkelte situationer yde hjælp til en udgift, der har kunnet forudses, hvis afholdelsen af udgiften er af helt afgørende betydning for den pågældendes eller familiens livførelse.

STØTTE EFTER AKTIVLOVENS § 34

Den særlige støtte efter Aktivlovens § 34 er en støtte til de borgere, som har været ude for ændringer i deres forhold, og som har så høje boligudgifter, at de med deres nuværende indtægter ikke kan forventes selv at kunne betale samtlige boligudgifter.

TEORI, METODER OG DATAGRUNDLAG

UNDERSØGELSENS TEORETISKE RAMME

Vi tager udgangspunkt i Christensen & Nielsens gennemgang af sårbarheds- eller risikofaktorer, der potentielt kan øge borgeres risiko for at blive sat ud af deres bolig, og vi fastholder derfor inddelingen i strukturelle, institutionelle, interpersonelle og individuelle forhold som mulige forklaringer på andelen af familier med en gennemført fogedsag og med en effektiv udsættelse (Christensen & Nielsen, 2008). En gennemført fogedsag er blot en blandt flere typer af fogedsager. Vi giver en beskrivelse af de forskellige typer senere i kapitlet. For læsbarhedens skyld betegnes en gennemført fogedsag i det følgende som en fogedsag. Niveauerne har i gensidig indvirkning på hinanden betydning for risikoen for, at lejere kommer i huslejerestance, begæres sat ud og bliver sat ud ved en effektiv udsættelse.

UDSÆTTELSE – SOCIAL EKSKLUSION

Effektive udsættelser kan, som Christensen & Nielsen (2008) fremhæver, anskues som udtryk for eksklusions- og segregeringsmekanismerne i samfundet. Strukturelle og institutionelle forhold i kombination med in-

dividuelle og interpersonelle faktorer kan medvirke til, at borgere bliver sat ud af deres bolig. Som Christensen & Nielsen fremhæver, er der ”tale om et samspil mellem makrosociale forhold og forhold på individniveau, der medfører, at nogle borgere kommer i risiko for en udsættelse, og at en mindre gruppe heraf siden oplever at blive sat ud af deres bolig” (Christensen & Nielsen, 2008, s. 27).

TABEL 3.1

Oversigt over risikofaktorer med betydning for risikoen for at blive begæret sat ud og at blive sat ud ved en effektiv udsættelse.

Niveau	Aspekter	Sårbarheds- eller risikofaktorer
Strukturelt	Økonomisk segregering	Arbejdsløshed, lav/usikker indkomst, lavt rådighedsbeløb, høj boligafgift
	Social og etnisk segregering	Diskrimination, manglende anerkendelse
	Boligmarkedet	Mangel på boliger/ledige boliger i problemramte boligområder, ustabil boligsituation, kortvarige lejekontrakter
Institutionelt	Velfærdsydelser	Mangelfulde og/eller utilstrækkelige ydelser, mangel på forebygelse og opsøgende arbejde
	Frivillige og private tilbud	For få tilbud
	Omfordelingsordninger	Lave ydelser, starthjælp, kontanthjælp, fattigdom
	Koordinering af velfærd og øvrige indsatser og ydelser	Mangel på konsensus og koordinering hos offentlige, private og frivillige aktører
Interpersonelt	Familieforhold	Enlige
	Parforhold	Dødsfald, skilsmisse, vold i forhold
	Netværk	Fravær af nære relationer, tilknytning til u hensigtsmæssige miljøer
Individuelt	Sociale kompetencer og færdigheder	Vanskeligheder ved at begå sig i sociale sammenhænge, bo i egen bolig
	Forbrug	Gæld
	Psykosociale forhold	Psykisk sygdom, omsorgssvigt
	Tilvænning/afhængighed	Rusmidler, alkohol, spil/ludomani
	Kriminalitet	Fængselsophold
	Køn/alder	Kvinder, unge, gamle
	Uddannelse	Ingen uddannelse
	Etnisk baggrund	Flygtning/indvandrer
	Statsborgerskab	Adgang til ydelser

Kilde: Christensen & Nielsen (2008), der har udviklet oversigten på baggrund af Edgar & Meert (2005).

De fire omtalte niveauer omfatter en række sårbarheds- eller risikofaktorer, der kan relateres til risikoen for at blive sat ud af en bolig. Af tabel 3.1 fremgår de fire niveauer samt de dimensioner, der kan tilskrives det enkelte niveau.

STRUKTURELT NIVEAU

Det strukturelle niveau omfatter overordnede samfundsmæssige forhold, herunder økonomisk marginalisering og segregering på boligmarkedet. Begge er afledt af andre forhold. De forskellige forhold kan ikke strengt adskilles, men påvirker gensidigt hinanden. Økonomisk marginalisering gælder lejere med svag tilknytning til arbejdsmarkedet, herunder deltidsjob, kortvarige ansættelsesperioder, længere dagpenge- eller kontanthjælpsperioder. Ligeledes kan etnisk marginalisering, der omfatter diskrimination og manglende anerkendelse, være årsag til økonomisk marginalisering.

Tilsvarende har flere faktorer betydning for den individuelle boplatning og således for segregeringen på boligmarkedet. Disse faktorer omfatter blandt andet økonomiske barrierer, herunder det månedlige rådighedsbeløb og begrænsninger i muligheden for låntagning, geografisk nærhed, herunder transportmuligheder og -varigheder samt lokal modvilje mod at optage beboere med minoritetsbaggrund i mange boligområder.

Segregeringen på boligmarkedet forekommer både mellem og inden for sektorerne. Der er, som Christensen & Nielsen fremhæver, en betydelig koncentration af socialt udsatte familier og familier med anden etnisk baggrund i den almene boligsektor. Det gælder især i Københavns og Frederiksberg Kommuner samt i de større provinsbyer.

Som Christensen og Nielsen (2008) også fremhæver, er boligmarkedet blevet mere segregeret gennem de seneste årtier, idet flere og flere velstillede danskere har fået mulighed for at erhverve egen bolig, mens socialt og økonomisk ringere stillede danskere samt flygtninge og indvandrere bor i lejeboliger (Andersen, 1995; Munk, 1998). Således er koncentrationen af arbejdsløse i de almene boliger særligt fremherskende i kommuner med få almene boliger, og væksten i arbejdsledighed sker primært i boligafdelinger med mange etniske beboere. Imidlertid har befolkningstilvæksten og det generelle pres på boligmarkedet betydning for beboersammensætningen i de almene boligområder. Desto større befolkningstilvæksten og presset på boligmarkedet er i de almene boligområder, desto mere blandet er beboersammensætningen. I kommuner med mindre pres på boligmarkedet og dermed med en lavere prisudvikling har flere af de borgere, der i beskæftigelse, råd til at købe en bolig, hvorfor arbejdsløse, herunder etniske minoriteter, udgør en desto højere andel af beboerne i de almene boligområder (Andersen, 2005). Forhøjede huslejemkostninger i den almene sektor vil her indskrænke forbrugsmu-

lighederne og stille lavindkomstgrupperne i en økonomisk vanskelig situation.

INSTITUTIONELT NIVEAU

Det institutionelle niveau omfatter velfærdsydelser og -service samt private og frivillige tilbud. Velfærdsydelse omfang, satsernes niveau og afgrænsningen af borgere, der er berettigede til en ydelse, er politisk defineret. Ydelserne omfatter overførselsindkomster som kontanthjælp, introduktionsydelse og starthjælp, boligstøtte, bo-støtte, kontaktperson og behandlingstilbud samt kommunale indsatser som administration og anvisning af lejere. Ydelserne kan have betydning for socialt udsatte lejergruppers rådighedsbeløb i hverdagen. Samtidig må private og frivillige tilbud og koordineringen heraf i forhold til de offentlige tilbud ligeledes forventes at have betydning for risikoen for, at lejere bliver sat ud af deres bolig. Forhold på det institutionelle niveau kan også modvirke og forandre konsekvenserne af de strukturelle forhold, der ellers kan bringe lejere i sårbare situationer og fastholde dem heri.

Nedskæring i satser og en snævrere afgrænsning af borgere, der er berettiget hertil, eksempelvis nedsat kontanthjælp og indførelsen af starthjælpen, kan utilsigtet øge antallet af gennemførte fogedsager og effektive udsættelser.

INTERPERSONELT OG INDIVIDUELT NIVEAU

Som også Christensen & Nielsen (2008) fremhæver, indgår både de strukturelle og institutionelle forhold i samspil med interpersonelle og individuelle faktorer.

En række interpersonelle faktorer som ændringer i familieforhold, parforhold og netværk, fx som følge af skilsmisse, dødsfald, vold i familien, eller fravær af nære relationer kan være associeret med en øget sårbarhed. Sådanne forhold kan blandt andet være årsag til, at en borger får svært ved at opretholde sin tilknytning til arbejdsmarkedet, hvormed beskæftigelsesindkomsten bortfalder, eller vedkommende har svært ved at møde op til aktiveringstilbud, hvormed kontanthjælpen bortfalder.

Andre individuelle forhold som psykisk sygdom eller funktionsnedsættelse, afhængighed af rusmidler, alkohol eller gambling kan have betydning for den enkeltes og husstandens beskæftigelsesmuligheder og dermed deres indkomst og boligsituation.

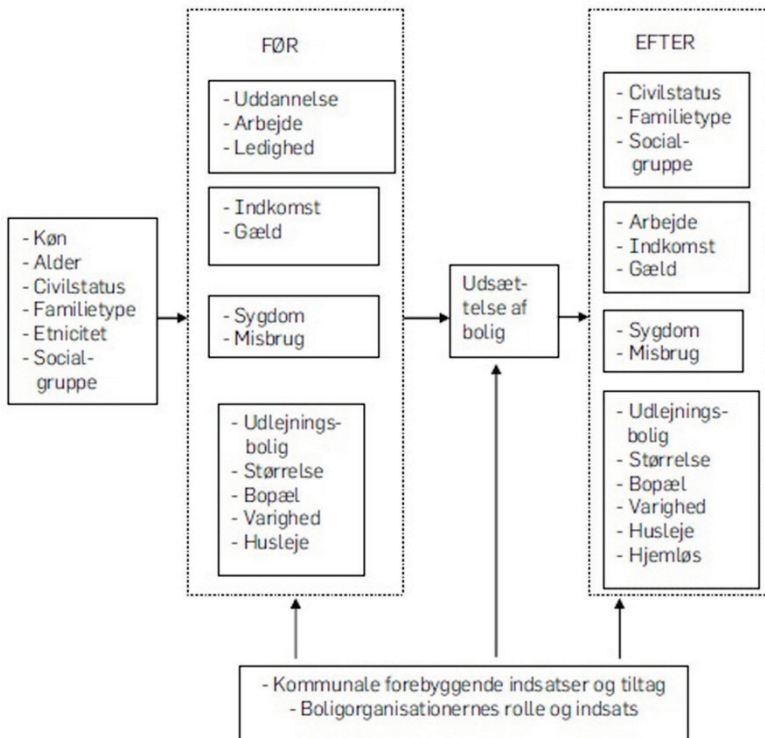

SAMSPILLET MELLEM RISIKOFAKTORERNE

Figur 3.1 der er taget fra den foregående undersøgelse (Christensen & Nielsen, 2008), illustrerer den teoretiske ramme for undersøgelsen. Figuren viser en oversigt over, hvilke sårbarheds- og risikofaktorer der kan medvirke til en udsættelse, og hvilke sårbarhedsfaktorer en udsættelse kan indvirke på.

FIGUR 3.1

Oversigt over risikofaktorer før og efter en udsættelse.

Kilde: Christensen & Nielsen (2008).

ANVENDTE METODER

DEL 1 REGISTERANALYSER

Rapportens første del tager udgangspunkt i de eksisterende administrative registre. Registeranalyserne belyser betydningen af følgende forhold:

RISIKOFAKTORER

- Rådighedsbeløb, boligstøtte og boligbehov
- Boligsituationen og den socioøkonomiske situation efter udsættelsen.

RISIKOFAKTORER

Risikoen for at en familie bliver udsat for en effektiv udsættelse opgøres som andelen af samtlige familier i lejeboliger, der i løbet af et kalenderår bliver sat ud af deres bolig ved fogedens bistand. Analysen af risikofaktorer er delt i to kapitler. I kapitel 4 gengiver vi resultaterne af en deskriptiv analyse med udgangspunkt i den observerede andel af husstande og familier med en fogedsag og med en effektiv udsættelse, og beskriver således den samlede risiko. I kapitel 5 fremstiller vi resultaterne fra en statistisk analyse, der belyser den korrigerede andel af familier med en fogedsag, og beskriver således de enkelte risikofaktorerens bidrag til den samlede risiko. Vi anvender her en logistisk regressionsmodel.

I den deskriptive analyse beskriver vi på husstandsniveau udviklingen i andelen med en fogedsag og med en effektiv udsættelse i perioden 2002-2010 særskilt for kommuner og udlejningsform. På familieniiveau beskrives udviklingen særskilt for familietyper, alder for den ældste i familien, familiens tilknytning til Danmark samt familiens højeste uddannelsesniveau og primære indkomstkilde. Udviklingen i andelen med en fogedsag og med en effektiv udsættelse er således udtryk for, om familier med forskellige karakteristika i større eller mindre omfang er i risiko for at komme i huslejerestance, blive begæret sat og i sidste ende at blive sat ud ved fogedens bistand. Endvidere belyser vi for år 2010 andelen med en fogedsag og med en effektiv udsættelse samt andelen af fogedsager, der resulterer i en effektiv udsættelse særskilt for forskellige konstellationer af baggrundskarakteristika.

Vi foretager ligeledes på lejemålsniveau et skøn over antallet af fogedsager og effektive udsættelser særskilt for kommuner og på individniveau antallet af personer, der påvirkes af en gennemført fogedsag og en effektiv udsættelse særskilt for husstandstyper. Vi foretager i forlængelse heraf særskilt et skøn over antallet af børn i familier, der bliver sat ud.

Det skal hertil fremhæves, at vi – på grund af databrud i 2007 for registreringen af fogedsager og effektive udsættelser – undlader at teste, om udviklingen inden for og imellem de forskellige kategorier er statistisk signifikant. I perioden fra 2002 til 2006 udgør datagrundlaget

hvert år omkring 55 pct. af samtlige husstande, der primo det pågældende år er registreret som lejere. I perioden fra 2007 til 2010 er dette tal 80 pct. Den deskriptive analyse skal således betragtes med dette forbehold.

I den statistiske analyse af, hvilke risikofaktorer der er relateret til en øget risiko over for uforudsete økonomiske og sociale hændelser, foretager vi en logistisk regressionsanalyse på baggrund af oplysninger om fogedsager i perioden fra 2007 til 2010. Vi tager her udgangspunkt i Christensen & Niensens model (2008). Imidlertid belyser vi betydningen af disse forhold på familieniveau, hvor Christensen & Nielsen analyserer faktorerne på individniveau. I den statiske analyse belyser vi således risikoen for, at familier kommer i huslejerestance, begæres sat ud og får en fogedsag. Analysen har således til formål at bidrage med viden om, hvilke forhold der er associeret med en øget eller en mindsket sårbarhed for at komme i huslejerestance, blive begæret sat ud og få en fogedsag.

RÅDIGHEDSBELØB OG BOLIGBEHOV

I analysen estimerer vi forskellen i rådighedsbeløbet mellem husstande generelt, husstande med en fogedsag, men som ikke sættes ud, samt husstande, der sættes ud. Vi beregner her det husstandsækvivalerede og deflaterede rådighedsbeløb som differencen mellem nettohuslejen og husstandens samlede disponible månedlige indkomst efter betaling af skat og renteudgifter. Vi inddrager ligeledes andre indtægtskilder som børnetilskud og tillæg til førtidspensionister. Til ækvivalering af rådighedsbeløbet har vi tildelt hvert familiemedlem en vægt. Ved at dividere familiens samlede rådighedsbeløb med summen af familiemedlemmernes individuelle vægt, tager vi højde for antallet af voksne og børn i husstanden, hvorved det er muligt at sammenligne rådighedsbeløbet på tværs af forskellige familiekonstellationer, herunder enlige, enlige med børn, par og par med børn.

Rådighedsbeløbet kan øges ved at øge husstandens samlede indkomst eller ved at nedbringe den månedlige husleje. I en delanalyse belyser vi derfor yderligere to forhold: 1) hvilke husstande, søger boligstøtte, og for hvilke boligstøtten er associeret med en lavere risiko for at få en fogedsag, og for at blive sat ud, samt 2) den potentielle uoverensstemmelse mellem boligbehov og bolig blandt husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande. Uoverensstemmelsen mellem boligbehov og bolig anskueliggøres som familiens samlede og husstandsækvivalerede boligareal i kvadratmeter samt familiens årlige samlede

husleje og husleje pr. kvadratmeter. Det husstandsækvivalerede boligareal er beregnet på en tilsvarende måde som den husstandsækvivalerede indkomst og det husstandsækvivalerede rådighedsbeløb.

I analysen af rådighedsbeløbet og huslejeniveauet anvender vi huslejeoplysningerne fra KMD's registre over personer, der har søgt og er tilkendt boligstøtte. Disse data er med andre ord selekteret på baggrund af lejernes boligstøtte-søgeadfærd og på baggrund af de anvendte kriterier for tilkendelse af boligstøtte. Da selektionen således ikke er tilfældig, vil vi ved anvendelse af den simple multivariate lineære regressionsmodel opnå fejlbehæftede estimater og dermed fejlbehæftede konklusioner. Det tager vi højde for ved at anvende Heckmans selektionsmodel (Wooldridge, 2003). Heckmans selektionsmodel består af to trin. I første trin estimerer vi sandsynligheden for at modtage boligstøtte på baggrund af en række kontrolvariable, herunder husstandens ækvivalerede og deflaterede disponible indkomst, gæld og indestående i pengeinstitutter, det husstandsækvivalerede boligareal samt demografiske, socioøkonomiske forhold, udlejningsform og geografiske forhold. I andet trin af Heckmans selektionsmodel – og således i estimeringen af rådighedsbeløbet og huslejen – vægtes de husstande, der modtager boligstøtte, med den forventede sandsynlighed for at modtage boligstøtte. Ved anvendelse af Heckmans selektionsmodel er det således stadig muligt at udtale sig om hele populationen af husstande, til trods for at analysen baseres på et selekteret udvalg heraf.

I analysen af, hvilke husstande der søger boligstøtte, og for hvilke husstande boligstøtten er associeret med en lavere risiko for at få en fogedsag og for at blive sat ud, anvendes hele den oprindelige sample. Tilsvarende anvendes den oprindelige sample i analysen af forskelle i det samlede og i det husstandsækvivalerede boligareal i kvadratmeter. Det er derfor i disse analyser ikke nødvendigt at korrigere for en eventuel selektionsskævhed, og vi anvender her henholdsvis den multivariate logistiske regressionsmodel og den multivariate lineære regressionsmodel.

KONSEKVENSERNE AF EN EFFEKTIV UDSÆTTELSE

I denne delanalyse sætter vi fokus på de udsatte lejes bolig-situation og socioøkonomiske situation i tiden efter udsættelsen. Vi følger her i vid udstrækning Christensen & Niensens analyse (2008) og sætter således særligt fokus på de udsatte lejes arbejdsmarkedssituation og socioøkonomiske status. Imidlertid har vi mulighed for at betragte disse forhold i en

længere periode på op til fire år efter udsættelsen. Yderligere belyser vi især beskæftigelsessituationen indtil fire år efter udsættelsen for lejere, der forud for udsættelsen, var i beskæftigelse. Ligeledes belyser vi flyttemønstret for udsatte lejere i forhold til både den udlejningstype og kommunekategori, som lejerne flytter fra og til.

Vi fremlægger endvidere her en række af resultaterne fra to survey-undersøgelser blandt lejere, der blev sat ud i 2006 eller i 2010, hvorved vi afdækker en række af de forhold der ikke fremgår af registrene. Det kan være udsatte lejeres boligsituation op til et år efter udsættelsen, samvær med og omsorg for børn samt kontakt og samarbejde med kommunale sagsbehandlere og boligorganisationer.

Endvidere foretager vi en logistisk regressionsanalyse af sammenhængen mellem udsættelse og efterfølgende ændringer i familie- og boligforhold med henblik på at vurdere risikoen for, at henholdsvis en fogedsag og en udsættelse medfører en omskiftelig hverdag i tiden efter udsættelsen.

DEL 2 SURVEY-UNDERSØGELSER OG KVALITATIV ANALYSE

Rapportens anden del danner grundlag for en forståelse af kommunernes praksis før, under og efter en fogedsag. Vi inddrager her de tre hovedaktørers (nøglepersoner fra kommuner, forretningsordfører fra boligorganisationer samt udsatte lejere) erfaring med og vurdering af, hvilke forhold der er årsag til udsættelser, og hvilke tiltag der kan anvendes i forebyggelsen af udsættelser.

Vi anvender her både kvantitative og kvalitative metoder i analysen. Den kvalitative del består af resultaterne fra analysen af case-studier i landets fem største kommuner (København, Århus, Aalborg, Odense og Esbjerg), hvor vi dels har udført kvalitative interview med ledere og medarbejdere, og dels har gennemgået 93 sager vedrørende borgere i huslejerestance. Den kvantitative del består af resultaterne fra to survey-undersøgelser blandt lejere, der blev sat ud i 2006 eller i 2010 samt to survey-undersøgelser blandt henholdsvis 69 af landets 98 kommuner og 71 forretningsførere, der tilsammen repræsenterer 113 af 159 boligorganisationer med mere end 1.000 boliger.

De to metoder komplementerer, supplerer og validerer hinanden i forhold til analysen af både kommunernes, boligorganisationernes og lejernes forståelse af årsager til effektive udsættelser og især i forhold til kommunernes håndtering af fogedsager. I den kvalitative del beskæftiger

vi os udelukkende med kommunernes perspektiv på udsættelsesproblematikken. Imidlertid supplerer survey-undersøgelserne den kvalitative analyse med synspunkter fra et bredere udsnit af kommuner, boligorganisationer og udsatte lejere. De tre survey-undersøgelser bidrager til at skabe et generelt overblik over relevante aktørers vurdering af årsager og praksis omkring fogsager og effektive udsættelser, mens de kvalitative studier i de fem case-kommuner bidrager med et dybere og mere nuanceret indblik i sagsgange, praksis og udfordringer i forebyggelsen af udsættelser. Samtidig konkretiserer den kvalitative analyse i nogle tilfælde survey-undersøgelsens resultater, idet vi her afdækker og udfolder kompleksiteten i den kommunale praksis. Vi anvender således de kvalitative og kvantitative metoder for at sikre en validering af resultaterne, idet vi belyser det samme fænomen ud fra forskellige synsvinkler og metodiske tilgange (Riis, 2001, s. 113-114).

Det skal dog hertil tilføjes, at der antageligt gælder særlige forhold for de fem største kommuner.

KVANTITATIV ANALYSE AF LEJERNES PERSPEKTIV

Vi afdækker her lejernes perspektiv på årsager til en effektiv udsættelse. Derigennem opnår vi indblik i udsatte lejes vurdering af, hvilke forhold der har haft betydning for deres udsættelse, herunder forhold der ikke er registreret i de administrative registre. Det kan være sygdom, handicap, misbrug af stimulanser og gæld til andre aktører end pengeinstitutter. Vi anvender her data fra to survey-undersøgelser blandt lejere, der blev sat ud i henholdsvis 2006 eller 2010, og belyser dermed ændringer i lejernes udsættelsesbillede fra 2006 til 2010. Vi anvender simple t-test og chi²-test i denne del af analysen.

KVANTITATIV ANALYSE AF KOMMUNERS OG BOLIGORGANISATIONERS PRAKSIS

Kommuner og boligorganisationer udgør centrale aktører i forståelsen af omfanget af og årsager til udsættelser blandt lejere. Vi har derfor gennemført en survey-undersøgelse blandt nøglepersoner i kommunerne og forretningsførere i boligorganisationer med mere end 1.000 boliger.

Vi spørger her om, hvilke årsager kommuner og boligorganisationer betragter som de primære årsager til antallet af effektive udsættelser i den pågældende kommune eller boligorganisation og til, hvordan kommuner og boligorganisationer gennem formelle og uformelle procedurer

identificerer og håndterer borgere på forskellige tidspunkter i udsættelsesforløbet. Vi fokuserer på tre dele af udsættelsesforløbet: tiden inden borgeren kommer i huslejerestance, tiden fra borgeren er kommet i huslejerestance, men endnu ikke har modtaget en fogedbegæring, og tiden fra borgeren modtager en fogedbegæring, til borgeren bliver sat ud.

Vi har endvidere spurgt til, om kommunerne og boligorganisationerne i deres sagsbehandling har fokus på bestemte husstandstyper, socioøkonomiske eller socialt udsatte grupper. Desuden har vi spurgt om deres vurdering af både det interne samarbejde mellem forvaltningerne i kommunen samt det eksterne samarbejde mellem kommuner, boligorganisationer, private udlejere og andre relevante aktører.

Sluttelig har vi bedt nøglepersonerne i både kommuner og boligorganisationer vurdere effekten af de initiativer, der trådte i kraft i 2009, herunder forlængelsen af påkravsfristen og indførelsen af underretningspligten.

Kommunernes behandling af sager angående effektive udsættelser er fordelt mellem forskellige forvaltninger i kommunerne afhængigt af borgerens socioøkonomiske karakteristika; ansvarsfordelingen mellem forvaltningerne er ikke ens kommunerne imellem. Besvarelsene kan derfor være påvirket af, hvilken forvaltning og hvilket ansvarsområde de enkelte nøglepersoner indgår i. For at imødekomme dette har vi bedt nøglepersonerne i videst muligt omfang om at inddrage relevante kollegaer i besvarelsen af spørgeskemaet.

KVALITATIV ANALYSE AF KOMMUNERNES PRAKSIS

Den kvalitative analyse har til formål at belyse den kommunale praksis med hensyn til håndteringen af borgere, der er i risiko for at blive sat ud af deres bolig. Vi har gennemført en kvalitativ undersøgelse i hver af landets fem største kommuner: København, Århus, Aalborg, Odense og Esbjerg. Den kvalitative del består af en gennemgang af knap 20 sager (93 sager i alt) samt semistrukturerede interview med ledere og sagsbehandlere i hver af de fem kommuner (17 interview i alt). De fem casekommuner er udvalgt, da Christensen & Nielsens undersøgelse i 2008 viste, at det var de større byer, som havde den største vækst i antallet af udsættelser.

Gennemgang af sager

Ud over interview består den kvalitative del også af en gennemgang af i alt 93 sager med borgere, som er i risiko for at blive sat ud af deres leje-bolig i hver af de fem case-kommuner (ca. tyve sager i hver case-kommune).

Under sags gennemgangen har vi haft særligt fokus på sager vedrørende: enlige mænd, børnefamilier, borgere med anden etnisk baggrund, borgere med psykiske lidelser og borgere med misbrugsproblemer, der er visiteret til andre kommunale støtteforanstaltninger, fx en støttekontaktperson, en bo-støtte eller lignende. Målet var her at opnå et så fyldestgørende billede som muligt af, hvordan kommunerne vurderer og prioriterer i disse forskellige sager, herunder hændelsesforløbet og på hvilken baggrund der bevilliges enkeltydelser, herunder om der er bestemte kriterier, som borgeren skal opfylde for at få bevilling.

Interview

Hensigten med interviewene er at opnå en dybere forståelse af og finde fællestræk og variationer i den kommunale praksis i sager om borgere, som er i risiko for at blive sat ud af deres bolig.

I alt er der gennemført 17 interview. Via interviewene har vi søgt i videst muligt omfang at afdække den kommunale praksis i forbindelse med udsættelsessager i flere forvaltninger, hvorfor vi har interviewet ledere og sagsbehandlere i forskellige afdelinger, herunder afdeling for børn og familie, voksne, enkeltydelse, pension og beskæftigelse.

I interviewene spørger vi om emner som: Hvilke udfordringer og problematikker oplever medarbejderne i forbindelse med udsættelsessager; hvilke årsager oplever medarbejdere og ledere ligger bag, at en borger kommer i risiko eller bliver sat ud af sin bolig; praksis i den kommunale sagsgang samt vurderingen af politiske initiativer. Endelig har vi spurgt om nogle af de sager, som vi har gennemgået i de enkelte case-kommuner for at opnå specifik og indgående viden om sagsforløbet og baggrunden for de handlinger og beslutninger, der er udført.

DEL 3 BETYDNINGEN AF DE NEDSATTE YDELSER OG EN ØGET INDSATS I KOMMUNERNE

I rapportens tredje del analyserer vi betydningen af reduktionen i introduktionsydelsen, indførelsen af starthjælpen og indførelsen af kontanthjælpsloftet. Desuden belyser vi betydningen af kommunernes øgede

fokus på fogedsager og i forlængelse heraf betydningen af indførelsen af underretningspligten.

BETYDNINGEN AF REDUKTIONEN I INTRODUKTIONSYDELSEN OG INDFØRELSEN AF STARTHJÆLPEN

Reduktionen i introduktionsydelsen og indførelsen af starthjælpen trådte i kraft samtidigt den 1. juli 2002. Beløbsstørrelsen for de to ydelser er efter denne dato ens. Introduktionsydelsen gives til indvandrere og flygtninge fra lande uden for Norden, EU og Lichtenstein de første 3 år af deres ophold i Danmark. Starthjælpen gives til indvandrere og flygtninge samt danske statsborgere, der har boet uden for Norden, EU og Lichtenstein i 1 år eller mere inden for de seneste 8 år.

I evalueringen af reduktionen i introduktionsydelsen og indførelsen af starthjælpen anvender vi et skarpt Regression Discontinuity-design. Den grundlæggende ide er, at niveauet for ydelserne ændres markant i tidspunktet for lovændringens ikrafttrædelse. Vi estimerer her to lokalt vægtede lineære regressioner og identificerer dermed, om det potentielle spring i risikoen for at få en fogedsag blandt indvandrere og flygtninge på tidspunktet for lovændringens ikrafttrædelse er statistisk signifikant.

Det tillades, at sandsynligheden for at få en fogedsag er associeret med andre demografiske og socioøkonomiske forhold, men at denne sammenhæng er jævn eller kontinuert hen over datoen. Det tillades således, at de demografiske og socioøkonomiske karakteristika, der kendetegner indvandrere og flygtninge, er korreleret med indrejsedatoen og samtidig er associeret med risikoen for at få en fogedsag. Identifikation af de reducerede ydelsers betydning er dog givet af, at en eventuel ændring i fordelingen i de husstandsspecifikke karakteristika er kontinuert hen over tidspunktet for lovændringens ikrafttrædelse. Sluttelig skal det fremhæves, at resultaterne, der opnås ved anvendelsen af Regression Discontinuity-designet, er afhængige af den såkaldte båndvidde. Båndvidden udgør her intervallet for indrejsedatoen, inden for hvilken risikoen for en fogedsag er opgjort. Da båndvidden er af betydning for resultatet, gengives resultatet for forskellige båndvidder for dermed at sikre resultatets robusthed. For en mere detaljeret gennemgang af metodedesignet henviser vi til Imbens & Lemieux (2008).

BETYDNINGEN AF KONTANTHJÆLPSLOFTET

Betydningen af kontanthjælpsloftet undersøges som en før- og eftermåling. Vi sammenligner her risikoen for at få en fogedsag 2 år før og 2 år efter kontanthjælpsloftet fik virkning 1. januar 2004.

Til evaluering heraf identificerer vi familier, hvor en eller flere familiemedlemmer modtager kontanthjælp i en periode af mellem 7 og 18 måneder. Betydningen af kontanthjælpsloftet beregnes herefter som den absolutte forskel mellem andelen, der fik en fogedsag, før lovændringen fik virkning og andelen, der fik en fogedsag, efter lovændringen fik virkning.

Analysen udføres under den antagelse, at der ikke er væsentlig forskel mellem kontanthjælpsmodtagere i årene 2002, 2003, 2004 og 2005 i forhold til uobserverbare karakteristika, herunder psykosociale karakteristika, med betydning for sandsynligheden for at få en fogedsag. Imidlertid kan konjunkturændringer i perioden medføre, at gruppen af kontanthjælpsmodtagere før 2004 har en anden sammensætning af husstandsspecifikke uobserverede karakteristika end gruppen af kontanthjælpsmodtagere efter 2004.

Vi tager i vid udstrækning højde for sådanne forskydninger ved at kontrollere for observerbare familiespecifikke karakteristika og uobserverbare og konstante kommunespecifikke faktorer, idet vi estimerer effekten af kontanthjælpsloftet ved anvendelse af den lineære sandsynlighedsmodel med kommune-fixed effects. Ved anvendelse af den multivariate lineære sandsynlighedsmodel er det nemlig muligt at tage højde for forskydninger i flere observerbare karakteristika, der kendetegner kontanthjælpsgruppen. Ved anvendelse af fixed effects er det endvidere muligt at tage højde for konstante faktorer med betydning for andelen af familier med en fogedsag i kommunen. Der kan her være tale om kommunekarakteristika som sagsbehandlingspraksis og sagsbehandlingstider. Hvis en kommunes sagsbehandling eller mangel på samme medvirker til en højere andel kontanthjælpsmodtagere med en fogedsag i kommunen end i andre kommuner, vil et stigende antal kontanthjælpsmodtagere i den pågældende kommune fra før til efter lovændringen fik virkning, resultere i, at effekten af kontanthjælpsloftet fremstår desto større. Ved anvendelsen af kommune-fixed effects vil alle kommunekarakteristika, der er konstante over tid, imidlertid udgå af modellen. Vi henviser til Angrist & Pischke (2009) for en mere detaljeret gennemgang af fixed effects-modellen. Vi analyser endvidere effekten af kontanthjælpsloftet

særskilt for enlige mænd, enlige kvinder, par og familier, herunder enlige og par i husstande med flere voksne.

KOMMUNERNES ØGEDE INDSATS I FOGEDSAGER OG INDFØRELSEN AF BOLIGORGANISATIONERNES UNDERRETNINGSPLIGT

I første halvdel af 2009 blev en række lovændringer i blandt andet Lejeloven, Almenlejeloven, Aktivloven og Retssikkerhedsloven gennemført, og i august 2010 modtog kommunerne en vejledning om deres handlepligt og handlemuligheder i forhold til lejere med en fogedsag og udsatte lejere. Hensigten med lovændringerne er at understøtte kommunernes handlepligt og -muligheder i forebyggelsen og håndteringen af fogedsager og generelt at øge kommunernes fokus på og indsats i fogedsager. Vi evaluerer betydningen af kommunernes øgede fokus på og indsats i udsættelsessager med udgangspunkt i kommunernes besvarelse af en række spørgsmål om anvendelsen af forebyggelsesindsatser og ændringer i praksis siden 2009. Udfaldsmålet er her både andelen af husstande med en fogedsag og med en effektiv udsættelse.

Et af de konkrete, politisk initierede tiltag til forebyggelse af effektive udsættelser er indførelsen af underretningspligten, der blev indført ved ændring af Almenlejelovens § 92 stk. 2. De almene boligorganisationer skal i henhold hertil underrette kommunen senest samtidig med indgivelse af fogedbegæringen om udsættelse af lejerens grundet betalingsmisligholdelse. Underretningen til kommunen er skriftlig og indeholder oplysninger om lejerens navn og adresse. Lov om retssikkerhed og administration, § 5 a, på det sociale område blev i forlængelse heraf ændret, således at kommunalbestyrelsen straks skal behandle spørgsmål om hjælp og tage kontakt til lejerens, når kommunen modtager fogedrettens eller en boligorganisations underretning om, at en fogedbegæring om udsættelse grundet betalingsmisligholdelse foreligger.

I evalueringen af underretningspligtens betydning er der to udfaldsmål: risikoen for at en fogedsag afsluttes med en effektiv udsættelse og risikoen for at blive sat ud ved en effektiv udsættelse for lejere i den almene sektor generelt. Det er desværre ikke muligt direkte at identificere betydningen af den forlængede påkravsfrist, der blev indført samtidig med underretningspligten.

I evalueringen af både kommunernes øgede fokus og indsats samt indførelsen af underretningspligten anvender vi et Difference-in-Differences-design (DiD-design). I evalueringslitteraturen omtales DiD-

designet som naturlige eksperimentelle design (Imbens & Wooldridge, 2009). Naturlige eksperimenter er kendetegnet ved, at situationer i hverdagen, hvor inddelingen i henholdsvis en indsats- og en kontrolgruppe naturligt opstår, udnyttes gennem metodedesignet. Indsatsgruppen er således lejere, der modtager en særlig indsats, hvorimod lejere der ligner disse, men som ikke modtager den pågældende indsats, udgør kontrolgruppen.

Lejere i kommuner, der har besvaret spørgeskemaet i surveyundersøgelsen, kan således inddeles i en kontrol- og en indsatsgruppe på baggrund af kommunernes besvarelse af, om de har øget fokus på en eller flere indsats. Kommuner, der angiver, at de har øget deres fokus på og anvendelse af forskellige indsats i forbindelse med fogedsager, udgør således indsatsgruppen, mens kommuner, der angiver at fokus på og anvendelse af de forskellige indsats har været stabil, uanset det tidligere niveau heraf, udgør kontrolgruppen.

I evalueringen af underretningspligten kan vi ligeledes inddele lejerne i en indsats- og en kontrolgruppe. Da underretningspligten kun gælder almene boligorganisationer og ikke private udlejere, inddeles lejerne naturligt i henholdsvis en indsats- og en kontrolgruppe. Lejerne i den almene sektor udgør således indsatsgruppen, og lejerne i den private sektor udgør kontrolgruppen.

Det er muligt at anvende et DiD-design i evalueringen af henholdsvis kommunernes samlede indsats og underretningspligtens indførelse, idet der for både indsats- og kontrolgruppe foreligger data for andelen af fogedsager og effektive udsættelser både før og efter ændringerne i lovgivningen. Ved anvendelse af DiD-designet estimerer vi således forskellen i udviklingen i effektmålet for indsats- og kontrolgruppen – differencen mellem differencerne eller forskellen i forskelle, om man vil. Dermed kontrollerer vi for såvel uobserverbare faktorer, der ikke varierer over tid – og således for selektionen af lejere i henholdsvis indsats- og kontrolgruppe – som for ændringer i uobserverbare, udefrakommende faktorer, der således er fælles for de to grupper, herunder betydningen af konjunkturforhold i den omtalte periode.

Ved anvendelse af DiD-designet antager vi, at udviklingen i risikoen blandt lejerne i indsatsgruppen, hvis indsatsen ikke var blevet etableret, ville have været den samme som blandt lejerne i kontrolgruppen. Det fordrer, at de to grupper har en enslydende udvikling i uobserverbare husstandsspecifikke faktorer fra før til efter reformen.

UNDERSØGELSENS DATAGRUNDLAG

Undersøgelsen tager udgangspunkt i data fra flere datakilder. Vi anvender Domstolsstyrelsens administrative registre og registerdata indsamlet og opbevaret af Danmarks Statistik, herunder data fra Bygnings- og boligregistret. Dertil har vi indhentet oplysninger om psykiatriske diagnoser og hospitalsindlæggelser fra Det Psykiatriske Centralregister samt husleje oplysninger fra Kommunedatas (KMD) registre. Endvidere anvender vi survey-data fra tre survey: en blandt kommuner og boligorganisationer, gennemført i slutningen af 2011 og to blandt lejere, der er blevet sat ud i enten 2006 eller 2010 gennemført i henholdsvis medio 2007 og medio 2011. Desuden anvender vi i undersøgelsen et omfattende kvalitativt datamateriale af interview med sagsbehandlere i fem kommuner og en sagsgennemgang af 93 sager.

REGISTERDATA

DOMSTOLSSTYRELSENS DATA

Den lokale fogedret har siden 2002 registreret verserende og afsluttede fogedsager. Sagsbehandlingssystemet er udviklet med henblik på at understøtte en effektiv behandling af de enkelte sager i den daglige administration. De administrative registre anvendes således til monitorering af sagsmængde, -belastning og -varighed. De statistiske data registreres efter, at sagen er afsluttet i fogedretten eller på lejerens adresse. Sagsbehandleren har her mulighed for at foretage en kvalitets sikring af de registrerede oplysninger.³

De afsluttede sager omfatter: gennemførte, tilbagekaldte, afviste og henviste sager og afsluttede sager i øvrigt. I analyserne indgår data for gennemførte sager. Fælles for de gennemførte sager er, at fogedretten ved domsafsigelsen har tilkendegivet, at grundlaget for en effektiv udsættelse er til stede. Imidlertid afsluttes ikke alle sager, der rubriceres som gennemførte, med en effektiv udsættelse. En lejer vil således i nogle tilfælde have mulighed for at indfri sin huslejerestance eller fraflytte lejemålet inden effektueringen af udsættelsen. I analysen sonderer vi derfor mellem på den ene side fogedsager generelt, der således omfatter samtlige fogedsager, hvor fogeden har vurderet, at der er grundlag for en effektiv

---

3. Sagsbehandlingssystemet foreslår i forbindelse hermed selv koden til indberetning på baggrund af de valgte koder under sagsforløbet.

udsættelse og på den anden side fogedsager, der er effektueret, det vil sige, hvor lejeren er sat ud ved fogedens bistand på adressen. De koder, der ligger til grund for identifikation af effektive udsættelser, fremgår af bilag 1.1.⁴

Datarensning før kobling til registerdata

Oplysningerne stammer fra registre inden for en retskredsstruktur med 82 retskredse i perioden 2002-2006 og 24 retskredse i perioden 2007-2010. Det kan derfor ikke udelukkes, at fejlregistreringer af fogedsager forekommer. Vi har rensset for sager, der er rubriceret som gennemført, og som derfor indgår i dataudtrækket, men som ikke har en resultatkode i overensstemmelse hermed, men en kode, der tildeles afviste, tilbagekaldte eller i øvrigt afsluttede sager.

Der vil endvidere være situationer, hvor én og samme person eller husstand er registreret med mere end én gennemført sag. Dette skyldes dels, at nogle personer og husstande udsættes af flere forskellige lejligheder hvert år, og dels at retsafgiftslovens regler i kombination med systematikken i sagsbehandlingssystemet bevirker, at én sag om samme udsættelse i nogle tilfælde oprettes som to sager. Det kan blandt andet ske, at en sag er blevet forældet, hvorfor udlejer må indgive sin begæring igen og registreres med en ny fogedsag. Da der i registreringen af fogedsager ikke foretages registrering af cpr-nummer, er det umiddelbart svært at belyse dette forhold nærmere.⁵ Det har således været nødvendigt at gennemgå data og rensse det for doubletter. Den nærmere procedure for datarensning fremgår af bilag 1.2.

Efter datarensning afviger det afrapporterede årlige antal effektive udsættelser svagt fra tallene fremlagt af Domstolsstyrelsen. Det skyldes forskellige fremgangsmåder i datarensningen. At forskellene imidlertid er så små tyder på en relativ robust fremgangsmåde i databehandlingen.

Endvidere skal det fremhæves, at vi for gennemførte fogedsager i perioden 2002-2006, i denne rapport har taget udgangspunkt i det datasæt, der dannede grundlag for den tidligere rapport. Vi har derefter an-

---

4. I enkelte analyser inddeler vi lejerne i tre kategorier, der i modsætning til den omtalte definition af fogedsager og effektive udsættelser er gensidigt udelukkende, dvs. husstande, der ikke bliver sat ud de pågældende år, husstande, der har en fogedsag, men som ikke bliver sat ud ved en effektiv udsættelse samt husstande, der bliver sat ud ved en effektiv udsættelse.

5. Da cpr-oplysningerne ikke er nødvendige for sagsbehandlingen i fogedretten, tilsiger dataloven, at fogedretten ikke registrerer disse oplysninger.

vendt samme datagenereringsproces for perioden 2002-2006, som for perioden 2007-2010. Det har resulteret i, at der hvert år i perioden 2002-2006 er ca. 60 udsættelser mere, end hvad der fremgår af den tidligere rapport. Det har ikke været muligt at fastslå årsagen hertil, men vi har valgt at acceptere denne mindre forskel, idet vi har prioriteret anvendelsen af den samme datagenereringsproces i hele perioden 2002-2010.

Kobling til registerdata

For udsættelsesdata for perioden 2002-2006 har Danmark Statistik på baggrund af adresseoplysninger identificeret lejere med henblik på at udtrække registeroplysninger. Ud fra adressen har Danmarks Statistik fundet en vejkode, og ud fra vejkode er samtlige personer, der boede på denne vejkode en måned før udsættelsen, blevet udtrukket. Det lykkedes Danmark Statistik at identificere omkring 55 pct. af adresserne for hvert af de fem år og dermed 55 pct. af de i alt 18.899 adresser i hele perioden. I den seneste opdatering af data fra Domstolsstyrelsen og således i perioden 2007-2010 har en ekstern konsulent gennemført en lignende, men dog mere dybdegående procedure, hvorfor det har været os muligt for hvert år at identificere knap 80 pct. af adresserne, hvor en gennemført fogedsag er registreret og således af de samlet set 29.612 fogedsager i perioden.

Den resterende andel, henholdsvis 45 og 20 pct., er ikke blevet identificeret, primært fordi adresseoplysningerne har været mangelfulde eller fejlbehæftede, eller fordi lejerne boede i udlandet eller var i fængsel, da lejemålet blev ophævet. Ved læsning af resultaterne i den deskriptive analyse, hvor vi blandt andet belyser udviklingen i andelen med en fogedsag generelt og med en effektiv udsættelse i perioden 2002-2010, må man således holde sig dette databrud mellem 2006 og 2007 for øje.

Datarensning efter kobling til registerdata

På baggrund af oplysninger om udlejningsforhold og boligenhedens anvendelse samt inddelingen i husstandstyper har vi defineret relevante lejere og således foretaget yderligere en datarensning. Definitionen af lejemål og husstandstyper, der ligeledes anvendes til at identificere lejemål, der ikke er registreret med en fogedsag de pågældende år, er beskrevet i bilag 1.3.

Af tabel 3.2 og 3.3 fremgår bortfaldet grundet datarensning under og efter kobling til registerdata.

TABEL 3.2

Husstande med en fogedsag.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Antal efter rensning af Domstolsstyrelsens data	2.833	3.718	3.878	4.038	4.432	5.941	7.937	8.731	8.420
<i>Husstande med match på adresseoplysninger</i>									
Antal	1.628	2.073	2.147	2.200	2.401	4.656	6.186	6.889	6.622
Procent	57	56	55	54	54	78	78	79	79
<i>Husstande med lejebolig</i>									
Antal	1.480	1.880	1.946	1.981	2.144	4.405	5.902	6.572	6.274
Procent	91	91	91	90	89	95	95	95	95
<i>Husstande, der kan indskrives i de otte husstandstyper</i>									
Antal	1.474	1.879	1.944	1.979	2.138	4.392	5.889	6.557	6.261
Procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100
<i>Analysegrundlag</i>									
Antal	1.474	1.879	1.944	1.979	2.138	4.392	5.889	6.557	6.261
Procent af det samlede antal	52	51	50	49	48	74	74	75	74

Kilde: Domstolsstyrelsens administrative registre efter egen datarensning.

TABEL 3.3

Husstande med en effektiv udsættelse.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Antal efter rensning af Domstolsstyrelsens data	1.561	2.048	2.414	2.570	2.644	2.727	3.747	3.984	4.410
<i>Husstande med match på adresseoplysninger</i>									
Antal	889	1.158	1.385	1.426	1.463	1.982	2.733	2.978	3.295
Procent	57	57	57	55	55	73	73	75	75
<i>Husstande med lejebolig</i>									
Antal	808	1.044	1.248	1.291	1.305	1.858	2.578	2.819	3.081
Procent	91	90	90	91	89	94	94	95	94
<i>Husstande, der kan indskrives i de otte husstandstyper</i>									
Antal	802	1.044	1.246	1.290	1.300	1.851	2.570	2.813	3.071
Procent	99	100	100	100	100	100	100	100	100
<i>Analysegrundlag</i>									
Antal	802	1.044	1.246	1.290	1.300	1.851	2.570	2.813	3.071
Procent af det samlede antal	51	51	52	50	49	68	69	71	70

Kilde: Domstolsstyrelsens administrative registre efter egen datarensning.

REGISTERDATA OG HUSLEJEDATA

Danmarks Statistik har udtrukket registerdata med oplysninger om demografi, uddannelsesniveau og arbejdsmarkedstilknytning, indkomst-

grundlag, helbred samt boligforhold for hele befolkningen. Registeroplysningerne er registreret primo eller ultimo hvert år i perioden 2001-2010. Hovedparten af de variable, vi anvender i analyserne, er registreret i alle årene i perioden 2002-2010. Enkelte variable indgår dog kun frem til 2009, herunder indkomstvariablene.

Indkomstdata omfatter oplysninger om indkomstforhold, indkomstkilder og socioøkonomisk klassificering. Herudover har vi adgang til uddannelsesoplysninger, herunder højest opnåede og igangværende uddannelse. Endvidere er vi i besiddelse af data om etnisk oprindelse samt indrejsedato til Danmark. Til belysning af helbred har vi både indhentet oplysninger fra Landspatientregistret, herunder oplysninger om sygehusbenyttelse, indlæggelsens varighed og diagnose samt oplysninger om psykiatriske diagnoser og hospitalsindlæggelser fra Det Psykiatriske Centralregister. Endelig indeholder datagrundlaget informationer om familiære forhold, herunder familiestatus og civilstand. Boligoplysningerne forefindes i BBR-registret og omfatter oplysninger om boligernes størrelse, art, ejerforhold og udlejningsform. Endvidere har vi oplysninger om flytninger imellem og inden for kommunerne.

Der findes ikke et centralt register med huslejeoplysninger for samtlige danske lejemål. Det bedste materiale, vi er i besiddelse af, er fra KMD's registre. Kommunerne registrerer huslejeoplysninger, når en lejer ansøger om boligstøtte i form af enten boligsikring eller -ydelse, da ansøgeren her opgiver dokumenterede oplysninger om huslejeniveauet. KMD indhenter disse oplysninger fra kommunerne, og registret indeholder således oplysninger om huslejeniveau, boligsikring og boligydelse samt hændelsesdato for ændringer. Huslejedata er imidlertid ikke tilknyttet en adressekode, som gør det muligt at sammenkoble oplysningerne direkte med BBR-registret. Huslejeoplysninger, der ligger tidsmæssigt tættest på og før udsættelsestidspunktet, anvendes derfor her som huslejen på udsættelsestidspunktet. For lejere, der ikke er registreret med en gennemført fogedsag i Domstolsstyrelsens registre, tilskrives vi huslejeoplysningerne pr. 1. januar det pågældende år. En mere fyldestgørende definition og beskrivelse af konstruktionen af de uafhængige variable fremgår af bilag 1.4.

SURVEY-DATA

LEJERE

Survey-undersøgelserne blandt lejere er gennemført i 2007 og 2011. De lejere, der indgår i datamaterialet, er således blev sat ud af deres bolig i henholdsvis 2006 og i 2010. Med udgangspunkt i Domstolsstyrelsens register over udsatte husstande registreret på adresser i 2006 og i 2010 udvalgte vi ved et simpelt tilfældigt udtræk henholdsvis 1.400 og 1.500 adresser og identificerede de daværende voksne beboere på adressen. For de identificerede personer blev de nuværende adresseoplysninger indhentet, først for lejekontraktindehaveren på udsættelsesadressen og dernæst for dennes sambo eller ægtefælle, hvis ikke oplysninger om lejekontraktindehaveren kunne indhentes. Lejekontraktindehaverne på udsættelsestidspunktet udgør således hovedparten af respondenterne.

Med henblik på telefoninterview fandt SFI Survey i 2007 via CPR-registret frem til telefonoplysninger for 250 lejere, der var sat ud i 2006. Det lave antal potentielle respondenter skyldes manglende telefonoplysninger. Telefoninterviewene blev derfor suppleret med besøgsinterview. 422 udsatte lejere blev kontaktet med henblik på et besøgsinterview. I alt blev 672 lejere, der var sat ud i 2006, kontaktet i forbindelse med survey-undersøgelsen.

I 2011 var det muligt at indhente oplysninger om en nettostikprøve på 1.158 adresser. For de resterende 342 personer af dataudtrækets 1.500 adresser kunne beboerne ikke findes via CPR-registeret, men er registreret som flyttet til udlandet, uden fast bopæl/ukendt adresse, død eller forsvundet. Også denne gang har SFI Survey gennemført survey-undersøgelsen som en kombination af telefon- og besøgsinterview. I alt blev omkring 200 respondenter interviewet ved telefoninterview. De resterende blev kontaktet med henblik på besøgsinterview.

De endelige stikprøver, der ligger til grund for analysen, omfatter henholdsvis 363 og 377 respondenter og udgør 13,7 pct. og 8,5 pct. af de husstande, der ifølge Domstolsstyrelsens administrative data blev sat ud i årene 2006 eller 2010. Vi har med udgangspunkt i registerdata foretaget en repræsentativitetsanalyse på individniveau for de, der kategoriseres som voksne blandt udsatte lejere. Som det fremgår af bilagstabel B1.1, finder vi ingen statistisk signifikant forskel mellem fordelingerne i lejerens socioøkonomiske karakteristika for alle udsatte lejere og udsatte lejere i den endelige stikprøve. Dette gør sig gældende både i 2006 og i 2010.

I forhold til disse karakteristika er stikprøverne således repræsentative for de pågældende år. Ligeledes finder vi ikke nævneværdige forskelle mellem de to stikprøver i relation til de socioøkonomiske karakteristika.

Imidlertid skal det fremhæves, at lejere i København og i de københavnske omegnskommuner er underrepræsenteret i både 2006 og i 2010, hvorimod lejere i de fire næststørste kommuner og i de øvrige kommuner er overrepræsenteret. Yderligere er fordelingen af respondenterne over udlejningsforhold og kommune statistisk signifikant forskellig mellem 2006 og i 2010. Således er der i survey-undersøgelsen gennemført i 2010 relativt færre lejere i almene boliger og relativt flere i København og i de københavnske omegnskommuner end i 2006. Dette må nødvendigvis have betydning for resultaterne af forskydninger i de udsatte lejeres oplevelse af kontakten til kommune og udlejere fra 2006 til 2010.

BOLIGORGANISATIONER

Forretningsførerne kan repræsentere og administrere flere boligorganisationer. Således repræsenterer 10 af de 107 forretningsførere, der er blevet kontaktet, mellem 2 og 4 boligorganisationer med mere end 1.000 boliger, og 4 forretningsførere administrerer mellem 7 og 14 boligorganisationer af denne størrelse. Majoriteten, 93 forretningsførere, administrerer dog kun en boligorganisation med mere end 1.000 boliger. De 14 forretningsførere, der administrerer flere boligorganisationer, repræsenterer dermed også flere boligorganisationer i deres besvarelse.

Af de 107 forretningsførere, som vi kontaktede i forbindelse med undersøgelsen, besvarede 71 spørgeskemaet helt eller delvist. Således er svarprocenten blandt boligorganisationerne 66 pct. De repræsenterer tilsammen 113 af 159 boligorganisationer med mere end 1.000 boliger svarende til 71 pct. Blandt de 113 boligorganisationer, der er repræsenteret, ligger 4 pct. i Københavns Kommune, 37 pct. i omegnskommunerne, 17 pct. i de fire næststørste kommuner, og de resterende 42 pct. ligger i landets øvrige kommuner. Opgør vi de repræsenterede boligorganisationer på antallet af boliger, der samlet set udgør 298.163 af 410.380 boliger, ligger 12 pct. af boligerne i Københavns Kommune, 18 pct. i omegnskommunerne, 32 pct. i de fire næststørste kommuner og de resterende 38 pct. i de øvrige kommuner.

Blandt de 46 boligorganisationer med mere end 1.000 boliger, der således ikke er repræsenteret i datamaterialet, ligger 17 pct. i hoved-

stadsområdet, 26 pct. i de fire næststørste kommuner og de resterende 57 pct. i landets øvrige kommuner. Opgør vi disse boligorganisationer på antallet af boliger, der samlet set udgør 112.217 boliger, ligger 24 pct. i hovedstadsområdet i øvrigt, 35 pct. i de fire næststørste kommuner og de resterende 41 pct. i de øvrige kommuner i provinsen.

Ved en geografisk opdeling efter boligorganisationernes beliggenhed i hovedstadsområdet, herunder Københavns Kommune og omegnskommunerne på en ene side, og den resterende del af landet på den anden, repræsenterer tre forretningsførere boligorganisationer i begge kategorier. Da vi i analysen sammenligner boligorganisationernes besvarelser mellem de to områder, har det derfor været nødvendigt at tilskrive disse tre forretningsføreres besvarelser til et af de to geografiske områder. Vi har således tilskrevet de tre forretningsførere til det område, hvor majoriteten af det samlede antal administrerede boliger, som de hver især refererer til, ligger. I vores inddeling af forretningsførernes besvarelser repræsenterer 28 pct. boligorganisationer i hovedstadsområdet og 72 pct. boligorganisationer i den øvrige del af landet. Blandt de forretningsførere, der ikke har besvaret spørgeskemaet, er 17 pct. tilknyttet boligorganisationer i hovedstadsområdet, og 83 pct. administrerer boligorganisationer i den øvrige del af landet.

KOMMUNER

Af landets 98 kommuner har nøglepersoner i 69 kommuner besvaret spørgeskemaet helt eller delvist. Svarprocenten er således lidt over 70 pct. Det skal i den forbindelse nævnes, at flere kommuner, herunder de mindre ø-kommuner, har undladt at besvare spørgeskemaundersøgelsen med henvisning til, at udsættelser ikke forekommer, og at man derfor ikke beskæftiger sig med det i forvaltningen. Ser vi bort fra disse kommuner, er svarprocenten desto højere.

Af de kommuner, der indgår i undersøgelsen, ligger 40 pct. i hovedstadsområdet og 60 pct. i den resterende del af landet. Både Københavns Kommune og de fire næststørste kommuner indgår i undersøgelsen. Af de 28 kommuner, der ikke indgår i undersøgelsen, ligger 18 pct. i hovedstadsområdet og 82 pct. i den resterende del af landet. Kommuner i hovedstadsområdet er således overrepræsenteret i data. Imidlertid skal vi igen fremhæve, at denne skævhed formindskes, når vi tager højde for, at flere af kommunerne uden for hovedstadsområdet i vid udstrækning slet ikke har fogedsager og effektive udsættelser. Således er de kommu-

ner, hvor langt de fleste fogedsager og effektive udsættelser forekommer, vel repræsenteret i data.

KVALITATIVE DATA

Formålet med den kvalitative del af undersøgelsen er at betone fælles-træk og forskelligheder i den kommunale sagspraksis i forbindelse med sager om borgere, som er i risiko for at blive sat ud af deres bolig. Til dette har vi valgt at anvende det kvalitative casestudiedesign som forskningsstrategi, hvor grundtanken er, at vi hverken kan forstå eller forklare det fænomen, vi undersøger den kommunale håndtering af lejere, som er i risiko for at blive sat ud af deres bolig løsrevet fra den kontekst, det optræder i (Antoft & Salomonsen, 2007). Vi har således gennemført et kvalitativt casestudie i hver af landets fem største kommuner: København, Århus, Aalborg, Odense og Esbjerg. Som forskningsstrategi baserer casestudiet sig ikke på bestemte typer data, men åbner i stedet op for anvendelse af multiple datakilder i erkendelsen af de besværligheder som opnåelse af kontrol over analysens genstandsfelt er forbundet med og grænserne mellem fænomen og kontekst (Antoft & Salomonsen, 2007, s. 33). For at opnå dybere indsigt i den kommunale håndtering af sager vedrørende borgere, som er i risiko for at blive sat ud af deres bolig, har vi valgt at gennemføre interview med ledere og sagsbehandlere samt sagsgennemgang af de ca. 20 sidste sager i hver af de fem udvalgte case-kommuner. Vi vurderer, at de to typer data giver os et solidt grundlag for at forstå den kommunale sagspraksis i forhold til den kommunale organisering, procedurer, prioriteringer og vurderinger. Hensigten med at kombinere interview og sagsgennemgang har været at forbedre både vores forståelse af det undersøgte fænomen samt højne validiteten af vores fund, fordi det samme fænomen herved undersøges med flere metoder og ud fra flere datakilder.

Da vi har inddraget fem case-kommuner har vi foretaget et komparativt case-design, hvilket giver os blik for både mulige generelle og unikke træk ved de forskellige case-kommuner (Antoft & Salomonsen, 2007). De fem case-kommuner er udvalgt, fordi de udgør de fem største kommuner i Danmark, og fordi den forrige undersøgelse viste, at det var i disse byer, fænomenet udsatte lejere var mest udbredt (Christensen & Nielsen, 2008). Valget af de fem case-kommuner har således været strategisk funderet.

I samtlige fem udvalgte case-kommuner indvilligede både ledere og sagsbehandlere inden for området i at deltage i interview. Derudover indvilligede de også i, at vi fik adgang til de sidste 20 sager omhandlende borgere, som var kommet i huslejerestance.

GENNEMGANG AF SAGER

Sagsgennemgangen består af i alt 93 sager med borgere, som er i risiko for at blive sat ud af deres lejebolig. Der er foretaget gennemgang af de sidste ca. 20 sager⁶ i hver af de fem case-kommuner: København, Århus, Aalborg, Odense og Esbjerg. Antal sager, der er gennemgået i hver af de fem case-kommuner:

TABEL 3.4

Antallet af sager, der indgår fra hver af de fem case-kommuner.

Kommune	Antal sager
København	19
Århus	19
Odense	17
Aalborg	20
Esbjerg	18
I alt	93

Vi har forsøgt at undgå selektion af bestemte sager ved at lade sagsbehandlerne udtage de seneste tyve sager, som den enkelte case-kommune havde haft inden vi kom. Selve gennemgangen af sagerne vedrørende borgere i huslejerestance foregik ude i de enkelte case-kommuner, da der er tale om fortrolige papirer. Gennemgangen er foregået ved, at vi har lavet noter undervejs ud fra en på forhånd udfærdiget noteringsguide, hvor vi noterede forhold som køn, etnicitet, forsørgelsesgrundlag, evt. beskæftigelse, børn på adressen, kommunale støtteforanstaltninger og vurderinger og beslutninger, som sagsbehandlerne har nedskrevet i den enkelte sag m.m. I gennemgangen af sagerne har vi haft særligt fokus på sager vedrørende enlige mænd, børnefamilier, borgere med anden etnisk baggrund, borgere med psykiske lidelser, borgere med misbrugsproblemer, der er visiteret til andre kommunale støtteforanstaltninger, fx en støttekontaktperson, en bo-støtte eller lignende. Vi har dermed søgt at opnå et så fyldestgørende billede som muligt af, hvordan kommunerne

6. Vi havde i udgangspunktet bedt om 20 sager, men i enkelte kommuner havde vi ikke tid til at komme igennem 20 sager i løbet af den tid, vi havde aftalt. Og i andre tilfælde havde kommunens medarbejdere ved en fejltagelse ikke fundet tilstrækkeligt med sager.

vurderer og prioriterer i disse forskellige sager, samt på hvilken baggrund der fx bevilges enkeltydelser, herunder om der er bestemte kriterier, som borgeren skal opfylde for at få bevilling. Samtlige 93 sager er efterfølgende blevet renskrevet og behandlet i det kvalitative databehandlingsprogram NVivo.

INTERVIEW

I de fem case-kommuner har vi prioriteret at foretage interview med en medarbejder eller en leder fra afdelingen for børn og familie og/eller afdelingen for voksne samt en fra enkeltydelsesafdelingen. Vi har truffet den beslutning, fordi enkeltydelses-medarbejderne oftest arbejder med den økonomiske side af en udsættelsessag, hvor de eksempelvis bevilger eller giver afslag på enkeltydelser, mens medarbejderne fra afdelingerne fra børn- og familie- og voksenafdelingerne arbejder med den sociale side af udsættelsen, og oftest er det dem, der taler med og kender borgerne. Vi har dermed søgt at afdække den kommunale praksis i forbindelse med udsættelsessager i videst muligt omfang ud fra flere forvaltningers/afdelingers perspektiv.

Endelig har vi interviewet en leder (fagchef eller afdelingschef) i hver af de fem case-kommuner for at opnå viden om kommunernes politiske og administrative retningslinjer i sociale sager med lejeudsættelser.

I alt har vi gennemført 17 interview, ca. tre interview i hver af de fem case-kommuner. I to af de 17 interview har to interviewpersoner deltaget, fordi vi vurderede, at det i disse tilfælde ville give mest mulig viden om den kommunale praksis i de givne case-kommuner.

I forbindelse med arrangering af interview var det en udfordring at finde de rette personer med den rette viden. I første omgang viste det sig vanskeligt at finde ud af, hvilken forvaltning i den enkelte case-kommuner området primært er placeret under i praksis. Vi har derfor i de enkelte case-kommuner måtte i kontakt med flere forvaltninger, fx beskæftigelsesforvaltningen, herunder kontanthjælpsområdet og ydelsescentre, samt socialforvaltningen og herunder voksen og børne- og familieafdelingerne, før vi fandt frem til de rigtige personer.

De kvalitative interview har hovedsagligt været semistrukturerede med en overordnet interviewguide, som har fungeret som en ramme om interviewsamtalen, hvor vi samtidig har haft mulighed for at følge op på udsagn fra interviewpersonerne undervejs. Under interviewene har vi spurgt til emner som: Hvilke udfordringer og problematikker medarbej-

derne oplever i forbindelse med udsættelsessager; hvilke årsager medarbejdere og ledere oplever ligger bag, at en borger kommer i risiko eller bliver sat ud af sin bolig; praksis i den kommunale sagsgang, vurderingen af anvendelsen af de politiske initiativer, som fx den forlængede påkravsfrist samt spørgsmål vedrørende sagerne fra den enkelte kommune.

Samtlige 17 interview er optaget med diktafon. Størstedelen af dem er derefter blevet transskriberet i deres helhed, mens enkelte er udskrevet tematisk. Endelig er udskrifterne blevet behandlet i det kvalitative databehandlingsprogram NVivo.

I analysen er de enkelte kommuner anonymiserede, således at det ikke er muligt at identificere de interviewede.

DEL 1

Fire væsentlige spørgsmål gør sig blandt andet gældende for en målrettet indsats til forebyggelse af udsættelser: 1) hvilke lejere er i højrisikogruppen for at få en fogedsag og for at blive sat ud? 2) hvilke lejere udgør de største grupper af lejere med en fogedsag og med en effektiv udsættelse? 3) for hvilke lejere har en fogedsag eller en effektiv udsættelse de største konsekvenser? samt 4) for hvilke lejere vil ændringen af forholdet mellem indkomst og husleje samt mellem bolig og boligbehov mindske risikoen for at få en fogedsag og for at blive sat ud? I denne del af analysen besvarer vi disse spørgsmål på baggrund af registerdata.

Hvor vi i kapitel 4 beskriver udviklingen i den samlede risiko for at få en fogedsag og for at blive sat ud ved en effektiv udsættelse, særskilt for husstandskarakteristika, belyser vi i kapitel 5 de enkelte faktoreres bidrag til denne risiko over tid. Der er ikke tale om en egentlig forklaring på, hvorfor nogle familier er i større risiko for at få en fogedsag end andre familier, men snarere en mulighed for at identificere de lejere, der samlet set og alt andet lige har den højeste risiko. I kapitel 4 belyser vi i forlængelse heraf fordelingen af givne husstandskarakteristika for både husstande, familier og individer, der får en fogedsag og bliver sat ud ved en effektiv udsættelse, og dermed hvilke lejere, der udgør de største grupper. Ligeledes fremgår skøn over antallet af berørte husstande, familier og individer heraf. I kapitel 6 beskriver vi yderligere, hvordan hus-

stande med en fogedsag og udsatte husstande afviger fra husstande uden en fogedsag i forhold til rådighedsbeløb, husleje og boligstørrelse. I kapitel 7 belyser vi udsatte lejeres bolig og beskæftigelsessituation i en periode på 4 år efter udsættelsen samt risikoen for at få en omskiftelig tilværelse, herunder ændringer i familie- og boligforhold, givet husstandskarakteristika på udsættelsestidspunktet.

HVEM ER DE UDSATTE LEJERE?

KAPITLET'S FOKUS

I dette kapitel præsenterer vi en deskriptiv analyse af den samlede risiko for at få en fogedsag, herunder effektive udsættelser, samt risikoen for at blive sat ud ved fogedens bistand, benævnt en effektiv udsættelse. Derudover giver vi en beskrivelse af, hvad der kendetegner lejere med en fogedsag og med en effektiv udsættelse. Vi belyser udviklingen heraf i perioden 2002-2010. I kapitlet indgår både lejemål, familier, og individer som analyseenhed, jf. kapitel 3. Risikoen for at fx en familie bliver udsat for en effektiv udsættelse opgøres som andelen af samtlige familier i lejeboliger, der i løbet af et kalenderår bliver sat ud af deres bolig ved fogedens bistand.

DATA

I analysen anvender vi registerdata, der består af Domstolsstyrelsens administrative register og registerdata fra Danmarks Statistik. Hovedparten af resultaterne er baseret på data afgrænset til lejemål, der ifølge BBR-registret er udlejet til beboelse, og hvor husstanden kan indskrives i en af de otte anvendte husstandstyper, jf. kapitel 3. Enkelte steder baseres re-

sultaterne dog udelukkende på Domstolsstyrelsens registre efter rensning for dubletter.

KAPITLET'S HOVEDRESULTATER

- Vi har på baggrund af Domstolsstyrelsens administrative registre identificeret 48.511 unikke fogedsager i perioden fra 2002 til 2010. Heraf er 26.105 afsluttet med en effektiv udsættelse.
- Andelen af lejemaal med en fogedsag i Københavns Kommune, i omegnskommunerne og i de fire næststørste byer har været stigende igennem hele perioden. I de øvrige af landets kommuner er andelen med en fogedsag imidlertid faldet siden 2008.
- Andelen af fogedsager, der afsluttes med en effektiv udsættelse, har været stigende i Københavns Kommune, hvorimod den generelt har været faldende i de øvrige kommunekategorier.
- Andelen af lejemaal med en fogedsag og med en effektiv udsættelse er i perioden 2002-2010 især steget inden for den almene sektor.
- På individniveau er enlige mødre og deres børn, par og deres børn samt enlige mænd de største grupper med en fogedsag.
- Enlige mænd er dog den absolut største gruppe blandt lejere, der bliver sat ud ved en effektiv udsættelse.
- Antallet af børn, der oplever en effektiv udsættelse, er fordoblet over perioden fra omkring 700 i 2002 til omkring 1.500 børn i 2010.
- Andelen af familier fra ikke-vestlige lande med en fogedsag er igennem hele perioden mere end dobbelt så høj som andelen blandt familier fra vestlige lande og Danmark.
- Andelen med en fogedsag blandt familier uden en kompetencegivende uddannelse er højere end blandt andre familier.
- Andelen med en effektiv udsættelse er stigende fra 2007 til og med 2010 for samtlige uddannelseskategorier med undtagelse af familier med en mellemlang eller lang videregående uddannelse.
- Familier i kategorien 'under uddannelse' har samme samlede risiko for at få en fogedsag og for at blive sat ud som familier, hvor mindst en af de voksne i familien er i beskæftigelse.
- Derimod er risikoen for at få en fogedsag eller at blive sat ud mellem 2,5 og 6 gange større for familier, hvor den primære indkomst er dagpenge, orlov, kontanthjælp og for familier i restgruppen end for familier med beskæftigelse som primær indkomstkilde.

- Familier, hvor den primære indkomst er kontanthjælp, har den absolut højeste risiko for at få en fogedsag og for at blive sat ud, hvorimod familier, hvor den primære indkomst er en varig ydelse, har den absolut laveste risiko for samme.

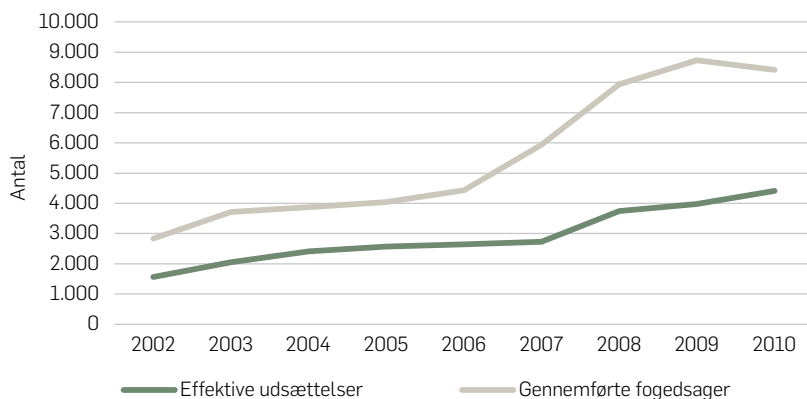
ANTALLET AF FOGEDSAGER OG EFFEKTIVE UDSÆTTELSER

I alt har vi på baggrund af Domstolsstyrelsens administrative registre identificeret 48.511 unikke fogedsager i perioden fra 2002 til 2010. Heraf er 26.105 afsluttet med en effektiv udsættelse.⁷

Som det fremgår af figur 4.1, finder vi, at antallet af fogedsager og effektive udsættelser er steget i perioden. I 2002 blev der foretaget 1.561 effektive udsættelser, og i 2010 var dette tal 4.133. Imidlertid er antallet af fogedsager faldet svagt fra 2009 til 2010, mens antallet af effektive udsættelser fortsat er steget.

FIGUR 4.1

Antal fogedsager og effektive udsættelser. 2002 til 2010. Antal.

Kilde: Domstolsstyrelsens administrative registre efter egen datarensning.

Imidlertid skal det i forlængelse heraf fremhæves, at antallet af reelle udsættelser er højere end angivet i figur 4.1, idet en andel af de fogedsager,

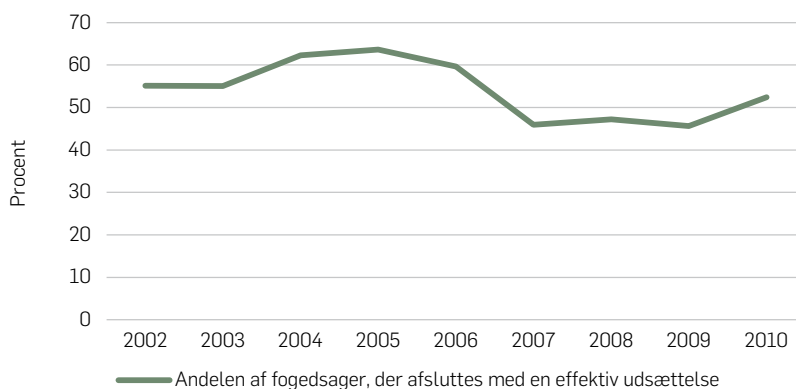
7. Ifølge Domstolsstyrelsen var der i perioden 2002-2010 167.739 gennemførte fogedsager. Forskellen mellem tallene i denne rapport og de offentliggjorte tal skyldes proceduren for datarensning.

der ikke afsluttes med en effektiv udsættelse i stedet resulterer i, at lejer selv fraflytter lejemålet. Imidlertid skal det i forlængelse heraf fremhæves, at antallet af reelle udsættelser er højere end angivet i figur 4.1, idet beboerne fraflytter lejemålet inden den effektive udsættelse udføres. Vi finder, at omkring 13 pct. af de gennemførte fogedsager resulterer i, at samtlige beboere i husstanden fraflytter adressen ind til 1 måned efter sagens afslutningsdato. Da opgørelsen over andelen af husstande, der fraflytter lejemålet imidlertid er forbundet med en vis usikkerhed, har vi i den resterende del af analysen valgt at fokusere på husstande med en fogedsag generelt og med en effektiv udsættelse.

Som det fremgår af bilagstabel B2.1 udgør antallet af fogedsager og effektive udsættelser i 2002 henholdsvis 0,24 og 0,13 pct. af alle lejemål registreret ved årets begyndelse. I 2010 blev henholdsvis 0,70 og 0,34 pct. af alle lejemål berørt af en fogedsag og en effektiv udsættelse.

FIGUR 4.2

Andelen af fogedsager, der afsluttes med en effektiv udsættelse. 2002 til 2010. Procent.

Kilde: Domstolsstyrelsens administrative registre efter egen datarensning.

Imidlertid er det ligeledes væsentligt at betragte andelen af fogedsager, der afsluttes med en effektiv udsættelse. Som det fremgår af figur 4.2, stiger denne andel fra 55 pct. i 2002 og 2003 til 64 pct. i 2005, hvorefter andelen igen falder frem mod 2007. Andelen af fogedsager, der afsluttes med en effektiv udsættelse, er efterfølgende forholdsvis stabil omkring

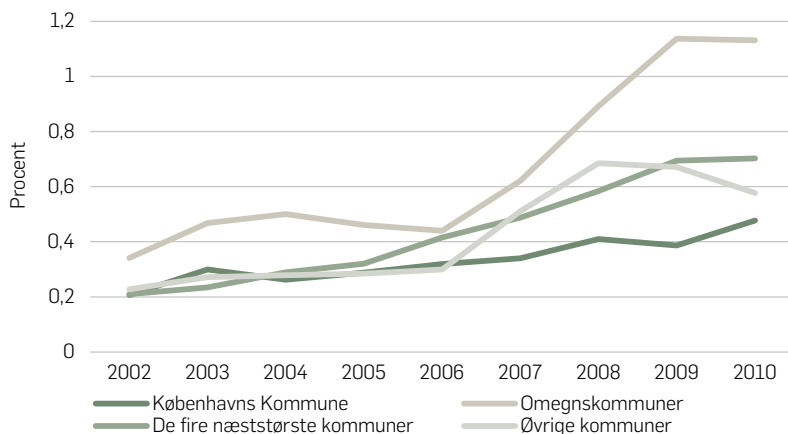
46-47 pct. frem mod 2010, hvor andelen igen stiger svagt til 51 pct. Grundet databrudet mellem 2006 og 2007 er dette resultat forbundet med en vis usikkerhed.

DET LOKALE BOLIGMARKED

Flere forhold kan have betydning for ændringen i andelen af lejemål med en fogedsag og med en effektiv udsættelse, herunder udviklingen i de lokale bolig- og arbejdsmarkeder inden for og imellem kommunerne samt kommunalreformen og kommunernes praksis for håndtering af foged- og udsættelsessager (Christensen & Nielsen, 2008). I figur 4.3 og figur 4.4 præsenterer vi udviklingen i andelen af lejemål med en fogedsag og med en effektiv udsættelse inden for fire kommunekategorier i perioden 2002-2010. Vi har således inddelt lejemålene i fire kategorier efter bopælskommune; ”København”, ”omegnskommunerne”, ”de fire næststørste kommuner” og ”øvrige kommuner”.

FIGUR 4.3

Andelen af lejemål med en fogedsag særskilt for kommunekategori. 2002 til 2010. Procent.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

Som det fremgår af figur 4.3, finder vi for de fire første år af perioden, at andelen af lejemål med en fogedsag ligger på samme niveau i København,

de fire næststørste kommuner og de øvrige kommuner. Det er først fra 2006/2007, at der sker væsentlige forskydninger. Hvor København følger den samme udvikling som hidtil, er det udviklingen i de fire næststørste kommuner og i de øvrige kommuner, der afviger herfra. Andelen af lejemål med en fogedsag i omegnskommunerne er i hele perioden højest og stiger særlig markant mellem 2006 og 2009.

For at give en ide om antallet af fogedsager inden for de forskellige kommunekategorier gengiver vi i tabel 4.1 det skønnede antal fogedsager i samme periode inden for de forskellige kommunekategorier.

TABEL 4.1

Det skønnede antal fogedsager, særskilt for kommunekategori. 2002 til 2010.

Antal.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Københavns Kommune	463	619	587	644	737	746	889	849	1076
Omegnskommunerne	868	1.196	1.286	1.235	1.180	1.572	2.275	2.910	2.950
De fire næststørste kommuner	407	502	598	690	890	1.048	1.246	1.484	1.415
Øvrige kommuner	1.094	1.401	1.407	1.468	1.626	2.575	3.530	3.490	2.980
Total	2.833	3.718	3.878	4.038	4.432	5.941	7.939	8.734	8.421

Anm.: Antallet af fogedsager er alene beregnet på baggrund af adresseoplysningerne i Domstolsstyrelsens registre. Som anført ovenfor i nærværende kapitel er tallene således ikke korrigeret for andre oplysninger, herunder antallet af beboere på adressen og oplysninger om udlejningsformer og lejemålets anvendelse som fremgår af BBR-registret. Vi har korrigeret tallene for, at det kun har været muligt at identificere omkring 55 pct. af fogedsagerne hvert år i perioden 2002-2006 og knap 80 pct. hvert år i perioden 2007-2010.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen.

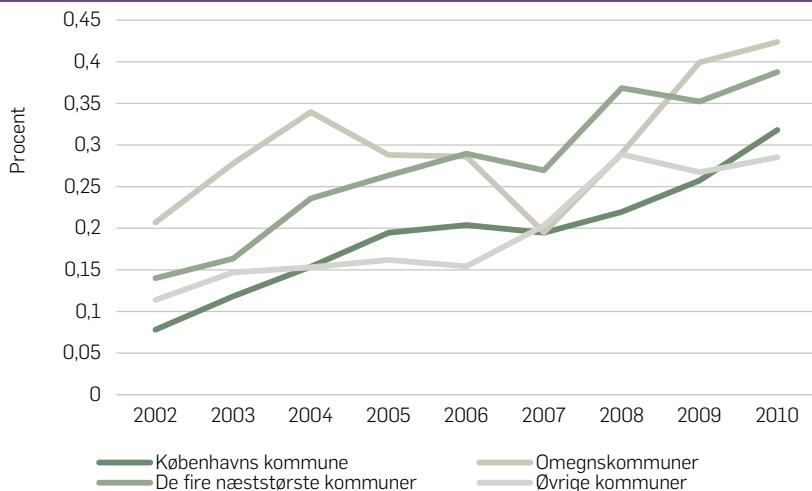
Af figur 4.4 fremgår udviklingen i andelen med en effektiv udsættelse i perioden fra 2002 til 2010. Andelen af lejemål med en effektiv udsættelse i de fire næststørste kommuner har siden 2003 været konstant højere og tilnærmelsesvis parallelforskudt i forhold til andelen i kommuner i kategorien ”øvrige kommuner”. Tilsvarende er andelen i omegnskommunerne højere end i København. Imidlertid er niveauforskellen ikke så stor som i relation til andelen af lejemål med en fogedsag. Således resulterer en fogedsag i København og i de fire næststørste kommuner oftere i en udsættelse end i omegnskommunerne og de øvrige kommuner. Det kan både skyldes kommunernes håndtering af fogedsager såvel som vilkårene på de lokale boligmarkeder. Hvis lejere ikke har mulighed for at fraflytte adressen inden fogeden banker på, fordi der kun er få udbudte lejeboliger i nærområdet, som de kan betale, vil de fremgå af statistikken for effektive udsættelser. Forskellen kan derfor også være udtryk for forhold i

de lokale boligmarkeder såvel som forhold i kommunernes sagsbehandling.

FIGUR 4.4

Andelen af lejemål med en effektiv udsættelse særskilt for kommunekategori. 2002 til 2010. Procent.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

Det bør også bemærkes, at udviklingen i andelen med en effektiv udsættelse i vid udstrækning naturligt følger udviklingen i andelen med en fogedsag, men at andelen med en effektiv udsættelse i København, i de fire næststørste kommuner og i omegnskommunerne falder fra 2006 til 2007 i modsætning til andelen af lejemål med en fogedsag, der stiger i samme periode.

Vi har ligeledes foretaget et skøn over antallet af effektive udsættelser inden for de fire kommunekategorier, som fremgår af tabel 4.2. Det skal derfor fremhæves, at tallene udgør et skøn ud fra antagelsen om, at bortfaldet eller de uidentificerede adresser ikke er systematisk skævt fordelt i forhold til kommunekategorierne. Da retskredsen, der udgør geografisk bestemte enheder, imidlertid i vid udstrækning er overlappende med kommunerne, vil en systematisk skævhed forekomme, hvis andelen af uidentificerede adresser er systematisk større i nogle retskredse end i andre. Tallene skal således læses med dette forbehold. Endvidere skal det fremhæves, at det samlede antal fogedsager og effektive udsættelser

afviger svagt fra antallet gengivet tidligere i dette kapitel på baggrund af figur 4.1. Det skyldes afrunding.

TABEL 4.2

Det skønnede antal effektive udsættelser særskilt for kommunekategori. 2002 til 2010. Antal.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Københavns Kommune	165	233	342	416	455	443	506	586	776
Omegnskommunerne	534	722	847	788	752	538	808	1.105	1.209
De fire næststørste kommuner	293	345	476	551	605	627	834	816	840
Øvrige kommuner	569	748	750	815	831	1.119	1.603	1.478	1.585
Total	1.561	2.048	2.414	2.570	2.644	2.727	3.750	3.985	4.410

Anm.: Antallet af effektive udsættelser er alene beregnet på baggrund af adresseoplysningerne i Domstolsstyrelsens registre. Som anført ovenfor i nærværende kapitel er tallene således ikke korrigeret for andre oplysninger, herunder antallet af beboere på adressen og oplysninger om udlejningsformer og lejemålets anvendelse, som fremgår af BBR-registret. Vi har korrigeret tallene for, at det kun har været muligt at identificere omkring 55 pct. af fogedsagerne hvert år i perioden 2002-2006 og knap 80 pct. hvert år i perioden 2007-2010.

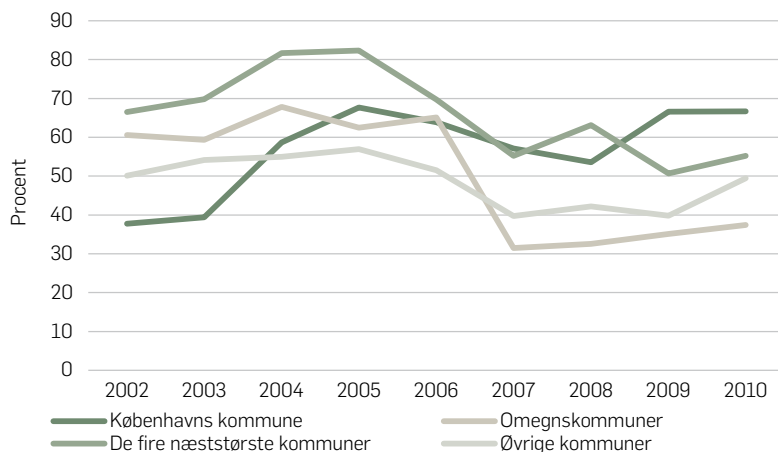
Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen.

Endvidere gengiver vi i figur 4.5 udviklingen i andelen af de fogedsager, der afsluttes med en effektiv udsættelse inden for de fire kommunekategorier. Som det fremgår, er andelen steget i København og i de fire næststørste kommuner i perioden 2002-2005, hvor den i samme periode har været konstant i omegnskommunerne og i de øvrige kommuner. For alle kommunekategorierne er andelen faldet frem mod 2007/2008 – mest i omegnskommunerne og mindst i København. Herefter stabiliseres andelen i vid udstrækning i omegnskommunerne, i de fire næststørste kommuner og i de øvrige kommuner, hvor andelen i København igen stiger.

I løbet af perioden er andelen af fogedsager, der afsluttes med en effektiv udsættelse, således steget i København, der dermed tegner sig for den største andel ved udgangen af perioden.

FIGUR 4.5

Andelen af fogedsager, der afsluttes med en effektiv udsættelse særskilt for kommunekategori. 2002 til 2010. Procent.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

UDLEJNINGSFORHOLD

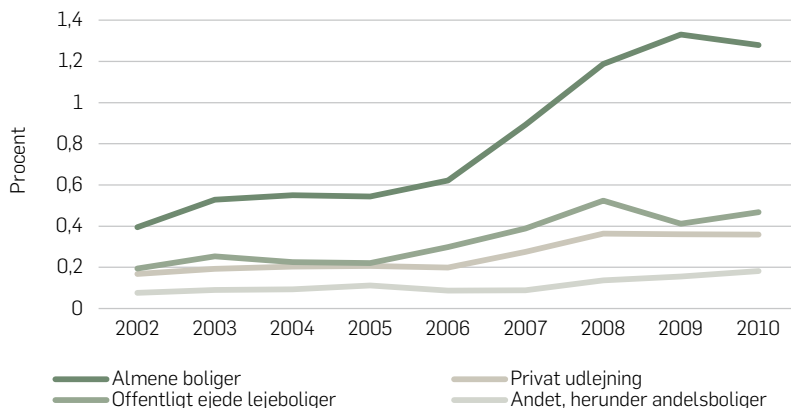
Lejeboliger inddeles i almene, privat udlejede, offentligt ejede lejeboliger og lejeboliger udlejet på anden vis, herunder fremleje og udlejning af ejerlejligheder og andelsboliger. Fremleje og leje af ejer- og andelslejligheder er ligeledes omfattet af lejelovgivningen. Almene boliger udgør den største andel af lejeboligmarkedet efterfulgt af privat udlejede boliger.

Niveauforskellen og forskellen i udviklingen i andelen af lejemål med en fogedsag og med en effektiv udsættelse inden for de fire boligkategorier kan blandt andet tilskrives segregeringen af lejere mellem sektorer på boligmarkedet og håndteringen af fogedsager inden for de forskellige sektorer.

Med figur 4.6 belyser vi udviklingen i andelen af lejemål med en fogedsag i alment boligbyggeri, privatudlejede boliger, kommunalt ejede boliger og boliger udlejet på anden vis, herunder fremleje af ejer- og andelsboliger.

FIGUR 4.6

Andelen af lejemål med en fogedsag, særskilt for udlejningskategori. 2002 til 2010. Procent.

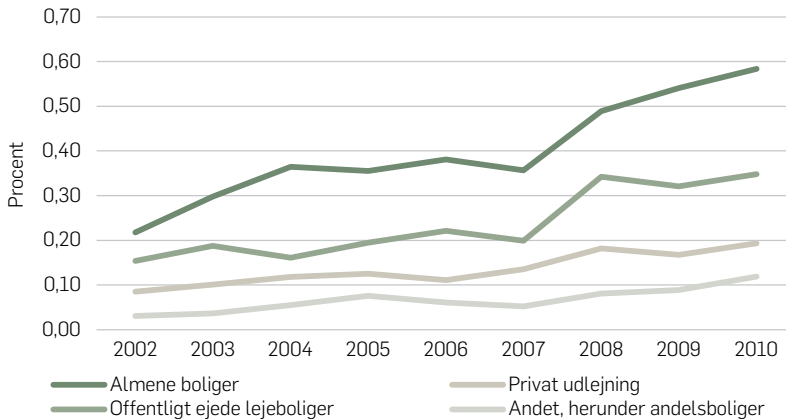
Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

Som det fremgår, er andelen i alment boligbyggeri mellem 2 og 3 gange højere end i privatejede lejeboliger og i offentligt ejede lejeboliger. I perioden 2002-2010 bliver andelen i almene boliger mere end tredoblet fra 0,4 pct. i 2002 til 1,3 pct. i 2009, hvor andelen af lejemål med en fogedsag er på sit højeste. Andelen i både private og offentligt ejede udlejningsboliger og anden udlejning fordobles i samme periode.

I figur 4.7 gengiver vi andelen lejemål med en effektiv udsættelse inden for de fire udlejningsformer. Det fremgår heraf, at udviklingen i andelen med en effektiv udsættelse i vid udstrækning følger andelen med en fogedsag. Som det ses ved sammenligning med figur 4.6, gælder dette især lejemål i privat udlejede boliger. Således er andelen af fogedsager, der afsluttes med en effektiv udsættelse, relativt konstant. Andelen af lejemål med en effektiv udsættelse i alment boligbyggeri og i offentligt ejede udlejningsboliger følger ikke entydigt udviklingen i andelen med en fogedsag. Således stiger andelen med en fogedsag mellem 2006 og 2007, hvorimod andelen med en effektiv udsættelse falder i samme periode. Den markante stigning i andelen med en effektiv udsættelse forekommer først i perioden fra 2007 og 2008. Det kan muligvis tilskrives kommunalreformen, men dette kan hverken be- eller afkræftes i det nærværende materiale.

FIGUR 4.7

Andelen af lejemål med en effektiv udsættelse, særskilt for udlejningskategori. 2002 til 2010. Procent.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

Vi har ligeledes foretaget et skøn over antallet af fogedsager og effektive udsættelser på husstands niveau inden for de fire kategorier af udlejningsformer, hvilket fremgår af bilag B2.2 og bilag B2.3. Det skal hertil fremhæves, at den almene boligsektor tegner sig for den absolut største andel lejeboliger på lejeboligmarkedet, og da andelen af lejemål med en fogedsag, herunder effektive udsættelser, ligeledes er højest i kategorien almene boliger, er der tale om et markant større antal fogedsager og effektive udsættelser i denne lejeform. Lejere i offentligt ejede udlejningsboliger udgør derimod den mindste andel i statistikken over fogedsager og effektive udsættelser.

Forskelle mellem de regionale lejeboligmarkeder er ligeledes kendetegnet ved forskelle i sammensætningen af de udbudte lejeboliger, huslejeniveau og tilgængelighed samt kommuners og boligorganisationers praksis i udsættelsessager. Andelen af lejemål med en fogedsag og med en effektiv udsættelse i alment boligbyggeri, private og offentligt ejede udlejningsboliger og andre udlejningsformer er således ikke ens for de fire kommunekategorier. For at belyse denne forskel gengiver vi i tabel 4.3 for 2010 andelen af udsatte lejemål og lejemål med en fogedsag for lejere i de fire udlejningskategorier inden for de fire kommunekategorier i 2010.

TABEL 4.3

Andelen af familier i udlejningsboliger med en effektiv udsættelse og med en fogedsag særskilt for udlejningskategori og kommunekategori i 2010. Procent.

	Københavns Kommune	Omegns- kommuner	De fire næststørste kommuner	Øvrige kommuner	Total
<i>Almene boliger</i>					
Effektive udsættelser	0,95	0,60	0,58	0,48	0,58
Fogedsager	1,41	1,69	1,17	0,99	1,28
Andelen af fogedsager afsluttet med effektiv udsættelse	67,54	35,22	49,28	48,91	45,60
Beregningsgrundlag	43.524	129.389	88.364	168.034	42.9311
<i>Privatudlejede boliger</i>					
Effektive udsættelser	0,15	0,19	0,20	0,20	0,19
Fogedsager	0,26	0,37	0,30	0,41	0,36
Andelen af fogedsager afsluttet med effektiv udsættelse	59,67	51,49	65,94	50,07	53,71
Beregningsgrundlag	46.010	45.752	60.065	170.108	32.1935
<i>Offentligt ejede udlejningsboliger</i>					
Effektive udsættelser	0,06	0,29	1,62	0,08	0,35
Fogedsager	0,08	0,63	1,74	0,14	0,47
Andelen af fogedsager afsluttet med effektiv udsættelse	66,63	46,35	93,18	56,01	74,53
Beregningsgrundlag	3.615	6.519	5.050	18.417	33.601
<i>Anden udlejning</i>					
Effektive udsættelser	0,15	0,14	0,10	0,07	0,12
Fogedsager	0,22	0,21	0,14	0,12	0,18
Andelen af fogedsager afsluttet med effektiv udsættelse	67,69	64,57	72,21	54,27	65,31
Beregningsgrundlag	114.663	37.364	39.601	68.859	260.487

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

For hver af de i alt 16 kombinationer indgår der i tabellen, foruden beregningsgrundlaget, tre tal. Andelen med en effektiv udsættelse og andelen med en fogedsag samt andelen af fogedsager, der afsluttes med en effektiv udsættelse. Som tidligere anført udgør beregningsgrundlaget et udtræk på omkring 80 pct. af de identificerede lejemaal inden for hver kategori. Der er således primært to forhold, der er af interesse, andelen af lejemaal, der sættes ud og andelen af fogedsager, der afsluttes med en effektiv udsættelse.

Andelen med en effektiv udsættelse i 2010 er højest i offentligt ejede udlejningsboliger i de fire næststørste kommuner. Ligeledes er andelen med en effektiv udsættelse blandt lejemaal i offentligt ejede udlejningsboliger i omegnskommuner forholdsvis høj, kun overgået af andelen med en ef-

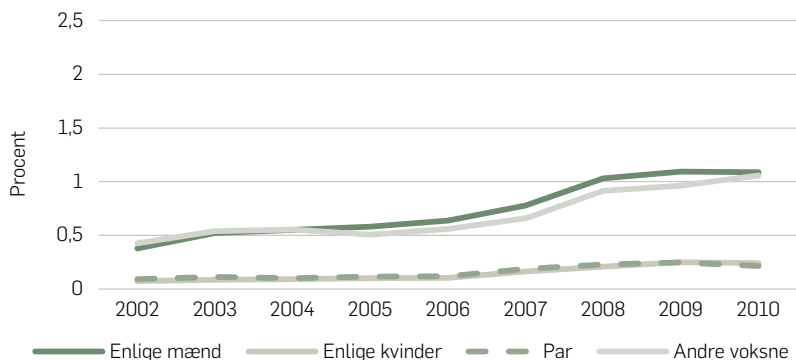
fektiv udsættelse blandt lejemaal i almene boliger generelt. Derimod er andelen med en effektiv udsættelse blandt lejemaal i offentligt ejede udlejningsboliger i København og i de øvrige kommuner relativt lav. En forklaring på denne forskel kunne være, at især de fire næststørste kommuner anviser socialt sårbare borgere til kommunalt ejede udlejningsboliger, hvorfor beboerne i disse boliger har en højere risiko for at blive sat ud. Denne forklaring er dog ikke af- eller bekræftet i det nærværende materiale. Endvidere er andelen med en effektiv udsættelse generelt høj blandt lejere i almene boliger, uanset i hvilken kommune det almene boligbyggeri er placeret, men højest i København og i omegnskommunerne. Slutelig skal det fremhæves, at andelen med en effektiv udsættelse blandt lejere, der bor til leje under en anden udlejningsform, herunder fremleje af ejer- eller andelsboliger, er særligt høj i København og i omegnskommunerne. Som den tidligere rapport (Christensen & Nielsen, 2008) konkluderer, kan det hænge sammen med, at kommunen eller boligorganisationen indgår en afdragsordning, eller at kommunen oftere tilbyder en enkeltydelse til disse lejere. Denne forklaring kan imidlertid hverken be- eller afkræftes i det nærværende materiale.

HUSSTANDSTYPE

I denne del af analysen beskriver vi udviklingen i andelen af familier med en fogedsag og med en effektiv udsættelse kategoriseret efter otte husstandstyper, enlige mænd, enlige fædre, enlige kvinder, enlige mødre par og par med børn samt husstande bestående af tre eller flere voksne, der ikke er i familie, benævnt andre voksne, samt kategorien andre voksne med børn. Yderligere har vi foretaget et skøn over antallet af personer, der berøres af en fogedsag og en effektiv udsættelse inden for de otte husstandstyper. Dermed belyser vi, hvilke husstandstyper der på individniveau udgør de største grupper.

FIGUR 4.8

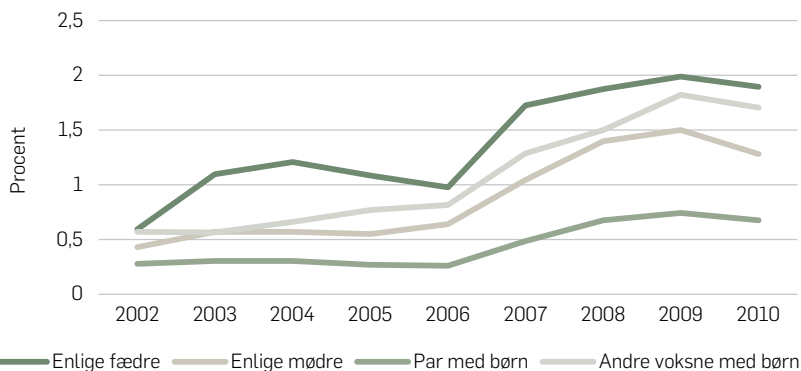
Andelen af familier uden børn i udlejningsboliger med en fogedsag, særskilt for husstandstype. 2002 til 2010. Procent.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

FIGUR 4.9

Andelen af familier med børn, der berøres af en fogedsag, særskilt for husstandstype. 2002 til 2010. Procent.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

I figur 4.8 og figur 4.9 gengiver vi ændringen i andelen med en fogedsag på familieniveau i perioden 2002-2010. Som det fremgår af figurene, er andelen med en fogedsag højest blandt enlige fædre og andre voksne

med børn efterfulgt af enlige mødre, enlige mænd og andre voksne. Andelen med en fogedsag er lavest blandt enlige kvinder og par uden børn. Det synes imidlertid at være et grundlæggende vilkår, at børn i husstanden er associeret med en øget risiko for at komme i huslejerestance og for at blive begæret sat ud. Ændringen i andelen med en fogedsag er i vid udstrækning enslydende husstandstyperne imellem. Blandt enlige kvinder, enlige mødre, par med børn og andre voksne med børn bliver andelen af udsættelser fra omkring 2005 til 2009 tredoblet. Andelen af enlige mænd og andre voksne med en fogedsag fordobles i samme periode. Blandt enlige fædre svinger andelen med en fogedsag, men er firdoblet fra 2002 til 2009. Imidlertid udgør enlige fædre og deres børn en væsentlig mindre andel af familierne med en fogedsag.

Ser vi på det skønnede antal af personer, der berøres af en fogedsag inden for de otte husstandstyper i perioden 2002-2010, ser forholdet nemlig lidt anderledes ud, som vist i tabel 4.4.

TABEL 4.4

Det skønnede antal personer, der berøres af en fogedsag, særskilt for husstandstype. 2002 til 2010. Antal.

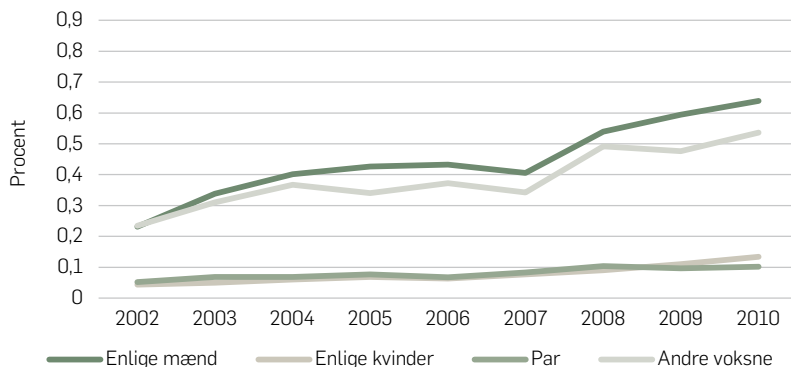
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Enlige mænd	1.007	1.415	1.525	1.650	1.850	2.289	3.118	3.340	3.307
Enlige fædre	131	246	278	261	240	473	518	558	553
Enlige kvinder	259	312	329	373	382	609	790	963	918
Enlige mødre	1.054	1.401	1.414	1.430	1.649	2.770	3.775	4.039	3.437
Par	411	502	448	514	517	814	1.019	1.080	943
Par med børn	1.470	1.632	1.611	1.351	1.279	2.401	3.305	3.631	3.341
Andre voksne	611	769	816	709	772	939	1.411	1.563	1.804
Andre voksne med børn	383	375	426	474	467	730	866	1.113	1.123
Total	5.326	6.652	6.848	6.760	7.155	11.026	14.802	16.286	15.427

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

Som det fremgår af tabel 4.4, finder vi, at enlige mødre og deres børn, par og deres børn samt enlige mænd på individniveau alle årene udgør de største grupper med en fogedsag. Opgør vi dette på husstandsniveau er enlige mænd samlet set den absolut største gruppe, der udgør omkring 42 pct. igennem hele perioden, jf. bilagstabel B2.4. Enlige kvinder og mødre udgør her omkring 11 og 16 pct. og par med børn omkring 10 pct. Fordelingen af de forskellige husstandstyper med en fogedsag har på husstandsniveau været relativt konstant siden 2007.

FIGUR 4.10

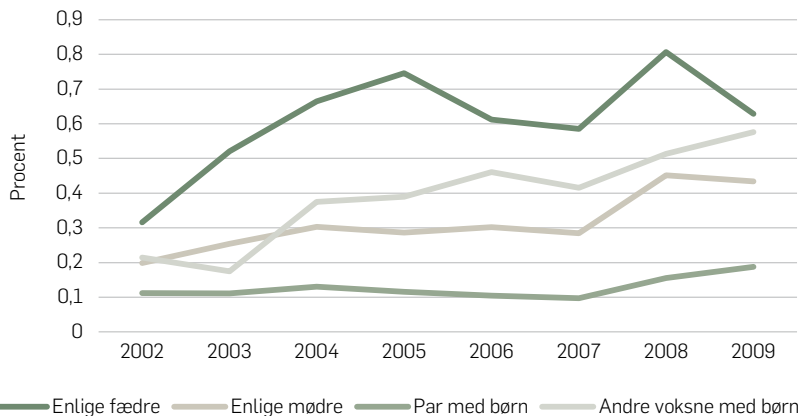
Andelen af familier uden børn i udlejningsboliger, der berøres af en effektiv udsættelse, særskilt for husstandstype. 2002 til 2010. Procent.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

FIGUR 4.11

Andelen af familier med børn i udlejningsboliger, der berøres af en effektiv udsættelse, særskilt for husstandstype. 2002 til 2010. Procent.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

I relation til andelen med en effektiv udsættelse blandt de otte husstandskategorier, finder vi igen, at enlige mænd med børn oftere bliver sat ud ved en effektiv udsættelse end de andre husstandstyper, jf. figur 4.10 og figur 4.11. Imidlertid er andelen af enlige mænd og andre voksne, der bliver sat ud ved en effektiv udsættelse, højere end for enlige mødre. Dette til trods for, at andelen af enlige mødre med en fogedsag er højere end for enlige mænd og andre voksne i samme periode. Andelen af fogedsager, der har en effektiv udsættelse som udfald, er således særligt høj for enlige mænd og andre voksne. Ligeledes finder vi, som det fremgår af tabel 4.5, at gruppen af enlige mænd er markant den største gruppe, når der er tale om antallet af personer, der bliver sat ud ved en effektiv udsættelse. Dog udgør kategorierne enlige mødre og deres børn, par og deres børn samt andre voksne igennem hele perioden 2003-2010 de næststørste grupper.

TABEL 4.5

Det skønnede antal personer, der berøres af en effektiv udsættelse, særskilt for husstandstype. 2002 til 2010. Antal.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Enlige mænd	622	907	1.070	1.189	1.229	1.288	1.745	1.914	2.048
Enlige fædre	65	120	150	177	150	169	243	183	213
Enlige kvinder	158	175	211	249	233	311	370	447	538
Enlige mødre	485	598	720	724	748	809	1.279	1.220	1.314
Par	232	300	292	332	288	390	496	446	470
Par med børn	590	605	629	553	510	495	769	939	899
Andre voksne	344	432	516	467	504	515	809	803	948
Andre voksne med børn	151	115	225	225	273	224	284	328	427
Total	2.646	3.252	3.813	3.916	3.935	4.201	5.995	6.280	6.857

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

Opgør vi dette på husstandsniveau er enlige mænd også her den absolut største gruppe, der udgør omkring 50 pct. igennem hele perioden, jf. bilagstabel B2.5. Enlige kvinder og mødre udgør her omkring 11 og 12 pct. og par med børn omkring 6 pct. Blandt husstande, der sættes ud, har fordelingen af de forskellige husstandstyper ligeledes været relativ konstant siden 2007.

Det skønnede antal personer og husstande med en fogedsag, herunder effektive udsættelser, er beregnet på baggrund af adresseoplysningerne i Domstolsstyrelsens registre og boligoplysninger hentet fra BBR-registret. Antallet omfatter således lejere, der er registreret i udlej-

ningsbolig anvendt til beboelse. Det skønnede antal omfatter endvidere kun husstande, der kan kategoriseres inden for de nævnte husstandstyper. Antallet udgør således kun et udtræk af de husstande, der rent faktisk berøres af en fogedsag, jf. kapitel 3.

Igen skal det fremhæves, at det kun har været muligt at identificere adresseoplysningerne for omkring 55 pct. af alle fogedsager hvert år i perioden 2002-2006 og 80 pct. hvert år i perioden 2007-2010. Vi har derfor også her korrigeret antallet for dette bortfald ud fra antagelsen om, at bortfaldet på baggrund af boligforhold, herunder boligens anvendelse og udlejningsformer, samt bortfaldet grundet uidentificerede adresser ikke er systematisk skævt fordelt i forhold til husstandstyperne. Tallene skal således læses med dette forbehold.

Vi har endvidere foretaget et skøn over det samlede antal børn i fem alderskategorier i husstande, der bliver sat ud ved en effektiv udsættelse. Antallet af børn, hvis familie sættes ud ved en effektiv udsættelse, fremgår af tabel 4.6.

På baggrund af tabel 4.5 og tabel 4.6 er det ligeledes muligt at beregne, hvor stor en andel børnene udgør blandt beboerne inden for de forskellige husstandstyper med børn. Vi finder således, at børnene generelt udgør en stadig mindre andel af det samlede antal personer, der bliver sat ud ved en effektiv udsættelse. Børn udgør således 27 pct. af de lejere, der blev sat i 2002. Denne andel falder i 2003 og i 2004, hvorefter andelen er forholdsvis stabil omkring 23 pct. Dette er dog ikke nødvendigvis udtryk for, at kommuner og boligorganisationer er blevet bedre til at forebygge udsættelse af børnefamilier.

TABEL 4.6

Det skønnede antal børn i alderen 0 til 24 år, der er sat ud ved en effektiv udsættelse, særskilt for aldersgruppe og husstandstype, 2002 til 2010. Antal.

	0 til 4-årige	5 til 9-årige	10 til 14-årige	15 til 17-årige	18 til 25-årige	Total
<i>Enlige fædre</i>						
2002	7	9	11	4	5	35
2003	4	16	23	12	14	69
2004	10	23	26	16	9	84
2005	11	31	27	14	14	97
2006	16	14	20	16	16	83
2007	17	28	21	21	11	96
2008	21	40	41	18	22	141
2009	9	17	29	21	25	103
2010	20	20	35	27	17	119
<i>Enlige mødre</i>						
2002	84	88	74	49	21	316
2003	117	108	92	48	16	380
2004	134	110	131	66	17	458
2005	146	117	112	61	31	467
2006	107	125	119	89	34	474
2007	136	122	180	63	21	523
2008	222	230	207	107	49	816
2009	215	199	221	88	49	773
2010	229	210	198	130	63	830
<i>Par med børn</i>						
2002	95	74	81	26	23	299
2003	126	83	73	28	16	325
2004	105	99	77	23	9	312
2005	77	56	77	36	25	272
2006	98	69	61	23	9	260
2007	77	73	50	30	15	245
2008	132	103	70	49	21	374
2009	171	123	94	49	31	468
2010	151	104	100	58	25	439
<i>Andre voksne med børn</i>						
2002	23	12	12	11	7	65
2003	21	12	9	5	2	50
2004	40	26	16	5	7	94
2005	41	14	20	11	2	88
2006	43	43	20	16	4	127
2007	28	18	15	12	3	76
2008	34	26	23	8	5	97
2009	48	24	15	15	3	104
2010	75	37	37	17	13	181

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

På baggrund af tabel 4.5 og tabel 4.6 er det ligeledes muligt at beregne, hvor stor en andel børnene udgør blandt beboerne inden for de forskellige husstandstyper med børn. Vi finder således, at børnene generelt udgør en stadig mindre andel af det samlede antal personer, der bliver sat ud ved en effektiv udsættelse. Børn udgør således 27 pct. af de lejere, der

blev sat i 2002. Denne andel falder i 2003 og i 2004, hvorefter andelen er forholdsvis stabil omkring 23 pct. Dette er dog ikke nødvendigvis udtryk for, at kommuner og boligorganisationer er blevet bedre til at forebygge udsættelse af børnefamilier.

Sluttelig har vi beregnet andelen af familier med en fogedsag og med en effektiv udsættelse for forskellige husstandstyper inden for de fire kommunekategorier i året 2010. I forhold til andelen af fogedsager, der afsluttes med en effektiv udsættelse, går mønstret mellem kommunekategorierne igen for alle husstandstyper, jf. tabel 4.7. Andelen af fogedsager, der afsluttes med en effektiv udsættelse, er således for samtlige husstandstyper højest i København efterfulgt af de fire næststørste kommuner, kommunerne i kategorien øvrige kommuner og således lavest i omegnskommunerne. Andelen af fogedsager, der afsluttes med en effektiv udsættelse, er særligt høj for enlige mænd og kvinder samt par uden børn, i København henholdsvis 77, 72 og 69 pct. At andelen med en effektiv udsættelse i relation til de enkelte husstandstyper er lavest i København, skyldes således ikke, at effektive udsættelser undgås, når først der foreligger en fogedsag, men at få inden for de pågældende husstandstyper kommer i huslejerestance og begæres sat ud. Denne forskel imellem kommunekategorierne kan skyldes kommunernes forskellige håndtering af fogedsagerne og vilkårene på de lokale boligmarkeder, der synes at gå på tværs af husstandstyperne.

TABEL 4.7

Andelen af familier med en effektiv udsættelse og med en fogedsag, særskilt for husstandstype og kommunekategori i 2010. Procent.

	Københavns kommune	Omegns- kommu- ner	De fire næststørste kommuner	Øvrige kommuner	Total
<i>Enlige mænd</i>					
Effektive udsættelser	0,59	0,91	0,67	0,52	0,64
Fogedsager	0,82	1,85	1,02	0,89	1,09
Andelen af fogedsager afsluttet med effektiv udsættelse	72,39	49,53	66,08	58,35	58,83
Beregningsgrundlag	45.710	46.271	44.761	102.672	239.414
<i>Enlige fædre</i>					
Effektive udsættelser	0,72	1,02	0,52	0,61	0,72
Fogedsager	1,22	3,26	1,24	1,54	1,89
Andelen af fogedsager afsluttet med effektiv udsættelse	58,82	31,32	42,11	39,39	37,84
Beregningsgrundlag	1.393	2.545	1.538	4.291	9.767
<i>Enlige kvinder</i>					
Effektive udsættelser	0,16	0,16	0,14	0,11	0,13
Fogedsager	0,21	0,37	0,24	0,20	0,24
Andelen af fogedsager afsluttet med effektiv udsættelse	77,34	44,89	59,18	54,49	55,67
Beregningsgrundlag	50.359	61.544	52.286	135.713	299.902
<i>Enlige mødre</i>					
Effektive udsættelser	0,50	0,59	0,46	0,39	0,47
Fogedsager	0,83	2,09	1,10	1,02	1,28
Andelen af fogedsager afsluttet med effektiv udsættelse	60,67	28,47	41,73	38,10	36,64
Beregningsgrundlag	10.759	19.680	12.686	34.057	77.182
<i>Par</i>					
Effektive udsættelser	0,12	0,09	0,12	0,09	0,10
Fogedsager	0,17	0,30	0,22	0,19	0,22
Andelen af fogedsager afsluttet med effektiv udsættelse	69,22	30,69	54,05	49,62	47,47
Beregningsgrundlag	30.654	37.827	33.630	70.347	172.458
<i>Par med børn</i>					
Effektive udsættelser	0,10	0,25	0,18	0,18	0,18
Fogedsager	0,22	1,19	0,55	0,60	0,67
Andelen af fogedsager afsluttet med effektiv udsættelse	44,16	20,85	32,14	30,55	27,00
Beregningsgrundlag	19.541	25.789	15.331	33.850	94.511
<i>Andre voksne</i>					
Effektive udsættelser	0,39	0,63	0,72	0,52	0,54
Fogedsager	0,63	1,64	1,34	1,05	1,06
Andelen af fogedsager afsluttet med effektiv udsættelse	61,95	38,19	53,77	49,74	50,68
Beregningsgrundlag	42.877	18.855	28.755	35.752	126.239
<i>Andre voksne med børn</i>					
Effektive udsættelser	0,37	0,68	0,81	0,72	0,63
Fogedsager	0,68	2,69	1,78	1,71	1,71
Andelen af fogedsager afsluttet med effektiv udsættelse	54,55	25,14	45,21	42,28	37,19
Beregningsgrundlag	6.519	6.513	4.093	8.736	25.861

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

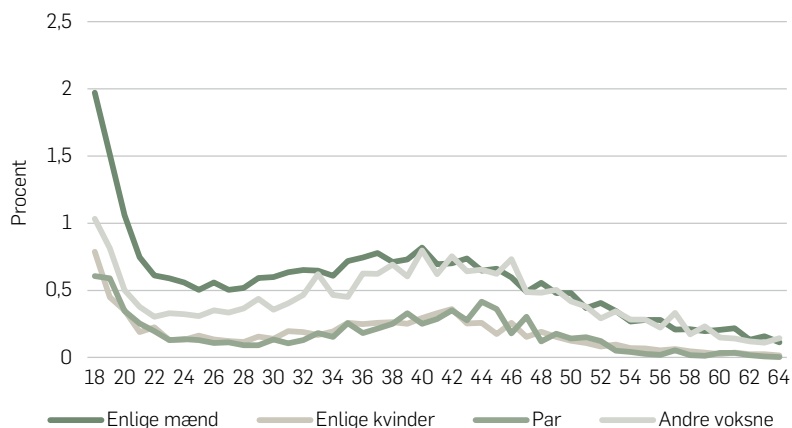
I relation til andelen med en effektiv udsættelse finder vi imidlertid ikke samme entydige mønstre. For hovedparten af husstandstyperne er andelen af en effektiv udsættelse højest i omegnskommunerne. Dette dog med undtagelse af par uden børn, andre voksne og andre voksne med børn, for hvilke andelen er højest i de fire næststørste kommuner.

ALDER

Vi har beregnet andelen med en effektiv udsættelse fordelt over aldersspændet for den ældste i familien blandt de otte husstandstyper i perioden 2002-2010. I figur 4.12 gengiver vi andelen med en effektiv udsættelse over aldersspændet blandt familier uden børn, herunder enlige mænd, enlige kvinder, par og andre voksne.

FIGUR 4.12

Andelen af familier uden børn i udlejningsboliger med en effektiv udsættelse, særskilt for alder for den ældste i familien og husstandstype. Procent.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

Vi præsenterer således ikke udviklingen i andelen med en effektiv udsættelse inden for forskellige afgrænsede aldersgrupper. I stedet inkluderer vi samlet alle de familier, der er registeret de enkelte år i perioden 2002-2010, og præsenterer den samlede andel af udsættelser for hvert år inden

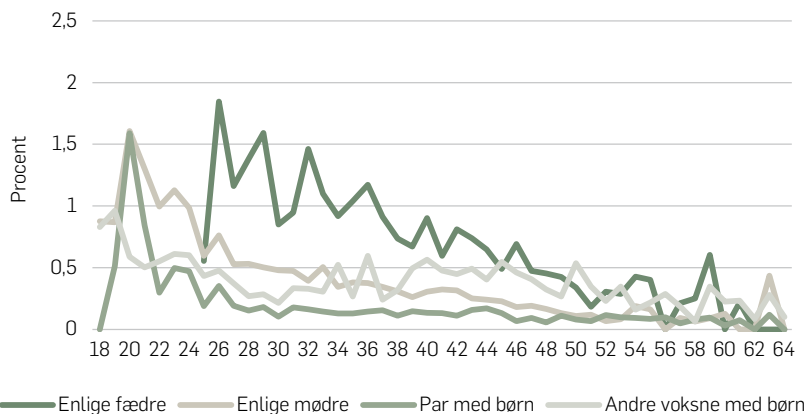

for aldersspændet på tværs af alle årene. Som det fremgår, har samtlige husstandstyper to toppunkter for andelen med en effektiv udsættelse, et omkring 18 til 20-års-alderen og et igen omkring 40-års-alderen. Denne tendens synes at være ens for de fire husstandstyper.

I figur 4.13 præsenterer vi andelen med en effektiv udsættelse på familieniveau. I kategorien andre voksne med børn finder vi i store træk samme tendens som blandt enlige og par uden børn. Blandt de øvrige familier med børn finder vi imidlertid en anden tendens. Blandt enlige fædre, mødre og par med børn er andelen med en effektiv udsættelse særligt høj blandt familier, hvor den ældste i familien kan kategoriseres som værende blandt den yngre del af den voksne befolkning. Andelen med en effektiv udsættelse aftager herefter med alderen for den ældste i husstanden.

FIGUR 4.13

Andelen af familier med børn i udlejningsboliger, der er at ud ved en effektiv udsættelse i perioden 2002 til 2008, særskilt for alder for den ældste i familien og på husstandstype. Procent.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

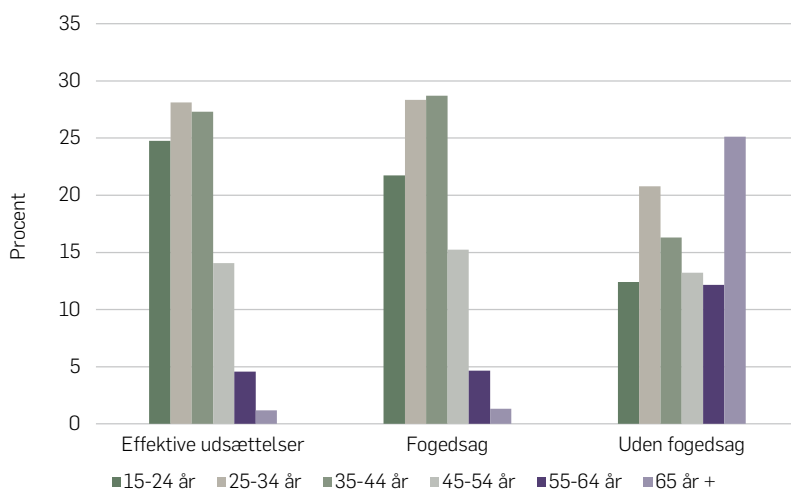
Vi finder således ikke et toppunkt omkring 40-års-alderen blandt enlige fædre, enlige mødre og par med børn. Det skal her fremhæves, at antallet af især enlige yngre fædre er lavt. Således er andelen derfor forbundet med højere usikkerhed, hvilket giver sig udslag i den kraftige variation og

dermed udsving i andelen med en effektiv udsættelse blandt især yngre enlige fædre.

I figur 4.14 præsenterer vi aldersfordelingen for den ældste i familien i familier, der ikke begæres sat ud, samtlige familier, der begæres sat ud og familier, der sættes ud. Som det fremgår, udgør familier i kategorien ”35-44-årige” og kategorien ”25-34-årige” med 29 og 28 pct. den største kategori henholdsvis blandt familier, der begæres sat ud og familier, der sættes ud. Familier generelt er mere bredt fordelt på de 6 aldersintervaller. Her udgør alderskategorierne ”25-34 år”, ”35-44 år” og ”45-54 år” de største kategorier, idet vi i denne sammenhæng ser bort fra den største kategori, nemlig de ”65-årige og derover”.

FIGUR 4.14

Aldersfordelingen på den ældste i familien i familier uden en fogedsag, familier med en fogedsag og familier, der sættes ud ved en effektiv udsættelse i perioden 2002 til 2010. Procent.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

Fordelingen blandt familier, der begæres sat ud og familier, der bliver sat ud, er særligt venstretung. Der er således flere unge familier blandt de familier, der begæres sat ud og de, der sættes ud end blandt familier, der ikke begæres sat ud. Aldersfordelingen for den ældste i familien er endog mest venstretung blandt de familier, der sættes ud.

Ser vi på aldersfordelingen blandt familier med en effektiv udsættelse særskilt for husstandstype, jf. bilagstabel B2.6, finder vi for alle årene, at aldersfordelingerne er særligt venstretunge for enlige kvinder. Omkring 33 pct. af de enlige kvinder er mellem 15 og 24 år. For enlige mænd er denne andel omkring 24 procent. Derimod udgør enlige mænd både i alderen 25-34 år og i alderen 35-44 år omkring 27 procent. Blandt par udgør par i kategorien 15-24 år omkring 24 pct. og par i kategorien 25-34 år 32 pct. Både for enlige fædre, enlige mødre og par med børn, udgør familier i alderskategorien 35-44 år den største kategori. Familier i kategorien andre voksne og andre voksne med børn udgør en særlig kategori, der ikke nemt lader sig sammenligne med de andre husstande, da det ikke vides, hvorledes relationen blandt beboerne i husstanden er. Det skal dog fremhæves, andre voksne og andre voksne med børn i alderskategorien 15-24 år udgør henholdsvis 35 og 37 pct.

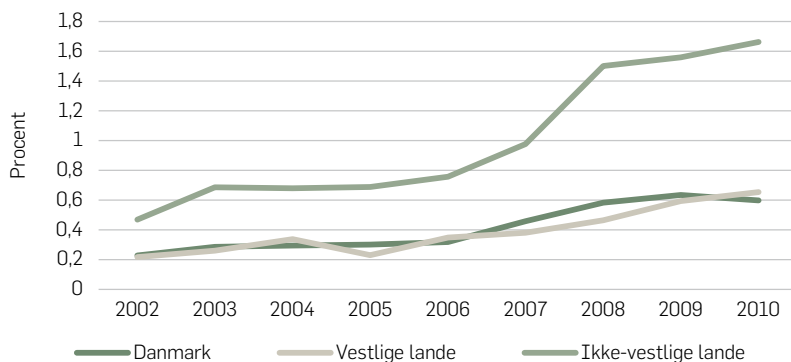
ETNISK BAGGRUND

I den tidligere SFI-rapport om udsatte lejere (Christensen & Nielsen, 2008) er sammenhængen mellem individers socioøkonomiske placering og deres etniske herkomst i forhold til boligmarkedet beskrevet. Vi belyser her sammenhængen mellem etnisk baggrund og socioøkonomisk status på den ene side og andelen med en fogedsag og med en effektiv udsættelse på den anden. Vi registrerer som nævnt i bilag 1.4 etnisk baggrund på familieniveau på baggrund af registeroplysninger om de voksne i familien.

Som det fremgår af figur 4.15 er andelen af familier fra ikke-vestlige lande med en fogedsag igennem hele perioden 2002-2010 mere end dobbelt så høj som andelen familier fra vestlige lande og fra Danmark med en fogedsag. De to sidstnævnte grupper har i vid udstrækning samme risiko for at få en fogedsag. Endvidere finder vi, at andelen af familier fra ikke-vestlige lande med en fogedsag er stigende gennem hele perioden og er mere end tredoblet. Andelen af familier fra vestlige lande og fra Danmark med en fogedsag og udviklingen heri synes umiddelbart at være ens. Andelen af familier fra vestlige lande med en fogedsag og fra Danmark er knap tredoblet i løbet af perioden.

FIGUR 4.15

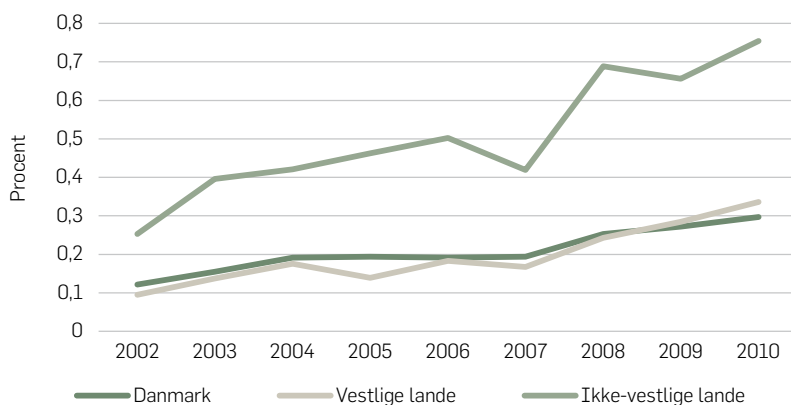
Andelen af familier i udlejningsboliger med en fogedsag, særskilt for etnisk baggrund. 2002 til 2010. Procent.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

FIGUR 4.16

Andelen af familier i udlejningsboliger med en effektiv udsættelse, særskilt for etnisk baggrund. 2002 til 2010. Procent.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

Ser vi på andelen med en effektiv udsættelse er udviklingen ikke så entydig blandt familier fra ikke-vestlige lande. Som det fremgår af figur 4.16, falder andelen af familier fra ikke-vestlige lande med en effektiv udsættel-

se med 0,1 procentpoint mellem 2006 og 2007. Imidlertid stiger andelen herefter til et niveau, der er mere end en dobbelt så høj som i 2002.

Blandt familier fra vestlige lande og fra Danmark synes andelen med en effektiv udsættelse at være relativt konstant fra 2004 til og med 2007, hvorefter andelen med en effektiv udsættelse også for disse grupper begynder at stige.

Vi har ligeledes foretaget et skøn over antallet personer med en fogedsag og med en effektiv udsættelse særskilt for etnisk baggrund og husstandstype i perioden 2002-2010. Tallene præsenteres i bilagstabel B2.7 og bilagstabel B2.8. Heraf fremgår det ligeledes, at enlige mænd med ikke-vestlig baggrund i 2010 udgør 16 procent af de enlige mænd med en fogedsag og 16 procent af de enlige mænd med en effektiv udsættelse. Hvad der imidlertid ikke fremgår af tabellerne er, at der blandt enlige mænd uden en fogedsag udgør enlige mænd fra ikke-vestlige lande 5 procent. For enlige kvinder er tallene 14, 13 og 5 procent, for par 22, 16 og 10 procent og for kategorien andre voksne 33, 31 og 20 procent. Således er især både enlige mænd og kvinder med ikke-vestlig baggrund overrepræsenteret. I tabel 4.8 har vi opgjort andelen af familier fra ikke-vestlige lande, vestlige lande og fra Danmark med en fogedsag og en effektiv udsættelse i 2010, særskilt for husstandstype. Det fremgår af tabellen, at enlige mænd fra ikke-vestlige lande har en særlig høj risiko for at blive sat ud ved fogedens bistand. Andelen af enlige mænd fra ikke-vestlige lande med en fogedsag og med en effektiv udsættelse er henholdsvis 3,12 pct. og 1,92 pct. Endvidere er andelen af fogedsager, der resulterer i en effektiv udsættelse blandt disse, den næsthøjeste. Andelen med en fogedsag og med en effektiv udsættelse er tilsvarende høj for enlige fædre fra ikke-vestlige lande.

Blandt enlige kvinder fra ikke-vestlige lande med og uden børn finder vi endvidere en relativt enslydende andel effektive udsættelser. Dette til forskel fra enlige kvinder fra vestlige lande og fra Danmark. Blandt disse er andelen med en fogedsag og med en effektiv udsættelse mellem 3 og 4 gange større for enlige mødre end for enlige kvinder uden børn.

TABEL 4.8

Andelen af familier i udlejningsboliger med en effektiv udsættelse og med en fogedsag, særskilt for husstandstype og etnisk baggrund. 2010. Procent.

	Danmark	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Mangler oplysninger	Total
<i>Enlige mænd</i>					
Effektiv udsættelse	0,57	0,50	1,92	0,75	0,64
Fogedsager	0,97	0,93	3,12	1,25	1,09
Andelen af fogedsager afsluttet med effektiv udsættelse	58,47	54,05	61,52	60,00	58,83
Beregningsgrundlag	216.806	7.959	12.649	2.000	239.414
<i>Enlige fædre</i>					
Effektiv udsættelse	0,66	0,33	1,15	4,35	0,72
Fogedsager	1,73	0,66	3,30	4,35	1,89
Andelen af fogedsager afsluttet med effektiv udsættelse	38,03	49,99	35,00	100,00	37,84
Beregningsgrundlag	8.228	303	1.213	23	9.767
<i>Enlige kvinder</i>					
Effektiv udsættelse	0,12	0,16	0,57	0,07	0,13
Fogedsager	0,22	0,24	0,95	0,36	0,24
Andelen af fogedsager afsluttet med effektiv udsættelse	54,95	65,24	60,75	19,99	55,67
Beregningsgrundlag	280.464	9.679	8.353	1.406	299.902
<i>Enlige mødre</i>					
Effektiv udsættelse	0,46	0,46	0,52	2,56	0,47
Fogedsager	1,22	1,14	1,67	5,13	1,28
Andelen af fogedsager afsluttet med effektiv udsættelse	37,54	40,74	31,14	50,00	36,64
Beregningsgrundlag	64.657	2.366	10.003	156	77.182
<i>Par</i>					
Effektiv udsættelse	0,10	0,18	0,22	-	0,10
Fogedsager	0,20	0,26	0,48	-	0,22
Andelen af fogedsager afsluttet med effektiv udsættelse	47,26	66,68	44,45	-	47,47
Beregningsgrundlag	160.964	3.423	7.442	629	172.458
<i>Par med børn</i>					
Effektiv udsættelse	0,17	0,35	0,21	-	0,18
Fogedsager	0,59	0,97	0,95	0,97	0,67
Andelen af fogedsager afsluttet med effektiv udsættelse	29,12	35,72	21,63	-	27,00
Beregningsgrundlag	71.617	2.891	19.488	515	94.511
<i>Andre voksne</i>					
Effektiv udsættelse	0,44	0,38	1,02	0,54	0,54
Fogedsager	0,88	0,73	2,00	1,03	1,06
Andelen af fogedsager afsluttet med effektiv udsættelse	50,33	51,77	50,83	52,11	50,68
Beregningsgrundlag	86.495	11.709	21.169	6.866	126.239
<i>Andre voksne med børn</i>					
Effektiv udsættelse	0,77	0,44	0,51	0,31	0,63
Fogedsager	1,78	0,78	1,76	1,87	1,71
Andelen af fogedsager afsluttet med effektiv udsættelse	43,39	57,14	29,19	16,67	37,19
Beregningsgrundlag	13.628	1.803	9.147	1.283	25.861

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

Blandt par finder vi i vid udstrækning samme mønster. Således er andelen med en effektiv udsættelse blandt par, hvor begge voksne i husstanden er fra ikke-vestlige lande, den samme, uanset om der er børn i husstanden eller ej. For par fra vestlige lande eller fra Danmark er andelen med en effektiv udsættelse imidlertid mellem 2 og 3 gange større for par med børn end for par uden børn.

Når vi betragter andelen af fogedsager, der resulterer i en effektiv udsættelse, finder vi, at denne andel generelt er størst blandt familier fra vestlige lande efterfulgt af familier med dansk baggrund. Dette dog med undtagelse af enlige mænd, for hvilke andelen er størst for ikke-vestlige.

I tabel 4.9 har vi opgjort andelen af familier fra ikke-vestlige lande, vestlige lande og Danmark med en fogedsag og en effektiv udsættelse i 2010, særskilt for kommunekategorier. Når vi ser på andelen med en effektiv udsættelse og med en fogedsag generelt i forhold til etnisk oprindelse i de store kommuner, i omegnskommunerne og i de øvrige kommuner, er der tydelige forskelle.

Familier med dansk oprindelse har lavest risiko for en fogedsag og for en effektiv udsættelse i København, hvorimod familier fra ikke-vestlige lande har højest risiko for en fogedsag og en effektiv udsættelse i København. Familier fra ikke-vestlige lande i København og i omegnskommunerne udgør således samlet set den mest udsatte gruppe inden for denne kategori. Omvendt gør det sig gældende for familier med dansk baggrund i København.

Ser vi på andelen af fogedsager, der afsluttes med en effektiv udsættelse, er disse andele inden for de enkelte kommunekategorier i vid udstrækning ens over kategorierne for familiernes oprindelsesland. Det tyder således på, at denne andel i vid udstrækning er affødt af de lokale boligmarkeder eller den kommunale praksis og ikke i samme grad familiernes oprindelsesland.

TABEL 4.9

Andelen af familier i udlejningsboliger med en effektiv udsættelse og med en fogedsag, særskilt for etnisk baggrund og kommunekategori. 2010. Procent.

	Københavns Kommune	Omegns- kommuner	De fire næststørste kommuner	Øvrige kommuner	Total
<i>Danmark</i>					
Effektiv udsættelse	0,23	0,38	0,33	0,27	0,30
Fogedsager	0,34	0,99	0,54	0,54	0,60
Andelen af fogedsager, der resulterer i en effektiv udsæt- telse	66,56	38,28	60,87	50,31	49,70
Beregningsgrundlag	167.324	186.453	165.258	383.824	902.859
<i>Vestlige lande</i>					
Effektiv udsættelse	0,37	0,40	0,51	0,18	0,34
Fogedsager	0,51	1,02	0,87	0,46	0,65
Andelen af fogedsager, der resulterer i en effektiv udsæt- telse	71,43	38,97	59,01	39,33	51,53
Beregningsgrundlag	12.329	7.548	6.991	13.265	40.133
<i>Ikke-vestlige lande</i>					
Effektiv udsættelse	0,89	0,78	0,80	0,56	0,75
Fogedsager	1,33	2,25	2,02	1,16	1,66
Andelen af fogedsager, der resulterer i en effektiv udsæt- telse	66,77	34,48	39,66	48,20	45,42
Beregningsgrundlag	24.599	23.218	17.739	23.908	89.464
<i>Mangler oplysninger</i>					
Effektiv udsættelse	0,37	0,78	0,81	0,23	0,48
Fogedsager	0,67	2,22	1,29	0,79	1,08
Andelen af fogedsager, der resulterer i en effektiv udsæt- telse	54,17	35,00	62,50	28,57	44,60
Beregningsgrundlag	3.560	1.805	3.092	4.421	12.878

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

UDDANNELSESNIVEAU OG ARBEJDSMARKEDSTILKNYTNING

I denne analysedel beskriver vi udviklingen i andelen af familier med en fogedsag og med en effektiv udsættelse for familier kategoriseret efter uddannelsesniveau og primære indkomstkilde i det forudgående år, jf. metodekapitlet.

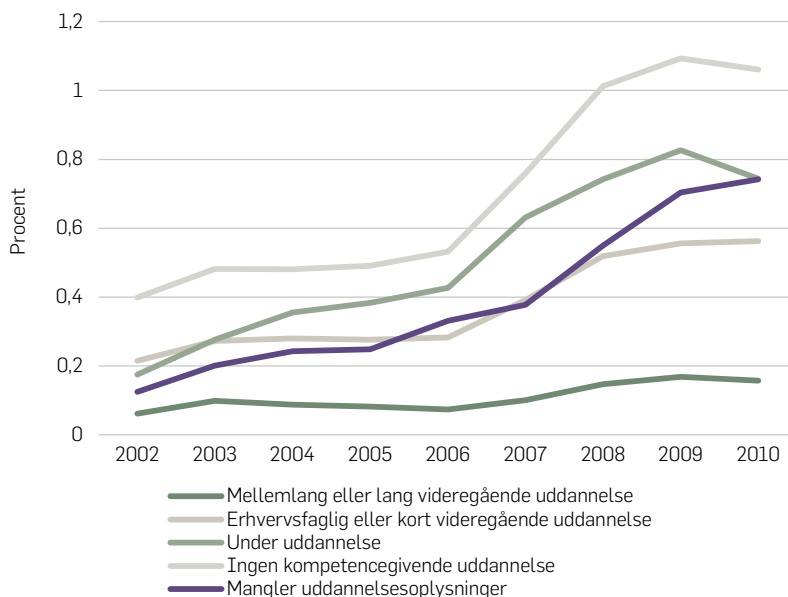
Som det fremgår af figur 4.17, er andelen af familier med en fogedsag steget generelt for familier i samtlige uddannelseskategorier. Dette især efter 2006. For familier, i hvilke ingen af de voksne har en kompe-

tencegivende uddannelse, er andelen med en fogedsag højere end for andre familier og stigningen er her særligt markant efter en årrække, hvor andelen med en fogedsag har været stabil. Tilsvarende tendens finder vi for familier med en erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse. Imidlertid er det blandt familier, som er kategoriseret som værende under uddannelse eller som manglende uddannelsesoplysninger, at vi finder den kraftigste stigning. Her er andelen med en fogedsag i perioden frem til 2009 mere end firdoblet.

FIGUR 4.17

Andelen af familier i udlejningsboliger med en fogedsag, særligt for familiens højeste uddannelsesniveau. 2002 til 2010. Procent.

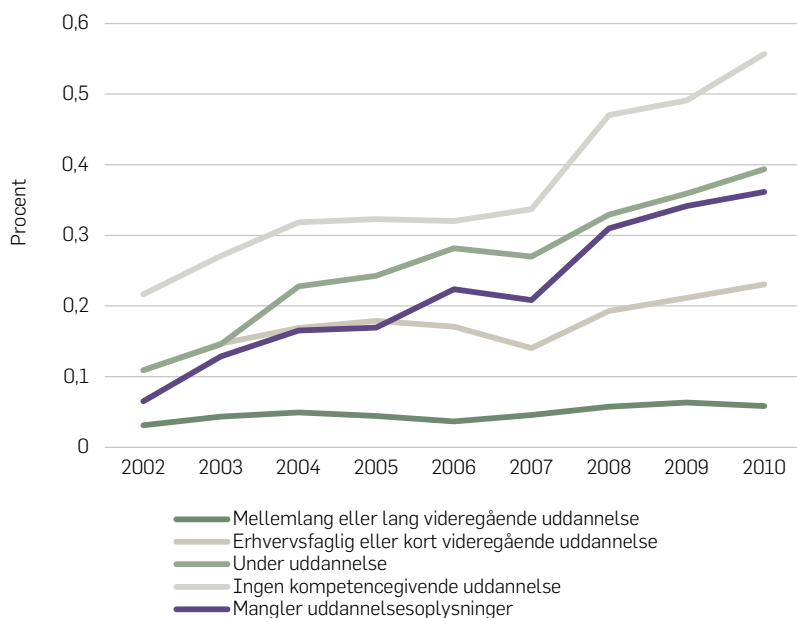
Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

I relation til effektive udsættelser finder vi igen, at risikoen herfor er højest for familier uden en kompetencegivende uddannelse. Andelen af disse familier, der sættes ud ved en effektiv udsættelse, har imidlertid været relativt konstant igennem perioden fra 2004 til og med 2007, hvorefter andelen stiger markant. Derimod følger andelen af familier under uddan-

nelse med en effektiv udsættelse en generelt tiltagende tendens det meste af perioden.

FIGUR 4.18

Andelen af familier i udlejningsboliger med en effektiv udsættelse, særligt for familiens højeste uddannelsesniveau. 2002 til 2010. Procent.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

I modsætning hertil finder vi, at andelen af familier med en erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse og familier med en mellemlang eller lang videregående uddannelse, der sættes ud ved en effektiv udsættelse, svinger omkring et mere eller mindre stabilt gennemsnit. Dog synes andelen med en effektiv udsættelse at stige mere markant efter 2008 end tidligere i perioden.

Blandt udsatte lejere udgør andelen af familier uden en kompetencegivende uddannelse ligeledes majoriteten med mellem 51,5 og 58,2 pct. Herefter følger andelen af familier med en erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse på mellem 21 og 27 pct.

TABEL 4.10

Udsatte familier i årene 2002 til 2010, fordelt på højeste opnåede uddannelsesniveau i familien. Procent.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Total
Mellemlang eller lang videregående uddannelse	3,4	3,8	3,7	3,3	2,7	3,5	3,3	3,4	3,0	3,3
Erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse	25,8	26,8	25,7	26,5	25,0	21,0	20,8	21,2	21,1	22,8
Under uddannelse	7,6	8,9	11,3	11,6	13,4	13,0	11,7	12,0	11,9	11,6
Ingen	58,2	53,9	52,9	52,5	51,5	55,7	56,6	55,2	57,1	55,2
Mangler oplysninger	4,9	6,7	6,5	6,1	7,4	6,9	7,7	8,2	7,0	7,1
Beregningsgrundlag	931	1.195	1.445	1.471	1.490	2.113	2.948	3.217	3.553	18.363

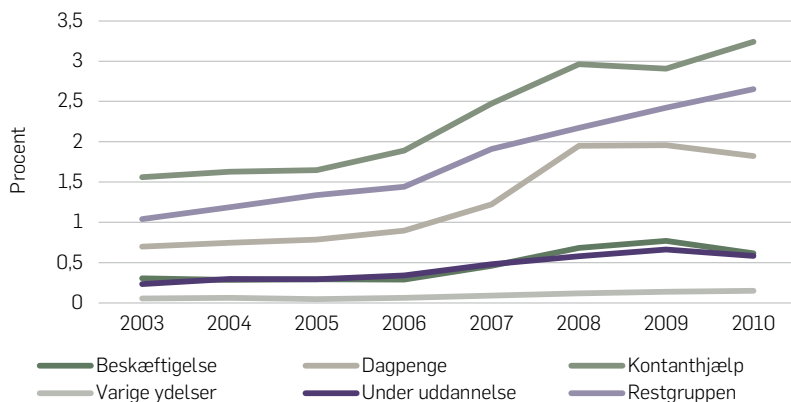
Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

Ser vi uddannelsesfordelingen blandt udsatte lejere særskilt for husstandstyper, som fremgår af bilagstabel B2.9, finder vi, at andelen uden en kompetencegivende uddannelse blandt enlige kvinder og enlige mødre i perioden 2002-2010 svinger omkring 62 pct. og er således højere end for de andre husstandstyper. Andelen har været relativt konstant siden 2006. For enlige mænd og enlige fædre er andelen højest i perioden 2007-2010 og svinger omkring 56 pct. i hele perioden. Omvendt svinger andelen af enlige mænd og fædre med en erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse omkring 25 pct. igennem hele perioden og er lavest i perioden 2007-2010. For enlige kvinder og mødre svinger denne andel i hele perioden omkring 19 pct. Andelen med en erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse blandt par og par med børn er ligeledes lavest i perioden 2007-2010 på omkring 31 pct.

I figur 4.20 og figur 4.19 gengiver vi udviklingen i andelen af familier med en fogedsag og med en effektiv udsættelse i perioden 2003-2010 kategoriseret efter familiens primære indkomstkilde året forinden. For familier med kontanthjælp som primær indkomst samt familier i restgruppen finder vi den højeste andel familier med en fogedsag og en effektiv udsættelse. Andelen stiger især i perioden fra 2006 og frem. Andelen af familier i restgruppen med en fogedsag og med en effektiv udsættelse har imidlertid været kontinuerligt stigende med mere eller mindre samme trend gennem hele perioden. Andelen af fogedsager, der resulterer i en effektiv udsættelse, er for både kontanthjælpsmodtagere og restgruppen fortsat tiltagende.

FIGUR 4.19

Andelen af familier i udlejningsboliger med en fogedsag, særskilt for familiens primære indkomstkilde året forinden i årene 2003 til 2010. Procent.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

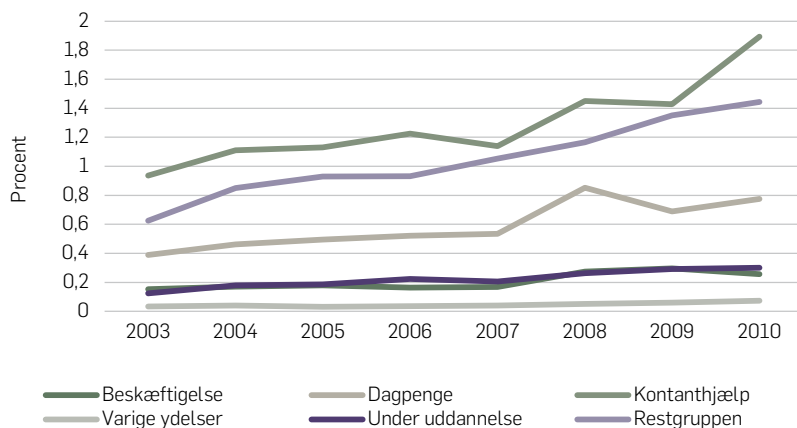
For familier med dagpenge eller orlov som primær indkomstkilde det forudgående år stiger andelen med en fogedsag ligeledes kontinuerligt med en markant stigning fra 2006 til 2008, hvorefter andelen af familier med en fogedsag forbliver på samme niveau med tendens til et svagt fald. Andelen med en effektiv udsættelse stiger tilsvarende for familier i denne kategori igennem hele perioden, men falder lige så brat i det efterfølgende år. Imidlertid har andelen af familier i denne kategori med en effektiv udsættelse generelt været stigende.

For familier i beskæftigelse og under uddannelse er andelen af familier med en fogedsag og en effektiv udsættelse ens. Endvidere er andelen af familier med en varig ydelse, der har en fogedsag og en effektiv udsættelse, den laveste.

Det fremgår imidlertid ikke af figur 4.20 og figur 4.19, at skønt andelen af familier i beskæftigelse med en fogedsag og med en effektiv udsættelse er lavere end for familier med en midlertidig ydelse som primær indkomstkilde og familier i restgruppen, udgør familier i beskæftigelse den største gruppe igennem hele perioden med en andel på mellem 33 og 45 pct. Andelen heraf er højest i 2008 og lavest i 2006. Den næststørste gruppe er kontanthjælpsmodtagere med mellem 19,4 i 2009 og 27,6 pct. i 2004.

FIGUR 4.20

Andelen af familier i udlejningsboliger med en effektiv udsættelse, særskilt for familiens primære indkomstkilde året forinden i årene 2003 til 2010. Procent.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

TABEL 4.11

Familier sat ud ved en effektiv udsættelse i årene 2003 til 2010, fordelt på familiens primære indkomstkilde. Procent.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Total
Beskæftiget	39,5	35,4	36,0	32,8	35,8	42,7	44,3	33,6	38,1
Dagpenge	9,4	10,7	11,1	10,5	8,6	8,5	3,9	6,4	7,9
Kontanthjælp	26,8	27,5	27,2	27,9	23,9	19,8	19,4	26,3	24,0
Varig ydelse	6,3	6,4	4,9	5,4	6,4	5,9	6,4	7,0	6,2
Uddannelse	8,6	10,3	10,3	12,4	11,5	10,8	11,3	10,4	10,8
Restgruppen	9,0	9,3	10,1	10,8	13,5	12,0	14,3	15,8	12,7
Mangler oplysninger	0,5	0,4	0,3	0,2	0,3	0,3	0,4	0,5	0,4
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Beregningsgrundlag	1.195	1.445	1.471	1.490	2.113	2.948	3.217	3.553	17.432

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

Ser vi på fordelingen blandt udsatte lejere, særskilt for husstandstyper, jf. bilagstabel B2.10 finder vi imidlertid, at kontanthjælpsmodtagere udgør den største gruppe blandt enlige kvinder og enlige mødre og svinger omkring 34 pct. For enlige mænd, enlige fædre, par og par med børn samt for andre voksne og andre voksne med børn svinger denne andel omkring 22, 20 og 20 pct. Omvendt svinger andelen i beskæftigelse for disse grupper omkring 39, 57 og 35 pct. Det skal dog bemærkes i forlængelse heraf, at restgruppen blandt enlige mænd og fædre samt blandt andre

voksne og andre voksne med børn udgør omkring 14 pct. og 17 pct. Andelen under uddannelse, der således ikke modtager en midlertidig ydelse eller er i beskæftigelse, er forholdsvis konstant for alle husstandstyperne og udgør omkring 10 pct. blandt enlige mænd og fædre, 12 pct. blandt enlige kvinder og mødre samt 14 pct. blandt andre voksne og andre voksne med børn.

OPSUMMERING

I alt identificerer vi 48.511 unikke fogedsager i perioden 2002-2010, hvor 26.105 afsluttes med en effektiv udsættelse. Antallet af fogedsager er steget frem til 2009 hvorefter den falder lidt i 2010. Antallet af effektive udsættelser er imidlertid steget igennem hele perioden. Andelen af fogedsager, der resulterer i en effektiv udsættelse, stiger fra 55 pct. i 2002 og 2003 til 64 pct. i 2005, hvorefter andelen falder frem mod 2007. Denne andel har siden været forholdsvis stabil på omkring 46-47 pct. frem mod 2010.

Andelen af lejemål med en fogedsag er i hele perioden højest i omegnskommunerne og stiger markant mellem 2006 og 2009. I København, de fire næststørste kommuner og de øvrige kommuner er andelen i vid udstrækning ens fra 2002 til 2006. Herefter følger København den samme udvikling som hidtil, hvorimod andelen stiger mere markant i de fire næststørste kommuner og i de øvrige kommuner. I forhold til effektive udsættelser er andelen i de fire næststørste kommuner efter 2003 konstant højere og tilnærmelsesvis parallelforskudt i forhold til andelen af kommuner i kategorien "øvrige kommuner". Tilsvarende er andelen i omegnskommunerne højere end i København. Imidlertid er niveauforskellen ikke så stor som i relation til andelen af lejemål med en fogedsag. En fogedsag i København og i de fire næststørste kommuner resulterer således oftere i en udsættelse end i omegnskommunerne og de øvrige kommuner.

I alment boligbyggeri er andelen af lejemål med en fogedsag mellem 2 og 3 gange højere end i privatejede lejeboliger og i offentligt ejede lejeboliger. I perioden bliver andelen i almene boliger mere end tredoblet fra 0,4 i 2002 til 1,3 pct. i 2009. Den samlede andel af effektive udsættelser er i 2010 højest for lejemål i offentligt ejede udlejningsboliger i de fire næststørste kommuner. Herefter følger almene boliger generelt.

En forklaring herpå kunne være, at især de fire næststørste kommuner anviser socialt udsatte borgere til kommunalt ejede udlejningsboliger, hvorfor beboerne i disse boliger har en højere risiko for at blive sat ud.

Andelen af familier med en fogedsag og en effektiv udsættelse er højest for enlige fædre, efterfulgt af andre voksne med og uden børn samt enlige mødre. Imidlertid udgør enlige mødre og deres børn, par og deres børn samt enlige mænd de største grupper, der begæres sat ud. Andelen af enlige mænd med en effektiv udsættelse er højere end for enlige kvinder med børn til trods for, at andelen med en fogedsag blandt enlige kvinder med børn er højere end blandt enlige mænd. For enlige mænd har en fogedsag oftere en effektiv udsættelse som udfald. Enlige mænd er da også den største gruppe, når der er tale om antallet af personer, der bliver sat ud ved en effektiv udsættelse. Dog udgør enlige mødre og deres børn, par og deres børn igennem hele perioden 2002-2010 ligeledes nogle af de største grupper. Antallet af børn, der oplever en effektiv udsættelse er fordoblet igennem perioden.

Aldersfordelingen blandt familier, der begæres sat ud, og familier, der bliver sat ud, er særligt venstretung. Det vil sige, at der er væsentligt flere unge familier blandt de familier, der begæres sat ud og de, der sættes ud end blandt familier, der ikke begæres sat ud. Aldersfordelingen for den ældste i familien er endog mest venstretung blandt de familier, der sættes ud.

For familier fra ikke-vestlige lande er andelen med en fogedsag igennem hele perioden 2002-2010 mere end dobbelt så høj som for familier fra vestlige lande og fra Danmark. De to sidstnævnte grupper har samlet set samme risiko for at få en fogedsag. Det samme gør sig gældende for risikoen for at blive sat ud ved en effektiv udsættelse. Det er også blandt familier fra ikke-vestlige lande, vi finder den største stigning.

I 2010 er det især enlige mænd fra ikke-vestlige lande, der begæres sat ud, og som bliver sat ud. Endvidere er andelen af fogedsager, der resulterer i en effektiv udsættelse, den næsthøjeste. For enlige kvinder fra ikke-vestlige lande med og uden børn finder vi desuden en relativt enslydende andel med en fogedsag og med en effektiv udsættelse. Modsat finder vi for enlige kvinder fra vestlige lande og fra Danmark, at andelen med en fogedsag og med en effektiv udsættelse er mellem 3 og 4 gange større for kvinder med børn end for kvinder uden børn. For par gælder samme mønster.

I 2010 har familier fra ikke-vestlige lande endvidere højest risiko for at blive sat ud ved en effektiv udsættelse i København, efterfulgt af familier i omegnskommunerne. Familier med dansk oprindelse har lavest risiko for at få en fogedsag og for at blive sat ud ved en effektiv udsættelse i København, hvorimod familier fra ikke-vestlige lande har højest risiko for en fogedsag og en effektiv udsættelse i København. Familier fra ikke-vestlige lande i København og i omegnskommunerne udgør således samlet set den mest udsatte gruppe inden for denne kategori. Omvendt gør det sig gældende for familier med dansk baggrund i København.

Andelen af familier med en fogedsag stiger for familier i samtlige uddannelseskategorier. Dette især efter 2006. For familier, i hvilke ingen af de voksne har en kompetencegivende uddannelse, er andelen med en fogedsag højere end for andre familier, og stigningen er her særligt markant. Imidlertid er det blandt familier kategoriseret som værende under uddannelse eller som manglende uddannelsesoplysninger, at vi finder den kraftigste stigning. Her er andelen med en fogedsag mere end fordoblet frem til 2009. Familier uden en kompetencegivende uddannelse udgør ligeledes majoriteten af de udsatte familier med mellem 51,5 og 58,2 pct. i hele perioden. Herefter følger andelen af familier med en erhvervsfaglig eller en kort videregående uddannelse på mellem 20,8 og 26,8 pct.

For familier med kontanthjælp som den primære indkomst samt familier i restgruppen finder vi den højeste andel familier med en fogedsag og en effektiv udsættelse. Andelen stiger især i perioden fra 2006 og frem. For familier i restgruppen er denne stigning i vid udstrækning konstant. Andelen af fogedsager, der resulterer i en effektiv udsættelse, er for både kontanthjælpsmodtagere og restgruppen tiltagende.

Til trods for at andelen med en fogedsag og med en effektiv udsættelse er lavere for familier i beskæftigelse end for dagpengemodtagere, kontanthjælpsmodtagere og familier i restgruppen, udgør familier i beskæftigelse den største gruppe igennem hele perioden med en andel på mellem 32,8 og 44,3 pct. Andelen heraf er højest i 2009 og lavest i 2006. Den næststørste gruppe er kontanthjælpsmodtagere med mellem 19,4 pct. i 2009 og 27,9 pct. i 2006.

RISIKOEN FOR AT FÅ EN FOGEDSAG

KAPITLET'S FOKUS

I dette kapitel anvender vi en statistisk model (en logistisk regressionsanalyse) til at identificere og adskille betydningen af de risikofaktorer, der er associeret med en forøget sandsynlighed for at få en fogedsag.

Gennem hele kapitlet udgør familier analyseenheden, og modellen kan således anvendes til identifikation af familier med en forøget risiko for at få en fogedsag. Der er således ikke tale om en egentlig forklaring på, hvorfor nogle familier er i større risiko for at få en fogedsag end andre familier.

Med udgangspunkt i den statistiske model beskriver vi først udviklingen i risikoen for at få en fogedsag i perioden 2007-2010 inden for kommunekategorier. Dernæst beskriver vi særskilt betydningen af uddannelse, etnicitet, husstandstype og familiens tilknytning til arbejdsmarkedet. Vi tager i modellen ligeledes højde for en række andre demografiske og socioøkonomiske forhold, som vi kort beskriver til sidst i kapitlet.

DATA

I analysen anvender vi registerdata, der består af Domstolsstyrelsens administrative registre og registerdata fra Danmarks Statistik.

Analysen er afgrænset til lejemål, der ifølge BBR-registret er udlejet til beboelse, og hvor husstanden tilhører en af de otte husstandstyper.

HOVEDRESULTATER

- Risikoen for at få en fogedsag varierer mellem de tre forskellige områder: 1) de fem største kommuner (København, Århus, Odense, Ålborg og Esbjerg), 2) omegnskommunerne til København samt 3) de øvrige kommuner.
- I perioden 2007-2009 er stigningen i risikoen for en fogedsag størst for familier i omegnskommunerne og statistisk signifikant forskellig fra udviklingen i København.
- Den modsatte tendens finder vi efter 2008 inden for kommuner i kategorien ”øvrige kommuner”, hvor andelen med en fogedsag falder. Også denne udvikling er statistisk signifikant forskellig fra den fortsatte stigning i Københavns Kommune.
- Der er ingen statistisk signifikant forskel i risikoen for at få en fogedsag mellem de fire næststørste kommuner og Københavns Kommune. Hverken i relation til niveauet herfor eller udviklingen heri. Forskellen mellem den absolutte risiko for at få en fogedsag i de fire næststørste kommuner og i København skyldes primært strukturelle forhold, som fx at andelen af familier i alment boligbyggeri i de fire næststørste kommuner er næsten dobbelt så stor som i København.
- I de almene boliger er familier med karakteristika, der er associeret med en forøget risiko for at få en fogedsag, overrepræsenteret, men risikoen for at få en fogedsag er relativt lavere for familier i almene boliger, når vi kontrollerer for andre forhold.
- Forskellen mellem enlige mænd, enlige kvinder og par i forhold til risikoen for at få en fogedsag er mindre inden for privatejede udlejningsboliger end inden for de almene boliger og de offentligt ejede udlejningsboliger.
- Forskellen i risikoen for at få en fogedsag mellem familier, der modtager dagpenge, kontanthjælp eller en varig ydelse på den ene side og

familier i beskæftigelse på den anden er imidlertid større for familier i privatejede boliger end for familier i de andre udlejningsformer.

- Udviklingen i risikoen for at få en fogedsag har sat sig enslydende igennem for de fire husstandstyper, når vi kontrollerer for andre forhold, herunder antallet af børn, familiens ækvivalerede indkomst og lignende.
- Familier med ikke-vestlig eller dansk herkomst har alt andet lige en enslydende risiko for at få en fogedsag perioden 2008-2009.
- Risikoen for at få en fogedsag er steget mere for familier med vestlig herkomst fra 2008 til 2010 end for familier, hvor mindst en i familien har dansk baggrund.
- Familier uden uddannelse har den største risiko for at få en fogedsag i forhold til familier med en mellemlang eller en lang videregående uddannelse.
- Når vi kontrollerer for andre forhold, herunder indkomst, er den relative forskel mellem familier med beskæftigelse som primær indkomst på den ene side og familier med en midlertidig ydelse på den anden side statistisk signifikant om end ikke stor.

RISIKOEN FOR AT FÅ EN FOGEDSAG

Vi tager udgangspunkt i de samme faktorer, som beskrives i den tidligere rapport om udsatte lejere (Christensen & Nielsen, 2008). Risikofaktorerne er af såvel strukturel og institutionel som interpersonel karakter. Følgende variable indgår i modellen:

- Strukturelle forhold
  - Tilknytning til arbejdsmarkedet året forinden (primær indkomstkilde)
  - Husstandens disponible ækvivalerede indkomst året forinden
  - Husstandes samlede gæld året forinden
  - Husstandes samlet formue året forinden
  - Bopælskommune
  - Udlejningsforhold
  - Antallet af flytninger 1 år forinden
  - Tiden opgjort i år

- Institutionelle forhold
  - Varige og midlertidige ydelser (primær indkomstkilde)
- Interpersonelle forhold
  - Husstandstype
  - Etnisk baggrund
  - Alder for den ældste i familien
  - Antal børn pr. voksen i familien
  - Uddannelsesniveau
  - Sygehusindlæggelser i familien på psykiatrisk hospital.
  - Antal gange et eller flere familiemedlemmer var indskrevet på et psykiatrisk hospital 1 år forinden.
  - Antal dage et eller flere familiemedlemmer har tilbragt på et psykiatrisk hospital 1 år forinden.
  - Ændring i husstandssammensætning året forinden

Referencekategorien er enlige mænd uden børn i året 2007, der:

- er i beskæftigelse i det forudgående år
- har en mellemlang eller lang videregående uddannelse
- har dansk oprindelse
- ikke er skilt inden for det sidste år
- har en årlig indkomst på 243.260 kr.
- ikke har gæld
- ikke har indestående i pengeinstitutter
- ikke har været indlagt på et psykiatrisk hospital inden for det sidste år
- er flyttet én gang året forinden
- bor i et alment boligbyggeri i København.

Den endelige model fremgår af bilagstabel B3.1. I de følgende afsnit beskriver vi udviklingen i risikoen for at få en fogedsag i perioden 2007-2010. Dernæst beskriver vi betydningen af uddannelse, etnicitet, familieforhold, tilknytning til arbejdsmarkedet og udlejningsbolig.

RISIKOEN FOR AT FÅ EN FOGEDSAG I KOMMUNERNE OG INDEN FOR FORSKELLIGE UDLEJNINGSFORMER

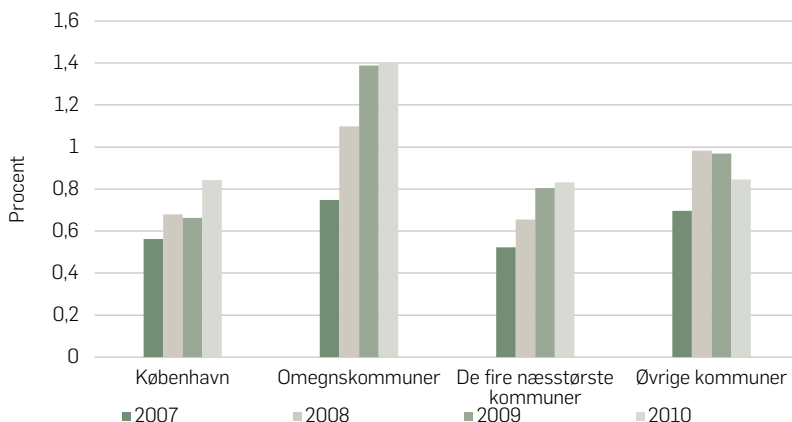
Vi finder med udgangspunkt i modellen, at lejernes risiko for at få en fogedsag stiger over tid. Risikoen stiger fra 2007 til 2009, men falder svagt i 2010. Vi har i forlængelse heraf undersøgt, om risikoen for at få en fogedsag udvikler sig statistisk signifikant forskelligt over tid kommune-kategorierne imellem, når vi kontrollerer for husstandsspecifikke karakteristika, jf. bilagstabel B3.2.

Stigningen i risikoen for at få en fogedsag er størst for familier i omegnskommunerne i perioden 2007-2010, og den er statistisk signifikant forskellig fra udviklingen i København, når vi kontrollerer for strukturelle, institutionelle og interpersonelle forhold, jf. figur 5.1.

Som vi ligeledes finder i den deskriptive analyse, er risikoen for at få en fogedsag inden for kommuner i kategorien ”øvrige kommuner” faldende fra 2008 frem mod 2010. Udviklingen er statistisk signifikant forskellig fra den fortsatte stigning i Københavns Kommune.

FIGUR 5.1

Lejeres risiko for et få en fogedsag som funktion af tiden i perioden 2007-2010, særskilt for kommunekategorier. Procent.

Anm.: Figuren beskriver risikoen for en fogedsag for en 30-årig mandlig lejer, der var i beskæftigelse i det foregående år, ikke er skilt i forhold til foregående år, ikke var indlagt på psykiatrisk institution i det foregående år, har en mellem-lang eller lang videregående uddannelse, er af dansk oprindelse, har en årlig indkomst på 243.260 kr., ikke har gæld eller formue, der kun flyttede en gang året forinden, og som bor i et alment boligbyggeri

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata.

Imidlertid afviger den procentuelle ændring over tid for de fire næststørste kommuner ikke statistisk signifikant fra udviklingen i Københavns Kommune. Endvidere fremgår det, at risikoen for at få en fogedsag ligger på samme niveau for familier i København og i de fire næststørste kommuner, her illustreret for en enlig mand, der bor i alment boligbyggeri. Dette billede afviger fra billedet i den deskriptive analyse, hvor det fremgår, at den samlede risiko for at få en fogedsag er væsentlig lavere i København end i de fire næststørste kommuner.

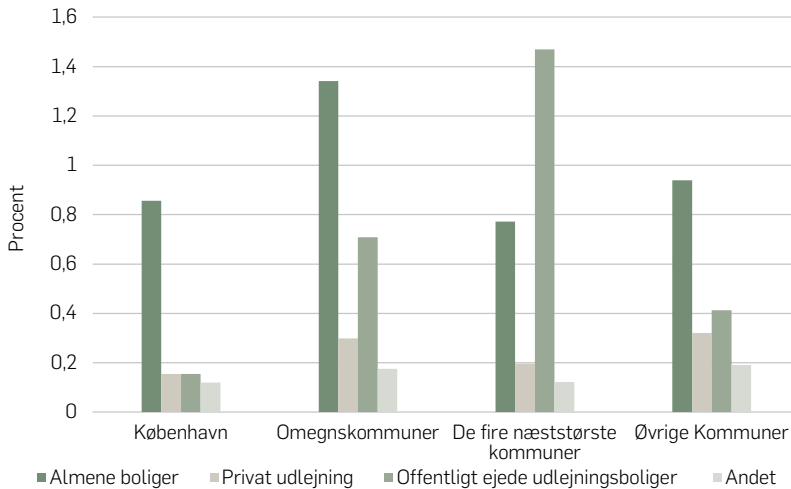
Vi har i relation hertil undersøgt tre forhold, der i absolutte tal udgør en væsentlig del af forskellen i andelen af familier med en fogedsag i København og i de fire næststørste kommuner. For det første om fordelingen af almene boliger, privatejede og offentligt ejede udlejningsboliger er forskellige imellem kommunekategorierne. For det andet om risikoen for at få en fogedsag er forskellig for familier i almene boliger, privat og offentligt ejede udlejningsboliger inden for de forskellige kommunekategorier. jf. bilagstabel B3.3. Og for det tredje om husstandsspecifikke karakteristika på forskellig vis er associeret med risikoen for at få en fogedsag inden for de fire kommunekategorier, jf. bilagstabel B3.4, B3.5 og B3.6.

Vi finder for det første, at andelen af familier i alment boligbyggeri i de fire næststørste kommuner næsten er dobbelt så stor som i København. Den samlede andel af familier med en fogedsag er således højere, idet familier boende i alment boligbyggeri generelt har en højere risiko.

For det andet er risikoen for at få en fogedsag yderligere forskellig for familier bosiddende i privat og offentligt ejede udlejningsboliger imellem de fire kommunekategorier. Familier, der bor i privatejede og i offentligt ejede udlejningsboliger, har en statistisk signifikant højere risiko for at få en fogedsag i de fire næststørste kommuner end i København. Især i relation til offentligt ejede udlejningsboliger er denne forskel særlig markant. Imidlertid gør noget lignende sig gældende for privat og offentligt ejede udlejningsboliger i omegnskommunerne, om end i mindre omfang, jf. figur 5.2.

FIGUR 5.2

Lejeres risiko for en fogedsag som en funktion udlejningstype i 2010, særskilt for kommunekategorier. Procent.

Anm.: Figuren beskriver risikoen for en fogedsag for en 30-årig mandlig lejer, der var i beskæftigelse i det foregående år, ikke er skilt i forhold til foregående år, ikke var indlagt på psykiatrisk institution i det foregående år, har en mellem-lang eller lang videregående uddannelse, er af dansk oprindelse, har en årlig indkomst på 243.260 kr., ikke har gæld eller formue, der kun flyttede en gang året forinden, og som bor i et alment boligbyggeri.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata.

For det tredje har vi undersøgt, om forskellige husstandskarakteristika er associeret med risikoen for at få en fogedsag på forskellig vis inden for de fire kommunekategorier. Vi finder her, at familierne fra et ikke-vestligt land har en lavere risiko for en fogedsag i omegnskommunerne og i de øvrige kommuner end i København og i de fire næststørste kommuner, jf. bilagstabel B3.4. Imidlertid har familier uden en kompetencegivende uddannelse, familier, der er under uddannelse, og familier, for hvilke uddannelsesoplysningerne mangler, en statistisk signifikant højere risiko for at få en fogedsag, hvis familien bor i de fire næststørste kommuner, end hvis familien bor i København, jf. bilagstabel B.3.5. Omvendt finder vi, som det fremgår af bilagstabel B3.6, at familier, der året forinden primært modtager kontanthjælp, har en statistisk signifikant højere risiko for at få en fogedsag i København end i de øvrige kommunekategorier. En tilsvarende tendens finder vi i forhold til varige ydelser.

Omvendt finder vi ingen forskel mellem kommunekategorierne med hensyn til familier, der har dagpenge som primære indtægtskilde.

BOLIGFORHOLD

I forlængelse heraf har vi undersøgt udviklingen inden for de fire udlejningstyper over tid og finder her ingen statistisk signifikant forskel i den procentuelle udvikling for familier i de forskellige udlejningstyper, når vi kontrollerer for andre familie- og husstandsspecifikke karakteristika samt kommunespecifikke konstante karakteristika, jf. bilagstabel B3.7. Kun for familier boende i privatejede udlejningsboliger er risikoen for en fogedsag statistisk signifikant lavere i 2009 end for familier i almene boliger. Det er dog kun statistisk signifikant på et 10-procentsniveau. I figur 5.3 er udviklingen over tid for de fire udlejningsformer gengivet. Vi finder således, at modellen i vid udstrækning er i overensstemmelse med billedet i den deskriptive analyse.

Imidlertid er risikoen for en fogedsag væsentlig lavere for familier i alment boligbyggeri, når vi kontrollerer for andre forhold end den samlede risiko, som fremgår af den deskriptive analyse. Det skyldes primært, de husstandsspecifikke karakteristika, der i særlig grad er associeret med øget risiko for at få en fogedsag, ikke overraskende overrepræsenteret i alment boligbyggeri.

Husstande, hvis husstandsspecifikke karakteristika i særlig grad er associeret med risikoen for at få en fogedsag, er derimod underrepræsenterede i privatejede udlejningsboliger i forhold til både almene boliger og offentligt ejede udlejningsboliger.

Imidlertid er forskellen mellem risikoen for at få en fogedsag for enlige mænd, enlige kvinder og par mindre inden for privatejede udlejningsboliger end i almene boliger. Omvendt er forskellen i risikoen mellem familier, der modtager dagpenge, kontanthjælp eller en varig ydelse, på den ene side og familier i beskæftigelse på den anden større i den private boligsektor end i den almene boligsektor. Imidlertid kan niveauforskellen også skyldes forhold, vi ikke med udgangspunkt i de forhåndenværende data kan kontrollere for og er således udtryk for, at lejere i privatejede udlejningsboliger alt andet lige er en mere ressourcestærk lejergruppe.

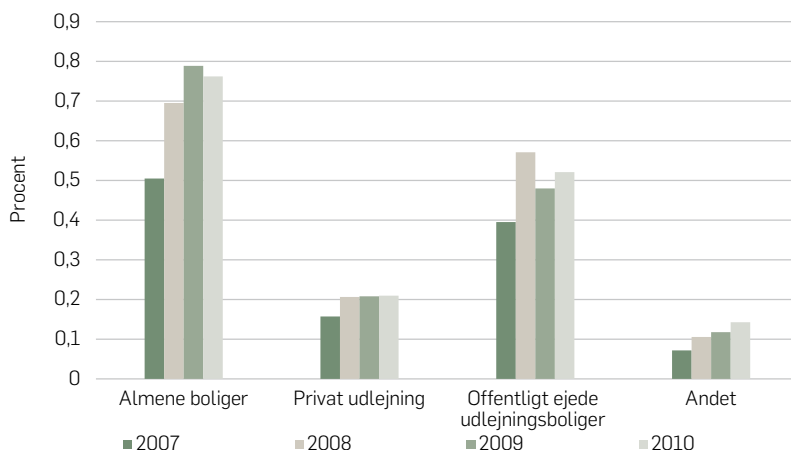
Med grundmodellen undersøger vi ligeledes betydningen af en ustabil boligsituation. Vi finder, at risikoen for at få en fogedsag øges

markant med antallet af flytninger i familien det forudgående år, og at denne sammenhæng er statistisk signifikant, jf. bilagstabel B3.1.

FIGUR 5.3

Lejeres risiko for en fogedsag som en funktion af tiden i perioden 2007-2010, særskilt for udlejningstyper. Procent.

Anm.: Figuren beskriver risikoen for en fogedsag for en 30-årig mandlig lejer, der var i beskæftigelse i det foregående år, ikke er skilt i forhold til foregående år, ikke var indlagt på psykiatrisk institution i det foregående år, har en mellem-lang eller lang videregående uddannelse, er af dansk oprindelse, har en årlig indkomst på 243.260 kr., ikke har gæld eller formue, der kun flyttede en gang året forinden, og som bor i et alment boligbyggeri.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata.

BETYDNINGEN AF HUSSTANDSSPECIFIKKE KARAKTERISTIKA

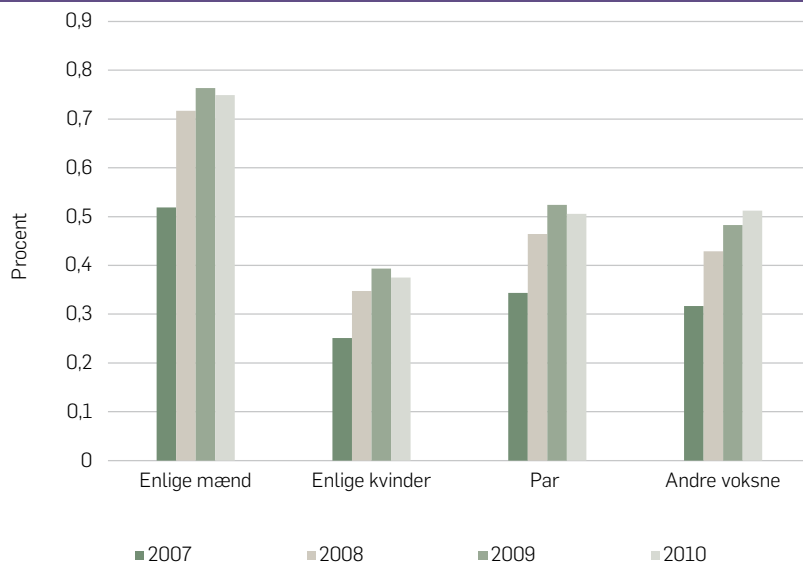
Risikoen for en fogedsag er afhængig af, hvilken husstandstype der er tale om. Risikoanalysen viser, at enlige mænd generelt har en større risiko end enlige kvinder, par og bofællesskaber, jf. bilagstabel B3.8. Risikomodellen understøtter således i vid udstrækning resultatet af den deskriptive analyse. Imidlertid er risikoen for at få en fogedsag for familier i kategorien andre voksne statistisk signifikant lavere, når vi kontrollerer for andre forhold, end når vi ser på den samlede risiko, jf. kapitel 4. Det kan skyldes, at flere af de forhold, vi her kontrollerer for og som er associeret med en højere risiko for at få en fogedsag, er overrepræsenteret for familier i den kategori.

Imidlertid afviger den procentuelle udvikling over tid husstandstyperne imellem ikke statistisk signifikant fra hinanden. Dette resultat er

også i tråd med analysen af den samlede risiko for at få en fogedsag i det forrige kapitel.

FIGUR 5.4

Lejeres risiko for en fogedsag som en funktion af tiden i perioden 2007-2010, særskilt for husstandstyper. Procent.

Anm.: Figuren beskriver risikoen for en fogedsag for en 30-årig mandlig lejer, der var i beskæftigelse i det foregående år, ikke er skilt i forhold til foregående år, ikke var indlagt på psykiatrisk institution i det foregående år, har en mellem-lang eller lang videregående uddannelse, er af dansk oprindelse, har en årlig indkomst på 243.260 kr., ikke har gæld eller formue, der kun flyttede en gang året forinden, og som bor i et alment boligbyggeri.

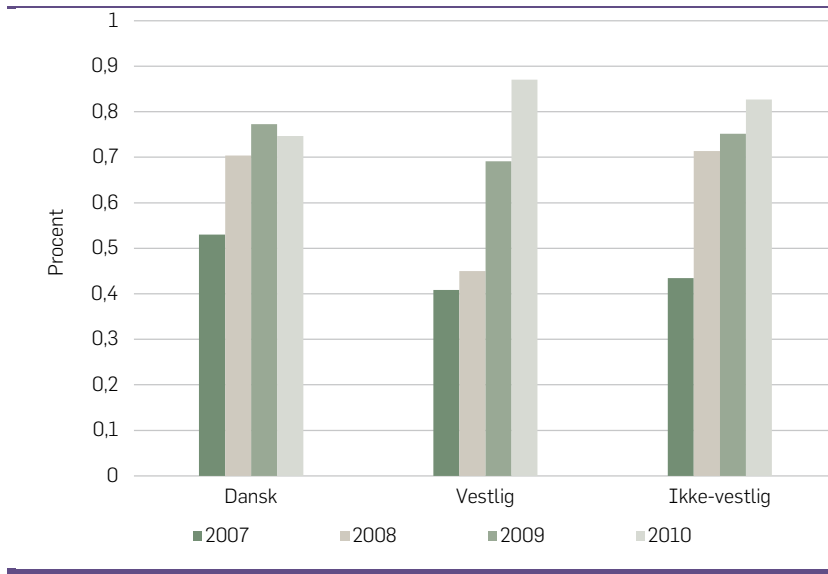
Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata.

ETNICITET

Regressionsanalysen viser, at etnisk herkomst har forskellig betydning for familiers risiko for at få en fogedsag, jf. bilagstabel B3.9. Denne sammenhæng belyses i figur 5.5, hvor familiernes risiko for at få en fogedsag er illustreret som en funktion af deres etniske herkomst over tid i perioden 2007-2010. Det fremgår af figuren, at familier med henholdsvis ikke-vestlig eller dansk herkomst alt andet lige i perioden 2008-2009 har den største risiko for at få en fogedsag. Deres sandsynlighed ligger nogenlunde på samme niveau.

FIGUR 5.5

Lejeres risiko for en fogedsag som en funktion af tiden i perioden 2007-2010, særskilt for familiens etniske oprindelse. Procent.

Anm.: Figuren beskriver risikoen for en fogedsag for en 30-årig mandlig lejer, der var i beskæftigelse i det foregående år, ikke er skilt i forhold til foregående år, ikke var indlagt på psykiatrisk institution i det foregående år, har en mellem-lang eller lang videregående uddannelse, er af dansk oprindelse, har en årlig indkomst på 243.260 kr., ikke har gæld eller formue, der kun flyttede en gang året forinden, og som bor i et alment boligbyggeri.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata.

Det er værd at bemærke, at risikoen for at få en fogedsag er lavere i perioden 2007-2008 for familier med vestlig herkomst end for familier med dansk herkomst, mens den stiger markant i 2010, når vi kontrollerer for andre risikofaktorer. Vi finder, at denne procentuelle udvikling er statistisk signifikant forskellig. Dette billede afviger således fra det billede, vi finder i den deskriptive analyse, hvor risikoen for at få en fogedsag er enslydende danske og vestlige familier imellem. Det er således andre faktorer, der kendetegner familier af vestlig oprindelse, og som bidrager til, at de har samme gennemsnitlige risiko for at få en fogedsag som familier af dansk oprindelse. At den samlede sandsynlighed for at få en fogedsag er mere end dobbelt så stor for familier af ikke-vestlig herkomst som for familier af vestlig herkomst og dansk herkomst hænger således primært sammen med, at familier med ikke-vestlig baggrund udgør en selekteret gruppe bestående af særligt resourcesvage familier.

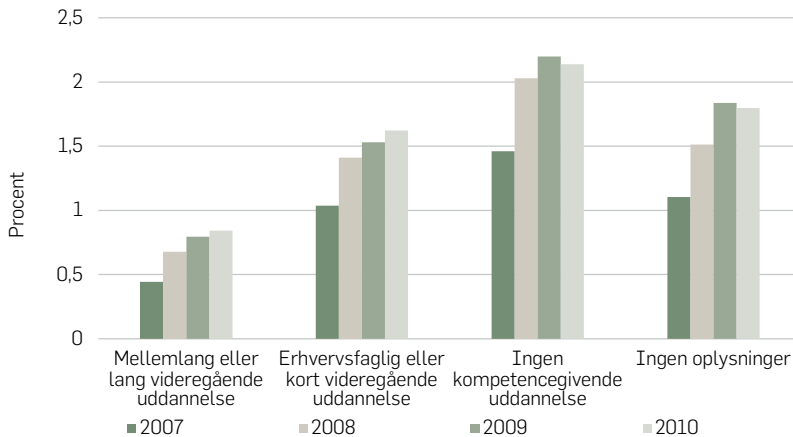
I forlængelse heraf finder vi, at den procentuelle udvikling er statistisk signifikant forskellig de tre kategorier imellem. Risikoen for at få en fogedsag er således steget mere for familier med ikke-vestlig herkomst fra 2007 til 2010 end for familier, hvor mindst en i familien har dansk baggrund. Hvor risikoen for en fogedsag endvidere er faldet svagt fra 2009 til 2010 for familier med dansk baggrund, er risikoen for at få en fogedsag fortsat steget både for familier med ikke-vestlig og vestlig baggrund. Denne sammenhæng er statistisk signifikant.

UDDANNELSE

Der er forskel på familiernes risiko for at få en fogedsag afhængig af det højeste fuldførte uddannelsesniveau i familien. For at belyse denne sammenhæng har vi i det følgende beskrevet familiernes risiko for en fogedsag som funktion heraf, jf. bilagstabel B3.10. I forhold til referencegruppen, der enten har en mellemlang eller en lang videregående uddannelse, har familier uden uddannelse den største risiko for at få en fogedsag. Risikoen er for disse familier mere end dobbelt så høj som for familier med en mellemlang eller en lang videregående uddannelse, når vi kontrollerer for de andre risikofaktorer. Den procentuelle udvikling over tid er i vid udstrækning enslydende på tværs af de fire uddannelseskategorier, jf. figur 5.6. Vi har i figuren udeladt familier under uddannelse.

FIGUR 5.6

Lejeres risiko for en fogedsag som en funktion af deres uddannelsesniveau i perioden 2007-2010. Procent

Anm.: Figuren beskriver risikoen for en fogedsag for en 30-årig mandlig lejer, der var i beskæftigelse i det foregående år, ikke er skilt i forhold til foregående år, ikke var indlagt på psykiatrisk institution i det foregående år, har en mellem-lang eller lang videregående uddannelse, er af dansk oprindelse, har en årlig indkomst på 243.260 kr., ikke har gæld eller formue, der kun flyttede en gang året forinden, og som bor i et alment boligbyggeri.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata.

TILKNYTNINGEN TIL ARBEJDSMARKEDET

En families arbejdsmarkedstilknytning har ligeledes betydning for risikoen for at få en fogedsag, jf. bilagstabel B3.11. I forhold til familier, hvor en eller flere er i beskæftigelse, er risikoen højest for familier i restgruppen. Den procentuelle stigning i risikoen for at få en fogedsag i perioden 2007-2009 er dog statistisk signifikant lavere for familier i restgruppen end for familier i beskæftigelse.

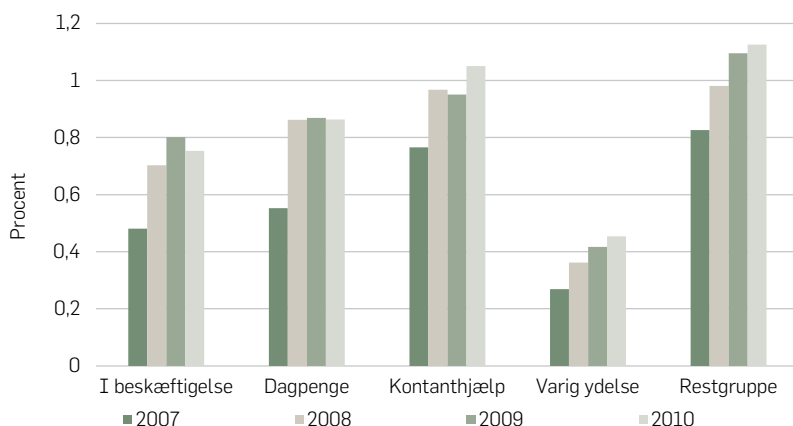
Endvidere finder vi, at familier, hvor den primære indkomst året inden er kontanthjælp i 2007, har en risiko, der er 59 pct. højere end familier, hvor mindst en er i beskæftigelse året inden. Forskellen bliver dog mindre over tid, og er 39 pct. i 2010. Denne sammenhæng er statistisk signifikant. Vi finder en lignende tendens i forhold til familier, hvor den primære indkomst året inden er dagpenge. Ændringen over tid for denne gruppe er dog ikke statistisk signifikant.

Omvendt har både familier under uddannelse og familier, der modtager en varig ydelse, en risiko, der er statistisk signifikant lavere end

familier, hvor mindst et familiemedlem er i beskæftigelse, når vi kontrollerer for andre forhold, herunder indkomstniveauet.

FIGUR 5.7

Lejeres risiko for en fogedsag som en funktion af tiden i perioden 2007-2010, særskilt for familiens arbejdsmarkedstilknytning. Procent.

Anm.: Figuren beskriver risikoen for en fogedsag for en 30-årig mandlig lejer, der var i beskæftigelse i det foregående år, ikke er skilt i forhold til foregående år, ikke var indlagt på psykiatrisk institution i det foregående år, har en mellem-lang eller lang videregående uddannelse, er af dansk oprindelse, har en årlig indkomst på 243.260 kr., ikke har gæld eller formue, der kun flyttede en gang året forinden, og som bor i et alment boligbyggeri.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata.

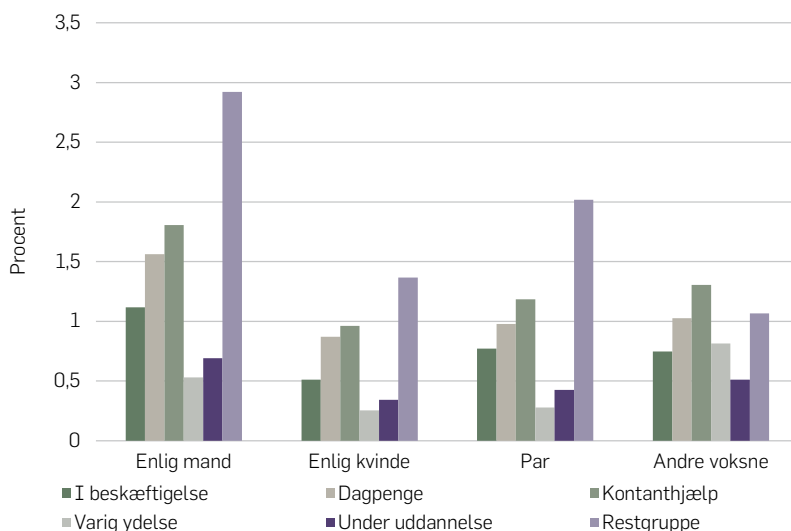
Således afviger billedet på væsentlige punkter fra den deskriptive del, når vi kontrollerer for en række forhold, herunder indkomstniveauet. Forskellen mellem de familier, hvis primære indkomstkilde er beskæftigelse, på den ene side og familier med en overførselsindkomst på den anden er således statistisk signifikant om end numerisk mindre, når vi kontrollerer for indkomst. Således er indkomst den primære årsag til forskellen i risikobilledet, som det fremgår af den deskriptive analyse i kapitel 4. Dermed også sagt, at den relative forskel i risikoen for familier i beskæftigelse og familier, der modtager dagpenge eller kontanthjælp, i modellen der ligger til grund for figur 5.7, skyldes forhold, som det ikke her er muligt at kontrollere for. Disse forhold er imidlertid korreleret med familiernes arbejdsmarkedstilknytning. Det kan være både strukturelle, institutionelle forhold og individuelle forhold som vi ikke her kan kontrollere for. Individuelle forhold omfatter blandt andet alkoholmisbrug, ludomani og lig-

nende forhold. Imidlertid kan administrative og institutionelle forhold, der knytter sig til overførselsindkomster, som fx sanktioner over for kontanthjælpsmodtagere eller lignende ligeledes være årsag til denne forskel.

Vi har i forlængelse heraf undersøgt, om familiens arbejdsmarkedstilknytning er af forskellig betydning inden for de forskellige husstandstyper, når vi undlader at kontrollere for indkomstniveauet, jf. bilagstabel B3.12. I figur 5.8 angiver vi denne forskel i 2010.

FIGUR 5.8

Lejeres risiko for en fogsagsag som en funktion af arbejdsmarkedstilknytning i 2010, særskilt for husstandstypen. Procent

Anm.: Figuren beskriver risikoen for en fogsagsag for en 30-årig mandlig lejer, der var i beskæftigelse i det foregående år, ikke er skilt i forhold til foregående år, ikke var indlagt på psykiatrisk institution i det foregående år, har en mellem-lang eller lang videregående uddannelse, er af dansk oprindelse, ikke har gæld eller formue, der kun flyttede en gang året forinden, og som bor i et alment boligbyggeri.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata.

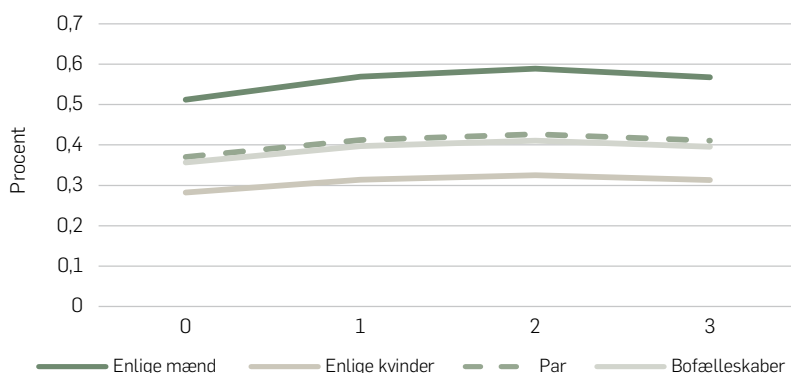
Som det fremgår, er den procentuelle forskel mellem beskæftigelse som primær indkomstkilde på den ene side og dagpenge, kontanthjælp, varig ydelse og uddannelse på den anden ikke statistisk signifikant forskellige over de forskellige husstandstyper. Dog finder vi, at kvinder, der modtager kontanthjælp, har en øget risiko i forhold til mænd.

BØRN

Børn er associeret med en signifikant højere risiko for at få en fogedsag, jf. bilagstabel B3.1. Vi finder imidlertid, at dette især gør sig gældende for enlige kvinder og par. Betydningen af børn er dog ikke lineær. Vi finder i stedet, at risikoen stiger indtil omkring 2 børn, hvorefter risikoen igen falder.

FIGUR 5.9

Lejers risiko for en fogedsag som en funktion af antallet af børn i familien i 2010, særskilt for husstandstyper. Procent.

Anm.: Figuren beskriver risikoen for en fogedsag for en 30-årig mandlig lejer, der var i beskæftigelse i det foregående år, ikke er skilt i forhold til foregående år, ikke var indlagt på psykiatrisk institution i det foregående år, har en mellem- eller lang videregående uddannelse, er af dansk oprindelse, har en årlig indkomst på 243.260 kr., ikke har gæld eller formue, der kun flyttede en gang året forinden, og som bor i et alment boligbyggeri.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata.

Yderligere finder vi, at betydningen af børn for risikoen for at få en fogedsag ikke ændrer sig over tid, når vi kontrollerer for samtlige faktorer.

ANDRE FORHOLD AF BETYDNING

I risikomodellen tager vi, som angivet, højde for alderen for den ældste i familien, familiens samlede indkomst, samlede gæld og samlede formue samt antallet af dage, en eller flere i familien har været indlagt på en psykiatrisk institution, jf. bilagstabel B3.1.

I relation hertil finder vi, at sammenhængen mellem alder for den ældste i familien og risikoen for at få en fogedsag ikke er lineær. Således stiger risikoen for at få en fogedsag indtil en bestemt alder, hvorefter

ter sandsynligheden bliver mindre. Yderligere finder vi, at både familiens samlede indkomst, samlede gæld og samlede kapital påvirker sandsynligheden for at få en fogedsag, når vi kontrollerer for samtlige faktorer. Husstandenes risiko falder, desto højere familiens ækvivalerede indkomst og samlede formue er. Omvendt stiger risikoen for at få en fogedsag, jo større familiens samlede gæld er. I analysen har vi også taget højde for antallet af dage, en eller flere i familien har været indlagt på en psykiatrisk institution. Vi finder her ingen statistisk signifikant sammenhæng mellem psykiatrisk diagnose og indlæggelse på den ene side og sandsynligheden for at få en fogedsag på den anden.

OPSUMMERING

Som det fremgår, er ændringen i risikoen for at få en fogedsag statistisk signifikant forskellig i de fire kommunekategorier. Stigningen i risikoen for en fogedsag er størst for familier i omegnskommunerne i perioden 2007-2009 og statistisk signifikant forskellig fra udviklingen i København, når vi kontrollerer for strukturelle, institutionelle og interpersonelle forhold. I 2010 aftager stigningen i omegnskommunerne, men stiger fortsat i København. Denne forskel er ligeledes statistisk signifikant. En afvigende tendens finder vi efter 2008 inden for kommuner i kategorien øvrige kommuner, hvor andelen med en fogedsag falder. Også denne er statistisk signifikant forskellig fra den fortsatte stigning i Københavns Kommune.

Disse resultater er i vid udstrækning i overensstemmelse med resultatet i den deskriptive analyse. Imidlertid finder vi i den statistiske analyse ingen statistisk signifikant forskel mellem de fire næststørste kommuner og Københavns Kommune i forhold til risikoen for at få en fogedsag. Hverken i relation til niveauet herfor eller udviklingen heri. Risikoen for en fogedsag i de fire næststørste kommuner er således med udgangspunkt i modellen omtrent den samme som i København, og den procentuelle ændring over tid afviger ikke nævneværdigt de fire næststørste kommuner og Københavns Kommune imellem.

Forskellen i den absolutte risiko for at få en fogedsag i de fire næststørste kommuner og i København skyldes for det første strukturelle forhold, nemlig at andelen af familier i alment boligbyggeri i de fire næststørste kommuner er næsten dobbelt så stor som i København. For det

andet har familier, der bor i privatejede og i offentligt ejede udlejningsboliger især en statistisk signifikant højere risiko for at få en fogedsag i de fire næststørste kommuner end i København.

Yderligere er lejersammensætningen forskellig imellem kommunekategorierne, og de forskellige husstandsspecifikke risikofaktorer har forskellig betydning i forskellige kommuner. Blandt andet har en familie uden en kompetencegivende uddannelse, familier, der er under uddannelse og familier, for hvilke uddannelsesoplysningerne mangler en højere risiko for at få en fogedsag, hvis familien bor i de fire næststørste kommuner, end hvis den bor i København. Omvendt har familier, der i året forinden primært modtager kontanthjælp eller en varig ydelse, en statistisk signifikant højere risiko for at få en fogedsag i København end i de øvrige kommunekategorier. Der er imidlertid ingen forskel kommunekategorierne imellem i forhold til familier, der modtager dagpenge eller i forhold til familiernes etniske baggrund.

Resultatet tyder på, at vi i relation til risikoen for at få en fogedsag kan inddele Danmarkskortet i tre væsensforskellige områder: de fem største kommuner (København, Århus, Odense, Ålborg og Esbjerg), omegnskommunerne til København og de øvrige kommuner. Forskellen mellem disse tre områder finder sin årsag i flere forhold: de lokale boligmarkeder, kommunernes håndtering af forestående fogedsager og ikke mindst husstandsspecifikke karakteristika, som vi ikke her kan kontrollere for.

Dog kan vi på baggrund af modellen forklare forskellen mellem især København og de fire næststørste kommuner med henvisning til både boligsammensætning, lejersammensætning og relationen mellem disse og risikoen for at få en fogedsag ud fra observerbare karakteristika.

I modsætning til udviklingen inden for og imellem kommunekategorierne er der ingen statistisk signifikant forskel i den procentuelle udvikling for familier i de fire forskellige udlejningstyper. Yderligere er risikoen for at få en fogedsag lavere for familier i privatejede boliger end for familier i kommunalt ejede boliger, når vi kontrollerer for andre forhold. Imidlertid er den absolutte risiko for at få en fogedsag på samme niveau, når vi sammenligner privat- og offentligt ejede udlejningsboliger. Imidlertid er de særligt resourcesvage familier ikke overraskende overrepræsenteret i de almene boliger, hvilket medfører, at risikoen her inden for er desto lavere, når vi kontrollerer for andre forhold. Imidlertid er forskellen mellem enlige mænd, enlige kvinder og par i forhold til risiko-

en for at få en fogedsag mindre inden for privatejede udlejningsboliger end inden for de almene boliger. Endvidere er forskellen i risikoen mellem familier, der modtager dagpenge, kontanthjælp eller en varig ydelse på den ene side og familier i beskæftigelse på den anden større i den private boligsektor end i den almene boligsektor.

Risikoen for at få en fogedsag er afhængig af, hvilken husstandstype der er tale om. Den statistiske analyse understøtter her den deskriptive, idet enlige mænd generelt har en større risiko end enlige kvinder, par og bofællesskaber, når vi kontrollerer for andre forhold. Den procentuelle udvikling over tid husstandstyperne imellem afviger dog ikke fra hinanden. Udviklingen i risikoen for at få en fogedsag har således sat sig enslydende igennem for de fire husstandstyper, når vi kontrollerer for andre forhold, herunder antallet af børn, familiens ækvivalerede indkomst og lignende.

Imidlertid finder vi, at familiernes etniske herkomst har betydning for familiens risiko for at få en fogedsag. Familier med dansk herkomst har alt andet lige samme risiko for at få en fogedsag som familier med ikke-vestlig oprindelse i perioden 2007-2009. Yderligere finder vi, at den procentuelle udvikling er statistisk signifikant forskellig de tre kategorier imellem. Risikoen for at få en fogedsag er således steget mere for familier med ikke-vestlig herkomst fra 2007 til 2009 end for familier, hvor mindst en i familien har dansk baggrund. Hvor risikoen for en at få en fogedsag endvidere er faldet fra 2009 til 2010 for familier med dansk baggrund, er risikoen for at få en fogedsag fortsat steget både for familier med ikke-vestlig baggrund og for familier med vestlig baggrund. Denne sammenhæng er statistisk signifikant. Yderligere bør det bemærkes, at risikoen for at få en fogedsag i perioden 2007-2008 generelt er væsentlig lavere for familier med vestlig herkomst end for familier med dansk herkomst, når vi kontrollerer for andre risikofaktorer. Imidlertid har familier med vestlig herkomst i absolutte tal omtrent samme risiko som familier af dansk herkomst. Der er således faktorer, der kendetegner familier med vestlig oprindelse, og som bidrager til, at de har samme gennemsnitlige risiko for at få en fogedsag som familier med dansk oprindelse.

Der er forskel på familiernes risiko for at få en fogedsag, afhængig af det højeste fuldførte uddannelsesniveau i familien. I forhold til familier med en mellemlang eller en lang videregående uddannelse har familier uden uddannelse og familier under uddannelse den største risiko for at få en fogeddag. Risikoen er for disse familier mere end dobbelt så

høj som for familier med en mellemlang eller en lang videregående uddannelse, når vi kontrollerer for de andre risikofaktorer. Imidlertid er den procentuelle udvikling over tid i vid udstrækning enslydende på tværs af de fire uddannelseskategorier.

I forhold til husstande, hvor en eller flere er i beskæftigelse, er risikoen højest for familier i den såkaldte restgruppe, hvor ingen i familien er registreret som værende i beskæftigelse, og som ikke modtager en offentlig overførselsindkomst eller lignende. Den procentuelle stigning i risikoen for at få en fogedsag fra 2007 til 2010 er dog statistisk signifikant lavere for familier i den sidstnævnte kategori.

I relation til familiernes arbejdsmarkedstilknytning er risikoen for familier, hvor den primære indkomst året inden er kontanthjælp i 2007 59 pct. højere end for familier, hvor mindst en er i beskæftigelse året inden. Denne forskel bliver dog mindre over tid, og er 39 pct. i 2010. Dette, når vi kontrollerer for familiens ækvivalerede indkomst. Denne ændring har sin årsag i forskydninger i fordelingen af uobserverbare karakteristika inden for de to grupper. Samme tendens, om end mindre udtalt, finder vi for familier, der modtager dagpenge. Ændringen over tid er dog ikke statistisk signifikant forskellig fra ændringen for familier i beskæftigelse.

BOLIGUDGIFTER, -STØTTE OG -AREAL

KAPITLET'S FOKUS

I dette kapitel belyser vi flere forhold, der er relateret til lejernes rådighedsbeløb. I analysen skelner vi mellem husstande generelt uden en fogedsag, husstande med en fogedsag, der ikke afsluttes med en effektiv udsættelse og udsatte husstande, der bliver sat ud ved en effektiv udsættelse. I kapitlets første del estimerer vi forskellen i rådighedsbeløbet mellem husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande. I kapitlets anden del belyser vi, hvilke husstande der oftere søger og modtager boligstøtte, og for hvilke husstande boligstøtten er associeret med en lavere risiko for at få en fogedsag og for at blive sat ud. I kapitlets tredje del belyser vi uoverensstemmelsen mellem boligbehov og bolig inden for de tre grupper af husstande. Vi ser her på forskelle i den samlede husleje, huslejen pr. kvadratmeter samt det samlede boligareal og det husstandsækvivalerede boligareal.

DATA

I analysen anvender vi registerdata, der består af Domstolsstyrelsens administrative register og registerdata fra Danmarks Statistik. Analysen er

afgrænset til lejemaal, der ifølge BBR-registret er udlejet til beboelse og til husstande, der tilhører en af de seks husstandstyper ”enlige mænd”, ”enlige fædre”, ”enlige kvinder”, ”enlige mødre”, ”par” og ”par med børn”. Afgrænsningen skyldes, at det ækvivalerede rådighedsbeløb, det ækvivalerede boligareal pr. beboer samt boligstøttens anvendelse inden for kategorierne ”andre voksne” og ”andre voksne med børn” ikke kan opgøres præcist med udgangspunkt i datamaterialet. Det bør derfor bemærkes, at resultaterne kun omfatter lejere i disse kategorier. Yderligere har vi afgrænset data til husstande med en ækvivaleret indkomst uden boligstøtte på 400.000 kr. eller derunder, med et samlet boligareal på mellem 25 og 150 kvadratmeter samt en samlet husleje på 100.000 kr. om året eller derunder og en kvadratmeterpris på 1.500 kr. eller derunder.

KAPITLET'S HOVEDRESULTATER

- Husstande med en fogedsag og udsatte husstande har i gennemsnit et årligt rådighedsbeløb, der er 7.500 og 20.000 kr. lavere end for husstande generelt. I 2010 er rådighedsbeløbet for husstande med en fogedsag yderligere 5.600 kr. lavere og dermed nærmere rådighedsbeløbet for udsatte husstande.
- Alt andet lige er det årlige rådighedsbeløb stadig lavere for husstande med en fogedsag og udsatte husstande, om end ikke numerisk stor, henholdsvis 1.800 kr. og 7.400 kr.
- Boligstøtten er associeret med en lavere risiko for at få en fogedsag og for at blive sat ud ved en effektiv udsættelse.
- Udsatte husstande har i gennemsnit samme samlede husleje som husstande generelt, hvorimod husstande med en fogedsag i gennemsnit betaler 4.250 kr. mere om året end husstande generelt.
- Når vi kontrollerer for andre forhold, har både husstande med en fogedsag og udsatte husstande alt andet lige en husleje, der er 7.700 kr. og 7.200 kr. højere end husstande generelt. Forskellene mindskes, i takt med at husstandens indkomst øges.
- Imidlertid betaler udsatte husstande i gennemsnit 8 kr. mere i husleje pr. kvadratmeter årligt end husstande generelt. Vi finder ingen forskel mellem husstande med en fogedsag og husstande generelt.
- Alt andet lige betaler både udsatte husstande og husstande med en fogedsag en højere årlig kvadratmeterpris end husstande generelt,

henholdsvis 92 og 107 kr. Denne forskel mindskes dog med indkomsten.

- Udsatte husstande har i gennemsnit omkring 8 kvadratmeter mindre til rådighed end husstande generelt, hvorimod husstande med en fogedsag har samme antal kvadratmeter.
- Imidlertid har husstande med en fogedsag og udsatte husstande alt andet lige henholdsvis et 3,6 og et 3,2 kvadratmeter større samlet boligareal end husstande generelt.
- Både udsatte husstande og husstande med en fogedsag har et ækvivaleret boligareal, der i gennemsnit er mindre end husstande generelt, henholdsvis 2,9 og 3,9 kvadratmeter.
- Imidlertid har husstande med en fogedsag og udsatte husstande alt andet lige omkring 3,4 og 2,3 husstandsækvivalerede kvadratmeter mere til rådighed end husstande generelt.

RÅDIGHEDSBELØBET

I analysen af forskelle i rådighedsbeløbet i perioden 2007-2010 anvender vi det husstandsækvivalerede og deflaterede rådighedsbeløb beregnet som differencen mellem nettohuslejen og husstandens samlede disponible indkomst, herunder andre indtægtskilder som boligstøtte, børnetilskud og tillæg til førtidspensionister. Boligudgifter som løbende forbrugsudgifter til vand, varme, elektricitet mv. indgår ikke i beregningen.⁸

Til beregning af rådighedsbeløbet anvender vi, som anført i kapitel 4, huslejeoplysninger for den 1. januar hvert år fra KMD's registre over personer, der har søgt og er tilkendt boligstøtte det pågældende år. Det er imidlertid ikke tilfældigt, hvem der søger om boligstøtte. Derfor er de anvendte data behæftet med en selektionsskævhed, og vi tager højde herfor gennem anvendelsen af Heckmans selektionsmodel, jf. kapitel 4. Proceduren har vi gentaget for en række forskellige specifikationer i modellens 2. trin: Hvor vi i model 1 ikke kontrollerer for andre forhold,

---

8. Det anvendte mål for rådighedsbeløbet udgør da heller ikke den fulde forbrugsmulighed, idet rådighedsbeløbet kan suppleres med lån. En af hovedkonklusionerne i rapporten af Christensen & Nielsen (2008) er, at gennemførte fogedsager og effektive udsættelser forekommer inden for en gruppe af lejere, der over en længere årrække har en lavere indkomstudvikling og en højere gældsudvikling end lejere generelt. Det er forventeligt, at lejerens lån primært anvendes til forbrug. Vi tager således ikke her højde for forhold vedrørende lån i pengeinstitutter eller lån fra privatpersoner.

kontrollerer vi i model 2 for en række husstands- og boligspecifikke forhold, og i model 3 til 8 tillader vi interaktioner mellem udvalgte kontrolvariable og den primære variabel af interesse, nemlig hvorvidt husstanden er sat ud, har en fogedsag eller ingen af disse. Hvor vi med model 1 belyser den samlede gennemsnitlige forskel i rådighedsbeløbet, er det med model 2 muligt at belyse den gennemsnitlige forskel, når alle andre forhold, der har betydning for rådighedsbeløbet, holdes konstant. I model 2 er disse forhold således associeret med rådighedsbeløbet på samme måde for alle tre husstandsgrupper. De resterende specifikationer, model 3 til 8, bidrager imidlertid til en forståelse af, hvilke grupper blandt udsatte husstande og husstande med en fogedsag der har et særligt lavt rådighedsbeløb.

ANALYSERESULTATER

I tabel 6.1 viser vi hovedresultaterne fra analysens andet trin for model 1 og 2. Alle koefficienterne fra model 1 og 2 samt hovedresultaterne fra de øvrige specifikationer fremgår henholdsvis af bilagstabel B4.1 og bilagstabel B4.2. Hele den første kolonne i tabel 6.1 og i bilagstabellerne beskriver det årlige ækvivalerede og deflaterede rådighedsbeløb, som de enkelte forhold er associeret med. Disse gør sig gældende for både husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande. Kolonne 2 og 3 er de beløbsstørrelser, der yderligere skal tilskrives henholdsvis husstande med en fogedsag og udsatte husstande i perioden 2007-2010.

Som det fremgår af tabel 6.1, havde husstande med en fogedsag og udsatte husstande i 2007 i gennemsnit et årligt ækvivaleret rådighedsbeløb, der var 7.500 kr. og 20.000 kr. mindre end for husstande generelt. I forhold til udviklingen i rådighedsbeløbet over tid, angiver tabellen hvert år forskellen fra 2007 til det pågældende år. På baggrund heraf er det muligt at beregne, hvor meget rådighedsbeløbet stiger eller falder fra år til år både for husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande. Rådighedsbeløbet stiger således fra 2007 til 2009 for alle husstande, men falder signifikant i 2010 for husstande med en fogedsag i forhold til niveauet for husstande generelt. For udsatte husstande stiger rådighedsbeløbet i 2008 og falder svagt i 2010. Dette fald er dog ikke statistisk signifikant forskelligt fra niveauet for husstande generelt.

TABEL 6.1

Det gennemsnitlige årlige rådighedsbeløb som funktion af husstandskarakteristika. Rådighedsbeløbet er opgjort i 2010-priser.

	Husstande generelt	Husstande med en fogedsag	Udsatte husstande
<i>Model 1</i>			
Rådighedsbeløbet i 2007	123.829***	-7.499***	-19.797***
Forskellen fra 2007 til 2008	107	299	4.159**
Forskellen fra 2007 til 2009	2.243***	-35	1.600
Forskellen fra 2007 til 2010	1.196***	-5.618***	-1.139
<i>Model 2</i>			
Rådighedsbeløbet i 2007	79.069***	-1.870**	-7.392***
Forskellen fra 2007 til 2008	-112	-654	1.075
Forskellen fra 2007 til 2009	1.883***	-3.231***	-105
Forskellen fra 2007 til 2010	1.883***	-4.658***	-1.538
<i>Husstandstype</i>			
Enlig kvinde	-774***		
Par	2.111***		
<i>Børn i familien</i>			
Antal børn pr. voksen	20.218***		
Antal børn pr. voksen kvadreret	-2.428***		
<i>Ændringer i husstandssammensætning inden for det sidste år</i>			
Skilt	-16.471***		
Fra institution	6.596***		
Flyttet hjemmefra	-22.560***		
<i>Etnisk baggrund</i>			
Vestlige lande	-10.736***		
Ikke-vestlige lande	-11.674***		
<i>Primær indkomstkilde</i>			
Dagpenge el. Orlov	-23.671***		
Kontanthjælp	-32.428***		
Varig ydelse	-32.345***		
Restgruppen	-49.507***		
<i>Udlejningsforhold</i>			
Privatejede udlejningsboliger	-2.798***		
Offentligt ejede udlejningsboliger	11.849***		
<i>Kommune</i>			
Omgenskommunerne	1.011***		
De fire næststørste kommuner	-2.022***		
Øvrige kommuner	-1.668***		

Anm.: Signifikansniveau: * < 0,1; **<0,05; ***<0,01. Vi har her udeladt variablen under uddannelse af tabellen, da der i modellen indgår to variable herfor, henholdsvis som familiens primære indkomstkilde og som familiens højeste uddannelsesniveau. Dette forhold er derfor sværere at tolke.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

Når alle andre observerbare forhold holdes konstant finder vi, at den gennemsnitlige forskel er henholdsvis 1.900 og 7.400 kr. Det skyldes således, at en del af de kontrolvariable, der nu indgår i modelspecifikatio-

nen, er associeret med et lavere rådighedsbeløb, og at disse husstandskarakteristika er overrepræsenterede både blandt husstande med en fogedsag og udsatte husstande. Igen finder vi, at rådighedsbeløbet stiger fra 2007 til 2009 for alle husstande, men falder signifikant for husstande med en fogedsag i 2009 og i 2010. Derimod har rådighedsbeløbet været konstant til svagt stigende for udsatte husstande. Resultatet tyder på, at husstande med en fogedsag og udsatte husstande i større og større grad har samme rådighedsbeløb.

Af model 2 fremgår det endvidere, at enlige kvinder og par i gennemsnit har et rådighedsbeløb, der er henholdsvis 1.000 kr. lavere og 20.000 kr. højere end enlige mænd. Ligeledes er antallet af børn i husstanden associeret med et øget rådighedsbeløb. Desto flere børn, der er i husstanden, desto højere er rådighedsbeløbet. Denne sammenhæng er dog aftagende med antallet af børn.

Husstande fra ikke-vestlige og vestlige lande har et rådighedsbeløb, der er 11.700 og 10.700 kr. lavere end husstande, hvor mindst en af de voksne i husstanden er af dansk oprindelse. Tilsvarende har husstande, hvor den primære indkomst er en overførselsindkomst, herunder midlertidige og varige ydelser samt husstande i restgruppen, ikke overraskende, et rådighedsbeløb, der er mellem 23.700 og 49.500 kr. lavere end familier, hvis primære indkomstkilde er beskæftigelse.

I forhold til forskelle grundet udlejningsforhold og bopælskommune, finder vi, at husstande i privatejede udlejningsboliger har et rådighedsbeløb, der er lavere end for husstande i almene boliger. Derimod er rådighedsbeløbet for husstande i offentligt ejede udlejningsboliger væsentligt højere. Sluttelig skal det fremhæves, at husstande i København og i omegnskommunerne har det højeste rådighedsbeløb.

Af de øvrige specifikationer, model 3 til 8, fremgår det, at det især er enlige mænd med en fogedsag og som sættes ud, der har et lavere rådighedsbeløb, jf. bilagstabel B4.2 model 3. Enlige kvinder og par, både de, der har en fogedsag og de, der sættes ud, har tilnærmelsesvist samme rådighedsbeløb som enlige kvinder og par generelt. Det tyder således på, at det er andre forhold, der har betydning for, at enlige kvinder og par får en fogedsag eller bliver sat ud. Det synes derfor sværere at identificere enlige kvinder og par, der i risiko for at få en fogedsag og for at blive sat ud alene på baggrund af deres rådighedsbeløb, end det er i forhold til enlige mænd. I forlængelse heraf finder vi ikke umiddelbart store forskelle i rådighedsbeløbet i forhold til antallet af børn i husstanden. Således

har udsatte husstande og husstande med en fogedsag samme rådighedsbeløb som husstande generelt, hvis der er børn i husstanden, jf. model 4.

Tilsvarende er forskellen i rådighedsbeløbet mellem udsatte husstande og husstande med en fogedsag på den ene side og husstande generelt på den anden mindre for husstande fra ikke-vestlige lande end for husstande med dansk baggrund, jf. model 5. Som anført har husstande fra ikke-vestlige lande dog generelt et lavt rådighedsbeløb. Således skal der mindre forskelle i rådighedsbeløbet til for denne gruppe, før de kommer i huslejerestance, får en fogedsag og bliver sat ud. For husstande fra vestlige lande synes forskellen i rådighedsbeløbet mellem husstande med en fogedsag på den ene side og husstande generelt på den anden omvendt at være desto større. Dette til trods for at husstande fra vestlige lande i gennemsnit har samme lave rådighedsbeløb som husstande fra ikke-vestlige lande.

Som det fremgår af model 6, finder vi, for husstande med en midlertidig eller en varig ydelse som primær indkomstkilde, at forskellene i rådighedsbeløbet ligeledes er mindre end for husstande med beskæftigelse som primær indkomstkilde. Igen er en mulig tolkning, at der ikke skal så store fald i rådighedsbeløbet til, før disse grupper kommer i huslejerestance, får en fogedsag og bliver sat ud. Imidlertid har de husstande i restgruppen, der får en fogedsag og som sættes ud, et særligt lavt rådighedsbeløb. Her er forskellen mellem husstande med en fogedsag og udsatte husstande på den ene side og husstande generelt på den anden således statistisk signifikant større end for husstande i beskæftigelse.

I forhold til boligforhold finder vi, som det fremgår af model 7, at forskellen i rådighedsbeløbet mellem husstande, der sættes ud og husstande generelt er mindre for husstande i privatejede udlejningsboliger end for husstande i almene boliger. Omvendt er forskellen i rådighedsbeløbet mellem husstande med en fogedsag, udsatte husstande og husstande generelt større for husstande i offentligt ejede udlejningsboliger end for husstande i almene boliger. Sluttelig skal det fremhæves, at forskellen mellem husstande generelt og husstande med en fogedsag kan tilskrives husstande i omegnskommunerne, i de fire næststørste kommuner og i de øvrige, hvorimod der ingen statistisk signifikant forskel er i København, jf. model 8. Imidlertid genfinder vi forskellen mellem husstande generelt og udsatte husstande i samtlige kommunekategorier.

DELKONKLUSION

På baggrund af ovenstående resultater må man konkludere, at man antageligt kan nedbringe antallet af fogedsager og effektive udsættelser inden for forskellige lejergrupper gennem et øget fokus på husstande med et særligt lavt rådighedsbeløb. Det drejer sig om de grupper, hvor vi alt andet lige finder store forskelle i rådighedsbeløbet mellem husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande, herunder enlige mænd, familier med dansk oprindelse, husstande med beskæftigelse som primær indkomstkilde, familier i almene boliger og offentligt ejede udlejningsboliger især. Imidlertid er der grupper, hvor særlig agtpågivenhed i forhold til mindre ændringer i rådighedsbeløbet er påkrævet. Det drejer sig blandt andet om enlige kvinder, familier med børn, husstande fra ikke-vestlige lande, husstande med en overførselsindkomst, husstande i private udlejningsboliger og husstande bosat i København.

BOLIGSTØTTE

Rådighedsbeløbet udgør som angivet differencen mellem den disponible indkomst og de månedlige udgifter til husleje og andre faste udgifter. Det er således muligt at øge rådighedsbeløbet ved at øge husstandsindkomsten eller nedbringe huslejen. Det er netop hensigten med boligstøtteordningen at øge rådighedsbeløbet for økonomisk trængte lejere og dermed muliggøre fastholdelsen af en bolig. Boligstøtte udbetales som boligydelse til pensionister og som boligsikring til andre. Et fællestræk for boligydelsen og boligsikringen er, at beløbets størrelse beregnes på baggrund af tre forhold: boligudgiften, boligens og husstandens størrelse samt husstandens indkomst og formue. Fremgangsmåden til beregning af boligstøtten og boligsikringen er dog forskellig. Inden for den pågældende periode under betragtning udgør en beregnet boligstøtte på omkring 2.500 kr. om året bagatelgrænsen og udbetales derfor ikke.

Det må imidlertid formodes, at der er lejere, som undlader at søge boligstøtte, fordi de forventer, at den beregnede boligstøtte er mindre end bagatelgrænsen, om det så er tilfældet eller ej. Ligeledes må det formodes, at der er lejere, der undlader at søge boligstøtte, fordi de ikke har kendskab til boligstøtteordningen og beløbsstørrelserne, eller fordi de ikke har ressourcer til at søge om boligstøtte. Der kan således være til-

fælde, hvor lejere undlader at søge boligstøtte, selvom de er berettigede til den.

Andelen af husstande med en fogedsag og af udsatte husstande, der modtager boligstøtte året forud for fogedsagen og udsættelsen, følger i vid udstrækning andelen for husstande generelt. Dog modtager lidt færre udsatte husstande boligstøtte forud for udsættelsen end husstande med en fogedsag.

TABEL 6.2

Andelen af husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande, der modtager boligstøtte. 2007-2010. Procent.

	Husstande generelt	Husstande med en fogedsag	Udsatte husstande
2007	47,2	46,5	40,5
2008	46,1	46,8	39,1
2009	44,7	42,6	34,9
2010	44,8	44,7	40,7
Beregningsgrundlag	821.207-842.831	2.243-3.202	1.572-2.351

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

Omvendt må man fremhæve, at over halvdelen af husstandene med en fogedsag og af de udsatte husstande ikke modtager boligstøtte året forud for domsafsigelsen i fogedsagen. Man må dog formode, at flere heraf er berettiget til boligstøtte, inden fogedbegæringen foreligger. Nedenfor belyser vi derfor to forhold; 1) hvad kendetegner de husstande, der søger og tilkendes boligstøtte? og 2) hvordan er det at modtage boligstøtte associeret med risikoen for at få en fogedsag og for at blive sat ud ved en effektiv udsættelse?

ANALYSERESULTATER

HVEM SØGER OG MODTAGER BOLIGSTØTTE?

Med udgangspunkt i KMD's huslejedata og registeroplysninger fra Danmarks Statistik er det ved anvendelse af en logistisk regressionsanalyse muligt at afdække, hvilke husstandsstands-karakteristika der alt andet lige er associeret med det at modtage boligstøtte. Vi kontrollerer her for en række forhold af betydning for, om den enkelte husstand kan bevilges boligstøtte, herunder husstandens økonomiske situation angivet ved den ækvivalerede disponible indkomst uden boligstøtten, husstandens samlede gæld og indestående i pengeinstitutter. Huslejeniveauet, om end det er

afgørende for om boligstøtte bliver tilkendt, indgår ikke direkte i modellen, da der ikke foreligger huslejeoplysninger for de lejere, der ikke modtager boligstøtte. Vi kontrollerer imidlertid for en række demografiske, socioøkonomiske og geografiske karakteristika, der kan have betydning for bosætning og dermed huslejeniveau. Analysens hovedresultater fremgår af tabel 6.3. Den fulde model fremgår af bilagstabel B4.3. Vi har endvidere specificeret en række modeller, model 2 til 6, med interaktioner mellem udvalgte variable og tiden i år. Hovedresultaterne fremgår af bilagstabel B4.4. De sidstnævnte specifikationer bidrager til en forståelse af ændringer i sandsynligheden for at søge og modtage boligstøtte over tid for husstande med de pågældende karakteristika.

Som det fremgår af tabel 6.3, modtager enlige kvinder oftere boligstøtte end enlige mænd, hvorimod par i mindre grad søger og modtager boligstøtte. Endvidere øger børn i husstanden sandsynligheden for at søge og modtage boligstøtte, dette især for enlige kvinder. Yderligere finder vi, at yngre og ældre familier tenderer mod at søge og modtage boligstøtte i mindre grad end familier i de midterste alderskategorier.

Vi finder yderligere, at husstande med oprindelse i ikke-vestlige lande oftere søger og modtager boligstøtte end husstande, hvor mindst en voksen i husstanden har oprindelse i Danmark. Uddannelse har ligeledes betydning for, om lejere søger og modtager boligstøtte. Familier med en mellemlang eller lang videregående uddannelse som højeste uddannelsesniveau søger og modtager sjældnere boligstøtte end andre familier. Endvidere finder vi, at husstande, hvor den primære indkomstkilde i det forudgående år er en midlertidig eller en varig ydelse, oftere modtager boligstøtte end familier, hvor den primære indkomstkilde er en beskæftigelsesindkomst eller indkomst under uddannelse. Sluttelig skal det fremhæves, at familier i alment boligbyggeri generelt har højere sandsynlighed for at søge og modtage boligstøtte end andre familier, og at familier i København sjældnere modtager boligstøtte end andre steder.

TABEL 6.3

Sandsynligheden for at søge og modtage boligstøtte som funktion af husstands-karakteristika. Odds ratio.

	Odds ratio	Standardfejl	Signifikans
<i>År</i>			
Forskellen fra 2007 til 2008	0,933	0,009***	
Forskellen fra 2007 til 2009	0,873	0,020***	
Forskellen fra 2007 til 2010	0,882	0,018***	
<i>Husstandstype</i>			
Enlig kvinde	1,592	0,047***	
Par	0,700	0,039***	
<i>Børn i familien</i>			
Børn pr. voksen i familien	2,732	0,078***	
Børn pr. voksen i familien kvadreret	0,891	0,008***	
Børn for enlige kvinder	1,325	0,028***	
Børn pr. voksen for par	0,977	0,051	
<i>Alder for den ældste i familien</i>			
Alder for den ældste i familien	1,016	0,003***	
Alder for den ældste i familien kvadreret	1,000	0,000***	
<i>Etnisk baggrund</i>			
Vestlige lande	0,952	0,037	
Ikke-vestlige lande	1,199	0,103**	
Mangler oplysninger	0,601	0,054***	
<i>Familiens uddannelsesniveau</i>			
Erhvervsfaglig el. kort videregående uddannelse	1,329	0,056***	
Under uddannelse	1,431	0,085***	
Ingen kompetencegivende uddannelse	1,839	0,073***	
Mangler uddannelsesoplysninger	1,517	0,074***	
<i>Primær indkomstkilde</i>			
Dagpenge el. orlov	2,486	0,084***	
Kontanthjælp	4,309	0,125***	
Uddannelse	16,120	0,460***	
Varig ydelse	3,735	0,113***	
Restgruppen	2,575	0,102***	
<i>Udlejningsforhold</i>			
Privatejede udlejningsboliger	0,503	0,032***	
Offentligt ejede udlejningsboliger	0,457	0,067***	
Andre	0,299	0,032***	
<i>Kommune</i>			
Omegnskommunerne	1,234	0,074***	
De fire næststørste kommuner	2,179	0,116***	
Øvrige kommuner	1,757	0,089***	

Anm.: Signifikansniveau: * < 0,1; **<0,05; ***<0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

I de resterende modeller betragter vi ændringer i sandsynligheden for at søge og modtage boligstøtte over tid for udvalgte variable, jf. bilagstabel B4.4. Både enlige mænd, enlige kvinder og par søger og modtager i mindre og mindre grad boligstøtte. Denne tendens er dog særligt udtalt for

enlige kvinder og par, jf. model 2. Yderligere modtager og søger familier med vestlig baggrund i mindre og mindre grad boligstøtte i forhold til familier med dansk baggrund. Tilsvarende gør sig gældende for familier fra ikke-vestlige lande i 2010, jf. model 3. For familier med en overførselsindkomst som primær indkomstkilde er sandsynligheden for at søge og modtage boligstøtte i årene 2008 og frem alt andet lige højere end for familier i beskæftigelse. Dog er tendensen til at søge og modtage boligstøtte generelt aftagende, jf. model 4. I forhold til udlejningsforhold finder vi endvidere, at familier i privat ejede udlejningsboliger i mindre og mindre grad søger og modtager boligstøtte i forhold til familier i alment boligbyggeri, der dog ligeledes i mindre og mindre grad søger og modtager boligstøtte. Omvendt synes flere og flere i de offentligt ejede udlejningsboliger at søge og modtage boligstøtte end blandt familier i almene boliger. Tendensen til ikke at søge og modtage boligstøtte gør sig gældende i samtlige kommunekategorier. I de kommunekategorier, hvor andelen, der modtager boligstøtte i 2007 er størst, er faldet ligeledes størst og sandsynlighed for at søge og modtage boligstøtte bliver således mere og mere enslydende, jf. model 6.

BOLIGSTØTTENS BETYDNING FOR ANDELEN AF HUSSTANDE MED EN FOGEDSAG OG MED EN EFFEKTIV UDSÆTTELSE

For at besvare spørgsmålet om, hvorvidt det at søge og modtage boligstøtte er associeret med en højere eller lavere sandsynlighed for at få en fogedsag og for at blive sat ud, anvender vi igen den logistiske regressionsmodel. Vi vurderer her, om boligstøtte generelt – uden reference til den individuelt beregnede beløbsstørrelse – er associeret med en lavere sandsynlighed for at få en fogedsag og for at blive sat ud.

Det skal her fremhæves, at det at modtage boligstøtte kan dække over andre forhold, der er af betydning for sandsynligheden for at komme i huslejerestance og for at blive sat ud. Der kan blandt andet være tale om, at husstanden råder over de personlige ressourcer, som søgeprocessen forudsætter, og som derfor også vil kunne aktiveres for at undgå en forestående fogedsag eller effektiv udsættelse. Endvidere har flere kommuner fokus på at vejlede om og undersøge muligheden for boligstøtte for særligt socialt og økonomisk svage grupper, for hvem boligstøtten imidlertid ikke altid er en tilstrækkelig ressourceforøgelse. Dermed vil boligstøtten være associeret med en højere sandsynlighed for at blive sat

ud. Det er ikke her muligt at adskille disse forhold fra den faktiske betydning af det at modtage boligstøtte.

Vi har gennemført en række modelspecifikationer både for sandsynligheden for at få en fogedsag generelt, herunder en effektiv udsættelse, og for sandsynligheden for at blive sat ud ved en effektiv udsættelse. I den første model lader vi den binære variabel, boligstøtte, indgå som forklarende variabel uden interaktioner med andre kontrolvariable, jf. bilagstabel B4.5 og B4.7. Dermed er det muligt at vurdere om boligstøtte generelt er associeret med risikoen for en fogedsag og en effektiv udsættelse, når alt andet holdes konstant. I de resterende modelspecifikationer, model 2 til 6 i bilagstabel B4.6 og model 2 til 6 i bilagstabel B4.8, indgår variabelen boligstøtte imidlertid i interaktion med andre kontrolvariable. Disse specifikationer bidrager til en forståelse af, for hvilke grupper boligstøtten især er associeret med en lavere eller højere risiko for at få en fogedsag og for at blive sat ud. I samtlige specifikationer kontrollerer vi for en række forhold, herunder husstandens ækvivalerede disponible indkomst uden boligstøtte, husstandens samlede gæld og indestående i pengeinstitutter. Hovedresultaterne for modelspecifikationen for risikoen for at få en fogedsag præsenterer vi i tabel 6.4 og i bilagstabel B4.5.

Som det fremgår af tabel 6.4, er det at søge og modtage boligstøtte ud fra en overordnet betragtning associeret med en statistisk signifikant lavere sandsynlighed for at få en fogedsag, når andre observerbare forhold holdes konstant.

Som det fremgår af de øvrige modelspecifikationer, finder vi ingen statistisk signifikant forskel i boligstøttens betydning for enlige kvinder og for enlige mænd, jf. bilagstabel B4.6 model 2. For par synes boligstøtte dog at være associeret med en højere risiko for at få en fogedsag end for enlige mænd. Det kunne således tyde på, at boligstøtten ikke er tilstrækkelig for husstande i kategorien par i forhold til kategorien enlige mænd. Par har dog alt andet lige i udgangspunktet en lav sandsynlighed for at få en fogedsag, og den marginale effekt – dvs. forskellen i andelen af par med en fogedsag – som boligstøtte er associeret med, er derfor ikke stor.

TABEL 6.4

Risikoen for fogedsag som funktion af husstandskarakteristika. Odds ratio.

	Odds ratio	Standardfejl	Signifikans
Boligstøtte	0,720	0,024	***
<i>Husstandstype</i>			
Enlig kvinde	0,492	0,013	***
Par	0,653	0,030	***
<i>Børn i familien</i>			
Børn pr. voksen i familien	1,209	0,052	***
Børn pr. voksen i familien kvadreret	0,946	0,009	***
Børn for enlige kvinder	1,198	0,049	***
Børn pr. voksen for par	1,064	0,069	
<i>Alder for den ældste i familien</i>			
Alder for den ældste i familien	1,085	0,006	***
Alder for den ældste i familien kvadreret	0,999	0,000	***
<i>Ændringer i husstandssammensætning</i>			
Skilt	3,589	0,166	***
Fra institution	2,120	0,297	***
Flyttet hjemmefra inden for det sidste år	0,785	0,038	***
Mangler oplysninger	1,829	0,253	***
<i>Etnisk baggrund</i>			
Vestlige lande	0,924	0,057	
Ikke-vestlige lande	0,968	0,059	
Mangler oplysninger	0,755	0,175	
<i>Primær indkomstkilde</i>			
Dagpenge et. orlov	1,167	0,045	***
Kontanthjælp	1,452	0,063	***
Uddannelse	0,602	0,033	***
Varig ydelse	0,476	0,028	***
Restgruppen	1,530	0,080	***
<i>Udlejningsforhold</i>			
Privatejede udlejningsboliger	0,264	0,017	***
Offentligt ejede udlejningsboliger	0,703	0,233	
Andre	0,160	0,011	***
<i>Kommune</i>			
Omegnskommunerne	1,677	0,135	***
De fire næststørste kommuner	0,981	0,165	
Øvrige kommuner	1,186	0,087	**

Anm.: Signifikansniveau: * < 0,1; **<0,05; ***<0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

Yderligere finder vi, at boligstøtten er associeret med en lavere sandsynlighed for at få en fogedsag både for husstande med dansk baggrund og for husstande med en ikke-vestlig baggrund. Den sammenhæng er mere udtalt for husstande med en ikke-vestlig baggrund. For husstande i kategorien vestlige lande er boligstøtten ikke i samme grad forbundet med en lavere sandsynlighed for at få en fogedsag, jf. model 3. Ligeledes finder vi, som det fremgår af model 4, at boligstøtte er associeret med en lavere

sandsynlighed for at få en fogedsag, uanset husstandens primære indkomstkilde. Imidlertid er den sammenhæng mere udtalt for husstande, der modtager en midlertidig eller en varig ydelse og for husstande i restgruppen end for husstande i beskæftigelse.

I relation til udlejningsforhold og bopælskommune finder vi, at boligstøtten for husstande i privatejede udlejningsboliger ikke i samme grad er associeret med en mindre risiko for at få en fogedsag som for husstande i alment boligbyggeri. Dog har husstande i privatejede udlejningsboliger allerede en lav risiko for at få en fogedsag. Sluttelig finder vi, at boligstøtte for husstande i omegnskommunerne, de fire næststørste kommuner og i de øvrige kommuner er associeret med en lavere risiko for at få en fogedsag end for husstande i København, hvor boligstøtten hverken er associeret med en forøget eller formindsket risiko for at få en fogedsag. Resultatet kan således tyde på, at den tilkendte boligstøtte ikke er tilstrækkelig for de husstande, der bor i København. Dog er risikoen for at få en fogedsag allerede mindre i København end i de øvrige kommunekategorier.

Det at søge og modtage boligstøtte er ikke overraskende ligeledes associeret med en lavere risiko for at blive sat ud, når alt andet holdes konstant, jf. tabel 6.5. Denne sammenhæng er statistisk signifikant.

Vi vil ikke her gennemgå resultaterne for de resterende modeller i bilagstabel B4.8, da de i vid udstrækning følger resultaterne for risikoen for at få en fogedsag. Imidlertid vil vi fremhæve, at hvor boligstøtten for husstande i København hverken er associeret med en forøget eller formindsket sandsynlighed for at få en fogedsag, er boligstøtten dog her associeret med en lavere sandsynlighed for at blive sat ud.

TABEL 6.5

Risikoen for at blive sat ud ved en effektiv udsættelse som funktion af husstands-karakteristika. Odds ratio.

	Odds ratio	Standardfejl	Signifikans
Boligstøtte	0,633	0,023***	
<i>Husstandstype</i>			
Enlig kvinde	0,447	0,014***	
Par	0,572	0,030***	
<i>Børn i familien</i>			
Børn pr. voksen i familien	0,942	0,047	
Børn pr. voksen i familien kvadreret	0,978	0,012*	
Børn for enlige kvinder	1,206	0,069***	
Børn pr. voksen for par	0,744	0,064***	
<i>Alder for den ældste i familien</i>			
Alder for den ældste i familien	1,076	0,008***	
Alder for den ældste i familien kvadreret	0,999	0,000***	
<i>Ændringer i husstandssammensætning</i>			
Skilt	2,500	0,083***	
Fra institution	2,058	0,290***	
Flyttet hjemmefra inden for det sidste år	0,694	0,044***	
Mangler oplysninger	1,535	0,274***	
<i>Etnisk baggrund</i>			
Vestlige lande	0,860	0,088	
Ikke-vestlige lande	1,056	0,117	
Mangler oplysninger	0,779	0,211	
<i>Primær indkomstkilde</i>			
Dagpenge el. orlov	1,166	0,061***	
Kontanthjælp	1,663	0,094***	
Uddannelse	0,693	0,045***	
Varig ydelse	0,458	0,028***	
Restgruppen	1,522	0,112***	
<i>Udlejningsforhold</i>			
Privatejede udlejningsboliger	0,308	0,023***	
Offentligt ejede udlejningsboliger	0,994	0,391	
Andre	0,215	0,013***	
<i>Kommune</i>			
Omegnskommunerne	1,073	0,086	
De fire næststørste kommuner	0,990	0,154	
Øvrige kommuner	0,926	0,080	

Anm.: Signifikansniveau: * < 0,1; **<0,05; ***<0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

DELKONKLUSION

Som det fremgår, er boligstøtten generelt associeret med en lavere risiko både for at få en fogedsag og for at blive sat ud. Derfor må det også undre, at færre og færre generelt søger og modtager boligstøtte.

For både enlige mænd og kvinder er boligstøtten associeret med en lavere sandsynlighed for at få en fogedsag og for at blive sat ud. Dette

dog uagtet de individuelle beløbsstørrelser. Imidlertid søger færre og færre enlige mænd og kvinder især boligstøtte.

Tilsvarende er boligstøtten i vid udstrækning associeret med en lavere sandsynlighed både for at få en fogedsag og for at blive sat ud, uagtet husstandens etniske baggrund og primære indkomstkilde samt for husstande i almene boliger og i offentligt ejede boliger. Det må derfor undre, at stadig færre heriblandt søger og modtager boligstøtte, når vi kontrollerer for forhold med betydning for, om den enkelte husstand kan bevilges boligstøtte, herunder husstandens økonomiske situation angivet ved den ækvivalerede disponible indkomst uden boligstøtten, husstandens samlede gæld og indestående i pengeinstitutter samt proxyvariable for huslejestørrelsen.

Omvendt er boligstøtten ikke i samme grad associeret med en mindre risiko for at få en fogedsag og for at blive sat ud for husstande i privatejede udlejningsboliger som i almene boliger. Husstande i privatejede udlejningsboliger især søger og modtager da ligeledes i mindre og mindre grad boligstøtte.

Boligstøtte er for husstande i omegnskommunerne, de fire næststørste kommuner og i de øvrige kommuner associeret med en lavere risiko for at få en fogedsag og en effektiv udsættelse end i København, hvor boligstøtten dog er associeret med en lavere sandsynlighed for at blive sat ud. Det er dog ligeledes i København, at husstandene sjældnere modtager boligstøtte end andre steder.

BOLIGAREAL

Som angivet er det også muligt at øge rådighedsbeløbet ved at nedbringe de månedlige udgifter. Vi antager således, at hvis økonomisk trængte lejere opnår en bedre balance mellem indkomst og husleje, vil færre således få en fogedsag og blive sat ud. Et bedre match mellem indkomst og husleje kan opnås ved at finde en tilsvarende bolig med en lavere husleje eller ved at opnå en bedre overensstemmelse mellem boligbehov og bolig.

Vi estimerer her forskellen i det samlede og i det husstandsækvivalerede boligareal for husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande. Vi anvender her en simpel lineær regressionsanalyse, idet oplysningerne om boligareal er knyttet til adressen, og således indgår

i BBR-registret. Når vi kontrollerer for andre forhold, herunder bopælskommune og udlejningsforhold, vil en sådan forskel alt andet lige være udtryk for uoverensstemmelsen mellem husstandens behov og bolig-situation på tidspunktet for domsafsigelsen eller på udsættelsestidspunktet.

Vi foretager en række modelspecifikationer for både det samlede boligareal og det husstandsækvivalerede boligareal. Hvor vi i model 1 estimerer den gennemsnitlige forskel, kontrollerer vi i model 2 for en række demografiske, socioøkonomiske og geografiske karakteristika. I model 1 belyser vi således forskellene i det gennemsnitlige boligareal for husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande, hvorimod vi med model 2 belyser denne forskel, når alle andre forhold holdes konstante. Igen tillader vi i en række yderligere specifikationer, model 3 til 7, interaktioner mellem den primære variabel af interesse, nemlig forskellen mellem husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande på den ene side og udvalgte kontrolvariable på den anden.

ANALYSERESULTATER

DET SAMLEDE BOLIGAREAL

I relation til det samlede boligareal finder vi i model 1 tabel 6.6, at husstande generelt har et gennemsnitligt boligareal på omkring 76,3 kvadratmeter. Udsatte husstande har derimod et samlet boligareal, der i gennemsnit er 8 kvadratmeter mindre. Denne forskel er statistisk signifikant. Imidlertid har husstande med en fogedsag i gennemsnit et boligareal, der er lige så stort som husstande generelt. Det er således kun udsatte husstande, der i gennemsnit lejer sig ind i boliger, der er 8 kvadratmeter mindre. Kontrollerer vi for en række demografiske, socioøkonomiske og geografiske karakteristika, finder vi imidlertid, jf. tabel 6.6, at både husstande med en fogedsag og udsatte husstande alt andet lige har henholdsvis 3,6 og 3,2 kvadratmeter større samlet boligareal end husstande generelt. Den fulde model fremgår af bilagstabel B4.9.

TABEL 6.6

Det samlede boligareal som funktion af husstandskarakteristika. Boligarealet er opgjort i kvadratmeter. Særskilt for husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande. Kvadratmeter.

	Husstande generelt	Husstande med en fogedsag	Udsatte husstande
<i>Model 1</i>			
Det samlede boligareal	76,3***	0,1	-8,2***
<i>Model 2</i>			
Det samlede boligareal	18,2***	3,6***	3,2***
<i>Husstandstype</i>			
Enlig kvinde	3,8***		
Par	14,4***		
<i>Etnisk baggrund</i>			
Vestlige lande	-0,8***		
Ikke-vestlige lande	-2,5***		
Mangler oplysninger	0,3		
<i>Primær indkomstkilde</i>			
Dagpenge el. orlov	0,4***		
Kontanthjælp	0,7**		
Uddannelse	-0,3		
Varig ydelse	-2,6***		
Restgruppen	3,0***		
<i>Udlejningsforhold</i>			
Privatejede udlejningsboliger	5,2***		
Offentligt ejede udlejningsboliger	-6,4***		
Andre	4,7***		
<i>Kommuner</i>			
Omegnskommunerne	2,4***		
De fire næststørste kommuner	5,4***		
Øvrige kommuner	7,7***		

Anm.: Signifikansniveau: * < 0,1; **<0,05; ***<0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

På baggrund af de resterende modelspecifikationer, jf. bilagstabel 4.10 model 3 til 7, fremgår det, at der ingen statistisk signifikant forskel er mellem enlige mænd og kvinder på forskellen i det samlede boligareal mellem husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande. Imidlertid er det samlede boligareal for enlige kvinder generelt knap 4 kvadratmeter større end for enlige mænd. Således er det især enlige kvinder, der har et stort samlet boligareal. For par er forskellen mellem husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande omvendt mindre end for enlige mænd. Dog har par generelt et 14 kvadratmeter større boligareal end enlige mænd.

Forskellen mellem husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande genfindes i vid udstrækning for samtlige husstande, uagtet husstandens etniske baggrund og primære indkomstkilde. Dog synes forskellen mindre for husstande under uddannelse og for husstande i restgruppen.

Sluttelig skal det fremhæves, at forskellen mellem det samlede boligareal for husstande generelt og udsatte husstande er mindre fremtrædende for husstande i privatejede udlejningsboliger og i anden udlejning, herunder fremleje, end for husstande i alment boligbyggeri. Ligeledes er forskellen mellem husstande generelt og udsatte husstande mindre i kommuner i kategorien øvrige kommuner end i København. Imidlertid skyldes det, at husstande i de øvrige kommuner generelt har et væsentligt større samlet boligareal end i København, omegnskommunerne og de fire næststørste kommuner.

DET HUSSTANDSÆKVIVALEREDE BOLIGAREAL

I relation til det ækvivalerede boligareal finder vi, som det fremgår af model 1 tabel 6.7, at husstande generelt har et gennemsnitligt husstandsækvivaleret boligareal på omkring 60,5 kvadratmeter. Husstande med en fogedsag og udsatte husstande har derimod et statistisk signifikant mindre ækvivaleret boligareal. Husstande med en fogedsag har et ækvivaleret boligareal, der er 3,9 kvadratmeter mindre. For udsatte husstande er dette tal omkring 2,9. Husstande med en fogedsag og udsatte husstande er således ud fra en gennemsnitsbetragtning bosat i boliger, der i forhold til husstandsstørrelse er mindre end for husstande generelt. Betragter man dette resultat i forhold til resultatet for det samlede boligareal, springer det således i øjnene, at husstande med en fogedsag har et mindre boligareal end husstande generelt, når man tager højde for antallet af beboere til trods for, at de i gennemsnit har et boligareal på størrelse med husstande generelt.

Som det fremgår af model 2 i tabel 6.7, finder vi imidlertid, at husstande med en fogedsag og udsatte husstande alt andet lige har omkring 3,4 og 2,3 husstandsækvivalerede kvadratmeter mere til rådighed end husstande generelt. Det svarer i vid udstrækning til resultatet i forhold til det samlede boligareal. Når vi således tager højde for husstandspecifikke karakteristika, udlejningsforhold og bopælskommune, er der med reference til husstandsstørrelsen ikke relativ overensstemmelse mel-

lem boligareal og boligbehov for disse grupper. Den fulde model fremgår af bilagstabel B4.11.

TABEL 6.7

Det husstandsækvivalerede boligareal som funktion af husstands karakteristika. Boligarealet er opgjort i kvadratmeter. Særskilt for husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande. Kvadratmeter.

	Husstande generelt	Husstande med en fogedsag	Udsatte husstande
<i>Model 1</i>			
Det ækvivalerede boligareal	60,5***	-3,5***	-2,6***
<i>Model 2</i>			
Det ækvivalerede boligareal	35,7***	3,4***	2,3***
<i>Husstandstype</i>			
Enlig kvinde	4,1***		
Par	-21,0***		
<i>Etnisk baggrund</i>			
Vestlige lande	0,1***		
Ikke-vestlige lande	-0,8***		
Mangler oplysninger	-3***		
<i>Primær indkomstkilde</i>			
Dagpenge el. orlov	-2,5***		
Kontanthjælp	2,2***		
Uddannelse	1,7***		
Varig ydelse	-3,5***		
Restgruppen	2,4***		
<i>Udlejningsforhold</i>			
Privatejede udlejningsboliger	4,2***		
Offentligt ejede udlejningsboliger	-6,4***		
Andre	4,4***		
<i>Kommuner</i>			
Omegnskommunerne	1,4***		
De fire næststørste kommuner	3,9***		
Øvrige kommuner	5,9***		

Anm.: Signifikansniveau: * < 0,1; **<0,05; ***<0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

På baggrund af de resterende modeller, jf. bilagstabel B4.12, finder vi i vid udstrækning samme sammenhænge som i forhold til det samlede boligareal. Imidlertid skal det fremhæves, at forskellen i det ækvivalerede boligareal mellem husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande er større for enlige kvinder og for par. Dertil kommer, at enlige kvinder generelt har et højere husstandsækvivaleret boligareal end enlige mænd. Endvidere er forskellen mellem husstande generelt og udsatte husstande mindre for husstande fra ikke-vestlige lande end for hus-

stande med dansk baggrund. Husstande med ikke-vestlig baggrund har endog et statistisk signifikant mindre ækvivaleret boligareal end husstande med dansk baggrund og sættes således ud til trods for, at de har et relativt lavt antal ækvivalerede kvadratmeter. Tilsvarende er forskellen mellem husstande generelt og udsatte husstande statistisk signifikant mindre for husstande med dagpenge eller orlov end for husstande i beskæftigelse. Imidlertid har husstande med dagpenge i udgangspunktet alt andet lige et højere ækvivaleret boligareal. Sluttelig skal det fremhæves, at for husstande i de fire næststørste byer er forskellen mellem husstande generelt på den ene side og husstande med en fogedsag og udsatte husstande på den anden større end i København.

DELKONKLUSION

Som det fremgår, har husstande med en fogedsag og udsatte husstande alt andet lige både et større samlet boligareal og et større husstandsækvivaleret boligareal end husstande generelt.

Misforholdet mellem husstands- og boligstørrelsen for husstande med en fogedsag og for udsatte husstande genfindes for samtlige husstande, uagtet husstandstypen og husstandens etniske baggrund. Forskellen er dog statistisk signifikant mindre for husstande i privatejede udlejningsboliger og anden udlejning end for husstande i alment boligbyggeri samt for husstande i de øvrige kommuner. Omvendt er misforholdet mellem husstands- og boligstørrelsen for husstande med en fogedsag og udsatte husstande større for husstande i de fire næststørste byer end i København.

HUSLEJENIVEAU

I nedenstående estimerer vi forskellen i den samlede husleje og huslejen pr. kvadratmeter. Når vi kontrollerer for andre forhold, herunder bopælskommune og udlejningsforhold, vil en sådan forskel alt andet lige være udtryk for uoverensstemmelsen mellem husstandens behov og boligsituation på tidspunktet for domsafsigelsen eller på udsættelsestidspunktet.

HUSLEJESTØRRELSEN

Vi anvender Heckmans selektionsmodel til at estimere forskellen i den samlede årlige husleje og den årlige kvadratmeterpris mellem husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande. Både i relation til den samlede årlige husleje og den årlige kvadratmeterpris estimerer vi en række modelspecifikationer. I den første model beregner vi den ukorrigerede forskel i huslejeniveauet og kontrollerer således ikke for andre forhold. I den anden model kontrollerer vi imidlertid for en række demografiske, socioøkonomiske og geografiske karakteristika. Med model 1 belyser vi således den samlede gennemsnitlige forskel mellem de tre grupper huslejeniveau, og i model 2 belyser vi samme forskel, når andre forhold holdes konstant, jf. bilagstabel B4.13 og B4.15. De forhold, vi her kontrollerer for, er således associeret med huslejeniveauet på samme måde for alle tre grupper. Yderligere foretager vi en række modelspecifikationer, model 3 til 8, hvor vi tillader interaktioner mellem udvalgte kontrolvariable og den primære variabel af interesse, nemlig hvorvidt husstanden er sat ud, har en fogedsag eller ingen af disse. Disse specifikationer bidrager til en forståelse af, hvilke grupper blandt udsatte husstande og husstande med en fogedsag der har et særligt højt eller lavt huslejeniveau i forhold til husstande generelt, jf. bilagstabel B4.15 og B4.16.

ANALYSERESULTATER

DEN SAMLEDE HUSLEJE

Hovedresultaterne for model 1 og 2 over den samlede husleje fremgår af tabel 6.8 og for huslejen pr. kvadratmeter af tabel 6.9. De fulde modeller fremgår som angivet af bilagstabel B4.13 og B4.15. Hovedresultaterne fra model 3 til 8 for de to huslejemål fremgår af bilagstabel B4.14 og B4.16.

TABEL 6.8

Den årlige samlede husleje som funktion af husstandskarakteristika. Huslejen er opgjort i 2010-priser. Særskilt for husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande. Kroner.

	Husstande generelt	Husstande med en fogedsag	Udsatte husstande
<i>Model 1</i>			
Den gennemsnitlige samlede husleje	47.838***	4.248***	-275
<i>Model 2</i>			
Den gennemsnitlige samlede husleje	15.335	7.650***	7.153***
<i>Husstandsindkomst</i>			
Ækvivaleret indkomst i 1.000 kr.	1.074***	-436***	-380***
<i>Husstandstype</i>			
Enlig kvinde	773***		
Par	14.761***		
Børn i familien			
Børn pr. voksen i familien	10.238***		
Børn pr. voksen i familien kvadreret	-1.005***		
<i>Etnisk baggrund</i>			
Vestlige lande	1.567***		
Ikke-vestlige lande	694***		
Mangler oplysninger	9.006***		
<i>Primær indkomstkilde</i>			
Dagpenge el. orlov	-161***		
Kontanthjælp	394***		
Uddannelse	-2.513***		
Varig ydelse	1.123***		
Restgruppen	2.958***		
<i>Udlejningsforhold</i>			
Privatejede udlejningsboliger	1.349***		
Offentligt ejede udlejningsboliger	6.063***		
Andre	1.791***		
<i>Byggeri</i>			
Rækkehus	3.202***		
Parcelhus	-3.364***		
Andet	709***		
<i>Kommune</i>			
Omegnskommunerne	3.254***		
De fire næststørste kommuner	-1.122***		
Øvrige kommuner	-2.009***		

Anm.: Signifikansniveau: * < 0,1; **<0,05; ***<0,01..

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

I forhold til den samlede husleje finder vi i model 1, at husstande generelt har en samlet gennemsnitlig årlig husleje på omkring 48.000 kr. Husstande med en fogedsag har samlet set en årlig husleje, der er 4.200 kr. højere. Derimod finder vi ingen statistisk signifikant forskel i den gennemsnitlige årlige husleje mellem husstande, der sættes ud og husstande

generelt. Når vi kontrollerer for demografiske, socioøkonomiske og geografiske husstandsspecifikke karakteristika, finder vi imidlertid, at udsatte husstande betaler omkring 7.200 kr. mere i årlig husleje end husstande generelt. For husstande med en fogedsag er det beløb 7.600 kr. Endvidere finder vi, at husstandenes samlede årlige husleje, ikke overraskende, stiger med husstandenes ækvivalerede indkomst. Imidlertid er denne sammenhæng ikke så udtalt for husstande med en fogedsag og for udsatte husstande. Nogle af de forhold, vi kontrollerer for, og som generelt er associeret med en højere samlet husleje, er således overrepræsenteret blandt husstande med en fogedsag og udsatte husstande især.

Af modellerne 3 til 8, præsenteret i bilagstabel B4.14, fremgår det, at forskellen i den samlede husleje mellem husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande er mindre for enlige kvinder og par end for enlige mænd. Det skal dog i forlængelse heraf fremhæves, at enlige kvinder og par generelt har en årlig husleje, der er henholdsvis 700 og 14.600 kr. højere end enlige mænd, jf. model 3.

I forlængelse heraf finder vi, at den årlige samlede husleje øges med antallet af børn pr. voksen i husstanden med omkring 10.000 kroner. Denne sammenhæng er dog mindre udtalt for husstande med en fogedsag, jf. model 4.

Endvidere kommer forskellen mellem husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande i vid udstrækning til udtryk på samme måde for husstande med en vestlig og ikke-vestlig baggrund som for husstande med dansk baggrund. Dog er forskellen mellem husstande generelt og husstande med en fogedsag mindre for husstande med ikke-vestlig baggrund end for husstande med dansk baggrund. Ligeledes er forskellen mellem husstande generelt og udsatte husstande den samme, uanset husstandens primære indkomstkilde. Imidlertid er forskellen mellem husstande generelt og husstande med en fogedsag mindre for husstande, der modtager en varig ydelse og for husstande, der modtager kontanthjælp end for husstande i beskæftigelse.

I forhold til udlejningsforhold og bopælskommune er forskellen mellem husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande mere udtalt for husstande i privatejede udlejningsboliger. Dertil kommer, at familier i privatejede udlejningsboliger generelt har en højere samlet husleje end familier i alment boligbyggeri. For husstande i offentligt ejede udlejningsboliger har husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande imidlertid i vid udstrækning den samme

månedlige husleje. Dog skal det hertil nævnes, at husstande i offentligt ejede udlejningsboliger generelt har en væsentlig højere husleje end i de andre udlejningstyper, jf. model 7.

Sluttelig finder vi, at forskellen mellem husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande er mindre i omegnskommunerne, i de fire næststørste kommuner i særdeleshed og i de øvrige kommer end i København. Det skal dog i forlængelse heraf fremhæves, at husstande i omegnskommunerne i gennemsnit betaler mere end familier i København, jf. model 8. Derimod betaler familier i de fire næststørste kommuner og i de øvrige kommuner mindre i samlet husleje.

HUSLEJE PR. KVADRATMETER

I forhold til huslejen pr. kvadratmeter finder vi, som det fremgår af model 1 i tabel 6.9, at husstande generelt har en gennemsnitlig årlig husleje pr. kvadratmeter på 657 kr. Husstande med en fogedsag har samlet set en lidt lavere husleje pr. kvadratmeter. Denne forskel er dog ikke statistisk signifikant. Imidlertid har udsatte husstande en gennemsnitlig årlig husleje pr. kvadratmeter, der er 8 kr. højere end den gennemsnitlige årlige husleje pr. kvadratmeter for husstande generelt. Denne forskel er, om end ikke numerisk stor, statistisk signifikant.

I model 2 kontrollerer vi, som angivet, for en række demografiske, socioøkonomiske og geografiske husstandsspecifikke karakteristika, og finder, at udsatte husstande betaler 107 kroner mere pr. kvadratmeter om året, og for husstande med en fogedsag er dette beløb 92 kr. Tilsvarende stiger husstandenes husleje pr. kvadratmeter med husstandenes ækvivalerede indkomst. Denne sammenhæng er som i tilfældet med den samlede husleje ligeledes mindre udtalt for husstande med en fogedsag og for udsatte husstande.

På baggrund af modellerne 3 til 8 finder vi i vid udstrækning samme sammenhænge som i forhold til den samlede årlige husleje, jf. bilagstabel B4.15. Imidlertid er forskellen mellem husstande generelt, husstande med en fogedsag og husstande, der sættes ud i vid udstrækning enslydende for enlige mænd, enlige kvinder og par. Det skal dog i forlængelse heraf fremhæves, at enlige kvinder har en årlig husleje pr. kvadratmeter, der er 11 kr. højere end enlige mænd, og et par har en 110 kr. lavere årlig husleje pr. kvadratmeter.

TABEL 6.9

Den årlige husleje pr. kvadratmeter som funktion af husstandskarakteristika. Huslejen er opgjort i 2010-priser. Særskilt for husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande. Kroner.

	Husstande generelt	Husstande med en fogedsag	Udsatte husstande
<i>Model 1</i>			
Den gennemsnitlige husleje pr. m ²	657***	-1	8***
<i>Model 2</i>			
Den gennemsnitlige husleje pr. m ²	779***	107***	92***
<i>Husstandsindkomsten</i>			
Ækvivaleret indkomst i 1.000 kr.	15***	-7***	-5***
<i>Husstandstype</i>			
Enlig kvinde	11***		
Par	-108***		
<i>Børn i familien</i>			
Børn pr. voksen i familien	-67***		
Børn pr. voksen i familien kvadreret	6***		
<i>Etnisk baggrund</i>			
Vestlige lande	27***		
Ikke-vestlige lande	22***		
Mangler oplysninger	148***		
<i>Primær indkomstkilde</i>			
Dagpenge el. orlov	22***		
Kontanthjælp	24***		
Uddannelse	-13***		
Varig ydelse	30***		
Restgruppen	54***		
<i>Udlejningsforhold</i>			
Privatejede udlejningsboliger	17***		
Offentligt ejede udlejningsboliger	105***		
Andre	25***		
<i>Byggeri</i>			
Rækkehus	43***		
Parcelhus	-59***		
Andet	64***		
<i>Kommune</i>			
Omegnskommunerne	40***		
De fire næststørste kommuner	-19***		
Øvrige kommuner	-32***		

Anm.: Signifikansniveau: * < 0,1; **<0,05; ***<0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

DELKONKLUSION

Både den samlede husleje og huslejen pr. kvadratmeter er alt andet lige højere for husstande med en fogedsag og for udsatte husstande end for husstande generelt. Det er imidlertid ikke i samme omfang som i analy-

sen af forskellene i rådighedsbeløbet muligt at sætte fingeren på, for hvilke specifikke grupper et øget fokus på huslejeniveauet vil nedbringe antallet af fogedsager og effektive udsættelser. Således genfinder vi forskellen i både den samlede husleje og huslejen pr. kvadratmeter mellem husstande generelt og udsatte husstande for samtlige husstande, uanset husstandens etniske oprindelse og primære indkomstkilde og husstande i de fleste kommunekategorier med undtagelse af København.

Dog må man på baggrund af ovenstående resultater konkludere, at man forventeligt kan nedbringe antallet af fogedsager og effektive udsættelser for enlige mænd og husstande i privatejede udlejningsboliger ved et øget fokus på husstande med en særligt høj samlet husleje. Tilsvarende kan man nedbringe antallet af fogedsager ved et øget fokus på husstande med en høj husleje blandt husstande med en varig ydelse som primær indkomstkilde.

Omvendt er der grupper, hvor særlig agtpågivenhed i forhold til mindre forskelle i huslejeniveauet er påkrævet. Det drejer sig om enlige kvinder og husstande med en midlertidig ydelse.

OPSUMMERING

Vi finder, at det årlige rådighedsbeløb for udsatte husstande og husstande med en fogedsag er mellem 7.500 og 20.000 kr. lavere end for husstande generelt. Når vi kontrollerer for andre forhold, finder vi stadig, at rådighedsbeløbet er statistisk signifikant lavere for disse grupper, henholdsvis 1.800 kr. og 7.400 kr.

Husstande, der sættes ud, betaler i gennemsnit samme husleje som husstande generelt. Husstande med en fogedsag betaler i gennemsnit 4.250 kr. mere om året. Når vi kontrollerer for andre forhold, har både husstande med en fogedsag og udsatte husstande alt andet lige en husleje, der er 7.700 kr. og 7.200 kr. højere end husstande generelt om året. Denne forskel falder dog med indkomsten.

Udsatte husstande betaler da også i gennemsnit 8 kr. mere i husleje pr. kvadratmeter end husstande generelt, hvorimod husstande med en fogedsag i gennemsnit ikke har en højere husleje pr. kvadratmeter end husstande generelt. Når man kontrollerer for demografiske, socioøkonomiske og geografiske samt boligforhold, er denne forskel imidlertid større. Udsatte husstande betaler således alt andet lige 107 kroner mere

pr. kvadratmeter om året end husstande generelt. For husstande med en fogedsag er beløbet knap 92 kr. Denne forskel aftager imidlertid med den ækvivalerede indkomst for husstande med en fogedsag og for udsatte husstande.

Udsatte husstande har i gennemsnit et boligareal, der i alt er 8 kvadratmeter mindre end husstande generelt. Når vi kontrollerer for en række husstandskarakteristika, herunder demografiske, socioøkonomiske, geografiske samt boligforhold, har både udsatte husstande og husstande med en fogedsag imidlertid et samlet boligareal, der er 3,6 og 3,2 kvadratmeter større end husstande generelt. Ser vi på det ækvivalerede boligareal, finder vi imidlertid, at både husstande med en fogedsag og husstande, der sættes ud, i gennemsnit har et mindre antal kvadratmeter til rådighed end husstande generelt – omkring 3,5 kvadratmeter og 2,6 kvadratmeter. Alt andet lige er det ækvivalerede boligareal imidlertid omkring 3,4 og 2,3 kvadratmeter større for husstande med en fogedsag og for udsatte husstande.

Som det således fremgår af analysen, har husstande med en fogedsag og udsatte husstande alt andet lige et mindre rådighedsbeløb, et større samlet og husstandsækvivaleret boligareal samt en større samlet husleje og husleje pr. kvadratmeter end husstande generelt.

Imidlertid har især enlige mænd, der sættes ud, et mindre rådighedsbeløb. Det skyldes blandt andet, at de har en højere husleje pr. kvadratmeter og et større husstandsækvivaleret boligareal. For enlige kvinder er der imidlertid ikke nævneværdig forskel i rådighedsbeløbet mellem enlige kvinder generelt, enlige kvinder med en fogedsag og enlige kvinder, der sættes ud. Enlige kvinder med en fogedsag og som sættes ud, har dog som blandt enlige mænd et større samlet boligareal. Imidlertid er forskellen i kvadratmeterprisen mellem kvinder med en fogedsag og kvinder generelt mindre end blandt enlige mænd og dermed reelt associeret med en mindre forskel i den samlede husleje for denne gruppe.

I forhold til husstandens etniske oprindelse finder vi, at forskellen i rådighedsbeløbet mellem husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande er mindre for husstande med ikke-vestlig baggrund end for husstande med dansk baggrund. Husstande fra ikke-vestlige lande har dog generelt et væsentligt lavere rådighedsbeløb end husstande med dansk baggrund og er således antageligt mere sårbare overfor økonomiske forandringer. I forlængelse heraf finder vi, at husstande med en fogedsag og med ikke-vestlig baggrund oftere bor i rela-

tivt billige lejligheder end blandt husstande med dansk baggrund. Tilsvarende finder vi, at misforholdet mellem husstands- og boligstørrelsen er mindre fremherskende for husstande med ikke-vestlig baggrund, der sættes ud. Alt andet lige synes forholdet mellem husleje og husstandsindkomst samt mellem husstandsstørrelsen og boligstørrelsen at være en relativt dårlig indikator for, om husstande med ikke-vestlig baggrund er i risiko for at komme i huslejerestance.

I forhold til udlejningsform og bopælskommune finder vi, at det især er blandt husstande i almene boliger og offentligt ejede udlejningsboliger især samt i de fleste kommunekategorier, at husstande med en fogsdsag og udsatte husstande har et særligt lavt rådighedsbeløb. Dette er således i modsætning til husstande i privatejede boliger og husstande bosat i København. Imidlertid har husstande i privatejede udlejningsboliger generelt et lavere rådighedsbeløb end i den almene sektor og udgør således i videre omfang en homogen gruppe. Hvor forskellen i rådighedsbeløbet inden for husstande i den almene sektor og især i de offentligt ejede udlejningsboliger er en god indikator for, om husstande er i risiko for at komme i huslejerestance og blive sat ud, er dette ikke tilfældet for lejere i den private sektor. Det relative huslejeniveau synes generelt at være højere i især offentligt ejede udlejningsboliger end i almene boliger. Imidlertid er det i de offentlige ejede udlejningsboliger, at vi paradoksalt nok finder, at husstande, der sættes ud, har en lavere samlet husleje end de lejere, der ikke sættes ud. I betragtning af, at husstande, der sættes ud fra offentligt ejede boliger især, har et særligt lavt rådighedsbeløb, må der således være tale om en særligt økonomisk trængt gruppe. Ved privat og anden udlejning er det relative huslejeniveau ligeledes større end i den almene sektor. Imidlertid har de lejere, der sættes ud her, et særligt højt huslejeniveau. Huslejeniveauet er således her en bedre indikator for, om husstanden er i risiko for at komme i huslejerestance end rådighedsbeløbet. Sluttelig skal det fremhæves, at husstande, der sættes ud fra almene, privat ejede og offentligt ejede udlejningsboliger, generelt har et større boligareal end husstande generelt og husstande med en fogsdsag. Imidlertid skal det fremhæves, at forskellen er mindre for husstande i privat ejede udlejningsboliger.

EFTER EN UDSÆTTELSE

KAPITLET'S FOKUS

I dette kapitel sætter vi fokus på de udsatte lejerers situation i en periode på 4 år efter udsættelsen, herunder deres flyttemønstre og socioøkonomiske status. I modsætning til de foregående kapitler er analyseenheden denne gang individer, idet forskellige individer fra samme husstand og familie efter udsættelsen fx kan have forskellige flyttemønstre. Vi inddeler her lejerne i lejere med en fogedsag uden en effektiv udsættelse og lejere med en effektiv udsættelse. Derudover har vi kontrolleret for individers dødsfald og emigration.

I kapitlets første del beskriver vi lejernes arbejdsmarkedstilknytning op til 4 år efter udsættelsen og sammenligner her med deres arbejdsmarkedstilknytning året før fogedsagen. Endvidere belyser vi, hvor lang tid der går, før de lejere, der var i beskæftigelse inden fogedsagen, igen opnår en stabil tilknytning til arbejdsmarkedet. Desuden belyser vi ændringer i boligforhold, herunder andelen af udsatte lejere, der ikke fremgår af boligregistre i årene efter udsættelsen og således må antages at være boligløse, hvilke kommuner og regioner lejerne flytter til, hvor

mange gange de flytter, og hvor trykke de føler sig i deres boligsituation omkring 1 år efter udsættelsen.

I kapitlets anden del gengiver vi resultaterne af en logistisk regressionsanalyse af sammenhængen mellem en fogedsag og en effektiv udsættelse på den ene side og efterfølgende ændringer i familie- og boligforhold med henblik på at vurdere risikoen for, at en fogedsag og en effektiv udsættelse medfører en omskiftelig tilværelse i tiden efter udsættelsen. I analysen skelner vi således mellem lejere med en fogedsag uden en effektiv udsættelse og lejere med en effektiv udsættelse.

DATA

I analysen anvender vi primært registerdata, herunder paneldata, hvor vi følger de udsatte lejere over en fireårig periode efter udsættelsen. Registerdata består af Domstolsstyrelsens administrative register og registerdata fra Danmarks Statistik. I analysen tager vi igen udgangspunkt i individer, der på udsættelsestidspunktet er registreret som boende i lejemål, der ifølge BBR-registret er udlejet til beboelse, og hvor husstanden tilhører en af de anvendte husstandstyper, jf. kapitel 3.

Endvidere anvender vi data fra spørgeskemaundersøgelserne blandt lejere, der blev sat ud henholdsvis i 2006 og i 2010. Undersøgelsen bidrager til at afdække konsekvenser, der ikke registreres i administrative registre. Imidlertid må man forvente en vis skævhed i bortfaldet på undersøgelsen. Nogle af de mest marginaliserede grupper, herunder hjemløse og personer der bor på herberg, forsørgerhjem, varmestuer, hotel og vandrehjem samt hos venner og familie, vil være underrepræsenterede i materialet.

KAPITLET'S HOVEDRESULTATER

- Mellem 44 og 48 pct. af de lejere, der var i beskæftigelse før udsættelsen, har beskæftigelse som primær indtægtskilde hvert år i en periode på 4 år efter udsættelsen.
- Mellem 39 og 43 pct. af de lejere, der var i beskæftigelse før udsættelsen, har skiftevis beskæftigelse eller en offentlige ydelse som primær indtægtskilde i den fireårige periode efter udsættelsen.
- Andelen af lejere, der opnår en stabil arbejdsmarkedstilknytning 1, 2 eller 3 år efter udsættelsen falder blandt lejere, der er sat ud i perioden 2003-2005.

- Cirka 18 pct. af de lejere, der er sat ud i perioden 2007-2009, kan ikke lokaliseres på baggrund af oplysninger om deres boligsituation året efter udsættelsen.
- I survey-undersøgelserne blandt lejere, der blev sat ud i enten 2006 eller i 2010, angiver mellem 8 og 9 pct., at de bor på gaden, på herberg, forsørgerhjem, natvarmestue, hotel eller vandrehjem, udslusnings- eller støttebolig og omkring 16 pct., at de bor hos venner eller familie.
- Andelen af udsatte lejere, der har boet to steder siden udsættelsen, er steget fra 2006 til 2010.
- Blandt de lejere, der året efter en effektiv udsættelse er registreret med en ny bolig, er to tredjedele flyttet til en ny bolig inden for samme kommune. Dette gælder i hele perioden 2003-2009.
- Blandt de lejere, der flytter til privatudlejede boliger, og som flytter til en anden kommune, flytter hovedparten væk fra større kommuner og ud til mindre kommuner.
- Blandt lejere, der flytter til kommunalt anviste lejeboliger, finder vi hverken et flyttemønster fra større kommuner til mindre kommuner eller nogen ændring i perioden 2003-2009.
- Andelen, der angiver, at de har tabt væsentlige familierelationer som følge af udsættelsen, er steget svagt fra 15 pct. i 2006 til 20 pct. i 2010.
- Andelen af lejere i familier, som angiver, at familien gik i opløsning, stiger fra 12 pct. i 2006 til 29 pct. i 2010.
- Andelen, der angiver, at samværet med børn i familien er ophørt som følge af udsættelsen har dog været konstant.
- Omkring 21 pct. blandt både udsatte lejere og lejere med en fogedsag i perioden 2007-2010 har efterfølgende en omskiftelig tilværelse.
- Lejere med en fogedsag har alt andet lige en lavere sandsynlighed for en omskiftelig tilværelse sammenlignet med udsatte lejere.
- Enlige mænd og enlige mødre er særligt sårbare i forhold til en omskiftelig tilværelse efter udsættelsen, mens par både med og uden børn i mindre omfang er sårbare.
- Lejere med en anden etnisk oprindelse end dansk er efter en udsættelse ikke i samme omfang i risiko for at have en omskiftelig tilværelse.
- Alt andet lige, er børn en særlig sårbarhedsfaktor for en omskiftelig tilværelse.

- Husstande med kontanthjælp som primær indkomst har den højeste risiko for en omskiftelig tilværelse.
- Lejere, der sættes ud ved en effektiv udsættelse fra en bopæl i kategorien 'øvrige kommuner', har den højeste sandsynlighed for få en omskiftelig tilværelse.

DESKRIPTIV ANALYSE

ÆNDRING I TILKNYTNING TIL ARBEJDSMARKEDET

I dette afsnit sammenholder vi de udsatte lejerers socioøkonomiske status efter udsættelsen med deres socioøkonomiske status året før udsættelsen. I relation til socioøkonomisk status sonderer vi mellem at være "I beskæftigelse", "På varige ydelser" samt "Andet". De udsatte lejerers socioøkonomiske status blev også beskrevet i den tidligere undersøgelse, men det var på det tidspunkt kun muligt at følge de udsatte lejere, der var sat ud i perioden 2003-2005 i indtil 1 år efter udsættelsen (Christensen & Nielsen, 2008). Idet tiden er gået siden da, har vi nu mulighed for at følge denne gruppe af udsatte lejere i indtil 4 år efter udsættelsen. Vi belyser på den baggrund, i hvor høj grad udsatte lejerers tilknytning til arbejdsmarkedet er ændret i perioden på 4 år efter udsættelsen. Vi sonderer i den forbindelse imellem den gruppe, der oplever et fald i socioøkonomisk status i tiden efter udsættelsen og den gruppe, der kan opretholde sin socioøkonomiske status. Førstnævnte gruppe var i beskæftigelse inden udsættelsen, men er på overførselsindkomst efter udsættelsen, mens sidstnævnte gruppe var i beskæftigelse både før og efter udsættelsen. Endvidere fokuserer vi på, hvor lang tid der går, før de udsatte lejere, der var i beskæftigelse inden udsættelsen, igen opnår en stabil tilknytning til arbejdsmarkedet.

Fra den tidligere undersøgelse ved vi, at mere end 70 pct. af de lejere, som blev sat ud i perioden 2002-2005, men som var i beskæftigelse inden udsættelsen, stadig var i beskæftigelse i året efter udsættelsen (Christensen & Nielsen, 2008). Dette resultat pegede altså på, at der på den ene side er en relativt stor gruppe, der trods en relativt stabil tilknytning til arbejdsmarkedet oplever en udsættelse, men på den anden side betyder det også, at denne gruppe er i stand til at fastholde beskæftigelsen, skønt de oplever at blive sat ud.

Når tidshorisonten i undersøgelsen her udvides fra, at de udsatte lejere følges i 1 år efter udsættelsen, til at de følges i 4 år, nuanceres billedet. Således beskriver tabel 7.1 den efterfølgende socioøkonomiske status blandt lejere, som inden udsættelsen var i beskæftigelse, men som blev sat ud i perioden 2003-2005. Den socioøkonomiske status er baseret på den fireårige periode efter udsættelsen. Det fremgår af tabellen, at 44-48 pct. af dem, hvis primære indtægtskilde før udsættelsen var beskæftigelse, også har beskæftigelse som primær indtægtskilde hvert år i en periode på 4 år efter udsættelsen. Omvendt er der 4-6 pct. af de udsatte lejere, der var i beskæftigelse før udsættelsen, som primært modtager offentlige ydelser hvert år i en periode på 4 år efter udsættelsen. Den resterende gruppe på 39-43 pct. har skiftevis beskæftigelse eller offentlige ydelser som primære indtægtskilde i den fireårige periode efter udsættelsen.

TABEL 7.1

Tilknytning til arbejdsmarkedet blandt udsatte lejere, der var i beskæftigelse inden udsættelsen, i en periode på 4 år efter udsættelsen. Procent og antal.

	I beskæftigelse i alle 4 år efter udsættelsen	På varige ydelser i alle 4 år efter udsættelsen	Skiftevis i beskæftigelse og på varige ydelser	Manglende oplysninger	I alt procent	I alt antal
2003	44,2	6,0	43,3	6,5	100	633
2004	48,1	4,7	39,2	8,0	100	638
2005	47,6	4,7	40,1	7,8	100	666

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

Hvad angår den socioøkonomiske status for gruppen af tidligere beskæftigede udsatte lejere, præsenteret i tabel 7.1, har de skiftevis været i beskæftigelse eller modtaget offentlige ydelser i den fireårige periode efter udsættelsen. Vi har undersøgt, hvor lang tid der går, inden deres socioøkonomiske status igen peger på en stabil arbejdsmarkedstilknytning. Med stabil arbejdsmarkedstilknytning menes i denne sammenhæng, at deres socioøkonomiske status skifter til at være i beskæftigelse, og at denne status fastholdes i den resterende del af den fireårige periode, vi kigger på. Resultatet af dette præsenteres i tabel 7.2. Som tabellen viser, er det blandt de lejere, der blev sat ud i 2003, ca. 25 pct., der igen opnår en stabil arbejdsmarkedstilknytning. Det er dog forskelligt, hvor langt tid der går. Således er det ca. 10 procentpoint af de 25 pct. af de lejere, der blev sat ud i 2003, der opnår stabil arbejdsmarkedstilknytning allerede efter 1 år, ca. 8 procentpoint efter 2 år, og for ca. 8 procentpoint går der

3 år, førend en stabil arbejdsmarkedstilknytning opnås. Det skal dog understreges, at det ikke har været muligt at følge de udsatte lejere længere end den fireårige periode. Hvorvidt der er tale om en permanent stabil arbejdsmarkedstilknytning, er det således ikke muligt at sige noget om på baggrund af denne undersøgelse. Som det fremgår, synes der at være en forskel blandt de lejere, der blev sat ud i henholdsvis 2003, 2004 og 2005. Mens ca. 25 pct. af de lejere, der blev sat ud i 2003, igen opnår en stabil arbejdsmarkedstilknytning, er det ca. 23 pct. af de lejere, der blev sat ud i 2004, og kun ca. 8 pct. af de lejere, der blev sat ud i 2005. Det er ikke muligt at komme med en konkret forklaring på denne udvikling, ud over at det kan skyldes konjunkturudviklingen. Idet lejere, der sættes ud af deres bolig, i mange tilfælde hører til blandt de ressourcetsvage grupper i samfundet, har vi at gøre med en gruppe af mennesker, for hvem en stabil arbejdsmarkedstilknytning ikke er en selvfølge. Som følge af de meget positive konjunkturer og den deraf afledte mangel på arbejdskraft, har mange af dem med den svageste arbejdsmarkedstilknytning, som i en periode med en almindelig konjunkturudvikling ikke ville have været i job, pludselig oplevet, at de kunne komme i beskæftigelse. Dette har antageligvis været endnu mere udpræget i 2005 end i 2003, og de er således inkluderet blandt dem, som indgår i tabel 7.2, som jo kun er udsatte lejere, der var i beskæftigelse inden udsættelsen. At de ikke i samme omfang har formået igen at opnå en stabil arbejdsmarkedstilknytning efter udsættelsen skyldes således alene, at det er en mere ressourcetsvag gruppe end tidligere.

TABEL 7.2

Udsatte lejere, der er i beskæftigelse inden udsættelsen, og som skiftevis er i beskæftigelse og på varige ydelser efter udsættelsen. Tid indtil stabil arbejdsmarkedstilknytning opnås inden for 4 år efter udsættelsen. Procent og antal.

	Stabil arbejdsmarkedstilknytning opnås 3 år efter udsættelsen	Stabil arbejdsmarkedstilknytning opnås 2 år efter udsættelsen	Stabil arbejdsmarkedstilknytning opnås 1 år efter udsættelsen	Antal i alt, der opnår stabil arbejdsmarkedstilknytning blandt dem, der skiftevis er i beskæftigelse og på varige ydelser
2003	8,4	7,7	9,9	274
2004	2,4	5,6	17,6	250
2005	0,7	2,2	5,6	267

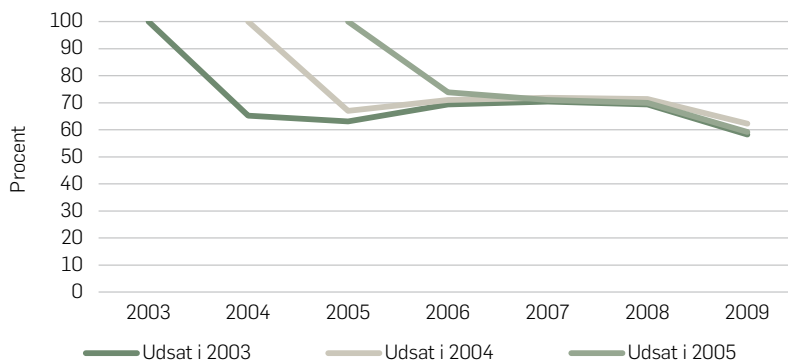
Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger

Yderligere har vi i figur 7.1 opgjort andelen af lejere, der var i beskæftigelse inden udsættelsen, og som er sat ud i perioden 2003-2005, og set på den andel, hvis socioøkonomiske status er ”I beskæftigelse” i årene efter udsættelsen. Når vi kigger på udviklingen året efter udsættelsen, fremgår det af figuren, at andelen af udsatte lejere, der er i beskæftigelse året efter udsættelsen, stiger.

FIGUR 7.1

Andelen af lejere sat ud i perioden 2003-2005 som var i beskæftigelse før udsættelsen, og som er i beskæftigelse i årene efter udsættelsen. Procent.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger

Således udgør andelen i beskæftigede i 2004 blandt lejere, der er sat ud i 2003, ca. 65 pct. og blandt lejere, der er sat ud i 2005, er ca. 74 pct. i beskæftigelse i 2006. Samtidig viser figuren en mindre stigning frem til 2008 blandt lejere, der blev sat ud i 2003 og 2004, og som har fået et arbejde, mens andelen er forholdsvis konstant blandt lejere sat ud i 2005. Derudover falder andelen tydeligt i 2009 med omkring 11 procentpoint. Dette kan antageligvis tilskrives konjunkturudviklingen.

BOLIGSITUATIONEN EFTER UDSÆTTELSEN

I dette afsnit har vi fokus på, hvad der efterfølgende sker rent boligmæssigt med de lejere, som sættes ud af deres bolig. Her fokuseres alene på lejere sat ud af deres bolig i perioden 2007-2009. I relation til den bolig-mæssige situation indgår tre kategorier: ”Lejere”, ”Bosiddende på institution” samt ”Ingen oplysninger”. I tabel 7.3 præsenteres en oversigt over, hvad vi ved om deres boligmæssige situation i årene efter udsættelsen.

TABEL 7.3

Oversigt over oplyste boligforhold for udsatte lejere 1, 2 og 3 år efter udsættelsen særskilt for lejere, der blev sat ud i 2007, 2008 og 2009. Procent.

År for udsættelse	År efter udsættelse	Ingen oplysninger	Lejere	Institutioner	I alt procent
2007	1	17,8	78,8	3,4	100
2007	2	15,2	81,7	3,1	100
2007	3	13,8	84,1	2,1	100
2008	1	17,6	80,3	2,1	100
2008	2	14,4	83,5	2,0	100
2009	1	17,9	79,7	2,4	100

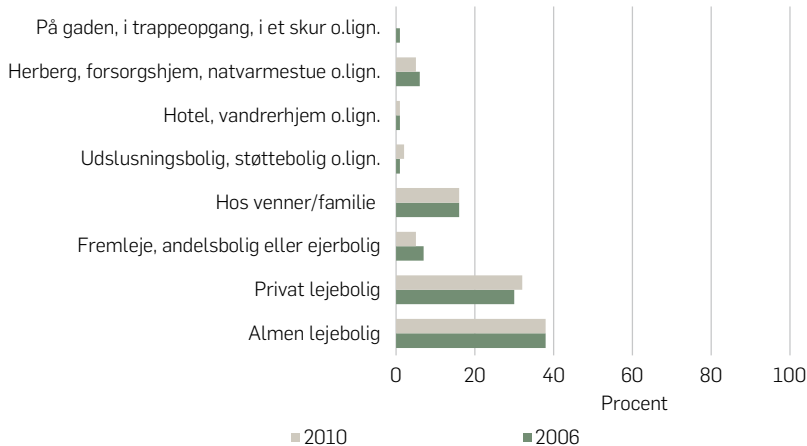
Kilde: Danmarks Statistik samt egne berigninger.

Det fremgår af tabel 7.3, at der for ca. 18 pct. af de udsatte lejere ikke er nogen oplysninger om deres boligmæssige situation året efter, at de er sat ud. Derudover har vi i tabellen opgjort de personer, der efter udsættelsen bor i ”Institutioner”. Kategorien omfatter blandt andet psykiatriske institutioner og fængsler, og andelen udgør mellem 2 og 3 pct. i perioden 2007-2009. Selv om andelen af udsatte lejere i kategorien ”Ingen boligoplysninger” falder, jo længere tid der går efter udsættelsen, findes der stadig en gruppe, der efter udsættelsen har en ustabil boligsituation, og som dermed har svært ved at opnå en stabil tilknytning til boligmarkedet. For en dels vedkommende fortsætter den ustabile boligsituation i flere år efter udsættelsen.

Den gruppe, hvis boligmæssige situation der ikke er nogen oplysninger om, indbefatter i en vis udstrækning personer, som er blevet hjemløse. Inden for hjemløshedslitteraturen defineres hjemløshed ofte inden for tre overordnede kategorier. Hjemløse, der bor på gaden, i trappeopgange og på natherberg og således uden fast opholdssted. Den tidligere undersøgelse af udsatte lejere sætter manglende boligoplysninger i relation til, at en del af de udsatte lejere midlertidigt overnatter hos venner, familie eller bekendte uden at informere myndighederne om flytningen (Christensen & Nielsen, 2008). At dette kan være tilfældet bekræftes blandt andet i Hjemløsetællingen 2009, hvor det fremgår, at for ”19 pct. af dem, som befinder sig i en hjemløshedssituation, angives udsættelse af boligen til at være en væsentlig årsag til hjemløsheden” (Benjaminen, 2009, s. 89).

FIGUR 7.2

Interviewede udsatte lejere i 2006 og i 2010 fordelt på deres boligforhold på interviewtidspunktet. Procent.

Anm.: Beregningsgrundlaget er 362 og 375 i henholdsvis 2006 og 2010. Pearsons $\chi^2=10,22$, $p=0,42$.

Kilde: Survey blandt udsatte lejere i 2006 og i 2010.

I survey-undersøgelserne blandt lejere, der blev sat ud i enten 2006 eller i 2010, har vi spurgt om lejernes boligforhold på undersøgelsestidspunktet og dermed omkring 1 år efter udsættelsen. Som det fremgår af figur 7.2 bor 8 til 9 pct. på gaden, herberg, forsørgerhjem, natvarmestue, på hotel eller vandrehjem, udslusnings- eller støttebolig, 16 pct. bor hos venner eller familie, 30 til 32 pct. i privat lejebolig, 38 pct. bor i almen bolig, og de resterende 5 til 7 procent bor i andelsbolig, ejerbolig eller til fremleje. Antageligvis er andelen af udsatte lejere, der er blevet hjemløse, underrepræsenteret og derfor i underkanten af de reelle andele. Endvidere må det bemærkes, at vi ikke finder en ændring fra 2006 til 2010 i, hvilken boligsituation udsatte lejere opnår efter en udsættelse.

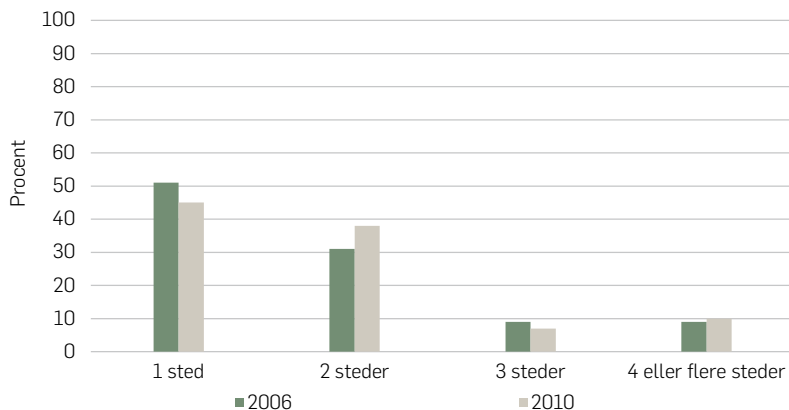
FLYTTEMØNSTRE BLANDT UDSATTE LEJERE

Marginaliseringen på boligmarkedet kan imidlertid antage andre former end forskellige kategorier af hjemløshed. Antallet af gange man må flytte samt boligens status som permanent eller midlertidig kan være udtryk for marginalisering. Vi har spurgt, hvor mange steder den enkelte har boet siden udsættelsen. Opgørelser herover baseret på registerdata vil under-

estimere antallet af steder, udsatte lejere bor efterfølgende, da kun få af dem vil lade sig registrere.

FIGUR 7.3

Interviewede udsatte lejere i 2006 og i 2010 fordelt på antal steder, de har boet siden udsættelsen. Procent.

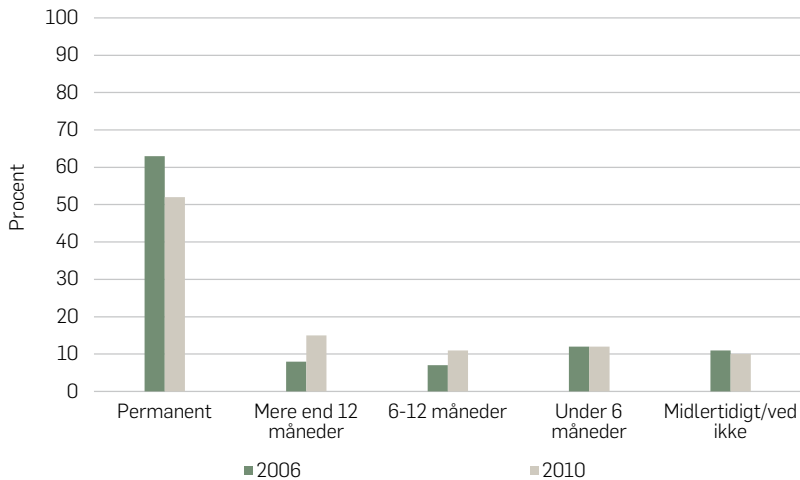
Anm.: Beregningsgrundlaget er 354 og 364 i henholdsvis 2006 og 2010. Pearsons $\chi^2=4,07$, $p=0,25$.

Kilde: Survey blandt udsatte lejere i 2006 og i 2010.

Som det fremgår af figur 7.3 har en lidt større andel af de interviewede boet to steder siden udsættelsen og en lidt mindre andel blot et sted. Imidlertid er ændringen ikke statistisk signifikant. I overensstemmelse med dette resultat finder vi, at udsatte lejere generelt er mere skeptiske i forhold til varigheden af deres boligsituation på undersøgelsestidspunktet. Vi har i både 2006 og 2010 spurgt de udsatte lejere, om deres boligsituation på interviewtidspunktet er permanent eller midlertidig og i tilfælde af det sidste, hvor lang tid de fra udsættelsestidspunktet forventer at blive boende på samme adresse.

FIGUR 7.4

Interviewede udsatte lejere i 2006 og i 2010 fordelt efter deres vurdering af, hvor længe de bor i deres bolig på udsættelsestidspunktet. Procent.

Anm.: Beregningsgrundlaget er 357 og 371 i henholdsvis 2006 og 2010. Pearsons $\chi^2=15,19$, $p=0,01$.

Kilde: Survey blandt udsatte lejere i 2006 og i 2010.

Som det fremgår af figur 7.4 angiver en mindre andel i 2010 end i 2006, at de på udsættelsestidspunktet betragter deres bolig som permanent. I 2010 angiver udsatte lejere endvidere hyppigere end i 2006, at de forventer at blive boende i kortere intervaller af ”under 6 måneder”, ”6 til 12 måneder” og ”12 til 24 måneders” varighed. Denne udvikling er statistisk signifikant. Vi har endvidere betinget dette til udsatte lejere, der ikke kan betragtes som hjemløse, dvs. lejere, der på undersøgelsestidspunktet bor i privat eller almen lejebolig, til fremleje, i andelsbolig eller ejerbolig. Her finder vi en lignende tendens.

DE UDSATTE LEJERE FLYTTER PRIMÆRT TIL ANDEN BOLIG INDEN FOR SAMME KOMMUNE

Med udgangspunkt i registerdata finder vi, at hovedparten af de lejere, der sættes ud af deres bolig, og hvis boligmæssige situation vi efterfølgende har oplysninger om, flytter til en ny bolig inden for kommunen. Dette fremgår af tabel 7.4, som beskriver andelen af efterfølgende flytninger inden for kommunen og mellem kommuner. Det fremgår af tabellen, at to tredjedele af de udsatte lejere efterfølgende flytter til en bolig

inden for samme kommune, mens den resterende tredjedel flytter til en bolig i en anden kommune. Dette gør sig gældende i hele perioden 2003-2009.

TABEL 7.4

Udsatte lejere i perioden 2003-2009, der efterfølgende flytter til en ny bolig henholdsvis inden for kommunen eller i en anden kommune. Procent og antal.

	Inden for kommunen	Mellem kommuner	I alt procent	I alt antal
2003	67,2	32,8	100	1.431
2004	66,9	33,1	100	1.732
2005	67,1	32,9	100	1.704
2006	67,6	32,4	100	1.712
2007	66,6	33,4	100	2.299
2008	69,1	30,9	100	3.102
2009	70,6	29,4	100	3.054

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

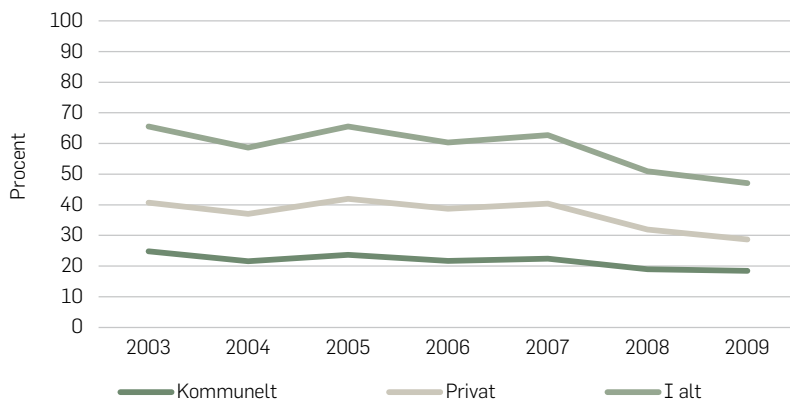
UDSATTE LEJERE, DER EFTERFØLGENDE FLYTTER TIL EN ANDEN REGION

I dette afsnit beskriver vi flyttemønstret i relation til de udsatte lejere, der efterfølgende flytter til en udlejningsbolig i en anden region. Der er således fokus på den gruppe af udsatte lejere, for hvem der er oplysninger om deres boligmæssige situation i året efter udsættelsen. Der sondres imellem, hvorvidt de flytter til en kommunalt anvist lejebolig eller til en privat udlejningsbolig.

I figur 7.5 præsenterer vi udviklingen i andelen af udsatte lejere, der efterfølgende flytter til en privat lejebolig eller en kommunalt anvist lejebolig i en anden region efter udsættelsen. Det fremgår af figuren, at andelen af udsatte lejere, der flytter til en privatudlejet bolig, er større end den andel, der flytter til kommunalt anviste boliger. Andelen af udsatte lejere, der er flyttet til privatudlejning i en anden region, har været nogenlunde konstant i perioden 2003-2007, men udviser et tydeligt fald fra 2007 og frem til 2009. Andelen af udsatte lejere, der flytter til en kommunalt anvist lejebolig i en anden region, er omtrent konstant i hele perioden 2003-2009.

FIGUR 7.5

Lejere, der er sat ud i perioden 2003-2009 og efterfølgende flytter til henholdsvis en privat lejebolig eller en kommunalt anvist lejebolig i en anden region. Procent.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

UDSATTE LEJERE, DER FLYTTER TIL EN KOMMUNALT ANVIST LEJEBOLIG I EN ANDEN REGION

Hvis man alene kigger på de udsatte lejere, der flytter til en kommunalt anvist lejebolig i en anden region efter udsættelsen, er det interessant at se, hvilke regioner der er flytninger henholdsvis til og fra. Dette præsenteres i tabel 7.5, som viser flyttemønstret blandt lejere, der er sat ud af deres bolig i perioden 2003-2009 og efterfølgende er flyttet til en kommunalt anvist bolig i en anden region.

TABEL 7.5

Lejere, der er sat ud af deres bolig i perioden 2003-2009 og efterfølgende flytter til en kommunalt anvist lejlighed i en anden region. Procent og antal.

Region på udsættelses- stedspunkt	Region efter udsættelsen			Over 20.000 indbyggere	Under 20.000 indbyggere	I alt procent	I alt antal
	København	4 største byer	Københavns omegn				
<i>2003</i>							
København	0	4,5	63,6	22,7	9,1	100	22
4 største byer	25	0	8,3	25	41,7	100	12
Københavns omegn	34,6	11,5	0	30,8	23,1	100	26
Over 20.000 indbyggere	13,6	36,4	27,3	0	22,7	100	22
Under 20.000 indbyggere	0	33,3	22,2	44,4	0	100	9
I alt procent	16,5	16,5	25,3	22	19,8	100	91
<i>2004</i>							
København	0	0	75	12,5	12,5	100	16
4 største byer	27,8	0	5,6	44,4	22,2	100	18
Københavns omegn	60,9	0	0	21,7	17,4	100	23
Over 20.000 indbyggere	11,1	37	14,8	0	37	100	27
Under 20.000 indbyggere	0	29,4	11,8	58,8	0	100	17
I alt procent	21,8	14,9	18,8	24,8	19,8	100	101
<i>2005</i>							
København	0	4,8	76,2	19	0	100	21
4 største byer	5,6	0	33,3	27,8	33,3	100	18
Københavns omegn	44,8	13,8	0	31	10,3	100	29
Over 20.000 indbyggere	16,7	33,3	16,7	0	33,3	100	12
Under 20.000 indbyggere	0	44	8	48	0	100	25
I alt procent	15,2	19	24,8	28,6	12,4	100	105
<i>2006</i>							
København	0	8,3	66,7	16,7	8,3	100	24
4 største byer	0	0	26,7	46,7	26,7	100	15
Københavns omegn	37,5	18,8	0	18,8	25	100	32
Over 20.000 indbyggere	4,8	47,6	4,8	0	42,9	100	21
Under 20.000 indbyggere	0	37,5	12,5	50	0	100	16
I alt procent	12	22,2	21,3	23,1	21,3	100	108

(Fortsættes)

TABEL 7.5 FORTSAT

Lejere, der er sat ud af deres bolig i perioden 2003-2009 og efterfølgende flytter til en kommunalt anvist lejlighed i en anden region. Procent og antal.

Region på udsættelsestidspunkt	Region efter udsættelsen						
	København	4 største byer	Københavns omegn	Over 20.000 indbyggere	Under 20.000 indbyggere	I alt procent	I alt antal
<i>2007</i>							
København	0	5,9	70,6	17,6	5,9	100	34
4 største byer	9,7	0	6,5	38,7	45,2	100	31
Københavns omegn	47,8	13	0	26,1	13	100	23
Over 20.000 indbyggere	16,7	36,7	26,7	0	20	100	30
Under 20.000 indbyggere	4	28	16	52	0	100	25
I alt procent	14	16,1	26,6	25,9	17,5	100	143
<i>2008</i>							
København	0	3,7	77,8	11,1	7,4	100	27
4 største byer	10,3	0	17,2	44,8	27,6	100	29
Københavns omegn	60	5	0	15	20	100	40
Over 20.000 indbyggere	4,4	35,6	24,4	0	35,6	100	45
Under 20.000 indbyggere	0	16,7	16,7	66,7	0	100	30
I alt procent	17	14	24,6	24,6	19,9	100	171
<i>2009</i>							
København	0	12,5	70	7,5	10	100	40
4 største byer	13,3	0	23,3	36,7	26,7	100	30
Københavns omegn	50	5,9	0	17,6	26,5	100	34
Over 20.000 indbyggere	8,8	32,4	35,3	0	23,5	100	34
Under 20.000 indbyggere	2,6	51,3	7,7	38,5	0	100	39
I alt procent	14,1	21,5	28,2	19,8	16,4	100	177

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

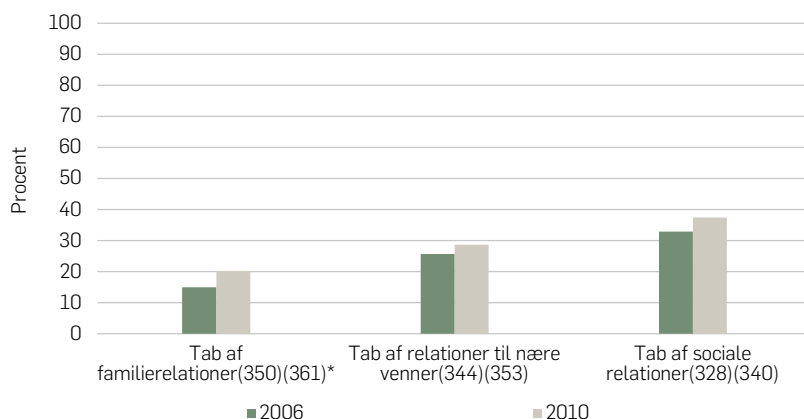
ÆNDRING I FAMILIE- OG ANDRE SOCIALE RELATIONER

En række af de forhold, der ikke umiddelbart lader sig afdække i registeranalysen, har vi spurgt om i survey-undersøgelserne blandt lejere, der blev sat ud enten i 2006 eller i 2010. Vi har spurgt de udsatte lejere, om udsættelsen medførte tab af familierelationer eller i relationer til nære venner. Vi finder her en svag stigning i andelen, der har mistet væsentlige familierelationer fra 15 til 20 pct. Vi har ikke spurgt, hvilke familiemedlemmer, der er tale om. Ændringen i andelen af lejere, der som konsekvens af udsættelsen mister relationer til nære venner og andre sociale

relationer, er ikke statistisk signifikant og må således antages at være konstant. Således udgør andelen, der angiver at have mistet relationer til nære venner, 33 pct. i 2006 og 37 pct. i 2010 og andelen, der angiver, at de har mistet andre sociale relationer, udgør 26 pct. i 2006 og 29 pct. i 2010, jf. figur 7.6.

FIGUR 7.6

Interviewede udsatte lejere i 2006 og i 2010 fordelt efter deres vurdering af udsættelsens konsekvenser for deres relationer til familie og netværk. Procent.

Anm.: I parentes er beregningsgrundlaget for henholdsvis 2006 og 2010 opgjort. Signifikansniveau t-test: * <0,10; ** <0,05; ***<0,001.

Kilde: Survey blandt udsatte lejere i 2006 og i 2010.

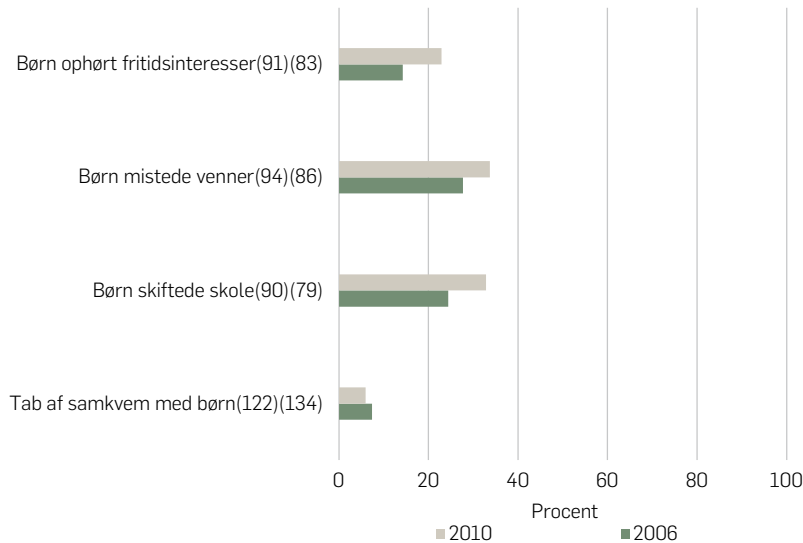
Udsatte lejere, der på udsættelsestidspunktet var enlige med børn, indgik i et par eller i et par med børn, har vi endvidere spurgt, om udsættelsen medførte, at familien gik i opløsning, og refererer her til, at parforholdet gik i stykker, eller at børnene blev anbragt uden for hjemmet. I 2006 svarer blot 12 pct., at dette er tilfældet, mod 29 pct. i 2010. Der er således tale om en markant stigning.

KONSEKVENSER FOR BØRNE I HUSSTANDEN

Blandt udsatte lejere, der på udsættelsestidspunktet havde samkvem med børn, herunder også enlige og par uden børn, der på udsættelsestidspunktet havde samkvem med børn fra en anden husstand, angiver 7 pct. i 2006 og 6 pct. i 2010, at dette samkvem ophørte.

FIGUR 7.7

Interviewede udsatte lejere i 2006 og i 2010 fordelt efter deres vurdering af udsættelsens konsekvenser for børn i husstanden. Procent.

Anm.: I parentes er beregningsgrundlaget for henholdsvis 2006 og 2010 opgjort. Signifikansniveau t-test: * <math><0,10</math>; ** <math><0,05</math>; ***<math><0,001</math>.

Kilde: Survey blandt udsatte lejere i 2006 og i 2010.

Blandt lejere, der angiver, at de på udsættelsestidspunktet boede sammen med et eller flere børn, har vi endvidere spurgt, hvilke konsekvenser udsættelsen havde for barnet eller børnene, jf. figur 7.7. Her angiver 24 pct. i 2006 af dem, der havde børn i skolealderen, at barnet måtte skifte skole. I 2010 er den andel 33 pct. Stigningen er ikke statistisk signifikant. Samme niveau og tendens finder vi i forhold til tab af venner og ophør af fritidsinteresser. Udviklingen i andelen der oplever, at deres barn måtte fravige deres fritidsinteresser går i sammen retning om end generelt lidt lavere.

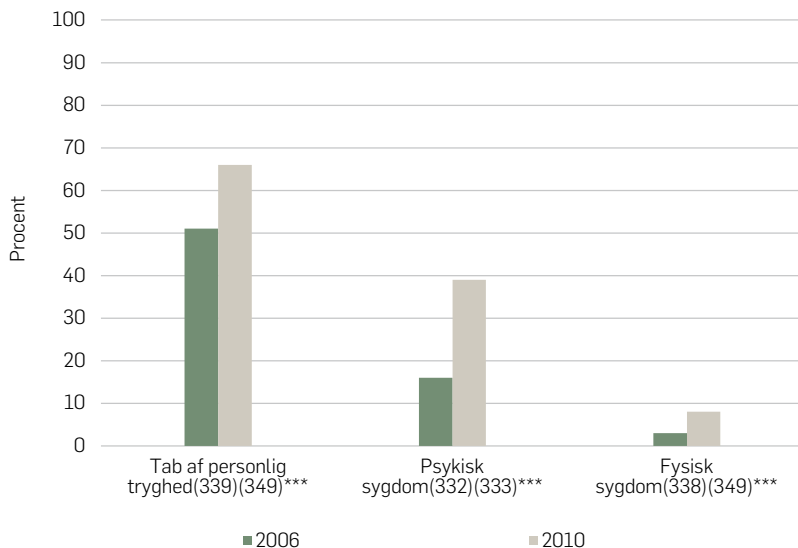
KONSEKVENSER FOR HELBRED

Sluttelig har vi blandt alle udsatte lejere spurgt om tre indikatorer for helbredskonsekvenser af udsættelser: tab af personlig tryghed, psykisk sygdom og fysisk sygdom. Vi finder en statistisk signifikant stigning for samtlige parametre, dvs. en stigning i andelen, der angiver, at de eller de-

res partner har tab af personlig tryghed eller er blevet psykisk eller fysisk syge på grund af udsættelsen.

FIGUR 7.8

Interviewede udsatte lejere i 2006 og i 2010 fordelt efter deres vurdering af udsættelsens konsekvenser for deres helbred. Procent.

Anm.: I parentes er beregningsgrundlaget for henholdsvis 2006 og 2010 opgjort. Signifikansniveau t-test: * <0,10; ** <0,05; ***<0,001.

Kilde: Survey blandt udsatte lejere i 2006 og i 2010.

Som det fremgår af figur 7.8, angiver henholdsvis 51 pct., 16 pct. og 3 pct. i 2006, at dette er tilfældet, hvorimod 66 pct., 39 pct. og 8 pct. angiver, at dette er tilfældet i 2010.

RISIKOEN FOR EN OMSKIFTELG TILVÆRELSE EFTER EN EFFEKTUERET UDSÆTTELSE

I dette afsnit undersøger vi, om en udsættelse efterfølgende har ført til en omskiftelig tilværelse for lejere, som er blevet sat ud af deres bolig. Lige som i den tidligere undersøgelse om udsatte lejere er en omskiftelig tilværelse defineret som en tid, hvor der sker skift i familiemæssige og/eller bolig-mæssige forhold (Christensen & Nielsen, 2008). I det følgende be-

tyder en omskiftelig tilværelse således, at der enten har været hyppige ændringer i familiesituationen eller i bopælsadressen. Ændringer i familieforhold er opgjort som ændringer i husstandssammensætningen, mens ændringer i boligforhold er målt i forhold til antallet af flytninger inden for en afgrænset periode. Her medregnes kun flytninger, der ligger ud over flytningen fra den bolig, som den udsatte lejer blev sat ud fra. Vi har foretaget to særskilte analyser for en omskiftelig tilværelse i forhold til husstandstyper. Det skyldes definitionen for en omskiftelig tilværelse. Personer, der på udsættelsestidspunktet var enlige, kan ikke blive skilt eller flytte fra et bofælleskab som en konsekvens af udsættelsen. Således har vi opgjort risikoen for en omskiftelig tilværelse henholdsvis for enlige uden disse to kategorier og for par og bofælleskaber med de to kategorier som del af definitionen på en omskiftelig tilværelse.

Som i den tidligere rapport (Christensen & Nielsen 2008) har vi foretaget en logistisk regressionsanalyse af risikoen for, at lejere, der er sat ud af deres bolig, eller som har modtaget en advarsel om udsættelse (dvs. en fogedsag), har oplevet ændringer i deres familieforhold og bolig-situation. Derudover beskæftiger vi os med, hvilke forklarende faktorer der synes at have en betydning for, at en udsættelse eller en fogedsag øger risikoen for en omskiftelig tilværelse. For at kunne sammenligne vores resultater med resultaterne fra den tidligere undersøgelse har vi anvendt de samme forklarende faktorer som i den tidligere undersøgelse, når vi kontrollerer for sammenhængen mellem udsættelser og fogedsager og risikoen for en omskiftelig tilværelse.

Der vil ikke i kapitlet her blive redegjort nærmere for selve analysen, ud over at vi i analysen finder, at etnisk oprindelse, husstandstype, tilknytning til arbejdsmarkedet og bopælsregion har betydning for risikoen for en omskiftelig tilværelse efter en udsættelse. Modellerne fremgår af bilagstabel B5.1 og B5.2.

FAMILIEKONSTELLATIONENS BETYDNING

Vi undersøger i dette afsnit betydningen af husstandens sammensætning i forhold til risikoen for en omskiftelig tilværelse efter en udsættelse. Hovedresultaterne fra de modeller, der ligger til grund herfor fremgår af bilagstabel B5.3 og B5.4. Det fremgår af tabel 7.6, at enlige mænd med børn over 18 år blandt udsatte lejere har størst sandsynlighed for en omskiftelig tilværelse efterfulgt af enlige mænd og enlige kvinder med børn under 18 år. Enlige kvinder og enlige kvinder med børn over 18 år har

den laveste risiko. Vi finder det samme mønster blandt lejere, der har fået en fogedsag.

Når vi sammenligner udsatte lejere og lejere med en fogedsag, fremgår det af tabel 7.6 og tabel 7.7, at lejere med en fogedsag generelt har en lavere sandsynlighed for en omskiftelig tilværelse. Derudover stiger sandsynligheden for en omskiftelig tilværelse for enlige mænd, hvis de har børn over 18 år i husstanden. Hvis et eller flere børn er under 18 år, er sandsynligheden lavere. Det modsatte gør sig gældende for kvinder. Således tyder resultaterne på, at børn er en sårbarhedsfaktor for en omskiftelig tilværelse. Tilsvarende stiger sandsynligheden for en omskiftelig tilværelse for par, hvis de har børn under 18 år, mens risikoen er lavere for par med børn over 18 år i forhold til par uden børn. Når vi sammenligner disse forhold for lejere med en fogedsag, har børn en større betydning for en omskiftelig tilværelse i disse grupper end for lejere, der er blevet sat ud. Alt andet lige tyder resultaterne på, at børn er en særlig sårbarhedsfaktor for en omskiftelig tilværelse. Samtidig kan en fogedsag medføre et skift i familie- og boligforhold, selv om udsættelsen undgås.

TABEL 7.6

Enliges risiko for omskiftelig tilværelse som en funktion af husstandstype. Marginale effekter.

	Udsatte lejere	Lejere med en fogedsag
Enlige mænd	0,77	0,48
Enlige kvinder	0,74	0,45
Enlige mænd med børn under 18 år	0,75	0,45
Enlige mænd med børn over 18 år	0,85	0,61
Enlige kvinder med børn under 18 år	0,77	0,48
Enlige kvinder med børn over 18 år	0,69	0,38

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

TABEL 7.7

Par og andres risiko for en omskiftelig tilværelse som en funktion af husstandstype. Marginale effekter.

	Udsatte lejere	Lejere med en fogedsag
Par uden børn	0,73	0,54
Par med børn under 18 år	0,82	0,66
Par med børn over 18 år	0,64	0,43
Andre voksne uden børn	0,72	0,53
Andre voksne med børn	0,74	0,55

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

BETYDNINGEN AF ETNISK OPRINDELSE

I dette afsnit undersøger vi, hvordan det at have en anden etnisk oprindelse end dansk påvirker risikoen for at have en omskiftelig tilværelse i perioden efter en udsættelse eller en fogedbegæring. Resultatet heraf præsenteres i tabel 7.8 og tabel 7.9. Hovedresultaterne fra de modeller, der ligger til grund herfor fremgår af bilagstabel B5.5 og B5.6. Det fremgår af tabellerne, at lejere med dansk oprindelse har en forøget sandsynlighed for at få en omskiftelig tilværelse efter udsættelsen både i forhold til enlige og til husstande med flere personer med eller uden børn. Udsatte lejere og lejere med en fogedsag med en anden etnisk baggrund end dansk har således en lavere sandsynlighed for at få en omskiftelig tilværelse.

TABEL 7.8

Enliges risiko for omskiftelig tilværelse som en funktion af etnisk oprindelse. Marginale effekter.

	Udsatte lejere	Lejere med en fogedsag
Dansk	0,77	0,48
Vestlig	0,74	0,44
Ikke-vestlig	0,73	0,42

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

TABEL 7.9

Par og andre voksnes risiko for en omskiftelig tilværelse som en funktion af etnisk oprindelse. Marginale effekter.

	Udsatte lejere	Lejere med en fogedsag
Dansk	0,73	0,54
Vestlig	0,64	0,43
Ikke-vestlig	0,64	0,43

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

På denne baggrund kan vi, på linje med den tidligere rapport, konkludere, at en anden etnisk oprindelse ikke udgør en særlig sårbarhedsfaktor i forbindelse med en udsættelse, når det handler om, hvorvidt der efterfølgende er risiko for en omskiftelig tilværelse.

BETYDNING AF ARBEJDSMARKEDSTILKNYTNINGEN

Vi har i dette afsnit fokus på betydningen af lejernes tilknytning til arbejdsmarkedet, og hvilken sammenhæng det har med risikoen for en omskiftelig tilværelse efter en udsættelse eller en fogedsag. Resultaterne præsenteres i tabel 7.10 og tabel 7.11. Hovedresultaterne fra de modeller, der ligger til grund herfor fremgår af bilagstabel B5.7 og B5.8.

TABEL 7.10

Enliges risiko for en omskiftelig tilværelse som en funktion af tilknytningen til arbejdsmarkedet. Marginale effekter.

	Udsatte lejere	Lejere med en fogedsag
I beskæftigelse	0,77	0,48
Dagpenge eller orlov	0,77	0,48
Kontanthjælp	0,79	0,51
Varige ydelser	0,74	0,45
Under uddannelse	0,74	0,45
Restgruppen	0,77	0,48

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

TABEL 7.11

Par og andre voksnes risiko for en omskiftelig tilværelse som en funktion af tilknytningen til arbejdsmarkedet. Marginale effekter.

	Udsatte lejere	Lejere med en fogedsag
I beskæftigelse	0,73	0,54
Dagpenge eller orlov	0,76	0,57
Kontanthjælp	0,80	0,64
Varige ydelser	0,77	0,59
Under uddannelse	0,75	0,56
Restgruppen	0,77	0,59

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

Den højeste risiko for en omskiftelig tilværelse har udsatte lejere og lejere med en fogedsag, som året forinden modtog kontanthjælp. Risikoen er lavest blandt enlige med eller uden børn i kategorierne 'varige ydelser' og 'under uddannelse'. Dermed viser tallene en overensstemmelse med resultaterne i kapitel 4, hvor vi finder, at 'varige ydelser' og 'under uddannelse' reducerer sandsynligheden for at blive sat ud, når der kontrolleres for strukturelle, institutionelle og interpersonelle forhold. Det fremgår af tabel 7.11, at risikoen er lavest blandt husstandstypen 'andre voksne' med eller uden børn i kategorierne 'i beskæftigelse' og 'under uddannelse'. Yderligere har familier, der modtager varige ydelser en højere risiko for en omskiftelig tilværelse end dem i beskæftigelse.

Det bakker således op om resultaterne i Christensen & Niensens undersøgelse (2008), som pegede på, at lejere, der har en løs tilknytning til arbejdsmarkedet, før de er blevet sat ud, også har en svag tilknytning efterfølgende, mens udsatte lejere med en stærkere arbejdsmarkedstilknytning inden udsættelsen også har en stærkere tilknytning til arbejdsmarkedet efter udsættelsen.

BETYDNING AF BOPÆLSREGION

Vi undersøger i dette afsnit bopælsregionens betydning for de udsatte lejeres risiko for efterfølgende at have en omskiftelig tilværelse og tilsvarende for lejere med en fogedsag. Baggrunden for at se på dette er, at "byerne typisk tiltrækker flere socialt svage grupper, og at socialt svage grupper generelt er mere sårbare over for en udsættelse eller en advarsel om en udsættelse", og dermed over for en omskiftelig tilværelse (Christensen & Nielsen, 2008). tabel 7.12 og tabel 7.13 beskriver, hvordan risikoen for en omskiftelig tilværelse afhænger af bopælsregionen. Ho-

vedresultaterne fra de modeller, der ligger til grund herfor fremgår af bilagstabel B5.9 og B5.10.

TABEL 7.12

Enliges risiko for en omskiftelig tilværelse som en funktion af bopælsregion. Marginale effekter.

	Udsatte lejere	Lejere med en fogedsag
København	0,77	0,48
Omegnskommuner	0,73	0,42
De 4 næststørste byer	0,78	0,49
Øvrige kommuner	0,79	0,52

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

TABEL 7.13

Par og andre voksnes risiko for en omskiftelig tilværelse som en funktion af bopælsregion. Marginale effekter.

	Udsatte lejere	Lejere med en fogedsag
København	0,73	0,54
Omegnskommuner	0,74	0,55
De 4 næststørste byer	0,74	0,55
Øvrige kommuner	0,80	0,63

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

Som det fremgår af tabellerne, har både enlige og flere voksne med eller uden børn i de øvrige kommuner størst sandsynlighed for at få en omskiftelig tilværelse efter en udsættelse. Blandt enlige med en fogedsag er risikoen i København og de fire næststørste byer efter de øvrige kommuner lige høj, mens husstandstypen andre voksne med en fogedsag har den laveste sandsynlighed i København efterfulgt af andre voksne i omegnskommunerne og i de fire næststørste byer. Dette understøtter dermed kun i mindre omfang teorien om, at byerne tiltrækker flere socialt svage grupper, og som derfor vil have en større risiko for en omskiftelig tilværelse efter en udsættelse. Det skal dog understreges, at før der kan konkluderes noget entydigt om dette, kræver det en mere fokuseret analyse af, hvem der flytter til byerne, hvilket ikke har været formålet med denne analyse. Blandt lejere med en fogedsag finder vi lignende resultater, dog i mindre omfang.

OPSUMMERING

Vi belyser arbejdsmarkedstilknytningen op til 4 år efter udsættelsen for lejere, der har beskæftigelse som primær indkomstkilde året før udsættelsen. Andelen, der er i beskæftigelse 1 år efter udsættelsen, stiger blandt udsatte lejere i perioden fra 2003-2005. Blandt lejere, der er sat ud i 2003, er ca. 65 pct. i beskæftigelse året efter udsættelsen, hvorimod ca. 74 pct. af lejere, der er sat ud i 2005, er i beskæftigelse året efter. Imidlertid er en lige så stor andel af lejere, der er sat ud i 2003, 2004 eller i 2005, i beskæftigelse i årene 2007 og 2008, hvorefter andelen falder i 2009. Faldet er på enslydende 10 procentpoint blandt de tre kohorter.

Dog er det blot 44-48 pct. af de lejere, der var i beskæftigelse før udsættelsen, som har beskæftigelse som primær indtægtskilde hvert år i en periode på 4 år efter udsættelsen. En tilsvarende andel på 39-43 pct. har skiftevis beskæftigelse eller en offentlig ydelse som primær indtægtskilde i den fireårige periode efter udsættelsen. De resterende 4-6 pct. af de lejere, der var i beskæftigelse før udsættelsen, har en offentlig ydelse som primær indtægtskilde hvert år i en periode på 4 år efter udsættelsen.

Andelen af lejere, der ikke har beskæftigelse som primær indtægtskilde i alle de 4 år efter udsættelsen, men som opnår stabil arbejdsmarkedstilknytning 1, 2 eller 3 år efter udsættelsen falder blandt lejere, der er sat ud i perioden fra 2003-2005. Blandt lejere sat ud i 2003 finder 10 pct. en stabil arbejdsmarkedstilknytning efter 1 år, ca. 8 pct. efter 2 år, og ca. 8 pct. opnår en stabil arbejdsmarkedstilknytning efter 3 år. For lejere, der er sat ud i 2004, er de tal 18 pct., 6 pct. og 2 pct. Imidlertid finder blot 6 pct. blandt lejere i 2005 en stabil arbejdsmarkedstilknytning efter 1 år, ca. 2 pct. efter 2 år og ca. 1 pct. efter 3 år. En større andel af lejere udsat i 2005 opnår således beskæftigelse som primær indtægtskilde 1, 2 eller 3 år efter udsættelsen, men mister denne beskæftigelse igen 1 eller 2 år efter.

Vi belyser udsatte lejerers boligsituation efter udsættelsen blandt lejere, der er sat ud i perioden 2007-2009. For ca. 18 pct. af dem er der ingen oplysninger om deres boligsituation året efter udsættelsen. Andelen af udsatte lejere uden boligoplysninger falder, jo længere tid der går efter udsættelsen. I survey-undersøgelserne blandt lejere, der blev sat ud i enten 2006 eller i 2010, angiver mellem 8 og 9 pct., at de bor på gaden, herberg, forsørgerhjem, natvarmestue, på hotel eller vandrehjem, udslusnings- eller støttebolig og omkring 16 pct., at de bor hos venner eller fa-

milie. Disse tal er konstante mellem 2006 og 2010. Endvidere er andelen af udsatte lejere, der har boet to steder siden udsættelsen, steget fra 2006 til 2010. Lejere, der blev sat ud i 2010 er i forlængelse heraf mere skeptiske i forhold til varigheden af deres boligsituation på undersøgelsestidspunktet end lejere sat ud i 2006.

Med udgangspunkt i registeroplysningerne finder vi endvidere, at blandt de lejere, der året efter en effektiv udsættelse er registreret med en ny bolig, er to tredjedele flyttet til en ny bolig inden for samme kommune. Den resterende tredjedel er flyttet til en bolig i en anden kommune. Dette gør sig gældende i hele perioden 2003-09.

Blandt de lejere, der flytter til privatudlejede boliger, og som flytter til en anden kommune, flytter hovedparten væk fra centrum og ud imod periferien. For lejere, der flytter til kommunalt anviste lejeboliger, finder vi hverken et flyttemønster fra centrum til periferi eller nogen ændring i flyttemønstret i perioden 2003-2009.

For en del lejere ændres familierelationerne. Mellem 2006 og 2010 er andelen, der angiver at have mistet væsentlige familierelationer steget svagt fra 15 til 20 pct. En stigende andel blandt lejere med børn og par uden børn angiver, at familien gik i opløsning, dvs. at parforholdet gik i stykker, eller at børnene blev anbragt uden for hjemmet. I 2006 angiver 12 pct., at dette er tilfældet mod 29 pct. i 2010. Andelen, der angiver, at samværet med børnene ophørte, er imidlertid konstant. Således angiver 7 pct. i 2006 og 6 pct. i 2010, at dette samkvem ophørte. For børnene har udsættelserne imidlertid også andre konsekvenser. Blandt familier med børn angiver 24 pct. i 2006, at barnet måtte skifte skole. I 2010 er den andel 33 pct. Samme niveau og tendens finder vi i forhold til tab af venner og ophør af fritidsinteresser.

Det opsummerende mål for en omskiftelig tilværelse er defineret som ændringer i husstandssammensætningen og i antallet af flytninger inden for en afgrænset periode. Resultaterne fra en logistisk regressionsanalyse viser, at lejere med en fogedsag generelt har en lavere sandsynlighed for en omskiftelig tilværelse sammenlignet med udsatte lejere. Imidlertid har en gennemført fogedsag, der ikke ender i en effektiv udsættelse og en effektiv udsættelse forskellig betydning for de forskellige husstandstyper. Enlige mænd, enlige fædre og mødre er særligt sårbare i forhold til en omskiftelig tilværelse efter udsættelsen, mens par uden børn i mindre omfang er sårbare. Samtidig kan en fogedsag medføre et skift i familie- og boligforhold, selv om en effektiv udsættelse undgås. Det kan

skyldes, at flere af dem, der ikke sættes ud ved en effektiv udsættelse, flytter frivilligt senere i forløbet.

Anden etnisk oprindelse end dansk udgør ikke i samme omfang en særlig sårbarhedsfaktor for efter en udsættelse at have en omskiftelig tilværelse. Lejere, der året forinden fogedsagen er i beskæftigelse, har – uanset om den gennemførte fogedsag afsluttes med en effektiv udsættelse eller ej – en lavere risiko for efterfølgende at have en omskiftelig tilværelse end lejere, der modtager kontanthjælp. Sandsynligheden blandt udsatte i kategorierne 'dagpenge eller orlov' og 'i beskæftigelse' er lige.

Sluttelig finder vi, at lejere, der sættes ud ved en effektiv udsættelse fra en bopæl i de fire næststørste kommuner og i de øvrige kommuner, har størst sandsynlighed for at få en omskiftelig tilværelse sammenlignet med lejere i København eller i Københavns omegnskommuner. Blandt lejere med en fogedsag finder vi lignende resultater, dog i mindre omfang.

DEL 2

Som anført i kapitel 2 blev kommunernes og boligorganisationernes handlepligt indskærpet med lovændringen i Retsikkerhedsloven i 2007 og 2009. Kommunerne skal således, efter underretning fra de almene boligorganisationer eller fra fogedretten, straks vurdere en borgers behov for hjælp, når der er børn eller unge under 18 år i husstanden, eller når kommunen er i besiddelse af oplysninger om lejeren, som sandsynliggør, at der er behov for hjælp. Kommunen skal desuden rette henvendelse til borgeren, uanset om de har pligt til at vurdere sagen yderligere eller ej (Retsikkerhedslovens § 5 a). Ligeledes har boligorganisationerne pligt til at underrette kommunen om en borger i huslejerestance, senest på tidspunktet for indlevering af fogedbegæringen ved fogedretten (lov om leje af almene boliger § 92). Vi belyser derfor i rapportens anden del, hvordan kommunerne og de almene boligorganisationer efter eget udsagn fortolker lovgivningen i praksis, herunder prioritering af udsættelsessager, tidspunkt og procedure for kontakt med borger og valg af indsats.

Måden hvorpå sagsbehandlere og ledere i kommunernes forvaltninger omtaler og kategoriserer lejere, der er kommet i huslejerestance, har betydning for håndteringen og prioriteringen i udsættelsessager. Denne kategorisering viser hen til en forståelse af det komplekse samspil mellem strukturelle, institutionelle og individuelle faktorer. Sags-

behandlernes kategorisering kontrasteres her af de udsatte lejeres eget perspektiv på årsager til udsættelsen.

Kommunernes organisering af sagsbehandlingen og anvendelse af konkrete tiltag har ligeledes betydning for forebyggelsen af effektive udsættelser. Vi belyser håndteringen af sager vedrørende borgere, som kommunen kender i forvejen, borgere med hjemmeboende børn under 18 år samt de borgere, som kommunerne ud over standardbrevet ikke tager yderligere kontakt med.

I forlængelse heraf belyser vi de interne kommunale forhold, der kan udgøre barrierer for forebyggelsen af udsættelser og kommunernes vurdering af politiske initiativer, herunder forlængelsen af påkravsfristen fra 3 til 14 dage, indførelse af underretningspligten for de almene boligorganisationer, de eksisterende handlemuligheder inden for den gældende lovgivning og Socialministeriets vejledning om kommunernes handlepligt og handlemuligheder i forhold til udsættelsestruede eller udsatte lejere fra august 2010 (Socialministeriet, 2010).

Imidlertid står kommunerne ikke alene i forebyggelsen af udsættelser. En af de primære samarbejdspartnere er boligorganisationerne i den almene sektor. Vi belyser her samarbejdet mellem kommunerne og boligorganisationerne, herunder muligheden for afdragsordninger i boligorganisationerne og kommunernes rolle i, hvordan kommunerne opnår kontakt med borgere inden en fogedbegæring foreligger, og hvordan boligorganisationerne bidrager hertil samt anvendelse og vurdering af styringsdialogen. Styringsdialogmøderne afholdes mindst en gang årligt mellem kommune og boligorganisation. Boligorganisationerne har pligt til at indsende dokumentation til kommunen til brug i denne dialog.

Det er ikke givet at kommuner og boligorganisationer går aktivt ind i forløbet, når fogedbegæringen indsendes til fogedretten. Flere kommuner har indgået samarbejdsaftaler med boligorganisationerne om socialt udsatte lejere inden en fogedbegæring foreligger. Det kan være før lejeren kommer i huslejerestance eller når lejeren modtager en påkravsskrivelse. Kommunernes og boligorganisationernes praksis kan således anskues inden for forskellige tidsperioder i udsættelsesforløbet. I nedenstående analyse skelner vi mellem tre perioder i udsættelsesforløbet:

- perioden op til tidspunktet for huslejerestancen opstår. Borgere inden for denne periode henviser vi til som 'lejere i risiko'

- perioden fra huslejerestancen opstår og påkravsskrivelse foreligger til fogedbegæringen sendes til fogedretten (14 dage). Borgere i denne periode definerer vi som 'lejere med påkrav'
- perioden fra fogedbegæringen foreligger til fogedrettens afgørelse foreligger og vi kalder denne gruppe for 'lejere med en fogedsag'

ÅRSAGER TIL UDSÆTTELSE

KAPITLET'S FOKUS

I dette kapitel belyser vi, hvilke forhold sagsbehandlere og udsatte lejere selv peger på som årsag til udsættelsen fra en lejebolig.

I første del af kapitlet belyser vi, hvorledes sagsbehandlere og ledere i kommunernes forvaltninger omtaler og kategoriserer lejere, der er kommet i huslejerestance.

I kapitlets anden del belyser vi, hvilke årsager lejere, der blev sat ud i enten 2006 eller i 2010, peger på som årsag til deres udsættelse. Vi afdækker ændringen fra 2006 til 2010. Desuden ser vi på ændringen i andelen blandt de udsatte lejere, der forud for udsættelsen var udsat for de forskellige risikofaktorer eller som udviste den pågældende risikoadfærd. Risikoadfærd og -faktorer henviser til strukturelle, institutionelle og individuelle faktorer, der øger risikoen for at komme i huslejerestance.

DATA

I analysen anvender vi datamateriale fra både kvalitative interview med sagsbehandlere og ledere i fem case-kommuner, gennemgang af i alt 93

sager i de samme fem kommuner, survey-undersøgelsen blandt kommuner samt survey-undersøgelserne fra 2006 og 2010 blandt udsatte lejere.

KAPITLET'S HOVEDRESULTATER

- Sagsbehandlerne kategoriserer borgere i huslejerestance i tre typer; 1) de økonomisk trængte, 2) de psykisk og socialt sårbare og 3) de, der undlader at prioritere huslejen.
- Komplexiteten i de udsatte lejes problembillede er blevet mere markant fra 2006 til 2010. I 2006 var 27 pct. af de udsatte lejere udsat for mere end fem af de risikofaktorer, vi har spurgt om i survey-undersøgelsen. Det samme gør sig gældende for 38 pct. i 2010.
- I både 2006 og 2010 angiver majoriteten af de udsatte lejere, at de havde svært ved at styre deres økonomi og/eller havde stiftet gæld, og at det var årsag til udsættelsen.
- Andelen, der på udsættelsestidspunktet havde mistet deres beskæftigelse er enslydende i 2006 og i 2010 (62 pct.) Imidlertid er andelen, der vurderer, at tabt beskæftigelse var årsag til udsættelsen steget fra 24 til 40 pct.
- Andelen, der angiver, at de på udsættelsestidspunktet havde været arbejdsløse i længere tid og andelen, der kun modtog en overførselsindkomst, er faldet fra 2006 til 2010. Imidlertid vurderer flere, at det var årsag til deres udsættelse.
- Andelen, der angiver, at fysisk og/eller psykisk sygdom var årsag til deres udsættelse er steget. I 2006 angiver 19 pct., at psykisk sygdom var årsag til deres udsættelse. I 2010 var tallet 40 pct. I relation til fysisk sygdom er tallet 16 pct. i 2006 og 24 pct. i 2010.
- Andelen, der havde misbrugsproblemer på udsættelsestidspunktet, er faldet fra over 50 pct. i 2006 til 39 pct. i 2010.

KOMMUNERNES KATEGORISERING AF UDSATTE LEJERE

Kommunernes vurdering af årsagerne til at borgere kommer i huslejerestance, og derfor er i risiko for at blive sat ud, har som det fremgår af både den kvalitative og den kvantitative analyse betydning for deres prioritering af udsættelsessagerne og begrundelsen for denne prioritering. Det er en generel opfattelse i case-kommunerne, at det er mange forskel-

lige typer af borgere, som kommunen kommer i kontakt med på grund af huslejerestance og at årsagerne til, at de er udsættelsestruede er forskellige. Imidlertid kategoriserer sagsbehandlerne borgerne, som kommunen er i kontakt med i forbindelse med udsættelser, efter en række fællestræk. I case-kommunerne peger både sagsbehandlerne og lederne på tre overordnede grupper af borgere. I nedenstående beskriver vi de tre borgertyper, som kommunerne anvender i italesættelsen af borgere, som ikke har betalt deres husleje til tiden. Borgertyperne er idealtypiske. Det vil sige, at de ikke skal forstås som specifikke borgergrupper, der skarpt kan adskilles. Borgertyperne kan anvendes i karakteristikken af de enkelte borgere med henvisning til både den ene, den anden og den tredje borgertype. Men for den enkelte borger vil en borgertype dog være mere fremtrædende end de andre.

- For det første en gruppe, hvor den økonomiske indkomst ikke udgør et tilstrækkeligt grundlag til betaling af de månedlige udgifter. Denne gruppe består typisk af borgere, der får en overførselsindkomst og borgere med lønindkomst, men med et lavt rådighedsbeløb.
- For det andet en gruppe borgere, som ikke kan overskue eller ikke evner at betale deres husleje på trods af, at de måske ønsker at betale den. Denne gruppe består fx af mennesker med psykisk sygdom, for hvem hverdagen kan være en stor udfordring.
- For det tredje en gruppe borgere, der også har svært ved at få betalt husleje, men hvor årsagen ofte er en uhensigtsmæssig prioritering af deres økonomiske midler, hvilket fører til, at huslejen ikke bliver betalt.

Nedenfor beskriver vi mere indgående de tre borgertyper på baggrund af både de kvalitative interview i de fem case-kommuner og surveyundersøgelserne blandt kommuner og boligorganisationer.

DE ØKONOMISK TRÆNGTE

Økonomiske problemer opstår i kombinationen af forskellige strukturelle, institutionelle og interpersonelle forhold, som de er beskrevet i kapitel 3. Sagsbehandlerne fremhæver, at langt størstedelen af de borgere, som case-kommunerne er i kontakt med modtager en overførselsindkomst som kontanthjælp eller førtidspension. Ofte har de ikke styr på deres

økonomi, og de har gæld til privatpersoner og virksomheder. Blandt andet peger de interviewede på, at en del borgere har taget hurtige lån med meget høje renter, hvilket gør det svært for en i forvejen hårdt presset husholdning. Ligeledes er mange i denne gruppe af borgere registreret som dårlige betalere og kan derfor ikke få lån i banken. Denne gruppe af borgere kan således siges at have foretaget økonomiske fejlprioriteringer tidligere i deres tilværelse, hvorved de nu ikke kan få enderne til at mødes, selv om de måske gør, hvad de kan for at fastholde deres bolig.

Det fremgår endvidere af både interview og gennemgang af sager, at en årsag til, at disse borgere kommer i huslejerestance, er sanktion i deres overførelsesindkomst, hvormed de ikke har penge til at betale husleje (13 ud af 93 sager)⁹. I survey-undersøgelsen blandt kommunerne erklærer 45 pct. af kommunerne sig enige eller meget enige i, at borgere, der bliver sat ud af boligen, ofte har fået reduceret deres overførelsesindkomst som følge af en rådighedssanktion, og at det er en del af baggrunden for forekomsten af udsættelser i kommunen.

En anden årsag, som også fremtræder af både interview og enkelte sager (to sager) er, at borgere er blevet anvist en almen bolig, hvor huslejen ikke afspejler borgerens økonomiske situation, således at borgeren reelt ikke har pengene til at betale huslejen. Det kan både være udtryk for, at sagsbehandlerne ikke altid er grundige nok til at udregne borgerens rådighedsbeløb, men ligeledes, at der simpelthen ikke er tilstrækkeligt med ledige billige boliger i bestemte kommuner. I registerdataanalysen kapitel 6 finder vi netop, at udsatte lejere betaler en højere husleje pr. kvadratmeter end de øvrige lejere, når vi kontrollerer for en række demografiske, socioøkonomiske og geografiske forhold.

I survey-undersøgelserne har vi endvidere spurgt både kommunerne og boligorganisationerne om de mener, at en årsag til udsættelser er, at der er for få billige lejeboliger i de rette størrelser, og om renoveringer finansieret af Landsbyggefonden medfører sammenlægninger af små lejligheder, hvormed huslejen bliver for høj. Som det fremgår af figur 8.1 oplever en relativt høj andel af kommunerne, at der er for få billige lejligheder i kommunen. Mellem 44 og 40 pct. af kommunerne angiver, at antallet af udsættelser i kommunen blandt andet skyldes, at der er for få billige etværelseslejligheder, to- og treværelseslejligheder og lejlig-

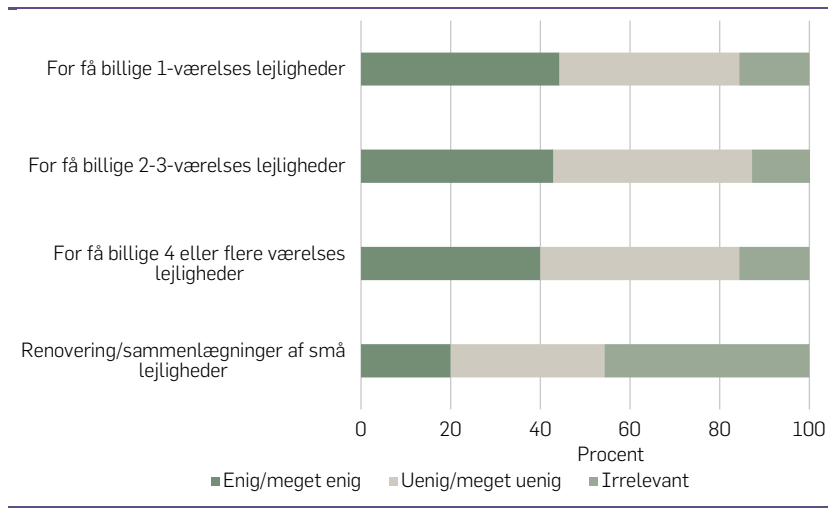
---

9. Det skal fremhæves, at sagsgennemgangen viser, at en kommune ingen sanktioner har. Dette kan skyldes måden, hvorpå sagerne bliver håndteret i kommunen, bl.a. har de forskellige forvaltninger forskellige it-systemer, hvilket kan gøre det svært at se de enkelte sager i sin helhed.

heder med fire eller flere værelser. Hvad der ikke fremgår af figuren er, at en større andel blandt kommunerne i hovedstadsområdet end blandt kommunerne i den resterende del af landet angiver, at dette er tilfældet. Kun på spørgsmålet om antallet af to- og treværelseslejligheder er forskellen statistisk signifikant på et 10-procentsniveau, og derfor er disse forskelle ikke medtaget i figuren. Vi har stillet boligorganisationernes forretningsførere fire tilsvarende spørgsmål, jf. bilagsfigur B6.1.

FIGUR 8.1

Kommunerne fordelt efter deres vurdering af, om et lavt antal billige lejligheder med 1, 2-3, 4 eller flere værelser er årsag til antallet af udsættelser i kommunen. Procent.

Anm.: Beregningsgrundlag: 70 kommuner.

Kilde: Egen survey-undersøgelse blandt kommuner.

Medarbejderne angiver, at der er problemer med at skaffe tilstrækkeligt med billige boliger – især i de to største kommuner. Det fremgår af interview med enkelte medarbejdere, at der især er mangel på billige etværelseslejligheder til de mest sårbare borgere, som yderligere kan være svære at placere i en bolig på grund af manglende bo-evne. Endvidere oplever sagsbehandlerne i de største kommuner, at det kan være en stor udfordring at finde tre- og fireværelsesboliger til enlige med børn under 18 år til en husleje, der levner økonomisk råderum til øvrige husholdningsudgifter.

Foruden uoverensstemmelsen mellem den månedlige indkomst og de faste boligudgifter, der således antager permanent karakter, er en anden gruppe inden for kategorien af økonomisk trængte borgere karakteriseret ved uforudsete hændelser. For disse lejere er en pludselig social hændelse indtrådt i deres liv og er den primære grund til, at de ikke har betalt deres husleje. De sociale begivenheder kan fx være arbejdsløshed, nedgang i indkomst eller samlivsophør.

Medarbejdere i tre af case-kommunerne peger her på, at de oplever en stigning i antallet af borgere, som er lønmodtagere, som ikke betaler deres husleje til tiden - borgere inden for alle tre perioder i udsættelsesforløbet. Samtidig oplever medarbejderne ligeledes, at denne gruppe har fået en dårligere økonomi. Typisk har denne gruppe været udsat for en social begivenhed, fx skilsmisse, som er resulteret i en reduceret indtægt, at en anden part i lejligheden er flyttet, eller at borgeren har varierende indkomst, fx hvis den pågældende er timelønnet. Flere af de interviewede kommunale medarbejdere vurderer, at også finanskrisen spiller ind; for nogle kan den betyde nedgang i løn, da timelønnede måske har fået færre arbejdstimer.

Flere sagsbehandlere påpeger, at enlige mødre – og særligt dem med flere børn – kan være i en presset social og økonomisk situation, hvor de kan have svært ved at overskue dagligdagens udfordringer, og hvor selv det at åbne posten kan virke uoverskueligt. Det fremgår af både interviewmaterialet og gennemgangen af sager i de fem kommuner, at særligt enlige mødre ofte har en meget dårlig økonomi og/eller psykiske problemer, fx depression eller angst. Dette understøttes af den forrige undersøgelse fra 2008 (Christensen & Nielsen, 2008). I denne undersøgelses kvalitative datamateriale omhandler 34 af 93 sager om enlige mødre. Af den deskriptive registeranalyse fremgår det, at enlige mødre udgør 16 pct. af sagerne på lejemålsniveau, jf. bilagstabel B2.4.

SÅRBARE GRUPPER

De borgere, som case-kommunerne typisk er i kontakt med, er borgere med forskellige sociale problemer såsom misbrug, psykiske eller fysiske lidelser eller ludomani. Det er altså lejere, der ikke betaler husleje på grund af sociale, misbrugs- og især psykiske problemer. Sagsbehandlere i to case-kommuner peger på, at der er relativt få borgere med psykiske lidelser, som mister deres bolig på grund af manglende huslejebetaling, da de ofte vil have tilknyttet en støttekontaktperson (SKP'er) eller en bo-

støtte, som hjælper borgeren med at strukturere hverdagen og blandt andet støtter borgeren i at betale regninger til tiden. Det er derfor, ifølge disse sagsbehandlere, sjældent denne gruppe af borgere, som mister deres bolig på grund af manglende huslejebetaling. Imidlertid bemærker flere af de interviewede i de fem case-kommuner, at denne gruppe er voksende, hvorfor også flere fra gruppen kommer i risiko for at blive sat ud af deres bolig.

DE, DER IKKE PRIORITERER AT BETALE HUSLEJE

Særligt påpeger ledere og medarbejdere i to af case-kommunerne, at de oplever en mentalitetsændring hos de unge mennesker. De interviewede oplever, at det er unge, som ikke har fået en viden hjemmefra om, hvordan de administrerer deres økonomi, således at huslejen bliver betalt. Det kan være unge mennesker på fx SU, som prioriterer at købe forbrugsgoder frem for at betale husleje, og herved prioriterer deres SU forkert. Der peges også på de lejere, som undlader at betale husleje, fordi de på den måde fx 'optjener' penge til indskuddet til en ny lejebolig, og dermed bevidst prioriterer at lade være med at betale deres husleje.

Denne borgergruppe behandler vi ikke yderligere, da det ikke på baggrund af registerdata er muligt at identificere disse lejere.

UDSATTE LEJERES SYN PÅ ÅRSAGER TIL UDSÆTTELSE

I både 2007 og i 2011 har vi spurgt lejere, der blev sat ud af deres lejlighed det forudgående år, om de eller deres partner op til og på udsættelsestidspunktet havde en særlig risikoadfærd eller var udsat for en række risikofaktorer. Med risikoadfærd menes, at lejeren udviser en adfærd, der øger risikoen for at komme i huslejerestance og med risikofaktorer menes hændelser, der øger risikoen for at komme i huslejerestance. I så fald har vi spurgt dem, om de på undersøgelsestidspunktet vurderer, at den enkelte faktor ingen, nogen eller stor betydning havde som årsag til udsættelsen. I det følgende angiver vi ændringen fra 2006 til 2010 i andelen blandt de udsatte lejere, der forud for udsættelsen var udsat for de forskellige risikofaktorer eller som udviste den pågældende risikoadfærd. Derudover belyser vi ændringen fra 2006 til 2010 i andelen af alle udsatte lejere, der vurderer, at de pågældende risikofaktorer eller den pågældende risikoadfærd var af nogen eller stor betydning for deres udsættelse.

Det er på denne baggrund muligt at beregne andelen af udsatte lejere, der angiver, at den pågældende risikoadfærd var årsag til deres udsættelse blandt de udsatte lejere, der på udsættelsestidspunktet faktisk udviste denne adfærd. Vi gengiver kun disse beregninger enkelte steder i teksten.

PRIVATØKONOMI OG GÆLDSSTIFTELSE

I både 2006 og i 2010 har vi spurgt om to relaterede økonomiske forhold, der kan medføre udsættelse; styring af privatøkonomien og gældsstiftelse. Økonomi og gæld er de hyppigst nævnte årsager til udsættelsen både blandt udsatte lejere i 2006 og 2010.

Som det fremgår af figur 8.2, vurderer 68 pct. blandt de udsatte lejere i 2006 og 70 pct. i 2010, at økonomi er årsag til udsættelsen, mens 59 pct. i 2006 og 55 pct. i 2010 mener, at gældsstiftelse er årsag til udsættelsen.

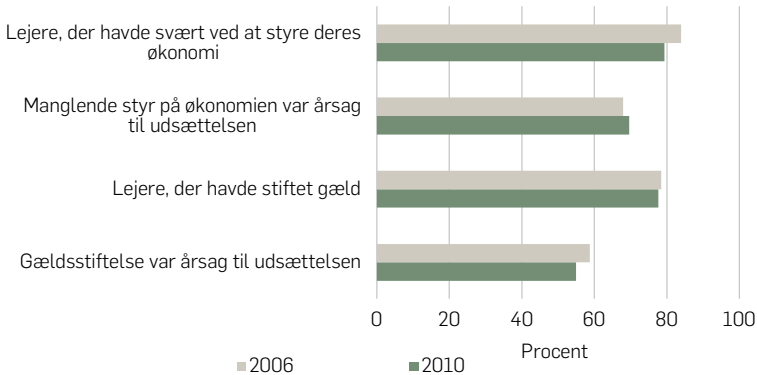
Vi finder ikke en statistisk signifikant stigning mellem 2006 og 2010 i andelen af udsatte lejere, der på udsættelsestidspunktet havde svært ved at styre deres økonomi eller havde stiftet gæld. Andelen er derimod faldet en anelse. Blandt udsatte lejere i 2006 og 2010 angiver henholdsvis 84 og 79 pct., at de havde svært ved at styre deres økonomi. I begge år angiver ca. 78 pct., at de havde stiftet gæld.

Det bør fremhæves, at blandt lejere, der angiver, at de havde svært ved at styre deres økonomi i 2006 og i 2010, er andelen som angiver, det var årsag til deres udsættelse større i 2010 end i 2006. Ændringen er statistisk signifikant. Tilsvarende ændring gør sig ikke gældende i forhold til gældsstiftelse.

Fra 2006 til 2010 finder vi således ikke en stigning i andelen, der har svært ved at styre deres økonomi, eller som har stiftet gæld blandt udsatte lejere. Imidlertid forbinder flere de økonomiske problemer med udsættelsen.

FIGUR 8.2

Interviewede lejere udsat i henholdsvis 2006 og 2010 fordelt efter, om de havde problemer med at styre deres økonomi eller havde stiftet gæld, og angiver dette som grunden til deres udsættelse. Procent.

Anm.: Beregningsgrundlag: 356 lejere i 2006 og 372 lejere i 2010.

Kilde: Survey-undersøgelse blandt lejere, der blev sat ud i henholdsvis 2006 og 2010.

ARBEJDSMARKEDSTILKNYTNING

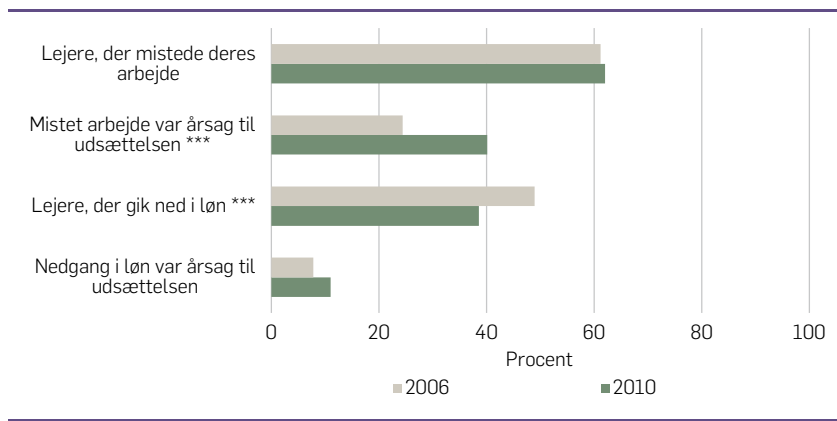
Vi har spurgt om en række forhold omkring de udsatte lejeres arbejdsmarkedssituation på udsættelsestidspunktet – om de gik ned i løn, om de mistede arbejdet, om de i længere tid havde været uden arbejde, og om de kun modtog offentlige ydelser, og vi finder her et resultat, der i vid udstrækning afspejler udviklingen i de økonomiske faktorer.

Som det fremgår af figur 8.3, har 61 pct. af de udsatte lejere i 2006 på udsættelsestidspunktet mistet deres arbejde. I 2010 er tallet 62 pct. Vi finder således samlet set ikke en statistisk signifikant stigning mellem 2006 og 2010 i andelen af udsatte lejere, der på udsættelsestidspunktet havde mistet deres arbejde.

Imidlertid angiver en stigende andel blandt de udsatte lejere, at det var årsag til deres udsættelse. I 2006 angiver 24 pct., at det var årsag til deres udsættelse, og i 2010 er tallet 40 pct.

FIGUR 8.3

Interviewede udsatte lejere i 2006 og 2010 fordelt efter, om de mistede deres arbejde eller gik ned i løn, og angiver dette som grunden til deres udsættelse. Procent.

Anm.: Beregningsgrundlag: 358 lejere i 2006 og 374 lejere i 2010. Signifikansniveau t-test: ***<0,001.
Kilde: Survey-undersøgelse blandt lejere, der blev sat ud i henholdsvis 2006 og 2010.

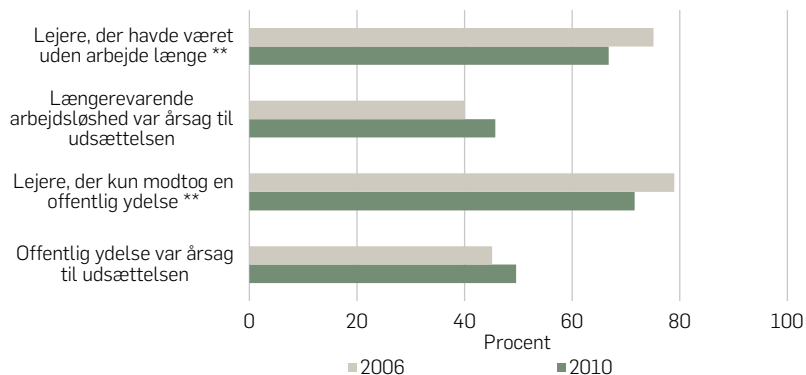
I relation til spørgsmålet om lønnedgang finder vi, at 49 pct. af de udsatte lejere i 2006 angiver, at de var gået ned i løn, mens det samme gør sig gældende for 39 pct. i 2010. Det vil sige, at der er et statistisk signifikant fald mellem 2006 og 2010 i andelen af udsatte lejere, der på udsættelsestidspunktet gik ned i løn.

Andelen, for hvem dette havde nogen eller stor betydning som årsag til deres udsættelse, er relativt konstant blandt alle de adspurgte lejere. Imidlertid angiver 16 pct. af de udsatte lejere i 2006, der gik ned i løn, at det var en årsag til udsættelsen, mens det tal i 2010 er 29 pct. Den stigning er statistisk signifikant.

Derudover finder vi et statistisk signifikant fald mellem 2006 og 2010 i andelen af udsatte lejere, der på udsættelsestidspunktet havde været uden arbejde længe eller kun modtog offentlige ydelser, jf. figur 8.4. Vi finder desuden, at andelen af lejere, for hvem de nævnte risikofaktorer havde nogen eller stor betydning som årsag til udsættelse, er relativt konstante, når vi betragter alle adspurgte lejere. Imidlertid finder vi, at flere blandt de lejere, der havde været uden arbejde længe eller kun modtog en offentlig ydelse i 2010 end i 2006, vurderer, at dette var årsag til deres udsættelse. Stigningerne er statistisk signifikante.

FIGUR 8.4

Interviewede udsatte lejere i 2006 og 2010 fordelt efter, om de havde været uden arbejde længe eller kun modtog offentlige ydelser, og angiver dette som grunden til deres udsættelse. Procent.

Anm.: Beregningsgrundlag: 358 lejere i 2006 og 374 lejere i 2010. Signifikansniveau t-test: **<0,05.

Kilde: Survey-undersøgelse blandt lejere, der blev sat ud i henholdsvis 2006 og 2010.

ANDRE RISIKOFAKTORER

De udsatte lejere er endvidere blevet spurgt, om de blev udsat for dødsfald i den nære familie, skilsmisse, fysisk eller psykisk sygdom, om de havde misbrug eller foretog kriminelle handlinger, og om disse forhold havde betydning for deres udsættelse.

Disse forhold kan både tilskrives en direkte og en indirekte betydning for udsættelsen. Med en indirekte årsagssammenhæng mener vi, at risikoadfærd og risikofaktorer kan medføre afskedigelse, der således anskues som den egentlige årsag til udsættelsen. Vi har derfor spurgt lejerne, der mistede deres arbejde, eller hvis partner mistede sit arbejde, om en eller flere af de nævnte sociale og helbredsmæssige risiko- og sårbarhedsfaktorer var årsag til, at de mistede arbejdet. De, der har svaret, at afskedigelse var årsag til udsættelsen, og at de nævnte risiko- og sårbarhedsfaktorer var årsag til afskedigelsen, indgår således i beregningerne.

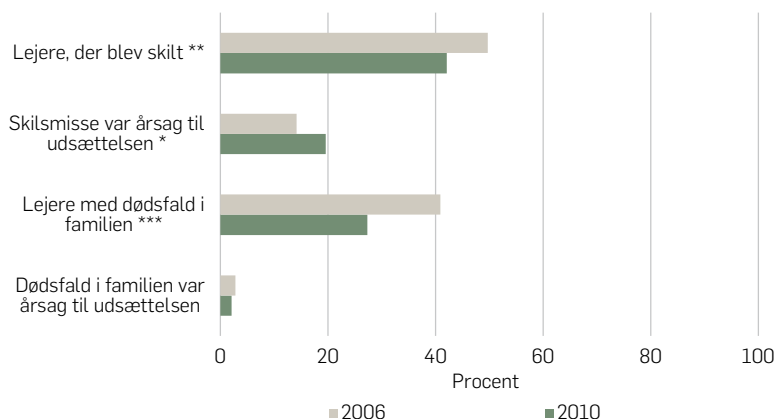
FAMILIEFORHOLD

En relativt stor andel af de udsatte lejere har været igennem en skilsmisse. Som det fremgår af figur 8.5, har 50 pct. af de udsatte lejere i 2006 været igennem en skilsmisse forud for udsættelsen. Denne andel falder til 42 pct. i 2010, og udviklingen er således statistisk signifikant. Blandt de ad-

spurgte lejere angiver 14 og 20 pct. i henholdsvis 2006 og 2010, at skilsmisse var årsag til udsættelsen. Stigningen fra 2006 til 2010 i andelen, der angiver, at skilsmisse var årsag til udsættelsen for lejere, der gennemgik en skilsmisse, er statistisk signifikant.

FIGUR 8.5

Interviewede udsatte lejere i 2006 og 2010 fordelt efter, om de oplevede skilsmisse eller dødsfald i familien, og angiver dette som grunden til deres udsættelse. Procent.

Anm.: Beregningsgrundlag: 360 lejere i 2006 og 373 lejere i 2010. Signifikansniveau t-test: * <0,10; ** < 0,05; ***<0,001.
Kilde: Survey blandt udsatte lejere i 2006 og i 2010.

Forholdsvis mange af de udsatte lejere har oplevet et dødsfald i den nære familie. Andelen, der har oplevet dødsfald i familien, er faldet med knap 14 procentpoint fra 41 pct. i 2006 til 27 pct. i 2010. Faldet er statistisk signifikant. Men lejerne finder ikke dette af stor betydning for udsættelsen. Blandt alle lejere udgør denne gruppe henholdsvis 3 og 2 pct., jf. figur 8.5.

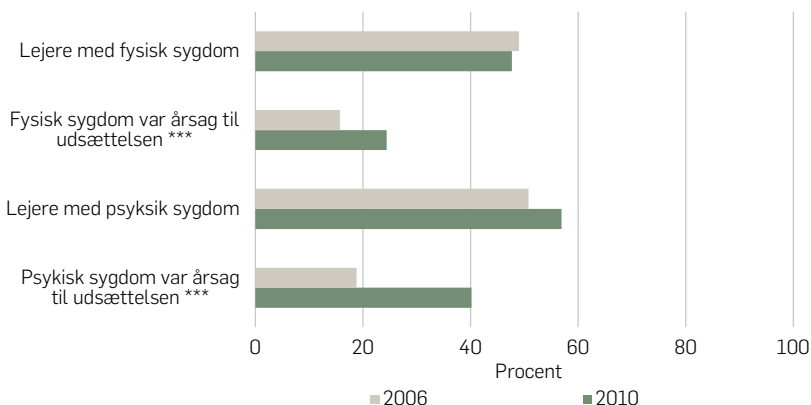
FYSISK OG PSYKISK SYGDOM

Andelen af lejere, der havde en fysisk eller en psykisk sygdom, eller hvis partner havde en fysisk eller psykisk sygdom på udsættelsestidspunktet, er konstant. Som det fremgår af figur 8.6, angiver 49 og 48 pct. således, at en i husstanden havde en fysisk sygdom på udsættelsestidspunktet i henholdsvis 2006 og 2010. I 2006 angiver 51 pct., at de eller deres nær-

meste havde en psykisk sygdom på udsættelsestidspunktet, mens det i 2010 var 57 pct.

FIGUR 8.6

Interviewede udsatte lejere i 2006 og 2010 fordelt efter, om de eller en af deres nærmeste havde en fysisk eller psykisk sygdom, og angiver dette som grunden til deres udsættelse. Procent.

Anm.: Beregningsgrundlag: 357 lejere i 2006 og 373 lejere i 2010. Signifikansniveau t-test: ***<0,001.

Kilde: Survey blandt udsatte lejere i 2006 og i 2010.

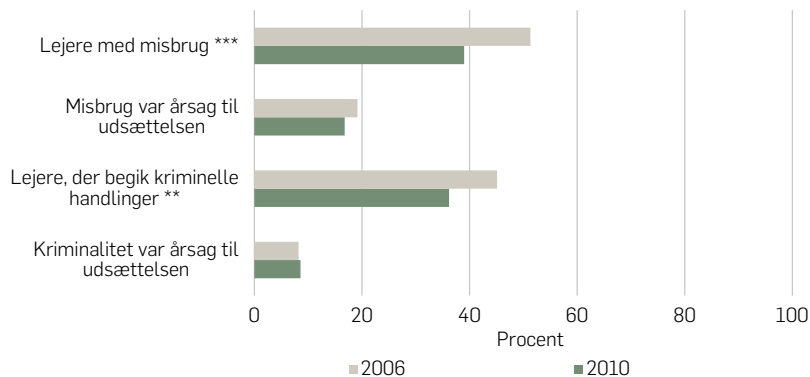
Imidlertid angiver en stigende andel blandt de udsatte lejere, at fysisk og/eller psykisk sygdom var årsag til deres udsættelse. I 2006 angiver 16 pct. således, at fysisk sygdom havde nogen eller stor betydning som årsag til deres udsættelse, hvorimod hele 24 pct. blandt de lejere, der blev sat ud i 2010, angiver, at det var årsag til udsættelsen. I relation til psykisk sygdom er de tal 19 pct. i 2006 og 40 pct. i 2010.

MISBRUG OG KRIMINALITET

I 2006 angiver lidt over 50 pct. af de udsatte lejere, at de havde et misbrug af alkohol eller euforiserende stoffer på udsættelsestidspunktet. Denne andel falder til 39 pct. i 2010. Udviklingen er statistisk signifikant. Andelen, blandt de udsatte lejere, der direkte eller indirekte sammenkæder udsættelsen med deres misbrug, er således faldet fra 19 til 17 pct., se figur 8.7.

FIGUR 8.7

Interviewede udsatte lejere i 2006 og 2010 fordelt efter, om de havde et misbrug eller blev dømt for kriminalitet, og angiver dette som grunden til deres udsættelse. Procent.

Anm.: Beregningsgrundlag: 359 lejere i 2006 og 374 lejere i 2010. Signifikansniveau t-test: ** < 0,05; *** < 0,001.
Kilde: Survey blandt udsatte lejere i 2006 og i 2010.

I relation til kriminalitet har vi udelukkende spurgt om respondentens egen kriminalitet. Som det fremgår af figur 8.7, finder vi her, at andelen af lejere, som rapporterer om kriminalitet, er faldet fra 45 pct. i 2006 til 36 pct. i 2010. Faldet er statistisk signifikant. Imidlertid angiver en konstant andel af de udsatte lejere, nemlig 8 og 9 pct. i henholdsvis 2006 og 2010, at kriminalitet var årsag til deres udsættelse.

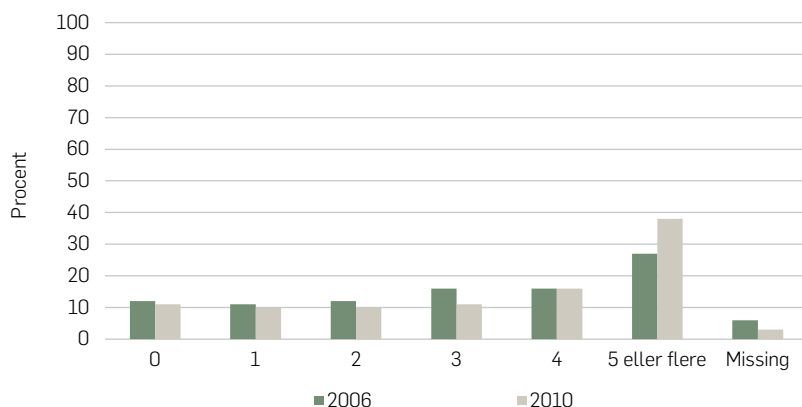
FLERDIMENSIONEL RISIKOPROFIL

Sluttelig har vi optalt, hvor mange af de ovennævnte risikofaktorer, de udsatte lejere angiver, har været årsag til deres udsættelse. Som det fremgår af figur 8.8 er andelen, der angiver fem eller flere af de pågældende risikofaktorer som årsag til deres udsættelse, steget med 11 procentpoint. Denne stigning er statistisk signifikant.

FIGUR 8.8

Interviewede udsatte lejere i 2006 og 2010 fordelt efter antallet af risikofaktorerne, som de angiver, er årsag til deres udsættelse. Procent.

Anm.: Beregningsgrundlaget er 363 og 376 i henholdsvis 2006 og 2010. Pearsons $\chi^2=14,06$; $p=0,029$.

Kilde: Survey blandt udsatte lejere i 2006 og i 2010.

OPSUMMERING

De interviewede i case-kommunerne oplever, at det er mange forskellige typer af borgere, som kommunens sagsbehandlere kommer i kontakt med på grund af huslejerestance, og at årsagerne ligeledes er forskellige. Sagsbehandlerne kategoriserer dog de borgere, som de kommer i kontakt med i forbindelse med en udsættelsessag, i tre overordnede grupper. De tre idealtypiske borgertyper, som kommunerne anvender i italesættelsen af borgere i huslejerestance, omhandler for det første de borgere, hvis økonomiske indkomst ikke er tilstrækkelig til at dække deres udgifter. Borgere i denne gruppe er typisk på overførselsindkomst, eller det er borgere med et lavt rådighedsbeløb. Den anden type udgør borgere, som ikke kan overskue eller ikke evner at betale deres husleje. Disse borgere kan fx have en psykisk sygdom, og hverdagen kan for dem være en stor udfordring, herunder betaling af huslejen. Den tredje type udgør borgere, for hvem betaling af husleje også er en udfordring, men som mere eller mindre bevidst undlader at betale deres husleje på grund af uhensigtsmæssig prioritering af økonomien.

Undersøgelsen viser, at den første borgertype, *de økonomiske trængte borgere*, ofte er på overførselsindkomst og har en meget trængt økonomi. De interviewede sagsbehandlere fortæller, at denne borgertype ofte ikke er gode til at styre deres økonomi, har taget mange hurtige lån, og derfor har en ophobet gæld, som de har svært ved at overskue.

Både interview og gennemgang af sager viser, at en årsag til, at de økonomisk trængte borgere ender i huslejerestance ofte er på grund af en sanktion i overførselsindkomsten, hvorfor deres rådighedsbeløb ikke rækker til at betale husleje. Dette understøttes af survey-undersøgelsen blandt kommunerne, som viser, at 45 pct. af kommunerne er enige i, at de borgere, som bliver sat ud af boligen, ofte har fået reduceret deres overførselsindkomst som følge af en rådighedssanktion.

En anden årsag til, at den første borgertype kommer i huslejerestance, er, at de har for høj en husleje. Både den kvalitative og den kvantitative undersøgelse viser, at kommunerne oplever, at der ikke er tilstrækkeligt med billige boliger i kommunen. Survey-undersøgelsen viser, at problemet opleves som størst i kommunerne i hovedstadsområdet.

Endnu en årsag til, at de økonomisk trængte kommer i huslejerestance, er, at de oplever en pludselig uforudset hændelse, hvilket fx kan være arbejdsløshed, pludselig nedgang i løn eller skilsmisse/samlivsophør. Under den økonomisk trængte borgertype påpeger flere sagsbehandlere i case-kommunerne, at enlige mødre, og især enlige mødre med flere børn, stilles i en særligt presset social og økonomisk situation.

Den anden borgertype, *de sårbare lejere*, betaler ikke husleje grundet sociale, misbrugs- og især psykiske problemer. Interviewede i case-kommuner peger på, at relativt få borgere med psykiske lidelser mister deres bolig på grund af manglende huslejebetaling, fordi de ofte vil have tilknyttet en bo-støtte eller lignende, som kan støtte dem i at håndtere hverdagen og herunder få betalt regninger. Imidlertid fortæller interviewpersoner, at denne gruppe er voksende, hvorfor også flere fra denne gruppe kommer i risiko for at blive sat ud af deres bolig.

De udsatte lejere selv peger ligeledes på problemer med at styre deres økonomi og gældsstiftelse som vigtige årsager til udsættelsen. 78 pct. i både 2006 og 2010 angiver dårlig økonomistyring som en årsag til deres udsættelse, og mellem 59 pct. og 55 pct. angiver gældsstiftelse som en årsag.

Ligeledes angiver omkring 60 pct. af de udsatte lejere i både 2006 og 2010, at de eller deres partner havde mistet beskæftigelsen på

udsættelsestidspunktet. Imidlertid angiver en stigende andel blandt dem, der mistede deres arbejde, at dette var årsag til deres udsættelse. Varigheden af at stå uden arbejde har, ifølge de udsatte lejere selv, også betydning for risikoen for at opleve en udsættelse. Fra 2010 til 2006 er der sket et fald fra 75 til 68 pct. i andelen af de udsatte lejere, der angiver at have været uden arbejde længe. Men flere vurderer, at det var årsag til udsættelsen. Nedgang i løn angiver væsentligt færre, havde betydning for udsættelsen.

I forhold til forskellige typer af sociale hændelser, så er det skilsmisse, som træder stærkest frem i surveyen blandt de udsatte lejere. En relativt høj andel af de udsatte lejere angiver, at de har oplevet en skilsmisse forud for udsættelsen. I 2010 er det 42 pct., som har oplevet dette, og af dem angiver 47 pct., at det er årsagen til udsættelsen.

Blandt de udsatte lejere har fysisk og psykisk sygdom en kraftig stigende betydning for risikoen for at opleve en udsættelse, især psykisk sygdom. I 2010 er det således 57 pct. af de udsatte lejere, der angiver, at de har en psykisk sygdom, og 71 pct. af disse mener, at det er en årsag til udsættelsen. Der er således her i vid udstrækning overensstemmelse mellem sagsbehandlernes og de udsatte lejerers udsagn.

Yderligere angiver 39 pct. af de udsatte lejere i 2010, at de havde misbrugsproblemer på tidspunktet for udsættelsen. Det er et fald i forhold til 2006. Blandt dem, der har misbrugsproblemer, angiver mellem 38 til 47 pct., at misbrug var årsag til udsættelsen. Det samme mønster gør sig gældende i forhold til kriminalitet, hvor andelen blandt udsatte lejere, der angiver, at de har udvist en kriminel adfærd, er faldet fra 45 pct. i 2006 til 36 pct. i 2010. Imidlertid er der flere blandt disse, henholdsvis 19 og 29 pct., der i 2010 anser det for at være en årsag til deres udsættelse. I 2006 var 27 pct. af de udsatte lejere udsat for eller udviste mere end fem risikofaktorer. Det samme gjorde sig gældende for 38 pct. i 2010.

KOMMUNERNES HÅNDBTERING AF UDSÆTTELSESSAGER

KAPITLET'S FOKUS

I dette kapitel ser vi nærmere på kommunens håndtering af udsættelsessager og forebyggelse af udsættelser.

I kapitlets første del giver vi et overblik over, hvordan kommunerne er organiseret i håndteringen af udsættelsessager, herunder kommunernes nyoprettede modtagelsesteam samt sags- og forvaltningspraksis i sager med borgere, som kommunen kender i forvejen, borgere med hjemmeboende børn under 18 år samt de borgere, som kommunerne ud over standardbrevet ikke tager yderligere kontakt med.

I kapitlets anden del beskriver vi kommunernes anvendelse af forskellige konkrete tiltag i forebyggelsen af udsættelser. Vi sætter her især fokus på, hvilke mulige former for økonomisk hjælp kommunerne kan tilbyde borgerne, og efter hvilke principper økonomisk hjælp bevilges. Desuden omfatter denne del tiltag som ”Råd og vejledning”, ”Administration af økonomi”, ”Hjælp til at finde anden bolig”, ”Bostøtte og støtte-/kontaktperson”.

I kapitlets tredje del belyser vi, hvordan interne kommunale forhold kan udgøre barrierer for forebyggelsen af udsættelser. Vi belyser her

administrative, økonomiske og tidsmæssige ressourcer. Desuden sætter vi fokus på barrierer i forvaltningspraksis som den gældende lovgivning, ifølge kommunerne, er årsag til.

I kapitlets fjerde del belyser vi kommunernes og boligorganisationernes vurdering af politiske initiativer i forbindelse med forebyggelsen af effektive udsættelser, herunder forlængelsen af påkravsfristen fra 3 til 14 dage, indførelsen af underretningspligten for de almene boligorganisationer og Socialministeriets vejledning om kommunernes handlepligt og handlemuligheder fra 2010. Desuden belyser vi kommunernes vurdering af den gældende lovgivning og sagsbehandlerens reelle handlingsrum.

Endelig ser vi på sagsbehandlingen i forhold til lejere, der er i risiko for at komme i huslejerestance og på lejere, der har modtaget en påkravsskrivelse angående huslejerestance, men som endnu ikke har modtaget en fogedbegæring. Kontakten til den sidstnævnte gruppe skabes inden for 14 dage efter påkravsskrivelsen. I det følgende kalder vi den sidstnævnte gruppe for lejere med et påkrav.

DATA

I analysen anvender vi datamateriale fra både kvalitative interview med sagsbehandlere og ledere i fem case-kommuner, gennemgang af i alt 93 sager i de samme fem kommuner, survey-undersøgelserne blandt kommuner og boligorganisationer samt survey-undersøgelserne fra 2006 og 2010 blandt udsatte lejere. Kapitlets hovedresultater

- Kommunerne har blandt andet oprettet såkaldte modtagelsesteam for at håndtere den stigende mængde af udsættelsessager.
- Kommunerne kontakter alle borgere, som kommunen via den almene boligorganisation får besked om ikke har betalt deres husleje til tiden via standardbreve¹⁰, men opsøger primært de borgere, som kommunen kender i forvejen.
- Majoriteten af kommunerne angiver, at de er mindre tilbøjelige til at bevillige en enkeltydelse til betaling af huslejerestance, hvis en borger tidligere har fået bevilget en enkeltydelse til boligbevarende udgifter. Desuden angiver 82 pct. af kommunerne, at borgerens egen motivation har betydning for, om kommunal hjælp skal tilbydes.

---

10. Forinden kommunen afsender standardbrev, skal kommunen i nogle tilfælde vurdere borgerens behov for hjælp efter Retssikkerhedslovens § 5 a. Dette gælder husstande, hvor der er børn eller unge under 18 år, samt i tilfælde hvor kommunen er i besiddelse af oplysninger om borgeren, som sandsynliggør, at denne har behov for hjælp (Retssikkerhedslovens § 5 a).

- Sagsbehandlerne angiver, at de er mere tilbøjelige til at bevilge borger økonomisk og anden hjælp, hvis der er børn under 18 år på adressen, og ligeledes hvis det er en borger, som i forvejen er kendt af kommunen fx på grund af psykisk sygdom.
- De tre mest anvendte tiltag blandt kommunerne i forhold til forebyggelse af udsættelse er i den nævnte rækkefølge: 1) at opfordre borgeren til at undersøge muligheden for boligstøtte, 2) at tilbyde borgeren økonomisk rådgivning samt 3) at administrere borgere på overførselsindkomsts økonomi.
- Det forekommer, at der er en konflikt mellem afdelingerne for socialområdet og afdelingerne for enkeltydelse samt kontanthjælp med baggrund i de forskellige lovgivninger, som de forskellige afdelinger er underlagt.
- 35 pct. af kommunerne vurderer, at forhøjelsen af påkravsfristen fra 3 til 14 dage bidrager til forebyggelse af udsættelser.
- 42 pct. af kommunerne vurderer, at indførelsen af underretningsskiltet for de almene boligorganisationer bidrager til forebyggelse af udsættelser.
- 60 pct. vurderer, at Socialministeriets vejledning om kommunernes handlepligt og handlemuligheder i forhold til udsættelsestruede eller udsatte lejere bidrager til at forebygge udsættelser.
- Sagsbehandlerne i case-kommunerne tilkendegiver, at de inden for lovens rammer ikke har tilstrækkelig mulighed for at afhjælpe udsættelser. I survey-undersøgelsen blandt kommunerne erklærer 46 pct. sig enig eller meget enig.

KOMMUNERNES PRAKSIS I UDSÆTTELSESSAGER

KOMMUNERNES ORGANISERING I HÅNDBLIVNINGEN AF DET STIGENDE ANTAL UDSÆTTELSESSAGER

De fem case-kommuner har i store træk en ensartet praksis for håndblivning af udsættelsessager. Som tidligere nævnt skal kommunen, ifølge Retssikkerhedsloven, vurdere en borgers behov for hjælp, når kommunen modtager underretning fra en almen boligorganisation eller fogedretten om en udsættelse, når der er børn eller unge under 18 år i husstanden, og når kommunen er i besiddelse af oplysninger om lejeren, som sandsynliggør, at denne har behov for hjælp. Derudover skal kom-

munen rette henvendelse til borgeren, uagtet om de har pligt til at vurdere sagen yderligere eller ej (Retssikkerhedslovens § 5 a). Siden lovændringen blev indført i 2007 har stigningen i antallet af udsættelsessager medført en stigning i kommunerne. Sagsbehandlerne i de fem case-kommuner beretter, at kommunerne derfor har fundet det nødvendigt at lave interne aftaler mellem de forskellige relevante afdelinger og at skabe en struktur i opgaveløsningen, så de på bedst mulig vis kan håndtere den store mængde af sager. I det følgende præsenterer vi, hvordan praksis for håndtering af udsættelsessager typisk er organiseret i kommunerne.

I alle fem case-kommuner er der et modtagelsesteam, som modtager underretninger fra boligorganisationerne. Alle fem kommuner har indgået aftaler med de almene boligorganisationer om, hvortil i kommunen de almene boligorganisationer sender underretningen. Det varierer kommunerne imellem, i hvilken afdeling modtagelsesteamet er placeret. I fire af de fem interviewede kommuner er modtagelsesteamet placeret under socialforvaltningen, mens det i den femte er placeret under beskæftigelsesforvaltningen. Aarhus Kommune har valgt at placere et modtagelsesteam i afdelingen for familier, børn og unge under socialforvaltningen. De har valgt at organisere sig sådan, da Retssikkerhedslovens § 5 a påkræver kommunerne at være særligt opmærksomme på familier med hjemmeboende børn og/eller unge under 18 år (Retssikkerhedslovens § 5 a & Socialministeriet, 2010). Organiseringen af modtagelsesteam i de fem case-kommuner ser således ud:

TABEL 9.1

Case-kommunerne med modtager-teamets placering

<i>Kommune</i>	<i>Modtagerenhedens placering</i>
København	Modtagerenhed, Socialforvaltning
Aarhus	Modtagerteam, Socialforvaltning
Odense	Ydelsescenter, Social- og arbejdsmarkedsforvaltning
Aalborg	Ydelsesområde, Socialforvaltning
Esbjerg	Ydelsescentret, Beskæftigelsesforvaltning

Kilde: Kvalitative interview blandt de fem case-kommuner.

En sag med en lejer i risiko eller med et påkrav starter i de fem kommuner typisk med, at modtagelsesteamet i kommunen får en underretning fra den almene boligforening via den almene boligforening om, at en lejer er i huslejerestance (Almenboligloven § 92).

Hvis det er en privat udlejer, borgeren er lejer hos, er sagen anderledes, da kommunen i disse tilfælde først får besked om huslejerestancen, når fogedretten sender brev til borgeren. Flere af de interviewede påpeger, at kommunen i sager med private udlejere oftere vil få senere besked om den manglende husleje, end hvis borgeren er lejer hos en almen boligorganisation, hvilket betyder, at både borger og kommune får mindre tid til at finde en løsning. I få tilfælde har kommunerne et godt samarbejde med den private udlejer, hvor den private udlejer ringer og orienterer kommunen, hvis en borger er forsinket med en husleje.

For at imødekomme kravet om tidligere kommunal vurderingspligt har samtlige kommuner fast procedure for, at modtagelsesteamet sender et standardbrev til borgeren med tilbud om råd og vejledning, når kommunen har modtaget meddelelse fra den almene boligorganisation om, at lejers husleje ikke er blevet betalt til tiden. Forinden eller samtidig med afsendelse af standardbrevet er der dog fast procedure for, at kommunerne i sager med børnefamilier og i sager med borgere, som kommunen kender i forvejen, vurderer behovet for hjælp. Af standardbrevet fremgår det typisk, at kommunen har pligt til at træffe afgørelse om, hvorvidt borgeren er berettiget til hjælp efter den sociale lovgivning, at borgeren har ret til at kontakte kommunen for at få råd og vejledning, og at borgeren har mulighed for at få vurderet sin sag og søge økonomisk støtte hos kommunen.

SAGSBEHANDLINGENS FORLØB

Sagsbehandlingens videre forløb afhænger primært af to forhold: For det første om borgeren forud for huslejerestancen er kendt af kommunen, det vil sige er registreret i kommunen med en socialsag eller at kommunen på anden vis er bekendt med, at borgeren har særlige problemer, fx psykisk sygdom, misbrug, ludomani eller andre lignende problemstillinger. For det andet om kommunen har registreret et eller flere børn under 18 år på adressen.

Hvis borgeren ikke har børn og ikke er kendt af kommunen i forvejen eller ikke umiddelbart forekommer at have særlige problemer som fx psykisk sygdom, vil kommunens modtagerenhed typisk ikke gøre yderligere end at sende standardbrev for at underrette borgeren om muligheden for at få hjælp. Såfremt borgeren ikke efterfølgende aktivt retter henvendelse til kommunen, sker der ikke mere i sagen, ud over at der sendes endnu et standardbrev til borgeren, når kommunen modtager

brev fra fogedretten. Dette understøttes af sagsgennemgangen, hvor det i 35 ud af 93 sager fremgår, at den pågældende borger er blevet tilsendt standardbreve to gange, og at der ikke er sket yderligere i sagen. I forlængelse af dette fremgår det, at der i 36 af 93 sager er borgere, som er kommet i huslejerestance, men er blevet boende på adressen. Vi må derfor formode, at borgerne i mange tilfælde selv er i stand til at løse problemet med den ubetalte husleje. Ofte er der ingen ”afslutning” på sagen, og der fremgår således ikke mere af sagerne. Det tyder således på, som det også fremgår af interviewene, at kommunerne ikke ved, hvordan borgerne har fremskaffet pengene.

Hvis sagen berører en borger, der ikke har børn boende på adressen, og som er kendt af kommunen i forvejen, fx på grund af psykisk sygdom eller misbrug af alkohol eller stoffer, vurderes sagen typisk først i en ydelsesafdeling, som træffer beslutning om, hvorvidt borgeren på det aktuelle grundlag er berettiget til at få økonomisk hjælp i form af en enkeltydelse til dækning af huslejerestancen. Samtidig orienteres og sendes sagen til det voksteam under socialforvaltningen, som skal have sagen, og de får overdraget sagsakterne, således at de kan være parate til at overtage sagen, hvis ydelsesafdelingen giver afslag på støtte, eller hvis borgeren ikke reagerer på det udsendte standardbrev.

Hvis sagen berører en børnefamilie, er proceduren stort set den samme. Først behandles sagen typisk i en ydelsesafdeling, som vurderer, om der på det aktuelle grundlag kan gives støtte i form af en enkeltydelse. Her vurderes sagen i forhold til den voksne, som er kommet i huslejerestance. Hvis det vurderes, at det ikke er muligt at give enkeltydelse til den pågældende familie, sender ydelsesafdelingen et standardbrev til familien samt en orientering til afdelingen for børn og familie, som kan være parate til at overtage sagen. Hvis ikke familien reagerer på standardbrevet med tilbud om råd og vejledning, og hvis der ikke er forhold som fx indberetninger på familien, som peger i retning af mistrivsel, sker der ofte ikke yderligere i sagen, ud over at der sendes endnu et standardbrev med orientering om afgørelse til borgeren.

Hvis det er en børnefamilie, som er kendt af kommunen, hvor der fx er en ”§ 50 sag” på et barn¹¹, sendes sagen typisk videre til Socialforvaltningens afdeling for børn og familie, som vurderer sagen igen i forhold til børnene og deres fremtidige trivsel hos forælderen/forældrene.

---

11. Når et barn eller en ung har brug for særlig støtte, er den kommunale myndighed forpligtet til at undersøge barnets eller den unges forhold nærmere jf. Servicelovens § 50.

Ud over at afdelingen for børn og familie, som de andre afdelinger, kan benytte sig af Aktivlovens § 81, er det også muligt for dem at anvende Servicelovens (lov om social service) § 52a, stk. 3, hvoraf det fremgår, at kommunen kan give økonomisk støtte til ”udgifter, der bevirker, at en anbringelse uden for hjemmet kan undgås, eller at en hjemgivelse kan fremskyndes”¹².

Borgere, som ikke formår at få betalt huslejerestancen på trods af henvendelse fra boligudlejer og kommune, bliver indkaldt i fogedretten med henblik på, at udlejer begærer udsættelse. Fogedretten sender et brev til lejer og kommune om dette. Herefter har kommunen pligt til at genvurdere sager, der vedrører børnefamilier, og personer som i forvejen er kendt af kommunen. Proceduren i de fem case-kommuner er, at de sender endnu et standardbrev til de borgere med en fogedsag, som er i risiko for at blive sat ud af deres bolig. I brevet informerer den pågældende kommune om borgernes ret til at søge om enkeltydelse samt retten til råd og vejledning.

Sagsbehandlerne i case-kommunerne foretager sig i de fleste tilfælde ikke yderligere end at sende standardbrevet, da de vurderer, at deres første vurdering af borgeren ikke har ændret sig. I nogle tilfælde, hvis der eksempelvis er sket ændringer i borgerens sag, vil de foretage endnu en vurdering af, om der skal bevilges støtte.

PRAKSIS I SAGER MED BØRNEFAMILIER

Kommuner har en særlig forpligtelse over for børnefamilier med børn under 18 år (Retssikkerhedslovens § 5 a & Socialministeriet, 2010). Kommunernes handlepligt efter Retssikkerhedslovens § 5 a indebærer, at kommunen altid, når den modtager underretning fra en boligorganisation om, at der er indgivet anmodning til fogedretten om udsættelse af et lejemål på grund af betalingsmisligholdelse, og når husstanden omfatter børn eller unge under 18 år, skal vurdere, om der er behov for hjælp efter den sociale lovgivning. Kommunen skal endvidere vurdere, om den ubetalte husleje er tegn på andre problemer i familien, som kan give anledning til at igangsætte særlige initiativer efter reglerne om særlig støtte til børn og unge (Servicelovens § 50 og § 52).

---

12. Hertil skal det bemærkes, at der er 50 pct. statsrefusion på ydelser, som kommunen bevilger efter Aktivlovens § 81. Dette betyder imidlertid også, at der er revision på kommunens administration i forhold til bevilling af denne ydelse (Aktivlovens § 81 samt § 106). Imidlertid er der ikke nogen refusion på børnebestemmelsen i Servicelovens § 52.

I tråd med dette peger flere af de interviewede i case-kommunerne på, at det er kommunernes ansvar i forbindelse med sager med ”borgere i risiko” og ”borgere med et påkrav” med børn på adressen at sikre, at børnene har et sted at bo, hvis sagen skulle ende med en udsættelse af lejemålet. Desuden peger flere på, at det er kommunens ansvar at sikre børnene et ordentligt børneliv, dvs. et liv uden alt for mange ufrivillige brud i forhold til nærmiljø, herunder institution, skole og venner. Der er variationer i case-kommunernes specifikke håndtering af sager med børn på adressen, hvilket vil blive beskrevet i det følgende.

I en af de fem case-kommuner er proceduren, at en sag om huslejerestance med børn på adressen altid først skal vurderes efter børneparagrafferne, inden de bliver vurderet efter Aktivlovens paragraffer. Således skal afdelingen for børn og familie først, ud fra Servicelovens § 52, vurdere, om de pågældende børn er i risiko for at blive anbragt. Hvis det vurderes, at børnene ikke er i risiko for at blive anbragt, sendes sagen til afdelingen for enkeltydelser, som skal vurdere den efter enkeltydelsesbestemmelserne i Aktivloven.

En medarbejder i en af case-kommunerne oplever, at kommunen har en stor udfordring med børnefamilierne, idet der er flere og flere børnefamilier, som bliver sat ud af deres bolig i den pågældende kommune. En del af baggrunden for denne udfordring er, ifølge medarbejderen, at afdelingen for børn og familie er under tidspres i forhold til behandlingen af sager med børnefamilier. De skal på meget kort tid vurdere, om barnet/børnene skal anbringes, da kommunen kun har 14 dage til at behandle en sag vedrørende huslejerestance. Går sagen videre til afdelingen for enkeltydelser, er denne afdeling under et desto større tidspres, fordi de først kan behandle sagen, efter at afdelingen for børn og familie har færdigbehandlet sagen. Den interviewede medarbejder fortæller desuden, at hun oplever frustration hos borgerne, fordi de ikke kan forstå kommunens lange sagsbehandlingstid, og det at flere afdelinger skal behandle deres sag, før der kan træffes en beslutning.

I en anden case-kommune har afdelingen for børn og familie organiseret sig med en ”for-visitation”, som besiddes af erfarne sagsbehandlere, og som efter modtagerteamet i case-kommunen behandler sagen. Disse sagsbehandlere for-visiterer de sager, hvor der er børn/unge under 18 år på adressen, og hvor husstandens voksne har fået afslag i modtagerenheden, som er en del af afdelingen enkeltydelse, og derfor er videresendt til afdelingen for børn og familie. For-visitationen er oprettet

på baggrund af et ønske om at gøre det nemmere, mere gennemsigtigt og hurtigere for borgerne at komme ind i systemet. Og samtidigt på baggrund af et ønske fra ledere og medarbejdere i afdelingen om omstrukturering, da nogle sagsbehandleres mængde af sager var for høj. Således kunne en sagsbehandler i afdelingen for børn og familie have omkring 90 sager, hvor Dansk Socialrådgiverforenings vejledende sagstal på børne- og familieområdet er 30 og 35 sager per sagsbehandler¹³ (Dansk Socialrådgiverforening).

Overordnet vurderer for-visitationen, om familien er berettiget til hjælp. For-visitationen har ofte udelukkende sager, som kan håndteres ved råd og vejledning. Hvis en sag af for-visitationen vurderes til at få afslag på ansøgning, sender sagsbehandleren et standardbrev med afslag til familien; hvis sagen vurderes til at få støtte, kan familien eksempelvis få en enkeltydelse efter Aktivlovens § 81. Hvis sagen kræver et lidt længerevarende sagsbehandlingsforløb fx sager, hvor der skal bevilges en foranstaltning, fx en visitation til familieværksted, eller hvis der skal laves en børnefaglig undersøgelse, sendes den videre til ”baglandet”. Baglandet består af sagsbehandlere, som har ansvaret for den enkelte sag over en længere periode – eller indtil sagen afsluttes. Familien tilknyttes således en fast sagsbehandler. I enkelte sager kan sagsbehandlerne i for-visitationen imidlertid vurdere, at en sagsbehandler fra ”baglandet” skal undersøge børnenes trivsel. En af sagsbehandlerne giver et eksempel herpå:

De [for-visitationen] havde haft en sag oppe på deres teammøde, hvor det var besluttet, at de ikke kunne hjælpe familien, hvorfor de sendte den indtil mig. Familien havde først søgt i afdelingen for kontanthjælp, fordi begge forældre var på kontanthjælp. Dog mente for-visitationen, at familien kunne have sparet op til huslejen. Familien skyldte omkring 35.000 kr. Der var ingen strøm og varme i huset, og de havde ikke haft varme i et helt år. Jeg bestemmer mig for at lægge sagen frem på et af vores teammøder [i baglandet] og fortæller, at vi har denne sag, hvor der er tre små børn i boligen. Jeg fortæller, at det nærmer sig efterår/vinter, og at kommunen ikke kan have en familie gående uden varme. Baggrunden for huslejerestancen var, at faren var

---

13. Dansk Socialrådgivning har udarbejdet vejledende sagstal for flere forskellige kommunale myndighedsområder: børnefamilie, børnehandicap, voksenhandicap, voksenpsykiatri sygedagpenge og beskæftigelse. Se mere på deres hjemmeside: <http://www.socialrdg.dk/Default.aspx?ID=306>
<http://www.socialrdg.dk/Default.aspx?ID=306>.

gået konkurs med sit firma. Derudover havde de haft et dødsfald i familien og mit indtryk var, at det hele ramlede for den her familie. I denne sag vurderede vi, at vi skulle betale den restance.

Når en sag sendes videre fra for-visitationen til en sagsbehandler i baglandet, er det for, at denne kan følge op på sagen, enten ved at familien kommer ind til en samtale med den pågældende sagsbehandler i kommunen, eller at sagsbehandleren tager på hjemmebesøg. Der er fast procedure for en samtale med familien i de sager, hvor der er tvivl om børnenes trivsel. En sagsbehandler fortæller, at et hjemmebesøg i nogle tilfælde kan være hensigtsmæssigt, da der kan være forhold i hjemmet, som sagsbehandleren dermed vil kunne afdække. Imidlertid tillader kalenderen ikke altid et hjemmebesøg. Nogle gange kan det afhænge af, hvilket distrikt sagsbehandleren har, da det kan være afgørende for, om sagsbehandleren kan nå ud til familien – hvis der er langt, kan det være svært at nå et hjemmebesøg, da et sådant kan tage op til halvanden time. Generelt oplever medarbejderne i denne case-kommune, at ordningen med for-visitationen er med til at effektivisere den generelle sagsgang på børne- og familieområdet.

I en tredje case-kommunes afdeling for enkeltydelse er det procedure at hjælpe enlige med børn første gang, de kommer i huslejerestance, mens der ikke anden gang gives bevilling, og sagen overdrages til afdelingen for børn og familie, hvor de har flere muligheder for at hjælpe familien, og hvor børnene skal hjælpes, hvis sagen ender i udsættelse. De interviewede i kommunen begrundede proceduren med, at hvis den enlige kommer i huslejerestance flere gange, må det være fordi vedkommende ikke prioriterer at få sin husleje betalt til tiden, hvorfor de ikke kan yde hjælp igen.

I en fjerde case-kommune er lokale socialcentre placeret tæt på deres borgere, og her har de fast procedure for at opsøge eller ringe til de familier med børn og/eller unge under 18 år, som de kender i forvejen. Kommunen er opsøgende i forhold til denne borgergruppe, dvs. at sagsbehandlerne ofte henvender sig på familiens adresse. Medarbejderen fortæller i forlængelse af dette, at familierne ofte ikke er bekendt med huslejerestancen, da de måske ikke har tømt postkassen i en længere periode. Endelig fortæller medarbejdere fra kommunen, at de lægger stor vægt på at sørge for, at børnene ikke er til stede ved selve udsættelsen – hvis det skulle ende med det.

I tre af case-kommunerne er der medarbejdere, som fortæller, at de underretter forældrene om, at sagsbehandlere fra afdelingen for børn og familie, har mulighed for at tage sig af børnene, hvis det ender i en effektiv udsættelse. Efter udsagn fra medarbejdere i disse case-kommuner har denne underretning væsentlig betydning for, at forældrene i mange tilfælde selv finder en løsning på deres boligproblem.

Kommunerne har endvidere forskellige praksisser for håndteringen af sager, såfremt familien sættes ud. Fire af de fem kommuner har praksis for at møde op på adressen på selve udsættelsesdagen for at sikre, at forældrene har et sted at bo sammen med børnene. I surveyundersøgelsen blandt kommunerne angiver 69 pct. af de kommuner, der ifølge nøglepersonen har særligt fokus på børnefamilier, at de prioriterer børnefamilier i forhold til akutboliger, husvilde boliger eller lignende.

PRAKSIS I SAGER MED "KENDTE BORGERE"

En anden gruppe, som kommunerne har en særlig forpligtelse over for, er de borgere, kommunen kender i forvejen, dvs. borgere, som har en aktuel sag i kommunen (Retssikkerhedslovens § 5 a).

I en case-kommune har sagsbehandlere i et ydelsescenter siden sommeren 2011 haft procedure for at tage telefonisk kontakt med de borgere, som er kendt af kommunen i forvejen, og som er kommet i huslejerestance, for at orientere borgerne om, at kommunen kender til restancen, og at der er mulighed for råd og vejledning fra kommunen. Via telefonsamtalen får sagsbehandleren mulighed for at opnå viden om baggrunden for huslejerestancen, ligesom sagsbehandleren får mulighed for at finde "små huller", som fx at borgeren ikke modtager boligsikring, selvom vedkommende er berettiget til det. Det kan også være, at borgeren har brug for sagsbehandlerens hjælp til at tage kontakt med udlejer for at få lavet en afdragsordning. Sagsbehandlerne oplever, at sagen mellem udlejer og lejer til tider kan gå i hårdknude, og at det derfor kan være en fordel for borgeren, at en sagsbehandler fra kommunen tager kontakt med udlejer og finder en løsning sammen med denne.

Sagsbehandlerne fra den pågældende case-kommune fortæller, at de oplever det som meget positivt at gå i dialog med borgeren omkring huslejerestancen, idet det skaber en positiv kontakt mellem borger og sagsbehandler. Endelig vurderer medarbejderne, at den nye praksis er en yderst effektiv måde at få afsluttet sagerne hurtigt på. Hvis det ikke lykkes sagsbehandlerne i afdelingen for enkeltydelse at få telefonisk kontakt

med de borgere, som er kendt af kommunen i forvejen, sender de enten et standardbrev med tilbud om råd og vejledning eller også, hvis sagsbehandlerne er særligt bekymrede for en borger, gør de brug af kommunens opsøgende team, som har mulighed for at tage på hjemmebesøg hos borgeren og finde ud af, hvorfor vedkommende hverken tager telefonen eller reagerer på kommunens henvendelser.

En anden case-kommune benytter sig af en ordning med kommunale boligrådgivere, som opsøger de borgere, kommunen kender i forvejen, og hvor de har en mistanke om, at noget er galt. Boligrådgiverne enten ringer eller aflægger borgeren hjemmebesøg for at søge viden om baggrunden for den ubetalte husleje. De interviewede i kommunen fortæller, at boligrådgiverne i forbindelse med restancesager er ude at kigge hos borgeren, og at sagsbehandleren i nogle sager selv vælger at tage med på hjemmebesøg for at komme ud og tale med borgeren om situationen. De fortæller desuden, at kontakten til borgerne bliver anderledes, når de kommer hjem til borgerne og har en samtale med dem; de oplever, at hjemmebesøget har væsentlig betydning for relationen til borgerne, da borgerne blandt andet bliver mere åbne og imødekomne overfor sagsbehandlerne. Medarbejderne påpeger, at denne borgergruppe ikke altid får åbnet brevene fra kommunen, og ved et hjemmebesøg har kommunens medarbejdere mulighed for at søge baggrunden herfor. Og de fortæller, at netop denne målgruppe kan være svær at nå med standardbrevene, fordi de har svært ved at møde til en samtale med sagsbehandleren i kommunen. Det kan fx være svært for borgere med psykiske problemer som angst. Dog beretter en af de interviewede i den pågældende case-kommune, at det kan være en ressourcekrævende proces at opsøge denne borgergruppe.

I en tredje case-kommune er der heller ikke procedure for udelukkende at sende et standardbrev til samtlige borgere, der kommer i huslejerestance, da personalet i de relevante afdelinger vurderer, at det ikke er hensigtsmæssigt at sende et brev ud til borgere med en socialcenter- og/eller psykiatrisag. Denne gruppe af borgere reagerer nemlig ofte ikke på kommunens skriftlige henvendelse. Det er her socialcentrets opgave ”at hanke op” i borgerne, således at borgeren får søgt om de nødvendige tilbud. I kommunen er det derfor procedure, at socialcentret opsøger borgeren samtidig med, at sagen sendes til afdelingen for enkelttydelse, hvor det vurderes, om borgeren er berettiget til støtte. Hvis afdelingen for enkelttydelse vurderer, at borgeren ikke er berettiget til enkelt-

ydelse, er det socialcentret, som skal vurdere, hvordan sagen bør håndteres. Det kan fx være en social vicevært¹⁴, administration af kontanthjælp eller oprettelse af budgetkonto. På den måde bliver socialcentret bindeleddet mellem borger og enkeltydelsesafsnittet i den pågældende case-kommune.

Generelt fremgår det af de kvalitative interview, at medarbejderne i alle fem case-kommuner i højere grad tager kontakt med de borgere, som de kender i forvejen – og det gælder både husstande med og uden børn. Således fortæller en leder:

Vi går nok længere i forhold til de borgere, som vi kender i forvejen end de borgere, vi ikke kender i forvejen. Hvis vores ydelsesområde får en udsættelse på en familie, som de ikke kender, eller som måske bare får kontanthjælp, så ville de typisk sende et brev til dem. Og hvis man så ikke hører fra dem, så går det over til familiegruppen, som så gør lidt mere.

MANGLENDE KONTAKT MED EN GRUPPE BORGERE

Den kvalitative del af vores undersøgelse viser tegn på, at der er en stor gruppe af borgere, som case-kommunen ikke får kontakt med, selvom der bliver sendt standardbreve til samtlige borgere i huslejerestance. Den manglende kontakt skyldes ofte, at borgerne ikke reagerer på henvendelsen. Især de borgere, som kommunen ikke umiddelbart kender i forvejen, og borgere, som ikke reagerer på standardbrevet, opnår kommunen ikke kontakt med. Under kategorien ”ikke kendte borgere” hører borgere, som er på kontanthjælp eller førtidspension, men som efter kommunens vurdering ikke har nogen særlig grund til at modtage fx en enkeltydelse til at få huslejen betalt. Dette understøttes af gennemgangen af sager, hvor det i flere tilfælde fremgår, at der udelukkende er blevet sendt standardbreve til borgerne, og at der ikke fortages mere fra case-kommunens side, med mindre borgerne selv henvender sig (35 ud af 93 sager). I forlængelse af dette kan man spørge, om der er børnefamilier med problemer, som bliver overset, når kommunerne oftest kun sender standardbreve til de familier, som de ikke kender i forvejen.

At der tilsyneladende er en stor gruppe borgere med et påkrav og borgere med en fogedsag, som kommunen blot tilsender et standardbrev, synes at understøttes af survey-undersøgelsen. I survey-

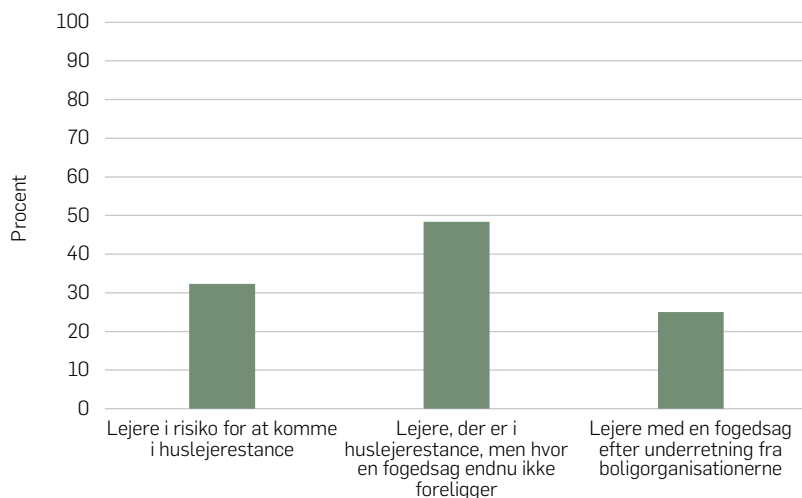
---

14. Den sociale viceværts rolle er at være brobygger mellem borgeren og det offentlige system.

undersøgelsen angiver 67 pct. af kommunerne, at borgere, der er kommet i huslejerestance og borgere, der er begæret sat ud, ofte er svære at komme i kontakt med, og at kommunen derfor ikke i tide kan tage stilling til, hvilken hjælp der er påkrævet.

FIGUR 9.1

Andelen af kommuner, der opsøger lejere på forskellige tidspunkter i forløbet forud for udsættelsen. Procent.

Anm.: Beregningsgrundlag: 62 kommuner.

Kilde: Egen survey-undersøgelse blandt kommuner.

Yderligere finder vi, at 32 pct. af kommunerne opsøger borgere inden huslejerestancen opstår, hvis de er bekendt med, at der er risiko herfor. 48 pct. af kommunerne opsøger borgere, der er kommet i huslejerestance, hvis kommunen bliver gjort bekendt med det inden fogsagsbegæringen foreligger. Kun 25 pct. af kommunerne opsøger borgere, når fogsagsbegæringen foreligger. Samlet set opsøger 64 pct. af kommunerne borgere på et eller andet tidspunkt i forløbet op til en udsættelse. Dette skal anskues i lyset af, at hele 86 pct. af kommunerne gennem formelle og/eller uformelle procedurer er i stand til at vurdere, om borgere, der bor i alment boligbyggeri, er risiko for at komme eller er kommet i huslejerestance, jf. kapitel 10.

Nogle kommunale medarbejdere antager, at når borgerne ikke henvender sig, kan det hænge sammen med, at borgerne er socialt svagt stillede, og at de derfor ikke kan overskue at tage kontakt med kommunen. Andre kommunale medarbejdere vurderer, at hvis borgeren ikke selv reagerer på baggrund af kommunens henvendelse, er det fordi, de selv kan løse problemet med den ubetalte husleje. Desuden er de også af den opfattelse, at det er borgerens eget ansvar at henvende sig, hvis der er problemer, som borgeren ikke selv kan løse. For eksempel beretter en sagsbehandler:

Nej, vi følger ikke op på dem, som bliver tilbudt råd og vejledning [via standardbrevene], så kunne vi ikke bestille andet. Det må være borgerens eget ansvar med mindre, det er en speciel sag. Hvilket er sådan en, som er tilknyttet enten psykiatrien eller socialcentret, men så har vi socialcentret til at følge op på det.

I fire af de fem case-kommuner fortæller kommunale medarbejdere, at i langt størstedelen af de sager, som kommunen får vedrørende huslejerestance, formår borgerne selv at løse problemet, hvilket er grunden til, at de ikke reagerer på kommunens henvendelse. Det skal dog fremhæves, at der kan være forskellige holdninger i de forskellige afdelinger i kommunerne, typisk kommer der forskellige holdninger frem mellem afdelingerne for socialområdet og enkeltydelse/beskæftigelse.

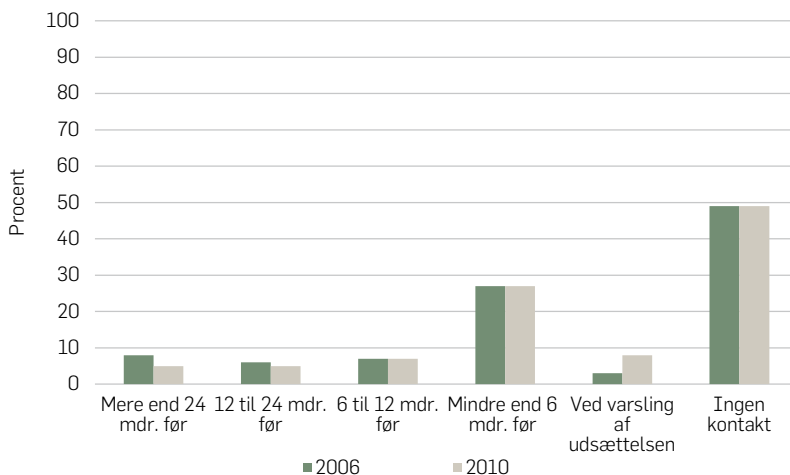
Udsagnene bliver understøttet af vores gennemgang af sager, som viser, at en stor del af de borgere, som var i huslejerestance og som ikke har reageret på kommunens henvendelser, i langt de fleste tilfælde bliver boende på adressen; det må derfor formodes, at de selv har været i stand til at skaffe penge til huslejen. Dog er sagsgangen kun baseret på ca. 20 sager i hver kommune, hvorfor det ikke er givet, at det udgør et fyldestgørende billede af sagerne generelt i kommunerne.

I survey-undersøgelsen blandt lejere, der er blevet sat ud, har vi spurgt, om de forud for udsættelsen havde kontakt med en kommunal sagsbehandler, om kommunen tog kontakt med lejeren angående udsættelsen, og i hvor lang tid før fogedrettens varsling af udsættelsen, at dette skete. Med dette udgangspunkt er det muligt at identificere, om og hvornår i forløbet de udsatte lejere er blevet kontaktet af kommunen. Vi finder, som det fremgår af figur 9.2, blandt lejere udsat i 2006, at 53 pct. blev kontaktet af kommunen, og 48 pct. var i kontakt med en kommunal sagsbehandler inden udsættelsen. 8 pct. havde haft kontakt med kom-

munen i mere end 24 måneder, 6 pct. mellem 12 og 24 måneder, 7 pct. mellem 6 og 12 måneder og 27 pct. mindre end 6 måneder før udsættelsen, og 3 pct. var således blevet kontaktet af kommunen ved varslingen uden således tidligere at have været i kontakt med kommunen. De resterende 49 pct. var imidlertid ikke i kontakt med en sagsbehandler og blev ikke kontaktet af kommunen ved varslingen af udsættelsen. I 2010 var lidt færre end i 2006 i kontakt med en sagsbehandler mere end 12 måneder før udsættelsen. Derimod blev flere kontaktet på tidspunktet for varslingen af udsættelsen. Imidlertid finder vi, at en tilsvarende andel i 2010 som i 2006 ikke var i kontakt med en sagsbehandler eller blev kontaktet af kommunen ved varslingen af udsættelsen. Det skal her noteres, at 7 lejere i 2006 svarende til 2 pct. var i kontakt med en sagsbehandler forud for udsættelsen, men ikke kunne redegøre for, hvornår kontakten var blevet etableret. Disse udgår derfor her.

FIGUR 9.2

Interviewede udsatte lejere i 2006 og 2010 fordelt efter tidspunktet for kontakt med kommunen forud for udsættelsen. Procent.

Anm.: Beregningsgrundlag: 334 og 353 lejere i henholdsvis 2006 og 2010.

Kilde: Survey blandt udsatte lejere i 2006 og i 2010.

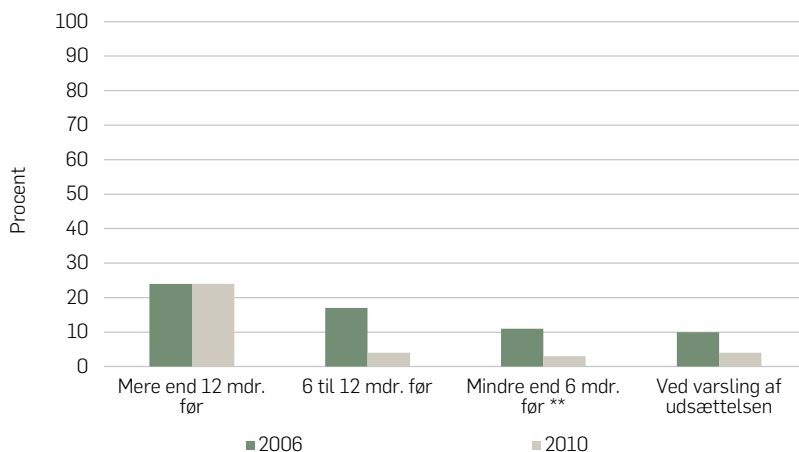
Der er således en stor gruppe, der blandt de udsatte lejere både i 2006 og 2010 angiver, at de ikke blev kontaktet af kommunen. Dette må naturligvis undre, at så stor en andel af de lejere, der blev sat ud i 2010, angiver,

at de ikke blev kontaktet af kommunen, idet kommunerne siden indførelsen af underretningspligten er forpligtet til at tage kontakt med disse lejere. Imidlertid kan det være udtryk for, at en stor andel, blandt de lejere der sættes ud, ikke er opmærksomme på det tilsendte standardbrev.

Vi finder endvidere, at langt de færreste både i 2006 og i 2010 blandt de udsatte lejere angiver, at de på udsættelsestidspunktet modtog hjælp af kommunen. Imidlertid finder vi, at flere blandt de udsatte lejere i 2006, der var i kontakt med eller blev kontaktet af kommunen, modtog hjælp af kommunen for at undgå udsættelse end udsatte lejere i 2010, jf. figur 9.3.

FIGUR 9.3

Andelen blandt interviewede udsatte lejere i 2006 og 2010, der var i kontakt med kommunen forud for udsættelsen, og som modtog hjælp af kommunen. Procent.

Anm.: Beregningsgrundlag: 170 udsatte lejere i 2006, 184 udsatte lejere i 2010.

Signifikansniveau t-test: * <0,10; ** < 0,05; ***<0,001.

Kilde: Survey blandt udsatte lejere i 2006 og i 2010.

Denne ændring kan umiddelbart skyldes to ting. En forklaring kunne være, at den hjælp kommunerne tilbyder i højere grad virker efter hensigten, og således forebygger udsættelsen blandt lejere, der modtager hjælp. Dermed vil færre af de lejere, der modtog hjælp, være repræsenteret i analyseudvalget i 2010. I forlængelse heraf kan den udeblivende ændring i 2010 for lejere, der var i kontakt med kommunen mere end et år forud for udsættelsen skyldes, at deres sociale og psykiske problemer er af en

sådan karakter, at kommunerne ikke formår at forhindre udsættelsen. Det skal her fremhæves, at denne tolkning skal betragtes under det forbehold, at analyseudvalget netop består af lejere, der er blevet sat ud¹⁵.

Det er således værd at sætte spørgsmålstegn ved, om de borgere, som ikke reagerer på kommunens standardbreve, alle er i stand til at klare sig selv. En gruppe, som i interview og gennemgang af sager viser sig at være sårbare i forhold til at komme i risiko for at blive udsat, er borgere med anden etnisk baggrund. Således omhandlede 32 af de 93 gennemgæede sager om personer med anden etnisk baggrund end dansk. Via gennemgangen af sager fremgår det i enkelte sager, at borgere i denne gruppe har svært ved at overskue og forstå den post, de får fra eksempelvis sociale myndigheder, og det tyder også på, at de har svært ved at forstå, hvordan systemet fungerer. Via interviewene kom det frem, at kommunerne ikke selv oplever kommunikationsvanskeligheder med denne gruppe blandt andet, fordi de benytter tolk i de situationer, hvor det kan være nødvendigt. Imidlertid må det antages, at borgerne formodentlig ikke modtager tolkebistand og støtte til at åbne og forstå brevene fra de sociale myndigheder og boligudlejer. Hvis borgere i denne gruppe har svært ved at gennemskue systemet, fx via den post de modtager fra myndighederne, tyder det på, at den sårbarhed er mangeartet.

I forlængelse heraf har vi i survey-undersøgelsen bedt kommunerne angive, hvilke grupper kommunen har særligt fokus på i den bolig-sociale indsats generelt. Her skal det bemærkes, at besvarelserne kan være influeret af beboersammensætning i boligorganisationen og blandt lejerne i kommunen generelt. 60 pct. af kommunerne angiver, at de har et særligt fokus på familier med børn under 18 år. Dermed angiver flest kommuner, at de har fokus på netop denne gruppe. Det må dog undre, at ikke alle kommuner angiver, at netop denne gruppe har særlig prioritet, idet den netop udgør en del af lovgivningen, at familier med børn har en særlig prioritet.

Derudover angiver 30 pct., at de har særligt fokus på lejere med psykiske lidelser og lejere, som i forvejen er kendte af kommunen. Kun 13 pct. angiver, at kommunen har særligt fokus på borgere, der er anvist af kommunen og endnu færre, at de har særligt fokus på lejere, der tidligere er blevet anvist en bolig. Lejere med ikke-vestlig baggrund samt en-

---

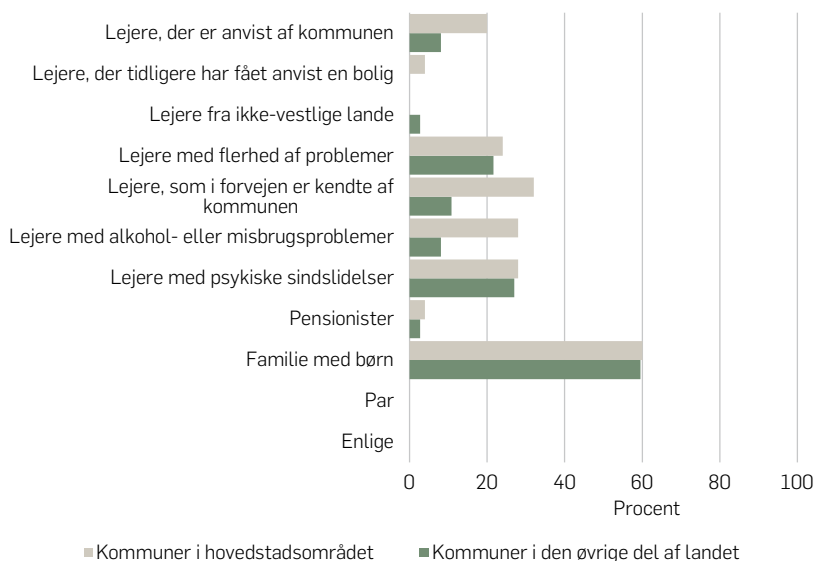
15. En anden mulig forklaring på ændringen i andelen af udsatte lejere, der modtager hjælp, kan nemlig også være, at kommunerne i stigende omfang fokuserer hjælpen på de lejere, de kender i forvejen.

lige eller par uden børn tildeles i næsten ingen af kommunerne et særligt fokus. Det forekommer tankevækkende i og med, at registeranalysen pegede på gruppen af enlige mænd, herunder også enlige mænd med anden etnisk baggrund end dansk, som en gruppe, der er i særlig stor risiko for at opleve en effektiv udsættelse.

Både lejere med psykiske lidelser og lejere med alkohol- eller misbrugsproblemer har en signifikant større andel af kommunerne i hovedstadsområdet fokus på.

FIGUR 9.4

Kommuner fordelt efter, hvilke husstandstyper og borgere med givne karakteristika de har særligt fokus på. Procent.

Anm.: Beregningsgrundlag: 62 kommuner.

Kilde: Egen survey-undersøgelse blandt kommuner.

KONKRETE TILTAG I FOREBYGGELSEN AF UDSÆTTELSE

I dette afsnit undersøger vi, hvilke redskaber og tiltag kommunerne typisk anvender i deres arbejde for at forebygge effektive udsættelser. Først ser vi på anvendelsen af og betingelser for enkeltydelser og anden øko-

nomisk direkte hjælp. Dernæst ser vi på anvendelsen af kommunens øvrige tiltag.

DIREKTE ØKONOMISK HJÆLP

Inden for Aktivlovens § 81 har en kommune mulighed for at hjælpe en borger med huslejerestancen. Det kan enten være i form af en engangsydelse eller en ydelse, som borgeren skal tilbagebetale. For at en borger er berettiget til økonomisk hjælp, må borgeren ikke have nogen form for opsparing og ikke have mulighed for at låne penge i banken. Dernæst vurderes det, om borgeren har været udsat for sociale begivenheder, der kan forklare, hvorfor vedkommende ikke er i stand til at betale huslejen. I den sammenhæng vurderes hele familiens situation med henblik på en vurdering af, om der er andre forhold, som kommunen skal være opmærksom på. En engangsydelse gives til borgere, der ufor skyldt er kommet i en situation, hvor de ikke har haft mulighed for at have penge til huslejen (Aktivlovens § 81).

GENGANGERE STILLES DÅRLIGERE

I survey-undersøgelsen blandt kommunerne har vi i relation til bevilling af enkeltydelse og af anden økonomisk og direkte hjælp spurgt kommunerne om, hvilke betingelser de stiller til grund for hjælpen. I 78 pct. af kommunerne tillægges det stor vægt, at borgeren tidligere har fået bevilget en enkeltydelse til boligbevarende udgifter, og 64 pct. af kommunerne angiver, at de er mindre tilbøjelige til at bevilge en enkeltydelse til betaling af huslejerestance, hvis en borger tidligere har fået bevilget en enkeltydelse til boligbevarende udgifter. Der er her en statistisk signifikant forskel mellem kommunerne i hovedstadsområdet og kommunerne i den øvrige del af landet. Flere blandt kommunerne i hovedstadsområdet er mindre tilbøjelige til at bevilge en enkeltydelse, hvis borgeren tidligere har fået bevilget en enkeltydelse.

I case-kommunerne fortæller flere af sagsbehandlerne, at de først undersøger borgernes økonomiske forhold. Typisk vurderes sagen først i en afdeling for enkeltydelse, som organisatorisk kan være placeret i både Socialforvaltningen og Beskæftigelsesforvaltningen. Når en sag skal vurderes følges et lovgivningshierarki, hvor Aktivloven er subsidiær i forhold til andre lovgivninger. Således vurderes borgerens sag først i forhold til en afklaring af baggrunden for huslejerestancen: Er det en borger, som kommunen kender i forvejen og dermed borgerens økonomi (ind-

tægter og umiddelbare udgifter), har borgeren økonomi til at bo i sin bolig, får borgeren boligstøtte, og er der noget som eventuelt kan rettes til, er der fx andre ydelser, som borgeren kan have ret til (fx børneydelser, fripladstilskud til børneinstitution). Herefter vurderes det efter Aktivloven, om borgeren er berettiget til hjælp. Hvis afdelingen for enkeltydelse giver afslag, overgår sagen typisk til en afdeling under Socialforvaltningen (en børn- og ungeafdeling eller en voksenafdeling), som herefter vurderer sagen efter Serviceloven.

Samtlige af de interviewede medarbejdere i case-kommunerne understreger, at vurderinger af borgerens økonomiske forhold, og dermed om borgeren er berettiget til en ydelse samt størrelsen af denne, hviler på individuelle skøn. Dog fortæller flere, at der er begrænsninger for, hvor mange gange borgere kan få en enkeltydelse. Således fortæller en leder i en af case-kommunerne, at:

En tommelfingerregel er to til tre gange – ellers skal der være en virkelig god forklaring på, hvorfor vedkommende er kommet i huslejerestance.

Generelt modtages borgere, som kommer i huslejerestance for første gang, med større sympati end borgere som tidligere har været i huslejerestance, hvilket understøttes af resultaterne af survey-undersøgelsen. Flere af de interviewede sagsbehandlere udviser frustration over borgere, der gentagne gange kommer i huslejerestance. Medarbejderne oplever ikke, at løsningen er at blive ved med at give borgerne hjælp til huslejerestancen, men de oplever heller ikke, at løsningen er, at borgeren bliver sat ud af sin bolig.

Hvis kommunens sagsbehandler skønner, at der er grundlag for at yde økonomisk støtte, vurderes det, om ydelsen skal gives mod tilbagebetaling. Hvis kommunens sagsbehandler vurderer, at den manglende huslejebetaling skyldes uforsvarlig økonomi, og at borgeren således burde have eller fremover vil have økonomi til at betale huslejen, vil ydelsen typisk blive bevilget mod tilbagebetaling, hvilket ligeledes fremgår af sagsgennemgangen. Ydelsen bevilges også mod tilbagebetaling, hvis sagsbehandleren vurderer, at borgeren får penge inden for kort tid. Når kommunen første gang bevilger en borger en engangsydelse, indskærpes det typisk over for den pågældende, at han eller hun fremover skal klare sig selv økonomisk.

MOTIVEREDE BORGERE STILLES BEDRE

Borgerens motivation er en anden faktor, som spiller ind i vurderingen af, om vedkommende skal tildeles økonomisk eller anden hjælp. Blandt kommunerne, der indgår i survey-undersøgelsen, angiver 82 pct., at borgerens egen motivation har betydning for, om kommunal hjælp skal tilbydes. I omkring 50 pct. af kommunerne har borgerens motivation for ikke at komme i huslejerestance igen betydning for beslutningen om, hvorvidt økonomisk hjælp skal tilbydes. Også valget af, hvilken økonomisk hjælp der skal tilbydes, påvirkes ifølge lidt over 50 pct. af kommunerne af borgerens motivation for ikke at komme i huslejerestance igen. Dog angiver blot 36 pct. af kommunerne, at de er mere tilbøjelige til at bevilge yderligere økonomisk eller anden hjælp inden for lovens rammer, hvis borgeren er motiveret for ikke at komme i huslejerestance igen.

I vurderingen af, om der skal gives enkeltydelse, indgår forskellige faktorer med forskellig vægt. Her tegner der sig i case-kommunerne et billede af, at hvis der er børn på adressen, er der større chance for, at borgeren bliver tilkendt en enkeltydelse, ligesom det tillægges vægt, at det er første gang den pågældende er i huslejerestance. Endelig indgår den sociale kompleksitet som en vægtfaktor, hvilket indebærer, at en borger har flere psykiske og sociale problemer.

Der er også tegn på, at hjælpen oftere bevilges, hvis sagsbehandlere kan se et perspektiv i at yde hjælp til borgeren. Således peger enkelte medarbejdere i case-kommunerne på, at de oftere bevilger en ydelse, hvis borgeren fx indvilliger i at blive administreret, indvilliger i at gå misbrugsbehandling eller indvilliger i at søge en billigere bolig. Dette fremgår også af resultaterne fra survey-undersøgelsen blandt nøglepersoner i kommuner, der som tidligere nævnt viser, at sagsbehandlere i kommunerne generelt i deres sagsbehandling lægger vægt på, at borgeren udviser motivation.

EN ENKELTYDELSE KAN VÆRE I KONFLIKT MED SANKTIONERING

Det fremgår af flere interview, at der er forskel på, om Socialforvaltning hjælper, hvis der har været afslag fra afdelingen for enkeltydelse. I nogle kommuner oplever afdelingen for børn og familie, at afdelingen for enkeltydelse for ofte giver afslag og for ofte sender sagen videre til afdelingen for børn og familie, som så må hjælpe familien efterfølgende med fx en enkeltydelse til betaling af huslejen. I andre kommuner skal der være vægtige grunde til, at Socialforvaltningen, herunder afdelingen

for børn og familie, vælger at yde hjælp, efter at afdelingen for enkelt-ydelse har givet afslag.

En problemstilling, som flere kommunale medarbejdere fremhæver, knytter sig til de sager, hvor en borger på kontanthjælp ikke overholder aftaler med jobcentret eller ikke møder op i aktivering og derfor bliver sanktioneret ved, at jobcenteret trækker et beløb fra kontanthjælpen. Dette kan medføre, at borgeren ikke har mulighed for at betale sin husleje. I de situationer oplever nogle sagsbehandlere, at det kan være vanskeligt at træffe en afgørelse om, hvad der skal ske. Kommunen skal forsøge at hjælpe borgeren, men den hjælp, Socialforvaltningen giver, må ikke modvirke den sanktion, som jobcenteret har givet, da Aktivloven ikke er ment som en kompensation for beskæftigelsesloven. En medarbejder fortæller:

Vi har en gruppe, hvor det tydeligt fremgår af sagen, at de har fået en sanktion, fordi de ikke er mødt op. Dem kan vi per definition ikke give penge. Mange af dem har selv valgt at undlade at møde op, hvorfor de så også selv vælger deres penge fra. Men der er dem, hvor man kan se, at tingene pludselig vælter, og der er virkelig grund til at være på vagt.

Både interview og gennemgangen af sager viser, at der er borgere, som bliver sanktioneret i deres kontanthjælp, hvor case-kommunerne har et ansvar for at være særlig opmærksomme. Det gælder borgere, som eksempelvis har en socialsag på grund af psykisk sygdom, eller borgere som har været indlagt og derfor ikke har haft mulighed for at møde op i jobcentret. Enkelte af de interviewede sagsbehandlere peger på, at medarbejderne i jobcentret ikke altid er tilstrækkeligt opmærksomme på baggrunden for, at en borger ikke møder op, da der kan være væsentlige årsager hertil.

Der er forskel blandt case-kommunerne på, hvor lempelige de er i forhold til at ophæve en sanktion. I fire af de fem case-kommuner fortæller medarbejdere, at de har medvirket til, at en sanktion er blevet ophævet ved enten at tale med eller sende en mail til kollegaer fra jobcentret, som har udvist forståelse for sagen.

En anden problemstilling, som rejser sig i forbindelse med sanktioner, som kommer frem i gennemgangen af sager og bekræftes af de interviewede medarbejdere, er, at administration af en borgers økonomi ophører, så snart der ikke er penge nok til at betale de boligrettede udgif-

ter. Dette kan efterlade borgeren i en situation, hvor vedkommende fejlagtigt tror, at boligudgifterne bliver betalt.

BØRNEFAMILIER FÅR OFTERE ØKONOMISK HJÆLP, MEN OPFØLGNING UDEBLIVER

Vi har spurgt kommuner med særligt fokus på børnefamilier, hvordan dette kommer til udtryk i praksis. Blandt de kommuner, der således ifølge nøglepersonen i den enkelte kommune har særligt fokus på børnefamilier, angiver 80 pct., at de er mere villige til at bevilge økonomisk hjælp, når der er børn på adressen. Resultaterne fra den kvalitative del viser i overensstemmelse hermed, at kommunerne har særligt fokus på børnefamilierne. Dette kommer blandt andet til udtryk ved, at det bliver vægtet særligt højt, at der er børn under 18 år på adressen, når det skal vurderes, om en borger er berettiget til hjælp, hvilket er i overensstemmelse med Retssikkerhedslovens § 5 a.

Imidlertid antyder data fra case-kommunerne, ligesom den tidligere undersøgelse (Christensen & Nielsen, 2008), at der mangler et fokus på konkrete tiltag i forhold til at sikre, at borgere ikke kommer i husleje-restance igen, efter at de har fået økonomisk støtte fra kommunen.

I to kommuner fortæller medarbejdere, at når der i deres børne- og familieteam bevilliges en engangsydelse til en børnefamilie til at kunne betale huslejen, så kan der følge en foranstaltning med. Disse børnefamilier vil kommunen oftest have kendskab til i forvejen, og familien vil være kendetegnet ved at have flere problemer, end blot at de voksne har svært ved få betalt huslejen til tiden. En enkeltydelse vil i så fald typisk blive bevilget ud fra en vurdering af, om barnet har bedst af at blive hos sine forældre og i nærmiljøet med venner og institutioner, og at barnets og familiens situation kan forbedres ved, at der følges op med en foranstaltning. En dagforanstaltning kan være et familieværkssted, ungeteam eller familieteam. Andre foranstaltninger kan være tilbud om, at barnet kan komme i aflastning, eller at familien i en periode får tilknyttet en hjemmehos'er¹⁶, som fx kan hjælpe med at få sat lidt struktur på en ellers kaotisk og uoverskuelig hverdag.

---

16. En hjemmehos'er er en kommunal medarbejder, som kommer i hjemmet og støtter fx familier med at strukturere hverdagen. Hjemmehos'eren kan fx støtte forældrene i at sørge for, at børnene kommer i skole, institution eller til fritidsaktiviteter.

ØVRIGE TILTAG

Den kvalitative analyse viser, at forebyggelse, ifølge en stor del af de interviewede, handler om at lære borgeren nogle strategier for at undgå at komme i risiko for at blive sat ud af sin bolig.

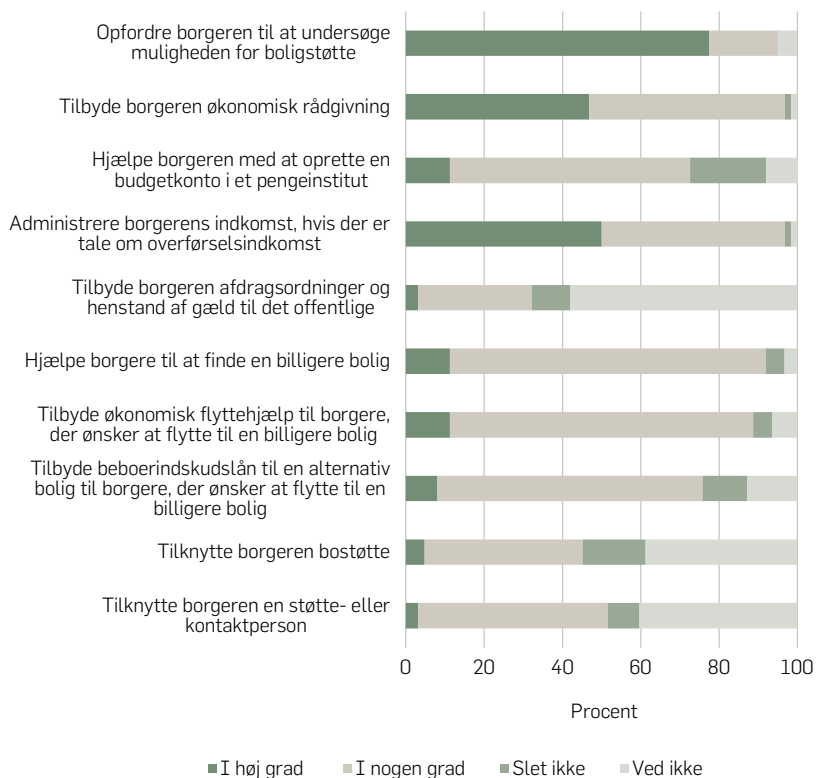
Hvis vi ser på de tiltag, som kommunerne har angivet, at de i høj grad anvender, så er det hyppigst anvendte tiltag at opfordre borgeren til at søge boligstøtte. Således opfordrer 77 pct. af kommunerne borgeren til at undersøge muligheden for boligstøtte, hvilket fremgår af figur 9.5. Det næst hyppigst anvendte tiltag er, at kommunen sætter borgeren under administration. Det er ca. 50 pct. af kommunerne, der angiver, at de i høj grad gør det. Yderligere angiver 47 pct. af kommunerne, at de i høj grad tilbyder lejeren økonomisk rådgivning. De fleste kommuner tilbyder i nogen grad eller i høj grad økonomisk flyttehjælp, beboerindskudslån og/eller hjælper med at finde en billigere bolig.

Blandt nøglepersonerne i kommunerne angiver henholdsvis 58 og 40 pct., at de ikke ved, om kommunen tilbyder afdragsordninger til lejere med en forestående udsættelse, eller om de tilknytter en bo-støtte eller en støtte- eller kontaktperson til dem. Endvidere finder vi, at kommunerne i provinsen i lavere grad end kommunerne i hovedstadsområdet anviser borgeren til en billigere bolig gennem anvendelsen af den kommunale anvisningsret. Denne forskel er statistisk signifikant. Det kan tyde på, at det er nemmere at finde en alternativ bolig i provinsen, end det er tilfældet blandt kommunerne i hovedstadsområdet, og således at kommunerne ikke finder det nødvendigt at anvise borgere. Denne forskel er dog ikke illustreret i figur 9.5. Derudover skal det bemærkes, at henholdsvis 16 og 19 pct. ikke tilknytter borgeren bo-støtte, eller hjælper dem med at oprette en budgetkonto i et pengeinstitut.

Vi har ligeledes spurgt kommunerne, om de siden lovændringerne i 2009 har øget anvendelsen af en eller flere af de nævnte indsatser. Vi finder her, at næsten halvdelen, 44 pct., og dermed flest kommuner har øget anvendelsen af økonomisk administration af borgere, der modtager en overførselsindkomst. Herefter følger indsatser som rådgivning og vejledning, flyttehjælp, indskudslån, som mellem 31 og 24 pct. af kommunerne har øget anvendelsen af. Færrest kommuner, henholdsvis 7, 8 og 10 pct. har øget anvendelsen af afdragsordninger, anvisningsret og bo-støtte.

FIGUR 9.5

Kommuner fordelt efter, i hvilken grad de gør brug af ti forskellige forebyggende tiltag mod udsættelse af borgere. Procent.

Anm.: Beregningsgrundlag: 61 kommuner.

Kilde: Egen survey-undersøgelse blandt kommuner.

RÅD OG VEJLEDNING

I case-kommunerne oplever medarbejderne, at tilbuddet om råd og vejledning kan forebygge, at en borger bliver sat ud af sin bolig. Borgeren kan via samtale med sagsbehandleren få et bedre overblik over sin økonomi og få klarlagt, hvad baggrunden for huslejerestancen er, og hvordan han eller hun undgår at blive udsættelsestruet igen. Som surveyundersøgelsen viser, er det imidlertid kun lidt under halvdelen af kommunerne, som i høj grad tilbyder økonomisk rådgivning. Næsten alle kommuner, 97 pct., tilbyder dog borgeren økonomisk rådgivning i høj eller nogen grad. Flere interviewpersoner i case-kommunerne fremhæver,

at de i forhold til borgere i huslejerestance benytter sig af gældsrådgivning. Enkelte kommuner har den kompetence til rådighed internt i kommunen, fx Københavns Kommune, mens andre henviser til gældsrådgivere i frivillige organisationer.

Desuden kan sagsbehandleren hjælpe borgeren med at ringe til udlejer om indgåelse af en afdragsordning eller hjælpe med at ringe til banken for at høre, om borgeren kan låne penge og få oprettet en budgetkonto, hvorfra huslejen vil blive trukket hver måned. Endelig, hvis intet af dette kan lade sig gøre, vil sagsbehandleren undersøge, hvilke muligheder borgeren har for at få hjælp fra kommunen.

I overensstemmelse med de øvrige resultater blandt kommuner, der i survey-undersøgelsen har særligt fokus på familier med børn, finder vi, at flere af kommunerne tilbyder børnefamilier ekstra rådgivnings- og vejledningssamtaler med kommunens sagsbehandlere og i højere grad går aktivt ind i forløbet for indgåelse af en aftale om en afdragsordning mellem boligorganisationerne og familien med henblik på afvikling af huslejerestancen. Dette er således tilfældet blandt henholdsvis 69 og 60 pct. af kommunerne med særligt fokus på børnefamilier.

ADMINISTRATION AF ØKONOMI

Som nævnt er det muligt for kommunerne at administrere økonomien hos borgere, som er på overførselsindkomst. Der er to varianter af administrationen, nemlig den frivillige og den tvungne. I survey-undersøgelsen finder vi, at 50 pct. af kommunerne i høj grad gør brug af den mulighed i forebyggelsen af udsættelser. Vi finder endvidere en statistisk signifikant forskel mellem kommuner i hovedstadsområdet og i den øvrige del af landet på spørgsmålet om, hvor ofte kommunen stiller administration af borgerens overførselsindkomst som betingelse for økonomisk hjælp. Således angiver kommunerne i den øvrige del af landet oftere, at det er tilfældet i under 50 pct. af sagerne, mens de i hovedstadsområdet oftere angiver, at de stiller administration af borgerens overførselsindkomst som betingelse for økonomisk hjælp i over 50 pct. af sagerne, og hvor dette er muligt. Dermed gør kommunerne i hovedstadsområdet i højere grad brug af mere eller mindre tvungen administration.

Sagsbehandlerne i de fem case-kommuner er imidlertid meget ambivalente i forhold til administrationen af borgerens økonomi. Hvor nogle kommunale medarbejdere oplever det som et nyttigt redskab, er

der andre, der forbinder det med umyndiggørelse, og derfor kun anvender muligheden som sidste udvej. Endelig er det for nogle af interviewpersonerne i case-kommunerne lidt uklart, hvornår man retmæssigt kan sætte en borger under tvungen økonomisk administration. Imidlertid fortæller sagsbehandlerne, at de oftest oplever, at borgerne er imødekommende over for ordningen. De erfarer, at borgeren oplever det som et sikkerhedsnet, at huslejen bliver betalt. Især oplever de, at ordningen er vigtig for de særligt udsatte borgere, fx borgere med en psykisk lidelse. Andre undersøgelser viser ligeledes, at borgeren kan opleve en tryghed ved at vide, at uanset hvad der sker, så bliver de faste boligudgifter betalt. At slippe for denne bekymring kan give dem overskud til at fokusere på at få hverdagen til at fungere (Stigaard, 2011). Sagsbehandlerne kan dog ligeledes give eksempler på, at borgere oplever administrationen som en straf.

I case-kommunerne fremhæves det, at de foretrækker frivillig administration af borgernes økonomi. Sagsbehandlerne påpeger samtidig, at frivillig administration har den ulempe, at borgeren har ret til selv at bestemme, om den skal opsiges, hvilket kan ske med kort varsel. Det er ikke muligt ved den tvungne administration. En kommune fremhæver, at det er svært at benytte tvangsadministration, da Det Sociale Nævn i en klagesag har vurderet, at der skal gentagne restancesager (mere end to) til, før kommunen kan tvangsadministrere.

Ofte igangsætter case-kommunerne administrationen, hvis en borger tidligere har været i huslejerestance og tidligere har modtaget hjælp fra kommunen. I sådanne tilfælde bliver administration af huslejen en betingelse for at få yderligere hjælp.

Flere sagsbehandlere peger på, at de måske ikke er gode nok til at etablere frivillig administration af borgerne som et forebyggende instrument i forhold til udsættelser. For eksempel kunne de benytte sig af ordningen i de situationer, hvor de anviser en lejebolig, og hvor de ved, at der er særlig risiko for, at borgeren kommer i huslejerestance. I forlængelse af dette peger flere af de interviewede på, at det kan være omkostningsfuldt for kommunen at undlade at administrere i de sager, hvor der er behov for det. Dette skyldes, at hver gang en borger bliver sat ud af sin bolig, skal kommunen måske henvise ham/hende til en ny lejebolig, eventuelt bevillige et indskudslån og/eller flyttehjælp med mere. Imidlertid peger to ledere fra hver deres case-kommune på, at det er et stort administrativt arbejde at administrere borgere, hvorfor det kan være res-

sourcetung, hvis de skal administrere for mange borgere på overførselsindkomst.

Vi har endvidere bedt boligorganisationerne vurdere, om kommunernes mulighed for at administrere lejeres huslejebetaling i høj eller i nogen grad har begrænset eller direkte nedbragt antallet af udsættelser. Dette angiver 56 pct. er tilfældet.

HJÆLP TIL AT FINDE ANDEN BOLIG

En måde at forebygge udsættelser på kan også være at hjælpe borgeren med at nedbringe huslejeomkostningerne. Dette kan gøres ved at anviser borgeren til en billigere bolig, såfremt kommunen har en sådan til rådighed.

Derudover har kommunerne mulighed for at yde et beboerindskudslån, også selvom borgeren ikke har afviklet et eventuelt tidligere beboerindskudslån (Boligstøtteleovens § 55 stk. 3). Lån til beboerindskud ydes som udgangspunkt kun til almene boliger, og kommunen skal som hovedregel yde lånet som et pligtlån. En del af de interviewede i casekommunerne har svært ved at udtale sig om denne ordning, da det ikke er deres afdeling, som giver ydelsen, men afdelingen for boligsikring i kommunen, da det gives efter Boligstøtteleoven. Enkelte sagsbehandlere oplever dog, at det er forholdsvis almindeligt at bruge ordningen til gruppen af udsættelsestruede borgere, da det ofte er borgere, som i forvejen har gæld til kommunen. Det stemmer overens med resultater fra survey-undersøgelsen, som viser, at de fleste kommuner tilbyder lånet i nogen eller i høj grad, jf. figur 9.5.

Interview og sagsgennemgang viser, at der i vurderingen af om ydelsen skal tildeles, ligeledes indgår en vurdering af, om borgeren vil være i stand til at betale beløbet tilbage. Endvidere indgår det i vurderingen, om borgeren udviser motivation for at arbejde for ikke at komme i samme situation igen, fx hvis borgeren selv har fundet en billigere bolig.

En leder vurderer, at der for kommunen er udgifter forbundet med ordningen, da gentagne boligudsættelser, som udløser et nyt beboerindskudslån, resulterer i, at borgeren ophober en stor gæld til kommunen og til sidst er så forgældet, at kommunen ikke får sine penge retur.

BOSTØTTE OG STØTTE-/KONTAKTPERSON

Som det fremgik af survey-undersøgelsen er tilknytning af en bo-støtte eller en kontaktperson et af de redskaber, der anvendes i mindre grad i

forbindelse med forebyggelse af udsættelser. Flere ledere og sagsbehandlere i case-kommunerne peger imidlertid på, at den manglende huslejebetaling kan være et tegn på, at andre dele af borgerens liv ikke fungerer optimalt. Derfor kan det være relevant at igangsætte andre forebyggende tiltag for at undgå, at borgere ikke kommer i risiko for at blive sat ud af boligen igen. Et af de forebyggende tiltag kan være tilbud om bo-støtte eller støtte-/kontaktperson, fx til borgere med psykiatriske lidelser. Et andet kan være tilbud om rengøring af boligen af et rengøringsfirma.

Det er de kommunale medarbejders vurdering, at det er relativt sjældent de borgere med bo-støtte kommer i risiko for at blive sat ud af deres bolig, netop fordi disse borgere får den hjælp og støtte, som de har behov for til at håndtere hverdagens små og store udfordringer. Hvis borgeren alligevel ender i en udsættelsessag, er det som regel på grund af klager fra naboer.

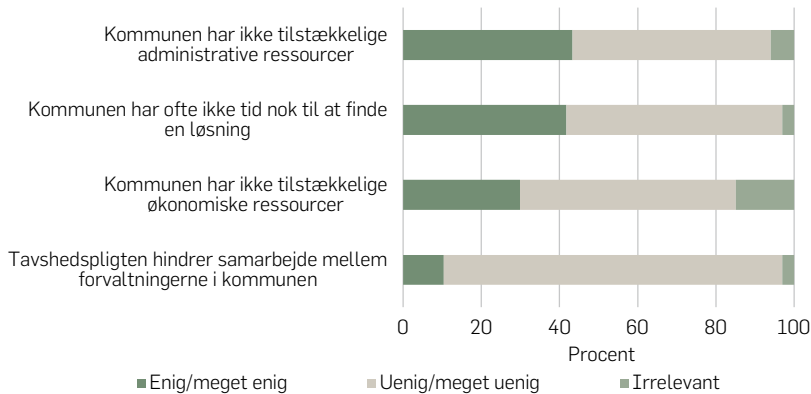
INTERNE KOMMUNALE FORHOLD KAN UDGØRE BARRIERER

De institutionelle rammer, herunder ressourcemæssige spørgsmål og organisering, samarbejde og forskelle mellem forvaltninger og afdelinger, er af betydning for opgaveløsningen. I den forbindelse er der nogle forhold, som af kommunale medarbejdere opleves som barrierer for forebyggelsen af udsættelser.

Vi har spurgt kommunerne i survey-undersøgelsen om betydningen af deres interne forvaltningsforhold og ressourcer for antallet af udsættelser i kommunen. Vi finder, at 44 pct. og 42 pct. af kommunerne vurderer, at de ikke har tilstrækkelige administrative ressourcer eller tid nok til at finde en løsning, jf. figur 9.6. Lidt færre, 30 pct., vurderer, at antallet af udsættelser i kommunen skyldes utilstrækkelige økonomiske ressourcer i kommunen. Endvidere angiver 11 pct., at tavshedspligten mellem forvaltningerne i kommunen udgør en barriere for, at man finder den bedste eller en passende løsning. Det tyder på, at kommunernes interne kommunikation kan medføre en hindring for at forebygge, at borgere bliver sat ud af deres bolig. Vi finder ingen signifikante forskelle mellem kommunerne i hovedstadsområdet og kommuner i den resterende del af landet.

FIGUR 9.6

Kommunerne fordelt efter deres vurdering af kommunens interne forhold som årsag til antallet af udsættelser i kommunen. Procent.

Anm.: Beregningsgrundlag: 67 kommuner.

Kilde: Egen survey-undersøgelse blandt kommuner.

FORSKELLE MELLEM FORVALTNINGER OG DERES LOVGIVNINGSGRUNDLAG

I de fem case-kommuner oplever ledere og sagsbehandlere, at fagområderne og lovgivningen imellem de forskellige forvaltninger kan være en udfordring, når de skal skaffe sig overblik over en sag. En borgers sag kan nemlig være placeret i flere forskellige forvaltninger, og i sager om udsættelse kan der være flere sagsbehandlere involveret: Beskæftigelsesforvaltningen administrerer ikke Serviceloven, og Socialforvaltningen administrerer ikke Aktivloven. Alligevel er der sagsbehandlere i case-kommunerne, der oplever, at der er en forventning om, at man kender til hinandens lovgivning. En sagsbehandler fra en socialforvaltning fortæller:

Aktivlovens enkeltydelsesbestemmelser er altid subsidiære, så vi skal altid vurdere, om der er mulighed for at få hjælp efter en anden lovgivning: Har borgeren mulighed for at få hjælp efter beskæftigelseslovgivningen, er borgeren berettiget til boligstøtte, kan der være andre ydelser, som borgeren ikke får? Det er en del af standardsagsbehandlingen, og det skal det simpelthen være.

En anden problemstilling, som relaterer sig til det ovenstående, er, at kommunen har tavshedspligt om personsager. Sagsbehandlerne kan således ikke udveksle og hente informationer fra en anden forvaltning uden

borgerens samtykke. I survey-undersøgelsen er det, som det fremgår, ikke en problemstilling, der opleves af majoriteten af kommunerne, men i case-kommunerne er der oplevelser af, at tavshedspligten i nogle tilfælde kan forhindre en smidig behandling af sagen, da den enkelte sagsbehandler ikke har mulighed for at se sagen i sin helhed. Såfremt afdelinger skal udveksle informationer kræver det, som angivet, borgerens samtykke, og flere af de interviewede fremhæver, at det kan blive en lang proces – og i forvejen peger flere på, at de er under tidspres i behandlingen af sager om huslejerestancer, da de inden for 14 dage skal nå at behandle sagen, og at sagen inden for de 14 dage ofte skal vurderes i flere forvaltninger, inden den kan afsluttes. Således fortæller en sagsbehandler:

Afdelingerne er meget adskilte. Som sagsbehandler skal man have samtykke til at gå ind og læse i en sag, så det er ikke muligt ”bare” at gå ind og læse i en sag. Først skal man have fat i borgeren og få denne til at skrive under på, at man gerne må videregive informationer. Så der er meget administrativt og bureaukrati, og det tager meget tid.

I to case-kommuner rejser sagsbehandlerne også den problemstilling, at de forskellige forvaltninger har forskellige it-systemer, og at de derfor ikke uden videre kan overføre informationer til hinanden om borgeren eller gå ind i et system og få alle oplysninger om borgeren, hvilket hindrer en smidig sagsgang af den udsættelsestruede borgers sag.

Ud over at tavshedspligten internt i kommunen og de forskellige it-systemer i forskellige forvaltninger kan skabe udfordringer i håndteringen af sager med udsættelsestruede borgere, viser interviewene fra tre af case-kommunerne eksempler på, at der kan være gnidninger mellem afdelinger og forvaltninger i kommunen. Her peger socialafdelingerne på, at afdelingerne for enkeltydelse, som både kan ligge i socialforvaltningen og under beskæftigelsesforvaltningen, for ofte giver afslag på enkeltydelser til betaling af husleje eller til indskudslån. En sagsbehandler fra enkeltydelse udtaler:

Kontanthjælp og enkeltydelsesafsnit bliver gjort til de hårde baner, der ikke kan vige fra noget som helst. I socialcentret er de meget udadrettede, hvor vi [medarbejdere i enkeltydelse] har meget fokus på lovgivningen. Selvfølgelig skal vi, som det står i loven, give personlig og individuel vurdering, men vi skal stadigvæk holde os inden for lovens rammer, hvor socialcentret kan

favne over noget mere, end vi kan – vi er meget mere ensporede. Det er konflikterne mellem det sociale og det økonomiske.

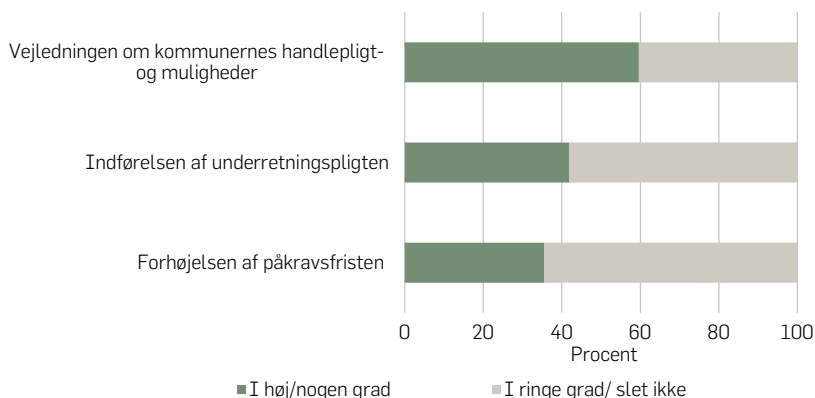
At tilgangene i henholdsvis afdelingerne for socialområdet og afdelinger for enkeltydelse og kontanthjælp kan være i konflikt, er en oplevelse, der går igen blandt sagsbehandlere i flere af case-kommunerne. Konflikten ligger blandt andet i, at man i afdelingerne for socialområdet kan have en bredere tilgang til borgeren, mens man i afdelinger for enkeltydelse og kontanthjælp i højere grad ser borgeren fra et enkelt beskæftigelsesmæssigt/økonomisk perspektiv. Gnidninger mellem disse afdelinger kan således opstå på grund af forskelle i sagsgange og lovgivninger, som de to typer af afdelinger er underlagt. Ofte er der også den forskel mellem afdelingerne, at socialafdelingen har større grad af personlig kontakt med borgerne end afdelingerne for kontanthjælp og enkeltydelse. Sagsbehandlere fra to case-kommuner fortæller, at enkeltydelsesafdelingens sagsbehandling er præget af at være uden kontakt med borgerne, men er af mere administrativ karakter. Disse konflikter mellem lovgivninger og afdelinger gør, at medarbejderne i de forskellige afdelinger indtager forskellige roller, som kan hindre en gnidningsfri sagsbehandlingsgang af udsættelsestruede borgere.

VURDERINGEN AF POLITISKE INITIATIVER

I det følgende belyser vi kommunernes vurdering af paragraffer og politiske initiativer i forbindelse med forebyggelsen af effektive udsættelser. Vi ser i figur 9.7, at 35 pct. vurderer, at forlængelsen af påkravsfristen fra 3 til 14 dage i høj eller i nogen grad har haft en positiv betydning for antallet af udsættelser. Derudover mener 42 pct. i nogen grad, at indførelsen af underretningspligten for de almene boligorganisationer har medført et fald i antallet af udsættelser. Hele 60 pct. vurderer imidlertid, at vejledningen om kommunernes handlepligt og handlemuligheder i forhold til udsættelsestruede eller udsatte lejere bidrager til at forebygge udsættelser.

FIGUR 9.7

Kommuner fordelt efter deres vurdering af politiske initiativers betydning for antallet af udsættelser i kommunen. Procent.

Anm.: Beregningsgrundlag: 57 til 62 kommuner.

Kilde: Egen survey-undersøgelse blandt kommuner.

Imidlertid peger sagsbehandlerne i tre af case-kommunerne i den kvalitative analyse på, at det er svært at gøre noget for de borgere, som kommer i huslejerestance. Sagsbehandlerne oplever, at der reelt ikke er noget at tilbyde borgerne inden for de lovgivningsmæssige rammer. Nogle medarbejdere fortæller, at de reelt kun kan anvende Aktivlovens § 81, da det er den eneste paragraf, der giver mulighed for at lave en individuel vurdering. En af de interviewede medarbejdere fortæller:

Vi har stadigvæk et problem i relation til at gå ind og hjælpe dem økonomisk, da der hverken er ændret på Aktivloven, og der heller ikke kan ydes penge efter § 5 a i Retssikkerhedsloven. Vi skal stadigvæk yde efter den sociale lovgivning, som ikke er ændret. Vi har fået systematiseret kontakten med borgerne, men det er ikke nødvendigvis sikkert, at vi kan hjælpe dem mere, end vi gjorde tidligere.

Især peger de ansatte i afdelingerne for beskæftigelse og enkeltydelse på, at de føler sig bundet af de lovgivningsmæssige rammer. Flere af de interviewede peger på, at der med lovændringerne i 2007 og 2009 var en forventning om (blandt andet i de implicerede ministerier), at kommu-

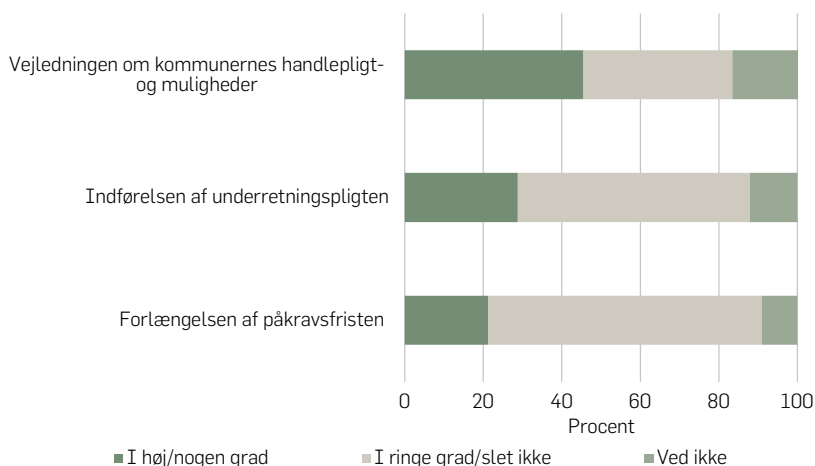
nerne ville forbedre indsatsen på området, men at der efter deres opfattelse ikke medfulgte økonomi til at løfte opgaven.

En interviewet leder oplever derimod, at det er muligt inden for de lovmæssige rammer at hjælpe borgere, der er i risiko for at blive sat ud af deres bolig. Hun peger på, at det afhænger af, hvilke rammer lovgivningen fortolkes ud fra, og her er det op til den enkelte kommune (kommunalbestyrelse) at beslutte, hvordan kommunens medarbejdere skal fortolke lovgivningen. Dette får indflydelse på, hvordan sagsbehandlingen praktiseres.

I survey-undersøgelsen blandt kommunerne har vi ligeledes spurgt nøglepersonen, om man i kommunen oplever ikke have tilstrækkeligt råderum som følge af loven til at forebygge, at borgere i huslejere-stance bliver sat ud af deres bolig. Vi finder, at 46 pct. af kommunerne erklærer sig enig eller meget enig.

FIGUR 9.8

Boligorganisationerne fordelt efter deres vurdering af, om de politiske initiativer har medvirket til at nedbringe antallet af udsættelser i den enkelte boligorganisation. Procent.

Anm.: Beregningsgrundlag: 66 Boligorganisationer.

Kilde: Egen survey-undersøgelse blandt boligorganisationer.

Vi har ligeledes bedt boligorganisationerne vurdere effekten af paragrafer og politiske initiativer i forbindelse med forebyggelsen af effektive udsættelser. Vi ser i figur 9.8, at 70 pct. vurderer, at forhøjelsen af på-

kravsfristen fra 3 til 14 dage enten har en lille eller slet ingen betydning for antallet af udsættelser. Tilsvarende angiver 60 pct., at indførelsen af underretningspligten ikke har haft indflydelse på antallet af udsættelser, og yderligere 12 pct. angiver, at de ikke ved, om dette er tilfældet. Derimod svarer 46 pct., at udgivelsen af vejledningen om kommunernes handlepligt og handlemuligheder i forhold til lejere med et påkrav eller med en fogedsag har øget fokus omkring udsættelsessager.

OPSUMMERING

Den kvalitative analyse viser, at de fem case-kommuner siden 2007 har organiseret håndteringen af udsættelsessager således, at et modtagelsesteam i kommunerne typisk modtager en henvendelse fra den almene boligforening, at en lejer ikke har betalt sin husleje. Alle fem case-kommuner har også indgået aftaler med de almene boligorganisationer i deres kommune om, at underretningerne skal sendes til en bestemt afdeling i kommunen (Almenboligloven § 92).

Når kommunen, via den almene boligorganisation, får besked om, at en borger ikke har betalt sin husleje til tiden, sendes et standardbrev til borgeren. Og endnu et sendes, når udlejer begærer borgeren udsat af boligen.

Ifølge sagsbehandlerne i case-kommunerne handler forebyggelse om, at lære borgeren strategier til at undgå at komme i udsættelsesrisiko. Hertil har kommunernes sagsbehandlere en række redskaber, som de kan tage i brug. Ifølge survey-undersøgelsen blandt kommunerne er de mest anvendte tiltag: at opfordre borgeren til at undersøge muligheden for boligstøtte, at tilbyde borgeren økonomisk rådgivning samt at administrere borgere på overførselsindkomsts økonomi. Via interviewene kommer det frem, at enkelte sagsbehandlere oplever igangsættelse af administration som at tage ansvaret fra borgeren, mens andre oplever det som et meget vigtigt element i muligheden for at støtte borgerne til at opretholde et liv i egen bolig.

Endelig er en måde at forebygge på at anvise borgeren til en billigere bolig. Survey-undersøgelsen viser, at provinskommunerne i lavere grad end kommunerne i hovedstadsområdet anvender den kommunale anvisningsret til at anvise borgerne en billigere bolig. Det kan tyde på, at

det er nemmere for borgeren at finde en alternativ bolig i provinsen, end det er tilfældet blandt kommunerne i hovedstadsområdet.

I forhold til muligheder og betingelser for at hjælpe borgere, som er i risiko for at blive sat ud af deres bolig, er størstedelen af kommunerne mindre tilbøjelige til at bevillige en enkeltydelse til betaling af huslejerestance, hvis en borger tidligere har fået bevilget en enkeltydelse til boligbevarende udgifter. I forlængelse heraf oplever flere sagsbehandlere et dilemma med de borgere, som gentagne gange kommer i huslejerestance: Løsningen er ikke at forsætte med at give økonomisk hjælp til huslejerestancen, omvendt er udsættelse heller ikke løsningen.

Både den kvalitative del og survey-undersøgelsen (hele 82 pct. af kommunerne) viser, at borgerens egen motivation har betydning for, om kommunal hjælp skal tilbydes. Desuden viser begge analyser, at kommunen ofte stiller administration af borgerens overførelsesindkomst som betingelse for økonomisk hjælp til betaling af huslejerestancen.

Størstedelen af kommunerne har et særligt fokus på familier med børn under 18 år (60 pct.), hvilket er i overensstemmelse med Retssikkerhedslovens § 5 a. Dette kommer ligeledes til syne ved, at en børnefamilie i den kommunale praksis bliver vægtet særligt højt, når det skal vurderes, om en borger er berettiget til hjælp.

Yderligere er der også et særligt fokus på de borgere, som kommunen kender i forvejen, således tager alle fem case-kommuner i højere grad kontakt med de borgere, som de kender i forvejen. I tråd med dette viser survey-undersøgelsen, at kommunerne i høj grad har fokus på borgere med psykiske lidelser og borgere, som i forvejen er kendte af kommunen. Derimod angiver kun 13 pct., at de i kommunen har særligt fokus på borgere, der er anvist af kommunen. Hverken kommunerne eller boligorganisationerne tildeler enlige eller par uden børn et særligt fokus.

Der er tegn på, at der er en stor gruppe af borgere, som kommunens medarbejdere ikke får kontakt med, selvom kommunen sender standardbrev til samtlige borgere i huslejerestance, fordi denne gruppe af borgere ikke selv aktivt retter henvendelse til kommunen. I de sager, hvor kommunen ikke kender borgeren i forvejen (hvis de allerede har en social sag eller har børn under 18 år i husstanden), er det borgerens eget ansvar at få betalt huslejen til tiden – og sagsbehandlerne har en stærk tiltro til, at denne gruppe af borgere selv kan løse problemet.

Medarbejdere i case-kommunerne betoner en problemstilling, som knytter sig til de sager, hvor en borger får en sanktion i sin kontant-

hjælp, hvilket kan medføre, at borgeren ikke har mulighed for at betale husleje.

På baggrund af survey-undersøgelsen fremgår kommunernes vurdering af paragraffer og politiske initiativer i forbindelse med forebyggelsen af effektive udsættelser. Størstedelen af kommunerne vurderer, at forhøjelsen af påkravsfristen fra 3 til 14 dage har en positiv betydning for antallet af udsættelser (71 pct.). Endnu flere vurderer, at vejledningen om kommunernes handlepligt og handlemuligheder i forhold til udsættelsestruede eller udsatte lejere bidrager til at forebygge (91 pct.). Under halvdelene vurderer ”i nogen grad” og ”i ringe grad”, at indførelsen af underretningspligten for de almene boligorganisationer har medført et fald i antallet af udsættelser. Sammenlignet med boligorganisationernes vurderinger angiver kommunerne i højere grad end boligorganisationerne både i forhold til forhøjelsen af påkravsfristen og indførelsen af underretningspligten, at dette har medført et fald i antallet af udsættelser.

Interview i de fem case-kommuner viser, at der er en konflikt mellem afdelingerne for socialområdet og afdelingerne for enkeltydelse samt kontanthjælp. Konflikten bunder i, at afdelingerne for socialområdet er mere orienteret mod det ”hele” sociale menneske, mens afdelingerne for enkeltydelse og kontanthjælp i højere grad forholder sig til, hvad der er muligt inden for lovens rammer. Der opstår således gnidninger mellem disse afdelinger på baggrund af de forskellige lovgivninger, som de forskellige afdelinger er underlagt.

DEL 3

I denne del af rapporten evaluerer vi betydningen af flere institutionelle forhold for andelen af lejemaal med en fogedsag og som sættes ud, herunder velfærdsydelser og -service.

Som angivet har man fra politisk side flere gange i perioden fra 2002 og frem reduceret overførselsindkomsterne og indsnævret den borgerkreds, der er berettiget hertil, herunder indførelsen af introduktionsydelsen, starthjælpen, kontanthjælpsloftet, 300-timersreglen og 450-timersreglen samt indskærpelsen af sanktioner over for kontanthjælpsmodtagere. Det har været hensigten hermed at øge arbejdsudbuddet blandt kontanthjælpsmodtagere. Imidlertid har de reducerede ydelser potentielt også øget risikoen for en fogedsag. Vi evaluerer her betydningen af de tre første ændringer af overførselsindkomsterne, introduktionsydelsen og starthjælpen samt kontanthjælpsloftet. Det har desværre ikke været muligt at evaluere betydningen af de øvrige tiltag.

Som anført flere steder i rapporten har man fra politisk side inden for de sidste 5 år imidlertid ligeledes gennemført en række lovændringer med henblik på at understøtte og understrege kommunernes og boligorganisationernes handlepligt og -muligheder og dermed forebygge udsættelser. Hvor vi i del 2 beskriver kommunernes tilkendegivelse af ændringer af egen praksis i fogedsager og anvendelse af konkrete tiltag samt af de handlemuligheder gældende lovgivning giver rum for, evalue-

rer vi her ved brug af statistiske metoder den samlede betydning af kommunernes indsats for andelen af husstande med en fogedsag og husstande, der sættes ud, i 2010. Det har således ikke på nuværende tidspunkt været muligt, at evaluere betydningen af hvert enkelt tiltag som kommunerne kan gøre brug af, herunder administration af lejernes økonomi og lignende. Imidlertid evaluerer vi indirekte, om kommunerne reelt har handlerum både i forhold til gældende lovgivning på den ene side og de strukturelle forhold og individspecifikke risikofaktorer på den anden.

Indførelsen af underretningspligten er relateret til spørgsmålet om betydningen af indsatsen i kommunerne, idet det netop er hensigten hermed at give kommunerne mulighed for at handle efter underretningen fra boligorganisationerne. Kommunernes egen vurdering af underretningspligtens betydning for forebyggelsen af effektive udsættelser som beskrives i del 2, suppleres her med en evaluering ved brug af statistiske metoder. Det har desværre ikke været muligt at evaluere betydningen af den forlængede påkravsfrist, hvormed det da også primært er hensigten at nedbringe antallet af fogedbegæringer, der skyldes bagatelsager for ellers ressourcestærke familier, idet det primært giver lejerne mulighed for selv at finde en løsning på et eventuelt betalingsproblem evt. ved kommunens bistand.

KOMMUNERNES OG BOLIGORGANISATIONERNES SAMARBEJDE

KAPITLET'S FOKUS

I dette kapitel rettes fokus på samarbejdet mellem kommuner på den ene side og boligorganisationer og private udlejere på den anden.

I kapitlets første del belyser vi kommunernes vurdering af samarbejdet med forskellige aktører på det boligsociale område, herunder boligorganisationernes og de private udlejerers praksis i udsættelsessager. I forlængelse heraf belyser vi særligt en praksis, nemlig muligheden for afdragsordninger i boligorganisationerne og kommunernes rolle heri.

I kapitlets anden del belyser vi, om og hvordan kommunerne opnår kontakt med borgere inden en fogedbegæring foreligger, herunder hvordan boligorganisationerne bidrager hertil.

I kapitlets tredje del belyser vi boligorganisationernes vurdering af samarbejdet med kommunerne og kommunernes betydning for antallet af udsættelser i de pågældende boligorganisationer.

I kapitlets fjerde og sidste del belyser vi kommunernes og boligorganisationernes vurdering af styringsdialogen, der blev indført i 2010. Styringsdialogmøderne afholdes mindst en gang årligt mellem kommune

og boligorganisation. Boligorganisationerne har pligt til årligt at indsende dokumentation til kommunen til brug for styringsdialogen.

Som i det forudgående kapitel undersøger vi disse forhold med henvisning til inddeling af udsættelsesforløbet og således med reference til lejere, der er i risiko for at komme i huslejerestance og lejere, der har modtaget en påkravsskrivelse angående huslejerestance, men som endnu ikke har modtaget en fagedbegæring. Kontakten til den sidstnævnte gruppe skabes således inden for 14 dage efter påkravsskrivelsen. Vi benævner i det følgende den sidstnævnte gruppe udsættelsestruede lejere.

DATA

I analysen anvender vi datamateriale både fra survey-undersøgelserne blandt kommuner og boligorganisationer samt fra de kvalitative interview med sagsbehandlere og ledere i fem case-kommuner og gennemgang af i alt 93 sager i de samme fem case-kommuner.

KAPITLET'S HOVEDRESULTATER

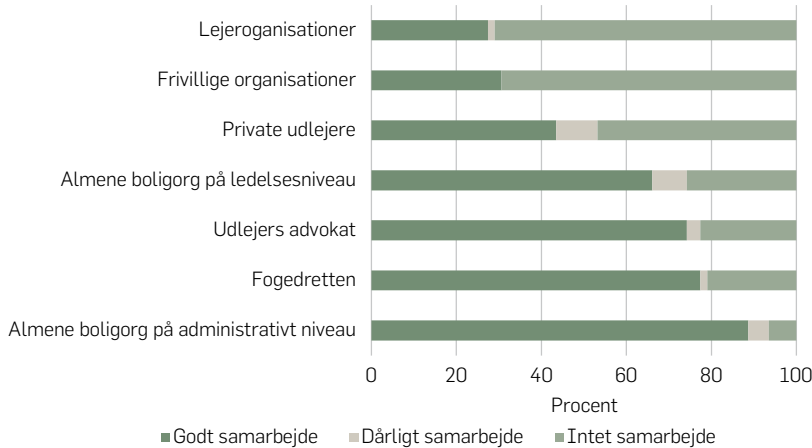
- Generelt er kommunerne tilfredse med samarbejdet med boligorganisationerne. Boligorganisationerne angiver i forlængelse heraf, at de generelt er tilfredse med samarbejdet med kommunerne.
- 27 pct. af både kommuner og boligorganisationer angiver, at styringsdialogen bidrager til at forebygge udsættelsessager. Imidlertid angiver sagsbehandlerne i de fem case-kommuner, at de anvender styringsdialogen konstruktivt til at finde på tiltag i samarbejde med boligorganisationerne, som kan forebygge udsættelser.
- Boligorganisationerne har lagt en strammere kurs i forhold til at indgå afdragsordninger med de lejere, som er kommet i huslejerestance. Derudover har de også lagt en strammere kurs i forhold til, hvor mange måneder en lejer må være bagud med huslejen, før boligorganisationen begærer lejer udsat.
- Cirka halvdelen af kommunerne vurderer, at de kan identificere lejere, som er i risiko for at komme i huslejerestance gennem en bolig-social medarbejder og/eller information fra boligorganisationen. 89 pct. af kommunerne angiver, at de gennem formelle og uformelle procedurer vil have kendskab til borgere, der er i risiko for at komme i huslejerestance og 86 pct. i relation til udsættelsestruede lejere.

KOMMUNDERNES SAMARBEJDE MED ANDRE AKTØRER

I survey-undersøgelsen blandt kommunerne har vi spurgt, om deres vurdering af samarbejdet med andre aktører, herunder boligorganisationer, private udlejere, lejerorganisationer og frivillige organisationer. Hovedsageligt vurderer kommunerne, at samarbejdet med boligorganisationernes ledelse og administration er godt. Ligeledes mener henholdsvis 80 pct. og 75 pct., at kommunernes samarbejde med fogedretten og udlejerens advokat fungerer godt. Derimod angiver 46 pct., at der ikke er samarbejde eller kommunikation mellem kommunen og private udlejere. Den tilsvarende andel i relation til lejerorganisationer og frivillige organisationer udgør henholdsvis 69 og 68 pct., jf. figur 10.1. Det kan tyde på, at der er potentiale for at styrke det formaliserede samarbejde mellem kommunerne på den ene side og private udlejere, lejerorganisationer og frivillige organisationer på den anden.

FIGUR 10.1

Kommuner fordelt efter deres vurdering af samarbejdet med relevante aktører på boligområdet. Procent.

Anm.: Beregningsgrundlag: 62 kommuner.

Kilde: Egen survey-undersøgelse blandt kommuner.

Hos medarbejderne i case-kommunerne er det også oplevelsen, at der er et godt samarbejde med boligorganisationerne. Kommunerne har blandt andet et godt samarbejde omkring de almene boligorganisationers under-

retningspligt; her har samtlige case-kommuner en fast aftale med de almene boligorganisationer i deres kommune om, hvor de skal sende underretningen hen i kommunen. Kommunerne er positive over for den tidligere indberetning, da dette betyder, at borgernes samlede huslejerestance ikke når at vokse sig til en stor gæld, hvilket giver kommunen større mulighed for at yde hjælp til borgerne, inden gælden vokser sig uoverskuelig.

Case-kommunerne har forskellige former for samarbejde med boligorganisationerne. Således kan kommunerne kontakte boligorganisationerne telefonisk og indhente oplysninger om borgerne. Ligeledes kan boligorganisationernes viceværter kontakte kommunerne telefonisk, hvis der er problemer med en beboer, fx husspektakler, lugt fra en lejlighed eller almindelig bekymring for en lejer.

Enkelte medarbejdere påpeger, at dette samarbejde er uundværligt, idet kommunen ikke kan tage kontakt med samtlige borgere, som kommer i huslejerestance. Et godt samarbejde med boligorganisationerne, som ofte har et bedre og mere indgående kendskab til borgerne i kraft af deres lokale medarbejdere, er således en fordel.

Til forskel fra omfanget af samarbejde med de almene boliger, oplever kommunerne ikke at have noget samarbejde med de private udlejere. Enkelte medarbejdere fortæller, at de kender nogle af de private udlejere i kommunen, som de har et fint samarbejde med. Generelt vurderer medarbejderne i case-kommunerne dog, at de ikke har hjemmel til at gå ind i sager, hvor udlejer er privat, blandt andet fordi der ikke er noget formelt samarbejde, og ofte har kommunen heller ikke ydet indskud eller andet i boligen. At kommunerne ikke i særlig høj grad oplever et godt samarbejde med de private udlejere, understøttes af surveyundersøgelsen, hvoraf det fremgår, at 50 pct. af kommunerne vurderer, at de intet samarbejde har.

KOMMUNERNES VURDERING AF UDLEJERES PRAKSIS VEDRØRENDE UDSÆTTELSE

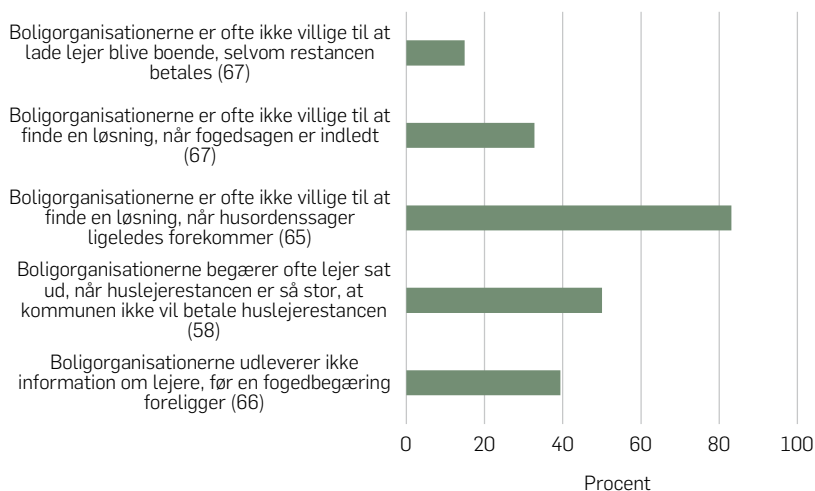
Vi har stillet kommunerne en række spørgsmål angående betydningen af boligorganisationernes og de private udlejeres praksis i forbindelse med antallet af udsættelser i kommunen. Det drejer sig om viljen til at lade en lejer beholde sin bolig, hvis restancen betales, viljen til at finde en løsning, når en fogedsag først er påbegyndt, og viljen til at lade lejer beholde sin bolig, når restancen betales i restancesager, hvor der tillige forekommer

husordensproblemer. Endvidere har vi spurgt kommunerne, om boligorganisationerne og de private udlejere ofte begærer lejer sat ud, når huslejerestancen er så stor, at kommunen ikke vil betale den, samt om tavshedspligten mellem kommunen og boligorganisationerne og de private udlejere udgør en barriere for forebyggelse i udsættelsessager og effektive udsættelser.

FIGUR 10.2

Kommunerne fordelt efter, om de er enige eller meget enige i følgende udsagn om, betydningen af boligorganisationernes praksis for antallet af udsættelser i kommunen. Procent.

Anm.: Beregningsgrundlag: 68 kommuner har besvaret samtlige spørgsmål. Differencen herimellem og antallet angivet i parentes er antallet af kommuner, der svarer, at spørgsmålet er irrelevant for kommunen.

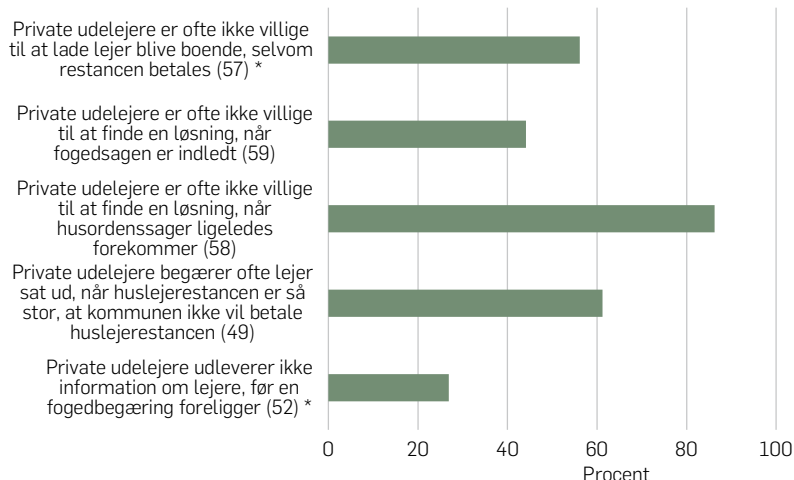
Kilde: Egen survey-undersøgelse blandt kommuner.

Vi finder ingen statistisk signifikant forskel mellem kommuner i hovedstadsområdet og kommuner i den resterende del af landet på spørgsmålet om, hvad der i boligorganisationernes praksis er medårsag til antallet af udsættelser i kommunen. Derfor indgår kommunerne samlet i figur 10.2. Det fremgår, at 83 pct. af kommunerne angiver, at boligorganisationerne ofte ikke er villige til at finde en løsning, når husordenssager foruden huslejerestancen er årsag til fogedbegæringen. Endvidere angiver 50 pct. af de kommuner, der er villige til at bevilge en enkelttydelse eller lignende økonomiske støtte til betaling af huslejerestancen, at boligorganisatio-

nerne ofte begærer lejer sat ud så sent i forløbet, at kommunen ikke kan betale den ophobede huslejerestance.

FIGUR 10.3

Kommunerne fordelt efter, om de er enige eller meget enige i følgende udsagn om, betydningen af private udlejeres praksis for antallet af udsættelser i kommunen. Procent.

Anm.: Beregningsgrundlag: 27 og 41 kommuner beliggende i henholdsvis hovedstadsområdet og i provinsen har besvaret samtlige spørgsmål. Differencen herimellem og antallet angivet i parentes er antallet af kommuner, der svarer, at spørgsmålet er irrelevant for kommunen. Signifikansniveau ved t-test: * 0,10.

Kilde: Egen survey-undersøgelse blandt kommuner.

På spørgsmålene om, hvorvidt de private udlejere ikke er villige til at lade lejer blive boende, selvom restancen betales eller ikke udleverer information om lejere, før en fogedbegæring foreligger, finder vi på et 10-procentsniveau en statistisk signifikant forskel mellem kommunerne i hovedstadsområdet og kommunerne i den resterende del af landet. Således angiver kommunerne i hovedstadsområdet oftere, at dette er tilfældet. Det skal hertil fremhæves, at en relativt stor andel af kommunerne i hovedstadsområdet angiver, at de pågældende spørgsmål er irrelevante. Færre kommuner i hovedstadsområdet end i den resterende del af landet kommunikerer således med de private udlejere. Det kan være et udtryk for, at de private udlejere grundet en lavere efterspørgsel af lejebolig

uden for hovedstadsområdet i højere grad er interesserede i at fastholde deres lejere.

Sammenligner vi endvidere kommunernes besvarelse angående boligorganisationernes og de private udlejeres villighed til løsninger, finder vi, at kommunerne oftere angiver, at de private udlejere ikke er villige til at lade en lejer beholde sin bolig, selvom restancen betales end andelen, der angiver, at de almene boligorganisationer ikke udviser den vilje. Det samme gør sig gældende, når det handler om at finde en løsning, efter at en fogsagsag først er påbegyndt.

Omvendt vurderer en tilsvarende andel af kommunerne, at boligorganisationer og private udlejere ikke er villige til at lade lejere beholde deres bolig, hvis der tillige forekommer husordensproblemer, selvom restancen betales. Kommunerne synes således at være af den opfattelse, at hverken boligorganisationerne eller de private udlejere ønsker at komme til en forståelse med de borgere, der tidligere har været i huslejerestance eller konflikt med boligorganisationen eller udlejeren.

I overensstemmelse med resultaterne fra survey-undersøgelsen fortæller medarbejderne i case-kommunerne, at det er særlig svært at finde en løsning med udlejer, når sagen indebærer husordensproblemer – og det gælder både de almene og de private. Dette er typisk begrundet i, at der kan foreligge adskillige klager fra naboer i bebyggelsen om uro, larm og lugt fra boligen.

AFDRAGSORDNINGER I BOLIGORGANISATIONERNE

I survey-undersøgelsen blandt kommunerne har vi spurgt, om de går aktivt ind i forløbet for indgåelse af en afdragsordning mellem boligorganisation og borger om afvikling af huslejerestance. Af tabel 10.1 fremgår det, at 15 pct. af kommunerne ikke går ind i forløbet for at etablere en afdragsordning mellem lejer og udlejer, 20 pct. angiver, at der er mulighed for det, hvis borgeren eller boligorganisationen henvender sig umiddelbart efter modtagelsen af påkravsskrivelsen og lidt under 50 pct. angiver, at borger eller boligorganisation kan henvende sig om sagen helt frem til udsættelsestidspunktet.

Vi har ligeledes spurgt boligorganisationerne om deres praksis omkring afdragsordninger. Som det fremgår af tabel 10.1, angiver 35 pct. af boligorganisationerne, at der ikke foreligger mulighed for, at lejere kan indgå en afdragsordning, 20 pct. angiver, at det er en mulighed, når en

fogedbegæring foreligger, og 21 pct. angiver, at det er muligt frem til udsættelsestidspunktet.

TABEL 10.1

Kommuner og boligorganisationer fordelt efter, hvor sent i udsættelsesforløbet en afdragsordning kan etableres. Procent.

	Kommuner	Boligorganisationer
Ja, før borgeren kommer i huslejerestance	11,3	9,1
Ja, efter en påkravsskrivelse	19,4	15,2
Ja, umiddelbart efter en fogedbegæring	6,5	19,7
Ja, helt frem til udsættelsestidspunktet	46,8	21,2
Det kan ikke lade sig gøre	14,5	34,9
Ved ikke	1,6	-
Total	100	100
Beregningsgrundlag	62	66

Kilde: Egen survey-undersøgelse blandt kommuner

Yderligere har vi bedt boligorganisationerne om at angive det maksimale antal måneder, en lejer må være bagud med huslejebetalingen, hvor det stadig er muligt at indgå en afdragsordning. Blandt 60 pct. af boligorganisationerne er det muligt, hvis en lejer er en måned bagud med huslejebetalingen, mens 37 pct. angiver to måneder som det maksimale. Der er kun én boligorganisation, der er villig til at indgå i en afdragsordning, hvis en lejer er tre måneder bagud med huslejebetalingen. Yderligere har vi spurgt boligorganisationerne, om det at indgå en afdragsordning er betinget af, at kommunen administrerer lejerens økonomi, udbetaler boligstøtten til boligorganisationen, beskikker en værge eller støtteperson eller på anden vis går ind i sagen. Blandt de boligorganisationer, hvor det på et eller andet tidspunkt er muligt at indgå en afdragsordning angiver 30 pct., at det er tilfældet.

KONTAKTEN TIL LEJERE FØR OG UNDER FOGEDSAGEN

I forrige kapitel gennemgik vi kommunernes sagsgang i forhold til boligorganisationerne pligt til at underrette kommunen om lejere, der har modtaget en fogedbegæring og om kommunernes pligt til at søge kontakt med lejeren efter underretningen fra boligorganisationen. Ud over disse sagsgange har flere kommuner og boligorganisationer imidlertid etableret en praksis, der gennem formelle og uformelle procedurer muliggør kontakt med lejeren, inden fogedbegæringen foreligger.

Vi har derfor i survey-undersøgelsen, foruden at spørge om kommunernes praksis for kontakten til lejere, der har en fogedsag kørende, også spurgt om kommunernes og boligorganisationernes praksis for kontakten til lejere, der er i risiko for at komme i huslejerestance og lejere, der er udsættelsestruede.

KOMMUNERNES KONTAKT MED LEJERE

I flere kommuner fungerer en eller flere boligsociale medarbejdere som bindeled mellem beboere, boligorganisationer, institutioner og skoler i lokalområdet samt kommunen. Den boligsociale medarbejder kan være kommunalt ansat, ansat i boligorganisationen, eller der kan være tale om en fælles finansiering mellem kommuner og boligorganisationer i forhold til boligsociale medarbejdere. Den boligsociale medarbejder har i nogle kommuner mulighed for gennem opsøgende arbejde at vurdere, om borgere er i risiko for at komme i huslejerestance. Gennem samarbejdet med boligorganisationen kan de også i nogle tilfælde få oplyst, hvilke borgere der er udsættelsestruede, inden en fogedbegæring foreligger. Yderligere kan kommunerne indgå en aftale med boligorganisationerne om, at de kontakter kommunen, hvis boligorganisationen har mistanke om, at en lejer er i risiko for at komme i huslejerestance, eller når boligorganisationen sender lejeren en påkravsskrivelse. Foruden de nævnte informations- og kommunikationsveje kan kommunerne også gennem andre formelle og/eller uformelle procedurer vurdere, om en lejer er i risiko for at komme i huslejerestance eller er udsættelsestruet.

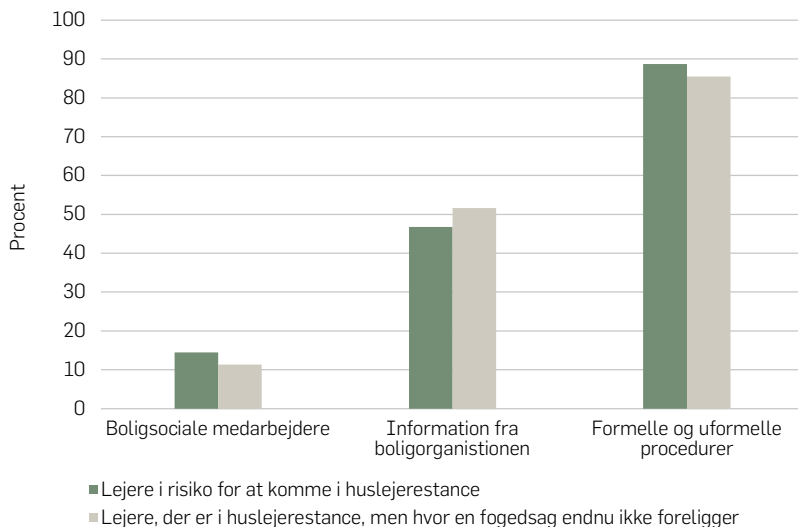
Som det fremgår af figur 10.4. angiver omkring 15 pct. af kommunerne, at kommunen har (eller har et samarbejde med) en eller flere boligsociale medarbejdere, der kan vurdere, om borgere er i risiko for at komme i huslejerestance. En mindre andel, omkring 12 pct., svarer, at den/de boligsociale medarbejdere vil være bekendt med, at en borger har modtaget en påkravsskrivelse. Endvidere finder vi, at omkring 47 pct. af kommunerne kan identificere lejere, som er i risiko for at komme i huslejerestance, gennem den boligsociale medarbejder i boligorganisationen. 52 pct. angiver, at det er muligt for dem herigennem at identificere udsættelsestruede lejere.

Som det fremgår af figur 10.4, angiver i alt 89 pct. af kommunerne, at de gennem formelle såvel som uformelle procedurer vil have kendskab til borgere, der er i risiko for at komme i huslejerestance, og 86 pct. angiver, at dette er muligt i relation til udsættelsestruede lejere. En

stor del af kommunerne kan således gennem formelle og/eller uformelle procedurer vurdere, om lejere er i risiko for at komme i huslejerestance eller er udsættelsestruede.

FIGUR 10.4

Kommunerne fordelt efter, hvorvidt de kan identificere borgere, der er i risiko for at komme i huslejerestance og borgere i huslejerestance. Procent.

Anm.: Beregningsgrundlag: 62 kommuner.

Kilde: Egen survey-undersøgelse blandt kommuner.

Når vi ser på fordelingen i forhold til kommunernes praksis, viser tallene, at signifikant flere kommuner uden for hovedstadsområdet end kommuner i hovedstadsområdet angiver, at de vil have kendskab til, at en borger er i risiko for at komme i huslejerestance enten gennem de boligsociale medarbejdere eller boligorganisationerne. Yderligere angiver flere kommuner uden for hovedstadsområdet, at de generelt gennem formelle procedurer kan vurdere, om borgere er i risiko for at komme i huslejerestance. Disse forskelle er statistisk signifikante. Når vi medtager de uformelle procedurer, finder vi ingen statistisk signifikant forskel mellem kommunerne i hovedstadsområdet og i den resterende del af landet.

Til trods for, at en stor del af kommunerne gennem formelle og/eller uformelle procedurer kan vurdere, om borgere er i risiko for at komme i huslejerestance eller er udsættelsestruede, angiver blot 32 pct. af

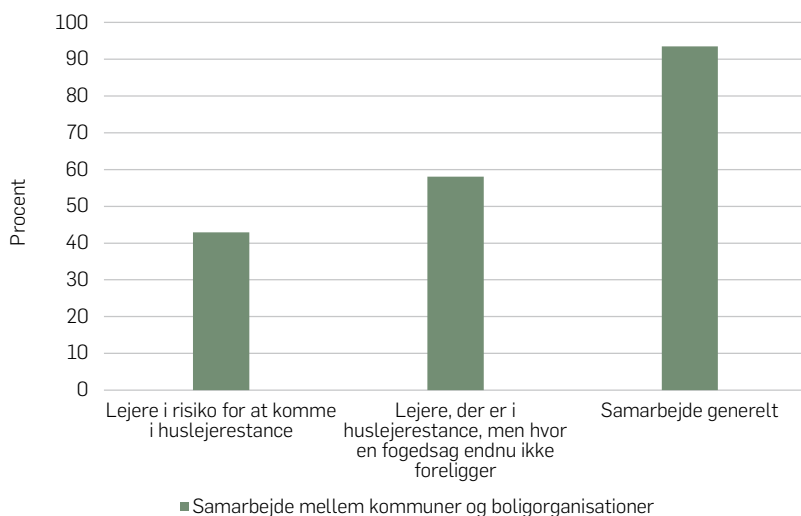
kommunerne, at de opsøger borgere, der vurderes som værende i risiko for at komme i huslejerestance og andelen, der opsøger udsættelsestruede borgere, udgør blot 48 pct.

BOLIGORGANISATIONERNES ROLLE I KONTAKTEN MED BORGEREN

Flere af kommunerne samarbejder med boligorganisationerne om at forebygge udsættelsesager blandt disse lejere.

FIGUR 10.5

Kommuner fordelt efter, hvorvidt de samarbejder med boligorganisationerne på forskellige tidspunkter i udsættelsesforløbet. Procent.

Anm.: Beregningsgrundlag: 62 kommuner.

Kilde: Egen survey-undersøgelse blandt kommuner.

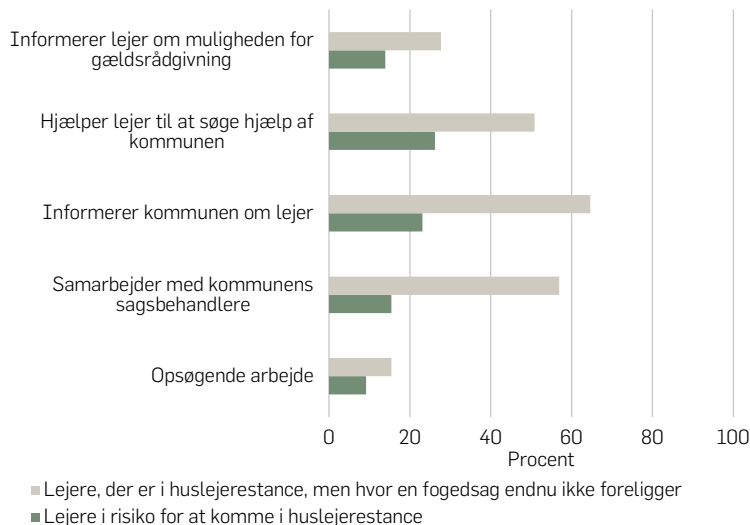
Som det fremgår af figur 10.5, har hele 93 pct. af kommunerne et samarbejde med en eller flere boligorganisationer, der er repræsenteret i kommunerne. 42 pct. angiver, at de samarbejder med boligorganisationerne om borgere, der er i risiko for at komme i huslejerestance, og knap 60 pct. samarbejder med boligorganisationerne om lejere, der er i huslejerestance, men hvor en fogedsag endnu ikke foreligger.

Flere af boligorganisationerne har ligeledes en eller flere boligsoziale medarbejdere ansat. Som det fremgår af figur 10.6, opsøger de bo-

ligsocialle medarbejdere i en større andel af boligorganisationerne lejere, der har fået tilsendt en påkravsskrivelse end i tilfældet med lejere, der er i risiko for at komme i huslejerestance. Det samme mønster gør sig gældende i forhold til de mulige initiativer, boligorganisationerne kan anvende til at skabe kontakt mellem lejeren og relevante aktører, herunder kommunerne. Således svarer 23 pct. af boligorganisationerne, at de i videst muligt omfang underretter kommunen om lejere, der er i risiko for at komme i huslejerestance, mens 65 pct. af boligorganisationerne underretter kommunerne om udsættelsestruede lejere. Boligorganisationerne kan også henvise lejeren til kommunen om hjælp. Det gør 26 pct. af boligorganisationerne i relation til lejere, der er i risiko for at komme i huslejerestance, og 51 pct. henviser udsættelsestruede lejere til kommunen.

FIGUR 10.6

Boligorganisationerne fordelt efter deres praksis for identifikation af og hjælp til lejere. Procent.

Anm.: Beregningsgrundlag: 65 boligorganisationer.

Kilde: Egen survey-undersøgelse blandt boligorganisationer.

Endvidere angiver 14 pct. af boligorganisationerne, at de gør lejere, der er i risiko for at komme i huslejerestance, opmærksomme på muligheden for gældsrådgivning. I relation til udsættelsestruede lejere er dette tilfældet blandt 28 pct. af boligorganisationerne.

Det skal her fremhæves, at henholdsvis 13 og 4 boligorganisationer i deres daglige praksis ikke gør noget for lejere, som er i risiko for at komme i huslejerestance eller for udsættelsestruede lejere. Yderligere angiver 53 pct. af boligorganisationerne, at de ikke ønsker at finde en løsning, når der foruden huslejerestancen forligger husordensproblemer.

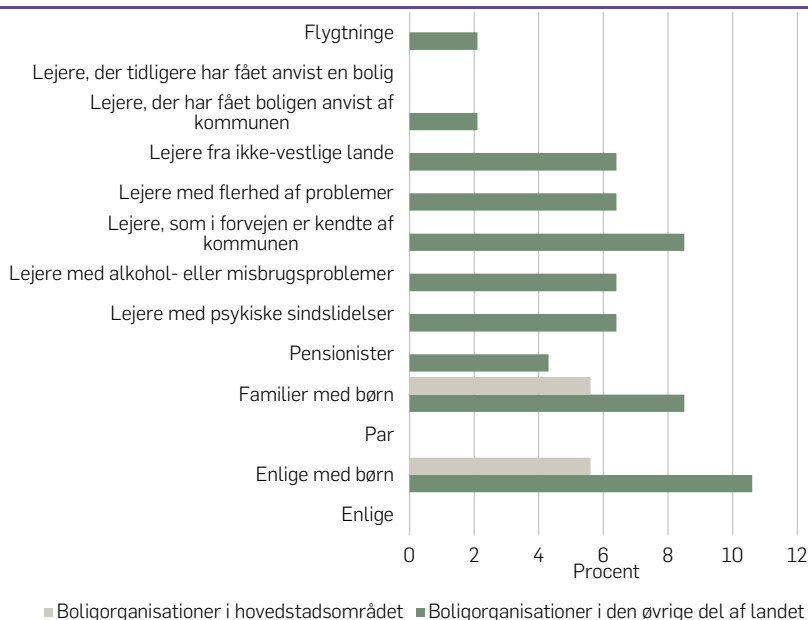
BORGERE SOM BOLIGORGANISATIONERNE HAR SÆRLIGT FOKUS PÅ

Som nævnt har kommunerne et særligt fokus på børnefamilier og på lejere med psykiske lidelser og lejere, som i forvejen er kendte af kommunen, knap 30 pct. angiver dette. Her skal det bemærkes, at besvarelsene kan være påvirket af beboersammensætningen i boligorganisationen og blandt lejerne i kommunen generelt.

Boligorganisationerne har ikke i samme grad som kommunerne et særligt fokus på familier med børn under 18 år. Således har omkring 19 pct. af boligorganisationerne fokus på børnefamilier. Dog er det enlige med børn eller par med børn, der i de fleste boligorganisationer tildeles opmærksomhed fra boligorganisationerne i forhold til andre kategorier af lejere.

FIGUR 10.7

Boligorganisationer fordelt efter, hvilke husstandstyper og lejere med givne karakteristika de har særligt fokus på. Procent.

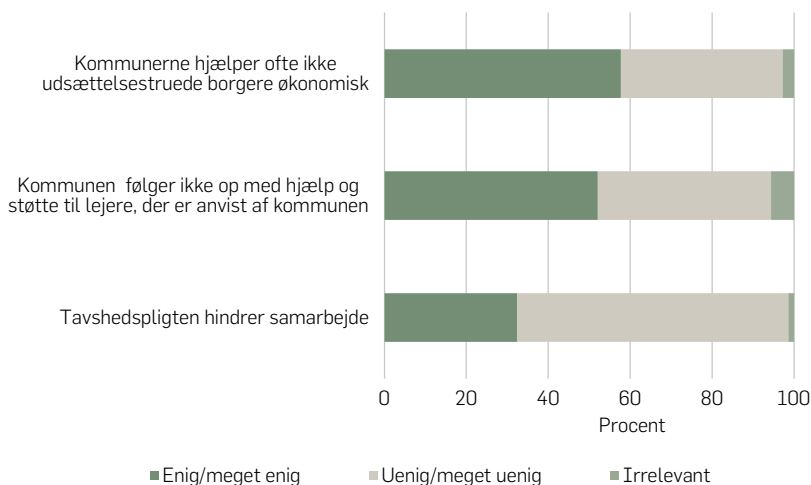
Anm.: Beregningsgrundlag: 65 boligorganisationer. Bemærk at akserne ikke går til 100 pct.
 Kilde: Egen survey-undersøgelse blandt boligorganisationer.

BOLIGORGANISATIONERNES VURDERING AF SAMARBEJDET OG KOMMUNERNES PRAKSIS

Vi har også bedt boligorganisationerne give deres vurdering af samarbejdet med kommunerne og betydningen for antallet af udsættelser i boligorganisationen. Som det fremgår af figur 10.8, vurderer henholdsvis 52 pct. og 58 pct. af boligorganisationerne, at kommunerne ikke tilbyder tilstrækkelig støtte til lejere, der er anvist af kommunen og ikke hjælper udsættelsestruede borgere økonomisk.

FIGUR 10.8

Boligorganisationerne fordelt efter deres vurdering af samarbejdet med kommunerne. Procent.

Anm.: Beregningsgrundlag: 71 boligorganisationer.

Kilde: Egen survey-undersøgelse blandt boligorganisationer.

Tavshedspligten i behandlingen af personfølsomme data kan ligeledes have betydning for samarbejdet. Boligorganisationen kan ikke få udleveret oplysninger fra kommunen angående lejerens økonomiske situation, beskæftigelsessituation og andre sociale forhold uden samtykke fra lejeren. Imidlertid angiver 66 pct. af boligorganisationerne, at kommunernes tavshedspligt ikke udgør en barriere for, at man kan forbygge udsættelsessager og effektive udsættelser.

KOMMUNERNES OG BOLIGORGANISATIONERNES VURDERING AF STYRINGSDIALOGEN

I 2010 trådte regler om styringsdialogen mellem kommune og boligorganisationer i kraft. Det indebærer blandt andet, at der mindst en gang årligt skal afholdes et styringsdialogmøde mellem kommune og boligorganisation, samt at boligorganisationerne har pligt til årligt at indsende do-

kumentation til kommunen til brug for styringsdialogen (<http://www.lbf.dk/da/Analyse/Styringsdialog.aspx>).

I forhold til styringsdialogen mellem kommunen og boligorganisationerne angiver 8 pct., at for over halvdelen af de boligorganisationer, kommunen samarbejder med, indgår udsættelsestruede borgere i den dokumentation, boligafdelingerne skal fremlægge på styringsdialogmøderne. 13 pct. svarer, at det er tilfældet for under 50 pct. af de boligorganisationer, kommunen samarbejder med. Den resterende del, 81 pct., angiver, at de ikke ved, om udsættelsestruede borgere indgår i denne dokumentation.

Desuden har vi spurgt om boligorganisationernes vurdering af samarbejdet med kommunerne. Hovedsageligt vurderer boligorganisationerne, at deres samarbejde med både kommunerne på ledelsesniveau og administrativt niveau fungerer godt. Der er dog henholdsvis 35 og 20 pct., der ikke kan vurdere samarbejdet med kommunerne. Imidlertid er der kun 12 pct., der angiver, at evalueringer om udsættelsestruede borgere er en del af den dokumentation, som boligorganisationerne lægger frem på møder i forbindelse med styringsdialogen mellem kommunen og boligorganisationen. Derudover er der ingen boligorganisationer, der vurderer, at styringsdialogen i høj grad bidrager til, at kommuner og boligorganisationer bedre kan forbygge udsættelsessager. Hertil angiver 27 pct. af boligorganisationerne, at styringsdialogen enten i nogen grad eller i mindre grad kan forebygge udsættelsessager. Når vi sammenligner kommunernes vurdering med boligorganisationernes, angiver de i samme omfang, med 27 pct., at styringsdialogen i nogen grad bidrager til at forebygge udsættelsessager.

Tre af case-kommunerne fortæller, at de gør brug af styringsdialogmødet. Det er forskelligt, hvad der bliver drøftet til styringsdialogmødet, men diskussionen er centreret omkring, hvad de i fællesskab kan gøre for at nedbringe antallet af udsættelser. Til dette kan der være forskellige tiltag, fx kommunens samarbejde med de lokale gårdmænd/viceværter, således at det nære aspekt bringes ind i samarbejdet. Derudover drøfter kommuner og boligorganisationer, hvilken type boliger de almene boligorganisationer stiller til rådighed, hvor mange og hvor de ligger, og hvilken type boliger kommunen har behov for. En kommune fortæller, at de på baggrund af styringsdialogmødet har lavet en aftale med de almene boligorganisationer om, at de skal lave bekymringshenvendelser. Dette går ud på, at den lokale vicevært kontakter kommunen

via en postkasse og skriver, hvis han eller hun er bekymret for en bestemt borger. På baggrund af bekymringshenvendelsen får kommunen mulighed for at gribe tidligt ind i sagen og yde social hjælp, hvis det er nødvendigt. En medarbejder fortæller om en sag, hvor de kom ind tidligt i processen:

For eksempel har de sendt en sag til os, som handler om en borger på kontanthjælp. Denne borger har en grund på Lolland, hvor ejendomsvurderingen er sat enormt højt. Borgeren gør ingen indsigelser mod denne ejendomsvurdering. Jobcentret i kontanthjælpsafsnittet opdager, at personen har en formue og stopper kontanthjælpen, hvilket bevirker, at borgeren ikke betaler husleje. En medarbejder ved boligselskabet opdager det, og finder det underligt, hvordan en grund på Lolland kan vurderes til så meget. Medarbejderen sender sagen til os, og spørger, om vi vil se på den. Vi kontakter borgeren og spørger, om vi må kontakte skattevæsenet og får herefter omvurderet prisen. Grunden er 2.000 kroner værd, og kontanthjælpen kan genoptages.

OPSUMMERING

Det fremgår af både survey-undersøgelser og interview med case-kommunerne, at kommunerne generelt er tilfredse med samarbejdet med boligorganisationerne. Også boligorganisationerne angiver i survey-undersøgelsen, at de generelt er tilfredse med samarbejdet med kommunerne. Imidlertid angiver kun 27 pct. af både kommuner og boligorganisationer, at styringsdialogen bidrager til at forebygge udsættelsessager. Kommunerne oplever i mindre grad, at samarbejdet eller kommunikationen med private udlejere er godt (i survey-undersøgelsen blandt kommuner angiver 46 pct. dette).

På trods af at både boligorganisationer og kommuner generelt har en positiv oplevelse af deres samarbejde, viser den kvalitative del af vores undersøgelse, at case-kommunerne oplever, at nogle boligorganisationer har lagt en strammere kurs i forhold til at indgå afdragsordninger. Dette bekræftes af survey-undersøgelsens resultater, hvor 35 pct. af boligorganisationerne svarer, at der ikke er mulighed for, at lejere kan indgå en afdragsordning, 60 pct. svarer, at det er muligt, hvis en lejer er maksimalt en måned bagud med huslejebetalingen, mens 37 pct. angiver to

måneder. Kun en boligorganisation er villig til at indgå en afdragsordning, hvis en lejer er tre måneder bagud. Det betyder, at det kan være svært at finde en løsning på borgerens huslejerestance.

Ligeledes er der en opfattelse i case-kommunerne af, at boligorganisationerne har strammet op i forhold til, hvor længe de vil lade en borger være i huslejerestance, inden de sender sagen til fogedretten. Ofte sendes sagen til fogedretten allerede efter én huslejerestance. Dette bekræftes af resultaterne fra survey-undersøgelsen. Dog er kommunerne positive over for den kortere periode, da det betyder, at borgernes samlede huslejerestance ikke når at ophobe sig til en stor gæld, hvilket giver kommunen større mulighed for at bevillige borgerne hjælp.

Størstedelen af kommunerne angiver, at boligorganisationerne ofte ikke er villige til at finde en løsning, når husordenssager foruden huslejerestancen er årsag til fogedbegæringen. Dette bekræftes af boligorganisationerne, hvor omkring halvdelen vurderer, at dette er tilfældet.

50 pct. af de kommuner, der er villige til at bevilge en enkeltydelse eller lignende økonomiske støtte til betaling af huslejerestancen, angiver, at boligorganisationerne ofte begærer lejer sat ud så sent i forløbet, at kommunen ikke kan betale den ophobede huslejerestance. Dette kommer også til udtryk i den kvalitative del, hvor det fortælles, at kommunerne har svært ved at nå at vurdere sagen og hermed hjælpe borgeren.

Omkring halvdelen af kommunerne vurderer, at de kan identificere lejere, som er i risiko for at komme i huslejerestance gennem den boligsociale medarbejder og/eller information fra boligorganisationen. En stor del af kommunerne, i alt 89 pct., angiver, at de gennem både formelle og uformelle procedurer vil have kendskab til borgere, der er i risiko for at komme i huslejerestance og 86 pct. i relation til udsættelsestruede lejere. Imidlertid angiver blot 32 pct. af kommunerne, at de opsøger borgere, der vurderes som værende i risiko for at komme i huslejerestance og andelen, der opsøger udsættelsestruede borgere, udgør blot 48 pct.

Ud over at kommunerne har boligsociale medarbejdere, har også flere af boligorganisationerne en eller flere boligsociale medarbejdere ansat – og nogle i samarbejde med kommunen. Dog opsøger disse i størst grad lejere, der har fået tilsendt en påkravsskrivelse end i tilfældet med lejere, der er i risiko for at komme i huslejerestance. 23 pct. af boligorganisationerne oplyser, at de i videst muligt omfang underretter

kommunen om lejere, der er i risiko for at komme i huslejerestance. 65 pct. af boligorganisationerne underretter kommunerne om udsættelses-truede lejere.

EVALUERING AF NEDSATTE YDELSER

KAPITLET'S FOKUS

I kapitlet belyser vi betydningen af to større reformer af offentlige overførselsindkomster. De to reformer omfatter reduktionen i introduktionsydelsen og indførelsen af starthjælpen samt indførelsen af kontanthjælpsloftet. Reduktionen i introduktionsydelsen og indførelsen af starthjælpen trådte i kraft samtidigt den 1. juli 2002. Beløbsstørrelsen for de to ydelser var efter denne dato ens og evalueres derfor over et. Kontanthjælpsloftet, der fik virkning fra 1. januar 2004, fastsætter et maksimumbeløb for den samlede hjælp i form af kontanthjælp, starthjælp, introduktionsydelse, § 34-støtte og boligstøtte. Loftet indtræffer efter 6 måneders kontanthjælp.

DATA

Da de omtalte lovændringer har helt specifikke målgrupper, har vi reduceret analyseudvalget til husstande, der er berørt heraf. En mere uddybende beskrivelse af analysegrundlaget følger derfor i de respektive afsnit i nærværende kapitel.

KAPITLET'S HOVEDKONKLUSIONER

- Analysen tyder på, at reduktionen i introduktionsydelsen og indførelsen af starthjælpen har øget risikoen for at få en fogedsag inden for 3½ år efter indrejse til landet med omkring 2 pct. for familier, der kom til Danmark umiddelbart efter lovændringerne trådte i kraft. Det svarer til omkring 50 familier inden for det første år efter indførelsen. Resultatet er dog kun signifikant på et 10-procentsniveau.
- Kontanthjælpsloftet har øget andelen med en fogedsag for par med og uden børn med omkring 1 pct. og svarende til godt og vel en fordobling i andelen af gennemførte fogedsager og dermed knap 30 familier.
- Kontanthjælpsloftet synes ikke at have haft betydning for enlige mænd og kvinder.

INTRODUKTIONSYDELSENS OG STARTHJÆLPENS BETYDNING FOR ANDELEN MED EN FOGEDSAG

INTRODUKTIONSYDELSEN OG STARTHJÆLPEN

Introduktionsydelsen og starthjælpen blev indført i henholdsvis 1999 og 2002. Introduktionsydelsen gives til indvandrere og flygtninge fra lande uden for Norden, EU og Lichtenstein de første 3 år af deres ophold i Danmark. Udbetaling af introduktionsydelsen er betinget af deltagelse i et treårigt introduktionsprogram. Introduktionsydelsen trådte i kraft 1. januar 1999 og var således først fuldt indfaset 1. januar 2002. I perioden fra 1. januar 1999 til 1. juli 2002 ændredes satsen for introduktionsydelsen flere gange. I perioden fra 1. januar 1999 frem til 1. februar 2000 er den månedlige introduktionsydelse for enlige personer højest 5.000 kr. pr. person og for personer, der har forsørgelsespligt over for mindreårige børn, højst 7.000 kr. pr. person (LOV nr. 474 af 01/07/1998 § 27). I perioden fra 1. februar og frem til 1. juli 2002 er satserne for de to persongrupper omkring henholdsvis 7.500 og 10.000 kr. pr. person (LOV nr. 57 af 25/01/2000 og LOV nr. 1087 af 13/12/2000). Da starthjælpen trådte i kraft 1. juli 2002, blev satsen for introduktionsydelsen reduceret til starthjælpssatsen, jf. nedenfor.

Starthjælpen trådte i kraft 1. juli 2002, og gives således til indvandrere og flygtninge samt danske statsborgere, der har boet uden for

Norden, EU og Lichtenstein i 1 år eller mere inden for de seneste 8 år, og som immigrerede til Danmark efter 1. juli 2002. Indvandrere og flygtninge overgår således fra introduktionsydelse til starthjælp efter 3 års ophold i Danmark. Herefter modtager de starthjælp yderligere 5 år, hvorefter de er berettiget til kontanthjælp. Danske statsborgere, der kommer til Danmark efter 1 år eller mere med bopæl uden for Norden, EU og Lichtenstein, er tilsvarende berettiget til starthjælp de første 8 år i Danmark. Starthjælpen gælder kun for personer, der immigrerer til Danmark efter 1. juli 2002, og er således først fuldt indfaset efter 1. juli 2010 (lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik og integrationsloven, LOV nr. 361 af 06/06/2002). Det er hensigten, at både introduktionsydelse og starthjælp gives til borgere, der ikke har et andet alternativt forsørgelsesgrundlag. Sætserne for introduktionsydelsen og starthjælpen fremgår af tabel 11.1.

TABEL 11.1

Sætser for introduktionsydelse og starthjælp i perioden 2003-2006, fordelt på seks kategorier af modtagere. Kroner.

	2003	2004	2005	2006
Fyldt 25 år, gifte og samlevende	4.366	4.493	4.583	4.675
Fyldt 25 år, enlige	5.266	5.419	5.527	5.638
Under 25 år, udeboende	4.366	4.493	4.583	4.675
Under 25 år, hjemmeboende	2.170	2.233	2.278	2.324
Forsørger tillæg, enlig	1.317	1.355	1.382	1.410
Forsørger tillæg, gifte og samlevende	1.092	1.124	1.146	1.169

Kilde: Vejledning om sætser mv. pr. 1. januar 2003, 2004, 2005 og 2006.

Forsørgertillægget gives, hvis modtageren har forsørgerpligt over børn under 18 år med bopæl i Danmark. Man kan højest modtage forsørgertillæg til to børn. Udbetaling af introduktionsydelsen og starthjælpen er betinget af, at modtageren er tilmeldt jobcentret og aktivt jobsøgende, møder til indkaldte samtaler og lignende samt tager de beskæftigelsestilbud, der tilbydes. Introduktionsydelsen og starthjælpen er minimum 35 pct. lavere end kontanthjælpen afhængig af familiesammensætningen.

I henhold til Integrationslovens § 34, 35 og 36 eller til Aktivlovens § 81 og 82 kan familier dog kompenseres ved store enkeltudgifter til fx medicin og behandling. Det drejer sig om udgifter til:

- Transport (togkort/buskort mv.)
- Medicin
- Psykolog

- Briller
- Tandlægebehandling
- Fysioterapi
- Etablering (tøj, møbler mv.)
- Børnepakke/babypakke

I en undersøgelse af enkeltsager (Blauenfeldt m.fl., 2006) fremgår det, at 80 pct. af familierne, der modtager enten introduktionsydelse eller start-hjælp, også har modtaget hjælp til enkeltudgifter i løbet af det sidste år. Blauenfeldt m.fl. (2006) finder endvidere stor spredning i det bevilgede beløb til enkeltudgifter og angiver, at 90 pct. modtog under 50.000 kr. i løbet af året og 30 pct. under 5.000 kr. om året.

INTRODUKTIONSYDELSENS OG STARHJÆLPENS OMFANG OG BETYDNING

Samtidig med at den reducerede introduktionsydelse og starthjælpen blev introduceret 1. juli 2002, blev det gjort sværere at opnå opholdstilladelse for indvandrere og flygtninge. Antallet af personer, der modtager introduktionsydelse, er derfor faldet i takt med den faldende immigration til Danmark. Stigningen i antallet af personer, der modtager starthjælp i perioden 2004-2006, skyldes primært, at personer, der har modtaget introduktionsydelse i 3 år, overgår til starthjælpsydelsen.

I en analyse foretaget af CASA på baggrund af DREAM-databasen fremgår det, at 33 pct. blandt indvandrere og efterkommere af indvandrere, der modtager starthjælp, bliver selvforsørgende efter 2½ år, og at yderligere 5 pct. påbegynder en SU-berettiget uddannelse. De øvrige er enten emigreret eller modtager en offentlig ydelse.

I overensstemmelse hermed finder Huynh m.fl. (2007) ved anvendelse af et Regression Discontinuity design, at den reducerede introduktionsydelse har øget beskæftigelsesfrekvensen med 3 til 8 procentpoint.

BETYDNINGEN AF DEN REDUCEREDE INTRODUKTIONSYDELSE OG INDFØRELSEN AF STARHJÆLPEN

Som det fremgår af ovenstående, indikerer tidligere evalueringer af den reducerede introduktionsydelse, at de berørtes arbejdsmarkedstilknytning øges. Vi evaluerer her betydningen af reduktionen af introduktionsydelsen og indførelsen af starthjælpen for andelen af fogedsager blandt flygt-

ninge og indvandrere inden for 3½ år efter deres indrejse til Danmark. Vi sammenligner her indvandrere og flygtninge med indrejsedato 1 år før dato for lovændringens ikrafttrædelse med indvandrere og flygtninge med indrejsedato indtil 1 år efter lovændringens ikrafttrædelse. De identificerede indvandrere og flygtninge modtager introduktionsydelse, kontanthjælp eller starthjælp inden for de første 3 år af deres ophold i Danmark.

DATA

Til evaluering af betydningen af den nedsatte introduktionsydelse og indførelsen af starthjælpen identificerer vi to grupper. I analysen indgår flygtninge og indvandrere fra lande uden for Norden, Europa og Lichtenstein samt personer med oprindelsesland i Norden, Europa og Lichtenstein med ophold i lande uden for denne zone i minimum 1 år inden for de sidste 8 år. Vi sammenligner her familier, der immigrerede til Danmark umiddelbart før og umiddelbart efter reduktionen af introduktionsydelsen og således immigranter, der kom til Danmark inden for et år før 1. juli 2002 med immigranter, der kom til Danmark indtil et år efter 1. juli 2002.

Vi har afgrænset dataudtrækket til personer, der er registreret i CPR-registret 1. januar 2004. Videre har vi afgrænset analyseudvalget til personer, der har boet kontinuerligt i Danmark siden indrejsedatoen, og som derfor har én indrejsedato frem til 1. januar 2004. Hvis familiemedlemmer immigrerer til Danmark på begge sider af skæringsdatoen 1. juli 2002, registreres familien her med indrejsedatoen for den ældste blandt de, der på et tidspunkt i løbet af de første 3½ års ophold i Danmark modtager introduktionsydelse, kontanthjælp eller starthjælp af minimum 3 måneders varighed. Derudover er analyseudvalget, som i de forudgående kapitler, afgrænset til lejere registreret med bopæl i byggeri, der anvendes til beboelse. Dette pr. førstkommende 1. januar efter indrejse til Danmark. Sluttelig udgår personer, der flytter til Danmark før lovændringen, og som siden bliver familiesammenført med en person, der kommer til landet efter lovændringen, og som modtager den nedsatte introduktionsydelse.

I analysen indgår dermed i alt 4.567 familier, hvor et eller flere familiemedlemmer modtager introduktionsydelse eller starthjælp. Heraf er 3.110 familier registreret med indrejsedato før 1. juli 2002, og de resterende 1.457 familier er registreret med indrejsedato efter 1. juli 2002.

Husstanden er opgjort ved førstkommande 1. januar efter indrejse til landet.

For at sandsynliggøre, at årsagen til registrerede fogedsager er introduktionsydelsens, kontanthjælpsydelsens eller starthjælpens beløbstørrelse, medregner vi her kun fogedsager, der registreres efter påbegyndelsen af forløbet for introduktionsydelsen, kontanthjælpen eller startydelsen og således op til 3 ½ år efter indrejsen til Danmark. En stigning i andelen af familier, der begæres sat ud og registreres med en afsluttet fogedsag inden for dette tidsrum, tilskrives dermed reduktionen af introduktionsydelsen og indførelsen af starthjælpen. Dermed også sagt, at betydningen af de reducerede ydelser, der evalueres her, kan have flere forskellige virkningsforløb. Således kan man modtage en overførselsindkomst umiddelbart efter og/eller helt op til 3 år efter indrejse til Danmark og dette flere gange i løbet af opholdet i Danmark.

Vi undersøger endvidere, hvorvidt antagelsen om kontinuitet i tidspunktet for lovændringens ikrafttrædelse er opfyldt for en række demografiske og socioøkonomiske karakteristika. Disse karakteristika er oplyst på indrejsetidspunktet, og er således ikke påvirket af indrejse til Danmark. Det omfatter variable som køn og alder for den ældste person i familien, antallet af børn i familien samt oprindelsesland. Det er således baggrundskarakteristika, der kan medvirke til en modificeret betydning af reduktionen i ydelserne.

UDVIKLINGEN I BAGGRUNDSKARAKTERISTIKA

Som angivet i kapitel 3 er den primære antagelse ved anvendelsen af et Regression Discontinuity design, at andre forklarende forhold forskydes kontinuerligt omkring skæringsdatoen. Dette testes ved at estimere diskontinuiteten i skæringsdatoen. Vi har gennemført en analyse af udviklingen i de demografiske karakteristika, herunder køn og alder for den ældste i husstanden, andelen af husstande med børn samt andelen med to voksne i husstanden, her betegnet familier, samt for andelen af indvandrere fra Norden og EU samt fra det øvrige Europa og andre vestlige lande i perioden fra 1. juli 2001 til 1. juli 2003 i perioder af to måneder. Resultaterne herfra fremgår af bilagsfigur B7.1, B7.2 og B7.3 samt bilagstabel B7.1, B7.2 og B7.3. Vi finder her, at der forekommer brud for flere af de demografiske karakteristika. Det kan således have betydning for analyseresultatet.

RESULTATER

Samlet set bliver 47 af de 4.567 familier svarende til 1,03 pct. sat ud inden de første 3½ år efter indrejsedatoen, og efter at et eller flere af familiemedlemmerne modtager introduktionsydelse, kontanthjælp eller start-hjælp over en periode på 3 måneder. Dette tal er 0,9 pct. og 1,3 pct. blandt familier med indrejsedato, henholdsvis før og efter lovændringen fik virkning.

FIGUR 11.1

Andelen af husstande, der begæres sat ud inden 3 år efter indrejse til Danmark, fordelt efter husstandens indrejsedato i perioder af 2 måneder. Procent.

Anm.: Figuren viser andelen af familier med en eller flere medlemmer, der er indvandrere eller flygtninge, der begæres sat ud inden for 3 år efter indrejse til Danmark, fordelt efter husstandens indrejsedato. Den lodrette streg markerer skæringsdatoen 1. juli 2002, hvor lovændringerne fik virkning.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata.

I figur 11.1 gengiver vi andelen af familier, der begæres sat ud inden for 3½ år efter indrejse til Danmark, fordelt efter husstandens indrejsedato i perioder af 2 måneder. Den vertikale linje angiver tidspunktet for lovændringens ikrafttrædelse. Umiddelbart synes forskydningen i niveauerne for andelen, der begæres sat ud, ikke stor.

I tabel 11.2 gengiver vi resultaterne fra analysen. I kolonnen med overskriften BW angives den båndvidde, der anvendes i estimation af lovændringens betydning. Den spænder således fra 2,46 til 32,02 dage. I den anden kolonne angives resultaterne for RD-regressionerne uden andre forklarende variable i modellen. I den tredje kolonne indgår demo-

grafiske variable som køn og alder for den ældste i familien, om der er tale om par eller enlige, samt om der er børn i husstanden. I den fjerde kolonne indgår ligeledes en række variable, der angiver oprindelseslandet for den ældste i husstanden, herunder kategorierne ”lande i Norden og EU (og Lichtenstein)”, ”øvrige lande i Europa”, lande ka”, ”Irak”, ”Afghanistan” samt ”øvrige lande, herunder i Sydamerika og Asien”.

TABEL 11.2

Betydningen af den reducerede introduktionsydelse og indførelsen af starthjælpen på andelen af indvandrere og flygtninge, der bliver sat ud inden for 3 1/2 år efter indrejsedatoen. Procent.

	BW	RD	RD1	RD2	
Ændringen i skæringspunktet	2	-0,7	-0,7	-0,7	
Ændringen i skæringspunktet	4	-0,1	-0,1	-0,1	
Ændringen i skæringspunktet	7	0,3	0,3	0,3	
Ændringen i skæringspunktet	9	0,4	0,4	0,4	
Ændringen i skæringspunktet	12	0,6	0,6	0,6	
Ændringen i skæringspunktet	14	0,7	0,7	0,7	
Ændringen i skæringspunktet	17	1,0	1,0	1,0	
Ændringen i skæringspunktet	19	1,2	1,2	1,2	
Ændringen i skæringspunktet	22	1,9	1,9	1,9	*
Ændringen i skæringspunktet	24	2,2	2,2	2,2	*
Ændringen i skæringspunktet	27	2,3	2,3	2,3	*
Ændringen i skæringspunktet	29	2,3	2,3	2,3	*
Ændringen i skæringspunktet	32	2,3	2,3	2,3	*

Anm.: Signifikansniveauer: * 0,10.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata.

Som det fremgår, finder vi en positiv betydning, der er signifikant på et 10-procentsniveau ved anvendelse af en båndvidde på mellem 22 og 32 dage. Koefficienterne ændrer sig ikke, når vi kontrollerer for de demografiske familiekarakteristika, hvilket indikerer, at disse ikke har betydning for analysen.

Det skal dog i samme åndedrag fremhæves, at flere forhold kan have betydning for analyseresultatet, og at der således må drages forbehold herfor. For det første kan det manglende antal fogedsager registreret i 2002 medvirke til en marginalt forstørret betydning af de reducerede ydelser, dersom de manglende sager er afsluttet i begyndelsen af året. Dertil kommer, at analysedesignet for det nærværende datamateriale er særligt følsomt overfor ændringer i båndvidden. Resultatet er da som angivet yderligere kun signifikant på et 10-procentsniveau.

KONTANTHJÆLPSLOFTETS BETYDNING FOR ANDELEN MED EN FOGEDSAG

KONTANTHJÆLPEN

Kontanthjælpen er en ydelse, der gives til borgere uden andet forsørgelsesgrundlag, og det er hensigten, at kontanthjælpen skal afbøde et midlertidigt bortfald af eller reduktion i forsørgelsesgrundlaget i forbindelse med forbigående sociale omstændigheder. Kontanthjælpen er således tænkt som en midlertidig ydelse (Beskæftigelsesministeriet, 2006).

Tidligere kortlægninger af kontanthjælpen fremhæver imidlertid, at omkring 35 pct. af alle kontanthjælpsmodtagere registreret i en 6-årig periode sammenlagt modtog kontanthjælp i halvdelen af perioden eller mere (Rosdahl & Petersen, 2006). For en betydelig gruppe er kontanthjælpen således langt fra en midlertidig ydelse. Kontanthjælpsmodtagerne er, som Rosdahl & Petersen endvidere fremhæver, også på andre måder afhængige af offentlig forsørgelse, idet mange kontanthjælpsmodtagere modtager en anden overførselsindkomst før og/eller efter kontanthjælpsperioden. Forfatterne vurderer således, at ”omkring halvdelen af de personer, der på et givet tidspunkt modtager kontanthjælp, i realiteten er temmelig permanent offentligt forsørget enten via kontanthjælp eller på anden måde” (Rosdahl & Petersen 2006, s. 13).

I perioden fra 2000 til udgangen af 2005, og dermed frem til 2 år efter kontanthjælpsloftet fik virkning januar 2004, modtog lidt mere end 400.000 personer kontanthjælp i kortere eller længere tid. Lidt mere end 10 pct. (mere end 40.000 personer) modtog kontanthjælp i mindst 5 år, 24 pct. (næsten 100.000 personer) modtog kontanthjælp sammenlagt i mindst 3 år, og knap 50 pct. modtog kontanthjælp i under 1 år i perioden – en tredjedel i under 6 måneder (ibid).

Loftet over ydelser til kontanthjælpsmodtagere, kontanthjælpsloftet, blev introduceret i Aktivloven i 2003 med ikrafttrædelse fra den 30. juni 2003. Loftet omfatter personer, der modtager kontanthjælp i mere end 6 sammenhængende kalendermåneder, og de første kontanthjælpsmodtagere blev således omfattet af loftet 1. januar 2004.

KONTANTHJÆLPSMODTAGERNE

Bevægelserne til og fra gruppen af kontanthjælpsmodtagere er afgørende for størrelsen og sammensætningen af gruppen. Disse bevægelser er imidlertid kun i begrænset omfang kortlagt, og man kan derfor kun nær-

me sig en fyldestgørende beskrivelse af gruppens socioøkonomiske sammensætning (Rosdahl & Petersen, 2006). Vi fremhæver her enkelte punkter i Rosdahl & Petersens beskrivelse af kontanthjælpsmodtagerne med længere kontanthjælpsperioder. Rosdahl & Petersen tager udgangspunkt i tidligere kortlægninger, og vi henviser hertil for uddybning.

Da det er en forudsætning for at modtage kontanthjælp, at man ikke har formue af betydning bor over 85 pct. af kontanthjælpsmodtagerne i en lejebolig (Bach, 2002a). Endvidere er relativt flere kontanthjælpsmodtagere med lange kontanthjælpsperioder bosat i de store kommuner. I 2002 boede således en fjerdedel af alle kontanthjælpsmodtagere i Københavns Kommune og halvdelen i de 11 største kommuner (Arbejdsmarkedsstyrelsen, 2004). Den geografiske koncentration var endnu mere udpræget for langvarige kontanthjælpsmodtagere fra ikke-vestlige lande.

Kontanthjælpsmodtagere over 34 år har ofte længere kontanthjælpsperioder end kontanthjælpsmodtagere under 34 år (Arbejdsmarkedsstyrelsen, 2004). Imidlertid er der færre kontanthjælpsmodtagere blandt de ældre, der i stedet modtager sygedagpenge, revalidering og førtidspension.

Endvidere synes omkring to tredjedele af kontanthjælpsmodtagerne ikke at have gennemført en kompetencegivende uddannelse (Bach, 2002b, Filges m.fl., 2000; Dansk Arbejdsgiverforening, 2005). Især blandt unge kontanthjælpsmodtagere og langvarige kontanthjælpsmodtagere er andelen uden en kompetencegivende uddannelse høj.

Andelen af kontanthjælpsmodtagerne med oprindelse i et ikke-vestligt land har endvidere siden 1997 været stabil på omkring 27-30 pct. (Dansk Arbejdsgiverforening, 2005). Hovedparten heraf er indvandrere og en mindre del er efterkommere af indvandrere. Blandt kontanthjælpsmodtagere med længere kontanthjælpsperioder er andelen med anden etnisk baggrund end dansk højere end 30 pct. Efter indførelsen af starthjælpen må det dog forventes, at indvandrere og flygtninge fra ikke-vestlige lande udgør en stadigt mindre andel af gruppen af kontanthjælpsmodtagere, idet der ikke længere er en tilgang til denne gruppe fra introduktionsydelsen.

Der er ingen pålidelige opgørelser over, hvilke andre sociale problemer kontanthjælpsmodtagerne havde i perioden frem til 2006. I to spørgeskemaundersøgelser blandt kommunerne i 2000 (Harsløf & Gra-

versen, 2000; Bach, 2002a) fremhæves følgende problemer som særligt prægnante:

- Social utilpassethed, herunder problemer med personlig fremtræden og omgangsformer
- Mangelfuldt socialt netværk
- Familiemæssige problemer
- Gældsproblemer
- Psykiske problemer og skrøbelighed
- Misbrugsproblemer
- Andre helbredsproblemer.

Som Rosdahl & Petersen fremhæver, er der øjensynligt tale om komplekse problemstillinger, hvor de sociale problemer griber ind i hinanden, og vedrører en betydelig del af kontanthjælpsmodtagernes sociale liv.

KONTANTHJÆLPSLOFTS SATSER OG OMFANG

Kontanthjælpsloftet fastsætter et maksimumbeløb for den samlede hjælp i form af kontanthjælp, starthjælp, introduktionsydelse, § 34-støtte og boligstøtte, som en kontanthjælpsmodtager er berettiget til. Modtager kontanthjælpsmodtageren mere, end hvad kontanthjælpsloftet foreskriver, bliver først § 34-støtten og derefter boligstøtten reduceret, så de samlede ydelser ikke overstiger det fastsatte maksimum. Kontanthjælpsloftet kan i den henseende betragtes som en reduktion i kontanthjælpen efter 6 måneder på kontanthjælp.

TABEL 11.3

Satser for kontanthjælp i perioden 2002-2005. Kroner.

	2002	2003	2004	2005
Gifte og samlevende forsørgere	10.522	10.850	11.174	11.397
Gifte og samlevende ikke-forsørgere	7.919	8.172	8.409	8.577
Enlige forsørgere	10.522	10.850	13.939	14.218
Enlige ikke-forsørgere	7.919	8.172	11.174	11.397
Under 25 år, udeboende	5.103	5.266	5.410	5.527
Under 25 år, hjemmeboende	2.463	2.542	2.616	2.668

Kilde: Vejledning om satser mv. pr. 1. januar 2002, 2003, 2004, og 2005.

For voksne over 25 år kan ydelserne maksimalt nedsættes med 2.086 kr. om måneden for gifte og med 1.381 kr. om måneden pr. person for andre. De samlede ydelser for unge under 25 bliver nedsat til SU-niveau. Det sker 6 måneder efter, at den unge er begyndt i et tilbud efter lov om

en aktiv beskæftigelsesindsats, eller når den unge uden rimelig grund opfører sig eller afviser et tilbud (Beskæftigelsesministeriet, 2006, s. 36f.).

Der findes ikke entydige opgørelser over, hvor stor en andel af kontanthjælpsmodtagerne der var berørt af kontanthjælpsloftet i perioden fra 2004 til og med 2006. I oktober 2006 angiver Beskæftigelsesministeriet, at omkring 13 pct. af alle kontanthjælpsmodtagerne (ca. 20.000 personer) i 2004 blev omfattet af loftet, og at andelen faldt til 10 pct. (ca. 14.000 personer) i 2006. I en senere opgørelse fremstår antallet af kontanthjælpsmodtagere, der i 2004, 2005 og 2006 blev berørt af kontanthjælpsloftet, noget højere. Hansen m.fl. (2009) vurderer således, at 28.211, 27.363 og 23.952 blev berørt af kontanthjælpsloftet i henholdsvis 2004, 2005 og 2006.

Det er især gifte og samlevende par, der berøres af loftet. Beskæftigelsesministeriet opgør i 2006, at reduktionen blandt ægtepar og samlevende med børn generelt er større end blandt andre grupper. Beskæftigelsesministeriet angiver, at omkring 50 pct. af de gifte par og omkring 30 pct. af de samlevende par, der berøres af kontanthjælpsloftet, har fået reduceret boligstøtten med mere end 1.000 kr. om måneden. I modsætning hertil fik omkring 83 pct. af de enlige, der i begyndelsen af 2006 blev berørt af loftet, reduceret boligstøtten med mindre end 200 kr. om måneden.

I en af de første undersøgelser af konsekvenserne af kontanthjælpsloftet konkluderer Graversen & Tinggaard (2005), på baggrund af en survey-undersøgelse med 1.064 kontanthjælpsmodtagere, i overensstemmelse hermed, at kun en mindre del af kontanthjælpsmodtagerne får reduceret den økonomiske hjælp med det maksimale beløb. Den gennemsnitlige reduktion i boligstøtten er på ca. 1.000 kr. pr. husstand blandt de interviewede kontanthjælpsmodtagere.

KONTANTHJÆLPSLOFTETS BETYDNING

Af spørgeskemaundersøgelsen af Graversen & Tinggaard (2005) fremgår det, at kontanthjælpsmodtagerne ikke synes at være blevet informeret om loftet og reduktionen i den økonomiske hjælp. Umiddelbart inden loftet fik virkning, var således kun en tredjedel af de interviewede kontanthjælpsmodtagere, der forventeligt ville blive berørt af loftet, informeret om den forestående reduktion i den økonomiske ydelse. Nedsættelsen af kontanthjælpen har således forventeligt udgjort et økonomisk chok for

flere af de berørte kontanthjælpsmodtagere og familier, især i de første år efter indførelsen af kontanthjælpsloftet.

Kontanthjælpsmodtagere, der berøres af kontanthjælpsloftet, fortæller her, at de har ”sværere ved at få pengene til at slå til” (Graversen & Tinggaard, 2005). Forfatterne konkluderer, at flere undlader at betale husleje, børnepasning og afdrag på lån og afbetalingskontrakter. Dette i modsætning til dem, der ikke berøres af loftet. Imidlertid er flere af de berørte kontanthjælpsmodtagere i større omfang flyttet til en anden bolig end kontanthjælpsmodtagere, der ikke blev berørt af loftet – og i forbindelse med flytningerne er deres boligomkostninger blevet lavere. Således er flere af kontanthjælpsmodtagerne, ifølge Graversen & Tinggaard, i stand til at håndtere de umiddelbare konsekvenser af kontanthjælpsloftet.

Tidligere undersøgelser af kontanthjælpsloftets omfang og betydning indikerer, at kontanthjælpsloftet udgør en økonomisk destabiliserende faktor for de familier, der berøres heraf. Dette gælder især gifte og samlevende par med børn. Imidlertid peger Graversen & Tinggaard også på, at flere er i stand til at håndtere ændringen i det økonomiske råderum. Spørgsmålet er således, om kontanthjælpsloftet har medført en øget andel af fogedsager blandt familier, hvor en eller flere voksne i familien modtager kontanthjælp i minimum 7 måneder.

DATA

Da det ikke fremgår af de administrative registre, hvilke personer der berøres af kontanthjælpsloftet, tager vi udgangspunkt i familier i årene 2002, 2003, 2004 og 2005, hvor et eller flere familiemedlemmer på et tidspunkt i løbet af året modtager kontanthjælp af en beløbsstørrelse svarende til de satser, der fremgår af tabel 10.3 i minimum syv sammenhængende måneder¹⁷. Unge hjemmeboende, med undtagelse af gravide kontanthjælpsmodtagere under 25 år, medregnes ikke her. Endvidere indgår kun familier, hvor den ældste i familien er mellem 18 og 64 år.

Analysegrundlaget er endvidere afgrænset til familier, hvor samtlige familiemedlemmer, der modtager kontanthjælp, påbegynder kontanthjælpsforløbet efter medio det forudgående år og afslutter kontanthjælpsforløbet inden ultimo det pågældende år. Denne afgrænsning af data til familier, for hvem kontanthjælpsforløbet ophører inden udgangen af det pågældende år, er nødvendig for at kunne identificere betyd-

---

17. Vi tillader dog mellemliggende perioder af en måned.

ningen af kontanthjælpsloftet. Hvis ikke vi foretager en sådan afgrænsning, er det ikke muligt at adskille betydningen af kontanthjælpsforløbet i sig selv og betydningen af kontanthjælpsloftet for familier, hvor et eller flere familiemedlemmer modtager kontanthjælp i en periode på mere end 7 måneder i 2003, og som fortsat modtager kontanthjælp efter 1. januar 2004, og som derfor ligeledes berøres af kontanthjælpsloftet.

Familier, hvor et eller flere familiemedlemmer har særligt lange kontanthjælpsforløb eller forløb, der passerer den 31. december i året, indgår således ikke i analysen. Resultaterne kan derfor ikke ekstrapoleres til denne gruppe. Endelig er analyseudvalget, som i de forudgående kapitler, afgrænset til lejere registreret med bopæl i byggeri, der anvendes til beboelse og udlejes.

TABEL 11.4

Antallet af husstande, hvor en eller flere voksne modtager kontanthjælp i en periode på mellem 7 og 18 måneder. Antal.

	Enlige mænd	Enlige kvinder	Par	Total
2002	860	1.052	1.491	3.403
2003	915	1.092	2.259	4.266
2004	10.31	1.237	1.445	3.713
2005	10.41	1.330	1.381	3.752
Total	3.847	4.711	6.576	15.134

Anm.: Tabellen viser antallet af husstande, fordelt på enlige mænd og fædre, enlige kvinder og mødre, par med og uden børn, hvor en eller flere voksne i husstanden har et kontanthjælpsforløb på mellem 7 og 18 måneder med ophør senest ultimo i årene 2002 til 2005.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata.

I tabel 11.4 gengiver vi antallet af husstande, der udgør analysegrundlaget. Som det fremgår, er antallet af enlige mænd og kvinder, der har et kontanthjælpsforløb på mellem 7 og 18 måneder og med ophør senest ultimo det pågældende år, svagt stigende. Derimod varierer antallet af par, hvor en eller begge modtager kontanthjælp med flest husstande i året 2003. Dette kan være udtryk for ændringer i den socioøkonomiske sammensætning blandt disse familier og dermed kan det have betydning for analysen.

For at sandsynliggøre, at registrerede fogedsager finder deres årsag i kontanthjælpsloftet, medregner vi her kun fogedsager, der registreres som afsluttede minimum 3 og maksimum 12 måneder efter kontanthjælpsforløbets syvende måned. En stigning i andelen af familier, der begæres sat ud og registreres med en afsluttet fogedsag inden for dette

tidsrum efter påbegyndt kontanthjælpsforløb, tilskrives dermed indførelsen af kontanthjælpsloftet.

UDVIKLINGEN I LEJERNES HUSSTANDSSPECIFIKKE KARAKTERISTIKA

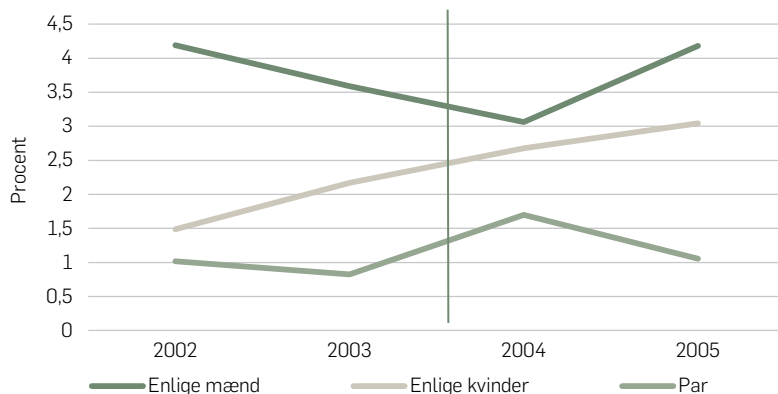
Vi har undersøgt, om fordelingen i de husstandsspecifikke karakteristika før og efter kontanthjælpsloftet fik virkning er signifikant forskellige. I overensstemmelse med analysen inddeler vi analysegrundlaget i tre, der således omfatter enlige mænd, enlige kvinder og par. Resultatet heraf er præsenteret i bilagstabel B7.4 og bilagstabel B7.5. Som det fremgår heraf, finder vi ingen nævneværdige forskelle for enlige mænd og kvinder. Imidlertid er der flere signifikante forskelle for par mellem perioderne 2002-2003 og 2004-2005. Denne forskel skyldes primært fordelingen af husstandsspecifikke karakteristika blandt par i 2003, hvor antallet af par hvor en eller begge modtager kontanthjælp er størst. Forskydningerne i de socioøkonomiske karakteristika kan således påvirke analyseresultaterne.

RESULTATER

Vi anvender i analysen en lang række kontrolvariable, der kan relateres til og modificerer betydningen af kontanthjælpsforløbet i sig selv, og har således gennemført en modelsøgning, hvor variable, der ikke er associeret med sandsynligheden for at komme i huslejerestance og at blive begæret sat ud, udelades.

FIGUR 11.2

Andelen af fogedsager, fordelt efter husstandstype og kontrolleret for demografiske og socioøkonomiske karakteristika samt kommune-fixed effects. Procent.

Anm.: Figuren viser andelen blandt enlige mænd, enlige kvinder, par og familier i bofællesskaber, der er registreret i domstolsstyrelsens fogedregister mellem 3 og 12 måneder efter den syvende måned i kontanthjælpsforløbet for et eller flere af familiemedlemmer. Procentandelene er korrigeret for de øvrige baggrundsvariable. Den lodrette linje angiver tidspunktet for den første gruppe af kontanthjælpsmodtagere, der berøres af kontanthjælpsloftet.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata.

I figur 11.2 fremstilles udviklingen i andelen af fogedsager blandt familier, hvor et eller flere familiemedlemmer modtager kontanthjælp i minimum 7 og maksimum 18 sammenhængende måneder. Udviklingen betragtes særskilt for husstandstyperne enlige mænd, enlige kvinder og par. De beregnede sandsynligheder er korrigeret for faktorer med betydning for, at lejere i de forskellige husstandstyper kommer i huslejerestance og begæres sat ud.

Som det fremgår af figur 11.2, er andelen af enlige mænd, der begæres sat ud 3 til 12 måneder efter kontanthjælpsforløbets syvende måned, faldende i perioden fra 2002 til og med 2004. Den faldende tendens fortsætter således i det første år, inden for hvilket kontanthjælpsloftet har fået virkning. Dette indikerer, at andelen af enlige mænd, der kommer i huslejerestance, og mod hvem en fogedsag indledes, ikke er påvirket af indførelsen af kontanthjælpsloftet.

Omvendt finder vi, at andelen af enlige kvinder, der modtager kontanthjælp, i stadigt stigende omfang begæres sat ud grundet huslejerestance; stigningen er vigende. Denne udvikling synes således at være en generel tendens, og er således heller ikke påvirket af indførelsen af kon-

tanthjælpsloftet. Betragter vi imidlertid udviklingen i andelen af fogedsager blandt par, fremgår det af figur 11.2, at andelen falder fra 2002 til 2003 for herefter at stige markant i 2004 og igen falde fra 2004 til 2005. Denne ændring kan således skyldes kontanthjælpsloftet.

TABEL 11.5

Kontanthjælpsloftets betydning for andelen med fogedsag blandt familier, hvor et eller flere familiemedlemmer modtager kontanthjælp i minimum 7 og maksimum 18 sammenhængende måneder, særskilt efter husstandstype. Procent.

		Model 1	Model 2	Model 3
Enlige mænd	Årsudvikling	0,08	0,09	0,34
	Kontanthjælpsloftet	-0,63	-0,72	-1,00
Enlige kvinder	Årsudvikling	0,49	0,56	0,57
	Kontanthjælpsloftet	-0,01	-0,16	-0,13
Par	Årsudvikling	-0,36	-0,32	-0,34
	Kontanthjælpsloftet	1,04 *	0,89	1,04 *

Anm.: Signifikansniveauer: * 0,10.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata.

I tabel 11.5 gengiver vi koefficienterne fra regressionerne ved anvendelse af den lineære sandsynlighedsmodel. I den første kolonne, model 1, indgår resultaterne fra en modelspecifikation, hvor en kontinuert års variabel, der beskriver den lineære udvikling over årene 2002 til 2005, samt en indikatorvariabel for kontanthjælpsloftets virkningsperiode indgår. Indikatorvariablen angiver således betydningen af kontanthjælpsloftet i årene 2004 og 2005. I kolonne 2, model 2, indgår yderligere en række kontrolvariable i modelspecifikationen. Betydningen heraf holdes konstant over årene. I den tredje og sidste kolonne, model 3, kontrollerer vi yderligere for kommune-fixed effects. Koefficienterne kan læses som det absolutte bidrag til andelen af fogedsager.

Som det fremgår, finder vi, som også grafen i figur 11.2 indikerer, ingen betydning af kontanthjælpsloftet, hverken blandt enlige mænd eller enlige kvinder. Derimod er estimatet blandt par positiv og signifikant på et 10-procentsniveau – både i modellen, hvor vi estimerer årsudviklingen og betydningen i kontanthjælpsloftet alene og i modellen, hvor vi kontrollerer for en række demografiske og socioøkonomiske familiekaraktistika samt kommune-fixed effects. Ligeledes skal det fremhæves, at hvor domstolsstyrelsens manglende registrering af fogedsager i 2002 kan have forstørret den estimerede betydning af introduktionsydelsen og starthjælpen, vil dette forhold her alt andet lige mindske den estimerede

betydning. Betydningen af kontanthjælpsloftet synes således at være relativt robust. Koefficienterne kan som angivet læses som det absolutte bidrag til andelen med en fogedsag. Det vil sige, at kontanthjælpsloftet, med udgangspunkt i denne model, har øget andelen med en fogedsag med godt og vel 1 pct. blandt par og par med børn.

Imidlertid skal det her tilføjes, at betydningen af kontanthjælpsloftet er modelleret som værende konstant i årene 2004 og 2005. Betydningen af kontanthjælpsloftet må dog formodes at være faldende, hvis kendskabet hertil er blevet mere udbredt i den danske befolkning generelt og blandt de familier, der potentielt vil blive berørt heraf. I så fald vil de familier, hvor et eller flere familiemedlemmer har længerevarende kontanthjælpsforløb, og som derfor potentielt bliver berørt af kontanthjælpsloftet, have bedre mulighed for at håndtere kontanthjælpsloftets umiddelbare konsekvenser. Dette dog givet, at de berørte familier er i stand til at aktivere de fornødne ressourcer til fx at flytte for dermed at nedbringe deres månedlige faste udgifter.

OPSUMMERING

Reduktionen i introduktionsydelsen og indførelsen af starthjælpen trådte i kraft samtidigt den 1. juli 2002. Beløbsstørrelsen for de to ydelser er efter denne dato ens. Hvor introduktionsydelsen gives til indvandrere og flygtninge fra lande uden for Norden, EU og Lichtenstein de første 3 år af deres ophold i Danmark, gives starthjælpen til indvandrere og flygtninge samt danske statsborgere, der har boet uden for Norden, EU og Lichtenstein i 1 år eller mere inden for de seneste 8 år.

Tidligere evalueringer af den reducerede introduktionsydelse indikerer, at de berørtes arbejdsmarkedsfrekvens øges. Spørgsmålet, der søges besvaret her, er således om introduktionsydelsen og starthjælpen har medført en øget andel af gennemførte fogedsager.

Vi finder, at reduktionen i introduktionsydelsen og indførelsen af starthjælpen har øget andelen af gennemførte fogedsager med omkring 2 pct. for familier, der kom til Danmark umiddelbart efter lovændringerne trådte i kraft. Resultatet tyder således på, at lovændringerne har virket som en økonomisk destabiliserende faktor for de familier, der berøres heraf. Imidlertid er der stor usikkerhed om resultatet, og den kausale sammenhæng er ikke afdækket.

Kontanthjælpsloftet, der fik virkning fra 1. januar 2004, fastsætter et maksimumbeløb for den samlede hjælp i form af kontanthjælp, starthjælp, introduktionsydelse, § 34-støtte og boligstøtte. Loftet indtræffer efter 6 måneders kontanthjælp.

Tidligere undersøgelser af kontanthjælpsloftets omfang og betydning indikerer, at kontanthjælpsloftet udgør en økonomisk destabiliserende faktor for de familier, der berøres heraf. Imidlertid er flere familier, ifølge den samme undersøgelse, i stand til at håndtere ændringen i det økonomiske råderum.

Vi finder dog, at kontanthjælpsloftet har øget andelen af gennemførte fogedsager for par med og uden børn med omkring 1 pct., svarende til en fordobling i andelen af gennemførte fogedsager. Det er ligeledes denne gruppe, som både Beskæftigelsesministeriet og tidligere undersøgelser af kontanthjælpsloftet fremhæver som særligt berørte. Kontanthjælpsloftet synes ikke at have haft betydning for enlige mænd og enlige kvinder. Det skal dog fremhæves, at det ikke har været muligt at identificere de kontanthjælpsmodtagere, der reelt har fået reduceret kontanthjælpen som følge af kontanthjælpsloftet. Da analysegrundlaget således må formodes også at omfatte familier, der ikke er blevet berørt af kontanthjælpsloftet, er det ikke utænkeligt, at kontanthjælpsloftet har haft større betydning for de familier, der reelt er blevet berørt heraf, end hvad resultatet af denne undersøgelse peger på.

EVALUERING AF KOMMUNERNES SAMLEDE INDSATS SAMT POLITISK INITIEREDE INDSATSER

KAPITLET S FOKUS

I kapitlet evaluerer vi betydningen af kommunernes øgede fokus på og indsats i udsættelsessager med udgangspunkt i kommunernes besvarelse af en række spørgsmål om deres nuværende anvendelse af en række indsatsmuligheder og ændringer heri siden 2009. Derudover evaluerer vi betydningen af underretningspligten – de almene boligorganisationers pligt til at underrette kommunen senest samtidig med indgivelse af en fagedbegæring om udsættelse af en lejer grundet betalingsmisligholdelse. Vi redegør i forlængelse heraf for den forventede betydning af den forlængede påkravsfrist fra 3 til 14 dage, der trådte i kraft samtidig med underretningspligten, og som derfor antagelig modificerer betydningen af underretningspligten. Imidlertid er det ikke på baggrund af det forhåndenværende datamateriale været muligt at identificere betydningen af den forlængede påkravsfrist.

DATA

Da der er tale om forskellige analysegrundlag for de to analyser, redegør vi for dem hver for sig i forbindelse med analyserne.

KAPITLET'S HOVEDRESULTATER

- Resultaterne tyder på, at kommunernes øgede indsats har medvirket til at nedbringe den samlede andel af enlige mænd både med en fogedsag og med en effektiv udsættelse med mellem 0,21 og 0,12 procentpoint og med mellem 0,10 og 0,08 procentpoint. Det anslås dermed, at mellem 10 og 15 pct. af både fogedsager og effektive udsættelser for enlige mænd forebygges i 2010.
- Yderligere tyder analysen på, at kommunernes øgede indsats ligeledes har medvirket til at nedbringe den samlede andel med en fogedsag for enlige kvinder med mellem 0,08 og 0,03 procentpoint. Det anslås dermed, at mellem 6 og 15 pct. af fogedsager for enlige kvinder forebygges i 2010.
- Ligeledes tyder analysen på, at kommunernes øgede indsats har medvirket til at fastholde andelen af effektive udsættelser for par, der således er omkring 0,09 procentpoint lavere, end hvad den ville have været uden den øgede indsats. Det anslås dermed, at omkring 20 pct. af de effektive udsættelser for par forebygges i 2010.
- Det er ikke muligt på baggrund af de forhåndenværende data, at påvise en betydning af underretningspligten. Det kan skyldes, at betydningen af underretningspligten ikke har sat sig igennem i 2010, hverken for enlige mænd, enlige kvinder eller for par.

BETYDNINGEN AF KOMMUNERNES SAMLEDE INDSATS

KOMMUNERNES SAMLEDE INDSATS

Vejledningen til kommunerne om kommunernes handlepligt og muligheder i forhold til udsættelsestruede eller udsatte lejere har som angivet til hensigt at øge kommunernes fokus på og indsats i udsættelsessager. Socialministeriet henviser her til den eksisterende lovgivning, der kan finde anvendelse i forebyggelsen og håndteringen af udsættelsessager. Vejledningen beskriver henholdsvis ”i hvilke situationer kommunalbestyrelsen har handlepligt efter retssikkerhedsloven” og kommunernes ”muligheder for at yde rådgivning og anden hjælp [og] mulige redskaber til at hjælpe lejere, som ikke er i stand til selv at sikre, at huslejen betales til tiden” (Socialministeriet, 2010, s. 1).

Handlepligten kan grundlæggende opsummeres i: ”Kommunens pligt til straks at vurdere spørgsmål om hjælp ved modtagelse af underretninger fra almene boligorganisationer”, og vi beskriver derfor i det følgende kort kommunernes handlemuligheder for forebyggelse af effektive udsættelser. I rapportens kapitel 2 beskriver vi de forskellige handlemuligheder kommunerne har før og under en udsættelsessag. Her op-ridser vi derfor kun de pågældende tiltag.

Kommunerne kan tilbyde rådgivning om privatøkonomi og i forlængelse heraf opfordre borgeren til at undersøge muligheden for at indgå en aftale med udlejer om en afvikling af gælden. Derudover kan kommunen selv gå ind i processen for indgåelse af en afdragsordning mellem boligorganisationen og borgeren med henblik på afvikling af huslejerestancen. Det skal dog bemærkes, at det ikke er boligorganisationernes pligt at lave en afdragsordning med en lejer i restance. Endvidere kan kommunerne gøre borgeren opmærksom på muligheden for boligstøtte og samtidig undersøge, hvilken beløbsstørrelse borgeren er berettiget til i boligstøtte.

En anden mulighed er, at kommunen, efter aftale med borgeren, administrerer borgerens huslejebetaling, hvis denne modtager en overførelsesindkomst, herunder kontanthjælp, introduktionsydelse og pension. Ligeledes er administration af borgerens økonomi kun mulig i de tilfælde, hvor kommunen vurderer, at borgeren ikke kan styre sin økonomi¹⁸, hvis borgeren gentagne gange er kommet i huslejerestance, eller hvis udsættelsen er forårsaget af manglende huslejebetaling. Yderligere kan kommunen udbetale evt. boligstøtte direkte til udlejer, hvis modtageren af boligstøtte allerede får sin overførselsindkomst administreret, jf. kapitel 2.

Kommunerne har desuden mulighed for at hjælpe udsættelses-
truede lejere til at flytte til en lejlighed med lavere husleje. Her kan kommunerne gøre brug af den kommunale anvisningsret (for uddybende kommentarer se afsnittet om kommunernes konkrete indsatser), bevillige et såkaldt beboerindskudslån til borgere i almene boliger¹⁹, ”hvis husstandsindkomsten ligger under en bestemt grænse” (Socialministeriet, 2010, s. 11) eller yde økonomisk flyttehjælp, så borgeren kan flytte til en bolig med lavere udgifter. Det er en forudsætning for udbetaling af flyt-

---

18. Efter vedkommende har fået en økonomisk vejledning fra kommunen.

19. I vejledningen om kommunernes handlepligt og handlemuligheder i forhold til udsættelsestruede eller udsatte lejere findes yderligere person- og boliggrupper, som reglerne i bestemte tilfælde gælder.

tehjælpen, at husstanden ikke omfatter en beboer, der er i stand til at betale udgifterne.

EVALUERING AF KOMMUNERNES ØGEDE INDSATS

I det følgende belyser vi effekten af kommunernes øgede fokus på udsættelsessager og anvendelse af forskellige indsatser i forhold til borgere, der er i risiko for at komme i huslejerestance eller for at blive sat ud. Vi evaluerer den samlede betydning heraf på andelen med en fogedsag og med en effektiv udsættelse for enlige mænd, enlige kvinder og par i 2010. Evalueringen omfatter således betydningen af det samlede øgede fokus på udsættelsessager, herunder det tidligere Socialministeriums oplysningsindsats i august 2010.

DATA

Evalueringen baseres på kommunernes besvarelse af den elektroniske spørgeskemaundersøgelse gennemført i perioden november til december 2011. Analyseudvalget omfatter således lejemål i de i alt 59 kommuner, der har besvaret denne del af survey-undersøgelsen. Heraf har 33 kommuner øget anvendelsen af en eller flere indsatser. De resterende 26 kommuner har ikke øget anvendelsen af de konkrete indsatser, vi spørger om. Som i rapportens del 1 anvender vi i analyserne registerdata, der består af Domstolsstyrelsens administrative register og registerdata indsamlet og opbevaret af Danmarks Statistik, herunder data fra Bygnings- og Boligregistret. Dataudvalget er afgrænset til lejemål, der ifølge BBR-registret er udlejet til beboelse, og hvor husstanden kan indskrives i definitionen af en af de tre anvendte husstandstyper, jf. bilagstabel B8.1, B8.2 og B8.3. Vi har yderligere inddelt analysen i tre dele, der omfatter henholdsvis enlige mænd med og uden børn, enlige kvinder med og uden børn samt par med og uden børn.

ÆNDRINGER I KOMMUNERNES SAMLEDE INDSATS

Vi har spurgt nøglepersoner i kommunerne, om kommunen i høj grad, i nogen grad, i ringe grad eller slet ikke anvender de fremhævede indsatser forud for en potentiel udsættelse, samt om kommunen i løbet af 2009 og 2010 har øget eller mindsket brugen heraf, eller om kommunen ikke har ændret sin praksis herfor i løbet af 2009 og 2010. I figur 12.1 gengiver vi kommunernes besvarelse af spørgsmål vedrørende anvendelsen af konkrete indsatser.

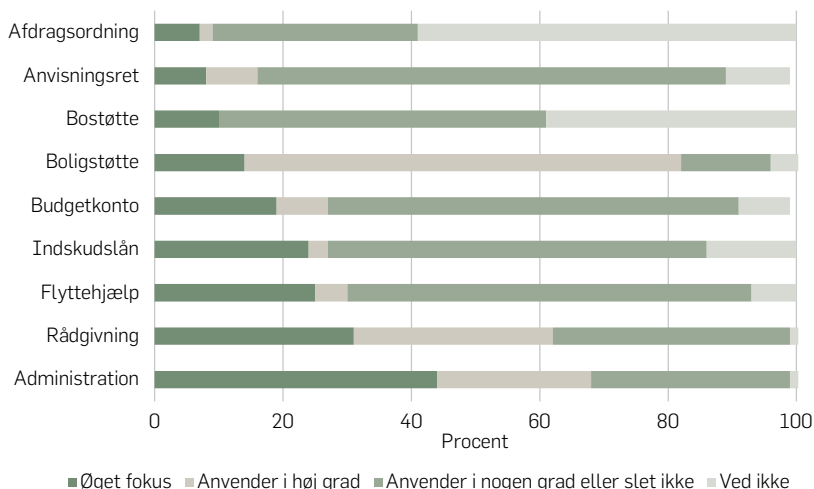
Som det fremgår af figur 12.1 har knap 50 pct. af de kommuner, der indgår i analyseudvalget, øget anvendelsen af administration af borgersens overførselsindkomst. Herefter følger indsatser som rådgivning om privatøkonomi, flyttehjælp og indskudslån. Samlet set har 33 af de 59 kommuner øget anvendelsen af et eller flere af de nævnte tiltag. Heraf har 8 øget anvendelsen af én af de nævnte indsatser, og 9 har øget anvendelsen af to indsatser. Af de 8 kommuner, der har øget anvendelsen af én indsats, har 5 øget anvendelsen af administration, 2 har øget anvendelsen af indskudslån, og 1 har øget anvendelsen af rådgivning. Af de 9 kommuner, der har øget anvendelsen af to indsatser, har 5 af dem øget anvendelsen af administration, og yderligere har 5 øget anvendelsen af flyttehjælp. 3 har øget anvendelsen af indskudslån, og yderligere 3 har øget anvendelsen af økonomisk rådgivning. Sluttelig har 1 kommune øget anvendelsen af rådgivning om boligstøtte, og 1 kommune har øget anvendelsen af bostøtte.

Der er således tale om forskelligartede indsatskombinationer kommunerne imellem. De kommuner, der har øget anvendelsen af økonomisk administration af borgere, som modtager en overførselsindkomst, har således øget brugen af en række andre, men forskellige indsatser. Det er derfor på baggrund af det forhåndenværende datamateriale vanskeligt at identificere betydningen af de konkrete indsatser for andelen af husholdninger, der får en fogedsag, og som bliver sat ud ved en effektiv udsættelse. Vi evaluerer derfor den samlede betydning af det generelt øgede fokus.

Som det fremgår af tabel 12.1, har 11 af de 23 kommuner i hovedstadsområdet øget anvendelsen af en eller flere af de pågældende indsatser. Blandt kommunerne i den resterende del af landet har 22 af de 36 kommuner øget anvendelsen af en eller flere af de pågældende indsatser. Forskellen mellem andelen af kommuner, der har øget anvendelsen af en eller flere indsatser i henholdsvis hovedstadsområdet og i den resterende del af landet, er ikke statistisk signifikant.

FIGUR 12.1

Kommunerne, fordelt efter deres besvarelse om anvendelsen af forskellige konkrete indsatser, og hvorvidt kommunen siden 2008 har øget anvendelsen heraf. Procent.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af data fra survey-undersøgelse blandt kommuner.

TABEL 12.1

Geografisk definerede kommune-grupper, fordelt efter indsatser som kommunerne i de to grupper har øget anvendelsen af siden 2008. Antal.

	København og omegn	Kommuner i den resterende del af landet
Ingen ændring	52	39
Øget anvendelsen af en indsats	26	6
Øget anvendelsen af to eller flere indsatser	22	56
Total	100	100
Beregningsgrundlag	23	36

Anm.: Pearsons χ^2 -test for forskellen i den øgede anvendelse af en eller flere indsatser mellem kommunerne i hovedstadsområdet og i den resterende del af landet: χ^2 -værdi: 1,005; P-værdi: 0,316. Pearsons χ^2 -test for forskellen i den øgede anvendelse af en indsats eller af to eller flere indsatser mellem kommunerne i hovedstadsområdet og i den resterende del af landet: χ^2 -værdi: 8,71; P-værdi: 0,013.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af data fra survey-undersøgelse blandt kommuner.

Kommunerne i hovedstadsområdet fordeler sig ligeligt i forhold til antallet af indsatser, som kommunen har øget anvendelsen af, mens kommuner i den resterende del af landet primært har øget anvendelsen af to eller

flere indsatser. Denne forskel skyldes tilsyneladende ikke, at kommunerne i hovedstadsområdet anvender de pågældende indsatser i højere grad end kommunerne i den resterende del af landet, jf. kapitel 9.

Da København og kommunerne i Københavns omegn og kommunerne i den resterende del af landet er ligeligt fordelt i en gruppe af indsats- og kontrolkommuner, antager vi, at indsatskommunernes øgede anvendelse af de forskellige indsatser ikke skyldes ændringer i det lokale boligmarked.

Vi antager således, at indsatsgruppen ikke er selekteret til trods for, at kommunerne selv vælger at øge fokus på faged- og udsættelsessager. En kommunes valg kan være associeret med kommunale forhold og ændringer heri, herunder den kommunale praksis generelt og det lokale boligmarked i særdeleshed. Imidlertid er det kun muligt at identificere betydningen af kommunernes øgede fokus under antagelsen om, at indsatskommunerne ikke udgør en selekteret gruppe. Det er ikke muligt at teste antagelsen, men kun at sandsynliggøre, at antagelsen er plausibel.

UDVIKLINGEN I LEJERNES HUSSTANDSSPECIFIKKE KARAKTERISTIKA SAMT I ANDELEN MED EN FOGEDSAG OG MED EN EFFEKTIV UDSÆTTELSE

Endvidere har vi undersøgt, om ændringen i fordelingen af lejemålernes husstandsspecifikke karakteristika er væsensforskellige i indsats- og kontrolkommunerne. Som tidligere angivet er det nødvendigt, at der ikke er nævneværdige forskelle, for at analysens resultater kan betragtes som valide. Vi har her i overensstemmelse med analysen inddelt analysegrundlaget i tre kategorier, henholdsvis enlige mænd, enlige kvinder og par. Resultatet heraf er præsenteret i bilagstabel B8.1, B8.2 og B8.3. Som det fremgår, finder vi ingen nævneværdige forskelle imellem indsats- og kontrolkommunerne.

Vi tester yderligere for, om udviklingen i andelen af henholdsvis enlige mænd, enlige kvinder og par med en fogsags og med en effektiv udsættelse inden for indsats- og kontrolkommunerne er forskellige i perioden før det øgede fokus på udsættelsessager, dvs. fra 2007 over 2008 til 2009. Vi kontrollerer her for demografiske, socioøkonomiske husstandsspecifikke baggrundskarakteristika samt for kommune-fixed effects som konstante faktorer i det lokale boligmarked og i den kommunale praksis. Resultaterne præsenteres i forbindelse med gennemgangen af analyseresultaterne for de enkelte subsamples, dvs. for enlige mænd og kvinder samt for par.

RESULTATER

Det er muligt at foretage flere modelspecifikationer og således at teste betydningen af den kommunale indsats. Vi gengiver for hver subsample hovedresultaterne fra to modelspecifikationer. I den første modelspecifikation, model 1, indgår tiden i år som en kontinuert variabel. Dermed tester vi, om udviklingen for indsatskommunerne i 2010 afviger fra den samlede gennemsnitlige udvikling for både indsats og kontrolkommuner i hele perioden. I den anden modelspecifikation, model 2, lader vi tiden indgå som en binær variabel for hvert år og tillader dermed, at udviklingen over tid kan antage andre former end en lineær sammenhæng. Dermed tester vi, om forskellen mellem indsats- og kontrolkommunerne i ændringen fra den samlede andel med en fogedsag og med en effektiv udsættelse for hele perioden 2007-2009 og til andelen med en fogedsag og en effektiv udsættelse i 2010 er signifikant forskellig.

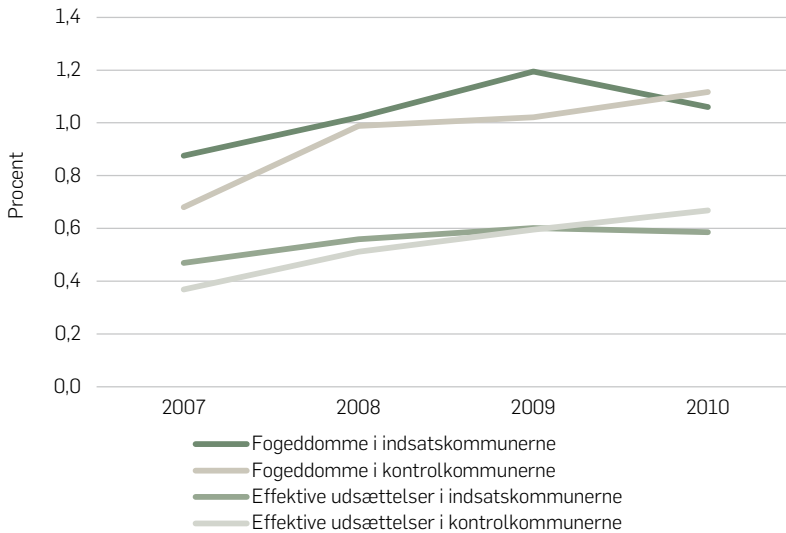
BETYDNINGEN AF DEN ØGEDE INDSATS FOR ENLIGE MÆND

For enlige mænd finder vi, at udviklingen i andelen med en fogedsag er statistisk signifikant forskellig mellem indsats- og kontrolkommunerne fra 2007 til 2008, jf. figur 12.2. Andelen med en fogedsag i kontrolkommunerne øges således kraftigere fra 2007 til 2008. I 2009 fortsætter udviklingen i stigningen i andelen af enlige mænd med en fogedsag i indsatskommunerne, hvorimod stigningen aftager fra 2008 til 2009 inden for kommunerne i kontrolgruppen. Vi finder derfor ikke, at ændringen fra 2007 til 2009 er statistisk signifikant forskellig mellem indsats- og kontrolkommunerne.

I relation til andelen af enlige mænd med en effektiv udsættelse finder vi, at udviklingen inden for indsats- og kontrolkommunerne er signifikant forskellig fra 2007 over 2008 til 2009. Stigningen i andelen af enlige mænd med en effektiv udsættelse er aftagende i både indsats- og kontrolkommunerne. Imidlertid stiger andelen hurtigere i kontrolkommunerne end i indsatskommunerne. Det tyder således på, at forskellen i ændringen af enlige mænd med en effektiv udsættelse i indsats- og i kontrolkommunerne fra 2009 til 2010 allerede kan aflæses i forskellen i udviklingen fra 2007 til 2009. Antagelsen om, at kontrolkommunerne udgør en passende kontrolgruppe i relation til enlige mænd må således betragtes med forbehold.

FIGUR 12.2

Andelen af enlige mænd med en fogedsag og med en effektiv udsættelse fordelt på indsats- og kontrolkommuner i perioden 2007-2010, korrigeret for demografiske og socioøkonomiske karakteristika samt kommune-fixed effects.

Anm.: Figuren viser udviklingen i andelen af enlige mænd med en fogedsag og med en effektiv udsættelse i indsats- og kontrolkommunerne i årene 2007 til 2010. Udviklingen over tid er korrigeret for demografiske og socioøkonomiske husstandsspecifikke karakteristika samt kommune-fixed effects. De lodrette linjer angiver virkningsperioden for den øgede indsats.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af data fra survey-undersøgelse blandt kommuner og registerdata.

Vi estimerer her betydningen af indsatsen som forskellen i udviklingen i andelen af enlige mænd med en fogedsag og med en effektiv udsættelse fra perioden 2007-2009 og til 2010 mellem indsats- og kontrolkommunerne. For enlige mænd finder vi, at den øgede indsats i kommunerne har medvirket til et fald på mellem 0,21 eller 0,13 procent i andelen med en fogedsag og mellem 0,11 og 0,09 pct. i andelen med en effektiv udsættelse. Denne ændring er statistisk signifikant på et 5-procentsniveau, jf. tabel 12.2.

TABEL 12.2

Betydningen af den øgede indsats i kommunerne som det procentuelle bidrag til andelen af enlige mænd med en fogedsag og med en effektiv udsættelse i 2010, kontrolleret for demografiske og socioøkonomiske forhold uden og med kommune-fixed effects.

	Fogedsager	Effektive udsættelser
<i>Model 1</i>		
År (kontinuert)	0,15***	0,09***
Indsatsens betydning	-0,21***	-0,11***
Justeret R ²	0,028	0,017
Beregningsgrundlag	725.720	725.720
<i>Model 2</i>		
År 2008	0,25***	0,13***
År 2009	0,36***	0,20***
År 2010	0,42***	0,28***
Indsatsens betydning	-0,13**	-0,09**
Justeret R ²	0,028	0,017
Beregningsgrundlag	725.720	725.720

Anm.: I model 1 angiver variablen År den gennemsnitlige ændring i andelen af enlige mænd med en fogedsag og med en effektiv udsættelse fra år til år i perioden 2007 til 2010. I model 2 angiver variablene År 2008, 2009 og 2010 ændringen i andelen af enlige mænd med en fogedsag og med en effektiv udsættelse fra 2007 og til henholdsvis 2008, 2009 og 2010. Tallene er kontrolleret for demografiske og socioøkonomiske forhold uden og med kommune-fixed effects. Signifikansniveau: * 0,10; ** 0,05; *** 0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af data fra survey-undersøgelse blandt kommuner og registerdata.

Vi kan således på baggrund heraf konkludere, at der inden for de kommuner, der har øget deres fokus på anvendelsen af et eller flere tiltag i forebyggelsen af både fogedsager og effektive udsættelser, ligeledes er sket et fald i andelen af enlige mænd med en fogedsag og med en effektiv udsættelse. Dog er resultatet forbundet med en vis usikkerhed, idet kontrolkommunerne ikke entydigt udgør en passende kontrolgruppe.

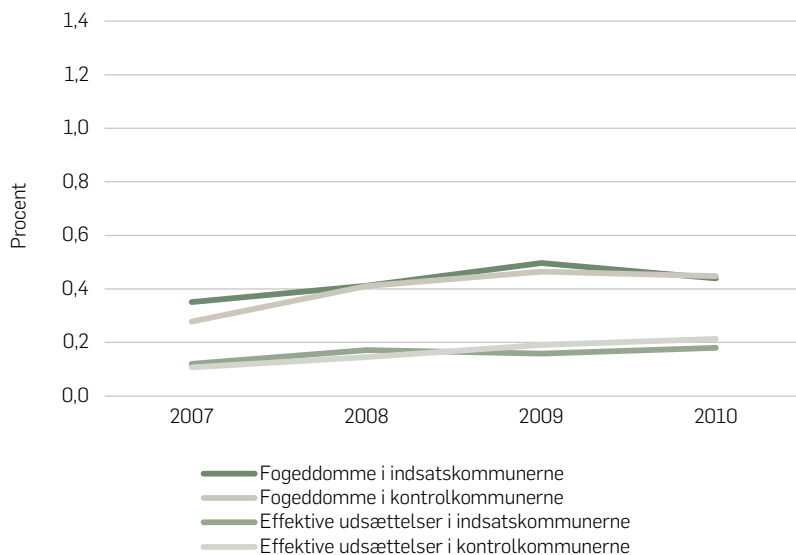
BETYDNINGEN AF DEN ØGEDE INDSATS FOR ENLIGE KVINDER

Forskellene mellem indsats- og kontrolkommunerne i udviklingen i andelen af enlige kvinder med en fogedsag ligner i vid udstrækning tilfældet for enlige mænd. Til trods for, at udviklingen i andelen med en fogedsag inden for indsats- og kontrolkommunerne i udpræget grad synes parallel, er udviklingen fra 2008 til 2009 statistisk signifikant forskellig mellem indsats- og kontrolkommunerne. Imidlertid er udviklingen i andelen med en fogedsag enslydende for indsats- og kontrolkommunerne fra 2007 til 2009. For enlige kvinder er mønstret lidt anderledes i forhold til udviklingen i andelen med en effektiv udsættelse. Således knækker kurven for andelen med en effektiv udsættelse i indsatskommunerne allerede i 2008,

hvorimod den fortsat stiger inden for kontrolkommunerne, jf. figur 12.3. Forskellen i udviklingen fra 2007 til 2009 er således statistisk signifikant og antagelsen om, at indsats- og kontrolkommunerne er sammenlignelige forud for kommunernes øgede fokus er derfor fuldt understøttet. Det kan dog også skyldes, at betydningen af den øgede kommunale indsats allerede sætter sig igennem i 2009.

FIGUR 12.3

Andelen af enlige kvinder med en fogedsag og med en effektiv udsættelse fordelt på indsats- og kontrolkommuner i perioden 2007-2010, korrigeret for demografiske og socioøkonomiske karakteristika samt kommune-fixed effects.

Anm.: Figuren viser udviklingen i andelen af enlige kvinder med en fogedsag og med en effektiv udsættelse i indsats- og kontrolkommunerne i årene 2007 til 2010. Udviklingen over tid er korrigeret for demografiske og socioøkonomiske husstandsspecifikke karakteristika samt kommune-fixed effects. De lodrette linjer angiver virkningsperioden for den øgede indsats.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af data fra survey-undersøgelse blandt kommuner og registerdata.

Inden for indsatskommunerne er andelen med en fogedsag faldet med mellem 0,09 og 0,03 procentpoint i forhold til andelen heraf i kontrolkommunerne, hvorimod andelen med en effektiv udsættelse er faldet med 0,03, jf. tabel 12.3. Betydningen af den øgede indsats i kommunerne blandt enlige kvinder er signifikant på et 10-procentsniveau.

TABEL 12.3

Betydningen af den øgede indsats i kommunerne som det procentuelle bidrag til andelen af enlige kvinder med en fogedsag og med en effektiv udsættelse i 2010, kontrolleret for demografiske og socioøkonomiske forhold uden og med kommune-fixed effects.

	Fogedsager	Effektive udsættelser
<i>Model 1</i>		
År (kontinuert)	0,06***	0,03***
Indsatsens betydning	-0,09***	-0,03*
Justeret R ²	0,018	0,008
Beregningsgrundlag	1.073.573	1.073.573
<i>Model 2</i>		
År 2008	0,10***	0,05***
År 2009	0,17***	0,06***
År 2010	0,16***	0,11***
Indsatsens betydning	-0,03	-0,03*
Justeret R ²	0,018	0,008
Beregningsgrundlag	1.073.573	1.073.573

Anm.: I model 1 angiver variabelen År den gennemsnitlige ændring i andelen af enlige kvinder med en fogedsag og med en effektiv udsættelse fra år til år i perioden 2007 til 2010. I model 2 angiver variablene År 2008, 2009 og 2010 ændringen i andelen af enlige kvinder med en fogedsag og med en effektiv udsættelse fra 2007 og til henholdsvis 2008, 2009 og 2010. Tallene er kontrolleret for demografiske og socioøkonomiske forhold uden og med kommune-fixed effects. Signifikansniveau: * 0,10; ** 0,05; *** 0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af data fra survey-undersøgelse blandt kommuner og registerdata.

Vi kan således konkludere, at analysen indikerer, at der inden for kommuner, som har øget deres fokus på anvendelsen af et eller flere tiltag i forebyggelsen af fogedsager og effektive udsættelser, ligeledes er sket et fald i andelen af enlige kvinder med en fogedsag og med en effektiv udsættelse. Igen skal det dog fremhæves, at resultatet er forbundet med en vis usikkerhed, idet kontrolkommunerne ikke entydigt udgør en passende kontrolgruppe.

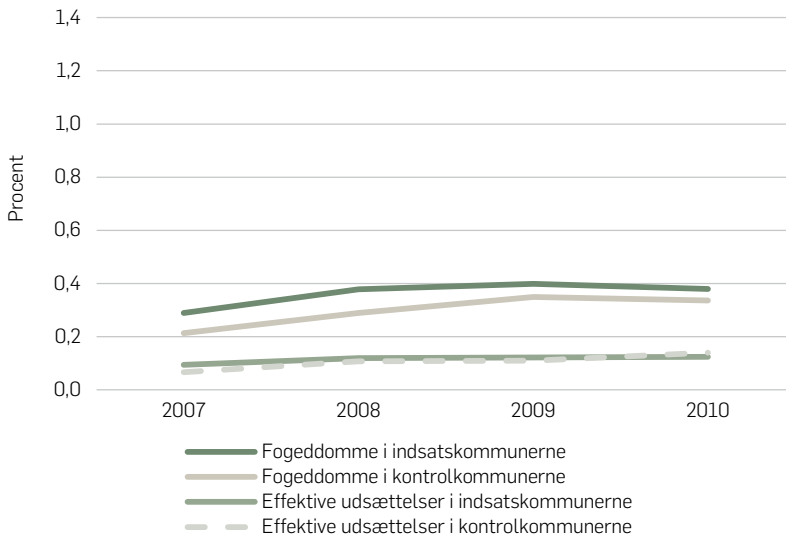
BETYDNINGEN AF DEN ØGEDE INDSATS FOR PAR

For par er udviklingen i risikoen både for at få en fogedsag og for at blive sat ud ved en effektiv udsættelse inden for indsats- og kontrolkommunerne parallel igennem hele perioden fra 2007 til 2009, jf. figur 12.4.

FIGUR 12.4

Andelen af par med en fogedsag og med en effektiv udsættelse fordelt på indsats- og kontrolkommuner i perioden 2007-2010, korrigeret for demografiske og socioøkonomiske karakteristika samt kommune-fixed effects.

Anm.: Figuren viser udviklingen i andelen af par med en fogedsag og med en effektiv udsættelse i indsats- og kontrolkommunerne i årene 2007 til 2010. Udviklingen over tid er korrigeret for demografiske og socioøkonomiske husstands-specifikke karakteristika samt kommune-fixed effects. De lodrette linjer angiver virkningsperioden for den øgede indsats.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af data fra survey-undersøgelse blandt kommuner og registerdata.

Det synes således plausibelt, at kontrolkommunerne udgør en passende kontrolgruppe i relation til par, når vi måler betydningen af kommunernes øgede fokus på fogedsager og effektive udsættelser.

I analysen, hvis resultater fremgår af figur 12.4, finder vi imidlertid ingen betydning af kommunernes øgede fokus på fogedsager for andelen af par med en fogedsag; udviklingen er således ens inden for indsats- og kontrolkommunerne. I relation til andelen af effektive udsættelser finder vi en negativ og signifikant betydning af kommunernes øgede fokus. Med henvisning til figur 12.4 synes den øgede indsats således at have medvirket til at fastholde andelen af par med en effektiv udsættelse på niveauet for 2008 og 2009.

TABEL 12.4

Betydningen af den øgede indsats i kommunerne som det procentuelle bidrag til andelen af par med en fogedsag og med en effektiv udsættelse i 2010, kontrolleret for demografiske og socioøkonomiske forhold uden og med kommune-fixed effects.

	Fogedsager	Effektive udsættelser
<i>Model 1</i>		
År (kontinuert)	0,04 ***	0,02 ***
Indsatsens betydning	-0,03	-0,01
Justeret R ²	0,029	0,071
Beregningsgrundlag	774.451	774.451
<i>Model 2</i>		
År 2008	0,06 ***	0,13 ***
År 2009	0,10 ***	0,20 ***
År 2010	0,11 ***	0,28 ***
Indsatsens betydning	-0,00	-0,09 **
Justeret R ²	0,029	0,071
Beregningsgrundlag	774.451	774.451

Anm.: I model 1 angiver variablen År den gennemsnitlige ændring i andelen af par med en fogedsag og med en effektiv udsættelse fra år til år i perioden 2007 til 2010. I model 2 angiver variablene År 2008, 2009 og 2010 ændringen i andelen af par med en fogedsag og med en effektiv udsættelse fra 2007 og til henholdsvis 2008, 2009 og 2010.

Tallene er kontrolleret for demografiske og socioøkonomiske forhold uden og med kommune-fixed effects. Signifikansniveau: * 0,10; ** 0,05; *** 0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af data fra survey-undersøgelse blandt kommuner og registerdata.

På baggrund af dette resultat kan vi således konkludere, at der inden for kommuner, der har øget deres fokus på anvendelsen af et eller flere tiltag i forebyggelsen af både fogedsager og effektive udsættelser, også er sket et fald i andelen af par, der bliver sat ud ved en effektiv udsættelse. Denne udvikling synes dog numerisk lille, og da der samtidig er tale om en fastholdelse af niveauet fra 2008 og 2009 er betydningen heraf ikke entydig.

UNDERRETNINGSPLIGTENS BETYDNING

Lejere i huslejerestance modtager fra udlejer et skriftligt påkrav, hvoraf det fremgår, at lejeaftalen ophæves, hvis ikke restancen betales. Før den 1. juni 2009 havde lejer 3 dage til at betale huslejerestancen efter modtagelsen af påkravet og dermed undgå ophævelsen af lejeaftalen. Yderligere var udlejer ikke forpligtet til at underrette kommunen om, at en sag om lejerestance var indgivet til fogedretten. Det har desværre ikke været muligt på tilfredsstillende vis at identificere betydningen af påkravsfristen.

Imidlertid er forholdet mellem forlængelsen af påkravsfristen og indførelsen af underretningspligten væsentlig for forståelsen af underretningspligtens betydning for andelen af fogedsager, der afsluttes med en effektiv udsættelse.

PÅKRAVSFRISTEN

Med ændringen af Lejelovens § 93. stk. 2 og Almenlejelovens § 90, stk. 2, begge med ikrafttrædelse 1. juni 2009 er påkravsfristen forlænget fra 3 til 14 dage. Forlængelsen af påkravsfristen gælder således både private udlejere og almene boligorganisationer. Hensigten hermed er at nedbringe antallet af fogedbegæringer, der skyldes bagatelsager, fx i forbindelse med ferie, kortvarige sygdomsperioder og forsinkelser i betalingen via PBS. Imidlertid har lovændringen også til hensigt, at ”give lejerne større mulighed for at finde en løsning på et eventuelt betalingsproblem og derved afværge en ophævelse af lejeforholdet” (Forslag til lov om ændring af lov om leje af almene boliger, lov om leje og forskellige andre love, fremsat den 11. december 2008 af velfærdsministeren (Karen Jespersen)). Citatet henviser til lejere, der er kommet i huslejerestance af mere alvorlige årsager, fx at de har svært ved at styre deres økonomi, omfattende gæld, arbejdsløshed, psykiske og sundhedsmæssige problemer osv. For denne gruppe er det i højere grad muligheden for at søge kontakt til kommunen og siden kommunens praksis, der er afgørende for, om den forestående fogedsag forhindres.

Det er således hensigten med forlængelsen af påkravsfristen at nedbringe antallet af udsættelser på to fronter, både blandt ressourcerstærke og ressourcetsvage grupper. Forlængelsen af påkravsfristen må derfor antages at have betydning for, hvilke husstande, der begæres sat ud.

UNDERRETNINGSPLIGTEN

Samtidig ændredes Almenlejelovens § 92 stk. 2 således, at de almene boligorganisationer skal underrette kommunen senest samtidig med indgivelse af fogedbegæringen om udsættelse af lederen grundet betalingsmisligholdelse. Underretningen til kommunen er skriftlig og indeholder oplysninger om lejerens navn og adresse. Ulig forlængelsen af påkravsfristen gælder underretningspligten således kun for de almene boligorganisationer.

I forlængelse heraf ændredes § 5 a i Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, således at kommunalbestyrelsen straks skal behandle spørgsmål om hjælp og tage kontakt til lejer, når kommunen modtager fogedrettens eller en boligorganisations underretning om, at en fogedbegæring om udsættelse grundet betalingsmisligholdelse foreligger.

Indførelsen af underretningspligten har til hensigt at nedbringe andelen af fogedsager, der afsluttes med en effektiv udsættelse. Endvidere er det forventeligt, at underretningspligten i så fald har betydning for andelen af effektive udsættelser især for socialt udsatte lejere, idet de almene boligorganisationer netop har pligt til at underrette kommunerne ved påkravsfristens udløb, når lejer ikke selv har formået at betale det skyldige beløb eller at tage kontakt til kommunen om hjælp inden for fristen på 14 dage.

Imidlertid er det ikke med indførelsen af underretningspligten givet, at kommunerne reelt opnår kontakt til lejeren eller finder en løsning på betalingsproblemet, jf. kapitel 9. Vi finder i survey-undersøgelsen blandt lejere, at en stor del af de lejere, der blev sat ud i 2010, ikke mener at være blevet kontaktet af kommunen. I survey-undersøgelsen og i den kvalitative undersøgelse af kommunernes praksis, finder vi ligeledes, at kommunerne primært kontakter de lejere, der er kendt af kommunen, inden huslejerestancen opstår, og familier med børn, samt at langt de fleste kommuner kontakter lejerne inden fogedbegæringen foreligger og således før underretningen fra de almene boligorganisationer. Kommunerne angiver da også, at de gennem formelle og uformelle procedurer i vid udstrækning kan identificere lejere, der er i risiko for at komme i huslejerestance og lejere, der er kommet i huslejerestance, men som endnu ikke er blevet begæret sat ud.

EVALUERING AF UNDERRETNINGSPLIGTENS BETYDNING

Indførelsen af underretningspligten er i modsætning til kommunernes øgede fokus på fogedsager og anvendelse af forskellige initiativer en ændring i de almene boligorganisationers praksis gennem lovgivning. Anvendelsen af underretningspligten er altså ikke givet af de relevante aktørers initiativ, men givet eksterne forhold, nemlig lovgivningen. I evalueringen af underretningspligtens betydning er der to udfaldsmål: risikoen for at en fogedsag afsluttes med en effektiv udsættelse og risikoen for at

blive sat ud ved en effektiv udsættelse for lejere i den almene sektor generelt.

DATA

Evalueringen baseres på lejemål registreret som henholdsvis privatejede udlejningsboliger og almene boliger, hvor kun sidstnævnte kategori berøres af lovændringen. Som i rapportens del 1 anvender vi i analyserne registerdata, der består af Domstolsstyrelsens administrative register, registerdata indsamlet og opbevaret af Danmarks Statistik, herunder data fra Bygnings- og Boligregistret. Dataudvalget er således også her afgrænset til lejemål, der ifølge BBR-registret er udlejet til beboelse, og hvor husstanden kan indskrives i en af de anvendte kategorier af husstandstyper, jf. kapitel 3.

Vi har som i evalueringen af kommunernes øgede fokus på fogedsager og anvendelse af initiativer til forebyggelse heraf inddelt analysen i tre dele, der omfatter henholdsvis enlige mænd, enlige kvinder samt par.

UDVIKLINGEN I LEJERNES HUSSTANDSSPECIFIKKE KARAKTERISTIKA

Vi har her, som i evalueringen af kommunernes øgede fokus på og anvendelse af initiativer til forebyggelse af fogedsager, undersøgt om ændringen i fordelingen af lejemålenes husstandsspecifikke karakteristika er væsensforskellig imellem indsats- og kontrolgruppen. Som angivet er det nødvendigt, at der ikke er nævneværdige forskelle, for at analysens resultater kan betragtes som valide. Vi har også her i overensstemmelse med analysen inddelt analysegrundlaget i tre, der således omfatter enlige mænd, enlige kvinder og par. Resultatet heraf er præsenteret i bilagstabel B8.4, B8.5 og B8.6. Som det fremgår, finder vi ingen nævneværdige forskelle imellem indsats- og kontrolgruppen.

Som i evalueringen af kommunernes øgede fokus tester vi ligeledes for, om udviklingen i andelen af henholdsvis enlige mænd, enlige kvinder og par med en effektiv udsættelse inden for den almene og den private sektor er forskellig i perioden før implementeringen af underretningsskatten, dvs. fra 2007 over 2008 til 2009. Vi kontrollerer her for demografiske, socioøkonomiske husstandsspecifikke baggrundskarakteristika samt for kommune-fixed effects som konstante faktorer i det lokale boligmarked og i den kommunale praksis. Resultaterne præsenteres i

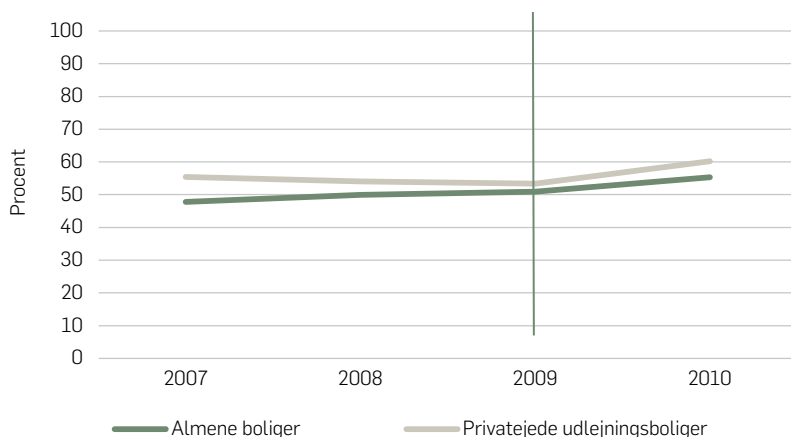
forbindelse med gennemgangen af analyseresultaterne for de enkelte subsamples, dvs. for enlige mænd og kvinder samt for par.

UNDERRETNINGSPLIGTENS BETYDNING FOR ENLIGE MÆND

Andelen af enlige mænd i almene boliger, der bliver sat ud, er markant højere end i den private sektor. Imidlertid er andelen af gennemførte fogedsager, der afsluttes med en effektiv udsættelse, højere for enlige mænd i den private sektor end i den almene sektor. Dette er, når vi korrigerer for en række demografiske og socioøkonomiske husstandsspecifikke karakteristika samt for henholdsvis kommune- og region-fixed effects.

FIGUR 12.5

Andelen af enlige mænd med en fogedsag, der afsluttes med en effektiv udsættelse, fordelt på almene boliger og i privatejede udlejningsboliger, korrigeret for demografiske og socioøkonomiske karakteristika samt region-fixed effects. 2007-2010. Procent.

Anm.: Figuren viser udviklingen i andelen af enlige mænd med en fogedsag, der afsluttes med en effektiv udsættelse i almene boliger og i privatejede udlejningsboliger i årene 2007 til 2010. Procentandelene er over tid korrigeret for demografiske og socioøkonomiske husstandsspecifikke karakteristika samt kommune-fixed effects. Den lodrette linje angiver det år, underretningspligten blev implementeret.

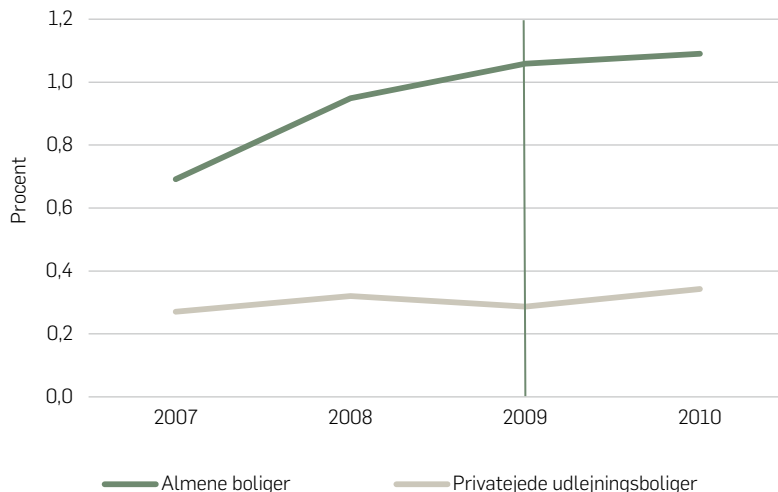
Kilde: Egne beregninger på baggrund af data fra survey-undersøgelse blandt kommuner og registerdata.

Som det fremgår af figur 12.5, er andelen af fogedsager, der afsluttes med en effektiv udsættelse, steget kontinuerligt for enlige mænd i almene

boliger i perioden 2007-2010, og således inden underretningspligten fik virkning. For enlige mænd i privatejede udlejningsboliger er denne andel imidlertid faldet fra 2007 til 2009 for herefter at stige med mere eller mindre samme inklination som blandt enlige mænd i den almene sektor. Imidlertid er forskellen i udviklingen fra 2007 til 2009 mellem almene og privatejede udlejningsboliger ikke statistisk signifikant. Dette kan dog skyldes det begrænsede analysegrundlag.

FIGUR 12.6

Andelen af enlige mænd med en effektiv udsættelse fordelt på almene boliger og privatejede udlejningsboliger i perioden 2007-2010, korrigeret for demografiske og socioøkonomiske karakteristika samt kommune-fixed effects.

Anm.: Figuren viser udviklingen i andelen af enlige mænd med en effektiv udsættelse i almene boliger og i privatejede udlejningsboliger i årene 2007 til 2010. Procentandelene er over tid korrigeret for demografiske og socioøkonomiske husstandsspecifikke karakteristika samt kommune-fixed effects. Den lodrette linje angiver det år, underretningspligten blev implementeret.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af data fra survey-undersøgelse blandt kommuner og registerdata.

Som det fremgår af figur 12.6, har andelen af enlige mænd med en effektiv udsættelse fra lejemål i den private sektor været forholdsvis stabilt svingende omkring gennemsnittet i hele perioden. Omvendt har andelen af enlige mænd med en effektiv udsættelse fra lejemål i den almene sektor været stadigt stigende. Dette dog med en generelt aftagende inklination igennem hele perioden. Udviklingen i andelen af effektive udsættelser

for enlige mænd fra 2007 over 2008 til 2009 er da også statistisk signifikant forskellig mellem de to lejergrupper. Der er således ikke umiddelbart belæg for at antage, at lejere i de privatejede udlejningsboliger udgør en passende kontrolgruppe i relation til enlige mænd i de almene boliger. Vi har dog forsøgt at estimere betydningen af underretningspligten for andelen af enlige mænd med en effektiv udsættelse både blandt enlige mænd med en fogedsag og blandt enlige mænd generelt. Hovedresultatet fremgår af tabel 12.5.

TABEL 12.5

Betydningen af underretningspligten for andelen af enlige mænd med en effektiv udsættelse blandt mænd med en fogedsag, og andelen af enlige mænd med en effektiv udsættelse i 2010, korrigeret for demografiske og socioøkonomiske forhold uden og med henholdsvis region- og kommune-fixed effects. Procent.

	Andelen af enlige mænd med en effektiv udsættelse blandt mænd med en fogedsag	Andelen af enlige mænd med en effektiv udsættelse
<i>Model 1</i>		
År (kontinuert)	1,73***	0,08***
Underretningspligtens betydning	2,22	0,03
Justeret R ²	0,057	0,018
Beregningsgrundlag	9269	731.435
<i>Model 2</i>		
År 2008	2,05	0,17***
År 2009	2,80*	0,23***
År 2010	7,54**	0,21***
Underretningspligtens betydning	-0,27	0,12***
Justeret R ²	0,057	0,018
Beregningsgrundlag	9269	731.435

Anm.: I model 1 angiver variabelen År den gennemsnitlige ændring i andelen af enlige mænd med en effektiv udsættelse blandt mænd med en fogedsag og andelen af enlige mænd med en effektiv udsættelse fra år til år i perioden 2007 til 2010. I model 2 angiver variablene År 2008, 2009 og 2010 ændringen i andelen af enlige mænd med en fogedsag og med en effektiv udsættelse fra 2007 og til henholdsvis 2008, 2009 og 2010. Tallene er kontrolleret for demografiske og socioøkonomiske forhold uden og med kommune-fixed effects. Signifikansniveau: * 0.10; ** 0.05; *** 0.01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af data fra survey-undersøgelse blandt kommuner og registerdata.

I analysen finder vi ingen statistisk signifikant forskel mellem enlige mænd i almene og privatejede udlejningsboliger, hverken i andelen af enlige mænd med en fogedsag, der afsluttes med en effektiv udsættelse, eller andelen af enlige mænd med en effektiv udsættelse generelt. Som det endvidere fremgår af model 2, øges andelen af enlige mænd med en effektiv udsættelse generelt i 2010, hvilket i analysen tilskrives betydningen af underretningspligten. Vi kan således ikke på baggrund heraf kon-

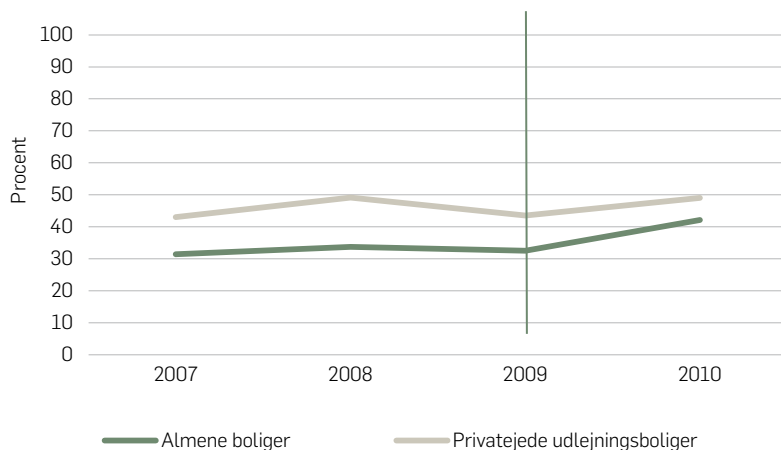
kludere, at underretningspligten har mindsket andelen af enlige mænd, der sættes ud.

UNDERRETNINGSPLIGTENS BETYDNING FOR ENLIGE KVINDER

For enlige kvinder finder vi ligeledes en niveauforskel mellem den almene og den private sektor både i relation til andelen af enlige kvinder med en fogedsag, der afsluttes med en effektiv udsættelse og i relation til andelen af enlige kvinder med en effektiv udsættelse generelt. Imidlertid er udviklingen i andelen af enlige kvinder med en effektiv udsættelse blandt kvinder med en fogedsag ikke statistisk signifikant forskellig for kvinder i den private og den almene sektor i perioden fra 2007 til 2009, jf. figur 12.7.

FIGUR 12.7

Andelen af enlige kvinder med en fogedsag, der afsluttes med en effektiv udsættelse, fordelt på almene boliger og privatejede udlejningsboliger, korrigeret for demografiske og socioøkonomiske karakteristika samt region-fixed effects. Procent.

Anm.: Figuren viser udviklingen i andelen af enlige kvinder med en fogedsag, der afsluttes med en effektiv udsættelse i almene boliger og i privatejede udlejningsboliger i årene 2007 til 2010. Procentandelene er over tid korrigeret for demografiske og socioøkonomiske husstandsspecifikke karakteristika samt kommune-fixed effects. Den lodrette linje angiver det år, underretningspligten blev implementeret.

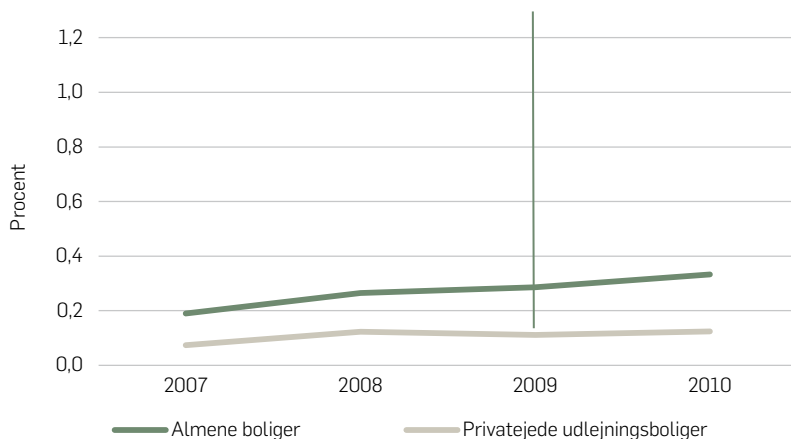
Kilde: Egne beregninger på baggrund af data fra survey-undersøgelse blandt kommuner og registerdata.

Udviklingen i andelen af enlige kvinder med en effektiv udsættelse generelt er ligeledes forskellig. Således er andelen med en effektiv udsættelse

for enlige kvinder i almene boliger tiltagende i perioden 2007-2009. For enlige kvinder i privatejede udlejningsboliger er andelen af effektive udsættelser derimod faldende i fra 2008 til 2009, jf. figur 12.8. Denne forskel i udviklingen er statistisk signifikant.

FIGUR 12.8

Andelen af enlige kvinder med en effektiv udsættelse fordelt på almene boliger og privatejede udlejningsboliger i perioden 2007-2010, korrigeret for demografiske og socioøkonomiske karakteristika samt kommune-fixed effects.

Anm.: Figuren viser udviklingen i andelen af enlige kvinder med en effektiv udsættelse i almene boliger og i privatejede udlejningsboliger i årene 2007 til 2010. Procentandelene er over tid korrigeret for demografiske og socioøkonomiske husstandsspecifikke karakteristika samt kommune-fixed effects. Den lodrette linje angiver det år, underretningspligten blev implementeret.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af data fra survey-undersøgelse blandt kommuner og registerdata.

Der er således ikke belæg for at antage, at enlige kvinder i de privatejede udlejningsboliger udgør en passende kontrolgruppe i forhold til enlige kvinder i de almene boliger med hensyn til andelen af kvinder med en effektiv udsættelse generelt.

I analysen finder vi ingen statistisk signifikant forskel mellem enlige kvinder i almene og privat udlejede boliger i andelen af kvinder med en fogedsag, der afsluttes med en effektiv udsættelse, jf. tabel 12.6. Som i analysen for enlige mænd finder vi en statistisk signifikant og positiv forskel mellem enlige kvinder i den almene og i den private sektor i forhold til udviklingen i andelen med en effektiv udsættelse generelt. Andelen af enlige kvinder med en effektiv udsættelse generelt øges således i 2010

statistisk signifikant mere i den almene sektor end i den private sektor, hvilket i analysen tilskrives betydningen af underretningspligten. Vi kan således ikke på baggrund heraf konkludere, at underretningspligten har mindsket andelen af enlige kvinder, der sættes ud.

TABEL 12.6

Betydningen af underretningspligten for andelen af enlige kvinder med en effektiv udsættelse blandt kvinder med en fogedsag, og andelen af enlige kvinder med en effektiv udsættelse i 2010, korrigeret for demografiske og socioøkonomiske forhold uden og med henholdsvis region- og kommune-fixed effects. Procent.

	Andelen af enlige kvinder med en effektiv udsættelse blandt kvinder med en fogedsag	Andelen af enlige kvinder med en effektiv udsættelse
<i>Model 1</i>		
År (kontinuert)	0,64	0,03***
Underretningspligtens betydning	7,26***	0,04**
Justeret R ²	0,073	0,008
Beregningsgrundlag	6133	1.097.288
<i>Model 2</i>		
År 2008	3,88**	0,07***
År 2009	1,41	0,07***
År 2010	4,66	0,07***
Underretningspligtens betydning	5,70	0,07***
Justeret R ²	0,073	0,008
Beregningsgrundlag	6133	1.097.288

Anm.: I model 1 angiver variablen År den gennemsnitlige ændring i andelen af enlige kvinder med en effektiv udsættelse blandt kvinder med en fogedsag og andelen af enlige kvinder med en effektiv udsættelse fra år til år i perioden 2007 til 2010. I model 2 angiver variablene År 2008, 2009 og 2010 ændringen i andelen af enlige kvinder med en fogedsag og med en effektiv udsættelse fra 2007 og til henholdsvis 2008, 2009 og 2010. Tallene er kontrolleret for demografiske og socioøkonomiske forhold uden og med kommune-fixed effects. Signifikansniveau: * 0,10; ** 0,05; *** 0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af data fra survey-undersøgelse blandt kommuner og registerdata.

UNDERRETNINGSPLIGTENS BETYDNING FOR PAR

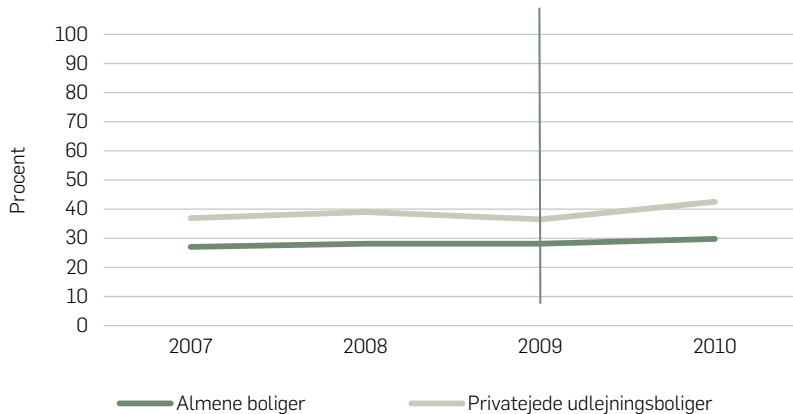
I relation til udviklingen i andelen af par med en fogedsag, der afsluttes med en effektiv udsættelse og andelen af par med en effektiv udsættelse generelt, finder vi mindre, men dog statistisk signifikante niveauforskelle mellem lejere i de almene boliger og lejere i de privatejede udlejningsboliger.

Udviklingen i andelen af par med en fogedsag, der afsluttes med en effektiv udsættelse, er dog ikke statistisk signifikant forskellig mellem indsats- og kontrolgruppen. I både den almene og den private sektor stiger denne andel fra 2007 til 2008. Imidlertid falder andelen igen i den

private sektor fra 2008 til 2009, hvor den i den almene sektor er konstant, jf. figur 12.9.

FIGUR 12.9

Andelen af par med en fogedsag, der afsluttes med en effektiv udsættelse, fordelt på almene boliger og privatejede udlejningsboliger, korrigeret for demografiske og socioøkonomiske karakteristika samt region-fixed effects. Procent.

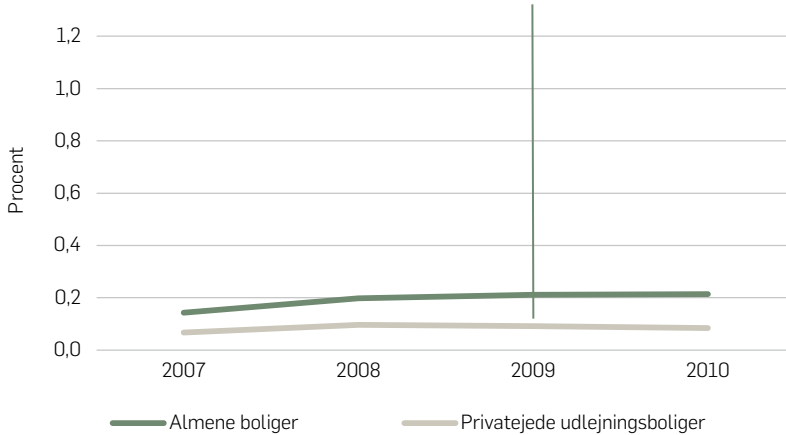
Anm.: Figuren viser udviklingen i andelen af enlige mænd med en effektiv udsættelse i almene boliger og i privatejede udlejningsboliger i årene 2007 til 2010. Procentandelene er over tid korrigeret for demografiske og socioøkonomiske husstandsspecifikke karakteristika samt kommune-fixed effects. Den lodrette linje angiver det år, underretningsspligten blev implementeret.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af data fra survey-undersøgelse blandt kommuner og registerdata.

Andelen af par med en effektiv udsættelse generelt synes derimod at stige i den almene sektor fra 2007 til 2009, hvorimod andelen i den private sektor først stiger og derefter falder frem til 2009, figur 12.10. Udviklingen fra 2007 til 2009 er statistisk signifikant forskellig imellem den private og den almene sektor.

FIGUR 12.10

Andelen af par med en effektiv udsættelse fordelt på almene boliger og privatejede udlejningsboliger i perioden 2007-2010, korrigeret for demografiske og socio-økonomiske karakteristika samt kommune-fixed effects.

Anm.: Figuren viser udviklingen i den samlede andel af effektive udsættelser for par i almene og i privatejede udlejningsboliger i årene 2007 til 2010. Procentandelene er over tid korrigeret for demografiske og socioøkonomiske husstands-specifikke karakteristika samt kommune-fixed effects. De lodrette linjer angiver det år, underrettningspligten fik virkning.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af data fra survey-undersøgelse blandt kommuner og registerdata.

I regressionsanalysen finder vi ingen statistisk signifikant betydning af underrettningspligten, hverken for andelen af fogedsagerne, der afsluttes med en effektiv udsættelse, eller for andelen af par med en effektiv udsættelse generelt, jf. tabel 12.7.

TABEL 12.7

Betydningen af underretningspligten for andelen af par med en effektiv udsættelse blandt par med en fogedsag, og andelen af par med en effektiv udsættelse i 2010, korrigeret for demografiske og socioøkonomiske forhold uden og med henholdsvis region og kommune-fixed effects. Procent.

	Andelen af par med en effektiv udsættelse blandt par med en fogedsag	Andelen af par med en effektiv udsættelse
<i>Model 1</i>		
År (kontinuert)	1,40	0,01***
Underretningspligtens betydning	-0,38	0,01
Justeret R ²	0,103	0,081
Beregningsgrundlag	3713	764.201
<i>Model 2</i>		
År 2008	2,37	0,03***
År 2009	2,37	0,04***
År 2010	6,62	0,04***
Underretningspligtens betydning	-2,63	0,02
Justeret R ²	0,103	0,081
Beregningsgrundlag	3713	764.201

Anm.: I model 1 angiver variablen År den gennemsnitlige ændring i andelen af par med en effektiv udsættelse blandt par med en fogedsag og andelen af par med en effektiv udsættelse fra år til år i perioden 2007 til 2010. I model 2 angiver variablene År 2008, 2009 og 2010 ændringen i andelen af par med en fogedsag og med en effektiv udsættelse fra 2007 og til henholdsvis 2008, 2009 og 2010. Tallene er kontrolleret for demografiske og socioøkonomiske forhold uden og med kommune-fixed effects. Signifikansniveau: * 0,10; ** 0,05; *** 0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af data fra survey-undersøgelse blandt kommuner og registerdata.

I relation til betydningen af underretningspligten for andelen af fogedsager, der afsluttes med en effektiv udsættelse, finder vi ingen statistisk signifikant nedgang. Imidlertid finder vi for den almene sektor fra 2009 til 2010 ingen ændring i andelen af fogedsager, der afsluttes med en effektiv udsættelse, hvorimod denne andel stiger i den private sektor. Omvendt øges andelen af par med en effektiv udsættelse generelt i den almene sektor. Resultatet skyldes dog primært en nedgang i den samlede andel af effektive udsættelser for lejere i kontrolgruppen.

OPSUMMERING

En politisk debat om det stigende antal af udsættelser og kommunernes rolle i forebyggelsen heraf fulgte i kølvandet på den tidligere SFI-undersøgelse om emnet. Debatten resulterede i første halvdel af 2009 i en række lovændringer, blandt andet i Lejeloven, Almenlejeloven, Aktivloven og Retssikkerhedsloven samt i en vejledning til kommunerne om

kommunernes handlepligt og -muligheder i forhold til udsættelsestruede eller udsatte lejere (Socialministeriet 2010). Hensigten med lovændringerne er at understrege og understøtte kommunernes handlepligt og -muligheder i forebyggelsen og håndteringen af udsættelsessager samt generelt at øge kommunernes fokus på og indsats i udsættelsessagerne.

Som det fremgår, har knap 50 pct. af kommunerne i hovedstadsområdet øget anvendelsen af en eller flere indsatser i forebyggelsen af udsættelsessager og effektive udsættelser. Blandt kommunerne i den resterende del af landet har lidt over 60 pct. af kommunerne øget anvendelsen af en eller flere af de pågældende indsatser. Forskellen i andelen af kommuner i henholdsvis hovedstadsområdet og i den resterende del af landet, der har øget anvendelsen af en eller flere indsatser, er ikke statistisk signifikant. Kommunernes øgede indsats har medvirket til at nedbringe den samlede andel med både en fogedsag og med en effektiv udsættelse for enlige mænd med mellem 0,21 og 0,13 procentpoint og med mellem 0,1 og 0,08 procentpoint. For enlige kvinder har kommunernes indsats mindsket andelen med en fogedsag med mellem 0,08 og 0,03 procentpoint samt andelen med effektiv udsættelse med omkring 0,03 procentpoint. Dette dog kun signifikant på et 10-procentsniveau. Sluttelig har kommunernes indsats mindsket andelen med en effektiv udsættelse med knap 0,09 procentpoint.

Underretningspligten indebærer, at de almene boligorganisationer er forpligtet til senest samtidig med indgivelse af en fogedbegæring, at underrette kommunen herom. Betydningen af underretningspligten har ikke i 2010 sat sig igennem, hverken for enlige mænd, enlige kvinder eller par. Derimod indikerer analysen, at andelen af enlige mænd og kvinder med en effektiv udsættelse generelt er steget signifikant mere i den almene sektor end i den private sektor i perioden.

BILAG

BILAG 1 KAPITEL 3

BILAG 1.1

DEFINITION AF LEJERE MED EN FOGEDSAG OG LEJERE MED EN EFFEKTIV UDSÆTTELSE

Fælles for de gennemførte sager er, at fogedretten ved domsafsigelsen tilkendegiver, at grundlaget for en effektiv udsættelse er til stede. Imidlertid afsluttes ikke alle gennemførte sager med en effektiv udsættelse.

I analysen sonderer vi mellem fogedsager generelt, der således omfatter samtlige fogedsager, hvor det vurderes, at der er grundlag for en effektiv udsættelse og fogedsager, der er effektueret, det vil sige, hvor lejeren er sat ud ved fogedens bistand på adressen. Effektive udsættelser udgør således en underkategori af de gennemførte fogedsager.

Fogedsager omfatter således samtlige underkoder (171.01-171.99). De effektive udsættelser er defineret ud fra underkoderne 171.04-171.06:

171.01 Dekret udsat lejer mødt

Kendelse om, at lejer, der er til stede på mødet i fogedretten, er udsat af lejligheden. Lejer skal straks fraflytte, og udlejer kan få afgørelsen gennemført med hjælp fra fogeden, hvis det ikke sker.

171.02 Lejer ej mødt udsat med dato

Lejer møder ikke. Der afsiges ikke kendelse, men sagen udsættes til en bestemt dato på lejers adresse. Her vil kendelse om udsættelse blive afsagt og udsættelse vil samtidig ske med fogedens bistand.

171.03 Dekret udsat med dato lejer til stede

Kendelse om, at lejer er udsat af det lejede. Fastsættelse af dato for, hvornår udsættelse skal ske med fogedens bistand. Lejer er til stede på mødet i fogedretten.

171.04 Effektiv udkørende

Fysisk udsættelse af lejer med fogedens bistand (efter 171.01 eller 171.03).

171.05 Dekret og effektiv udkørende

Kendelse på stedet (det lejede) om, at lejer, der er til stede, er udsat af lejligheden og gennemførelse af det med det samme (nogle gange direkte andre gange efter 171.02).

171.06 Dekret og effektiv udkørende, lejer ej til stede

Kendelse på stedet (det lejede) om, at lejer, der ikke er til stede, er udsat af lejligheden og gennemførelse af det med det samme (nogle gange direkte, andre gange efter 171.02).

171.07 Dekret udsat med dato – lejer ej til stede

Kendelse om, at lejer er udsat af det lejede. Fastsættelse af dato for, hvornår udsættelse skal ske med fogedens bistand. Lejer er ikke til stede på mødet i fogedretten.

171.99 Andet

Det er en underkode, der anvendes, når øvrige underkoder ikke er dækkende.

BILAG 1.2

DATARENSNING AF DOMSTOLSSTYRELSENSDATA

Ved rensning af Domstolsstyrelsens data har vi fulgt nedenstående fremgangsmåde både for data fra perioden 2002 til 2006 og for data fra perioden 2007 til 2010:

Generelt gælder følgende, hvis intet andet er nævnt, når sagsdubletter slettes:

- Der gives forrang for den sidst registrerede sag.
- Der gives forrang til sagskoderne 171.04-171.06 (effektiv udsættelse), hvis der er mindre end eller lig med 2 måneders forskel i registreringen af den sidste sag, med underkoden 171.99, og den næstsidste sag med koden underkoden 171.04-06.

For sager med samme identifikationsnummer for to eller flere sager, hvor:

- sagsfilerne oplyser samme navn samt modtagelses- og slutdato, men forskellig resultatcodedato og underkode (første sag med underkode mellem: 171.1-171.3, 171.7 og den sidste mellem: 171.4-171.6) antager vi, at der er tale om samme sag, hvorfor sagen med underkode 171.4-171.6 opretholdes.
- sagsfilerne oplyser samme adresse, samme modtagelses- og slutdato, samme resultatkode og underkode, men forskellige navne, antager vi, at der er tale om samme sag, hvorfor kun den ene sag opretholdes.
- sagsfilerne indeholder samme oplysninger om modtagelses- og slutdato, men forskellige navne og adresser, antager vi, at der er tale om to sager, hvorfor begge sager opretholdes.
- sagsfilerne indeholder samme oplysninger om navn, modtagelses- og slutdato samt underkode, men forskellige adresser, antager vi, at der er tale om samme sag, hvorfor kun den ene sag opretholdes.

For sager med forskellige identifikationsnumre og:

- forskellige navne, men hvor sagsfilerne indeholder samme adresse-, modtagelses- og slutdato- samt underkodeoplysninger, antager vi, at det er samme sag, hvorfor kun den ene opretholdes.
- forskellige navne og resultatkode, men hvor sagsfilerne indeholder samme adresse- samt modtagelses- og slutdatooplysninger, antager vi, at det er samme sag, hvorfor kun den ene opretholdes.
- forskellige navne, sagens modtagelses- eller slutdato, men som er registreret inden for en periode på 2 måneder eller derunder, antager vi, at der er tale om samme sag, hvorfor den sidste i tid (medmindre udsættelsessagen kommer først) opretholdes.
- forskellige navne og resultatkode divergerer, men hvor sagsfilerne indeholder samme modtagelses- og slutdatooplysninger, antager vi, at det er samme sag, hvorfor kun den ene opretholdes
- modtagelses- og slutdato, men hvor sagsfilerne indeholder samme navn- og adresseoplysninger, antager vi, at der er tale om to forskellige sager på samme person og adresse, hvorfor begge sager opretholdes.
- forskellige navne samt modtagelses- og slutdato, men hvor sagsfilerne indeholder samme adresseoplysninger, antager vi, at der er tale om forskellige sager på samme adresse, men med forskellige personer, hvorfor begge sager opretholdes.
- og adresser, men samme navn og datoer, hvorfor begge opretholdes.

For sager med forskellige identifikationsnumre, hvor sagsfilerne indeholder samme navne- og adresse oplysninger, men:

- hvor sagsfilerne indeholder forskellige modtagelses- og slutdatooplysninger, der er mindre end to måneder forskudt, antager vi, at der er tale om samme sag, hvorfor den ene (seneste i tid) opretholdes.
- hvor sagsfilerne indeholder forskellige modtagelses- og slutdatooplysninger, hvoraf den ene sags modtagelses- og slutdato ligger inden for modtagelses- og slutdatoen for den anden sag, antager vi, at der er tale om samme sag, hvorfor kun udsættelsessagen opretholdes.

For sager med forskellige identifikationsnumre og forskellige navneoplysninger med samme adresseoplysninger:

- med samme modtagelses- og slutdatooplysninger, men med forskellige resultatcodedatoer antager vi, at der er tale om samme sag. Kun den ene (seneste resultatcodedato medmindre udsættelsessagen kommer først) opretholdes.
- med forskellige slutdato eller modtagelsesdato (den anden er den samme), der falder inden for to måneder, antager vi, at der er tale om samme sag. Kun den ene (seneste i tid medmindre udsættelsessagen kommer først) opretholdes.
- med samme modtagelses- og slutdatooplysninger, men med forskellige underkoder antager vi, at der er tale om samme sag. Kun den ene case opretholdes.
- med forskellige navne, slutdato og modtagelsesdato antager vi, at der er tale om forskellige sager og begge opretholdes.

BILAG 1.3

DEFINITION AF LEJERE

Definitionen og identifikationen af relevante lejere er baseret på to definitioner: lejemål og husstandstype.

På baggrund af BBR-registrets oplysninger om udlejningsforhold og enhedsanvendelse har vi identificeret samtlige lejemål. Således indgår lejemål, der er registreret som udlejet og indgår i kategorierne: Stuehuse til landbrugsejendomme, fritliggende énfamiliehuse, række-, kæde- eller dobbelthuse, etageboligbebyggelse, kollegier og andre enheder til helårsbeboelse. De adresser, der således udgår, er sommerhuse, kolonihavehuse og andre enheder til fritidsformål, daginstitution og døgninstitutioner (plejehjem, alderdomshjem, børne- eller ungdomshjem) samt andre institutioner, herunder kaserner, fængsler mv. og endelig adresser, der anvendes til erhverv.

Husstande er defineret på baggrund af en række kriterier for antallet af beboere, alders- og kønsfordeling i husstanden samt ud fra et unikt familieidentifikationsnummer, der kan anvendes i identifikationen af familiemedlemmer og den enkeltes status i familien. Vi udelader heraf 1) husstande med mere end 15 beboere på adressen, 2) husstande, hvor den ældste i husstanden er registreret som værende under 15 år, 3) husstande, hvor beboerne i husstanden er registreret med hver deres familieidentifikationsnummer, hvor den yngste er under 15 år, den ældste er

under 25 med en aldersforskel mindre end 15 år mellem den yngste og den ældste i husstanden, samt 4) husstande med mere end tre beboere med mere end to forskellige familieidentifikationsnumre, hvor den yngste i husstanden er over 65 år. Beskrivelsen af de anvendte husstandsdefinitioner, der dannes på baggrund af de tilbageværende familier, fremgår af bilag 1.4.

BILAG 1.4

VARIABELBESKRIVELSE

KOMMUNEKATEGORIER

Tidligere undersøgelser peger på, at der med hensyn til beboerkompositionen er væsentlige forskelle mellem de almene boligområder i henholdsvis hovedstadsområdet og i den resterende del af landet (Ellerbæk & Høst, 2012). I analysen inddeler vi derfor både kommuner og boligorganisationer efter deres geografiske beliggenhed.

I registeranalyserne i rapportens første og tredje del er kommunekategorierne, der anvendes her, dannet på baggrund af distinktionen mellem center og periferi både på nationalt og lokalt niveau. Med reference til det nationale niveau har vi inddelt kommunerne i 1) kommuner, der ligger i hovedstadsområdet, herunder København, og 2) kommunerne, der ligger i den øvrige del af landet. På det nationale niveau udgør kommunerne i hovedstadsområdet center og de øvrige kommuner periferi. Med reference til center og periferi på det lokale niveau har vi inddelt disse to kategorier i yderligere to kategorier på baggrund af antallet af indbyggere i kommunerne. Således er kommunerne i hovedstadsområdet inddelt i 1) København og 2) de københavnske omegnskommuner. Ligeledes har vi inddelt kommunerne i den øvrige del af landet i kategorierne, 1) de fire næststørste kommuner og 2) de øvrige kommuner. I kapitel 7 har vi yderligere inddelt kategorien ”øvrige kommuner” i kategorierne ”kommuner med byer over 20.000 indbyggere” og ”kommuner med byer under 20.000 indbyggere”. Inddelingen af adresserne i kommunekategorierne er foretaget tilbage i tid på baggrund af kommunegrænserne efter kommunalreformen 2007. Kommunekategorierne er således geografisk konstante over tid med udgangspunkt i kommunegrænserne efter kommunalreformen i 2007. Det skal her fremhæves, at kom-

munekategorierne både er udtryk for kommunernes praksis i fogedsager og det lokale boligmarked.

København omfatter:

Københavns Kommune

Omegnskommunerne omfatter:

Albertslund, Allerød, Ballerup, Brøndby, Dragør, Egedal, Furesø, Fredensborg, Frederikssund, Frederiksværk-Hundested, Gentofte, Gladsaxe, Glostrup, Greve, Gribskov, Helsingør, Herlev, Hillerød, Hvidovre, Høje Taastrup, Hørsholm, Ishøj, Køge, Lejre, Lyngby-Taarbæk, Roskilde, Rudersdal, Rødovre, Solrød, Tårnby og Vallensbæk kommune

De fire næststørste kommuner omfatter:

Århus, Odense, Ålborg og Esbjerg kommune

Øvrige kommuner omfatter:

Kommuner med byer over 20.000 indbyggere:

Fredericia, Frederiksberg, Frederikshavn, Haderslev, Herning, Hjørring, Holbæk, Holstebro, Horsens, Kolding, Næstved, Randers, Ringsted, Silkeborg, Skive, Slagelse, Svendborg, Sønderborg, Vejle og Viborg kommune

Kommuner med største byer under 20.000 indbyggere:

Aabenraa, Assens, Billund, Bornholm, Brønderslev-Dronninglund, Faaborg-Midtfyn, Fanø, Favrskov, Faxe, Guldborgssund, Hedensted, Ikast-Brande, Jammerbugt, Kalundborg, Kerteminde, Langeland, Lemvig, Lolland, Læsø, Mariagerfjord, Middelfart, Morsø, Norddjurs, Nordfyn, Nyborg, Odder, Odsherred, Rebild, Ringkøbing, Samsø, Skanderborg, Sorø, Stevns, Struer, Syddjurs, Thisted, Tønder, Varde, Vejen, Vesthimmerland, Vordingborg og Ærø kommune

UDLEJNINGSFORHOLD

Lejeboliger kan inddeles i almene, private, offentligt ejede lejeboliger og lejeboliger udlejet på anden vis, herunder fremleje af ejerlejligheder og andelsboliger. Fremleje og udlejning af ejer- og andelslejligheder er ligeledes omfattet af lejelovgivningen. Oplysningerne fremgår af BBR-registret.

BOLIGTYPE

I BBR-registret fremgår ligeledes boligtypen. Vi har inddelt boligtyperne i fem kategorier, ”Stuehus og parcelhus”, ”Række-, kæde- og dobbelthushus”, ”Etagebyggeri”, ”Andre, herunder kollegieboliger, anden helårsbolig”.

BOLIGAREAL

I analyserne af, hvilke husstande der søger og tilkendes boligstøtte samt i analysen af forskellen i husstandenes husstandsækvivalerede rådighedsbeløb, husstandenes samlede og husstandsækvivalerede boligareal samt husstændens samlede husleje og husleje pr. kvadratmeter, anvender vi oplysninger om det samlede og det husstandsækvivalerede boligareal. Oplysningerne om det samlede boligareal er opgjort i BBR-registret. Ved ækvivalering af det samlede boligareal har vi tildelt hvert familiemedlem en vægt. Ved at dividere boligarealet med summen af familiemedlemmernes individuelle vægt, tager vi højde for antallet af voksne og børn i husstanden, hvorved det er muligt at sammenligne boligarealet på tværs af forskellige familiekonstellationer, herunder enlige, enlige med børn, par og par med børn. Det ældste familiemedlem tildeles vægten 1. Yderligere familiemedlemmer i alderen 15 år eller derover tildeles vægten 0,8, familiemedlemmer mellem 10 og 15 år tildeles vægten 0,5 og familiemedlemmer mellem 10 og 3 år tildeles vægten 0,2. Børn under 3 tildeles således ikke vægt. Vi har ikke her taget udgangspunkt i tidligere eksempler på ækvivalering af boligarealet men følger, som det fremgår, i vid udstrækning en anerkendt måde til ækvivalering af husstandsindkomsten. Boligarealet indgår som percentiler af den samlede fordeling i perioden 2007-2010. Variablen indgår som kontinuert variabel.

HUSSTANDSTYPER

Husstandstyper udgør en central variabel i analyserne, idet familierne, der udgør den primære analyseenhed og danner grundlag for dannelsen af de øvrige variable, identificeres her inden for. Husstandstyperne er dannet på baggrund af en kategorisering af beboerkonstellationen på den pågældende adresse og er således kongruent med lejemål. I kategoriseringen anvender vi primært kombinationen af alder, familieidentifikationsnummer (familieid) og familiestatus (status) og dermed definitionen givet ved Danmarks Statistiks registre. På denne baggrund er det muligt at identificere enlige, enlige med børn, par, par med børn, andre voksne og andre

voksne med børn. Kategorierne andre voksne og andre voksne med børn omfatter flere familier.

De voksnes familieid er dannet på baggrund af oplysninger om civilstatus, køn og aldersoplysninger. De voksne par, der ikke er gift og ikke har ladet sig registrere som samlevende (civilstatus), tilskrives samme familieid af Danmarks Statistik, hvis de er registreret som samboende over en periode på 2 år eller mere, aldersforskellen imellem dem er mindre end 15 år, og de er af forskelligt køn. Da det ikke kan afvises, at lejere, der kommer i huslejerestance, hyppigere flytter adresse end de lejere, der på intet tidspunkt kommer i huslejerestance, vil lejere, der kommer i huslejerestance, oftere indgå i kategorierne med andre voksne til trods for, at de reelt har skiftet partner eller nær bofælle.

Vi har derfor udvidet definitionen af par med og uden børn. Definitionen af par omfatter således ikke blot voksne, der er registreret med samme familieid, men ligeledes to voksne af forskelligt køn og en aldersforskel på under 15 år, hvor begge er over 15 år. Vi antager i de tilfælde, at det handler om et samboende par. Par med børn omfatter endvidere husstande med børn under 15 år, der har et andet familieid end de to ældste i husstanden. Ligeledes tillader vi, at enlige forældre kan have børn under 15 år, der ikke har samme familieid som den enlige forælder.

Husstandstyperne andre voksne og andre voksne med børn omfatter således kategorien af voksne, hvor flere i alderen 15 år eller derover har eget familieid, og derfor betragtes som voksen og udgør en egen familie. Hvis der således er registreret flere familier i samme lejemål defineres disse som husstandstyperne ”andre voksne” og ”andre voksne med børn”. Familiekonstellationerne enlige mænd, enlige kvinder, enlige mødre og enlige fædre, par og par med børn er kongruente med husstandstyperne med samme betegnelse og således med lejemålet, idet der ikke bor flere familier på adressen.

ANTALLET AF FLYTNINGER

Antallet af flytninger er dannet på baggrund af adresseoplysninger i CPR-registret. Antallet af flytninger i familien angiver antallet af flytninger for den blandt de voksne i familien, der har flyttet flest gange i løbet af det seneste år. For familier med en fogedsag er antallet af flytninger opgjort for et år før sagens afslutningsdato. For familier uden en fogedsag er antallet af flytninger opgjort inden for et år før 1. januar det pågældende år.

FAMILIENS PRIMÆRE INDKOMSTKILDE

Familier med to voksne kategoriseres efter den voksne i familien, der har den højeste arbejdsmarkedstilknyningsgrad. Primær indkomstkilde baseres på oplysninger om lejernes primære indtægtskilde året forud for det pågældende år, hvor de er registreret som lejere. Vi har prioriteret familiens arbejdsmarkedsstatus efter følgende orden: ”beskæftigede”, herunder selvstændige og lønmodtagere, ”dagpengemodtagere”, ”kontanthjælpsmodtagere”, ”familier, der modtager en varig ydelse”, ”familier under uddannelse” samt ”restgruppen”. Familier i restgruppen har ingen eller næsten ingen erhvervsrelateret indkomst eller overførselsindkomst, de er ikke uddannelsessøgende 1. oktober og har ikke været uddannelsessøgende i mindst 3 måneder i løbet af året.

FAMILIENS ÆKVIVALEREDE DISPONIBLE INDKOMST

Familiens disponible ækvivalerede indkomst er beregnet på baggrund af Danmarks Statistiks registrering af den disponible indkomst. Den disponible indkomst omfatter den samlede indkomst fratrukket renteudgifter og skatter i året forinden. Endvidere indgår følgende offentlige skattefrie overførselsindkomster: børnetilskud, boligstøtte/ydelse og tillæg til førtidspensionister samt uddelinger fra fonde og foreninger i året forinden. Det skal dog her tilføjes, at vi i analysen af hvem der søger boligstøtte ikke lader boligstøtten indgå i familiens ækvivalerede disponible indkomst. Den disponible indkomst omfatter således summen af den enkeltes indkomst efter skat året forud for fogedsagens slutdato.

Ved ækvivalering af den samlede disponible husstandsindkomst har vi tildelt hvert familiemedlem en vægt. Ved at dividere familiens samlede disponible husstandsindkomst med summen af familiemedlemmernes individuelle vægt tager vi højde for antallet af voksne og børn i husstanden, hvorved det er muligt at sammenligne den disponible indkomst på tværs af forskellige familiekonstellationer, herunder enlige, enlige med børn, par og par med børn. Det ældste familiemedlem tildeles vægten 1. De øvrige familiemedlemmer i alderen 15 eller derover tildeles vægten 0,5, og familiemedlemmer under 15 år tildeles vægten 0,3.

Familierne er på baggrund af deres ækvivalerede indkomst efterfølgende inddelt i kategorier på baggrund percentiler af indkomstfordelingen i perioden 2007-2010. Det angives i de enkelte analyser, hvilke af de tre indkomstvariable der finder anvendelse. Familier med en ækvivale-

ret indkomst på 0 eller derunder udgør en egen kategori, der ikke indgår i inddelingen i percentiler. Variablen indgår som kontinuert variabel.

FAMILIENS ÆKVIVALEREDE RÅDIGHEDSBELØB

Familiens ækvivalerede rådighedsbeløb er beregnet på samme måde som familiens ækvivalerede disponible indkomst. Imidlertid har vi her fratrukket den registrerede hussleje fra den samlede indkomst. Rådighedsbeløbet indgår dog som en kontinuert variabel, og familierne er ikke inddelt i kvartiler, decentiler eller percentiler af den samlede fordeling i perioden 2007-2010.

FAMILIENS SAMLEDE GÆLD

Familiens samlede gæld er beregnet på baggrund af oplysninger om de enkelte familiemedlemmers gæld til pengeinstitutter. Familierne er på baggrund af deres samlede gæld efterfølgende inddelt i kategorier på baggrund af percentiler af den samlede fordeling i perioden 2007-2010. Familier uden gæld udgør en egen kategori, der ikke indgår i inddelingen i percentiler. Variablen indgår som kontinuert variabel.

FAMILIENS SAMLEDE FORMUE

Familiens samlede formue er beregnet på baggrund af oplysninger om de enkelte familiemedlemmers indestående i pengeinstitutter. Familierne er på baggrund af deres samlede formue efterfølgende inddelt i kategorier på baggrund af percentiler af den samlede fordeling i perioden 2007-2010. Det angives i de enkelte analyser, hvilke af de tre formuevariable der finder anvendelse. Familier uden formue udgør en egen kategori. Variablen indgår som kontinuert variabel.

UDDANNELSESNIVEAU

På familieniveau har vi kategoriseret familierne efter højeste uddannelsesniveau i familien. Familier med to voksne kategoriseres således efter den voksne i familien, der har det højeste uddannelsesniveau. Vi har prioriteret uddannelsesniveaut i rækkefølgen: ”mellemlang eller lang videregående uddannelse”, ”erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse”, ”under uddannelse”, ”ingen kompetencegivende uddannelse” og ”manglende uddannelsesoplysninger”.

ETNISK BAGGRUND

Vi registrerer etnisk baggrund på familieniveau med udgangspunkt i registeroplysninger om de voksne i familien. Vi kategoriserer her familierne efter den højeste tilknytning til Danmark, vestlige lande og ikke-vestlige lande, prioriteret i den nævnte rækkefølge. Hvis der således er tale om et par har vi, hvis blot en af de to voksne i familien har dansk baggrund, kategoriseret familien med oprindelse i Danmark. Hvis en af de to voksne i familien er registreret som indvandrere eller efterkommer med oprindelse i et vestligt land, og den anden er registreret som indvandrere eller efterkommer fra enten et vestligt eller et ikke-vestligt land, er familien kategoriseret med oprindelse i et vestligt land. Hvis begge voksne i familien har oprindelse i et ikke-vestligt land, er familien kategoriseret som ikke-vestlig. Hvis en af de voksnes oplysninger angående oprindelse ikke fremgår af registrene, anvendes oplysningerne for den anden voksne i familien.

ANTAL BØRN PR. VOKSEN I FAMILIEN

Antallet af børn pr. voksen i familien er beregnet inden for de enkelte familier. For enlige fædre, enlige mødre og par med børn indgår således børn i alderen 0 til 24 år, hvor en eller begge forældre i familien har samme familieid samt med familiestatus barn. Derudover indgår børn i alderen 14 år eller derunder med et andet familieid end de voksne i familien.

ALDER FOR DEN ÆLDSTE I FAMILIEN

Alder for den ældste i familien angiver uden yderligere beregninger alderen for den ældste i husstanden. Alder opgøres pr. 1. 1. det pågældende år.

ÆNDRING I HUSSTANDSSAMMENSÆTNING ÅRET FORINDEN

Vi har for de voksne i husstanden defineret følgende mulige ændringer i deres familiesituation; ”Ingen ændringer eller ændring fra enlig til par”, ”Flyttet hjemmefra”, ”Skilt”, ”Andet, herunder flyttet fra institution eller fra andre voksne”. Ændringen i husstandssammensætningen angiver det mindst stabile forløb i husstandsforhold for de to voksne i familien.

SYGGEHUSINDLÆGGELSER I FAMILIEN

På baggrund af data fra Landspatientregistret har vi identificeret det samlede antal gange et eller flere familiemedlemmer er blevet udskrevet fra et hospital inden for det seneste år samt det samlede antal dage familiemedlemmerne har været indlagt på et hospital inden for det seneste år. Antallet af udskrivninger indgår i analyserne som tre kategorielle: ”familier, hvoraf ingen familiemedlemmer er udskrevet inden for det sidste år”, ”familier, hvoraf en eller flere familiemedlemmer er udskrevet 1 til 3 gange inden for det sidste år” og ”familier, hvoraf et eller flere familiemedlemmer samlet set er udskrevet 4 eller flere gange”. Antallet af indlæggelsesdage indgår ligeledes som tre kategorielle variable: ”familier, hvor ingen i familien har været indlagt”, ”familier, hvor et eller flere familiemedlemmer sammenlagt har været indlagt 1 til 7 dage” og ”familier, hvor et eller flere familiemedlemmer sammenlagt har været i mere end 7 dage”.

PSYKIATRISKE HOSPITALSINDLÆGGELSER

På baggrund af data fra Det Psykiatriske Centralregister har vi identificeret det samlede antal gange et eller flere familiemedlemmer er blevet udskrevet fra psykiatrisk behandling inden for det seneste år, samt det samlede antal dage familiemedlemmerne har været indlagt inden for det seneste år. Antallet af udskrivninger indgår i analyserne som tre kategorielle variable: ”familier, hvoraf ingen familiemedlemmer er udskrevet fra psykiatrisk afdeling inden for de sidste år”, familier, hvoraf en er udskrevet en gang inden for det sidste år” og ”familier, hvoraf et eller flere familiemedlemmer samlet set er udskrevet 2 eller flere gange. Antallet af indlæggelsesdage indgår ligeledes som tre kategorielle variable: ”familier, hvor ingen i familien har været indlagt”, ”familier, hvor et eller flere familiemedlemmer sammenlagt har været indlagt 1 til 7 dage” og ”familier, hvor et eller flere familiemedlemmer sammenlagt har været i mere end 7 dage”. Endvidere har vi dannet en variabel på baggrund af diagnose, og således om en eller flere i familien tidligere har fået stillet en diagnose. Denne variabel inddrager således samtlige psykiatriske Z-diagnoser som en eller flere i familien får stillet frem til 2010.

BILAG 1.4

REPRÆSENTATIVITETSANALYSE FOR SURVEY-UNDERSØGELSEN BLANDT UDSATTE LEJERE

Da identifikation af respondenter til brug i survey-undersøgelsen og identifikation af adresser til brug i registerdataundersøgelsen er foretaget sideløbende, har vi i survey-undersøgelsen i både 2006 og 2010 fundet frem til flere af de lejere, for hvem den angivne adresse i Domstolsstyrelsens data ikke matcher en adresse i Danmarks Statistiks registre.

Repræsentativitetsanalysen foretages derfor på individniveau over lejekontraktindehavere på udsættelsestidspunktet og ikke på familieniveau. Da vi imidlertid ikke kan identificere lejekontraktindehaveren på udsættelsestidspunktet for lejemål, der kun indgår i registeranalysen, identificerer vi her den ældste i alderen 17 til 68 år i lejemålet. Vi tager udgangspunkt i lejemål med 15 eller færre beboere. Hvis lejerer er observeret med en udsættelse flere gange samme år, anvendes den første udsættelse.

BILAGSTABEL B1.1

Den ældste i husstanden blandt udsatte lejere fordelt efter karakteristika og boligforhold, særskilt for totalpopulationen, survey-udtræk og endelig stikprøve i årene 2006 og 2010. Procent.

	2006			2010				
	Total	Udtræk	Stikprøve	Sign.	Total	Udtræk	Stikprøve	Sign.
<i>Oprindelse</i>								
Danmark	80	82	81		78	78	83	**
Vestlige lande	3	3	2		4	3	3	
Ikke-vestlige lande	17	15	17		18	19	14	
Mangler oplysninger	0	0	0		1	0	0	
Total	100	100	100		101	100	100	
<i>Uddannelsesniveau</i>								
Mellemlang eller lang videregående uddannelse	3	4	3		3	3	3	
Erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse	25	25	26		22	22	21	
Under uddannelse	12	13	13		10	10	12	
Ingen uddannelse	53	52	53		58	58	60	
Mangler oplysninger	6	6	5		7	7	5	
Total	99	99	100		100	100	101	

(Fortsættes)

BILAGSTABEL B1.1 FORTSAT

Den ældste i husstanden blandt udsatte lejere fordelt efter karakteristika og boligforhold, særskilt for totalpopulationen, survey-udtræk og endelig stikprøve i årene 2006 og 2010. Procent.

<i>Primær indkomstkilde</i>						
Beskæftigelse	33	35	32	33	33	33
Dagpenge, orlov	10	10	8	7	7	6
Kontanthjælpsmodtager	27	25	29	27	26	24
Pension, efterløn	6	6	6	8	8	9
Under uddannelse	13	14	14	9	9	11
Restgruppen	11	11	11	16	16	16
Mangler oplysninger	0	0	0	0	0	0
Total	100	101	100	100	99	99
<i>Udlejningsform</i>						
Almen bolig	66	66	66	64	59	62
Privatejede boliger	9	9	10	11	12	11
Offentligt ejede boliger	3	3	3	3	4	3
Anden udlejning	6	6	4	10	12	11
Ej udlejning	11	12	13	10	11	9
Mangler oplysninger	5	3	3	2	2	3
Total	100	99	99	100	100	99
<i>Boligtype</i>						
Parcelhus	6	5	6	6	6	5 **
Rækkehus	13	14	14	11	10	10
Etagebyggeri	73	74	74	78	76	75
Andet byggeri	3	4	4	4	5	6
Mangler oplysninger	5	3	3	2	2	3
Total	100	100	101	101	99	99
<i>Bopælskommune</i>						
København	18	17	10 ***	18	18	16 *
Omegnskommunerne	27	26	22	28	32	31
Fire næststørste byer	22	23	27	19	19	22
Øvrige kommuner	34	35	41	35	31	31
Total	101	101	100	100	100	100
Beregningsgrundlag	2.563	1.586	361	3.658	1.151	374

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

Som det fremgår af bilagstabel B1.1 finder vi i forhold til respondenternes karakteristika, herunder oprindelsesland, uddannelsesniveau og primær indkomstkilde, at survey-undersøgelserne i både 2006 og 2010 i vid udstrækning er repræsentative. Imidlertid er respondenter med dansk baggrund svagt overrepræsenteret i survey-undersøgelsen i 2010. I for-

hold til udlejningsformen finder vi heller ikke en statistisk signifikant forskel. Dog er lejere i København og i de københavnske omegnskommuner underrepræsenteret i både 2006 og i 2010, hvorimod lejere i de fire næststørste kommuner og i de øvrige kommuner er overrepræsenteret. Endvidere skal det fremhæves, at vi finder en statistisk signifikant forskel mellem respondenterne i 2006 og i 2010 i forhold til fordelingen over udlejningsforhold og kommune. Således er der stikprøven i 2010 relativt færre lejere i almene boliger end i stikprøven i 2006. Omvendt er der relativt flere i København og omegnskommunerne i stikprøven i 2010 end i 2006. Dette må nødvendigvis have betydning for resultaterne om ændringen i de udsatte lejeres oplevelse af kontakten til kommune og udlejere.

BILAG 2 KAPITEL 4

BILAGSTABEL B2.1

Den samlede andel af lejemål med en fogedsag og med en effektiv udsættelse. 2002 til 2010. Procent.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Fogedsager	0,24	0,31	0,32	0,33	0,35	0,50	0,66	0,72	0,70
Effektive udsættelser	0,13	0,17	0,21	0,21	0,22	0,21	0,29	0,31	0,34
Beregningsgrundlag	708.924	694.278	694.928	688.576	687.652	997.445	1.016.524	1.042.559	1.045.334

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B2.2

Det skønnede antal lejemål med en fogedsag, særskilt for udlejningsforhold. 2002-2010. Antal.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Almene boliger	1.742	2.410	2.478	2.572	2.933	4.278	5.694	6.478	6.055
Privatejede boliger	606	694	748	721	705	977	1342	1269	1247
Offentligt ejede boliger	66	91	79	79	107	138	174	157	169
Andet	162	176	210	264	212	227	364	427	506
Total	2.575	3.372	3.515	3.636	3.958	5.621	7.575	8.331	7.977

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

Antallet af fogedsager er beregnet på baggrund af både adresseoplysningerne i Domstolsstyrelsens registre og oplysninger om antallet af beboere på adressen samt udlejningsforhold og lejemålets anvendelse i BBR-registret. Vi har korrigeret for bortfaldet i forbindelse med identifikationen af lejemålene.

BILAGSTABEL B2.3

Det skønnede antal lejemål med en effektiv udsættelse, særskilt for udlejningsforhold. 2002-2010. Antal.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Almene boliger	989	1.351	1.586	1.651	1.751	1.819	2.479	2.768	2.930
Privatejede boliger	311	357	413	434	389	513	714	622	704
Offentligt ejede boliger	53	67	54	67	80	80	118	127	132
Andet	67	71	122	175	139	144	226	254	357
Total	1.419	1.846	2.175	2.327	2.359	2.556	3.537	3.771	4.123

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

Antallet af effektive udsættelser er beregnet på baggrund af både adresseoplysningerne i Domstolsstyrelsens registre og oplysninger om antallet af beboere på adressen samt udlejningsforhold og lejemålets anvendelse i BBR-registret. Vi har korrigeret for bortfaldet i forbindelse med identifikationen af lejemålene.

BILAGSTABEL B2.4

Det skønnede antal husstande, der berøres af en fogedsag samt andele over husstandstype. 2002-2010. Antal og procent (angivet i parentes).

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Total
Enlige mænd	1.007 (39)	1.415 (42)	1.525 (43)	1.650 (45)	1.850 (47)	2.289 (41)	3.118 (41)	3.340 (40)	3.307 (42)	19.501 (42)
Enlige fædre	56 (2)	109 (3)	125 (4)	117 (3)	109 (3)	199 (4)	221 (3)	241 (3)	235 (3)	1.412 (3)
Enlige kvinder	259 (10)	312 (9)	329 (9)	373 (10)	382 (10)	609 (11)	790 (10)	963 (12)	918 (12)	4.935 (11)
Enlige mødre	362 (14)	495 (15)	511 (15)	505 (14)	594 (15)	972 (17)	1.342 (18)	1.458 (18)	1.256 (16)	7.495 (16)
Par	205 (8)	251 (7)	224 (6)	257 (7)	258 (7)	407 (7)	506 (7)	540 (6)	472 (6)	3.120 (7)
Par med børn	358 (14)	389 (12)	385 (11)	332 (9)	314 (8)	579 (10)	804 (11)	882 (11)	810 (10)	4.854 (10)
Andre voksne	235 (9)	316 (9)	322 (9)	292 (8)	329 (8)	387 (7)	577 (8)	639 (8)	717 (9)	3.812 (8)
Andre voksne med børn	82 (3)	82 (2)	92 (3)	106 (3)	111 (3)	162 (3)	198 (3)	248 (3)	245 (3)	1.327 (3)
Total	2.565 (100)	3.370 (1009)	3.512 (100)	3.633 (100)	3.947 (100)	5.604 (100)	7.556 (100)	8.311 (100)	7.961 (100)	46.457 (100)

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B2.5

Det skønnede antal husstande, der berøres af en effektiv udsættelse samt andele over husstandstype. 2002-2010. Antal og procent (angivet i parentes).

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Total
Enlige mænd	622 (44)	907 (49)	1.070 (49)	1.189 (51)	1.229 (52)	1.288 (51)	1.745 (50)	1.914 (51)	2.048 (50)	12.013 (50)
Enlige fædre	30 (2)	51 (3)	66 (3)	79 (3)	67 (3)	73 (3)	101 (3)	80 (2)	94 (2)	642 (3)
Enlige kvinder	158 (11)	175 (9)	211 (10)	249 (11)	233 (10)	311 (12)	370 (11)	447 (12)	538 (13)	2.692 (11)
Enlige mødre	169 (12)	218 (12)	261 (12)	258 (11)	275 (12)	286 (11)	463 (13)	445 (12)	484 (12)	2.860 (12)
Par	116 (8)	150 (8)	146 (7)	166 (7)	145 (6)	195 (8)	244 (7)	223 (6)	236 (6)	1.621 (7)
Par med børn	146 (10)	140 (8)	159 (7)	141 (6)	125 (5)	125 (5)	197 (6)	235 (6)	230 (6)	1.498 (6)
Andre voksne	135 (10)	179 (10)	209 (10)	193 (8)	213 (9)	213 (8)	332 (9)	340 (9)	387 (9)	2.201 (9)
Andre voksne med børn	33 (2)	27 (1)	49 (2)	50 (2)	63 (3)	55 (2)	70 (2)	78 (2)	94 (2)	519 (2)
Total	1.408 (100)	1.846 (100)	2.172 (100)	2.325 (100)	2.350 (100)	2.547 (100)	3.523 (100)	3.763 (100)	4.110 (100)	24.044 (100)

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B2.6

Aldersfordelingen på den ældste i familien i familier, der sættes ud ved en effektiv udsættelse særskilt for husstandstype. 2002-2010. Procent.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Total
<i>Enlige mænd og fædre</i>										
15 til 24 år	22	19	19	21	24	24	25	24	22	23
25 til 34 år	28	30	31	24	25	28	26	26	26	27
35 til 44 år	30	27	29	34	29	28	28	27	28	28
45 til 54 år	14	17	15	15	15	15	16	16	17	16
55 til 64 år	6	6	5	5	6	5	5	6	6	5
65 år +	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Beregningsgrundlag	371	542	652	704	717	989	1.347	1.491	1.600	8.413
<i>Enlige kvinder og mødre</i>										
15 til 24 år	21	20	20	22	20	24	25	25	22	23
25 til 34 år	31	32	34	31	25	27	28	30	26	29
35 til 44 år	30	34	35	30	36	33	29	27	32	31
45 til 54 år	15	11	7	12	14	10	13	14	15	13
55 til 64 år	3	2	1	2	4	5	4	3	5	4
65 år +	2	1	2	2	1	1	1	1	1	1
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Beregningsgrundlag	186	222	271	281	281	434	608	667	764	3.714
<i>Par og par med børn</i>										
15 til 24 år	11	10	15	16	13	16	18	14	19	15
25 til 34 år	33	33	29	32	39	29	32	35	29	32
35 til 44 år	38	32	39	29	31	35	28	31	28	32
45 til 54 år	12	18	10	17	13	13	16	15	20	16
55 til 64 år	5	5	3	5	3	5	5	5	2	4
65 år +	2	1	2	1	1	1	1	1	2	1
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Beregningsgrundlag	149	164	175	170	149	233	322	343	348	2.053
<i>Andre voksne og andre voksne med børn</i>										
15 til 24 år	34	28	30	28	35	38	38	37	38	35
25 til 34 år	26	30	32	35	31	25	29	27	28	29
35 til 44 år	24	24	19	23	17	22	18	19	17	19
45 til 54 år	12	12	13	10	11	11	10	12	11	11
55 til 64 år	2	3	5	3	4	4	4	4	4	4
65 år +	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Beregningsgrundlag	225	267	347	316	343	457	671	716	841	4.183

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B2.7

Det skønnede antal personer, der berøres af en fogedsag, særskilt for husstandens etniske baggrund og husstandstype. 2002 til 2010. Antal.

	Danmark	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Mangler oplysninger	Total
<i>Enlige mænd</i>					
2002	933	35	84	12	1.063
2003	1.322	32	169	2	1.524
2004	1.447	38	161	4	1.649
2005	1.533	28	204	4	1.768
2006	1.645	57	253	4	1.959
2007	2.126	71	290	1	2.488
2008	2.784	77	473	4	3.338
2009	2.942	120	508	10	3.580
2010	2.860	97	553	33	3.542
<i>Enlige kvinder</i>					
2002	553	19	47	2	621
2003	703	27	77	0	807
2004	733	31	76	0	840
2005	765	22	88	2	877
2006	834	35	105	2	977
2007	1.358	40	182	1	1.581
2008	1.801	49	281	1	2.132
2009	1.971	86	356	8	2.421
2010	1.781	64	313	17	2.174
<i>Par</i>					
2002	477	3	82	2	564
2003	508	7	126	0	640
2004	480	11	117	0	609
2005	474	7	108	0	589
2006	458	15	100	0	572
2007	797	20	168	0	986
2008	1.051	32	227	0	1.310
2009	1.114	41	261	6	1.422
2010	947	47	281	6	1.282

(Fortsættes)

BILAGSTABEL B2.7 FORTSAT

Det skønnede antal personer, der berøres af en fogedsag, særskilt for husstandens etniske baggrund og husstandstype. 2002 til 2010. Antal.

	Danmark	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Mangler oplysninger	Total
<i>Andre voksne</i>					
2002	560	14	186	10	771
2003	653	22	240	0	915
2004	663	38	271	2	974
2005	626	28	266	4	923
2006	653	30	305	0	988
2007	860	33	367	0	1.261
2008	1.023	80	657	5	1.764
2009	1.237	106	654	44	2.042
2010	1.270	126	743	121	2.259

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B2.8

Det skønnede antal personer, der berøres af en effektiv udsættelse, særskilt for husstandens etniske baggrund og husstandstype. 2002 til 2010. Antal.

	Danmark	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Mangler oplysninger	Total
<i>Enlige mænd</i>					
2002	562	21	63	5	651
2003	822	21	113	2	959
2004	983	19	132	2	1.136
2005	1.083	23	160	2	1.269
2006	1.075	36	181	4	1.296
2007	1.154	32	173	1	1.361
2008	1.508	43	292	4	1.847
2009	1.625	72	288	9	1.995
2010	1.721	55	344	21	2.141
<i>Enlige kvinder</i>					
2002	293	7	26	0	327
2003	345	11	37	0	393
2004	404	16	52	0	472
2005	447	7	50	2	506
2006	427	22	60	0	508
2007	498	21	77	1	597
2008	703	19	111	0	834
2009	722	29	136	4	892
2010	847	35	134	7	1.022

(Fortsættes)

BILAGSTABEL B2.8 FORTSAT

Det skønnede antal personer, der berøres af en effektiv udsættelse, særskilt for husstandens etniske baggrund og husstandstype. 2002 til 2010. Antal.

	Danmark	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Mangler oplysninger	Total
<i>Par</i>					
2002	225	2	33	2	262
2003	230	5	55	0	290
2004	256	5	44	0	305
2005	249	2	56	0	306
2006	217	5	47	0	269
2007	267	11	43	0	321
2008	370	18	53	0	441
2009	368	15	75	1	459
2010	369	21	75	0	466
<i>Andre voksne</i>					
2002	291	2	95	7	395
2003	320	9	143	0	472
2004	438	19	146	2	605
2005	375	18	173	4	569
2006	403	7	210	0	620
2007	440	15	173	0	629
2008	515	53	347	4	920
2009	579	63	292	24	958
2010	650	70	351	55	1.126

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B2.9

Familier sat ud ved en effektiv udsættelse i årene 2002 til 2010, fordelt på højeste opnåede uddannelsesniveau i familien særskilt for husstandstype. Procent.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Total
<i>Enlige mænd og fædre</i>										
Mellemlang eller lang videregående uddannelse	4	3	3	3	2	3	3	3	2	3
Erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse	31	29	28	28	28	21	22	23	23	25
Under uddannelse	6	8	10	10	12	12	9	10	10	10
Ingen	54	52	52	53	51	57	60	57	59	56
Mangler oplysninger	5	7	6	6	7	7	7	7	6	7
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Beregningsgrundlag	371	542	652	704	717	989	1.347	1.491	1.600	8.413
<i>Enlige kvinder og mødre</i>										
Mellemlang eller lang videregående uddannelse	2	4	2	2	2	3	3	4	4	3
Erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse	17	17	19	25	22	20	20	17	18	19
Under uddannelse	8	8	11	12	9	11	13	12	12	11
Ingen	69	68	64	57	61	59	61	61	62	62
Mangler oplysninger	4	3	4	5	6	6	3	6	5	5
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Beregningsgrundlag	186	222	271	281	281	434	608	667	764	3.714
<i>Par og par med børn</i>										
Mellemlang eller lang videregående uddannelse	5	5	7	6	5	5	5	6	5	6
Erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse	38	45	38	33	38	33	32	31	30	34
Under uddannelse	8	9	11	16	16	17	12	15	13	13
Ingen	49	38	40	44	41	44	46	44	49	44
Mangler oplysninger	0	2	4	1	1	2	5	4	3	3
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Beregningsgrundlag	149	164	175	170	149	233	322	343	348	2.053

(Fortsættes)

BILAGSTABEL B2.9 FORTSAT

Familier sat ud ved en effektiv udsættelse i årene 2002 til 2010, fordelt på højeste opnåede uddannelsesniveau i familien særskilt for husstandstype. Procent.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Total
<i>Andre voksne og andre voksne med</i>										
Mellemlang eller lang videregående uddannelse	4	3	4	3	3	4	4	2	4	4
Erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse	16	19	20	22	16	16	15	16	16	17
Under uddannelse	10	10	14	13	18	16	15	15	15	14
Ingen	62	56	52	52	49	55	52	52	53	53
Mangler oplysninger	8	12	10	10	13	10	14	15	12	12
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Beregningsgrundlag	225	267	347	316	343	457	671	716	841	4.183

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B2.10

Familier sat ud ved en effektiv udsættelse i årene 2003 til 2010, fordelt på familiens primære indkomstkilde. Procent.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Total
<i>Enlige mænd og fædre</i>									
Beskæftiget	39	33	38	33	37	44	44	35	39
Dagpenge	10	11	11	11	7	8	4	6	8
Kontanthjælp	24	27	26	25	23	19	17	24	22
Varig ydelse	7	9	5	8	7	7	8	9	8
Uddannelse	9	10	9	11	11	10	10	9	10
Restgruppen	10	11	11	11	15	12	16	17	14
Mangler oplysninger	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Beregningsgrundlag	542	652	704	717	989	1.347	1.491	1.600	8.042
<i>Enlige kvinder og mødre</i>									
Beskæftiget	30	30	28	21	26	35	36	25	29
Dagpenge	8	10	11	12	9	8	3	7	8
Kontanthjælp	39	36	35	43	35	28	30	36	34
Varig ydelse	6	4	6	5	9	6	6	8	7
Uddannelse	10	13	12	11	12	13	13	11	12
Restgruppen	7	7	8	8	10	9	12	13	10
Mangler oplysninger	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Beregningsgrundlag	222	271	281	281	434	608	667	764	3.528

(Fortsættes)

BILAGSTABEL B2.10 FORTSAT

Familier sat ud ved en effektiv udsættelse i årene 2003 til 2010, fordelt på familiens primære indkomstkilde. Procent.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Total
<i>Par og par med børn</i>									
Beskæftiget	56	52	49	52	56	65	65	53	57
Dagpenge	11	13	13	15	12	10	5	7	10
Kontanthjælp	23	27	24	21	15	16	18	24	20
Varig ydelse	2	3	1	1	5	2	2	3	2
Uddannelse	5	3	8	7	7	4	7	8	6
Restgruppen	3	2	5	4	3	4	3	5	4
Mangler oplysninger	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Beregningsgrundlag	164	175	170	149	233	322	343	348	1904
<i>Andre voksne og andre voksne med børn</i>									
Beskæftiget	37	37	32	33	33	36	42	31	35
Dagpenge	9	10	11	7	9	9	4	6	7
Kontanthjælp	25	22	24	24	20	17	16	22	20
Varig ydelse	7	5	5	2	4	5	4	4	4
Uddannelse	9	14	13	17	14	14	14	13	14
Restgruppen	11	12	14	15	19	18	18	22	17
Mangler oplysninger	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Beregningsgrundlag	267	347	316	343	457	671	716	841	3958

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAG 3 KAPITEL 5

BILAGSTABEL B3.1

Logistisk regression over sandsynligheden for at få en fogedsag som funktion af demografiske, socioøkonomiske og geografiske husstandskarakteristika. Odds ratio.

	Odds Ratio	Std.fejl	Sign.	Konfidensinterval	
				Nedre grænse	Øvre grænse
<i>Tid i år</i>					
År 2008	1,37	0,05	***	1,28	1,48
År 2009	1,52	0,11	***	1,31	1,75
År 2010	1,50	0,17	***	1,20	1,87
<i>Husstandstype</i>					
Enlig kvinde	0,50	0,01	***	0,48	0,52
Par	0,67	0,04	***	0,60	0,74
Bofælleskab	0,63	0,03	***	0,58	0,69
<i>Antal børn i husstanden</i>					
Antal børn i husstanden	1,28	0,04	***	1,20	1,36
Antal børn i husstanden kvadreret	0,97	0,01	***	0,96	0,99
Alder for den ældste i husstanden					
Alder for den ældste i husstanden	1,06	0,01	***	1,05	1,07
Alder for den ældste i husstanden kvadreret	1,00	0,00	***	1,00	1,00
<i>Ændring i husstandens sammensætning</i>					
Skilt	3,29	0,16	***	3,00	3,61
Flyttet fra institution	2,15	0,24	***	1,72	2,68
Flyttet hjemmefra	0,91	0,04	*	0,83	0,99
Flyttet fra husstande over 15 beboer	2,87	0,19	***	2,53	3,26
Manglende oplysninger	1,73	0,22	***	1,35	2,21
<i>Psykisk helbred</i>					
Psykiatriske hospitalsindlæggelser					
En	0,98	0,06		0,87	1,10
To eller flere	0,99	0,12		0,78	1,26
<i>Antal dage på psykiatrisk hospital</i>					
En	0,95	0,14		0,71	1,26
To til syv dage	1,02	0,15		0,77	1,36
Mere end en uge	0,53	0,04	***	0,46	0,61
<i>Etnisk baggrund</i>					
Vestlige lande	0,88	0,05	**	0,80	0,98
Ikke-vestlige lande	0,99	0,07		0,86	1,13
Mangler oprindelsesoplysninger	0,92	0,17		0,64	1,32

(Fortsættes)

BILAGSTABEL B3.1 FORTSAT

Logistisk regression over sandsynligheden for at få en fogedsag som funktion af demografiske, socioøkonomiske og geografiske husstands karakteristika. Odds ratio.

	Odds Ratio	Std.fejl	Sign.	Konfidensinterval	
				Nedre grænse	Øvre grænse
<i>Familiens uddannelsesniveau</i>					
Erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse	2,05	0,11	***	1,85	2,28
Under uddannelse	3,05	0,16	***	2,76	3,37
Ingen kompetencegivende uddannelse	2,89	0,16	***	2,60	3,22
Mangler uddannelsesoplysninger	2,31	0,21	***	1,94	2,75
<i>Primær indkomstkilde</i>					
Dagpenge	1,16	0,04	***	1,08	1,25
Kontanthjælp	1,38	0,07	***	1,26	1,52
Varig ydelse	0,55	0,02	***	0,50	0,60
Under uddannelse	0,50	0,03	***	0,45	0,56
Restgruppen	1,49	0,06	***	1,38	1,61
<i>Husstandens økonomi</i>					
Ækvivalerede disponible indkomst	1,00	0,00	***	0,99	1,00
Ækvivalerede disponible indkomst kvadreret	1,00	0,00	***	1,00	1,00
Gæld i percentiler	1,02	0,00	***	1,02	1,02
Gæld i percentiler kvadreret	1,00	0,00	***	1,00	1,00
Indestående i pengeinstitutter i percentiler	0,71	0,01	***	0,69	0,73
Indestående i pengeinstitutter i percentiler kvadreret	1,00	0,00		1,00	1,00
<i>Boligsituation</i>					
Antal flytninger	0,99	0,05		0,90	1,09
Antal flytninger kvadreret	1,03	0,01	**	1,01	1,05
<i>Udlejningsforhold</i>					
Privat udlejning	0,28	0,02	***	0,25	0,32
Offentlig udlejning	0,71	0,23		0,38	1,33
Anden udlejning	0,16	0,01	***	0,14	0,18
<i>Boligtype</i>					
Parcelhus	0,76	0,06	***	0,65	0,89
Rækkehus	1,13	0,07	*	1,01	1,28
Andet byggeri	0,57	0,06	***	0,46	0,71

(Fortsættes)

BILAGSTABEL B3.1 FORTSAT

Logistisk regression over sandsynligheden for at få en fogedsag som funktion af demografiske, socioøkonomiske og geografiske husstandskarakteristika. Odds ratio.

	Odds Ratio	Std.fejl	Sign.	Konfidensinterval	
				Nedre grænse	Øvre grænse
<i>Bopælskommune</i>					
Omegnskommuner	1,70	0,14	***	1,45	1,98
De fire næststørste kommuner	1,02	0,16		0,75	1,40
Øvrige kommuner	1,28	0,10	**	1,09	1,50

Anm.: Beregningsgrundlag: 4.049.440. Signifikansniveau: * < 0,10; ** < 0,05; *** < 0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

For de resterende modeller i bilag 3 indgår de samme kontrolvariable som i bilagstabel 3.1. De gengives dog ikke her. Bilagstabellerne præsenterer således kun hovedresultaterne for hvor modelspecifikation.

BILAGSTABEL B3.2

Logistisk regression over sandsynligheden for at få en fogedsag som funktion af tiden i perioden 2007-2010, særskilt for kommunekategorier. Odds ratio.

	Odds Ratio	Std.fejl	Sign.	Konfidensinterval	
				Nedre grænse	Øvre grænse
<i>Tid i år</i>					
År 2008	1,210	0,004	***	1,203	1,218
År 2009	1,181	0,005	***	1,171	1,191
År 2010	1,504	0,010	***	1,485	1,523
<i>Bopælskommune</i>					
Omegnskommuner	1,335	0,163	**	1,051	1,697
De fire næststørste kommuner	0,932	0,334		0,461	1,883
Øvrige kommuner	1,241	0,122	*	1,024	1,505
<i>Bopælskommune over tid</i>					
Omegnskommuner i 2008	1,217	0,059	***	1,107	1,338
Omegnskommuner i 2009	1,580	0,163	***	1,290	1,935
Omegnskommuner i 2010	1,251	0,161		0,972	1,609
De fire næststørste kommuner i 2008	1,036	0,130		0,810	1,324
De fire næststørste kommuner i 2009	1,306	0,370		0,750	2,274
De fire næststørste kommuner i 2010	1,060	0,554		0,380	2,952
Øvrige kommuner i 2008	1,170	0,059	**	1,059	1,292
Øvrige kommuner i 2009	1,181	0,105	*	0,993	1,405
Øvrige kommuner i 2010	0,808	0,096	*	0,640	1,021

Anm.: Beregningsgrundlag: 4.049.440. Signifikansniveau: * < 0,10; ** < 0,05; *** < 0,01. I modellen indgår foruden de variable, der gengives i tabellen, ligeledes de kontrolvariable, der indgår i bilagstabel 3.1.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B3.3

Logistisk regression over sandsynligheden for at få en fogedsag som funktion af udlejningsformer og kommunekategorier. Odds ratio.

	Odds Ratio	Std.fejl	Sign.	Konfidensinterval	
				Nedre grænse	Øvre grænse
<i>Udlejningsforhold</i>					
Privat udlejning	0,180	0,005	***	0,170	0,190
Offentlig udlejning	0,179	0,004	***	0,172	0,187
Anden udlejning	0,139	0,004	***	0,131	0,147
<i>Bopælskommune</i>					
Omegnskommuner	1,575	0,129	***	1,342	1,848
De fire næststørste kommuner	0,901	0,117		0,699	1,162
Øvrige kommuner	1,099	0,082		0,949	1,273
<i>Udlejningsforhold over bopælskommune</i>					
Privat udlejning i omegnskommunerne	1,226	0,140	*	0,981	1,533
Privat udlejning i de fire næststørste kommuner	1,406	0,280	*	0,952	2,078
Privat udlejning i de øvrige kommuner	1,884	0,138	***	1,632	2,174
Offentlig udlejning i omegnskommunerne	2,926	0,710	***	1,819	4,706
Offentlig udlejning i de fire næststørste kommuner	10,688	4,335	***	4,827	23,666
Offentlig udlejning i de øvrige kommuner	2,432	0,515	***	1,606	3,682
Anden udlejning i omegnskommunerne	0,931	0,140		0,693	1,251
Anden udlejning i de fire næststørste kommuner	1,132	0,161		0,857	1,495
Anden udlejning i de øvrige kommuner	1,453	0,379		0,871	2,423

Anm.: Beregningsgrundlag: 4.049.440. Signifikansniveau: * < 0,10; ** < 0,05; *** < 0,01. I modellen indgår foruden de variable, der gengives i tabellen, ligeledes de kontrolvariable, der indgår i bilagstabel 3.1.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B3.4

Logistisk regression over sandsynligheden for at få en fogedsag som funktion af etnisk baggrund og kommunekategorier. Odds ratio.

	Odds Ratio	Std.fejl	Sign.	Konfidensinterval	
				Nedre grænse	Øvre grænse
<i>Familiens etniske baggrund</i>					
Vestlige lande	0,910	0,021	***	0,870	0,952
Ikke-vestlige lande	1,268	0,021	***	1,228	1,310
Mangler oprindelsesoplysninger	0,498	0,047	***	0,413	0,600
<i>Bopælskommune</i>					
Omegnskommuner	1,848	0,156	***	1,567	2,179
De fire næststørste kommuner	1,075	0,203		0,742	1,557
Øvrige kommuner	1,416	0,114	***	1,210	1,658
<i>Familiens etniske oprindelse over bopælskommune</i>					
Vestlige i omegnskommunerne	1,068	0,126		0,848	1,346
Vestlige i de fire næststørste kommuner	0,933	0,069		0,806	1,079
Vestlige i de øvrige kommuner	0,913	0,073		0,781	1,068
Ikke-vestlige i omegnskommunerne	0,737	0,044	***	0,657	0,828
Ikke-vestlige i de fire næststørste kommuner	0,888	0,126		0,673	1,173
Ikke-vestlige i de øvrige kommuner	0,647	0,049	***	0,557	0,751
Mangler oprindelsesoplysninger i omegnskommunerne	2,403	0,834	**	1,217	4,744
Mangler oprindelsesoplysninger i de fire næststørste kommuner	2,789	0,610	***	1,817	4,280
Mangler oprindelsesoplysninger i de øvrige kommuner	1,473	0,393		0,872	2,486

Anm.: Beregningsgrundlag: 4.049.440. Signifikansniveau: * < 0,10; ** < 0,05; *** < 0,01. I modellen indgår foruden de variable, der gengives i tabellen, ligeledes de kontrolvariable, der indgår i bilagstabel 3.1.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B3.5

Logistisk regression over sandsynligheden for at få en fogedsag som funktion af uddannelsesniveau og kommunekategorier. Odds ratio.

	Odds Ratio	Std.fejl	Sign.	Konfidensinterval	
				Nedre grænse	Øvre grænse
<i>Familiens uddannelsesniveau</i>					
Erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse	2,299	0,049	***	2,205	2,397
Under uddannelse	2,304	0,102	***	2,113	2,513
Ingen kompetencegivende uddannelse	3,112	0,089	***	2,943	3,291
Mangler uddannelsesoplysninger	2,516	0,114	***	2,302	2,750
<i>Bopælskommune</i>					
Omegnskommuner	2,185	0,290	***	1,684	2,834
De fire næststørste kommuner	0,791	0,178		0,508	1,230
Øvrige kommuner	1,258	0,163	*	0,976	1,622
<i>Husstandens uddannelsesniveau over bopælskommune</i>					
Erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse i omegnskommunerne	0,722	0,068	***	0,600	0,868
Erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse i de fire næststørste kommuner	1,151	0,133		0,918	1,444
Erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse i de øvrige kommuner	0,936	0,083		0,786	1,113
Under uddannelse i omegnskommunerne	1,214	0,120	*	1,000	1,473
Under uddannelse i de fire næststørste kommuner	1,479	0,129	***	1,248	1,754
Under uddannelse i de øvrige kommuner	1,514	0,138	***	1,266	1,811
Ingen kompetencegivende uddannelse i omegnskommunerne	0,717	0,076	**	0,584	0,882
Ingen kompetencegivende uddannelse i de fire næststørste kommuner	1,348	0,166	**	1,059	1,717
Ingen kompetencegivende uddannelse i de øvrige kommuner	0,977	0,091		0,813	1,173
Mangler uddannelsesoplysninger i omegnskommunerne	0,756	0,099	*	0,586	0,977
Mangler uddannelsesoplysninger i de fire næststørste kommuner	1,463	0,175	**	1,156	1,850
Mangler uddannelsesoplysninger i de øvrige kommuner	0,855	0,092		0,692	1,056

Anm.: Beregningsgrundlag: 4.049.440. Signifikansniveau: * < 0,10; ** < 0,05; *** < 0,01. I modellen indgår foruden de variable, der gengives i tabellen, ligeledes de kontrolvariable, der indgår i bilagstabel 3.1.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B3.6

Logistisk regression over sandsynligheden for at få en fogedsag som funktion af primær indkomstkilde og kommunekategorier. Odds ratio.

	Odds Ratio	Std.fejl	Sign.	Konfidensinterval	
				Nedre grænse	Øvre grænse
<i>Primær indkomstkilde</i>					
Dagpenge	1,168	0,017	***	1,136	1,200
Kontanthjælp	1,727	0,041	***	1,649	1,809
Varig ydelse	0,818	0,039	***	0,745	0,897
Under uddannelse	0,400	0,019	***	0,363	0,440
Restgruppen	1,476	0,051	***	1,379	1,581
<i>Bopælskommune</i>					
Omegnskommuner	1,850	0,156	***	1,569	2,183
De fire næststørste kommuner	1,062	0,179		0,764	1,477
Øvrige kommuner	1,327	0,118	***	1,116	1,579
<i>Primær indkomstkilde over bopælskommune</i>					
Dagpenge i omegnskommunerne	0,942	0,060		0,832	1,066
Dagpenge i de fire næststørste kommuner	0,962	0,082		0,813	1,137
Dagpenge i de øvrige kommuner	1,052	0,064		0,935	1,185
Kontanthjælp i omegnskommunerne	0,673	0,047	***	0,586	0,773
Kontanthjælp i de fire næststørste kommuner	0,879	0,057	*	0,775	0,997
Kontanthjælp i de øvrige kommuner	0,795	0,034	***	0,730	0,865
Varig ydelse i omegnskommunerne	0,583	0,036	***	0,516	0,658
Varig ydelse i de fire næststørste kommuner	0,743	0,087	**	0,590	0,936
Varig ydelse i de øvrige kommuner	0,665	0,042	***	0,587	0,753
Under uddannelse i omegnskommunerne	1,514	0,099	***	1,331	1,722
Under uddannelse i de fire næststørste kommuner	1,040	0,087		0,882	1,226
Under uddannelse i de øvrige kommuner	1,410	0,089	***	1,247	1,595
Restgruppen i omegnskommunerne	0,887	0,042	**	0,809	0,973
Restgruppen i de fire næststørste kommuner	1,209	0,068	***	1,082	1,350
Restgruppen i de øvrige kommuner	0,999	0,044		0,916	1,089

Anm.: Beregningsgrundlag: 4.049.440. Signifikansniveau: * < 0,10; ** < 0,05; *** < 0,01. I modellen indgår foruden de variable, der gengives i tabellen, ligeledes de kontrolvariable, der indgår i bilagstabel 3.1..

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B3.7

Logistisk regression over sandsynligheden for at få en fogedsag som funktion af tiden i perioden 2007-2010, særskilt for udlejningsforhold. Odds ratio.

	Odds Ratio	Std.fejl	Sign.	Konfidensinterval	
				Nedre grænse	Øvre grænse
<i>Tid i år</i>					
År 2008	1,379	0,060	***	1,266	1,503
År 2009	1,565	0,141	***	1,312	1,866
År 2010	1,512	0,194	***	1,177	1,944
<i>Udlejningsforhold</i>					
Privat udlejning	0,309	0,033	***	0,252	0,381
Offentlig udlejning	0,780	0,203		0,469	1,299
Anden udlejning	0,141	0,015	***	0,115	0,173
<i>Udlejningsforhold over tid</i>					
Privat udlejning i 2008	0,953	0,061		0,840	1,081
Privat udlejning i 2009	0,846	0,080	*	0,703	1,018
Privat udlejning i 2010	0,883	0,091		0,722	1,081
Offentlig udlejning i 2008	1,049	0,145		0,800	1,375
Offentlig udlejning i 2009	0,775	0,129		0,559	1,075
Offentlig udlejning i 2010	0,871	0,146		0,627	1,210
Anden udlejning i 2008	1,066	0,091		0,901	1,260
Anden udlejning i 2009	1,052	0,107		0,862	1,285
Anden udlejning i 2010	1,316	0,162	*	1,034	1,675

Anm.: Beregningsgrundlag: 4.049.440. Signifikansniveau: * < 0,10; ** < 0,05; *** < 0,01. I modellen indgår foruden de variable, der gengives i tabellen, ligeledes de kontrolvariable, der indgår i bilagstabel 3.1.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B3.8

Logistisk regression over sandsynligheden for at få en fogedsag som funktion af tiden i perioden 2007-2010, særligt for husstandstype. Odds ratio.

	Odds Ratio	Std.fejl	Sign.	Konfidensinterval	
				Nedre grænse	Øvre grænse
<i>Tid i år</i>					
År 2008	1,384	0,074	***	1,246	1,537
År 2009	1,475	0,111	***	1,273	1,709
År 2010	1,447	0,146	***	1,187	1,763
<i>Husstandstype</i>					
Enlig kvinde	0,489	0,019	***	0,454	0,526
Par	0,660	0,056	***	0,559	0,780
Bofælleskab	0,608	0,042	***	0,531	0,697
<i>Husstandstype over tid</i>					
Enlig kvinde i 2008	1,000	0,045		0,916	1,092
Enlig kvinde i 2009	1,061	0,059		0,950	1,184
Enlig kvinde i 2010	1,031	0,049		0,940	1,131
Par i 2008	0,977	0,058		0,870	1,097
Par i 2009	1,035	0,070		0,905	1,182
Par i 2010	1,018	0,075		0,881	1,177
Bofælleskab i 2008	0,980	0,073		0,846	1,134
Bofælleskab i 2009	1,034	0,073		0,901	1,187
Bofælleskab i 2010	1,119	0,093		0,951	1,317

Anm.: Beregningsgrundlag: 4.049.440. Signifikansniveau: * < 0,10; ** < 0,05; *** < 0,01. I modellen indgår foruden de variable, der gengives i tabellen, ligeledes de kontrolvariable, der indgår i bilagstabel 3.1.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B3.9

Logistisk regression over sandsynligheden for at få en fogedsag som funktion af tiden i perioden 2007-2010, særskilt for etnisk baggrund. Odds ratio.

	Odds Ratio	Std.fejl	Sign.	Konfidensinterval	
				Nedre grænse	Øvre grænse
<i>Tid i år</i>					
År 2008	1,330	0,053	***	1,229	1,438
År 2009	1,461	0,108	***	1,264	1,688
År 2010	1,412	0,148	***	1,150	1,733
<i>Familiens etniske baggrund</i>					
Vestlige lande	0,770	0,081	**	0,626	0,947
Ikke-vestlige lande	0,819	0,076	*	0,683	0,982
<i>Etnisk baggrund over tid</i>					
Vestlige lande i 2008	0,830	0,089	*	0,672	1,024
Vestlige lande i 2009	1,162	0,149		0,904	1,494
Vestlige lande i 2010	1,517	0,215	**	1,149	2,003
Ikke-vestlige lande i 2008	1,239	0,082	***	1,088	1,411
Ikke-vestlige lande i 2009	1,187	0,102	*	1,004	1,404
Ikke-vestlige lande i 2010	1,351	0,124	***	1,129	1,616

Anm.: Beregningsgrundlag: 4.049.440. Signifikansniveau: * < 0,10; ** < 0,05; *** < 0,01. I modellen indgår foruden de variable, der gengives i tabellen, ligeledes de kontrolvariable, der indgår i bilagstabel 3.1.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B3.10

Logistisk regression over sandsynligheden for at få en fogedsag som funktion af tiden i perioden 2007-2010, særskilt for uddannelsesnivea. Odds ratio.

	Odds Ratio	Std.fejl	Sign.	Konfidensinterval	
				Nedre grænse	Øvre grænse
<i>Tid i år</i>					
År 2008	1,528	0,146	***	1,267	1,843
År 2009	1,793	0,322	***	1,261	2,549
År 2010	1,902	0,322	***	1,366	2,650
<i>Familiens uddannelsesnivea</i>					
Erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse	2,354	0,262	***	1,892	2,929
Under uddannelse	3,775	0,453	***	2,984	4,775
Ingen kompetencegivende uddannelse	3,330	0,358	***	2,697	4,110
Mangler uddannelsesoplysninger	2,511	0,345	***	1,918	3,288
<i>Uddannelse over tid</i>					
Erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse i 2008	0,893	0,087		0,738	1,081
Erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse i 2009	0,826	0,133		0,602	1,133
Erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse i 2010	0,826	0,126		0,613	1,113
Under uddannelse i 2008	0,822	0,092	*	0,661	1,024
Under uddannelse i 2009	0,808	0,123		0,600	1,088
Under uddannelse i 2010	0,685	0,103	**	0,511	0,919
Ingen uddannelse i 2008	0,915	0,082		0,767	1,091
Ingen uddannelse i 2009	0,846	0,123		0,635	1,125
Ingen uddannelse i 2010	0,775	0,107	*	0,592	1,015
Mangler uddannelsesoplysninger i 2008	0,900	0,107		0,712	1,137
Mangler uddannelsesoplysninger i 2009	0,935	0,173		0,651	1,343
Mangler uddannelsesoplysninger i 2010	0,861	0,127		0,645	1,151

Anm.: Beregningsgrundlag: 4.049.440. Signifikansniveau: * < 0,10; ** < 0,05; *** < 0,01. I modellen indgår foruden de variable, der gengives i tabellen, ligeledes de kontrolvariable, der indgår i bilagstabel 3.1..

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B3.11

Logistisk regression over sandsynligheden for at få en fogedsag som funktion af tiden i perioden 2007-2010, særskilt for primær indkomstkilde. Odds ratio.

	Odds Ratio	Std. Fejl	Sign.	Konfidensinterval	
				Nedre grænse	Øvre grænse
<i>Tid i år</i>					
År 2008	1,466	0,062	***	1,349	1,594
År 2009	1,671	0,128	***	1,439	1,941
År 2010	1,570	0,179	***	1,254	1,964
<i>Primær indkomstkilde</i>					
Dagpenge	1,161	0,093	*	0,992	1,359
Kontanthjælp	1,616	0,109	***	1,415	1,844
Varig ydelse	0,561	0,033	***	0,499	0,630
Under uddannelse	0,556	0,040	***	0,482	0,640
Restgruppen	1,742	0,103	***	1,551	1,956
<i>Primær indkomstkilde over tid</i>					
Dagpenge i 2008	1,066	0,092		0,900	1,262
Dagpenge i 2009	0,941	0,087		0,785	1,128
Dagpenge i 2010	0,996	0,089		0,835	1,186
Kontanthjælp i 2008	0,862	0,051	**	0,767	0,969
Kontanthjælp i 2009	0,744	0,039	***	0,671	0,824
Kontanthjælp i 2010	0,876	0,053	*	0,778	0,987
Varig ydelse i 2008	0,919	0,069		0,794	1,065
Varig ydelse i 2009	0,928	0,068		0,804	1,072
Varig ydelse i 2010	1,078	0,092		0,912	1,274
Under uddannelse i 2008	0,864	0,054	*	0,764	0,977
Under uddannelse i 2009	0,904	0,061		0,792	1,032
Under uddannelse i 2010	0,891	0,067		0,770	1,032
Restgruppen i 2008	0,812	0,044	***	0,729	0,903
Restgruppen i 2009	0,796	0,062	**	0,683	0,927
Restgruppen i 2010	0,870	0,072	*	0,741	1,023

Anm.: Beregningsgrundlag: 4.049.440. Signifikansniveau: * < 0,10; ** < 0,05; *** < 0,01. I modellen indgår foruden de variable, der gengives i tabellen, ligeledes de kontrolvariable, der indgår i bilagstabel 3.1.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B3.12

Logistisk regression over sandsynligheden for at få en fogedsag som funktion af husstandstype og primær indkomstkilde. Odds ratio.

	Odds Ratio	Std.fejl	Sign.	Konfidensinterval	
				Nedre grænse	Øvre grænse
<i>Husstandstype</i>					
Enlig kvinde	0,438	0,015	***	0,410	0,469
Par	0,666	0,032	***	0,606	0,733
Bofælleskab	0,620	0,028	***	0,568	0,677
Velfærdsydelser					
Dagpenge	1,105	0,055	*	1,002	1,218
Kontanthjælp	1,200	0,077	**	1,059	1,360
Varig ydelse	0,500	0,024	***	0,455	0,549
Under uddannelse	0,463	0,029	***	0,409	0,523
Restgruppen	1,636	0,117	***	1,422	1,882
<i>Primær indkomstkilde over husstandstype</i>					
Enlig kvinde med dagpenge	1,198	0,096	*	1,024	1,401
Enlig kvinde med kontanthjælp	1,436	0,094	***	1,262	1,632
Enlig kvinde med varig ydelse	1,092	0,070		0,963	1,238
Enlig kvinde under uddannelse	1,203	0,072	**	1,070	1,354
Enlig kvinde i restgruppen	1,255	0,094	**	1,083	1,454
Par med dagpenge	0,977	0,082		0,830	1,151
Par med kontanthjælp	1,074	0,080		0,929	1,242
Par med varig ydelse	0,726	0,089	**	0,570	0,924
Par under uddannelse	0,967	0,097		0,795	1,177
Par i restgruppen	0,954	0,113		0,757	1,203
Bofælleskab med dagpenge	1,041	0,085		0,887	1,221
Bofælleskab med kontanthjælp	1,135	0,059	**	1,026	1,256
Bofælleskab med varig ydelse	2,089	0,154	***	1,808	2,413
Bofælleskab under uddannelse	1,156	0,070	*	1,026	1,303
Bofælleskab i restgruppen	0,640	0,056	***	0,540	0,759

Anm.: Beregningsgrundlag: 4.049.440. Signifikansniveau: * < 0,10; ** < 0,05; *** < 0,01. I modellen indgår foruden de variable, der gengives i tabellen, ligeledes de kontrolvariable, der indgår i bilagstabel 3.1.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAG 4 KAPITEL 6

Analysegrundlaget for samtlige modeller i bilag 4 omfatter enlige mænd, enlige fædre, enlige kvinder, enlige mødre, par og par med børn. Analysegrundlaget omfatter endvidere kun familier, hvor den ældste i familien er 15 år eller derover. Yderligere har vi afgrænset data til husstande med en ækvivaleret indkomst uden boligstøtte på 400.000 kr. eller derunder, med et samlet boligareal på mellem 25 og 150 kvadratmeter samt en årlig samlet husleje på 100.000 kr. eller derunder og en årlig kvadratmeterpris på 15.00 kr. eller derunder.

Endvidere er referencekategorien for samtlige modeller enlige mandlige lejere, der var i beskæftigelse i det foregående år, har en mellem-lang eller lang videregående uddannelse, er af dansk oprindelse, ikke har gæld eller formue, og som bor i et alment boligbyggeri i København.

Når Heckmans selektionsmodel anvendes viser vi i tabellerne kun resultaterne fra modellernes trin 2. I modellernes trin 1 indgår samtlige af de variable, der fremgår af bilagstabel 4.3.

BILAGSTABEL B4.1

Heckmans regressionsmodel for familiens ækvivalerede årlige rådighedsbeløb som funktion af tiden og husstandskarakteristika, særskilt for husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande. Kroner i 2010-priser.

	Husstande generelt	Husstande med en fogedsag	Udsatte husstande
<i>Model 1</i>			
Det gennemsnitlige årlige rådighedsbeløb i 2007	123.829 ***	-7.499 ***	-19.797 ***
Forskellen fra 2007 til 2008	107	299	4.159 **
Forskellen fra 2007 til 2009	2.243 ***	-35	1.600
Forskellen fra 2007 til 2010	1.196 ***	-5.618 ***	-1.139
<i>Model 2</i>			
Det gennemsnitlige årlige rådighedsbeløb i 2007	79.069 ***	-1.870 **	-7.392 ***
Forskellen fra 2007 til 2008	-112	-654	1.075
Forskellen fra 2007 til 2009	1.883 ***	-3.231 ***	-105
Forskellen fra 2007 til 2010	1.883 ***	-4.658 ***	-1.538
<i>Husstandstype</i>			
Enlig kvinde	-774 ***		
Par	2.111 ***		
Alder for den ældste i familien			
Alder for den ældste i familien	1.755 ***		
Alder for den ældste i familien kvadreret	-21 ***		
Børn i familien			
Antal børn pr. voksen i familien	20.218 ***		
Antal børn pr. voksen i familien kvadreret	-2.428 ***		
<i>Ændringer i husstandssammensætning</i>			
Skilt	-16.471 ***		
Fra institution	6.596 ***		
Flyttet hjemmefra	-22.560 ***		
Mangler oplysninger	-54.729 ***		
<i>Primær indkomstkilde</i>			
Dagpenge el. Orlov	-23.671 ***		
Kontanthjælp	-32.428 ***		
Uddannelse	22.270 ***		
Varig ydelse	-32.345 ***		
Restgruppen	-49.507 ***		

(Fortsættes)

BILAGSTABEL B4.1 FORTSAT

Heckmans regressionsmodel for familiens ækvivalerede årlige rådighedsbeløb som funktion af tiden og husstands karakteristika, særskilt for husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande. Kroner i 2010-priser.

	Husstande generelt	Husstande med en fogedsag	Udsatte husstande
<i>Familiens uddannelsesniveau</i>			
Erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse	-5.536 ***		
Under uddannelse	-9.540 ***		
Ingen kompetencegivende uddannelse	-5.660 ***		
Mangler uddannelsesoplysninger	8.121 ***		
<i>Etnisk baggrund</i>			
Vestlige lande	-10.736 ***		
Ikke-vestlige lande	-11.674 ***		
Mangler oplysninger	-10.272 ***		
<i>Boligareal</i>			
Samlet boligareal i percentiler	888 ***		
Samlet boligareal i percentiler kvadreret	-8 ***		
<i>Udlejningsforhold</i>			
Privatejede udlejningsboliger	-2.798 ***		
Offentligt ejede udlejningsboliger	11.850 ***		
Andre	-7.431 ***		
Byggeri			
Rækkehus	2.648 ***		
Parcelhus	-3.794 ***		
Andet	-6.108 ***		
<i>Kommune</i>			
Omegnskommunerne	1.011 ***		
De fire næststørste kommuner	-2.022 ***		
Øvrige kommuner	-1.668 ***		

Anm.: Beregningsgrundlag: 3.352.229. Heraf censurerede observationer: 1.821.330. Signifikansniveau: * < 0,10; ** 0,05; *** < 0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B4.2

Heckmans regressionsmodeller for familiens ækvivalerede årlige rådighedsbeløb som funktion af tiden og husstandskarakteristika særskilt for husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande. Kroner i 2010-priser.

	Husstande generelt	Husstande med en fogedsag	Udsatte husstande
<i>Model 3</i>			
Husstandstype			
Enlige mænd	79.180 ***	-15.040 ***	-18.442 ***
Enlige kvinder	-869 ***	13.202 ***	17.966 ***
Par	1.929 ***	27.531 ***	34.743 ***
<i>Model 4</i>			
Børn i husstanden			
Ingen børn	79.465 ***	-7.334 ***	-10.902 ***
Børn pr. voksen	14.343 ***	7.663 ***	10.197 ***
Børn pr. voksen kvadreret	-1.877 ***	-1.890 ***	-2.082 ***
Børn pr. for enlige kvinder	7.389 ***	-	-
Børn pr. for enlige kvinder kvadreret	-798 ***	-	-
Børn pr. voksen i husstanden for par	6.086 ***	-	-
Børn pr. voksen i husstanden for par kvadreret	-3.021 ***	-	-
<i>Model 5</i>			
Etnisk baggrund			
Dansk baggrund	79.066 ***	-4.244 ***	-8.686 ***
Vestlig baggrund	-10.708 ***	-7.636 ***	-726
Ikke-vestlig baggrund	-11.735 ***	2.640 **	8.279
manglende oplysninger	-9.388 ***	-32.274 ***	-25.177 **
<i>Model 6</i>			
Primær indkomstkilde			
Beskæftigelse	79.127 ***	-5.162 ***	-7.832 ***
Dagpenge el. orlov	-23.713 ***	2.939 *	2.596
Kontanthjælp	-32.513 ***	5.080 ***	2.215 *
Uddannelse	22.264 ***	-1.395	4.703 ***
Varig ydelse	-32.381 ***	8.197 ***	2.618
Restgruppen	-48.923 ***	-17.630 ***	-20.898 ***
<i>Model 7</i>			
Udlejningsform			
Almene boliger	79.080 ***	-4.368 ***	-7.870 ***
Privatejede udlejningsboliger	-2.808 ***	1.478	4.144 ***
Offentligt ejede udlejningsboliger	11.881 ***	-4.717	-21.293 ***
Anden udlejningsform	-7.441 ***	8.917 ***	4.051 *

(Fortsættes)

BILAGSTABEL B4.2 FORTSAT

Heckmans regressionsmodeller for familiens ækvivalerede årlige rådighedsbeløb som funktion af tiden og husstandskarakteristika særskilt for husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande. Kroner i 2010-priser.

	Husstande generelt		Husstande med en fogedsag		Udsatte husstande
<i>Model 8</i>					
Kommuner					
København	79.060	***	2.307		-7.296 ***
Omegnskommunerne	1.035	***	-7.508	***	-1.243
De fire næststørste kommuner	-2.005	***	-4.734	**	-2.510
De øvrige kommuner	-1.653	***	-7.143	***	1.226

Anm.: Beregningsgrundlag: 3.352.229. Heraf censurerede observationer: 1.821.330. Signifikansniveau: * < 0,10; ** 0,05; *** < 0,01. I modellerne indgår foruden de variable, der gengives i tabellerne, ligeledes de kontrolvariable, der indgår i bilagstabel 4.1.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B4.3

Logistisk regression over sandsynligheden for at søge og modtage boligstøtte som funktion af husstandskarakteristika. Odds ratio.

	Odds Ratio	Std.fejl	Sign.
<i>Model 1</i>			
<i>Tid i år</i>			
2008	0,933	0,009	***
2009	0,873	0,020	***
2010	0,882	0,018	***
<i>Husstandstype</i>			
Enlig kvinde	1,592	0,047	***
Par	0,700	0,039	***
<i>Børn i familien</i>			
Antal børn pr. voksen i familien	2,732	0,078	***
Antal børn pr. voksen i familien kvadreret	0,891	0,008	***
Barn for enlige kvinder	1,325	0,028	***
Antal børn pr. voksen for par	0,977	0,051	
<i>Alder for den ældste i familien</i>			
Alder for den ældste i familien	1,016	0,003	***
Alder for den ældste i familien kvadreret	1,000	0,000	***
<i>Helbred</i>			
Ingen psykiatrisk diagnose	0,877	0,016	***

(Fortsættes)

BILAGSTABEL B4.3 FORTSAT

Logistisk regression over sandsynligheden for at søge og modtage boligstøtte som funktion af husstands karakteristika. Odds ratio.

	Odds Ratio	Std.fejl	Sign.
<i>Etnisk baggrund</i>			
Vestlige lande	0,952	0,037	
Ikke-vestlige lande	1,199	0,103	**
Mangler oplysninger	0,601	0,054	***
<i>Familiens uddannelsesniveau</i>			
Erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse	1,329	0,056	***
Under uddannelse	1,431	0,085	***
Ingen kompetencegivende uddannelse	1,839	0,073	***
Mangler uddannelsesoplysninger	1,517	0,074	***
<i>Primær indkomstkilde</i>			
Dagpenge eller orlov	2,486	0,084	***
Kontanthjælp	4,309	0,125	***
Uddannelse	16,120	0,460	***
Varig ydelse	3,735	0,113	***
Restgruppen	2,575	0,102	***
<i>Indkomst</i>			
Indkomst i 1000 kr.	1,331	0,008	***
Indkomst i 1000 kr. kvadreret	0,989	0,000	***
Gæld i percentiler	1,001	0,002	
Gæld i percentiler kvadreret	1,000	0,000	***
Indestående i pengeinstitutter i percentiler	0,860	0,006	***
<i>Boligareal</i>			
Samlet boligareal i percentiler	1,062	0,003	***
Samlet boligareal i percentiler kvadreret	0,999	0,000	***
<i>Udlejningsforhold</i>			
Privatejede udlejningsboliger	0,503	0,032	***
Offentligt ejede udlejningsboliger	0,457	0,067	***
Andre	0,299	0,032	***
<i>Kommune</i>			
Omegnskommunerne	1,234	0,074	***
De fire næststørste kommuner	2,179	0,116	***
Øvrige kommuner	1,757	0,089	***

Anm.: Beregningsgrundlag: 3.352.229. Heraf har 1.530.899 søgt boligstøtte. Signifikansniveau: * < 0,10; ** 0,05; *** < 0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B4.4

Logistiske regressioner over sandsynligheden for at søge og modtage boligstøtte som funktion af husstands karakteristika. Odds ratio.

	2007	2008	2009	2010
<i>Model 2</i>				
Husstandstype				
Enlige mænd	1	0,95 ***	0,90 ***	0,96 **
Enlige kvinder	1,65 ***	1,00	0,95 ***	0,91 ***
Par	0,75 ***	0,93 ***	0,98	0,85 ***
<i>Model 3</i>				
Etnisk baggrund				
Dansk baggrund	1	0,93 ***	0,88 ***	0,89 **
Vestlige	1,03	0,92 ***	0,84 ***	0,95 *
Ikke-vestlig	1,24 ***	1,02	0,98	0,88 ***
Mangler oplysninger	0,60 ***	1,77	0,09 *	-
<i>Model 4</i>				
Primær indkomstkilde				
Beskæftigelse	1	0,86 ***	0,84 ***	0,84 ***
Dagpenge eller orlov	2,45 ***	1,14 ***	1,02	0,92 **
Kontanthjælp	4,05 ***	1,18 ***	1,08	1,03
Uddannelse	15,29 ***	1,12 ***	1,07 ***	1,04 ***
Varig ydelse	3,31 ***	1,13 ***	1,11 *	1,30 ***
Restgruppen	2,33 ***	1,18 ***	1,04	1,21 ***
<i>Model 5</i>				
Udlejningsform				
Almene boliger	1	0,93 ***	0,88 ***	0,86 ***
Privat udlejning	0,51 ***	0,97 ***	0,95 ***	1,03 *
Offentligt ejede boliger	0,41 ***	1,11 **	1,15 ***	1,24 ***
Anden udlejning	0,29 ***	1,02	1,03	1,02
<i>Model 6</i>				
Kommune				
København	1	0,98 ***	0,96 ***	0,97 ***
Omegnskommunerne	1,33 ***	0,93 ***	0,90 ***	0,89 ***
De fire næststørste kommuner	2,36 ***	0,94 ***	0,88	0,88 **
De øvrige kommuner	1,88 ***	0,95 ***	0,89 ***	0,91 ***

Anm.: Beregningsgrundlag: 3.352.229. Heraf har 1.530.899 søgt boligstøtte. Signifikansniveau: * < 0,10; ** 0,05; *** < 0,01. I modellerne indgår foruden de variable, der gives i tabellerne, ligeledes de kontrolvariable, der indgår i bilagstabel 4.3.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B4.5

Logistiske regression over sandsynligheden for at få en fogedsag som funktion af husstandskarakteristika særskilt for om familien modtager boligstøtte. Odds ratio.

	Odds Ratio	Std.fejl	Sign.	Konfidensinterval	
				Nedre grænse	Øvre grænse
Boligstøtte	0,720	0,024	***	0,674	0,770
<i>Husstandstype</i>					
Enlig kvinde	0,492	0,013	***	0,466	0,519
Par	0,653	0,030	***	0,596	0,716
<i>Børn i familien</i>					
Børn pr. voksen i familien	1,209	0,052	***	1,110	1,316
Børn pr. voksen i familien kvadreret	0,946	0,009	***	0,928	0,964
Børn for enlige kvinder	1,198	0,049	***	1,106	1,298
Børn pr. voksen for par	1,064	0,069		0,937	1,208
<i>Alder for den ældste i familien</i>					
Alder for den ældste i familien	1,085	0,006	***	1,074	1,097
Alder for den ældste i familien kvadreret	0,999	0,000	***	0,999	0,999
<i>Ændringer i husstandssammensætning</i>					
Skilt	3,589	0,166	***	3,278	3,929
Fra institution	2,120	0,297	***	1,611	2,789
Flyttet hjemmefra inden for det sidste år	0,785	0,038	***	0,714	0,862
Mangler oplysninger	1,829	0,253	***	1,395	2,399
<i>Helbred</i>					
Ingen psykiatrisk Z-diagnose	1,419	0,060	***	1,306	1,541
<i>Etnisk baggrund</i>					
Vestlige lande	0,924	0,057		0,818	1,043
Ikke-vestlige lande	0,968	0,059		0,859	1,091
Mangler oplysninger	0,755	0,175		0,479	1,189
<i>Familiens uddannelsesniveau</i>					
Erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse	2,186	0,132	***	1,942	2,461
Under uddannelse	3,142	0,189	***	2,792	3,536
Ingen kompetencegivende uddannelse	3,237	0,195	***	2,875	3,643
Mangler uddannelsesoplysninger	2,550	0,244	***	2,115	3,076

(Fortsættes)

BILAGSTABEL B4.5 FORTSAT

Logistiske regressioner over sandsynligheden for at få en fogedsag som funktion af husstands karakteristika særskilt for om familien modtager boligstøtte. Odds ratio.

	Odds Ratio	Std. fejl.	Sign.	Konfidensinterval	
				Nedre grænse	Øvre grænse
<i>Primær indkomstkilde</i>					
Dagpenge eller orlov	1,167	0,045	***	1,082	1,259
Kontanthjælp	1,452	0,063	***	1,333	1,581
Uddannelse	0,602	0,033	***	0,540	0,670
Varig ydelse	0,476	0,028	***	0,424	0,534
Restgruppen	1,530	0,080	***	1,381	1,695
<i>Husstandens økonomi</i>					
Ækvivaleret indkomst i 1000 kr.	0,903	0,007	***	0,890	0,916
Ækvivaleret indkomst i 1000 kr. kvadreret	1,001	0,000	***	1,001	1,002
Gæld i pengeinstitutter i percentiler	1,023	0,001	***	1,021	1,026
Gæld i pengeinstitutter i percentiler kvadreret	1,000	0,000	***	1,000	1,000
Indestående i pengeinstitutter i percentiler	0,687	0,006	***	0,674	0,699
<i>Udlejningsforhold</i>					
Privatejede udlejningsboliger	0,264	0,017	***	0,233	0,299
Offentligt ejede udlejningsboliger	0,703	0,233		0,367	1,345
Andre	0,160	0,011	***	0,140	0,183
<i>Kommune</i>					
Omegnskommunerne	1,677	0,135	***	1,432	1,963
De fire næststørste kommuner	0,981	0,165		0,706	1,363
Øvrige kommuner	1,186	0,087	**	1,026	1,370

Anm.: Beregningsgrundlag: 3.352.229. Heraf har 1.530.899 søgt boligstøtte. Signifikansniveau: * < 0,10; ** 0,05; *** < 0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B4.6

Logistiske regression over sandsynligheden for at få en fogedsag som funktion af husstandskarakteristika særskilt for om familien modtager boligstøtte. Odds ratio.

	Generelt	Med boligstøtte	
<i>Model 2</i>			
Husstandstype			
Enlige mænd	1	0,609	***
Enlige kvinder	0,454	***	0,974
Par	0,527	***	1,465
<i>Model 3</i>			
Etnisk baggrund			
Dansk baggrund	1	0,660	***
Vestlige	0,778	*	1,334
Ikke-vestlig	1,219		0,698
Mangler oplysninger	0,653		1,961
<i>Model 4</i>			
Primær indkomstkilde			
Beskæftigelse	1	0,845	***
Dagpenge el. Orlov	1,379	***	0,629
Kontanthjælp	2,053	***	0,616
Uddannelse	0,954		0,550
Varig ydelse	0,531	***	0,623
Restgruppen	1,639	***	0,821
<i>Model 5</i>			
Udlejningsform			
Almene boliger	1	0,554	***
Privat udlejning	0,264	***	1,616
Offentligt ejede udlejningsboliger	0,992		0,962
Anden udlejning	0,160	***	3,204
<i>Model 6</i>			
Kommune			
København	1	0,826	***
Omegnskommunerne	1,184	**	0,766
De fire næststørste kommuner	1,147		0,680
De øvrige kommuner	1,032		0,749

Anm.: Beregningsgrundlag: 3.352.229. Heraf har 1.530.899 søgt boligstøtte. Signifikansniveau: * < 0,10; ** 0,05; *** < 0,01.

I modellerne indgår foruden de variable, der gengives i tabellerne, ligeledes de kontrolvariable, der indgår i bilagstabel 4.5.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B4.7

Logistisk regression over sandsynligheden for at blive sat ud ved en effektiv ud-sættelse som funktion af husstands-karakteristika. Odds ratio.

	Odds Ratio	Std.fejl	Sign.	Konfidensinterval	
				Nedre grænse	Øvre grænse
<i>Model 1</i>					
Boligstøtte	0,633	0,023	***	0,589	0,680
<i>Husstandstype</i>					
Enlig kvinde	0,447	0,014	***	0,419	0,476
Par	0,572	0,030	***	0,516	0,633
<i>Børn i familien</i>					
Børn pr. voksen i familien	0,942	0,047		0,855	1,039
Børn pr. voksen i familien kvadreret	0,978	0,012	*	0,955	1,001
Børn for enlige kvinder	1,206	0,069	***	1,078	1,349
Børn pr. voksen for par	0,744	0,064	***	0,628	0,881
<i>Alder for den ældste i familien</i>					
Alder for den ældste i familien	1,076	0,008	***	1,062	1,091
Alder for den ældste i familien kvadreret	0,999	0,000	***	0,999	0,999
<i>Ændringer i husstandssammensætning</i>					
Skilt	2,500	0,083	***	2,343	2,668
Fra institution	2,058	0,290	***	1,562	2,712
Flyttet hjemmefra	0,694	0,044	***	0,612	0,786
Mangler oplysninger	1,535	0,274	***	1,082	2,179
<i>Helbred</i>					
Ingen psykiatrisk diagnose	1,325	0,059	***	1,215	1,445
Etnisk baggrund					
Vestlige lande	0,860	0,088		0,704	1,051
Ikke-vestlige lande	1,056	0,117		0,849	1,312
Mangler oplysninger	0,779	0,211		0,458	1,323
<i>Familiens uddannelsesniveau</i>					
Erhvervsfaglig el. kort vider. uddannelse	2,330	0,138	***	2,075	2,617
Under uddannelse	3,185	0,216	***	2,789	3,638
Ingen kompetencegivende uddannelse	3,663	0,233	***	3,234	4,148
Mangler uddannelsesoplysninger	2,934	0,313	***	2,380	3,616
<i>Primær indkomstkilde</i>					
Dagpenge eller orlov	1,166	0,061	***	1,053	1,291
Kontanthjælp	1,663	0,094	***	1,489	1,857
Uddannelse	0,693	0,045	***	0,610	0,787
Varig ydelse	0,458	0,028	***	0,406	0,517
Restgruppen	1,522	0,112	***	1,317	1,759

(Fortsættes)

BILAGSTABEL B4.7 FORTSAT

Logistisk regression over sandsynligheden for at blive sat ud ved en effektiv ud-sættelse som funktion af husstands karakteristika. Odds ratio.

	Odds Ratio	Std.fejl	Sign.	Konfidensinterval	
				Nedre grænse	Øvre grænse
<i>Husstandens økonomi</i>					
Ækvivaleret indkomst i 1000 kr.	0,893	0,006	***	0,880	0,905
Ækvivaleret indkomst i 1000 kr. kvadreret	1,001	0,000	***	1,001	1,002
Gæld i percentiler	1,024	0,002	***	1,020	1,027
Gæld i percentiler kvadreret	1,000	0,000	***	1,000	1,000
Indestående i percentiler	0,678	0,007	***	0,664	0,692
<i>Udlejningsforhold</i>					
Privatejede udlejningsboliger	0,308	0,023	***	0,266	0,357
Offentligt ejede udlejningsboliger	0,994	0,391		0,460	2,150
Andre	0,215	0,013	***	0,191	0,243
<i>Kommune</i>					
Omegnskommunerne	1,073	0,086		0,917	1,256
De fire næststørste kommuner	0,990	0,154		0,729	1,343
Øvrige kommuner	0,926	0,080		0,782	1,097

Anm.: Beregningsgrundlag: 3.352.229. Heraf har 1.530.899 søgt boligstøtte. Signifikansniveau: * < 0,10; ** 0,05; *** < 0,01..

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B4.8

Logistiske regressioner over sandsynligheden for at blive sat ud ved en effektiv udsættelse som funktion af husstands karakteristika, særskilt for om familien modtager boligstøtte. Odds ratio.

	Generelt	Med boligstøtte
<i>Model 2</i>		
Husstandstype		
Enlige mænd	1	0,609***
Enlige kvinder	0,454***	0,974
Par	0,527***	1,465***
<i>Model 3</i>		
Etnisk baggrund		
Dansk baggrund	1	0,660***
Vestlige	0,778*	1,334*
Ikke-vestlig	1,219	0,698***
Mangler oplysninger	0,653	1,961*
<i>Model 4</i>		
Primær indkomstkilde		
Beskæftigelse	1	0,845***
Dagpenge eller orlov	1,379***	0,629***
Kontanthjælp	2,053***	0,616***
Uddannelse	0,954	0,550***
Varig ydelse	0,531***	0,623***
Restgruppen	1,639***	0,821*
<i>Model 5</i>		
Udlejningsform		
Almene boliger	1	0,554***
Privat udlejning	0,264***	1,616***
Offentligt ejede udlejningsboliger	0,992	0,962
Anden udlejning	0,160***	3,204***
<i>Model 6</i>		
Kommune		
København	1	0,826***
Omegnskommunerne	1,184**	0,766***
De fire næststørste kommuner	1,147	0,680***
De øvrige kommuner	1,032	0,749***

Anm.: Beregningsgrundlag: 3.352.229. Heraf har 1.530.899 søgt boligstøtte. Signifikansniveau: * < 0,10; ** 0,05; *** < 0,01.

I modellerne indgår foruden de variable, der gengives i tabellerne, ligeledes de kontrolvariable, der indgår i bilagstabel 4.8.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B4.9

Lineære regressioner over det samlede boligareal som funktion af husstandskarakteristika, særskilt for husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande. M².

	Husstande generelt	Husstande med en fogedsag	Udsatte husstande
<i>Model 1</i>			
Det gennemsnitlige samlede boligareal	76,34***	0,05	-8,16***
<i>Model 2</i>			
Det samlede boligareal	18,24***	3,58 ***	3,23***
<i>Tid i år</i>			
2008	0,32***		
2009	0,32***		
2010	0,32***		
<i>Husstandstype</i>			
Enlig kvinde	3,77***		
Par	14,40***		
<i>Alder for den ældste i familien</i>			
Alder for den ældste i familien	0,95***		
Alder for den ældste i familien kvadreret	-0,01***		
<i>Børn</i>			
Børn pr. voksen i familien	18,84***		
Børn pr. voksen i familien kvadreret	-2,28***		
<i>Familiens etniske baggrund</i>			
Vestlige lande	-0,76***		
Ikke-vestlige lande	-2,53***		
Mangler oplysninger	0,34		
<i>Familiens uddannelsesnivea</i>			
Erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse	0,26**		
Under uddannelse	-2,05***		
Ingen kompetencegivende uddannelse	-0,92***		
Mangler uddannelsesoplysninger	-2,07***		
<i>Primær indkomstkilde</i>			
Dagpenge eller orlov	0,44***		
Kontanthjælp	0,68**		
Uddannelse	-0,32		
Varig ydelse	-2,58***		
Restgruppen	2,97***		

(Fortsættes)

BILAGSTABEL B4.9 FORTSAT

Lineære regressioner over det samlede boligareal som funktion af husstandskarakteristika, særskilt for husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande. M^2 .

	Husstande generelt	Husstande med en fogedsag	Udsatte husstande
<i>Økonomi</i>			
Indkomst i 1.000 kr.	0,60***		
Gæld i percentiler	-0,04***		
Gæld i percentiler kvadreret	0,001***		
Indestående i percentiler	0,19***		
<i>Udlejningsforhold</i>			
Privatejede udlejningsboliger	5,24***		
Offentligt ejede udlejningsboliger	-6,40***		
Andre	4,75***		
<i>Kommune</i>			
Omegnskommunerne	2,44***		
De fire næststørste kommuner	5,43***		
Øvrige kommuner	7,70***		

Anm.: Beregningsgrundlag: 3.352.229. Heraf censurerede observationer: 1.821.330. Signifikansniveau: * < 0,10; ** 0,05; *** < 0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B4.10

Lineære regressioner over det samlede boligareal som funktion af husstandskarakteristika, særskilt for husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande. M².

	Husstande generelt	Husstande med en fogedsag	Udsatte husstande
<i>Model 3</i>			
Husstandstype			
Enlige mænd	18,24***	3,47***	3,28***
Enlige kvinder	3,76***	0,64	0,70
Par	14,40***	-0,51	-1,83***
<i>Model 4</i>			
Etnisk baggrund			
Dansk baggrund	18,24***	3,45***	3,24***
Vestlige	-0,76***	1,11	0,60
Ikke-vestlig	-2,53***	0,58	-0,27
Mangler oplysninger	0,24	7,90	3,04
<i>Model 5</i>			
Primær indkomstkilde			
Beskæftigelse	18,23***	3,80***	3,90***
Dagpenge eller orlov	0,45***	-0,76	-1,10
Kontanthjælp	0,67***	0,27	0,17
Uddannelse	-0,31	-2,20**	-3,69***
Varig ydelse	-2,58***	0,09	-0,79
Restgruppen	3,02***	-0,88	-2,68***
<i>Model 6</i>			
Udlejningsform			
Almene boliger	18,23***	3,95***	4,12***
Privat udlejning	5,25***	-1,39	-2,83***
Offentligt ejede udlejningsboliger	-6,39***	0,26	-1,46
Anden udlejning	4,76***	-4,31***	-5,30**
<i>Model 7</i>			
Kommuner			
København	18,24***	3,95***	4,12***
Omegnskommunerne	2,44***	1,66	0,37
De fire næststørste kommuner	5,42***	1,62*	0,69
Øvrige kommuner	7,71***	-0,45	-3,02***

Anm.: Beregningsgrundlag: 3.352.229. Heraf censurerede observationer: 1.821.330. Signifikansniveau: * < 0,10; ** 0,05; *** < 0,01. I modellerne indgår foruden de variable, der gengives i tabellerne, ligeledes de kontrolvariable, der indgår i bilagstabel 4.9.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B4.11

Lineære regressioner over det husstandsækvivalerede boligareal som funktion af husstands karakteristika, særskilt for husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande. M^2 .

	Husstande generelt	Husstande med en fogedsag	Udsatte husstande
<i>Model 1</i>			
Det gennemsnitlige husstands ækvivalerede boligareal	60,55***	-3,94***	-2,89***
<i>Model 2</i>			
Det gennemsnitlige husstands ækvivalerede boligareal	35,18***	3,39***	2,33***
<i>Tid i år</i>			
2008	0,24***		
2009	0,22***		
2010	0,19		
<i>Husstandstype</i>			
Enlig kvinde	4,13***		
Par	-20,96***		
<i>Alder for den ældste i familien</i>			
Alder for den ældste i familien	0,41***		
Alder for den ældste i familien kvadreret	-0,002***		
<i>Børn</i>			
Børn pr. voksen i familien	-5,24***		
Børn pr. voksen i familien kvadreret	-0,14***		
<i>Familiens etniske baggrund</i>			
Vestlige lande	0,09		
Ikke-vestlige lande	-0,75***		
Mangler oplysninger	1,33		
<i>Familiens uddannelsesnivea</i>			
Erhvervsfaglig el. kort vider. uddannelse	-0,04		
Under uddannelse	-2,61***		
Ingen kompetencegivende uddannelse	-1,03***		
Mangler uddannelsesoplysninger	-2,88***		
<i>Primær indkomstkilde</i>			
Dagpenge eller orlov	2,50***		
Kontanthjælp	2,19***		
Uddannelse	1,72***		
Varig ydelse	-3,50***		
Restgruppen	2,43***		

(Fortsættes)

BILAGSTABEL B4.11 FORTSAT

Lineære regressioner over det husstandsækvivalerede boligareal som funktion af husstandskarakteristika, særskilt for husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande. M^2 .

	Husstande generelt	Husstande med en fogedsag	Udsatte husstande
<i>Økonomi</i>			
Indkomst i 1.000 kr.	0,55***		
Gæld i percentiler	-0,03***		
Gæld i percentiler kvadreret	0,001***		
Indestående i percentiler	0,11***		
<i>Udlejningsforhold</i>			
Privatejede udlejningsboliger	4,24***		
Offentligt ejede udlejningsboliger	-6,38***		
Andre	4,39***		
<i>Kommune</i>			
Omegnskommunerne	1,44***		
De fire næststørste kommuner	3,92***		
Øvrige kommuner	5,93***		

Anm.: Beregningsgrundlag: 3.352.229. Heraf censurerede observationer: 1.821.330. Signifikansniveau: * < 0,10; ** 0,05; *** < 0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B4.12

Lineære regressioner over det husstandsækvivalerede boligareal som funktion af husstandskarakteristika, særskilt for husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande. M².

	Husstande generelt	Husstande med en fogedsag	Udsatte husstande
<i>Model 3</i>			
Husstandstype			
Enlige mænd	35,20***	2,03***	1,46***
Enlige kvinder	4,12***	2,45***	2,23***
Par	-20,98***	2,08***	1,85***
<i>Model 4</i>			
Etnisk baggrund			
Dansk baggrund	35,19***	3,22***	2,62***
Vestlige	0,08	1,67	0,46
Ikke-vestlig	-0,74***	0,76	-2,16*
Mangler oplysninger	1,25	4,87	3,88
<i>Model 5</i>			
Primær indkomstkilde			
Beskæftigelse	35,18***	3,41**	3,36***
Dagpenge eller orlov	2,52***	-0,79	-2,19**
Kontanthjælp	2,16***	1,06*	0,03
Uddannelse	1,73***	-3,06***	-3,81***
Varig ydelse	-3,50***	1,47	-1,96*
Restgruppen	2,50***	-1,25	-3,84***
<i>Model 6</i>			
Udlejningsform			
Almene boliger	35,17***	3,68***	3,10***
Privat udlejning	4,25***	-1,29*	-2,33***
Offentligt ejede udlejningsboliger	-6,37***	0,86	-1,58
Anden udlejning	4,40***	-3,62***	-4,69**
<i>Model 7</i>			
Kommune			
København	35,18***	2,79***	2,35***
Omegnskommunerne	1,43***	1,16	0,81
De fire næststørste kommuner	3,91***	1,37**	1,49**
Øvrige kommuner	35,20***	-0,05	-1,39**

Anm.: Beregningsgrundlag: 3.352.229. Heraf censurerede observationer: 1.821.330. Signifikansniveau: * < 0,10; ** 0,05; *** < 0,01. I modellerne indgår foruden de variable, der gengives i tabellerne, ligeledes de kontrolvariable, der indgår i bilagstabel 4.11..

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B4.13

Heckmans regressionsmodel for familiens samlede årlige husleje som funktion af tiden og husstandskarakteristika, særskilt for husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande. Kroner i 2010-priser.

	Husstande generelt	Husstande med en fogedsag	Udsatte husstande
<i>Model 1</i>			
Gennemsnitlige samlede årlige husleje	47.838***	4.248***	-275
<i>Model 2</i>			
Gennemsnitlige samlede årlige husleje	15.335***	7.650***	7.153***
Indkomst i 1000 kr.	1.074***	-436***	-380***
<i>Alder for den ældste i familien</i>			
Alder for den ældste i familien	-135***		
Alder for den ældste i familien kvadreret	2***		
<i>Husstandstype</i>			
Enlig kvinde	773***		
Par	14.761***		
<i>Børn i familien</i>			
Antal børn pr. voksen i familien	10.238***		
Antal børn pr. voksen i familien kvadreret	-1.005***		
<i>Etnisk baggrund</i>			
Vestlige lande	1.567***		
Ikke-vestlige lande	694***		
Mangler oplysninger	9.006***		
<i>Familiens uddannelsesniveau</i>			
Erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse	-975***		
Under uddannelse	-180***		
Ingen kompetencegivende uddannelse	-1.232***		
Mangler uddannelsesoplysninger	-1.241***		
<i>Primær indkomstkilde</i>			
Dagpenge eller orlov	-161***		
Kontanthjælp	394***		
Uddannelse	-2.513***		
Varig ydelse	1.123***		
Restgruppen	2.958***		
Gæld i percentiler	39***		
Gæld i percentiler kvadreret	0***		
Indestående i percentiler	211***		
Samlet boligareal i percentiler	197***		
Samlet boligareal i percentiler kvadreret	0***		

(Fortsættes)

BILAGSTABEL B4.13 FORTSAT

Heckmans regressionsmodel for familiens samlede årlige husleje som funktion af tiden og husstands karakteristika, særskilt for husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande. Kroner i 2010-priser.

	Husstande generelt	Husstande med en fogedsag	Udsatte husstande
<i>Udlejningsforhold</i>			
Privatejede udlejningsboliger	1.349***		
Offentligt ejede udlejningsboliger	6.063***		
Andre	1.791***		
<i>Byggeri</i>			
Rækkehus	3.202***		
Parcelhus	-3.364***		
Andet	709***		
<i>Kommune</i>			
Omegnskommunerne	3.254***		
De fire næststørste kommuner	-1.122***		
Øvrige kommuner	-2.009***		

Anm.: Beregningsgrundlag: 3.352.229. Heraf censurerede observationer: 1.821.330. Signifikansniveau: * < 0,10; ** 0,05; *** < 0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B4.14

Heckmans regressionsmodeller for familiens samlede årlige husleje som funktion af tiden og husstandskarakteristika, særskilt for husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande. Kroner i 2010-priser.

	Husstande generelt	Husstande med en fogedsag	Udsatte husstande
<i>Model 3</i>			
Husstandstype			
Enlige mænd	15.332***	8.392***	7.321***
Enlige kvinder	779***	-1.592***	-29
Par	14.773***	-2.004***	-2.608***
<i>Model 4</i>			
Børn i husstanden			
Børn pr voksen i husstanden	15.333***	7.820***	7.170***
Børn pr voksen i husstanden kvadreret	10.240***	-338**	-96
<i>Model 5</i>			
Etnisk baggrund			
Dansk baggrund	15.334***	7.996***	7.313***
Vestlige	1.569***	91	-741
Ikke-vestlig	703***	-1.036**	-252
Mangler oplysninger	9.189***	-7.711*	-5.098
<i>Model 6</i>			
Primær indkomstkilde			
Beskæftigelse	15.310***	10.701***	7.662***
Dagpenge eller orlov	-160***	-459	-89
Kontanthjælp	407***	-1.721***	173
Uddannelse	-2.512***	1.784***	40
Varig ydelse	1.141***	-4.246***	-1.694**
Restgruppen	3.003***	-3.398***	-834
<i>Model 7</i>			
Udlejningsform			
Almene boliger	15.336***	7.602***	7.297***
Privat udlejning	1.345***	949*	1.873***
Offentligt ejede udlejningsboliger	6.085***	-9.757***	-10.429***
Anden udlejning	1.784***	3.983***	4.614***

(Fortsættes)

BILAGSTABEL B4.14

Heckmans regressionsmodeller for familiens samlede årlige husleje som funktion af tiden og husstands karakteristika, særs kilt for husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande. Kroner i 2010-priser.

	Husstande generelt		Husstande med en fogedsag		Udsatte husstande	
<i>Model 8</i>						
Kommune						
København	15.320	***	10.376	***	9.740	***
Omegnskommunerne	3.258	***	-1.164	**	-1.573	**
De fire næststørste kommuner	-1.101	***	-4.526	***	-3.835	***
Øvrige kommuner	-1.993	***	-3.033	***	-2.946	***

Anm.: Beregningsgrundlag: 3.352.229. Heraf censurerede observationer: 1.821.330. Signifikansniveau: * < 0,10; ** 0,05; *** < 0,01. I modellerne indgår foruden de variable, der gengives i tabellerne, ligeledes de kontrolvariable, der indgår i bilagstabel 4.13.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B4.15

Heckmans regressionsmodeller for familiens samlede årlige husleje pr. kvadratmeter som funktion af tiden og husstands karakteristika, særskilt for husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande. Kroner 2010-priser.

	Husstande generelt	Husstande med en fogedsag	Udsatte husstande
<i>Model 1</i>			
Gennemsnitlige samlede årlige husleje	657 ***	-1	8 ***
<i>Model 2</i>			
Gennemsnitlige samlede årlige husleje	799 ***	107 ***	92 ***
Indkomst i 1000 kr.	15 ***	-7 ***	-5 ***
<i>Husstandstype</i>			
Enlig kvinde	10 ***		
Par	-110 ***		
<i>Alder for den ældste i familien</i>			
Alder for den ældste i familien	-9 ***		
Alder for den ældste i familien kvadreret	0,1 ***		
<i>Børn i familien</i>			
Antal børn pr. voksen i familien	-67 ***		
Antal børn pr. voksen i familien kvadreret	6 ***		
<i>Etnisk baggrund</i>			
Vestlige lande	28 ***		
Ikke-vestlige lande	23 ***		
Mangler oplysninger	157 ***		
<i>Familiens uddannelsesniveau</i>			
Erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse	-14 ***		
Under uddannelse	-7 ***		
Ingen kompetencegivende uddannelse	-13 ***		
Mangler uddannelsesoplysninger	-25 ***		

(Fortsættes)

BILAGSTABEL B4.15 FORTSAT

Heckmans regressionsmodeller for familiens samlede årlige husleje pr. kvadratmeter som funktion af tiden og husstands karakteristika, særskilt for husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande. Kroner 2010-priser.

	Husstande generelt	Husstande med en fogedsag	Udsatte husstande
<i>Primær indkomstkilde</i>			
Dagpenge eller orlov	23	***	
Kontanthjælp	25	***	
Uddannelse	-12	***	
Varig ydelse	24	***	
Restgruppen	55	***	
Gæld i percentiler	0,51	***	
Gæld i percentiler kvadreret	-0,003	***	
Indestående i percentiler	1,4	***	
Samlet boligareal i percentiler	-3,1	***	
Samlet boligareal i percentiler kvadreret	0,001	***	
<i>Udlejningsforhold</i>			
Privatejede udlejningsboliger	17	***	
Offentligt ejede udlejningsboliger	106	***	
Andre	24	***	
Rækkehus	43	***	
Parcelhus	-58	***	
Andet	64	***	
<i>Kommune</i>			
Omegnskommunerne	40	***	
De fire næststørste kommuner	-19	***	
Øvrige kommuner	-32	***	

Anm.: Beregningsgrundlag: 3.352.229. Heraf censurerede observationer: 1.821.330. Signifikansniveau: * < 0,10; ** 0,05; *** < 0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B4.16

Heckmans regressionsmodeller for familiens samlede årlige husleje pr. kvadratmeter som funktion af tiden og husstands karakteristika, særskilt for husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande. Kroner 2010-priser.

	Husstande generelt	Husstande med en fogedsag	Udsatte husstande
<i>Model 3</i>			
Husstandstype			
Enlige mænd	798,5 ***	111,7 ***	92,5 ***
Enlige kvinder	10,5 ***	-14,7 ***	0,2
Par	-109,6 ***	-3,4	-8,3
<i>Model 4</i>			
Børn i husstanden			
Børn pr voksen i husstanden	798,6 ***	106,6 ***	91,2 ***
Børn pr voksen i husstanden kvadreret	-67,3 ***	0,7	5,4 *
<i>Model 5</i>			
Etnisk baggrund			
Dansk baggrund	798,6 ***	110,2 ***	94,7 ***
Vestlige	27,6 ***	18,6	5,9
Ikke-vestlig	23,2 ***	-11,3 **	-8,8
Mangler oplysninger	160,4 ***	-132,2 **	-92,3 *
<i>Model 6</i>			
Primær indkomstkilde			
Beskæftigelse	798,3 ***	146,0 ***	110,6 ***
Dagpenge el. Orlov	22,7 ***	-12,6 *	-12,4
Kontanthjælp	25,5 ***	-25,3 ***	-8,0
Uddannelse	-12,3 ***	16,7 **	-2,2
Varig ydelse	24,7 ***	-32,7 ***	-29,6 ***
Restgruppen	55,6 ***	-48,3 ***	-21,7 *
<i>Model 7</i>			
Udlejningsform			
Almene boliger	798,6	104,3 ***	94,0 ***
Privat udlejning	16,6 ***	28,5 ***	27,6 ***
Offentligt ejede udlejningsboliger	105,9 ***	-141,4 ***	-164,2 ***
Anden udlejning	24,1 ***	71,4 ***	82,0 ***

(Fortsættes)

BILAGSTABEL B4.16

Heckmans regressionsmodeller for familiens samlede årlige husleje pr. kvadratmeter som funktion af tiden og husstandskarakteristika, særskilt for husstande generelt, husstande med en fogedsag og udsatte husstande. Kroner 2010-priser.

	Husstande generelt		Husstande med en fogedsag		Udsatte husstande	
<i>Model 8</i>						
Kommune						
København	798,4	***	138,9	***	127,9	***
Omegnskommunerne	40,0	***	-15,6	*	-19,9	**
De fire næststørste kommuner	-19,0	***	-57,3	***	-62,1	***
Øvrige kommuner	-31,3	***	-33,7	***	-34,5	***

Anm.: Beregningsgrundlag: 3.352.229. Heraf censurerede observationer: 1.821.330. Signifikansniveau: * < 0,10; ** 0,05; *** < 0,01. I modellerne indgår foruden de variable, der gengives i tabellerne, ligeledes de kontrolvariable, der indgår i bilagstabel 4.15..

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAG 5 KAPITEL 7

BILAGSTABEL B5.1

Logistisk regression over sandsynligheden for at få en omskiftlig tilværelse for enlige som funktion af demografiske, socioøkonomiske og geografiske husstands-karakteristika. Odds ratio.

	Odds Ratio	Std.fejl	Sign.	Konfidensinterval	
				Nedre grænse	Øvre grænse
Effektiv udsættelse	3,346	0,348	***	2,729	4,103
<i>År</i>					
År 2008	0,974	0,050		0,880	1,077
År 2009	1,030	0,048		0,939	1,129
<i>Husstandstype</i>					
Enlige kvinder	0,862	0,056	**	0,760	0,978
Enlige mænd med børn under 18	0,877	0,127		0,661	1,163
Enlige mænd med børn over 18	1,740	0,481	**	1,012	2,991
Enlige kvinder med børn under 18	0,970	0,120		0,762	1,236
Enlige kvinder med børn over 18	0,666	0,132	**	0,452	0,982
<i>Antal børn i husstanden</i>					
Antal børn i husstanden	0,835	0,091	*	0,675	1,035
Antal børn i husstanden kvadreret	0,991	0,024		0,945	1,039
<i>Alder for den ældste i husstanden</i>					
Alder for den ældste i husstanden	0,995	0,010		0,976	1,014
Alder for den ældste i husstanden kvadreret	1,000	0,000	*	1,000	1,000
<i>Familiens etniske oprindelse</i>					
Vestlige lande	0,717	0,092	**	0,557	0,923
Ikke-vestlige lande	0,759	0,048	***	0,670	0,859
Mangler oprindelsesoplysninger	0,024	0,028	***	0,002	0,234
<i>Økonomiske forhold</i>					
Ækvivalerede disponible indkomst	0,999	0,001		0,997	1,001
Ækvivalerede disponible indkomst kvadreret	1,000	0,000		1,000	1,000
Gæld i percentiler	1,004	0,003		0,998	1,010
Gæld i percentiler kvadreret	1,000	0,000		1,000	1,000
Indestående i percentiler	1,009	0,021		0,968	1,051
Indestående i percentiler kvadreret	0,996	0,002	**	0,991	1,000

(Fortsættes)

BILAGSTABEL B5.1 FORTSAT

Logistisk regression over sandsynligheden for at få en omskiftlig tilværelse for enlige som funktion af demografiske, socioøkonomiske og geografiske husstands-karakteristika. Odds ratio.

	Odds Ratio	Std.fejl	Sign.	Konfidensinterval	
				Nedre grænse	Øvre grænse
<i>Familiens uddannelsesniveau</i>					
Erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse	0,916	0,092		0,753	1,115
Under uddannelse	1,055	0,225		0,694	1,604
Ingen kompetencegivende uddannelse	1,032	0,113		0,833	1,279
Mangler uddannelsesoplysninger	0,950	0,130		0,726	1,242
<i>Velfærdsydelser</i>					
Dagpenge	0,987	0,084		0,835	1,167
Kontanthjælp	1,111	0,066	*	0,990	1,248
Varig ydelse	0,847	0,092		0,685	1,048
Under uddannelse	0,899	0,170		0,621	1,302
Restgruppen	0,956	0,088		0,798	1,144
<i>Antal dage på psykiatrisk hospital</i>					
En	1,397	0,587		0,613	3,182
To til syv dage	0,735	0,277		0,352	1,537
Mere end en uge	1,057	0,263		0,650	1,720
<i>Psykiatrisk hospitalsindlæggelse</i>					
En	1,180	0,236		0,798	1,746
To eller flere	1,431	0,343		0,895	2,290
<i>Hospitalsindlæggelser</i>					
Op til 3 gange	1,080	0,148		0,826	1,413
Flere end tre gange	1,800	0,708		0,833	3,890
<i>Antal dage på hospital</i>					
Op til en uge	0,995	0,145		0,748	1,324
Mere end en uge	0,843	0,225		0,499	1,423
<i>Udlejningsforhold</i>					
Privat udlejning	1,425	0,076	***	1,284	1,582
Offentlig udlejning	1,214	0,190		0,894	1,649
Anden udlejning	1,354	0,128	***	1,125	1,629
<i>Boligtype</i>					
Parcelhus	1,009	0,153		0,749	1,358
Rækkehus	0,932	0,055		0,830	1,047
Andet byggeri	0,915	0,130		0,692	1,210

(Fortsættes)

BILAGSTABEL B5.1 FORTSAT

Logistisk regression over sandsynligheden for at få en omskiftlig tilværelse for enlige som funktion af demografiske, socioøkonomiske og geografiske husstands-karakteristika. Odds ratio.

	Odds Ratio	Std.fejl	Sign.	Konfidensinterval	
				Nedre grænse	Øvre grænse
<i>Bopælskommune</i>					
Omegnskommuner	0,765	0,044	***	0,683	0,857
De fire næststørste kommuner	1,024	0,022		0,982	1,068
Øvrige kommuner	1,115	0,069	**	0,987	1,259

Anm.: Beregningsgrundlag: 11.956. Signifikansniveau: * < 0,10; ** < 0,05; *** < 0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B5.2

Logistisk regression over sandsynligheden for at få en omskiftlig tilværelse for par og andre voksne som funktion af demografiske, socioøkonomiske og geografiske husstandskarakteristika. Odds ratio.

	Odds Ratio	Std.fejl	Sign.	Konfidensinterval	
				Nedre grænse	Øvre grænse
Effektiv udsættelse	2,151	0,223	***	1,756	2,636
<i>År</i>					
År 2008	1,169	0,088	**	1,009	1,354
År 2009	0,999	0,093		0,833	1,198
<i>Husstandstype</i>					
Par med børn under 18	1,877	0,262	***	1,427	2,469
Par med børn over 18	0,752	0,190		0,458	1,236
Andre voksne uden børn	1,052	0,145		0,803	1,380
Andre voksne med børn	1,133	0,178		0,832	1,542
<i>Antal børn i husstanden</i>					
Antal børn i husstanden	0,709	0,117	**	0,514	0,979
Antal børn i husstanden kvadreret	1,113	0,069	*	0,986	1,256
Alder for den ældste i husstanden					
Alder for den ældste i husstanden	0,985	0,018		0,952	1,021
Alder for den ældste i husstanden kvadreret	1,000	0,000		0,999	1,000
<i>Familiens etniske oprindelse</i>					
Vestlige lande	0,499	0,095	***	0,344	0,725
Ikke-vestlige lande	0,602	0,077	***	0,469	0,772
Mangler oprindelsesoplysninger	0,198	0,109	**	0,067	0,582
<i>Økonomiske forhold</i>					
Ækvivalerede disponible indkomst	1,000	0,002		0,997	1,003
Ækvivalerede disponible indkomst kvadreret	1,000	0,000		1,000	1,000
Gæld i percentiler	1,012	0,005	**	1,003	1,021
Gæld i percentiler kvadreret	1,000	0,000	**	1,000	1,000
Indestående i percentiler	1,104	0,034	***	1,040	1,172
Indestående i percentiler kvadreret	0,990	0,003	***	0,984	0,995
<i>Familiens uddannelsesniveau</i>					
Erhvervsfaglig eller	1,068	0,149		0,814	1,403
Under uddannelse	1,103	0,209		0,760	1,600
Ingen kompetencegivende uddannelse	1,281	0,166	*	0,993	1,652
Mangler uddannelsesoplysninger	1,279	0,228		0,902	1,813

(Fortsættes)

BILAGSTABEL B5.2 FORTSAT

Logistisk regression over sandsynligheden for at få en omskiftlig tilværelse for par og andre voksne som funktion af demografiske, socioøkonomiske og geografiske husstands karakteristika. Odds ratio.

	Odds Ratio	Std.fejl	Sign.	Konfidensinterval	
				Nedre grænse	Øvre grænse
<i>Primær indkomstkilde</i>					
Dagpenge	1,083	0,149		0,827	1,418
Kontanthjælp	1,286	0,138	**	1,042	1,587
Varig ydelse	1,096	0,208		0,756	1,590
Under uddannelse	1,005	0,162		0,733	1,377
Restgruppen	1,130	0,206		0,791	1,615
<i>Antal dage på psykiatrisk hospital</i>					
En	1,997	1,248		0,587	6,796
To til syv dage	0,825	0,634		0,183	3,721
Mere end en uge	1,574	0,700		0,658	3,761
<i>Psykiatrisk hospitalsindlæggelse</i>					
En	1,282	0,461		0,634	2,593
To eller flere	0,728	0,331		0,298	1,776
<i>Hospitalsindlæggelser</i>					
Op til 3 gange	1,344	0,263		0,915	1,973
Flere en tre gange	1,020	0,520		0,376	2,770
<i>Antal dage på hospital</i>					
Op til en uge	0,785	0,187		0,493	1,251
Mere end en uge	0,897	0,257		0,512	1,573
<i>Udlejningsforhold</i>					
Privat udlejning	1,099	0,099		0,921	1,311
Offentlig udlejning	1,901	0,507	**	1,127	3,205
Anden udlejning	1,324	0,139	**	1,078	1,626
<i>Boligtype</i>					
Parcelhus	1,077	0,203		0,745	1,557
Rækkehus	1,132	0,121		0,919	1,395
Andet byggeri	1,407	0,381		0,827	2,394
<i>Bopælskommune</i>					
Omegnskommuner	1,080	0,102		0,899	1,299
De fire næststørste kommuner	1,118	0,062	**	1,003	1,247
Øvrige kommuner	1,430	0,119	***	1,214	1,685

Anm.: Beregningsgrundlag: 6.685. Signifikansniveau: * < 0,10; ** < 0,05; *** < 0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B5.3

Logistisk regression over sandsynligheden for at få en omskiftlig tilværelse for enlige som funktion af husstandstype og effektiv udsættelse. Odds ratio.

	Odds Ratio	Std.fejl	Sign.	Konfidensinterval	
				Nedre grænse	Øvre grænse
Effektiv udsættelse	3,573	0,429	***	2,824	4,520
<i>Husstandstype</i>					
Enlige kvinder	0,955	0,074		0,820	1,113
Enlige mænd med børn under 18	0,817	0,143		0,580	1,150
Enlige mænd med børn over 18	1,944	0,732	*	0,929	4,069
Enlige kvinder med børn under 18	1,022	0,140		0,781	1,336
Enlige kvinder med børn over 18	0,609	0,155	*	0,369	1,003
<i>Udsættelse over enlige</i>					
Udsatte enlige kvinder	0,780	0,077	**	0,642	0,947
Udsatte enlige mænd med børn under 18	1,249	0,262		0,828	1,885
Udsatte enlige mænd med børn over 18	0,740	0,393		0,262	2,094
Udsatte enlige kvinder med børn under 18	0,849	0,096		0,680	1,059
Udsatte enlige kvinder med børn over 18	1,332	0,428		0,710	2,500

Anm.: Beregningsgrundlag: 11.956. Signifikansniveau: * < 0,10; ** < 0,05; *** < 0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B5.4

Logistisk regression over sandsynligheden for at få en omskiftlig tilværelse for par og andre voksne som funktion af husstandstype og effektiv udsættelse. Odds ratio.

	Odds Ratio	Std. fejl	Sign.	Konfidensinterval	
				Nedre grænse	Øvre grænse
Effektiv udsættelse	2,297	0,377	***	1,665	3,169
<i>Husstandstype</i>					
Par med børn under 18	1,946	0,293	***	1,449	2,614
Par med børn over 18	0,839	0,240		0,478	1,471
Andre voksne uden børn	1,060	0,162		0,786	1,431
Andre voksne med børn	1,187	0,224		0,819	1,718
<i>Udsættelse over par og andre voksne</i>					
Udsatte par med børn under 18	0,882	0,169		0,605	1,284
Udsatte par med børn over 18	0,648	0,455		0,164	2,563
Udsatte andre voksne uden børn	0,968	0,189		0,660	1,420
Udsatte andre voksne med børn	0,856	0,217		0,521	1,406

Anm.: Beregningsgrundlag: 6.685. Signifikansniveau: * < 0,10; ** < 0,05; *** < 0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B5.5

Logistisk regression over sandsynligheden for at få en omskiftlig tilværelse for enlige som funktion af etnicitet og effektiv udsættelse. Odds ratio.

	Odds Ratio	Std. Fejl	Sign.	Konfidensinterval	
				Nedre grænse	Øvre grænse
Effektiv udsættelse	3,216	0,329	***	2,631	3,930
<i>Familiens etniske oprindelse</i>					
Vestlige lande	0,640	0,108	**	0,459	0,892
Ikke-vestlige lande	0,681	0,057	**	0,578	0,803
<i>Udsættelse over etnicitet</i>					
Udsatte fra vestlige lande	1,305	0,287		0,848	2,008
Udsatte fra ikke-vestlige lande	1,276	0,175	*	0,976	1,669

Anm.: Beregningsgrundlag: 11.956. Signifikansniveau: * < 0,10; ** < 0,05; *** < 0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B5.6

Logistisk regression over sandsynligheden for at få en omskiftlig tilværelse for par og andre voksne som funktion af etnicitet og effektiv udsættelse. Odds ratio.

	Odds Ratio	Std.fejl	Sign.	Konfidensinterval	
				Nedre grænse	Øvre grænse
Effektiv udsættelse	2,074	0,195	***	1,724	2,494
<i>Familiens etniske oprindelse</i>					
Vestlige lande	0,554	0,141	**	0,336	0,912
Ikke-vestlige lande	0,569	0,056	***	0,469	0,691
<i>Udsættelse over etnicitet</i>					
Udsatte fra vestlige lande	0,813	0,213		0,486	1,359
Udsatte fra ikke-vestlige lande	1,185	0,287		0,737	1,905

Anm.: Beregningsgrundlag: 6.685. Signifikansniveau: * < 0,10; ** < 0,05; *** < 0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B5.7

Logistisk regression over sandsynligheden for at få en omskiftlig tilværelse for enlige som funktion af velfærdsydelser og effektiv udsættelse. Odds ratio.

	Odds Ratio	Std.fejl	Sign.	Konfidensinterval	
				Nedre grænse	Øvre grænse
Effektiv udsættelse	2,914	0,335	***	2,327	3,650
<i>Primær indkomstkilde</i>					
Dagpenge	0,886	0,093		0,721	1,089
Kontanthjælp	0,895	0,063		0,779	1,028
Varig ydelse	0,763	0,088	**	0,609	0,956
Under uddannelse	0,979	0,170		0,696	1,377
Restgruppen	0,933	0,116		0,731	1,190
<i>Udsættelse over primær indkomstkilde</i>					
Udsatte med dagpenge	1,347	0,269		0,911	1,992
Udsatte med kontanthjælp	1,722	0,233	***	1,321	2,243
Udsatte med varig ydelse	1,288	0,197	*	0,954	1,738
Udsatte under uddannelse	0,818	0,115		0,621	1,079
Udsatte i restgruppen	1,072	0,220		0,717	1,604

Anm.: Beregningsgrundlag: 11.956. Signifikansniveau: * < 0,10; ** < 0,05; *** < 0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B5.8

Logistisk regression over sandsynligheden for at få en omskiftlig tilværelse for par og andre voksne som funktion af velfærdsydelser og effektiv udsættelse.

Odds ratio.

	Odds Ratio	Std.fejl	Sign.	Konfidensinterval	
				Nedre grænse	Øvre grænse
Effektiv udsættelse	2,093	0,203	***	1,731	2,530
<i>Primær indkomstkilde</i>					
Dagpenge	1,143	0,176		0,845	1,546
Kontanthjælp	1,106	0,106		0,917	1,333
Varig ydelse	1,008	0,213		0,666	1,524
Under uddannelse	1,061	0,171		0,774	1,456
Restgruppen	1,233	0,263		0,812	1,874
<i>Udsættelse over primær indkomstkilde</i>					
Udsatte med dagpenge	0,873	0,189		0,571	1,334
Udsatte med kontanthjælp	1,538	0,364	*	0,968	2,445
Udsatte med varig ydelse	1,296	0,366		0,745	2,255
Udsatte under uddannelse	0,850	0,167		0,578	1,251
Udsatte i restgruppen	0,841	0,207		0,519	1,361

Anm.: Beregningsgrundlag: 6.685. Signifikansniveau: * < 0,10; ** < 0,05; *** < 0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B5.9

Logistisk regression over sandsynligheden for at få en omskiftlig tilværelse for enlige som funktion af region og effektiv udsættelse. Odds ratio.

	Odds Ratio	Std.fejl	Sign.	Konfidensinterval	
				Nedre grænse	Øvre grænse
Effektiv udsættelse	7,496	0,103	***	7,296	7,702
<i>Bopælskommune</i>					
Omegnskommuner	1,038	0,069		0,912	1,183
De fire næststørste kommuner	1,485	0,055	***	1,381	1,598
Øvrige kommuner	1,991	0,111	***	1,784	2,222
<i>Udsættelse over kommune</i>					
Udsat i omegnskommuner	0,610	0,056	***	0,511	0,730
Udsat i de fire næststørste kommuner	0,487	0,033	***	0,427	0,556
Udsat i de øvrige kommuner	0,280	0,021	***	0,242	0,325

Anm.: Beregningsgrundlag: 11.956. Signifikansniveau: * < 0,10; ** < 0,05; *** < 0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B5.10

Logistisk regression over sandsynligheden for at få en omskiftlig tilværelse for par og andre voksne som funktion af region og effektiv udsættelse. Odds ratio.

	Odds Ratio	Std.fejl	Sign.	Konfidensinterval	
				Nedre grænse	Øvre grænse
Effektiv udsættelse	3,142	0,066	***	3,015	3,274
<i>Bopælskommune</i>					
Omegnskommuner	1,313	0,133	**	1,077	1,600
De fire næststørste kommuner	1,254	0,087	***	1,095	1,437
Øvrige kommuner	1,879	0,146	***	1,614	2,187
<i>Udsættelse over kommune</i>					
Udsat i omegnskommuner	0,691	0,114	**	0,500	0,954
Udsat i de fire næststørste kommuner	0,840	0,134		0,614	1,148
Udsat i de øvrige kommuner	0,516	0,069	***	0,397	0,670

Anm.: Beregningsgrundlag: 6.685. Signifikansniveau: * < 0,10; ** < 0,05; *** < 0,01.

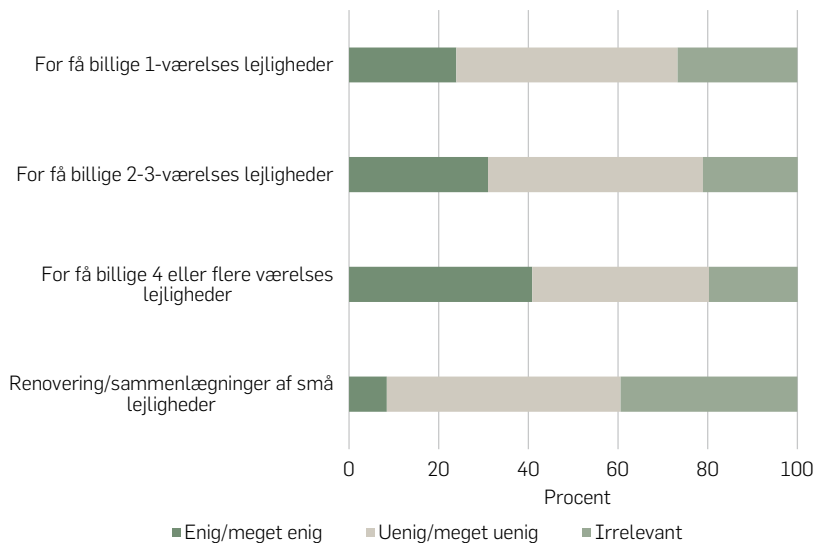
Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Domstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAG 6 KAPITEL 8

BILAG 6.1

FIGUR B6.11

Boligorganisationerne fordelt efter deres vurdering af, om et lavt antal billige lejligheder med 1, 2-3, 4 eller flere værelser er årsag til antallet af udsættelser i boligorganisationen. Procent.

Anm.: Beregningsgrundlag: 71 Boligorganisationer.

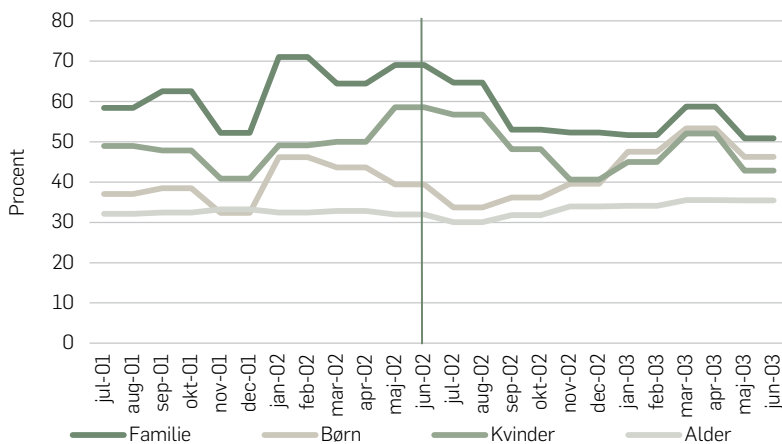
Kilde: Egen survey-undersøgelse blandt boligorganisationerne.

BILAG 7 KAPITEL 11

BILAG 7.1 INTRODUKTIONSZYDELSE OG STARTHJÆLP

BILAGSFIGUR B7.1

Andelen af husstande i kategorien familier, husstande med børn, husstande hvor den ældste i husstanden er kvinde samt gennemsnitsalderen for den ældste i husstanden, særskilt for husstandens indrejsedato i perioder af 2 måneder. Procent.

Anm.: Den lodrette streg for markerer skæringsdatoen 1. juli 2002, hvor lovændringerne fik virkning.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B7.1

Ændringen i andelen af husstande i kategorien familier, husstande med børn, husstande, hvor den ældste i husstanden er kvinde samt gennemsnitsalderen for den ældste i husstanden på datoen for indførelsen af introduktionsydelsen og start-hjælpen. Procent.

	Kvinde		Alder		Familie		Børn
Estimation 1 (BW x 1)	-68,5	***	4,28		-58,1	***	-47,5
Estimation 2 (BW x 2)	-43,8	**	3,227		-32,8	*	-6,3
Estimation 3 (BW x 3)	-35,9	**	2,414		-30,2	**	-6,2
Estimation 4 (BW x 4)	-29,6	**	1,052		-30,9	**	-3
Estimation 5 (BW x 5)	-28,3	**	0,445		-34,6	***	2,1
Estimation 6 (BW x 6)	-28,3	**	0,159		-35,6	***	-1,9
Estimation 7 (BW x 7)	-28,1	**	-0,171		-33,8	***	-7
Estimation 8 (BW x 8)	-29	***	-0,265		-35	***	-10,1
Estimation 9 (BW x 9)	-31,7	***	-0,481		-33,1	***	-11
Estimation 10 (BW x 10)	-31,8	***	-0,597		-30,2	***	-12,9
Initial båndvidden (BW)	3,83		10,24		4,25		3,34

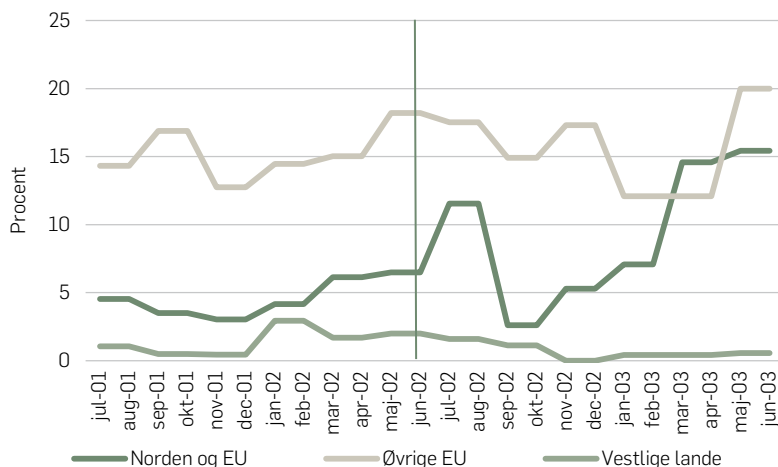
Anm.: Signifikansniveau: * < 0,1; ** < 0,05; *** < 0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSFIGUR B7.2

Andelen af husstande fra Norden og EU, øvrige EU og vestlige lande, særskilt for husstandens indrejsedato i perioder af 2 måneder. Procent.

Anm.: Den lodrette streg for markerer skæringsdatoen 1. juli 2002, hvor lovændringerne fik virkning.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B7.2

Ændringen i andelen af husstande fra Norden og EU, øvrige EU og vestlige lande på datoen for indførelsen af introduktionsydelsen og starthjælpen. Procent.

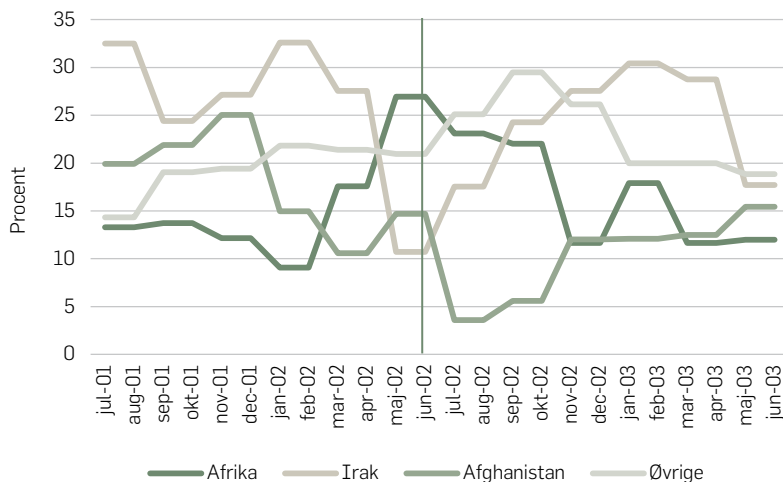
	Norden og EU	Øvrige Europa	Vestlige lande
Estimation 1 (BW x 1)	17,7 *	19,2 ***	2,3
Estimation 2 (BW x 2)	6,2	21,3 ***	12,7 *
Estimation 3 (BW x 3)	0,2	30,9 ***	-4,2
Estimation 4 (BW x 4)	2,9	28,7 ***	-6,8
Estimation 5 (BW x 5)	4,5	25,3 ***	-8,2
Estimation 6 (BW x 6)	4,4	22,5 ***	-8,6
Estimation 7 (BW x 7)	4,9	20 ***	-7,3
Estimation 8 (BW x 8)	5,9	18,6 ***	-5,9
Estimation 9 (BW x 9)	6	16,8 **	-5,3
Estimation 10 (BW x 10)	6,5	14,7 ***	-4,9
Initial båndvidden (BW)	3,45	3,22	2,47

Anm.: Signifikansniveau: * < 0,1; ** < 0,05; *** < 0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

BILAGSFIGUR B7.3

Andelen af husstande fra Afrika, Irak, Afghanistan og øvrige lande, særskilt for husstandens indrejsedato i perioder af 2 måneder. Procent.

Anm.: Den lodrette streg for markerer skæringsdatoen 1. juli 2002, hvor lovændringerne fik virkning.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

BILAGSTABEL B7.3

Ændringen i andelen af husstande fra Afrika, Irak, Afghanistan og øvrige lande på datoen for indførelsen af introduktionsydelsen og starthjælpen. Procent.

	Afrika		Irak		Afghanistan		Øvrige lande
Estimation 1 (BW x 1)	58,4	***	-105,7	**	-50,5		16,8
Estimation 2 (BW x 2)	21,5		-62,5	**	-8,9		15,5
Estimation 3 (BW x 3)	27	*	-50	**	-15,8		7,8
Estimation 4 (BW x 4)	28,7	**	-42,2	**	-14,4		-1,8
Estimation 5 (BW x 5)	28,9	**	-35,8	**	-14,2		-6,5
Estimation 6 (BW x 6)	30,1	***	-30,2	**	-17,8	*	-8
Estimation 7 (BW x 7)	29,7	***	-25	**	-18,1	**	-8,3
Estimation 8 (BW x 8)	29,3	***	-22,2	**	-19	**	-7,8
Estimation 9 (BW x 9)	27	***	-19,6	**	-19,8	***	-7
Estimation 10 (BW x 10)	27,3	***	-16,5	*	-22,7	***	-5,9
Initial båndvidden (BW)	3,14		3,04		3,34		4,01

Anm.: Signifikansniveau: * < 0,1; ** < 0,05; *** < 0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

BILAG 7.2 KONTANTHJÆLPSLOFTET

TABEL B7.4

Enlige mænd og kvinder, der modtager kontanthjælp i en periode på mellem 7 og 18 måneder, fordelt efter husstandsspecifikke karakteristika. Procent.

	Enlige mænd		Enlige kvinder	
	2002/03	2004/05	2002/03	2004/05
<i>Antal børn i husstanden</i>				
Ingen børn	92	92	36	35
Et barn	6	5	31	30
To eller flere børn	2	3	33	35
<i>Etnisk baggrund</i>				
Danskere	86	85	83	77 ***
Vestlige lande	3	3	3	3
Ikke-vestlige lande	11	12	14	20 ***
<i>Familiens uddannelsesniveau</i>				
Mellemlang/lang videregående uddannelse	5	6	5	6
Erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse	23	24	18	20 *
Under uddannelse	10	10	12	12
Ingen kompetencegivende uddannelse	56	55	60	58 *
Mangler uddannelsesoplysninger	5	5	3	4 *
<i>Familiens samlede gæld</i>				
Ingen	18	16	16	17
Blandt de 25 pct. i laveste kvartil	24	23	23	23
Blandt de 25 pct. i mellem-laveste kvartil	20	23 ***	26	25
Blandt de 25 pct. i mellem-højeste kvartil	19	19	22	23
Blandt de 25 pct. i højeste kvartil	19	19	14	13
<i>Beskæftigelsesstatus året forinden</i>				
Beskæftigelse	24	16 ***	21	13 ***
Dagpenge	34	37	33	37 ***
Kontanthjælp	29	35 ***	33	37 **

(Fortsættes)

TABEL B7.4 FORTSAT

Enlige mænd og kvinder, der modtager kontanthjælp i en periode på mellem 7 og 18 måneder, fordelt efter husstandsspecifikke karakteristika. Procent.

	Enlige mænd		Enlige kvinder	
	2002/03	2004/05	2002/03	2004/05
<i>Udlejningsforhold</i>				
Almen bolig	47	50 *	61	63
Privat ejede udlejningsboliger	36	36	28	26 **
Offentligt ejede udlejningsboliger	4	3 *	2	2
Andet	13	10	9	10

Anm.: Beregningsgrundlag: 3.847 enlige mandlige og 4.711 enlige kvindelige kontanthjælpsmodtagere. Signifikanstest angiver signifikansniveauet for forskellen mellem kontanthjælpsmodtagerne før og efter, kontanthjælpsloftet fik virkning. Signifikans: * <0,1; ** <0,05; *** 0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registre fra Domsstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

TABEL B7.5

Par, hvor en eller begge voksne modtager kontanthjælp i en periode på mellem 7 og 18 måneder, fordelt efter husstandsspecifikke karakteristika hvert år i perioden 2002-2005. Procent.

	2002	2003	2004	2005	Sign.
<i>Antal børn i husstanden</i>					
Ingen børn	29	24	35	32	***
Et barn	28	26	28	28	
To eller flere børn	43	50	37	40	***
<i>Etnisk baggrund</i>					
Danskere	68	51	74	72	***
Vestlige lande	2	2	2	1	
Ikke-vestlige lande	30	48	24	27	***
<i>Familiens uddannelsesniveau</i>					
Mellemlang eller lang videregående uddannelse	10	13	12	11	
Erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse	36	36	35	33	*
Under uddannelse	11	12	16	17	***
Ingen kompetencegivende uddannelse	38	35	35	37	
Mangler uddannelsesoplysninger	1	1	1	0	***
<i>Familiens samlede gæld</i>					
Ingen	10	14	8	7	***
Blandt de 25 pct. i laveste kvartil	16	20	13	14	***
Blandt de 25 pct. i mellemlaveste kvartil	19	19	19	17	
Blandt de 25 pct. i mellemhøjeste kvartil	24	21	25	24	
Blandt de 25 pct. i højeste kvartil	31	27	35	38	***
<i>Beskæftigelsesstatus året forinden</i>					
Beskæftigelse	57	42	56	55	***
Dagpenge	25	28	26	27	
Kontanthjælp	12	27	14	14	***

(Fortsættes)

TABEL B7.5 FORTSAT

Par, hvor en eller begge voksne modtager kontanthjælp i en periode på mellem 7 og 18 måneder, fordelt efter husstandsspecifikke karakteristika hvert år i perioden 2002-2005. Procent.

	2002	2003	2004	2005	Sign.
<i>Udlejningsforhold</i>					
Almen bolig	58	65	54	55	***
Privat ejede udlejningsboliger	29	23	32	33	***
Offentligt ejede udlejningsboliger	1	2	1	2	
Andet	12	10	12	9	

Anm.: Beregningsgrundlag: 6.575 par, hvor en eller begge voksne modtager kontanthjælp i en periode på mellem 7 og 18 måneder. Signifikanstest angiver signifikansniveauet for forskellen mellem kontanthjælpsmodtagerne før og efter, kontanthjælpsloftet fik virkning. Signifikans: * <0,1; ** <0,05; *** 0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registre fra Domsstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

Vi finder få statistisk signifikante forskelle blandt både enlige mandlige og kvindelige kontanthjælpsmodtagere før og efter lovændringen. Som det fremgår af bilagstabel B7.4, stiger andelen af enlige kvinder med anden etnisk baggrund end dansk fra samlet 17 pct. i perioden 2002/2003 til 23 pct. i perioden 2004/2005. Andelen, der er i beskæftigelse den sidste uge i november året forinden, falder både blandt enlige mænd og enlige kvinder. Tilsvarende er andelen, der modtager kontanthjælp, steget. Dette tyder således på, at gruppen af kontanthjælpsmodtagere i perioden efter lovændringen fik virkning har en svagere arbejdsmarkedstilknytning.

Som det fremgår af bilagstabel B7.5, finder vi flere væsentlige ændringer i den demografiske og socioøkonomiske sammensætning blandt par. Andelen uden børn stiger således fra før til efter kontanthjælpsloftet har fået virkning, hvorimod andelen med 2 eller flere børn er faldet. Andelen med 2 eller flere børn er særligt høj i 2003.

Endvidere er andelen af par, hvor den ene part har dansk oprindelse, steget fra 58 til 73 pct. og andelen, hvor begge er indvandrere eller efterkommere fra ikke-vestlige lande, falder. Andelen af par, hvor den ene part har dansk baggrund, er særlig lav i 2003, og tilsvarende er andelen af par, hvor begge er indvandrere eller efterkommere fra ikke-vestlige lande særligt høj i 2003.

Ser vi på de socioøkonomiske forhold, finder vi ikke nævneværdige forskelle i forhold til andelen, hvor den ene part har en kompetencegivende uddannelse. Imidlertid finder vi, at den andel blandt par, hvor en eller begge er i beskæftigelse den sidste uge i november det forudgå-

ende år, er stigende. Tilsvarende er andelen af par med større gæld i pengeinstitutter stigende. I begge tilfælde er andelen i 2003 særlig lav. Noget tyder således på, at der i 2004 er tale om en særlig ressourcetsvag gruppe.

BILAG 8 KAPITEL 12

BILAGSTABEL B8.1

Fordelingen af enlige mænd før og efter indsatskommunerne øgede deres indsats, særskilt for husstandsspecifikke karakteristika og for indsats- og kontrolkommuner samt DiD-estimatet for forskellen i ændringen fra før til efter kontrolleret for kommune-fixed effects. Procent.

	Kontrolkommuner		Indsatskommuner		DiD-est.	Sign.
	Før	Efter	Før	Efter		
<i>Antal børn i husstanden</i>						
Et barn	2,7	2,9	2,9	3,1	-0,07	
To eller flere børn	0,8	0,8	0,8	0,8	0,03	
<i>Etnisk baggrund</i>						
Danskere	89,6	88,6	91,7	91,0	0,39	*
Vestlige lande	4,0	3,9	3,2	2,9	-0,18	
Ikke-vestlige lande	6,4	6,7	5,2	5,1	-0,34	*
<i>Familiens uddannelsesniveau</i>						
Mellemland eller lang videregående uddannelse	15,3	15,9	10,4	10,9	-0,22	
Erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse	31,4	31,7	32,4	32,7	-0,04	
Under uddannelse	9,8	9,2	12,4	11,8	0,09	
Ingen kompetencegivende uddannelse	37,1	37,5	38,9	39,3	0,04	
Mangler uddannelsesoplysninger	6,4	5,7	6,0	5,4	0,13	
<i>Primær indkomstkilde</i>						
Beskæftigelse	45,6	43,7	41,0	38,1	-0,97	
Dagpenge eller orlov	3,0	3,8	3,0	4,1	0,24	
Kontanthjælp	5,0	6,0	4,7	5,4	-0,36	*
Uddannelse	29,6	30,0	33,1	34,2	0,62	*
Varig ydelse	13,5	12,6	15,2	14,4	0,09	
Restgruppen	3,4	3,9	2,9	3,8	0,38	**
<i>Familiens samlede indkomst</i>						
Ingen	1,4	1,5	0,8	1,1	0,09	
25 pct. i laveste kvartil	27,2	27,3	28,2	28,5	0,22	
25 pct. i mellemlaveste kvartil	20,5	19,8	22,6	22,7	0,84	***
25 pct. i mellemhøjeste kvartil	23,3	21,9	24,2	22,6	-0,25	
25 pct. i højeste kvartil	27,6	29,5	24,2	25,1	-0,90	

(Fortsættes)

BILAGSTABEL B8.1 FORTSAT

Fordelingen af enlige mænd før og efter indsatskommunerne øgede deres indsats, særsklit for husstandsspecifikke karakteristika og for indsats- og kontrolkommuner samt DiD-estimatet for forskellen i ændringen fra før til efter kontrolleret for kommune-fixed effects. Procent.

	Kontrolkommuner		Indsatskommuner		DiD-est.	Sign.
	Før	Efter	Før	Efter		
<i>Byggeri</i>						
Parcelhus	3,3	3,4	5,3	5,4	-0,05	
Rækkehus	7,8	8,2	17,6	18,1	0,08	
Etagebyggeri	84,5	84,0	70,1	69,8	0,23	
Andet byggeri	4,4	4,4	7,0	6,7	-0,26	*
<i>Udlejningsforhold</i>						
Almen bolig	33,5	33,9	47,2	47,6	0,01	
Privat ejede udlejningsboliger	30,2	29,0	34,5	33,0	-0,33	
Offentligt ejede udlejningsboliger	3,7	3,7	4,4	4,6	0,23	
Andet	32,6	33,4	13,9	14,8	0,10	
Beregningsgrundlag	274.918	91.902	267.455	91.490	725.765	

Anm.: Signifikansniveau: * <0,10; ** <0,05; *** 0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registre fra Domsstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B8.2

Fordelingen af enlige kvinder før og efter indsatskommunerne øgede deres indsats, særskilt for husstandsspecifikke karakteristika og for indsats- og kontrolkommuner samt DiD-estimatet for forskellen i ændringen fra før til efter kontrol-
 leret for kommune-fixed effects. Procent.

	Kontrolkommuner		Indsatskommuner		DiD-est.	Sign.
	Før	Efter	Før	Efter		
<i>Antal børn i husstanden</i>						
Et barn	10,7	11,1	11,2	11,3	-0,16	
To eller flere børn	8,2	8,4	9,6	9,5	-0,30	***
<i>Etnisk baggrund</i>						
Danskere	90,7	89,9	92,9	92,2	0,18	
Vestlige lande	3,9	3,8	2,9	2,7	-0,11	
Ikke-vestlige lande	5,4	5,9	4,3	4,6	-0,20	
<i>Familiens uddannelsesniveau</i>						
Mellemlang eller lang videregående uddannelse	17,6	19,0	13,3	14,2	-0,49	
Erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse	26,1	27,1	25,7	26,7	-0,09	
Under uddannelse	8,4	7,9	9,3	9,1	0,28	
Ingen uddannelse	38,5	38,9	43,1	43,2	-0,22	
Mangler oplysninger	9,4	7,1	8,6	6,9	0,52	***
<i>Primær indkomstkilde</i>						
Beskæftigelse	35,1	35,7	31,0	31,0	-0,54	
Dagpenge eller orlov	2,6	2,4	2,6	2,2	-0,18	
Kontanthjælp	4,4	4,9	4,7	4,8	-0,29	*
Uddannelse	44,3	43,8	48,3	48,7	0,87	*
Varig ydelse	11,7	11,2	11,7	11,3	0,13	
Restgruppen	1,9	2,2	1,8	2,1	0,01	
<i>Familiens samlede indkomst</i>						
Ingen	0,5	0,6	0,3	0,5	0,01	
25 pct. i laveste kvartil	22,6	21,3	20,8	19,6	0,14	
25 pct. i mellemlaveste kvartil	27,1	25,4	30,4	28,6	0,00	
25 pct. i mellemhøjeste kvartil	29,3	29,3	31,6	31,9	0,30	
25 pct. i højeste kvartil	20,6	23,4	16,9	19,4	-0,45	
<i>Byggeri</i>						
Parcelhus	3,6	3,9	5,9	6,2	0,02	
Rækkehus	13,3	13,8	27,9	28,4	0,07	
Etagebyggeri	80,4	79,7	62,9	62,2	-0,05	
Andet byggeri	2,7	2,6	3,3	3,2	-0,04	

(Fortsættes)

BILAGSTABEL B8.2 FORTSAT

Fordelingen af enlige kvinder før og efter indsatskommunerne øgede deres indsats, særskilt for husstandsspecifikke karakteristika og for indsats- og kontrolkommuner samt DiD-estimatet for forskellen i ændringen fra før til efter kontroleret for kommune-fixed effects. Procent.

	Kontrolkommuner		Indsatskommuner		DiD-est.	Sign.
	Før	Efter	Før	Efter		
<i>Udlejningsforhold</i>						
Almene boliger	38,3	37,7	49,8	49,8	0,60	
Privatejede boliger	26,6	26,1	29,4	28,4	-0,46	
Offentligt ejede boliger	3,8	4,0	4,3	4,5	-0,03	
Andre boliger	31,2	32,2	16,5	17,4	-0,11	
Beregningsgrundlag	402.121	133.716	401.337	136.424	1.073.598	

Anm.: Signifikansniveau: * <0,10; ** <0,05; *** 0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registre fra Domsstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B8.3

Fordelingen af par før og efter indsatskommunerne øgede deres indsats, særskilt for husstandsspecifikke karakteristika og for indsats- og kontrolkommuner samt DiD-estimatet for forskellen i ændringen fra før til efter kontrolleret for kommune- fixed effects. Procent.

	Kontrolkommuner		Indsatskommuner		DiD-est.	Sign.
	Før	Efter	Før	Efter		
<i>Antal børn i husstanden</i>						
Et barn	16,4	17,1	14,0	14,7	0,01	
To eller flere børn	20,7	20,4	19,2	18,3	-0,68	***
<i>Etnisk baggrund</i>						
Danskere	87,3	86,4	88,3	87,7	0,19	
Vestlige lande	2,3	2,8	1,7	2,1	-0,12	
Ikke-vestlige lande	10,4	10,4	10,0	9,8	-0,07	
<i>Familiens uddannelsesniveau</i>						
Mellemlang eller lang videregående uddannelse	31,1	33,0	22,4	23,3	-0,95	
Erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse	40,5	39,2	43,4	42,9	0,77	*
Under uddannelse	7,9	7,8	10,3	10,6	0,37	
Ingen uddannelse	18,2	17,5	21,8	21,0	-0,14	
Mangler oplysninger	2,3	2,5	2,1	2,3	-0,05	
<i>Primær indkomstkilde</i>						
Beskæftigelse	68,4	68,5	61,1	60,0	-1,23	*
Dagpenge eller orlov	2,2	2,2	2,5	2,6	0,23	
Kontanthjælp	2,7	2,8	3,4	3,5	0,07	
Uddannelse	19,1	18,8	24,3	24,6	0,59	
Varig ydelse	7,0	7,1	8,3	8,7	0,22	
Restgruppen	0,7	0,6	0,5	0,6	0,12	**
<i>Familiens samlede indkomst</i>						
Ingen	0,3	0,4	0,2	0,3	-0,01	
25 pct. i laveste kvartil	15,2	14,9	17,1	16,9	0,10	
25 pct. i mellemlaveste kvartil	23,6	22,9	28,6	28,2	0,30	
25 pct. i mellemhøjeste kvartil	21,1	20,5	23,1	22,4	-0,07	
25 pct. i højeste kvartil	39,8	41,4	31,0	32,2	-0,33	
<i>Byggeri</i>						
Parcelhus	7,3	7,4	12,8	13,0	0,03	
Rækkehus	14,1	13,9	27,7	27,5	0,05	
Etagebyggeri	77,4	77,5	57,8	57,8	-0,07	
Andet byggeri	1,2	1,2	1,7	1,7	-0,01	

(Fortsættes)

BILAGSTABEL B8.3 FORTSAT

Fordelingen af par før og efter indsatskommunerne øgede deres indsats, særsilt for husstandsspecifikke karakteristika og for indsats- og kontrolkommuner samt DiD-estimatet for forskellen i ændringen fra før til efter kontrolleret for kommune- fixed effects. Procent.

	Kontrolkommuner		Indsatskommuner		DiD-est.	Sign.
	Før	Efter	Før	Efter		
<i>Udlejningsforhold</i>						
Almene boliger	36,2	34,3	48,6	47,3	0,63	
Privatejede boliger	25,4	24,9	31,1	31,4	0,79	
Offentligt ejede boliger	1,3	1,3	1,4	1,3	-0,07	
Andre boliger	37,1	39,6	18,9	20,0	-1,35	*
Beregningsgrundlag	295.389	99.647	283.448	95.976	774.460	

Anm.: Signifikansniveau: * <0,10; ** <0,05; *** 0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registre fra Domsstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

'BILAG 8.2 UNDERRETNINGSPLIGTEN

BILAGSTABEL B8.4

For fordelingen af enlige mænd før og efter indførelsen af underretningspligten, særskilt for husstandsspecifikke karakteristika og for privatejede og almene boliger samt DiD-estimatet for forskellen i ændringen fra før til efter kontrolleret for kommune-fixed effects. Procent.

	Privatejede udlejningsboliger		Almene boliger		DiD-est.	Sign.
	Før	Efter	Før	Efter		
<i>Antal børn i husstanden</i>						
Et barn	2,6	2,8	3,9	4,0	-0,18	*
To eller flere børn	0,7	0,8	1,2	1,2	-0,09	**
<i>Etnisk herkomst</i>						
Danskere	92,3	91,5	88,9	88,1	-0,02	
Vestlige lande	4,3	4,0	2,7	2,6	0,34	***
Ikke-vestlige lande	3,4	3,2	8,5	8,7	0,5	***
<i>Familiens uddannelsesniveau</i>						
Mellemlang eller lang videregående uddannelse	12,6	13,2	7,7	7,7	-0,52	***
Erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse	33,2	33,2	32,8	33,0	0,16	
Under uddannelse	13,2	13,1	8,1	7,9	-0,15	
Ingen uddannelse	35,0	34,9	45,3	46,0	0,92	***
Mangler oplysninger	6,0	5,6	6,1	5,4	-0,4	***
<i>Primær indkomstkilde</i>						
Beskæftigelse	49,9	46,8	37,2	33,9	-0,25	
Dagpenge eller orlov	2,9	4,1	3,4	4,3	-0,26	
Kontanthjælp	3,7	4,6	6,7	7,9	0,26	
Uddannelse	23,3	23,6	40,3	41,2	0,6	**
Varig ydelse	16,4	16,1	9,9	9,3	-0,26	
Restgruppen	3,9	4,8	2,6	3,4	-0,1	
<i>Familiens samlede indkomst</i>						
Ingen	1,6	2,0	0,5	0,6	-0,22	*
25 pct. i laveste kvartil	30,2	31,3	23,3	24,3	0	
25 pct. i mellemlaveste kvartil	20,7	20,8	24,8	24,6	-0,39	
25 pct. i mellemhøjeste kvartil	21,9	19,9	27,0	25,6	0,5	
25 pct. i højeste kvartil	25,6	26,0	24,5	24,9	0,12	

(Fortsættes)

BILAGSTABEL B8.4 FORTSAT

Fordelingen af enlige mænd før og efter indførelsen af underretningspligten, særskilt for husstandsspecifikke karakteristika og for privatejede og almene boliger samt DiD-estimatet for forskellen i ændringen fra før til efter kontrolleret for kommune-fixed effects. Procent.

	Privatejede udlejningsboliger		Almene boliger		DiD-est.	Sign.
	Før	Efter	Før	Efter		
<i>Byggeri</i>						
Parcelhus	13,0	13,9	0,9	0,9	-0,88	
Rækkehus	8,0	7,8	20,0	20,7	0,82	
Etagebyggeri	68,9	68,1	76,1	75,6	0,31	
Andet byggeri	10,1	10,2	3,0	2,9	-0,25	
<i>Kommune</i>						
København	14,3	13,6	10,5	10,0	0,12	
Omegnskommunerne	13,0	13,3	26,6	26,7	-0,18	
De fire næststørste kommuner	17,6	18,0	21,2	21,1	-0,53	
Øvrige kommuner	55,1	55,0	41,7	42,2	0,6	
Beregningsgrundlag	248.003	80.472	300.197	102.812	731.484	

Anm.: Signifikansniveau: * <0,10; ** <0,05; *** 0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registre fra Domsstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B8.5

Fordelingen af enlige kvinder før og efter indførelsen af underretningspligten særskilt for husstandsspecifikke karakteristika og for privatejede og almene boliger samt DiD-estimatet for forskellen i ændringen fra før til efter kontrolleret for kommune fixed effects. Procent.

	Privatejede udlejningsboliger		Almene boliger		DiD-est.	Sign.
	Før	Efter	Før	Efter		
<i>Antal børn i husstanden</i>						
Et barn	10,0	10,6	14,0	14,1	-0,49	***
To eller flere børn	9,2	9,9	12,2	11,8	-1,11	***
<i>Etnisk herkomst</i>						
Danskere	94,2	93,7	89,8	89,0	-0,26	
Vestlige lande	3,6	3,4	3,0	3,0	0,21	**
Ikke-vestlige lande	2,2	2,2	7,2	7,8	0,6	***
<i>Familiens uddannelsesniveau</i>						
Mellemlang eller lang videregående uddannelse	17,0	18,5	10,2	10,6	-0,94	***
Erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse	26,3	27,3	27,4	28,5	0,04	
Under uddannelse	11,6	11,2	6,0	5,9	0,2	
Ingen uddannelse	37,2	37,0	48,6	49,0	0,69	***
Mangler oplysninger	7,9	6,0	7,9	6,0	0,01	
<i>Primær indkomstkilde</i>						
Beskæftigelse	38,3	38,9	29,4	29,1	-0,85	***
Dagpenge eller orlov	2,6	2,4	3,0	2,5	-0,32	***
Kontanthjælp	3,1	3,6	6,9	7,2	-0,21	*
Uddannelse	39,2	38,4	51,2	51,7	1,31	***
Varig ydelse	14,6	14,2	7,8	7,5	0,15	
Restgruppen	2,3	2,7	1,7	2,0	-0,07	
<i>Familiens samlede indkomst</i>						
Ingen	0,7	0,9	0,1	0,2	-0,17	**
25 pct. i laveste kvartil	25,7	24,3	13,5	13,1	1,06	***
25 pct. i mellemlaveste kvartil	27,5	26,4	33,2	30,7	-1,37	***
25 pct. i mellemhøjeste kvartil	27,4	27,4	35,9	36,8	0,81	***
25 pct. i højeste kvartil	18,8	21,0	17,3	19,2	-0,33	
<i>Byggeri</i>						
Parcelhus	14,2	15,4	1,6	1,6	-1,14	***
Rækkehus	12,9	12,9	28,7	29,4	0,74	**
Etagebyggeri	67,3	66,0	68,3	67,6	0,55	
Andet byggeri	5,6	5,7	1,5	1,4	-0,15	

(Fortsættes)

BILAGSTABEL B8.5 FORTSAT

Fordelingen af enlige kvinder før og efter indførelsen af underretningspligten særskilt for husstandsspecifikke karakteristika og for privatejede og almene boliger samt DiD-estimatet for forskellen i ændringen fra før til efter kontrolleret for kommune fixed effects. Procent.

	Privatejede udlejningsboliger		Almene boliger		DiD-est.	Sign.
	Før	Efter	Før	Efter		
<i>Kommune</i>						
København	13,7	13,0	9,5	8,7	-0,15	
Omegnskommunerne	14,4	14,8	28,4	28,8	-0,01	
De fire næststørste kommuner	17,2	17,2	18,8	18,8	-0,12	
Øvrige kommuner	54,8	55,0	43,3	43,8	0,27	
Beregningsgrundlag	321.363	105.694	501.916	168.336	1.097.309	

Anm.: Signifikansniveau: * <0,10; ** <0,05; *** 0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registre fra Domsstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

BILAGSTABEL B8.6

Fordelingen af par før og efter indførelsen af underretningspligten særskilt for husstandsspecifikke karakteristika og for privatejede og almene boliger samt DiD-estimatet for forskellen i ændringen fra før til efter kontrolleret for kommune fixed effects. Procent.

	Privatejede udlejningsboliger		Almene boliger		DiD-est.	Sign.
	Før	Efter	Før	Efter		
<i>Antal børn i husstanden</i>						
Et barn	15,2	16,1	15,3	15,7	-0,53	***
To eller flere børn	18,4	18,7	25,2	23,9	-1,59	***
<i>Etnisk herkomst</i>						
Danskere	94,5	93,1	79,3	78,5	0,54	***
Vestlige lande	2,7	3,2	1,4	1,9	0,01	
Ikke-vestlige lande	2,8	2,9	19,3	19,4	-0,04	
<i>Familiens uddannelsesniveau</i>						
Mellemlang eller lang videregående uddannelse	27,6	28,5	16,6	16,9	-0,61	***
Erhvervsfaglig eller kort videregående uddannelse	40,6	39,9	48,0	47,8	0,5	**
Under uddannelse	11,3	11,4	6,0	6,2	0,08	
Ingen uddannelse	17,8	16,8	27,4	27,2	0,76	***
Mangler oplysninger	2,6	3,3	2,1	2,0	-0,72	***
<i>Primær indkomstkilde</i>						
Beskæftigelse	70,5	70,1	60,2	58,3	-1,49	***
Dagpenge eller orlov	1,8	2,1	3,3	3,3	-0,28	***
Kontanthjælp	1,6	2,3	5,2	5,4	-0,45	***
Uddannelse	16,5	15,7	27,1	28,4	1,97	***
Varig ydelse	8,7	8,9	4,0	4,3	0,09	
Restgruppen	1,0	0,9	0,3	0,4	0,16	*
<i>Familiens samlede indkomst</i>						
Ingen	0,5	0,6	0,1	0,1	-0,15	***
25 pct. i laveste kvartil	16,2	16,3	14,1	14,2	0,16	
25 pct. i mellemlaveste kvartil	22,8	22,7	32,5	32,5	0,1	
25 pct. i mellemhøjeste kvartil	21,7	20,9	24,5	24,0	0,22	
25 pct. i højeste kvartil	38,9	39,6	28,9	29,2	-0,33	
<i>Byggeri</i>						
Parcelhus	28,6	29,6	3,1	3,2	-0,97	***
Rækkehus	11,3	11,5	29,0	29,6	0,4	
Etagebyggeri	57,1	56,1	67,2	66,6	0,38	
Andet byggeri	3,0	2,8	0,6	0,7	0,19	**

(Fortsættes)

8BILAGSTABEL B8.6 FORTSAT

Fordelingen af par før og efter indførelsen af underretningspligten særskilt for husstandsspecifikke karakteristika og for privatejede og almene boliger samt DiD-estimatet for forskellen i ændringen fra før til efter kontrolleret for kommune fixed effects. Procent.

	Privatejede udlejningsboliger		Almene boliger		DiD-est.	Sign.
	Før	Efter	Før	Efter		
<i>Kommune</i>						
København	12,2	11,9	9,6	9,0	-0,2	
Omegnskommunerne	14,8	15,5	35,3	35,6	-0,31	
De fire næststørste kommuner	17,1	17,8	20,7	20,9	-0,42	*
Øvrige kommuner	55,8	54,9	34,4	34,4	0,93	**
Beregningsgrundlag	235.958	78.662	339.180	110.403	764.203	

Anm.: Signifikansniveau: * <0,10; ** <0,05; *** 0,01.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registre fra Domsstolsstyrelsen og Danmarks Statistik.

LITTERATUR

- Aktivloven LBK nr. 190 af 24/02/2012.
- Almenboligloven LBK nr. 884 af 10/08/2011.
- Almenlejeloven LBK nr. 961 af 11/08/2010.
- Andersen, H.S. (1995): Explanations of Urban Decay and Renewal on the Housing Market – What can Europe learn from American Research? *Netherlands Journal of Housing and the Built Environment*, s. 1065-85.
- Andersen, H.S. (2005): *Den sociale og etniske udvikling i almene boligafdelinger*. Hørsholm: Statens Byggeforskningsinstitut.
- Angrist, D.A. & J.Pischke (2009): *Mostly Harmless Econometrics: An Empiricist's Companion*. Princeton University Press. UK.
- Antoft, R.H. & H. Salomonsen (2007): 'Det kvalitative casestudium: Introduktion til en forskningsstrategi'. I: R.H. Antoft (red.): *Håndværk og horisonter: Tradition og nytænkning i kvalitativ metode*. Odense: Syddansk Universitetsforlag, s. 29-58.
- Arbejdsmarkedsstyrelsen (2004): På kanten af arbejdsmarkedet – en analyse af de svageste grupper på arbejdsmarkedet. København: Arbejdsmarkedsstyrelsen.
- Bach, H.B. (2002a): *Aktiv Socialpolitik - en evaluering af revalidering og aktivering*. København: Socialforskningsinstituttet 02:16.

- Bach, H.B. (2002b): *Kontanthjælpsmodtageres aktivering og arbejdsudbud*. København: Socialforskningsinstituttet 02:3.
- Benjaminen, L. (2009): *Hjemløshed i Danmark 2009. National kortlægning*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 09:25.
- Bekendtgørelse om udbetaling af boligstøtte, BEK nr. 615 af 08-07-1992. Beskæftigelsesministeriet (2006): *Kulegravning af kontanthjælpsområdet*. København. Beskæftigelsesministeriet.
- Blauenfeldt, M.; H. Hansen & A. Johansen (2006): *Flygtninge på starthjælp*. Casa. Oktober 2006.
- Boligstøtteleven LBK nr. 663 af 14-06-2011
- Christensen, G. & T.H. Nielsen (2008): *Hvorfor lejere bliver sat ud af deres bolig*. København: Socialforskningsinstituttet 08:09.
- Dansk Arbejdsgiverforening (2005): *Arbejdsmarkedsrapport 2005*. København: DA Forlag.
- Edgar, B. & H. Meert (2005): *Fourth Review of Statistics on Homelessness in Europe*. Feantsa. Brussels.
- Ellerbæk L.S. & A. Høst (2012): *Udlejningsredskaber i almene boligområder. En analyse af brugen og effekterne af udlejningsredskaber i almene boligområder*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 12:05.
- Filges, T. (2000): *De langvarige kontanthjælpsmodtagere*. København: Socialforskningsinstituttet.
- Forslag til Lov om ændring af lov om leje af almene boliger, lov om leje og forskellige andre love, fremsat den 11. december 2008 af velfærdsministeren (Karen Jespersen): <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=122498&exp=1>. Besøgt 27-08-2012.
- Graversen, B.K. og K. Tinggaard (2005): *Løft over ydelser. Evaluering af løftet over ydelser til kontanthjælpsmodtagere*. København: Socialforskningsinstituttet.
- Hansen, F.K.; H. Hansen & M.A. Hussain (2009): *Personer og familier med de laveste ydelser som forsørgelsesgrundlag - en registerundersøgelse*. København. CASA.
- Huynh, D.; M.L. Schultz-Nielsen & T. Tranæs (2007): *Employment Effects of Reducing Welfare to Refugees*. Study Paper No. 15. Rockwool Foundation Research Unit.

- Harsløf, I. & Graversen, B.K. (2000): *Kommunernes aktiverings- og revalideringsindsats - Spørgeskemaundersøgelse blandt landets kommuner*. København: Socialforskningsinstituttet.
- Imbens, G.W. & Lemieux, T. (2008): "Regression discontinuity designs: A guide to practice" i *Journal of Econometrics* 142, s. 615-635.
- Imbens & Wooldridge, (2009): Recent Developments in the Econometrics of Program Evaluation. *Journal of Economic Literature*, vol. 47, no. 1, s. 5-86.
- Integrationsloven LBK nr. 57 af 25-01-2000
- KL (Kommunernes Landsforening) & BL (Boligselskabernes Landsforening) (2011): *Begrænsning af udsættelser. I samarbejde mellem kommuner og boligorganisationer*. Tilgængelig på: <http://www.e-pages.dk/bl/160/>. Besøgt 27-08-2012..
- Lejeloven LBK nr. 963 af 11-08-2010.
- Lov om ændring af lov om social pension, lov om aktiv socialpolitik og forskellige andre love LBK nr. 1087 af 13-12-2000.
- Lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik og integrationsloven, LOV nr. 361 af 06-06-2002
- Munk, A. (1998): *Forfalds- og fornyelsesprocesser i ældre bykvarter*. Ph.d.-afhandling. SBI-rapport 305. Hørsholm: Statens Byggeforskningsinstitut.
- Pensionsloven LBK nr. 783 af 09-07-2012, kap. 5.
- Retssikkerhedsloven LBK nr. 656 af 15-06-2011.
- Riis, O. (2001): *Metoder på tværs. Om forudsætningen for sociologisk metodekombination*. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.
- Rosdahl, A. & Petersen, K.N. (2006): *Modtagere af kontanthjælp. En litteraturoversigt om kontanthjælpsmodtagere og den offentlige indsats for at hjælpe dem*. København: Socialforskningsinstituttet.
- Service-loven LBK nr. 810 af 19/07/2012.
- Socialministeriet (2010): Vejledning om kommunernes handlepligt og handlemuligheder i forhold til udsættelsestruede eller udsatte lejere. VEJ nr. 71 af 10-08-2010.
- Stigaard, D.L. (2011): *Fra hjemløshed til egen bolig. Et interviewstudie blandt tidligere hjemløse*. Netpublikation. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 11:48.
- Wooldridge, J.M. (2003): *Introductory Econometrics, A modern approach*. 2nd edition. Cincinnati, OH: South-Western College Publishing

ANVENDTE HJEMMESIDER:

Landsbyggefonden: <http://www.lbf.dk/da/Analyse/Styringdialog.aspx>.

Besøgt 27-08-2012.

Dansk Socialrådgiverforening:

<http://www.socialrdg.dk/Default.aspx?ID=306>. Besøgt 27-08-

2012.

SFI-RAPPORTER SIDEN 2011

SFI-rapporter kan købes eller downloades gratis fra www.sfi.dk. Enkelte rapporter er kun udkommet som netpublikationer, hvilket vil fremgå af listen nedenfor.

- 11:01 Liversage, A., V. Jakobsen & I.R. Hansen: *"Det var ikke nemt, men jeg klarede det!" Interviewundersøgelse med etniske minoritetskvinder om uddannelse*. 156 sider. ISBN: 978-87-7119-000-7. Vejledende pris: 150,00 kr.
- 11:02 Filges, T. & H. Holt: *AC-arbejdskraft i den vestlige del af Region Midtjylland. Muligheder og barrierer*. 96 sider. ISBN: 978-87-7119-001-4. Vejledende pris: 90,00 kr.
- 11:03 Lausten, M., A.-K. Mølholt, H. Hansen, L.H. Schmidt & M. Aaquist: *Forebyggende foranstaltninger 5-9 år. Dialoggruppe – om forebyggelse som alternativ til anbringelse. Delrapport 3*. 184 sider. ISBN: 978-87-7119-002-1. Vejledende pris: 180,00 kr.
- 11:04 Jacobsen, J. & M. Lindstrøm: *Lokal integration af førtidspensionister*. 110 sider. ISBN: 978-87-7119-003-8. Vejledende pris: 110 kr.
- 11:05 Deding, M. (red.): *Forskning om tvang i misbrugsbehandling. En kortlægning foretaget af SFI Campbell*. 110 sider. ISBN: 978-87-7119-004-5. Netpublikation.

- 11:06 Oldrup, H., M. Lindstrøm & S. Korzen: *Vold mod førskolebørn. Praksis og barrierer for opsporing og underretning*. 110 sider. ISBN: 978-87-7119-005-2. Netpublikation.
- 11:07 Christensen, E.: *Væk fra Grønland. Udsatte grønlandere, der er flyttet til Danmark med deres børn*. 88 sider. ISBN: 978-87-7119-006-9. Vejledende pris: 90,00 kr.
- 11:08 Brink Thomsen, L. & J. Høgelund: *Handicap og beskæftigelse. Udviklingen mellem 2002 og 2010*. 140 sider. ISBN: 978-87-7119-007-6. Vejledende pris: 140,00 kr.
- 11:09 Bengtsson, S., H. Hansen & M. Røgeskov: *Børn med en funktionsnedsættelse og deres familier. Den første kortlægning i Norden*. 108 sider. ISBN: 978-87-7119-008-3. Vejledende pris: 110,00 kr.
- 11:10 Vitus, K. & A.A. Kjær: *PSP-samarbejdet. En kortlægning af PSP-Frederiksberg, Odense, Amager og Esbjerg*. 201 sider. ISBN: 978-87-7119-009-0. Netpublikation.
- 11:11 Graversen, B.K.: *Tættere på arbejdsmarkedet? Om effektmåling af beskæftigelsesindsatsen for ikke-arbejdsmarkedsparate ledige*. 78 sider. ISBN: 978-87-7119-010-6. e-ISBN: 978-87-7119-048-9. Vejledende pris: 70,00 kr.
- 11:12 Andersen, D., R. Thomsen, A.P. Langhede, A.A. Nielsen & A.T. Hansen: *Skolernes samarbejde. Kortlægning af skolernes kontakt med kommunale forvaltninger og andre institutioner*. 249 sider. ISBN: 978-87-7119-011-3. Netpublikation.
- 11:13 Larsen, M., H.B. Bach & L.S. Ellerbæk: *55-70-åriges forbliven på arbejdsmarkedet. Adfærd, forventninger, aftaler og kendskab til regler*. 222 sider. ISBN: 978-87-7119-012-0. e-ISBN: 978-87-7119-045-8. Vejledende pris: 220,00 kr.
- 11:14 Christoffersen, M.N. & I. Hammen: *ADHD-indsatser. En forskningsoversigt*. 129 sider. ISBN: 978-87-7119-013-7. Vejledende pris: 130,00 kr.
- 11:15 Oldrup, H., S. Korzen, M. Lindstrøm & M.N. Christoffersen: *Vold mod børn og unge. Hovedrapport*. 95 sider. ISBN: 978-87-7119-014-4. Vejledende pris: 90,00 kr.
- 11:16 Rostgaard, T., L. Bjerre, K. Sørensen & N. Rasmussen: *Omsorg og etnicitet. Nye veje til rekruttering og kvalitet i ældreplejen*. 207 sider. ISBN: 978-87-7119-015-1. Vejledende pris: 200,00 kr.

- 11:17 Bengtsson, S., W. Alim, H. Holmskov & A. Lund: *Sociale indsatser til mennesker med ADHD. En kortlægning*. 166 sider. ISBN: 978-87-7119-017-5. e-ISBN: 978-87-7119-040-3. Vejledende pris: 160,00 kr.
- 11:18 T.B. Jakobsen, A.P. Langhede & K. Sørensen: *Lige muligheder – støtte til udsatte børn og unge. Evalueringsrapport 1: Beskrivelse af igangsatte forsøgsprojekter*. 87 sider. ISBN: 978-87-7119-016-8. Netpublikation.
- 11:19 Albæk, K. & L.B. Thomsen: *Er kvindefag lavtlønsfag? En analyse af sammenhængen mellem løn og andelen af kvinder i enkelte arbejdsfunktioner*. 97 sider. ISBN: 978-87-7119-018-2. Vejledende pris: 97,00 kr.
- 11:20 Knudsen, L. & T. Egelund: *Effekter af slægtspleje. Slægtsanbragte børn og unges udvikling sammenlignet med plejebørn fra traditionelle plejefamilier*. 161 sider. ISBN: 978-87-7119-019-9. Vejledende pris: 160,00 kr.
- 11:21 Kofod, J., T.F. Dyrvig, K. Markwardt, N. Lagoni, R. Bille, T. Termansen, L. Christiansen, E.J. Toldam & M. Vilshammer: *Prostitution i Danmark*. 395 sider. ISBN: 978-87-7119-020-5. Vejledende pris: 390,00 kr.
- 11:22 L.B. Thomsen & J. Høgelund: *Handicap og beskæftigelse i 2010. Regionale Forskelle*. 68 sider. ISBN: 978-87-7119-021-2. e-ISBN: 978-87-7119-022-9. Vejledende pris: 60,00 kr.
- 11:23 Amilon, A.: *Supplerende arbejdsmarkedspension. Hvorfor vælger eller fravælger fortidspensionister ordningen?* 92 sider. ISBN: 978-87-7119-023-6. e-ISBN: 978-87-7119-024-3. Vejledende pris: 90,00 kr.
- 11:24 Christensen, E. & H. Hansen: *Den sociale indsats for børn og unge i Grønland. Kortlægning af aktiviteterne 2011*. 44 sider. ISBN: 978-87-7119-025-0. e-ISBN: 978-87-7119-026-7. Vejledende pris: 40,00 kr.
- 11:25 Lyk-Jensen, S.V., C.D. Weatherall, J. Heidemann, M. Damgaard, & A. Glad: *Soldater før og under udsendelse. En kortlægning*. 190 sider. e-ISBN: 978-87-7119-028-1. Netpublikation.
- 11:26 Ottosen, M.H. & S. Stage: *Dom til fælles forældremyndighed. En evaluering af forældreansvarsloven*. 257 sider. ISBN: 978-87-7119-029-8. e-ISBN: 978-87-7119-030-4. Vejledende pris: 250,00 kr.
- 11:27 Liversage, A. & L.L. Knudsen: *Kvinder i byggefag. En interviewundersøgelse*. 131 sider. ISBN: 978-87-7119-031-1. e-ISBN: 978-87-7119-032-8. Vejledende pris: 130,00 kr.
- 11:28 Christensen, E. & H. Hansen: *Kalaallit nunaanni meeqqanut inuusutunullu isumaginninnikkut suliniutit*. 46 sider. ISBN: 978-87-7119-033-5. e-ISBN: 978-87-7119-034-2. Vejledende pris: 40,00 kr.

- 11:29 Lausten, M., A.-K. Mølholt, H. Hansen, K.S. Vammen, L.H. Schmidt & A.-C. Legendre: *Forebyggende foranstaltninger 10-13 år. Dialoggruppe – om forebyggelse som alternativ til anbringelse. Delrapport 4.* 184 sider. ISBN: 978-87-7119-036-6. e-ISBN: 978-87-7119-037-3. Vejledende pris: 180,00 kr.
- 11:30 Bengtsson, S.: *Danmark venter stadig på sin psykiatireform. Et rids af udviklingen de seneste årtier.* 78 sider. ISBN: 978-87-7119-038-0. e-ISBN: 978-87-7119-039-7. Vejledende pris: 70,00 kr.
- 11:32 Oldrup, H.H. & K. Vitus: *Indsatser over for udsatte 0-3-årige og deres forældre. En systematisk forskningsoversigt.* 213 sider. ISBN: 978-87-7119-041-0. e-ISBN: 978-87-7119-042-7. Vejledende pris: 210,00 kr.
- 11:33 Madsen, M.B., S. Jacobsen & S. Jensen: *Socialt bedrageri. Et litteraturstudie.* 100 sider. e-ISBN: 978-87-7119-044-1. Netpublikation.
- 11:34 Christoffersen, M.N., P.S. Olsen, K.S. Vammen, S.S. Nielsen, M. Lausten & J. Brauner: *Tidlig identifikation af kriminalitetstruede børn og unge. Risiko- og beskyttelsesfaktorer.* 207 sider. ISBN: 978-87-7119-046-5. e-ISBN: 978-87-7119-047-2. Vejledende pris: 200,00 kr.
- 11:35 Olsen, R.F., T. Egelund & M. Lausten: *Tidligere anbragte som unge voksne.* 145 sider. ISBN: 978-87-7119-043-4. e-ISBN: 978-87-7119-051-9. Vejledende pris: 140,00 kr.
- 11:36 Thomsen, L.B. & J. Høgelund: *Køn, Handicap og beskæftigelse i 2010.* 47 sider. e-ISBN: 978-87-7119-053-3. Netpublikation.
- 11:37 Liversage, A. & T.G. Jensen: *Parallelle retsopfattelser i Danmark. Et kvalitativt studie af privatretlige praksisser blandt etniske minoriteter.* 191 sider. ISBN: 978-87-7119-054-0. e-ISBN: 978-87-7119-055-7. Vejledende pris: 190,00 kr.
- 11:38 Ottosen, M.H., S. Stage & H.S. Jensen: *Børn i deleordninger. En kvalitativ undersøgelse.* 209 sider. ISBN: 978-87-7119-056-4. ISBN: 978-87-7119-057-1. Vejledende pris: 200,00 kr.
- 11:39 Pedersen, M.J., A. Rosdahl, S.C. Winther, A.P. Langhede & M. Lynggaard: *Ledelse af folkeskolerne. Vilkår og former for skoleledelse.* 283 sider. e-ISBN: 978-87-7119-058-8. Netpublikation.
- 11:40 Espersen, L.D., M. Eiberg & D. Andersen: *Vejle til ungdomsuddannelse 2. Kvalitative interview med skoleledere, lærere, elever og UU-vejledere.* 169 sider. e-ISBN: 978-87-7119-060-1. Netpublikation.
- 11:41 Nielsen, L.P. & P.S. Olsen: *11-åriges trivsel og risiko. Statistiske analyser af 11-åriges trivsel.* 115 sider. ISBN: 978-87-7119-061-8. e-ISBN: 978-87-7119-062-5. Vejledende pris: 110,00 kr.

- 11:42 Thuesen, F., M.K. Tørslev & T.G. Jensen: *Rekruttering og fastholdelse af højtuddannet arbejdskraft. Danmark, Norge, Holland, Storbritannien og Canada*. 244 sider. ISBN: 978-87-7119-063-2. e-ISBN: 978-87-7119-064-9. Vejledende pris: 240,00.
- 11:43 Thomsen, L.B., H. Holt, S. Jensen & F. Thuesen: *Virksomheders sociale engagement. Årbog 2011*. 194 sider. ISBN: 978-87-7119-065-6. e-ISBN: 978-87-7119-066-3. Vejledende pris: 190,00 kr.
- 11:44 Bengtsson, S. & D.L. Stigaard: *Aktuel skandinaviske og britiske handicappforskning. En kortlægning af miljøer*. 318 sider. ISBN: 978-87-7119-067-0. e-ISBN: 978-87-7119-068-7. Vejledende pris: 310,00 kr.
- 11:45 Lauritzen, H.H., B. Boje-Kovacs & L. Benjaminsen: *Hjemløshed i Danmark 2011. National kortlægning*. 148 sider. ISBN: 978-87-7119-069-4. e-ISBN: 978-87-7119-070-0. Vejledende pris: 140,00 kr.
- 11:46 Stigaard, D.L.: *Fra hjemløshed til egen bolig. Et interviewstudie blandt tidligere hjemløse*. 68 sider. e-ISBN: 978-87-7119-071-7. Netpublikation.
- 11:47 Andersen, S.C. & S.C. Winter (red.): *Ledelse, læring og trivsel i folkeskolerne*. 164 sider. ISBN: 978-87-7119-072-4. e-ISBN: 978-87-7119-073-1. Vejledende pris: 160,00 kr.
- 11:48 Holt, H. & M. Larsen: *Kønsopdelt lønstatistik og redegørelse om lige løn. Evaluering af loven*. 118 sider. e-ISBN: 978-87-7119-074-8. Netpublikation.
- 11:49 Brauner, J., P.S. Olsen & T. Egelund: *Muligheder for Dokumentation af anbringelser. En gennemgang af målemetoder*. 168 sider. ISBN: 978-87-7119-076-2. e-ISBN: 978-87-7119-077-9. Vejledende pris: 160,00 kr.
- 12:01 Lyk-Jensen, S.V., A. Glad, J. Heidemann & M. Damgaard: *Soldater efter udsendelse. En spørgeskemaundersøgelse*. 117 sider. e-ISBN: 978-87-7119-075-5. Netpublikation.
- 12:02 Lausten, M., H. Hansen, A.-K. Mølholt, K.S. Vammen & A.-C. Legendre: *Forebyggende foranstaltninger 14-17 år. Dialoggruppe – om forebyggelse som alternativ til anbringelse. Delrapport 5*. 235 sider. ISBN: 978-87-7119-078-6. e-ISBN: 978-87-7119-079-3. Vejledende pris: 230,00 kr.
- 12:03 Rostgaard, T., T.N. Brunner & T. Fridberg: *Omsorg og livs kvalitet i plejeboligen*. 150 sider. ISBN: 978-87-7119-080-9. e-ISBN: 978-87-7119-081-6. Vejledende pris: 150,00 kr.
- 12:04 Mølholt, A.-K., S. Stage, J.H. Pejtersen & P. Thomsen: *Efterværn for tidligere anbragte unge. En videns- og erfaringsopsamling*. 222 sider.

- ISBN: 978-87-7119-082-3. e-ISBN: 978-87-7119-083-0. Vejledende pris: 220,00 kr.
- 12:05 Ellerbæk, L.S. & A. Høst: *Udlejningsredskaber i almene boliger. En analyse af brugen og effekterne af udlejningsredskaber i almene boligområder.* 258 sider. ISBN: 978-87-7119-084-7. e-ISBN: 978-87-7119-085-4. Vejledende pris: 250,00 kr.
- 12:06 Høgelund, J.: *Effekter af den beskæftigelsesrettede indsats for sygemeldte. En litteraturoversigt.* 112 sider. e-ISBN: 978-87-7119-086-1. Netpublikation.
- 12:07 Rasmussen, P.S. & P.S. Olsen: *Positiv adfærd i læring og samspil (PALS). En evaluering af en skoleomfattende intervention på 11 pilotskoler.* 159 sider. ISBN: 978-87-7119-087-8. e-ISBN: 978-87-7119-088-5. Vejledende pris: 150,00 kr.
- 12:08 Fridberg, T. & M. Damgaard: *Frivillige i hjemmeværnet 2011.* 120 sider. ISBN: 978-87-7119-089-2. e-ISBN: 978-87-7119-090-8. Vejledende pris: 120,00 kr.
- 12:09 Lyk-Jensen, S.V., J. Heidemann & A. Glad: *Soldater – før og efter udsendelse. En analyse af motivation, økonomiske forhold og kriminalitet.* 164 sider. e-ISBN: 978-87-7119-091-5. Netpublikation.
- 12:10 Bengtsson, S.: *Vækstfaktorer på det specialiserede socialområde.* 120 sider. ISBN: 978-87-7119-092-2. e-ISBN: 978-87-7119-093-9. Vejledende pris: 120,00 kr.
- 12:11 Dines, A., V. Jakobsen, V.M. Jensen, S.S. Nielsen, S., K.C.Z. Pedersen, D.S. Petersen & K.M. Thorsen: *Indsatser for tosprogede elever. Kortlægning og analyse.* 162 sider. e-ISBN: 978-87-7119-094-6. Netpublikation.
- 12:12 Christensen, E.: *Nakuusa – vi vil og vi kan. En opfølgning på Youth Forum i Ilulissat 2011.* 48 sider. e-ISBN: 978-87-7119-096-0. Netpublikation.
- 12:13 Christensen, E.: *Nakuusa – piumavugut saperatalu. 2011-mi ilulissani Youth Forum pillugu nangitsineq.* 50 sider. e-ISBN: 978-87-7119-097-7. Netpublikation.
- 12:14 Larsen, M. & L.S. Ellerbæk: *Evaluering af jobplanen. Nuværende og kommende pensionisters kendskab til og betydning af reglerne for at arbejde.* 111 sider. ISBN: 978-87-7119-100-4. e-ISBN: 978-87-7119-101-1. Vejledende pris: 110,00 kr.
- 12:15 Larsen, M., H.B. Bach & A. Liversage: *Pensionisters og efterlønsmøttageres arbejdskraftpotentiale. Fokus på genindtræden.* 181 sider. ISBN:

- 978-87-7119-102-8. e-ISBN: 978-87-7119-103-5. Vejledende pris: 180,00 kr.
- 12:16 Ottosen, M.H. & S. Stage: *Delebørn i tal. En analyse af skilsmissebørns samvær baseret på SFI's børneforløbsundersøgelse.* 111 sider. ISBN: 978-87-7119-104-2. e-ISBN: 978-87-7119-105-9. Vejledende pris: 110,00 kr.
- 12:17 Nilsson, K. & H. Holt: *En vurdering af arbejdsskadestyrelsens fastholdelsecenter. Kommuners, fagforeningers, arbejdsgivers og forsikringssekskabers erfaringer med fastholdelsescentret.* 89 sider. ISBN: 978-87-7119-106-6. e-ISBN: 978-87-7119-107-3. Vejledende pris: 80,00 kr.
- 12:18 Holt, H: *Lokal løn på kommunale arbejdspladser. Forskelle i kvinders og mænds løn.* 82 sider. e-ISBN: 978-87-7119-108-0. Netpublikation.
- 12:19 Bengtsson, S. & M. Røgeskov: *Et liv i egen bolig. Analyse af bostøtte til borgere med sindslidelser.* 145 sider. ISBN: 978-87-7119-109-7. e-ISBN: 978-87-7119-110-3. Vejledende pris: 140,00 kr.
- 12:20 Graversen, B: *Effekter af virksomhedsrettet aktivering for udsatte ledige. En litteraturoversigt.* 72 sider. e-ISBN: 978-87-7119-112-7. Netpublikation.
- 12:21 Albæk, K., H.B. Bach & S. Jensen: *Effekter af mentorstøtte for udsatte ledige. En litteraturoversigt.* 68 sider. e-ISBN: 978-87-7119-114-1. Netpublikation.
- 12:22 Jensen, T.G., K. Weibel, M.K. Tørslev, L.L. Knudsen & S.J. Jacobsen: *Måling af diskrimination på baggrund af etnisk oprindelse.* 134 sider. ISBN: 978-87-7119-115-8, e-ISBN: 978-87-7119-116-5. Vejledende pris: 130,00 kr.
- 12:23 Madsen, M.B. & K. Weibel: *Delt viden. Aktiveringsindsatsen for ikke-arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere.* 152 sider. ISBN: 978-87-7119-117-2. e-ISBN: 978-87-7119-118-9. Vejledende pris: 150,00 kr.
- 12:24 Lyk-Jensen, S.V., J. Heidemann, A. Glad & C.D. Weatherall: *Danske hjemvendte soldater. Soldaternes psykiske sundhedsprofil før og efter udsendelse.* 210 sider. e-ISBN: 978-87-7119-119-6. Netpublikation.
- 12:25 Lausten, M., H. Hansen, K.S. Vammen & K. Vasegaard: *Forebyggende foranstaltninger 18-22 år. Dialoggruppe – Om forebyggelse som alternativ til anbringelse. Delrapport 6.* 164 sider. ISBN: 978-87-7119-121-9. e-ISBN: 978-87-7119-122-6. Vejledende pris: 160,00 kr.

- 12:26 Lauritzen, H.H., R.N. Brünner, P. Thomsen & M. Wüst: *Ældres ressourcer og behov. Status og udvikling på baggrund af Ældredatabasen*. 180 sider. ISBN: 978-87-7119-123-3. e-ISBN: 978-87-7119-124-0. Vejledende pris: 180,00 kr.
- 12:27 Høst, A.K., T. Fridberg, D.L. Stigaard & B. Boje-Kovacs: *Når fogeden banker på. Fogedsager og effektive udsættelser af lejere*. 422 sider. ISBN: 978-87-7119-125-7. e-ISBN: 978-87-7119-126-4. Vejledende pris 420,00 kr.
- 12:28 Nielsen, H., A. Mølgaard & L. Dybdal: *Procesevaluering af boligsociale indsatser. De rapport 2. Kvalitativ kortlægning af Landsbyggefondens 2006-2010-pulje med fokus på projektorganisering og samarbejde*. 118 sider. e-ISBN: 978-87-7119-127-1. Netpublikation.
- 12:29 Andrade, S.B.: *Levevilkår i danske landbrug. Analyse af sammenhænge mellem risikofaktorer og dyrvernssager i landbruget fra 2000 til 2008*. 176 sider. ISBN: 978-87-7119-128-8. e-ISBN: 978-87-7119-129-5. Vejledende pris: 170,00 kr.
- 12:30 Ottosen, M.H. (red.): *15-åriges hverdagsliv og udfordringer. Rapport fra femte dataindsamling af forløbsundersøgelsen af børn født i 1995*. 348 sider. ISBN: 978-87-7119-130-1. e-ISBN: 978-87-7119-131-8. Vejledende pris: 340,00 kr.
- 12:31 Bach, H.B.: *Arbejdsmarkedsparathed og selvforsørgelse*. 36 sider. e-ISBN: 978-87-7119-133-2. Netpublikation.

NÅR FOGEDEN BANKER PÅ

FOGEDSAGER OG EFFEKTIVE UDSÆTTELSE AF LEJERE

Antallet af udsættelser har været stigende i en årrække, og i de senere år har politikerne vedtaget en række forebyggelsestiltag.

Denne undersøgelse ser nærmere på årsager til og konsekvenser af, at lejere bliver udsat af deres bolig samt mulighederne for at forbygge udsættelser. Der bliver også sat fokus på betydningen af de kommunale forskelle i håndteringen af udsættelsessager, og hvordan det påvirker antallet af udsættelser. Samt boligorganisationernes rolle i forebyggelse og udsættelse.

Rapporten viser, at antallet af effektive udsættelser er mere end fordoblet i perioden fra 2002 til 2010. Enlige mænd udgør den største gruppe blandt de udsatte lejere, mens enlige mødre er den andenstørste gruppe. Det samlede antal af børn, der bliver sat ud af deres hjem, er fordoblet fra 700 børn i 2002 til omkring 1500 børn i 2010.

I de kommuner, hvor der er gjort en større indsats for at forebygge udsættelser gennem de nye politiske tiltag, er det lykket at nedbringe andelen af fogedsager og udsættelser. Derimod har de almene boligorganisationers underretningspligt overfor kommunen om en lejers manglende betaling endnu ikke haft effekt.

Rapporten er bestilt og finansieret af Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter.